

IV. ULUSLARARASI KAPADOKYA

SOSYAL BİLİMLER ÖĞRENCİ KONGRESİ
KAPSOSBİL2022

Aksaray

ÖZET METİN BİLDİRİ KİTAPÇIĞI

7-9 Haziran 2022
AKSARAY ÜNİVERSİTESİ

kapsosbil2022.aksaray.edu.tr

DÜZENLEME KURULU

- Doç. Dr. Sevilay USLU DİVANOĞLU (Aksaray Üniversitesi)
Dr. Öğr. Üyesi Tarık YILMAZ (Aksaray Üniversitesi)
Dr. Öğr. Üyesi Onur Emre KOCAÖZ (Aksaray Üniversitesi)
Ens. Sek. Nazmi AKBULUT (Aksaray Üniversitesi)
Prof. Dr. Hüseyin ŞİMŞEK (Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi)
Dr. Öğr. Üyesi Volkan Recai ÇETİN (Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi)
Prof. Dr. Mutlu Başaran ÖZTÜRK (Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi)
Prof. Dr. Ayfer ŞAHİN (Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi)
Doç. Dr. Maksut YİĞİTBAŞ (Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi)
Doç. Dr. Bilsen Şerife ÖZDEMİR (Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi)
Dr. Öğr. Üyesi Can Eyüp ÇEKİÇ (Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi)
Dr. Öğr. Üyesi Buket ÖZOĞLU (Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi)

KONGRE SEKRETERYASI

Emrah GÜNER (Aksaray Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü)

Ar. Gör. Serhat TOPTAŞ (Aksaray Üniversitesi)

Ar. Gör. Büşra ÖZDEK (Aksaray Üniversitesi)

Ar. Gör. Cem SÜRÜCÜ (Aksaray Üniversitesi)

Ar. Gör. Engin ALTUNSAK (Aksaray Üniversitesi)

Ar. Gör. Fatih BARİTÇİ (Aksaray Üniversitesi)

Ar. Gör. Fatma İŞLER (Aksaray Üniversitesi)

Ar. Gör. Hande Şeval İRAZ (Aksaray Üniversitesi)

Ar. Gör. Rabia DAĞ (Aksaray Üniversitesi)

Ar. Gör. Senem Hazel BAŞER (Aksaray Üniversitesi)

Ar. Gör. Yusuf Kenan KARAŞ (Aksaray Üniversitesi)

Muhammed ÖZDEMİR (Aksaray Üniversitesi Sosyal Bilimler Doktora Öğrencisi)

BİLİM VE DANIŞMA KURULU

- Prof. Dr. Esin ÖZKAN (Aksaray Üniversitesi)
Prof. Dr. Gülin TABAKAN (Aksaray Üniversitesi)
Prof. Dr. Haluk DUMAN (Aksaray Üniversitesi)
Prof. Dr. Hüseyin ÜNLÜ (Aksaray Üniversitesi)
Prof. Dr. İbrahim BAKIRTAŞ (Aksaray Üniversitesi)
Prof. Dr. Necmettin AYGÜN (Aksaray Üniversitesi)
Prof. Dr. Remzi FINDIKLI (Aksaray Üniversitesi)
Prof. Dr. Rezzan GÜNDOĞDU (Aksaray Üniversitesi)
Prof. Dr. Yusuf YAKAR (Aksaray Üniversitesi)
Prof. Dr. Zeliha SEÇKİN (Aksaray Üniversitesi)
Doç. Dr. Aybala ÇAYIR (Aksaray Üniversitesi)
Doç. Dr. Aynur DEMİR (Aksaray Üniversitesi)
Doç. Dr. Mustafa İŞLİYEN (Aksaray Üniversitesi)
Doç. Dr. Mustafa Kayıhan ERBAŞ (Aksaray Üniversitesi)
Doç. Dr. Ramazan ATA (Aksaray Üniversitesi)
Doç. Dr. Tahsin YILDIRIM (Aksaray Üniversitesi)
Doç. Dr. Zühal FİDAN BARİTCİ (Aksaray Üniversitesi)
Dr. Öğr. Üyesi Abdulmuttalip İPEK (Aksaray Üniversitesi)
Dr. Öğr. Üyesi Ali KAYA (Aksaray Üniversitesi)
Dr. Öğr. Üyesi Mehmet ÖZTÜRK (Aksaray Üniversitesi)
Dr. Öğr. Üyesi Mehterhan FURKANİ (Aksaray Üniversitesi)

İÇİNDEKİLER

DÜZENLEME KURULU	I
KONGRE SEKRETERYASI	II
BİLİM VE DANIŞMA KURULU	III
İÇİNDEKİLER	IV
ARKEOLOJİ	1
BAŞLANGICINDAN MÖ 1. BİNYILIN BAŞLARINA KADAR OYUN VE OYUNCAK	2
ÇAĞDAŞ TÜRK LEHÇELERİ	4
KIRGIZCA-TÜRKÇE SÖZLÜK'ÜN "T MADDESİ" ESASINDA KIRGIZ TÜRKÇESİ (İSİM) SÖZ VARLIĞI	5
ÖZBEK TÜRKÇESİNDE BENZETME VE KARŞILAŞTIRMA İFADE EDEN UNSURLAR	7
KIRGIZ EVLİLİK TÖRENLERİNDE TABULAR.....	9
EĞİTİM BİLİMLERİ	11
İLKÖĞRETİM İKİNCİ KADEME DÜZEYİNDE SINIF KABUL ORTAMININ KAYNAŞTIRMA ÖĞRENCİSİNE OLAN ETKİSİNİN İNCELENMESİ	12
TÜRK BASININDA GÖÇMEN EĞİTİMİ ALGISI: ULUSAL BASINDAN HABERLER.....	14
YARATICI SANAT ETKİNLİKLERİ PROGRAMININ İLKÖĞRETİMDEKİ SURİYELİ GÖÇMEN ÇOCUKLARIN DUYGULARINI İFADE ETME EĞİLİMLERİ, EMPATİ BENLİK SAYGISI VE YAŞAM DOYUMUNA ETKİSİ ..	16
EĞİTİM KURUMLARINDA ÖRGÜTSEL İKLİM İLE ÖRGÜTSEL BAĞLILIK ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ: BİR META-ANALİZ ÇALIŞMASI.....	18
OKUL YÖNETİCİLERİNİN HİZMETKAR LİDERLİK BECERİLERİ İLE ÖRGÜT İKLİMİ VE ÖĞRETMEN MOTİVASYONU ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ	20
OKUL ÖNCESİ EĞİTİME DEVAM EDEN 48-72 AYLIK ÇOCUKLARIN EBEVEYNLERİNİN MEDYA ARACILIKLARININ BAZI DEĞİŞKENLER AÇISINDAN İNCELENMESİ.....	22
HEIDEGGER ÜZERİNDEN HUSSERL'E ÖZNE ELEŞTİRİSİ	24
ÖĞRETMENLİK MESLEĞİNİN KARIYER BASAMAKLARINA GÖRE DÜZENLENMESİNE İLİŞKİN ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİ	26
İLKOKULLARDA OYUNLARLA AFET EĞİTİMİNİN ETKİSİNİN İNCELENMESİ	28
ORTAOKUL FEN ÖĞRENCİLERİNİN BİLİM İNSANINA YÖNELİK KAVRAMSAL İMAJLARININ BELİRLENMESİ.....	29
ORTAOKUL FEN ÖĞRENCİLERİNİN HİPOTEZ KURMAYA İLİŞKİN METAFORİK ALGILARI	31
ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN ZİHİNLERİNDEKİ AKIL VE ZEKÂ KAVRAMLARINA İLİŞKİN OLUŞAN VERİLERİN FENOMENOLOJİK İNCELENMESİ	33
ORHAN VELİ LA FONTAİNE'İN MASALLARI ADLI KİTABININ DEĞERLER EĞİTİMİ AÇISINDAN İNCELENMESİ.....	35

AFGANİSTAN EĞİTİM SİSTEMİ	37
NOAM CHOMSKY'NİN KURAMLARI ÜZERİNE BİR META-ANALİZ ÇALIŞMASI.....	39
MEDYA ETKİ TEORİLERİ BAĞLAMINDA KORKU KÜLTÜRÜNÜN YENİ MEDYA ARAÇLARI ÜZERİNDE ETKİSİ	40
VAN DIJK'İN ELEŞTİREL SÖYLEM ÇÖZÜMLEMESİ BAĞLAMINDA GEZİ PARKI OLAYLARI HABERLERİNİN İNCELENMESİ.....	42
YAZILI BASINDA NEFRET SÖYLEMİ: 31 MART 2019 MAHALLİ İDARELER GENEL SEÇİMLERİ KAPSAMINDA TEKRARLANAN 23 HAZİRAN 2019 İSTANBUL YEREL SEÇİMLERİ ÖRNEĞİ.....	44
GÜZEL SANATLAR.....	46
SANATÇI VE TASARIMCI.....	47
ELEKTRO GİTAR TASARIMLARININ GELİŞİMİ VE GELECEĞİ.....	49
HEYKEL SANATINDA ÖN MODELLEME VE ÜÇ BOYUTLU YAZICI KULLANIMI	51
HEYKEL SANATINDA ÖN MODELLEME VE ÜÇ BOYUTLU YAZICI KULLANIMI	51
HALKLA İLİŞKİLER VE REKLAMCILIK	53
ALGI YÖNETİMİ VE HALKLA İLİŞKİLER: LUCKY STRIKE SİGARA SATIŞLARININ ARTIRILMASINA YÖNELİK BİR İNCELEME	54
ELEŞTİREL KURAM ÇERÇEVESİNDE YOUTUBE VE YOUTUBE'UN ÇOCUKLARA ZARARI	56
DİJİTAL HALKLA İLİŞKİLER KAPSAMINDA SOSYAL MEDYADA KRİZ YÖNETİMİ: 2022 İSTANBUL KAR KRİZİ ÖRNEĞİ.....	58
DİJİTAL HALKLA İLİŞKİLERDE SORUN YÖNETİMİ: TEMA VAKFI'NIN ŞİKAYETVAR.COM PLATFORM ANALİZİ	60
İKTİSAT	62
AHLAK VE İKTİSADİ DÜZEN	63
TR-71 BÖLGESİNİN ELEKTRİK TÜKETİMİ İLE EKONOMİK BÜYÜME İLİŞKİSİ.....	65
ÇEVRESEL PERFORMANS ENDEKSİNİN ÖLÇÜLMESİ: TR71 (AKSARAY, KIRIKKALE, KIRŞEHİR, NIĞDE, NEVŞEHİR) BÖLGESİ ÖRNEĞİ	67
MEASURING ENVIRONMENTAL PERFORMANCE INDEX: EXAMPLE OF TR71 (AKSARAY, KIRIKKALE, KIRSEHIR, NIGDE, NEVSEHIR) REGION.....	68
BEYİN GÖÇÜNÜ ETKİLEYEN FAKTÖRLERİN ANALİZİ: TÜRKİYE'DEN KANITLAR	69
TÜRKİYE'DE İNŞAAT SEKTÖRÜ VE BÜYÜME ARASINDAKİ İLİŞKİ	71
GELİŞMİŞ VE GELİŞMEKTE OLAN ÜLKELERDE CİNSİYET EŞİTSİZLİĞİ VE EKONOMİK KALKINMA ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ	73
İSLAM İKTİSADINDA ÜRETİM-TÜKETİM İLİŞKİSİNİN İSRAF, CİMRİLİK VE DENGELİ OLMA AÇISINDAN İNCELENMESİ.....	74
KATILIM BANKACILIĞI, TÜRKİYE UYGULAMALARI VE TÜRKİYE EKONOMİSİNDEKİ YERİ	76
COVID-19(KORONAVİRÜS) VIRÜSÜNÜN TÜRK OTOMOTİV SEKTÖRÜNE ETKİLERİ	78
SAĞLIK HARCAMALARININ EKONOMİK BÜYÜME ÜZERİNDEKİ ETKİSİNİN EKONOMETRİK ANALİZİ .	80
1929 KRİZİNİN TÜRKİYE EKONOMİSİNE YANSIMALARI VE UYGULANAN POLİTİKALAR	81

KAR PAYI VE FAİZ ORANLARININ YAKINLIĞININ ARAŞTIRILMASI, KAR PAYI VE FAİZİN AYRIŞTIĞI NOKTALARIN TESPİTİ	83
EKONOMİK KRİZ ARAŞTIRMALARI: BİBLİYOMETRİK ANALİZ YÖNTEMİYLE GENEL BİR BAKIŞ	85
ONLİNE TÜKETİCİ YORUMLARINA AİT GENEL TUTUM, ONLİNE ALIŞVERİŞE YÖNELİK RİSK VE GÜVEN ALGISI İLİŞKİSİ: ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİ ÜZERİNE BİR UYGULAMA	87
İSLAMİ İLİMLER	89
KUR'AN'DA AİLE İÇİ İLİŞKİLERDE NEZAKET DİLİ	90
MEDÂRİKÜ'T-TENZÎL ADLI ESERİNDE EBU'L-BEREKÂT EN-NESEFÎ'NİN BAKARA SURESİNDEKİ İTİKÂDLA İLGİLİ AYETLERE YAKLAŞIMI	93
İLK VAHİY ÖĞRETİLERİ OLAN SUHUF VE MUHTEVALARI	95
BÜYÜK SELÇUKLU SONRASI MISIR-ŞAM HANEFİ FUKAHASININ ASKERİ İKTA SİSTEMİNE KATKILARI (YÜKSEK LİSANS TEZİNDEN ÜRETİLMİŞTİR)	97
OSMANLI MISIR'DA İRTİBAT HAKLARI GÖRÜŞMELERİ - HULUW HAKLARI ÖRNEĞİ	99
SEYYİD HÜSEYİN NASR'IN MODERNİTE ELEŞTİRİSİ VE GELENEKSELÇİLİĞİ	101
EBU ZEYD ED-DEBUSİ.....	103
KÜRESELLEŞME ÇAĞINDA BATI'NIN BİREYSELLEŞME ANLAYIŞI VE İSLAM'DA BİREY	105
FÂDİL SÂLİH ES-SÂMERRÂÎ'NİN 'BELÂGATÜ'L-KELİME FÎ'T-TA'BÎRİ'L-KUR'ÂNÎ' ADLI ESERİNDE İBDÂL	107
M. ŞERAFEDDİN YALTKAYA'NIN İCTİMÂ-İ İLM-İ KELAM PROJESİ VE TENKİDİ	109
KELÂM VE İSLÂM FELSEFESİ GELENEKLERİNİN CEVHER ANLAYIŞLARI ARASINDA BİR KARŞILAŞTIRMA	111
İSLAMİ SOL DÜŞÜNCEDE EKONOMİ ÂYETLERİNİN YORUMLANMA BİÇİMLERİ: İHSAN ELİAÇIK ÖRNEĞİ	113
AHZAB 35. AYETİN RİVAYET VE DİRAYET AÇISINDAN TEFSİRİ (İBN KESİR VE MATURİDİ ÖRNEĞİ)..	115
MEZHEPLER ARASI ÇATIŞMALARIN SEBEPLERİ.....	117
KUR'AN'I KERİM'DE GEÇEN SEVGİ KAVRAMININ SEMANTİK METOD İLE ANALİZİ.....	119
MÜTTAKÎ KAVRAMI VE KUR'ÂN'DA MÜTTAKÎLERİN ÖZELLİKLERİ.....	121
İŞLETME	123
COVID-19'UN TÜKETİCİ DAVRANIŞLARINA VE EMNİYET ÇALIŞANLARINA ETKİSİ	124
ÇALIŞANLARDA ALGILANAN YENGEÇ SEPETİ SENDROMUNUN İŞ TATMİNİNE ETKİSİ: KAMU ÇALIŞANLARI ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA	126
CARDANO PİYASASINDA HAFTANIN GÜNÜ ANOMALİSİ	129
MUHASEBE BİLGİ KALİTESİNİ BELİRLEYEN FAKTÖRLER	131
OTEL İŞLETMELERİNDE ATIK YÖNETİMİNİN BİR ÖRNEK İLE İNCELENMESİ	133
TMS-19 ÇALIŞANLARA SAĞLANAN FAYDA VE HİZMETLER	135
TÜRKİYE DE KADIN GİRİŞİMCİ KOOPERATİFÇİLİĞİ ÜZERİNE BİR DEĞERLENDİRME: KIRŞEHİR ÖRNEĞİ	136

AN EVALUATION ON WOMEN ENTREPRENEUR COOPERATIVES IN TURKEY: THE CASE OF KIRŞEHİR	137
TÜRK KOOPERATİFÇİLİĞİNDE TARIM SATIŞ KOOPERATİFLERİNİN ÖNEMİ ÜZERİNE GENEL BİR DEĞERLENDİRME	138
TÜRK BANKACILIK SEKTÖRÜNDE LİKİDİTE-FİNANSAL PERFORMANS İLİŞKİSİ	140
TÜRKİYE MUHASEBE TARİHİ ARAŞTIRMALARINDA LİTERATÜR TARAMASI: MUHASEBE FİNANS TARİHİ ARAŞTIRMA DERGİSİ	143
KAMU YÖNETİMİ	144
DERİN EKOLOJİ DÜŞÜNCESİNDE TARIMIN YERİ.....	145
CUMHURBAŞKANLIĞI HÜKÜMET SİSTEMİNDE YÜRÜTMENİN HIZLI KARAR ALABİLME AVANTAJI VE ALINAN KARARLARIN DENETİMİ SORUNU	147
YENİDEN KURULUŞUNUN ARDINDAN TÜRK OCAKLARI (1949-2022).....	149
SÜRDÜRÜLEBİLİR KALKINMA VE YEŞİL EKONOMİ	151
MALİYE	153
DOLAYLI VERGİ UYGULAMALARINDA SAPMALAR VE DOLAYLI VERGİLERDE MELEZLEŞME SORUNU	154
TÜRKİYE'DE DIŞ TİCARET AÇIĞI VE YENİLENEBİLİR ENERJİ	156
DEĞERLİ KONUT VERGİSİ VE UYGULAMA SONUÇLARININ İNCELENMESİ.....	158
BÜROKRASİNİN GÖRÜNÜR MALİYETLERİ İLE MÜCADELE ETMEDE DÜZENLEMELER VE UYGULAMA SONUÇLARI	160
VERGİLENDİRME YETKİSİNİN BELİRLENMESİNDE MALİ İKAMETGAH.....	162
GÜBRE MALİYETLERİ VE GIDA FİYATLARI İLİŞKİSİ: TÜRKİYE ÖRNEĞİNDE BİR İNCELEME	164
TÜRKİYE'DE AKARYAKIT ÜZERİNDEN ALINAN VERGİLERİN OECD ÜLKELERİ İLE KARŞILAŞTIRILMASI	166
KAYIT DIŞI YABANCI UYRUKLU İŞÇİ ÇALIŞTIRANLARA UYGULANAN CEZALARIN CAYDIRICILIĞI ÜZERİNE BİR İNCELEME	168
VERGİ AFLARININ VERGİLEMEDE ADALET İLKESİ ÜZERİNDEKİ ETKİSİ	170
VERGİ İNCELEMESİ VE İNCELEME YAPMAYA YETKİLİ OLANLARIN YETKİ VE SORUMLULUKLARI	172
OKUL ÖNCESİ EĞİTİMİ	174
OKUL ÖNCESİ ÇOCUKLARDA DİJİTAL HİKAYE KULLANIMININ YABANCI DİL BAŞARISINA ETKİSİ.....	175
ÖZEL EĞİTİM	177
ERKEN ÇOCUKLUKTA ÖZEL EĞİTİM	178
PDR	179
ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN ZİHİNLERİNDEKİ ÖTEKİ VE KÖRLÜK KAVRAMLARINA İLİŞKİN OLUŞAN VERİLERİN FENOMENOLOJİK İNCELENMESİ	180
ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN CÖMERTLİK VE CİMRİLİK KAVRAMLARINA İLİŞKİN FENOMENOLOJİK İNCELENMESİ.....	182
ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN ZİHİNLERİNDEKİ BEDEN VE CAN KAVRAMLARINA İLİŞKİN OLUŞAN VERİLERİN FENOMENOLOJİK İNCELENMESİ	184

BİR EBEVEYNLİK TUTUMU OLARAK “HELİKOPTER EBEVEYNLİK”	186
PSİKOLOJİ	188
CERRAHİ KLİNİKLERDE ÇALIŞAN HEMŞİRELERDE VİCDAN STRESİ VE TÜKENMİŞLİK	189
AKCİĞER REZEKSİYONU UYGULANAN HASTALARDA YAŞANAN PSİKOLOJİK SORUNLAR	192
ONKOLOJİK CERRAHİ GEÇİRMİŞ HASTALARIN YAKINLARININ SAĞLIK ANKSİYETESİ VE DEPRESYON DÜZEYLERİ ÜZERİNE LİTERATÜR DERLEMESİ	194
RADYO TELEVİZYON VE SİNEMA	197
ULUSAL SİNEMA VE KÜRESELLEŞME EKSENİNDE SİNEMADA DİJİTAL DÖNÜŞÜM	198
AUTEUR ELEŞTİRİ BAĞLAMINDA STANLEY KUBRİCK SİNEMASI	200
SINIF EĞİTİMİ	202
İLK OKUMA YAZMA ÖĞRETİMİNDE WEB 2.0 ARAÇLARININ KULLANILMASINA YÖNELİK BİR ARAŞTIRMA	203
HARMANLANMIŞ ÖĞRENME YAKLAŞIMININ EĞİTİMDEKİ YERİ VE ÖNEMİ HAKKINDA LİSANSÜSTÜ TEZLERİN İNCELENMESİ	205
AKICI OKUMA VE OKUDUĞUNU ANLAMA ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ	207
SINIF ÖĞRETMENLERİNİN MATEMATİKSEL MODELLEME BECERİLERİNİN VE MATEMATİKSEL İLİŞKİLENDİRME ÖZYETERLİKLERİNİN İNCELENMESİ	209
SİYASET BİLİMİ VE ULUSLARARASI İLİŞKİLER	211
TÜRKİYE KÖKENLİLERİN ALMANYA EKONOMİSİNE KATKILARI	212
NORVEÇ’İN KADİM MİLLETİ SAMİLERİN YAKIN TARİHİ VE ULUSLARARASI İLİŞKİLERE ETKİLERİ	214
ALMANYA ÖRNEĞİNDE GÖÇ VE MÜLTECİ SORUNLARI İLE GELİŞEN TARTIŞMALAR (2015-2021) ..	215
İSLAM HUKUKUNDA ULUSLARARASI İLİŞKİLER KAVRAMININ ÜMMET MEFHUMU BAĞLAMINDA DEĞERLENDİRİLMESİ	217
AVUSTURYA’NIN SON DÖNEM İSLAM KARŞITI POLİTİKALARI	219
FRANSADA İSLAMOFOBİ VE MEDYANIN ROLÜ	221
ŞİDDET OLGUSUNUN REALİZM VE KONSTRÜKTİVİZM KAPSAMINDA ANALİZİ	223
BATI AVRUPA’DA YÜKSELEN POPÜLİST RADİKAL SAĞ VE AVRUPA PARLAMENTOSU’NA ETKİSİ	225
YOKSULLUK	227
TÜRKİYE’NİN DÜNYA DİPLOMASİSİNE KATKISI	229
TÜRKİYE-AFGANİSTAN İLİŞKİLERİNDE TİKA	231
15 MAYIS 2022 SOMALİ SEÇİMLERİ VE İSTİKRAR	233
DİJİTAL DİPLOMASİ’NİN GELİŞİMİ VE ETKİLERİ	235
ERMENİ SOYKIRIMI İDDİALARININ HUKUKİ AÇIDAN İNCELENMESİ	237
SOSYAL BİLGİLER EĞİTİMİ	239
MESLEĞE HAZIRLIK SÜRECİNDE ÖĞRETMEN ADAYLARININ KARŞILAŞTIKLARI SORUNLAR	240
SOSYAL BİLGİLER’İN TARİHSEL GELİŞİMİ: T.C. MEB VE NCSS KARŞILAŞTIRMASI	242

SOSYAL BİLGİLER 5. SINIF DERS KİTABI İÇERİĞİNDE TARİH ÖNCESİ VE TARİHİ DEVİRLER TARİH ŞERİDİNİN İNCELENMESİ	244
ÇOCUK HAKLARI KONULARININ SOSYAL BİLGİLER DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMLARINA YANSIMALARININ İNCELENMESİ	246
OKUL DIŞI ÖĞRETİM BAĞLAMINDA MÜZELERİN ROLÜ: KAPADOKYA YAŞAYAN MİRAS MÜZESİ ÖRNEĞİ	248
SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETMENLERİNİN AKADEMİK YAZILARI TAKİP ETME VE SINIF İÇİNE AKTARMA DURUMLARI.....	250
YARDIMSEVERLİK DEĞERİ BAĞLAMINDA KAMU YARARINA ÇALIŞAN SİVİL TOPLUM KURULUŞLARININ SOSYAL BİLGİLER DERS KİTAPLARINA YANSIMASI	252
GÜNCELLENEN SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETİM PROGRAMININ ÇEVRE EĞİTİMİ AÇISINDAN YETERLİLİĞİ	254
İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ KONUSUNUN İNCELEMESİ.....	256
SOSYOLOJİ	258
3 BOYUTLU BASKI TEKNOLOJİSİNE ETİKSEL YAKLAŞIM	259
SANAT SOSYOLOJİSİ VE SOKAK SANATLARININ TOPLUMDAKİ ETKİLEŞİMLER	261
İŞ GÜCÜ PİYASASI VE GÖÇ OLGUSU	263
GELENEKSEL GENİŞ AİLE YAPISINDA YETİŞEN BİREYLERİN GELİŞİM SÜREÇLERİNİN "DİNCER AİLESİ" ÖRNEĞİ ÜZERİNDEN İNCELENMESİ	264
ŞİDDETE MARUZ KALAN KADINLARIN ŞİDDET DENEYİMLERİ ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA : ANKARA ÖRNEĞİ	266
NEOLİBERALİZM VE TÜKETİM TOPLUMU BAĞLAMINDA METALAŞAN HAZZIN DEĞERLENDİRİLMESİ	268
TÜRKİYE'DE MUHAFAZAKÂR KADININ GÜÇLENMESİ	269
İŞ HAYATINDA DİJİTAL YAKANIN DÖNÜŞTÜRÜCÜ ETKİSİ	270
İŞ HAYATINDA DİJİTAL YAKANINDÖNÜŞTÜRÜCÜ ETKİSİ	270
ÜNİVERSTELİ ÖĞRENCİLERİN GELECEK KAYGISI	272
SPOR BİLİMLERİ	273
RAGBİ SPORCULARININ ZİHİNSEL DAYANIKLILIK VE SPORCU ÖZYETERLİKLERİNİN DEMOGRAFİK DEĞİŞKENLERE GÖRE İNCELENMESİ.....	274
GENÇ ERGEN TENİSÇİLERDE GERÇEKLEŞTİRİLEN AOS TESTİNİN CİNSİYETE GÖRE KARŞILAŞTIRILMASI	276
TÜRKİYE BOKS FEDERASYONU MİLLİ TAKIM SPORCULARININ DOPİNG FARKINDALIĞI VE UYGULAMALARININ ARAŞTIRILMASI	278
GÖRME ENGELLİ SPORCULARIN KAYGI VE SALDIRGANLIK DÜZEYLERİNİN FARKLI DEĞİŞKENLER AÇISINDAN İNCELENMESİ.....	280
BİSİKLET SÜRME BECERİSİNİN OTİZM SPEKTRUM BOZUKLUĞU OLAN ÇOCUKLARA ETKİLERİ	282
DÜZENLİ OLARAK SPOR YAPAN VE YAPMAYAN BİREYLERİN PSİKOLOJİK İYİ OLUŞ VE POZİTİF-NEGATİF DUYGU DÜZEYLERİNİN İNCELENMESİ	285

SPOR SPONSORLUĞUNUN TÜKETİCİ DAVRANIŞLARINA ETKİLERİNİN İNCELENMESİ	287
TEKVANDOCULARDA PLİOMETRİK ANTRENMANLARIN PATLAYICI GÜCE ETKİSİ	289
SPORCULARDA ÖZ ANLAYIŞ VE BİLİŞSEL ESNEKLİK İLİŞKİSİ	291
TEKNOLOJİ KULLANIMININ PANDEMİ SÜRECİNDE BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR DERSİNİN VERİMLİLİĞİNE ETKİSİ	292
SPORTİF REKREASYONUN YAŞLI BİREYLERİN YAŞAM DOYUMUNA OLAN ETKİSİNİN İNCELENMESİ	294
KADINLARDA DÜZENLİ FİZİKSEL AKTİVİTE ÖZ GÜVEN VE YAŞAM DOYUMU İLİŞKİSİ	296
ÜST DÜZEY HENTBOLCULARDA SPORCU ÖZ YETERLİĞİ VE STRESLE BAŞA ÇIKABİLME İLİŞKİSİ	298
SPOR SPONSORLUĞUNDA BAHİS ŞİRKETLERİNİN KULLANILMASININ ETİK AÇIDAN İNCELENMESİ	300
FABRİKA ÇALIŞANLARINDA STRESLE BAŞA ÇIKMA VE İŞ-AİLE ÇATIŞMASI İLİŞKİSİ	302
BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR ÖĞRETMENLERİNİN TEKNOLOJİK PEDAGOJİK YETERLİKLERİ İLE EĞİTİM BİLİŞİM AĞI (EBA) KULLANIMINA YÖNELİK TUTUMLARI ARASINDAKİ İLİŞKİ.....	304
TARİH	306
TARİHTEKİ İLK İMPARATOR: AKADLI SARGON	307
OSMANLI DEVLETİ'NDE ÇOK EŞLİLİK (H.1111-1140/ M.1699-1728 YILLARI ARASI ANKARA, BURSA, EDİRNE, GALATA, ANTEP VE KONYA TEREKE KAYITLARINA GÖRE)	309
ÇİVİ YAZISI.....	310
NEVŞEHİR BÖLGESİNDE HORASAN ERENLERİNİN TÜRBE VE YATIRLARI	312
II. MEŞRUTİYET DÖNEMİNDE HİNDİSTAN MÜSLÜMANLARININ OSMANLI İLE MÜNASEBETLERİ...	314
I.DÜNYA SAVAŞINDA ARAP YARIM ADASININ GENEL DURUMU.....	316
ÇİN'İN DOĞU TÜRKİSTAN'DAKİ MEDYA VE HABERLEŞMELRİ.....	317
ASUR TİCARET KOLONİLERİ DÖNEMİ'NDE AKSARAY VE ULUSLARARASI İLİŞKİLERİ	318
KIBRIS'A İLK OPERASYON: AĞUSTOS 1964 ERENKÖY-MANSURA OPERASYONU	320
TÜRK KURTULUŞ SAVAŞI YILLARINDA TÜRK-SOVYET İLİŞKİLERİ VE BOLŞEVİKLERDEN GELEN YARDIMLAR	322
VII. VE XIII. YÜZYILLAR ARASINDA OĞUZLAR'IN DURUMU	323
ALEVİ İNANCININ YAZILI KAYNAKLARINDA "KIRKLAR" KAVRAMI.....	325
İMPARATOR DIOCLETIANUS VE 1. TETRARŞİ.....	327
ÖRFİ HUKUK İLE GÜNÜMÜZ TÜRK HUKUKUNUN KARŞILAŞTIRILMASI	329
BAŞKENTLERE ÖZGÜ BİR YAPI: MİLİON TAŞI	331
KIBRISIN İNGİLİZ İDARESİNE GİRİŞİ VE OSMANLI DEVLETİNDE ERMENİ SORUNUNA ETKİSİ.....	333
OSMANLI DEVLETİNDE EĞLENCE KÜLTÜRÜ	334
IULIUS-CLAUDIUS HANEDANLIĞI'NDA İMPARATOR VE HANEDAN ÜYESİ ÖLÜMLERİ.....	336
PROF. DR. NİMET ÖZGÜÇ'ÜN HAYATI VE AKTİVİTELERİ	338
KUMUL İSYANI SONRASI DOĞU TÜRKİSTAN İSLAM CUMHURİYETİ'NİN KURULUŞU, HOCA NİYAZ HACI	340

SELÇUKLULAR DÖNEMİNDEN GÜNÜMÜZE UZANAN KADIN İSTİHDAMI (BACIYÂN-I RÛM ÖRNEĞİ)	342
GÖKBAYRAK DERGİSİ IŞIĞINDA DOĞU TÜRKİSTAN VE ÇİN' İN DOĞU TÜRKİSTAN POLİTİKASI	345
İSLAM ÖNCESİ DEVİRDE OĞUZLAR	347
MUSTAFA ÇOKAY (HAYATI VE FAALİYETLERİ)	350
ŞAMANİZMİN ANADOLU'DAKİ YANSIMALARI	353
ESKİ TÜRK DEVLETLERİNDE EGEMENLİĞİN İLAHİ TEMELLERİ	355
SAFEVİ TARİKATININ DEVLET HÂLINE DÖNÜŞME SÜRECİ	357
1950'LERDE KADIN MODASI	359
GÖRÜŞLER DERGİSİ'NİN ÇIKIŞ VE YAYINLANIŞ SÜRECİNDE SERTELLER	361
SON OSMANLI DÖNEMİNDE (1892-1909) ASKERLER VE CEZAI VE CEZA YAPTIRIMLARINA İLİŞKİN YÖNETMELİK	363
KARAZ KÜLTÜRÜ'NÜN GÜNEY YAYILIMINDA AMİK OVASI'NIN YERİ VE ÖNEMİ	365
BESNİ VE ÇEVRESİNDE TUNÇ ÇAĞI HÖYÜKLERİ	367
GURGUM/MARQAŞTI KRALLIĞI'NIN ASUR KARŞITI KATILDIĞI SİYASİ KOALİSYONLAR	369
TURİZM	372
KAMP-KARAVAN TURİZMİ: AKSARAY İLİNDE BİR ROTA ÖNERİSİ	373
AŞÇILARIN KENDİ MESLEKLERİNE İLİŞKİN METAFOR ALGILARI	374
COĞRAFI İŞARETLİ ÜRÜNLERİN GASTRONOMİ TURİZMİ AÇIŞINDAN DEĞERLENDİRİLMESİ: KAYSERİ İLİ ÖRNEĞİ	377
GASTRONOMİ TURİZMİ KAPSAMINDA GAZİANTEP ŞEHRİNE DÜZENLENEN TURLAR ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA	379
COVID-19'UN TURİZMDE TÜKETİCİ DAVRANIŞLARINA OLAN ETKİSİ	381
GELENEKSEL KONAKLAMA İŞLETMELERİNİN BAKIŞ AÇISINDAN PAYLAŞIM EKONOMİSİ: AIRBNB ÖRNEĞİ	383
KAPADOKYA BÖLGESİNİN EKOTURİZM POTANSİYELİNİN REKREATİF ETKİNLİKLER AÇISINDAN DEĞERLENDİRİLMESİ	385
TURİST REHBERLERİNİN MİZAH TARZLARININ İŞ PERFORMANSI ÜZERİNDEKİ ETKİLERİNİN İNCELENMESİ: KAPADOKYA ÖRNEĞİ	387
KAPADOKYA BÖLGESİNDE TURİZM EĞİTİMİ VEREN ÜNİVERSİTELERİN DERS PLANLARININ İNCELENMESİ	389
KAPADOKYA KAYA OTEL ATMOSFERİNİN NİTELİKSEL AÇIDAN TESPİT EDİLMESİ: ÜRGÜP ÖRNEĞİ	391
TÜRKİYE'DE YAŞAYAN TATARLARIN YEMEK KÜLTÜRLERİNİN İNCELENMESİ ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA: KONYA İLİ CİHANBEYLİ İLÇESİ BÖĞRÜDELİK MAHALLESİ ÖRNEĞİ	393
MİMARİ MİRAS BAĞLAMINDA SÜRDÜRÜLEBİLİR DESTİNASYON YÖNETİMİ: AKSARAY-DEMİRCİ ÖRNEĞİ	395
TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI	397
DÜŞÜNSEL HEYECANSAL BAĞLANIM EKSENİNDE BENİ KÖR KUYULARDA ROMANI	398

KALVİNİZM VE AHİLİK ÜZERİNE	399
BABALIK GAZETESİNİN HALK HEKİMLİĞİ AÇISINDAN İNCELENMESİ	401
GELENEKSELDEN MODERNE ŞARAP ÜRETİMİ: SARATLI KASABASI ÖRNEĞİ.....	403
BEHÇET NECATİGİL VE YAHYA KEMAL BEYATLI ŞİİRLERİNDE MİTOLOJİK UNSURLAR	405
DİVAN ŞİİRİNDE “DOST” KAVRAMI VE REDİF BAĞLAMINDA KAZANDIĞI ANLAMLAR ÜZERİNE DEĞERLENDİRME.....	407
TAZARRU’-NÂME’DE SES TEKRARINA DAYALI SANATLARININ KULLANIMINA DAİR TESPİTLER.....	409
GELENEKSEL ÇOCUK OYUNLARININ AKTARIMINDA MÜZELERİN ROLÜ: KAPADOKYA YAŞAYAN MİRAS MÜZESİ ÖRNEĞİ	411
MASAL ANALARINDAN/EBELERİNDEN MÜZE REHBERLERİNE MASAL ANLATICILIĞI: MASAL ANLATICILIĞINDA MÜZELERİN ROLÜ VE KAPADOKYA YAŞAYAN MİRAS MÜZESİ ÖRNEĞİ	413
SEYYİD MEHMED LUTFÎ VE TERCÜME-İ NASÎHATÜ'L MÜLÜK	415
MERSİYELERDE ÜSLUP FARKLILIĞI.....	416
GELENEKSEL MESLEK OLARAK KAPADOKYA BÖLGESİNDE TANDIR YAPIMI	418
TÜRKÇE EĞİTİMİ.....	420
OKUDUĞUNU ANLAMA STRATEJİLERİ ALANINDA YAPILAN LİSANSÜSTÜ TEZLERİN DEĞERLENDİRİLMESİ	421
YABANCI DİL OLARAK TÜRKÇE ÖĞRETİMİNDE KULLANILAN "SALİH HİKÂYE SERİSİ" SETİNDE YER ALAN KÖK DEĞERLERİN İNCELENMESİ	423
TÜRKÇEDE İLK ÇEVİRİ ROMANLAR	425
YABANCILARA TÜRKÇE ÖĞRETİMİNDE TÜRK MASALLARININ KÜLTÜREL UNSURLARI AKTARMADA ARAÇ OLARAK KULLANILMASI	427
YABANCILARA TÜRKÇE ÖĞRETİMİ KİTAPLARINDA ZAMAN VE DİLEK KİPLERİNİN ÖĞRETİMİ VE SIRALAMASININ KARŞILAŞTIRILMASI VE ANALİZİ.....	429
YÖNETİM BİLİŞİM SİSTEMLERİ.....	431
NESNELERİN İNTERNETİ SİSTEMLERİNE YAPILAN SİBER TEHDİTLER VE SİBER GÜVENLİK ÖNLEMLERİ	432
SU NİTELİKLERİNE GÖRE İÇİLEBİLİRLİK TAHMİNİ.....	434
GEBELİKTE, ANNE SAĞLIĞI RİSKİNİN ÜZERİNE WEKA DA BİRLİKTEKİ KURALI İLE BİR ÇALIŞMA	435
BEŞ FARKLI ÜLKEYE İLİŞKİN 18-24 YAŞ ARALIĞINDAKİ GENÇLERİN SOSYAL MEDYA KULLANIM VE BAĞIMLILIK DÜZEYLERİNE YÖNELİK KAVRAMSAL BİR İNCELEME	436
OKUL YÖNETİCİLERİNİN ETİK LİDERLİK DAVRANIŞLARI	438
TÜKENMİŞLİK SENDROMU	440
COVID-19 PANDEMİ DÖNEMİNDE ÇEVİRİMİÇİ TERAPİ PLATFORM KULLANIMI ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA	442
MAKİNE ÖĞRENMESİ YÖNTEMLERİ KULLANILARAK AKCİĞER KANSERİNİN TANISI.....	444
ÇEVİK YAZILIM GELİŞTİRME MANİFESTOSU VE METODOLOJİLERİ.....	446
MOBBİNG KAVRAMI ÜZERİNE BİR ALANYAZIN ARAŞTIRMASI	448

MESLEKİ YOZLAŞMA VE ÖRGÜTLERDE ETİK DIŞI DAVRANIŞLAR	450
VIKOR YÖNTEMİYE BELİRLİ İLLERİN SAĞLIK KIYASLAMASI	452
NESNELERİN İNTERNETİ TEKNOLOJİSİNİN KULLANIMI ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA	454
E-TİCARET SİSTEMLERİNDE DUYGU ANALİZİ	456
KURUMSAL MİMARİ GÜVENLİK REFERANS MİMARİ MODELLERİNİN İNCELENMESİ	458
ROBOTLAR VE HİZMET SEKTÖRÜNDE KULLANIMI	460
OPEC ÜYESİ ÜLKELERİN TOPSIS TEKNİĞİ ARACILIĞIYLA PERFORMANS ANALİZİ	462
BLOKCHAIN TABANLI GÜVENLİ E-SEÇİM YAKLAŞIMI	464

ARKEOLOJİ

BAŞLANGICINDAN MÖ 1. BİNYILIN BAŞLARINA KADAR OYUN VE OYUNCAK

Nazlı Gül'

Fadime Işıl Demirtaş²

Mavi gezegenimizin yaklaşık 4 buçuk milyar yıllık serüvenine 2,6 milyon yıldır ortak olan insan, var olduğu günden beri kendi kültür tarihini yazmaktadır. Paleolitik Çağ'da yaşayan atalarımız, organize edilmesi zaman isteyen ve sofistike şeyleri icat etmek için uzun bir kültür evrimi sürecinden geçmişlerdir. Onların yaşamları, daha çok güvenlik ve hayatta kalma kaygısı üzerine kurulu olduğundan, bugünkü anlamda boş zaman ve tasasızlık gibi problemleri yoktu. Dolayısıyla bilinçli oyun kavramından da biraz uzaktaydılar. Fakat tarih öncesi çağlarda yaşayan insan toplulukları da mutlaka oyun aktivitesiyle uğraşmış olmalıdır. Oyun ve oyuncak tarihinin felsefi temelleri üzerine çalışmalar yapan Huizinga'ya göre oyun, kültürden daha eskidir. Kültür, ne kadar dar bir kapsamda açıklanmaya çalışılırsa çalışılınsın her zaman bir insan topluluğunun varlığından dem vurulur. Ama gerçekte diğer canlılar, oyun oynamaya başlamak için insanların gelişini beklemiş olamazlar. İşte bu sebeple oyun, kültürden daha eski bir kavrama işaret etmektedir. Bu noktada; insanın var oluşundan bu yana farklı coğrafyalarda ve değişik zamanlarda sürdürdüğü kültürel bir eylem olduğu fark edilen oyunun, hayatın her döneminde gelişerek devam ettiği düşünülür. Kısacası oyun, kültür tarihi içinde de her zaman önemini korumuştur.

Oyun tarihi üzerine yapılan araştırmalar, Paleolitik çağlardan itibaren bugün de bildiğimiz anlamda oyun çeşitlerinin varlığını gösteren bulgulara ulaşmamızı sağlar. Bu bulgular; taş ve sopa gibi doğal malzemelerin kullanıldığı, günümüze kadar gelmiş oyunlardır. Yine Huizinga'ya göre insan, bir taraftan oynayarak hayatı var ederken yani kültürü oluştururken diğer yandan da hayatı gündelik uğraşların dışına çıkarmayı denemiştir. Henüz hayatın ciddi olan ve olmayan yanlarının keskin bir şekilde ayrılmadığı zamanlarda oyun, hayat akışının bir parçasıdır. Hayatın sonraki aşamalarında ciddi olarak algıladığımız her şey de bu oyunların içinden çıkmıştır. Ancak modern yaşamın akılcılık vurgusu, oyunu ciddi alanın dışına çıkarmıştır. Oyun, artık ciddi olarak üretilen her şeyin karşısındadır. Kültürel mirasın taşıyıcısı olduğu görülen oyunlar ve nesnelerinin kültür tarihi içindeki konumlarını tanıtmak bu çalışmamızın amacını oluşturmaktadır. Toplumlar, sahip oldukları bazı özelliklerden dolayı farklı oyunlar oynamışlardır. Arkeolojik kazılarda farklı kontekstlerden ele geçen masa oyunları, diğerleri arasında öne çıkarken onların kökenleri tamamen eğlence ve veya eğlencenin başka biçimi ya da ilkel bir kehanetin kalıntısı olarak kabul edilmektedir. Bu kabul edişin altında, oyun nesnelerinin çoğunlukla mezarlarda ölü hediyelerinin önemli birer unsuru olarak karşımıza çıkması yatmaktadır. Bu noktada, her zaman önemle vurgulandığı görülen oyuncak-ritüelistik nesne ilişkisi de çalışmamız kapsamındaki bir diğer konuyu oluşturmaktadır. Çalışmamız için kullandığımız yöntem literatür taramasıdır. Konuyla ilgili daha önce yapılan araştırmaların birçoğu incelenmiştir. Arkeoloji; var oldukları andan itibaren insanların kültürel geçmişlerini, gelişimlerini ve birbirleriyle olan ilişkilerini maddi kalıntılar yardımıyla inceleyen bir bilimdir. Arkeolojinin bu amacı; onu, insan yaşantısının ve düşüncesinin önemli maddi kalıntılarından biri olan oyunlar ile nesnelerini de incelemeye götürmüştür. Bir toplumda oynanan oyunların tamamına bakılarak hem o toplumun içinde bulunduğu gelişmişlik düzeyini hem de o toplumdaki kişilerin konumlarını anlayabiliriz. Bu bağlamda oyun araştırmaları; tıpkı masalların, efsanelerin, yemek çeşitlerinin karşılaştırmalı incelemeleri gibi farklı ülkelerde yaşayan uluslar arasındaki kültürel alışverişin eski çağlardan günümüze kadar gelirken izledikleri yolları bölgeden bölgeye, dönemden döneme geçerken uğradıkları değişimi öğrenmek açısından önemlidir. Nasıl ki biz geçmiş uygarlıklarla ilgili ipuçlarını oyunlar yardımıyla alabiliyorsak gelecekte de şimdiki uygarlıklar için aynıısı olacaktır.

Anahtar Kelimeler: Oyun Tarihi, İlk Oyuncaklar, Oyun Masaları, Kültür Tarihi

GAMES AND TOYS FROM THE BEGINNING TO THE EARLY 1ST MILLENNIUM BC

Nazlı Gül¹

Fadime Işıl Demirtaş²

Our Earth is 4 and a half billion years old. Humans have been living on earth for 2.6 million years. Our ancestors, who lived in the Paleolithic Age, could not spare time for leisure activities because they had to think more about their safety and find food. However, human societies living in prehistoric times must have been engaged in play activities. Because the game is older than culture. According to Huizinga, who studies the philosophical foundations of the history of games and toys, no matter how narrowly the culture is tried to be explained, the existence of a human community is always mentioned. But in reality, other living things couldn't have waited for the arrival of humans to start playing games. For this reason, play refers to a concept older than culture. At this point; It is thought that the game, which has been recognized as a cultural action that has been carried out in different geographies and at different times since the existence of human beings, continues by developing in every period of life. In short, the game has always maintained its importance in cultural history. The aim of this study is to introduce the positions of the games and their objects, which are seen to be the carrier of cultural heritage, in the history of culture. The toy ritual object relationship, which is always seen to be emphasized, is another subject within the scope of our study. The method we used for our study is literature review. Many of the previous studies on the subject have been examined. Archaeology; It is a science that examines people's cultural backgrounds, development and relations with each other from the moment they exist, with the help of material remains. This aim of archeology; He also took him to examine the games and objects, which are one of the important material remnants of human life and thought. It was this point that led us to this study.

Keywords: Game History, First Toys, Game Tables, Cultural History

¹Lisans Öğrencisi, Aksaray Üniversitesi, Sabire Yazıcı Fen-Edebiyat Fakültesi, nazli.gul@asu.edu.tr.

²Dr. Öğr. Üyesi, Aksaray Üniversitesi, Sabire Yazıcı Fen-Edebiyat Fakültesi, isildemirtas@hotmail.com.

ÇAĞDAŞ TÜRK LEHÇELERİ

KIRGIZCA-TÜRKÇE SÖZLÜK'ÜN “T MADDESİ” ESASINDA KIRGIZ TÜRKÇESİ (İSİM) SÖZ VARLIĞI

Tuğba Özenç'

Arıkoğlu vd. tarafından yayımlanan Kırgızca-Türkçe Sözlük'ün “T Maddesi” Esasında Kırgız Türkçesi (İsim) Söz Varlığı eser esas alınarak yaptığımız bu çalışmada Kırgız Türkçesinde söz varlığı ele alınmıştır.

Kelime bünyesinde kök ve ek dediğimiz şekiller vardır. Kökler isim kökleri ve fiil kökleri olmak üzere ikiye ayrılırlar. Ele almış olduğumuz konu isim sözcük varlığı üzerinedir. İsim sözcük varlığı, yapım ekleriyle oluşmuş sözcüklerden ya yakın ya da yeni anlam türetmiş sözcüklerden oluşmaktadır. Biz, Kırgızca-Türkçe Sözlük'ün “T Maddesi” Esasında Kırgız Türkçesi Sözcük Varlığı adlı çalışmamızda 37 konu başlığı tespit ettik. Bunları da varsa kendi içinde alt başlıklar altında sıraladık. Tespit ettiğimiz Kırgız Türkçesi söz varlığına dair konu başlıkları aşağıda gösterilmiştir:

Aidiyet, Sahiplik Bildiren Sözcükler, Akrabalık Adları, Alışkanlık Adları, Araç Gereç Adları, Benzerlik Bildiren Sözcükler, Bilim Dallarına Dair Söz Varlığı, Bitki Adları, Değerler, Nitelikler, Erdemler, Eksiklikler ve Kusurlarla İlgili Söz Varlığı, Dilek-İstek Bildiren Sözcükler, Durum Bildiren Sözcükler, Düğün, Eşya Adları ve Eşya ile Bağlantılı Söz Varlığı, Gelenek-Görenek Söz Varlığı, Hastalık Adları Tedavi Edici İlaçlarla İlgili Söz Varlığı, Hayvan Adları ve Hayvancılıkla İlgili Terimler, İnsana Özgü Sözcükler, Kadınlarla İlgili Terimler, Madenler, Mineraller, Kimyevi Maddeler, Mecaz Anlamlı Adlar, Meslekler ve Meslek Erbabları, Millet, Boy, Irk, Adları, Ortaklık Bildiren Sözcükler, Oyun Adları ve Oyunla Bağlantılı Söz Varlığı, Renk Adları, Sıfatlar, Tabiat Doğa İle İlgili Söz Varlığı, Yansıma Kelimelerle İlgili Söz Varlığı, Tabiat Taklidi, Yansıma Ses Söz Varlığı, Tarımla İlgili Söz Varlığı, Terimler, Dini Terimler, Din Dışı Doğa Üstü İnançlara Dair Söz Varlığı, Dilbilgisi Terimleri, Teknoloji Terimleri, Sayı Adları Ve Para Birimleri Matematik-Geometri Terim Adlarına Dair Söz Varlığı, Edebi Terimler, Tiyatro-Sanat Terimleri, Müzik Terimleri, Ekonomi Terimleri, Gök, Hava, Hava Olayları İle İlgili Terimler, Spor Terimleri, Askeri Terimler, Biyoloji Terimleri, Fizik Terimleri, Av, Avcılıkla İlgili Terimler, Hukuk Terimleri, Tarih Terimleri, Kimya Terimleri, Eğitim Terimleri, Tıp Terimleri, Denizcilik Terimi, Toplum Bilim Terimleri, Bilişim Terimleri, Felsefi Terimler, Coğrafi Terim, İsim Bilişim Terimi, Nüfus Bilimi, Ruh Bilimi Terimleri, Ünlem Söz Varlığı, Vücut Organ Adları Ve Organ Adlarıyla Bağlantılı Söz Varlığı, Yer Adları, Yer-Yön Adları, Yiyecek-İçecek Adları ve Onlarla Bağlantılı İsim Söz Varlığı, Zaman Bildiren Söz Varlığı, Zarflardan Oluşmuş Söz Varlığı

Bir milletin ya da bir bireyin, yaşayış biçimi, gelenek-görenekleri, yeme-içme, eğitim, tarım, ekonomi, sanat vb. ile ilgili yaşamında kullandığı her bir sözcük varlığını oluşturmaktadır. Milletlere baktığımızda onların hangi toplumda yaşadıkları, hangi sanat eserlerini, hangi edebi metinleri verdikleri, hangi spor dallarıyla ilgilendikleri, hangi hayvanlarla iç içe yaşayıp onlardan hangi amaçla faydalandıkları gibi birçok konu hakkında bilgi sahibi oluruz. Biz de Çağdaş Kırgız Türkçesi sözlükten hareketle Çağdaş Kırgız Türkçesi söz varlığını sözlüğün T maddesine göre belirleyemeye çalıştık. Çalışmamızla ve kullandığımız yöntemle umarım Türklük bilim deryasında ufak bir damla olabilmişizdir.

Anahtar Kelimeler: Anahtar Kelimeler: Kırgız Türkçesi, söz varlığı, sözlük, terim, işlev

KYRGYZ TURKISH (NAME) VOCABULARY ON THE BASIS OF "ARTICLE T" OF THE KYRGYZ-TURKISH DICTIONARY

Tuğba Özenci¹

Arikoğlu et al. Vocabulary in Kyrgyz Turkish has been discussed in this study, which we have done on the basis of the "T Item" of the Kyrgyz-Turkish Dictionary published by Kyrgyz Turkish (Noun) Vocabulary.

There are shapes that we call roots and affixes in the word. Roots are divided into two as noun roots and verb roots. The subject we have discussed is on the vocabulary of nouns. The noun vocabulary consists of words that have been formed with suffixes and words that have either close or new meanings. We have identified 37 subject headings in our study titled Kyrgyz Turkish Vocabulary Based on the "T Item" of the Kyrgyz-Turkish Dictionary. We have listed them under subheadings, if any. The titles of the Kyrgyz Turkish vocabulary we have identified are shown below:

Words of Belonging, Ownership, Kinship Names, Habit Names, Tool Name and Tool-Related Vocabulary, Tool Names, Words of Similarity, Vocabulary of Sciences, Plant Names, Vocabulary of Values, Qualities, Virtues, Deficiencies, and Flaws, Words of Wish-Wish, Status Statements, Wedding, Names of Items and Vocabulary Related to Items, Tradition Vocabulary, Vocabulary of Disease Names and Therapeutic Medicines, Animal Names and Terms Related to Livestock, Human Words, Terms Related to Women, Minerals, Minerals, Chemicals, Metaphorical Names, Professions and Professionals, Nation, Height, Race, Names, Affiliate Words, Game Names and Game-Related Vocabulary Color Names, Adjectives, Nature Vocabulary about Nature, Vocabulary of Reflected Words, Imitation of Nature, Reflection Sound Vocabulary, Agricultural Vocabulary, Terms, Religious Terms, Vocabulary on Non-Religious Supernatural Beliefs, Grammar Terms, Technology Terms, Number Names and Currency Vocabulary on Mathematics-Geometry Term Names, Literary Terms, Theater-Art Terms, Music Terms, Economics Terms, Terms Related to Sky, Air, Weather Events, Sports Terms, Military Terms, Biology Terms, Physics Terms, Hunting, Hunting-Related Terms, Legal Terms, Date Terms, Chemistry Terms, Education Terms, Medical Terms, Maritime Term, Social Science Terms, IT Terms, Philosophical Terms, Geographic Term, Name Informatics Term, Population Science, Psychology Terms, Exclamation Vocabulary, Body Organ Names and Vocabulary Related to Organ Names, Place Names, Place-Direction Names, Food and Beverage Names and Related Name Vocabulary, Vocabulary of Time, Adverbial Vocabulary

A nation or an individual's way of life, traditions, eating and drinking, education, agriculture, economy, art and so on. Every word that he uses in his life about his life constitutes his existence. When we look at nations, we learn about many subjects such as which society they live in, which works of art, which literary texts they give, which sports branches they are interested in, which animals they live with and for what purpose they benefit from them. Based on the Contemporary Kyrgyz Turkish dictionary, we tried to determine the Contemporary Kyrgyz Turkish vocabulary according to the T article of the dictionary. With our work and the method we use, I hope we have been a small drop in the ocean of Turkishness science.

Keywords: Keywords: Kyrgyz Turkish, vocabulary, dictionary, term, function

¹Doktora Öğrencisi, Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi, Fen Edebiyat Fakültesi, tugbamadina@gmail.com.

ÖZBEK TÜRKÇESİNDE BENZETME VE KARŞILAŞTIRMA İFADE EDEN UNSURLAR

Neslihan Gültekin¹

Ek, kelimenin yapısında bulunan tek başına bir anlam ifade etmeyen, kök halinde bulunan kelimelere eklenerek gövdeleri, gövdelere eklenerek yeni anlamlı kelimeleri oluşturan yapılardır. Türkçede ekler yapım ekleri ve çekim ekleri olarak iki grupta incelenmektedir. Yeni kelimelerin türetilmesi yapım eki adı verdiğimiz eklerin isim ve fiil soylu kelimelere eklenmesi ile oluşmaktadır. Çekim ekleri ise gerek isim soylu gerekse fiil soylu kelimelerin sonuna eklenerek cümle içinde diğer kelimelerle anlam bağlantısı kurmalarını sağlayan eklerdir. Çekim ekleri kelimelerin cümle içinde zaman, yön aitlik, tekil ya da çoğulluk gibi anlamları üstlenmesini sağlar. Yeni kelimelerin oluşmasını sağlayan yapım ekleri, eklendiği kelimelerde farklı işlevlerde kullanılmaktadır. Eklerin Türkçenin tarihi dönemlerinde incelenen gramerlerde yapı bakımından sınıflandırıldığı ve eklerin birden fazla işlevlerinin olduğu dilciler tarafından tespit edilmiştir. Eklerin eklendiği kelimelerde küçültme, kuvvetlendirme, karşılaştırma, benzetme gibi işlevlerde kullanıldığı görülmektedir. Çalışmamızda Özbek Türkçesinde isimlere gelerek benzetme ve karşılaştırma işlevleri veren eklerin benzetme ve karşılaştırma işlevinde hangi kök ve türde kelimelere eklendiği ve nasıl bir anlam yüklediği tespit edilmeye çalışılmıştır. Benzetme işlevinde kullanılan ekler bir şeyin niteliğini anlatmak için o niteliği eksiksiz taşıyan bir şeyi örnek olarak kelimeye yansıtmaktadır. Bu çalışmamızda ele almış olduğumuz karşılaştırma işlevinde kullan eklerin kelimedeki kişi ve nesnelere benzer veya aynı yanlarını incelemek için kıyaslama, mukayese yapan kelimeler türettikleri görülmektedir. Güney Doğu Türk lehçelerinde yer alan Özbek Türkçesinde de diğer lehçelerde olduğu gibi benzetme ve karşılaştırma ifadesi veren birçok ek bulunmaktadır. Çalışmamızda isimlere eklenerek benzetme ve karşılaştırma işlevleri veren ekler, Uchqun Nazarov'un Paymona ve Chayon Yili romanları incelenerek benzetme ve karşılaştırma işlevinde kullanılan ekler tespit edilmiş ve eserden örnekler alınarak sınıflandırılmıştır. Eserlerden tespit etmiş olduğumuz örneklerden isimlere eklenerek benzetme işlevinde kullanılan isimden isim yapım ekleri +ak, +(i)mtir, +simon, +ish, ve eşitlik – benzerlik hali ekleri +dek, +day ele alınarak incelenmiştir. Özbek Türkçesinde incelemiş olduğumuz diğer yapıda karşılaştırma işlevi katan isimden isim yapım eki +rak ve +dan ayrılma hali ekleridir. Karşılaştırma işlevi veren ekler incelediğimiz eserler üzerinden tespit edilerek örneklerle incelenmiştir. İncelemeler sonucunda eklerin işlevsel olarak ele alındığında bir ekin birden fazla işlevi karşıladığı görülmüş, çalışmamızda eklerin, benzetme ve karşılaştırma işlevinde kullandığı örneklere yer verilmiştir. Bir ekin birden fazla işlevde kullanılması Türkçenin zengin bir dil olduğunu ortaya koymaktadır.

Anahtar Kelimeler: Anahtar kelimeler: Özbek Türkçesi, ek, eklerin işlevleri, benzetme, karşılaştırma

ELEMENTS EXPRESSING SIMILARITY AND COMPARATIVE IN UZBEK TURKISH

Neslihan Gültekin¹

Suffixes are structures that do not have a meaning on their own in the structure of the word, but are added to the root words and form new meaningful words by adding them to the stems. In Turkish, affixes are examined in two groups as constructive affixes and inflectional affixes. The derivation of new words is formed by adding the suffixes we call the construction affix to the noun and verb origin words. Inflectional suffixes, on the other hand, are suffixes that are added to the end of both noun and verb origin words, which enable them to establish a meaning connection with other words in the sentence. Inflectional suffixes enable words to assume meanings such as time, direction, belonging, singular or plural in sentences. The suffixes that enable the formation of new words are used in different functions in the words to which they are added. It has been

determined by linguists that affixes are classified in terms of structure in the grammars examined in the historical periods of Turkish and that affixes have more than one function. It is seen that the words to which suffixes are added are used in functions such as reduction, reinforcement, comparison and simile. In our study, it has been tried to determine which root and type of words the suffixes, which come to the nouns and give analogy and comparison functions in Uzbek Turkish, are added in the analogy and comparison function and what kind of meaning they ascribe. The suffixes used in the simile function reflect something that has that quality completely to the word as an example in order to describe the quality of something. In the comparison function that we have discussed in this study, it is seen that the suffixes used in the word derive words that make comparison and comparison in order to examine the similar or the same aspects of people and objects. There are many suffixes in the Uzbek Turkish, which is included in the South East Turkish dialects, as in other dialects, which give expression of simile and comparison. In our study, the suffixes that give analogy and comparison functions by adding to the nouns, Uchqun Nazarov's Paymona and Chayon Yili novels were examined and the suffixes used in the analogy and comparison function were determined and classified by taking examples from the work. From the examples we have identified from the works, the noun construction suffixes from the noun used in the analogy function by being added to the names +ak, +(i)mtir, +simon, +ish, and the equality - similarity state suffixes +dek, +day have been examined. In the other structure that we have examined in Uzbek Turkish, the suffixes that add a comparison function are the suffixes of the noun making +rak and the separating form from +. The appendices that provide a comparison function were determined from the works we examined and examined with examples. As a result of the examinations, when the affixes are considered functionally, it has been seen that one affix fulfills more than one function, and examples of affixes used in the function of analogy and comparison are included in our study. The use of a suffix in more than one function reveals that Turkish is a rich language.

Keywords: Key words: Uzbek Turkish, suffix, functions of suffixes, analogy, comparison

¹Yüksek Lisans Öğrencisi, Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, nslhngltn42@gmail.com.

KIRGIZ EVLİLİK TÖRENLERİNDE TABULAR

Zeliha Doğan'

Tabular, temelinde inanç unsurları bulunduran kavramlardır. İnsanlığın erken dönemlerinde ortaya çıkan tabular için yazısız toplum kurallarıdır demek de mümkündür. Tabuların kutsallığı ile birlikte karşıtı olarak kirlenmişliği ya da hoş olmayan anlam taşıması da olaya tabiidir. Tabularda yasaklar kendiliğinden ortaya çıkarlar. Tabular din veya ahlak yasası gibi belirli kaynaklara bağlı değildir. Tabu kelimesi Polinezya dilinde işaretlemek, nişan koymak anlamında kullanılır. Bu terim ilk kez 1777 yılında İngiliz kaptanı J. Cook tarafından saptanmış, kültür ve bilim literatürüne bu şekilde aktarılmıştır. Tabular gelenek, görenek, örf ve adetlerle birlikte daha net ortaya çıkar. Toplum hayatında önemli yer edinen tabular, gelenek, görenek, örf ve adetlerin oldukça yoğun olduğu erginleme dönemlerinde de sıkça karşımıza çıkar. İnsanın toplumda yer edinmesini sağlayan ona benlik kazandıran, doğum, evlenme ve ölüm olmak üzere üç erginleme dönemi vardır. Geçiş dönemleri insanın bir mekândan başka bir mekâna, bir dönemden başka bir döneme geçişini insan hayatının yeni bir safhasının başlamasını sembolize eder. Bu dönemlerde birçok gelenek bazı değişimlere uğrasa da geçmişten günümüze kadar varlığını sürdürmüştür. Bu gelenekler ve âdetler geçiş dönemlerindeki krizi atlatmaya yöneliktir. Bu dönemdeki gelenekler ve âdetler evrensel olduğundan bazı kültürlerde benzerlik göstermesi mümkündür. Yine tabularda bu krizin önlenmesi açısından oldukça yaygın bir şekilde görülür. Evlenme insanın toplumda yer edinmesinde oldukça önemli bir yere sahip erginleme dönemlerinden ikincisidir. Bir devletin en temel kurumunu oluşturan aile kavramını kurmak için genelde düğün adı verilen büyük bir tören gerçekleştirilir. Bu törenler toplumdaki topluma değişiklik gösteren, toplumun örf ve adetlerini yansıtan birtakım olaylardan meydana gelir. Evlilik kurumu sadece iki karşıt cinsi değil bunların ailelerini, geniş akrabalık ilişkilerini, sosyal çevrelerini de birbirine bağlar. Bu süreçte yapılması yasak olan yapıldığı zaman toplumca hoş karşılanmayan olaylarla da karşılaşmaktadır. İşte bunlar bahsi geçen toplumun tabularıdır. Günümüzde Kırgızistan'da tercihli evlilik çoğunlukta olsa da levirat, beşik kertmesi, berder (berdel), tay geldi, kan bedeli evlilikler de sık olmamaklar birlikte görülmektedir. Kırgız Türkleri Müslüman oldukları için örf ve adetlerle birlikte dini kurallara da uymaktadır. Bahsi geçen törenlerini gerçekleştirirken de dini kurallara oldukça özen gösterdiklerini görmek mümkündür. Bu çalışmada Kırgız Türklerinin evlilik törenlerinde babanın kutsallığı, gelinin sandığının hemen verilmemesi, gelin kıza ismiyle hitap etmemek gibi evlilik törenleri, öncesi ve sonrasındaki bazı tabulardan söz edilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Tabu; Geçiş dönemi, Gelenek, Evlilik.

TABOOS IN KYRGYZ MARRIAGE

Zeliha Doğan'

It is the concept that contains the elements of the items in the tables. It is possible to say that the initial plan of humanity is the rules without society for the emerging picture. It is also subject to the event that taboos are dirty or have an unpleasant meaning together with their sanctity. Prohibitions appear in taboos. The charts are not tied to specific sources such as religion or law. Taboo reading in the Polynesian language for a start, insignia as a beginning (Güngör, 2006). This term was first transferred to the culture and science literature by an English captain, J. Cook, in 1777 (Güngör, 2006). Taboos emerge more clearly with traditions, customs and traditions. The taboos that belong to the society, the traditional and the custom, the grandfathers who come across with those who have passed away. There are three stages of initiation, birth, marriage and death, which enable a person to take a place and give him an identity. Transition periods symbolize the transition of a person from one place to another, from one period to another, and the beginning of a new phase of human life. Although many traditions have undergone some changes in these periods, they have survived from the

past to the present. These traditions and customs are intended to overcome the crisis in the transitional periods. Since the traditions and customs in this period are universal, it is possible to show similarities in some cultures. Again, taboos are very common in terms of preventing this crisis. Marriage is the second of the initiation periods, which has a very important place in the society. In order to establish the concept of family, which is the most basic institution of a state, a big ceremony, usually called a wedding, is held. These ceremonies consist of a number of events that vary from **society to society** and reflect the customs and traditions of the society. The institution of marriage connects not only the two opposite sexes but also their families, wide kinship relations and social circles. In this process, when it is forbidden to **do** it, events that are not welcomed by the society are also encountered. These are the taboos of the mentioned society. Although preferential marriage is in the majority in Kyrgyzstan today, levirat, cradle kertmesi, berder (berdel), foal came, and blood price marriages are also seen rarely. Since the Kyrgyz Turks are Muslims, they follow the religious rules along with the customs and traditions. It is possible to see that they pay great attention to religious rules while performing the aforementioned ceremonies. In this study, some taboos before and after marriage ceremonies such as the sanctity of the father in the marriage ceremonies of the Kyrgyz Turks, not giving the bride's chest immediately, not addressing the bride by her name are mentioned.

Keywords: Taboo; transition period; Tradition; Marriage

¹Yüksek Lisans Öğrencisi, Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, Fen Edebiyat Fakültesi, zeliha.dogan095@gmail.com.

EĞİTİM BİLİMLERİ

İLKÖĞRETİM İKİNCİ KADEME DÜZEYİNDE SINIF KABUL ORTAMININ KAYNAŞTIRMA ÖĞRENCİSİNE OLAN ETKİSİNİN İNCELENMESİ

İbrahim Eren Eskici'

Yapılan nitel araştırmada bir KÖ(kaynaştırma öğrencisi)'nin psikolojik, sosyal ve akademik durumlarının gelişebilmesi için öğrencinin bulunduğu sınıflar incelenmiştir. Çalışmada KÖ önce SKO(sınıf kabul ortamı)'nun zayıf, sonra SKO'nun güçlü olduğu bir sınıfta yakın sürelerde gözlemlenmiştir. Oluşan davranış değişiklikleri SRÖ(sınıf rehber öğretmeni) ile PD(psikolojik danışman), diğer branş öğretmenlerinin ve iki sınıf öğrencilerinin görüşleri alınarak KÖ için SKO'nun önemi gösterilmiştir. Araştırmada amaçlı örnekleme yöntemlerinden tipik durum örnekleme kullanılmıştır. KÖ üzerinde SKO'nun psikolojik, sosyal ve akademik etkisinin belirlenmesi amaçlanmıştır. Nitel araştırma desenlerinden durum çalışması kullanılmıştır. Yarı yapılandırılmış görüşme ve katılımlı-kontrolsüz gözlem yoluyla durum değerlendirilmiştir. Ayrıca amaçlı örnekleme yöntemlerinden tipik durum örnekleme kullanılmıştır. A1(Q1 SRÖ), X(kaynaştırma öğrencisi) bir buçuk yıllık pandemi süreci sonrasında okulla buluşmuştur. Süreç sonunda ortaokula başlayan öğrencinin ortam değişimlerine uyum süreci olmuştur. X bulunduğu ortama ve yeni okul sürecine uyum sağlamaya çalışırken Q1(X'in bulunduğu ilk sınıf) içerisindeki düşük SKO'nun etkisiyle içe kapanıklık durumu artmış ve fiziksel şiddete meylenmiştir. X için bu durumun ortaya çıkmasının, Q1, SKO'nun düşmesindeki en büyük etken Y(X'in Q1'de en çok sorun yaşadığı öğrenci)'dir. Y'nin davranışları X için Q1 SKO'yu etkilemiştir. Y'nin davranışları neticesinde Q1'de bulunan erkek öğrenciler X üzerinde Y ile aynı davranışları göstermiştir. X, bu davranışlara sert fiziksel tepkiler verme eğilimindedir. X, Q1'de ilk dönemin son iki haftasına kadar bulunmuştur. Aynı zamanda Y için de Q1 ve Q2(X'in bulunduğu ikinci sınıf) dışında bir sınıf değişikliği gerçekleştirilmiştir. A2(Q2 SRÖ), Q2 öğrencileri A2'nin bilgilendirmesiyle sınıflarına bir KÖ olan X'in geldiğinin bilinciyle sömestr tatiline girmişlerdir. Q2'nin X'e karşı SKO Q1'a göre daha iyidir. Özellikle Q2 öğrencilerinden velisi öğretmen olan Q2A,Q2B(Q2'de X'in en büyük destekleyicisi ve velisi öğretmen olan öğrenciler)'nin X'e verdikleri destek sınıfın geneline göre daha yüksektir. Bu yaklaşım X'e karşı çıkması muhtemel akran zorbalığını engellemiştir. Süreç sonunda X'in, Q2'deki kabulü artmış ve olumlu davranış değişiklikleri gözlemlenmiştir. Ayrıca Q2 öğrencileri X'i teneffüslerde Y'ye ve Q1 öğrencilerine karşı savunmaya geçmiştir. B(PD), X ile Y arasında ilk dönem sürekli çıkan sorunlar zamanla Y'nin davranışları Q1'e etki etmeye başlamıştır. X bu süreçte sosyal ilişkilerini ilerletmemiştir. X ilk döneminin son iki haftasında Q2'ye alınmıştır. X, Q2'de bulunduğu dönemde olumlu sosyal, psikolojik ve akademik değişiklikler göstermiştir. KÖ için buldukları SKO'yu etkileyen olumsuz öğrencilerin bulunması sorundur. SKO'yu olumsuz etkileyen öğrenciler olduğu takdirde sınıf bu durumdan etkilenmekte, KÖ üzerindeki baskıya ortak olmaktadır. KÖ ile diğer öğrenciler için yapılacak sınıf değişikliği öğrenciler ve sınıfa yararlı olacaktır. KÖ sınıf arkadaşlarına güven duyduğu takdirde olumlu davranışları artacaktır. Güven duygusunun artmasında velisi eğitimci olan öğrencilerin desteği olumludur. KÖ rahatsız eden uyarıcılardan ayrıldığında olumlu gelişim olacaktır. Diğer öğrencinin için de sınıf değişikliği uygulanması teneffüs gibi sosyal ortamlarda bu öğrenci liderliğinde KÖ üzerinde süren baskıyı azaltacaktır. SRÖ, PD, okul idaresi, veli ve diğer öğretmenler öğrencinin tepkilerini izlemelidir. Olumsuz tepkiler neticesinde KÖ yararına uygun sınıf değişiklikleri yapılarak önleyici tedbirler alınmalıdır.

Anahtar Kelimeler: Kaynaştırma, sınıf kabulü, davranış değişikliği

INVESTIGATION OF THE SOCIAL, PSYCHOLOGICAL AND ACADEMIC EFFECT OF THE CLASSROOM ACCEPTANCE AT THE SECONDARY EDUCATION LEVEL ON THE INCLUSIVE STUDENT

İbrahim Eren Eskici¹

In the qualitative research, the classes of the student were examined in order to improve the psychological, social and academic conditions of an IS (inclusion student). In the study, IS was observed recently in a classroom where CAE (class acceptance environment) was weak and then CAE was strong. The behavioral changes that occurred were taken from the opinions of CGT (classroom guidance teacher) and PC (psychological counselor), other branch teachers and two grade students, and the importance of CAE for IS was demonstrated. Typical case sampling, one of the purposive sampling methods, was used in the study. It was aimed to determine the psychological, social and academic effects of CAE on IS. Case study, one of the qualitative research designs, was used. The situation was evaluated through semi-structured interview and participant-uncontrolled observation. In addition, typical case sampling, one of the purposive sampling methods, was used. A1(Q1 CGT), X(inclusion student) met with the school after one and a half years of pandemic process. At the end of the process, the student who started secondary school had a process of adaptation to the changes in the environment. While X was trying to adapt to the environment and the new school process, the introversion situation increased due to the low CAE in Q1 (the first class where X was present), and he tended to physical violence. The biggest factor in the occurrence of this situation for X and the decrease in Q1, CAE is Y (the student with whom X had the most problems in Q1). Y's behavior affected the Q1 CAE for X. As a result of Y's behavior, male students in Q1 showed the same behaviors as Y on X. X tends to have harsh physical responses to these behaviors. X was found in Q1 until the last two weeks of the first period. A2(Q2.CGT), Q2 students took a semester break with the awareness that an IS, X, came to their class upon the notification of A2. Q2's CAE against X is better than Q1. Particularly, Q2A, Q2B (students whose parents are teachers and the biggest supporter of X in Q2), among the Q2 students, support X is higher than the class in general. This approach prevented peer bullying, which was likely to oppose X. At the end of the process, acceptance of X in Q2 increased and positive behavioral changes were observed. In addition, Q2 students switched to defending X against Y and Q1 students at recess. B(PC), the problems that constantly arise between X and Y in the first period started to affect Y's behaviors over time. X could not advance his social relations in this process. X was taken to Q2 during the last two weeks of her first term. X showed positive social, psychological and academic changes during his Q2 period. It is a problem to find negative students for IS who affect their CAE. If there are students who negatively affect CAE, the class is affected by this situation and becomes a partner in the pressure on IS. A class change for IS and other students will be beneficial for the students and the class. If IS trusts his classmates, his positive behavior will increase. The support of students whose parents are educators is positive in increasing the sense of trust. There will be positive development when IS is separated from disturbing stimuli. Applying a class change for the other student will reduce the ongoing pressure on IS under this student leadership in social environments such as recess. CGT, PC, school administration, parents and other teachers should monitor the student's reactions. As a result of negative reactions, preventive measures should be taken by making class changes appropriate for the benefit of IS.

Keywords: Inclusion, classroom acceptance, behavior change

¹Yüksek Lisans Öğrencisi, Aksaray Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, ibrahimeren.eskici@gmail.com.

TÜRK BASININDA GÖÇMEN EĞİTİMİ ALGISI: ULUSAL BASINDAN HABERLER

*Suna Dağdelen¹
Hüseyin Şimşek²*

Bu araştırmada Türk basınında göçmen eğitimi algısını incelenmiştir. Bu kapsamda ulusal basında göçmen eğitimi üzerine yapılan haberler ve yorumlar analiz edilmiştir. Son yıllarda göçmen eğitimi ile ilgili Türk basınında birçok haber, yorum ve makale yayımlanmıştır. Basın, yayın ve medya organları tarafından yapılan haber ve yorumlar geniş bir kitleye ulaşabilmekte ve kitleler üzerinde etki oluşturabilmektedir. Haber ve yorumlar insanların düşüncelerine ve algılarına etki edebilmektedir. Sosyolojik açıdan dezavantajlı ve hassas grup olarak nitelendirilen göçmenler konusundaki toplumsal algı, eğitim sürecini de doğrudan etkileyebilmektedir. Bu etkinin izlerini özellikle göçmenlerin bulunduğu sınıf arkadaşları, öğrenci velileri ve öğretmenler üzerinde görmek mümkündür. Bu çalışmanın amacı, Türk basınında göçmen çocukların eğitimi konusunda nasıl bir mesaj verdiği ve kamuoyunun bundan nasıl etkilendiğini incelemektir.

Nitel araştırma yöntemlerinden tarama modeline dayalı olarak yapılan araştırmada kaynak olarak seçilen gazeteler çevrimiçi yöntemle taranmış ve içerik analizine tabi tutulmuştur. Belirlenen haber kaynaklarında okul öncesi, ilkokul, ortaokul ve lise çağında eğitim gören göçmen öğrenciler ile ilgili haberler incelenmiştir. Araştırma için en çok takip edilen beş internet gazetesindeki göçmen öğrencilerin eğitimi konu alan haberler amaçlı örneklem olarak belirlenmiştir. Araştırmanın verileri 2011-2022 yılları arasında Türkiye’deki ulusal basından uzun geçmişi bulunan ve görece yoğun takip edilen Milliyet, Habertürk, Hürriyet, Sabah ve Sözcü gazeteleri örneklem olarak belirlenmiştir. Söz konusu gazetelerin göçmen/mülteci eğitimi konu alan nüshaları taranarak içerik analizi yoluyla haberlerin değindiği konular tanımlanmıştır. Gazetelerde göçmen eğitimi üzerine yapılan haberlerin açık bir şekilde betimlenebilmesi için bakış açılarının sınıflanması gerekmektedir. Gazetelerin haber içeriklerinde sadece göçmenlerin eğitimi değil, göçmenlerin mevcut durumlarına ait bilgiler de yer almaktadır. Bu nedenle haber içeriklerinden göçmen eğitimi konusu ile ilgili kısımlar ayıklanarak sadece bu kısımların analizine yer verilmiştir. Tarama yapılırken “göçmen eğitimi”, “mülteci öğrenci”, “Suriyeli öğrenci” ve “yabancı öğrenci” gibi anahtar kelimeler belirlenmiştir.

Belirlenen anahtar kelimeler üzerinden yapılan inceleme sonucunda, gazetelerin haber sunuş biçimi ve haberin içeriğinde kullanılan dil bakımından *objektif*, *sempatik* ve *kuşkulu* olmak üzere üç temel algıya hizmet edecek şekilde yayın yapıldığı ortaya çıkmıştır. Tespit edilen bu algılar, Türk basınında göçmen eğitiminde farklı yaklaşımların olduğuna işaret etmektedir. Farklılığın temelinde ise gazetelerin temsil ettiği dünya görüşü ve ideolojik yaklaşımlarının olduğu görülmüştür. Ayrıca Türk basınında göçmen eğitimi konusunu nasıl ele aldığı ve olası çözüm önerileri de araştırma ile belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Türk basını, göçmen eğitimi, göçmen öğrenci haberleri

PERCEPTION OF MIGRANT EDUCATION IN THE TURKISH PRESS: NEWS FROM THE NATIONAL PRESS

*Suna Dağdelen¹
Hüseyin Şimşek²*

In this study, the perception of immigrant education in the Turkish press was examined. In this context, news and comments on immigrant education in the national press were analyzed. In recent years, many news, comments and articles have been published in the Turkish press about immigrant education. The news and comments made by the press, broadcasting and media organs can reach a wide audience and have an impact on the masses. News and comments can affect people's thoughts and perceptions. Social perception of

immigrants, who are described as sociologically disadvantaged and vulnerable groups, can also directly affect the education process. It is possible to see the traces of this effect especially on classmates, students' parents and teachers who are immigrants. The aim of this study is to examine how the Turkish press gives a message about the education of immigrant children and how the public affects it.

In the research based on the scanning model, which is one of the qualitative research methods, the newspapers selected as the source were scanned by the online method and subjected to content analysis. In the determined news sources, news about immigrant students studying at preschool, primary school, secondary school and high school age were examined. For the research, the news about the education of immigrant students in the five most followed internet newspapers was determined as the sample for the purpose. The data of the research was determined as the sample of the newspapers Milliyet, Habertürk, Hürriyet, Sabah and Sözcü, which have a long history in the national press in Turkey and are followed relatively intensively between the years 2011-2022. By scanning the copies of these newspapers on immigrant/refugee education, the topics covered by the news were identified through content analysis. In order to clearly describe the news on immigrant education in the newspapers, it is necessary to classify the perspectives. The news content of the newspapers includes not only the education of immigrants, but also information about the current situation of immigrants. For this reason, parts related to immigrant education have been removed from the news content and only these parts have been analyzed. While scanning, keywords such as "immigrant education", "refugee student", "Syrian student" and "foreign student" were determined.

As a result of the analysis made on the determined keywords, it has been revealed that the newspapers are broadcasting in a way that serves three basic perceptions: objective, sympathetic and suspicious in terms of the way the news is presented and the language used in the content of the news. These perceived perceptions indicate that there are different approaches to immigrant education in the Turkish press. On the basis of the difference, it has been seen that the worldview and ideological approaches represented by the newspapers. In addition, how the Turkish press deals with the issue of immigrant education and possible solutions were determined by the research.

Keywords: Turkish press, immigrant education, immigrant student news

¹Doktora Öğrencisi, Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, sndagdelen@gmail.com.

²Prof. Dr., Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, husimsek@hotmail.com.

YARATICI SANAT ETKİNLİKLERİ PROGRAMININ İLKÖĞRETİMDEKİ SURİYELİ GÖÇMEN ÇOCUKLARIN DUYGULARINI İFADE ETME EĞİLİMLERİ, EMPATİ BENLİK SAYGISI VE YAŞAM DOYUMUNA ETKİSİ

Tuğba Cingil

Araştırmanın amacı, yaratıcı sanat etkinlikleri programının ortaokulda öğrenim gören Suriyeli göçmen öğrencilerin duygularını ifade etme eğilimleri, empati, benlik saygısı ve yaşam doyumuna etkisini araştırmaktır. Çalışma grubunu 2019-2020 eğitim öğretim yılı güz döneminde Kayseri ili, Gürdoğanlar Ortaokulu öğrencileri oluşturmaktadır. Araştırma deney grubu 15 öğrenci, kontrol grubu 15 öğrenci olmak üzere toplam 30 öğrenciden oluşmaktadır. Deney grubuna 8 hafta süren farklı sanat etkinlikleri gerçekleştirilmiştir. kontrol grubuyla herhangi bir çalışma yapılmamıştır. Araştırmada nicel araştırma yöntemi olan ön test-son test kontrol gruplu deneysel desen kullanılmıştır. Araştırma kapsamında benlik saygısı ölçeği, empati ölçeği, duyguları ifade etme eğilimleri ölçeği ve yaşam doyumunu ölçeği kullanılmıştır. Ulaşılan bulgular, işlem öncesi deney ve kontrol gruplarının puanları arasında anlamlı bir farkın olmadığı; işlem sonrasında benlik saygısı ve duyguları ifade etme puanlarının deney grubu lehine anlamlı bir fark olduğu tespit edilmiştir. Yaşam doyumunu ve empati puanlarının deney ve kontrol gruplarının lehine anlamlı bir yaratmadığı ancak deney grubunun kontrol grubundan daha yüksek puan aldığı görülmektedir.

Anahtar Kelimeler: sanat etkinlikleri, benlik saygısı, yaşam doyumunu, empati

THE EFFECT OF THE CREATIVE ART ACTIVITIES PROGRAM ON THE TENDENCIES OF SYRIAN MIGRANT CHILDREN IN PRIMARY EDUCATION TO EXPRESS THE EMOTIONS, EMPATHY, SELF- RESPECT AND LIFE SATISFACTION

Tuğba Cingil

The aim of the study is to investigate the effect of the creative art activities program on the tendency to express their feelings, empathy, self-esteem and life satisfaction of Syrian immigrant students studying at secondary school. The study group consists of the students of Gürdoğanlar Secondary School in Kayseri province in the fall semester of the 2019-2020 academic year. The research consists of 15 students in the experimental group and 15 students in the control group, a total of 30 students. Different art activities were carried out for the experimental group, which lasted for 8 weeks. No studies were conducted with the control group. Experimental design with pretest-posttest control group, which is a quantitative research method, was used in the research. Within the scope of the research, self-esteem scale, empathy scale, tendency to express emotions scale and life satisfaction scale were used. The findings revealed that there was no significant difference between the scores of the experimental and control groups before the procedure; After the procedure, it was determined that there was a significant difference in favor of the experimental group in the scores of self-esteem and expressing emotions. It is seen that life satisfaction and empathy scores did not create a significant effect in favor of the experimental and control groups, but the experimental group got higher scores than the control group.

Keywords: art activities, self-esteem, life satisfaction, empathy

¹Yüksek Lisans Öğrencisi, Aksaray Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, tubacngl38@gmail.com.

EĞİTİM KURUMLARINDA ÖRGÜTSEL İKLİM İLE ÖRGÜTSEL BAĞLILIK ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ: BİR META-ANALİZ ÇALIŞMASI

*Mevlüt Uygur¹
Cemalettin İpek²*

Bu araştırmanın amacı, öğretmenlerin algılarını temel alan araştırmalara göre örgütsel iklim ile örgütsel bağlılık arasındaki ilişkinin meta-analiz yöntemiyle incelemektir. Araştırmanın amacına uygun olarak 01.01.1988- 15.05.2022 tarihleri arasında Türkiye’de eğitim kurumlarında örgütsel iklim ile örgütsel bağlılıkla ilgili nicel yöntemlerle yapılmış yüksek lisans ve doktora tezleri ile hakemli dergilerde yayımlanmış araştırma makaleleri bu çalışmanın kapsamını oluşturmaktadır. Araştırmalardaki örgütsel iklim ile örgütsel bağlılık tezlerine ulaşabilmek için YÖK Ulusal Tez Merkezi ve Proquest, araştırma makalelerine ulaşmak için Education Resources Information Center (ERIC), Web of Science, EBSCOhost, Ulusal Akademik Ağ ve Bilgi Merkezi (ULAKBİM), Dergipark ve Google Akademik veri tabanlarından “okul iklimi”, “örgüt iklimi”, “örgütsel iklim”, “school climate”, “organizational climate” kelimeleri kullanılarak tarama yapılmıştır. Tarama sonucunda dahil edilme ve hariç tutma kriterleri dikkate alınarak örgütsel iklim ile örgütsel bağlılık arasındaki ilişkiye yönelik 10 araştırma meta-analiz çalışmasına dahil edilmiştir. Araştırmanın örneklem büyüklüğü 4030 öğretmenden oluşmaktadır. Verilerinin analizinde Comprehensive Meta-Analysis (CMA) programı kullanılmıştır. Araştırmada analizlerin hangi modele göre yapılacağını tespit edebilmek amacıyla Homojenlik testi ve I² istatistiği yapılmıştır. Bu analiz sonucunda çalışmaların heterojen yapıda olduğundan dolayı araştırmadaki tüm analizler rastgele etkiler modeline göre hesaplanmıştır. Araştırmada moderatör olarak araştırmacının cinsiyeti, yayın türü, eğitim kademesi, araştırmanın yapıldığı bölge, araştırmanın yılı ve örneklem sayısı moderatör olarak alınmıştır. Yayın yanlılığını bulmak için Rosenthal’s Fail Safe N ve Orwin’s Fail Safe N istatistiği, Begg ve Mazumdar Sıra Korelasyonu, Egger Regresyon ve Duval ve Tweedie’s Kırpma ve Doldurma analizleri yapılmıştır. Araştırmanın bulguları öğretmenlerin algılarını temel alan araştırmalara göre örgütsel iklim ile örgütsel bağlılık arasındaki ilişkinin etki büyüklüğü orta düzeyde ve pozitif yönlü (r=0,430) olarak hesaplanmıştır. Moderatör analizleri sonucuna göre yayın türü ve araştırmacının cinsiyeti moderatörlerine göre etki büyüklüklerinin farklılaşmadığı belirlenmiştir (p>.05). Eğitim kademesi, çalışmanın yapıldığı bölge, araştırmanın yapıldığı yıl ve örneklem büyüklüğü moderatörlerine göre etki büyüklüklerinin anlamlı düzeyde farklılaşma bulunduğu saptanmıştır (p<.05). Yayın yanlılığını bulmak için yapılan Rosenthal’s Fail Safe N ve Orwin’s Fail Safe N istatistiği, Begg ve Mazumdar Sıra Korelasyonu, Egger Regresyon ve Duval ve Tweedie’s Kırpma ve Doldurma analizleri sonucunda araştırmada yayın yanlılığının bulunmadığı tespit edilmiştir. Araştırma sonuçları açık ve olumlu örgütsel iklim uygulamalarının öğretmenlerin örgütsel bağlılıkları düzeylerinin artmasına neden olduğunu göstermektedir. Bu bağlamda eğitim ve okul yöneticileri açık ve olumlu bir örgütsel iklim oluşturarak, öğretmenlerin örgütsel bağlılık düzeylerinin artmasını sağlayacak tedbirler alınabilir.

Anahtar Kelimeler: Örgütsel İklim; Okul İklimi; Örgütsel Bağlılık; Meta-Analiz; Öğretmen

EXAMINATION OF THE RELATIONSHIP BETWEEN ORGANIZATIONAL CLIMATE AND ORGANIZATIONAL COMMITMENT IN EDUCATIONAL INSTITUTIONS: A META ANALYSIS STUDY

*Mevlüt Uygur¹
Cemalettin İpek²*

The aim of this research is to examine the relationship between organizational climate and organizational commitment with the meta-analysis method according to studies based on teachers' perceptions. In accordance with the purpose of the research, master's and doctoral theses made with quantitative methods related to organizational climate and organizational commitment in educational institutions in Turkey between 01.01.1988 and 15.05.2022 and research articles published in peer-reviewed journals constitute the scope of this study. In order to reach organizational climate and organizational commitment theses in research, YÖK National Thesis Center and Proquest, Education Resources Information Center (ERIC), Web of Science, EBSCOhost, National Academic Network and Information Center (ULAKBİM), Dergipark and Google Academic databases to access research articles. The search was carried out using the words "school climate", "organizational climate". As a result of the screening, 10 researches on the relationship between organizational climate and organizational commitment were included in the meta-analysis study, taking into account the inclusion and exclusion criteria. The sample size of the study consists of 4030 teachers. The Comprehensive Meta-Analysis (CMA) program was used to analyze the data. Homogeneity test and I² statistics were used in order to determine which model the analyzes would be made according to the research. As a result of this analysis, due to the heterogeneous nature of the studies, all analyzes in the research were calculated according to the random effects model. Gender of the researcher, type of publication, education level, region of research, year of research and number of sample were taken as moderators in the research. To find the publication bias, Rosenthal's Fail Safe N and Orwin's Fail Safe N statistics, Begg and Mazumdar Rank Correlation, Egger Regression and Duval and Tweedie's Trimming and Fill analyzes were performed. According to studies based on teachers' perceptions of the findings of the study, the effect size of the relationship between organizational climate and organizational commitment was calculated as moderate and positive ($r=0.430$). According to the results of the moderator analysis, it was determined that the effect sizes did not differ according to the type of publication and gender of the researcher and moderators ($p>.05$). It was determined that the effect sizes differed significantly according to the education level, the region where the study was conducted, the year the study was conducted, and the sample size moderators ($p<.05$). As a result of Rosenthal's Fail Safe N and Orwin's Fail Safe N statistics, Begg and Mazumdar Rank Correlation, Egger Regression and Duval and Tweedie's Trimming and Filling analyzes conducted to find the publication bias, it was determined that there was no publication bias in the research. The results of the research show that open and positive organizational climate practices cause an increase in teachers' organizational commitment levels. In this context, measures can be taken to increase teachers' organizational commitment levels by creating an open and positive organizational climate for education and school administrators.

Keywords: Organizational Climate; School Climate; Organizational Commitment; Meta analysis; Teacher

¹Doktora Öğrencisi, Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, muygur1978@gmail.com.

²Prof. Dr., Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, cemalettinipek@yahoo.com.

OKUL YÖNETİCİLERİNİN HİZMETKAR LİDERLİK BECERİLERİ İLE ÖRGÜT İKLİMİ VE ÖĞRETMEN MOTİVASYONU ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ

*Ali Kaygisiz¹
Ersoy Karabay²*

Bu araştırmanın amacı öğretmen algılarına göre okul yöneticilerinin hizmetkar liderlik uygulama tarzları ile öğretmen motivasyonu ve örgüt iklimi arasındaki ilişkiyi ortaya koymaktır. Bu amaç doğrultusunda öğretmenlerin Hizmetkar liderlik, Örgüt iklimi ve Motivasyon puan ortalamalarının cinsiyet, branş ve yaşa göre farklılık gösterip göstermediği ile Hizmetkar liderlik, Örgüt ikliminin Öğretmen motivasyonunu anlamlı bir şekilde yordayıp yordamadığı araştırılmıştır. Nicel araştırma desenlerinden ilişkisel tarama türündedir. Kırşehir merkez ilçede görev yapmakta olan toplam 343 öğretmene ulaşılmıştır. Öğretmenlerden 203'ü kadın, 140'ı ise erkektir. Örnekleme yöntemi olarak uygun örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Araştırma kapsamında veri toplama aracı olarak “Hizmetkar Liderlik Ölçeği”, “Örgütsel İklim Ölçeği” ve “Öğretmen Mesleki Motivasyon Ölçeği” kullanılmıştır. Veriler çevrim içi ortamda 26.04.2022 ile 12.05.2022 tarihleri arasında toplanmıştır. Kayıp ve uç değerler incelenmiş, normallik testi yapılmıştır. Verilerin analizinde betimsel istatistikler, ilişkisiz örneklemler t testi, ilişkisiz ölçümlerde tek yönlü varyans analizi, Pearson momentler çarpımı korelasyon katsayısı ve çoklu doğrusal regresyon analizi yapılmıştır. Yapılan analizler sonucunda öğretmen görüşlerine göre yöneticilerin hizmetkar liderlik, örgüt iklimi puan ortalamaları cinsiyete göre anlamlı farklılık göstermemektedir. Sınıf öğretmenlerinin hizmetkar liderlikle ilgili puan ortalamaları, okul öncesi öğretmenlerinin ortalamalarından daha yüksektir. Motivasyon puan ortalamaları ise branşa göre anlamlı farklılık göstermemektedir. Örgütsel iklimin destekleyici boyutunda okul öncesi öğretmenlerinin puan ortalamaları sınıf ve branş öğretmenlerinin ortalamasından; işbirlikçi boyutunda ise sınıf öğretmenlerinin puan ortalaması branş öğretmenlerinin puan ortalamasından daha düşük bulunmuştur. Yaşı daha yüksek öğretmenler genç öğretmenlere göre daha yüksek Hizmetkar liderlik puan ortalamasına sahiptir. Destekleyici ve İşbirlikçi örgüt iklimi puan ortalamaları yaşa göre anlamlı farklılık göstermektedir. Daha yaşlı öğretmenlerin puan ortalamaları daha yüksek bulunmuştur. Motivasyon puanları için de daha yaşlı öğretmenlerin motivasyon puan ortalamaları daha yüksektir. Yapılan çoklu doğrusal regresyon analizi sonucunda Örgütsel iklim ve Hizmetkar liderlik birlikte Motivasyonu anlamlı bir şekilde yordamaktadır. Yordayıcı değişkenler birlikte toplam varyansın %53'ünü açıklamaktadır. Öğretmenlerin görüşlerine göre destekleyici, emredici, samimi ve işbirlikçi örgüt iklimi arttıkça öğretmen motivasyonu da artmakta, kısıtlayıcı örgüt iklimi arttıkça öğretmen motivasyonu düşmektedir. Yöneticinin hizmetkar liderlik düzeyi arttıkça öğretmen motivasyonu artmaktadır. Araştırma sonunda olumlu örgüt ikliminin ve okul yöneticilerinin hizmetkar liderliklerinin öğretmen motivasyonunu arttırmada önemli değişkenler olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu doğrultuda okul yöneticilerine hizmetkar liderlik vb. çağdaş liderlik anlayışlarını geliştirmeye ve olumlu örgüt iklimi oluşturmaya yönelik hizmet içi eğitimler verilmesi önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Hizmetkar Liderlik; Örgüt İklimi; Öğretmen Mesleki Motivasyonu

EXAMINATION OF THE RELATIONSHIP BETWEEN THE SERVICE LEADERSHIP SKILLS OF SCHOOL PRINCIPALS AND THE ORGANIZATIONAL CLIMATE AND TEACHER MOTIVATION

Ali Kaygisiz¹
Ersoy Karabay²

The aim of this study is to reveal the relationship between school administrators' servant leadership practice styles, teacher motivation and organizational climate according to teacher perceptions. For this purpose, it was investigated whether the mean scores of Servant leadership, Organizational climate and Motivation of teachers differ according to gender, branch and age, and whether Servant leadership, Organizational climate predicts teacher motivation in a meaningful way. It is a relational survey type of quantitative research design. A total of 343 teachers working in the central district of Kırşehir were reached. 203 of the teachers were women and 140 of them were men. Convenience sampling method was used as the sampling method. Within the scope of the research, "Servant Leadership Scale", "Organizational Climate Scale" and "Teacher Professional Motivation Scale" were used as data collection tools. Data were collected online between 26.04.2022 and 12.05.2022. Missing and extreme values were examined and normality test was performed. In the analysis of the data, descriptive statistics, unrelated samples t-test, one-way analysis of variance in unrelated measurements, Pearson product-moment correlation coefficient and multiple linear regression analysis were used. As a result of the analyzes, according to the opinions of the teachers, the servant leadership and organizational climate score averages of the administrators do not differ significantly according to gender. Classroom teachers' mean scores on servant leadership were higher than the means of preschool teachers. Motivation score averages do not differ significantly according to the branch. In the supportive dimension of the organizational climate, the mean scores of the pre-school teachers are higher than the mean of the class and branch teachers; In the collaborative dimension, the mean score of the class teachers was found to be lower than the mean score of the branch teachers. Older teachers had higher Servant leadership averages than younger teachers. Supportive and Collaborative organizational climate mean scores differ significantly according to age. The mean scores of older teachers were found to be higher. For the motivation scores, the motivation score averages of the older teachers were higher. As a result of the multiple linear regression analysis, Organizational climate and Servant leadership together predict Motivation in a meaningful way. The predictor variables together explain 53% of the total variance. According to the opinions of the teachers, as the supportive, commanding, sincere and collaborative organizational climate increases, teacher motivation also increases, and as the restrictive organizational climate increases, teacher motivation decreases. As the manager's servant leadership level increases, teacher motivation increases. At the end of the research, it was concluded that positive organizational climate and servant leadership of school administrators are important variables in increasing teacher motivation. It is recommended to provide in-service trainings to develop contemporary leadership understandings and create a positive organizational climate.

Keywords: Hizmetkar Liderlik; Örgüt İklimi; Öğretmen Mesleki Motivasyonu

¹Yüksek Lisans Öğrencisi, Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, drkaygisiz@gmail.com.
²Dr. Öğr. Üyesi, Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, e.karabay@ahievran.edu.tr.

OKUL ÖNCESİ EĞİTİME DEVAM EDEN 48-72 AYLIK ÇOCUKLARIN EBEVEYNLERİNİN MEDYA ARACILIKLARININ BAZI DEĞİŞKENLER AÇISINDAN İNCELENMESİ

Gülden Erdoğan'

Günümüzde medya araçları toplumun vazgeçilmez bir parçası haline gelmiştir. Medyanın gelişmesinden ve yaygın bir hale gelmesinden sadece yetişkinler değil çocuklar da etkilenmektedir. Çocuklar medya araçları ile daha erken yaşlarda tanışmakta ve bu araçlara daha fazla vakit ayırmaktadır. Çocukların medya araçlarını kullanımlarını anlamak oldukça önemlidir çünkü bu dönem içerisinde yer alan çocukların gelişimleri ve büyümeleri hem çok kritiktir hem de ileriki yaşlarının temelini oluşturmaktadır. Çocuklar bilişsel olarak gelişimlerini tamamlamamış oldukları için medya araçlarıyla yaşadıkları deneyimlerinden ortaya çıkabilecek risklere karşı savunmasızdırlar. Çocukların medyanın getirmiş olduğu risk faktörlerine karşı korunabilmelerinin yollarından biri de ebeveynlerinin medya aracılık konusunda bilgilendirilmesidir. Bu araştırmanın amacı, okul öncesi eğitime devam eden 48-72 aylık çocukların ebeveynlerinin medya aracılıklarını cinsiyet, yaş, öğrenim durumu, çocuğun cinsiyeti, kardeş sayısı ve çocuğun doğum sırası değişkenlerine göre incelenmesidir. Bu çalışma nicel araştırma yöntemlerinden ilişkisel tarama modelindedir. Araştırmanın çalışma grubunu Kayseri ili İncesu ilçesinde ikamet eden 455 ebeveyn oluşturmaktadır. Veriler 'Demografik Bilgi Formu' ve "Erken Çocukluk Ebeveyn Medya Aracılık Ölçeği" kullanılarak elde edilmiştir. Erken Çocukluk Medya Aracılık Ölçeği alt boyutlarının bağımsız değişkenlere göre analizleri Bağımsız Örneklem T Testi ve ANOVA Tek Yönlü Varyans Analizi ile değerlendirilmiştir. Bulgular incelendiğinde ebeveyn cinsiyet değişkenine göre aktif-destekleyici, aktif-yorumlayıcı, kısıtlayıcı-engelleyici ve aktif-sınırlayıcı alt boyutlarında anlamlı bir farklılık tespit edilememiş; kısıtlayıcı-destekleyici ve kısıtlayıcı-sınırlayıcı alt boyutlarında anlamlı bir farklılık tespit edilmiştir. Yaş değişkenine göre kısıtlayıcı-destekleyici ve aktif-sınırlayıcı alt boyutlarında anlamlı bir farklılık elde edilmiş; aktif-destekleyici, kısıtlayıcı-sınırlayıcı, aktif-yorumlayıcı ve kısıtlayıcı-engelleyici alt boyutlarında anlamlı bir farklılık elde edilememiştir. Öğrenim durumuna göre aktif-sınırlayıcı alt boyutunda anlamlı bir farklılık elde edilmiş; aktif-destekleyici, kısıtlayıcı-destekleyici, kısıtlayıcı-sınırlayıcı, aktif-yorumlayıcı ve kısıtlayıcı-engelleyici alt boyutlarında anlamlı bir farklılık elde edilememiştir. Çocuğun cinsiyetine göre sadece aktif-sınırlayıcı alt boyutunda anlamlı bir farklılık tespit edilmiştir. Kardeş sayısına göre, aktif-destekleyici, kısıtlayıcı-destekleyici, kısıtlayıcı-sınırlayıcı, aktif-yorumlayıcı, kısıtlayıcı-engelleyici ve aktif-sınırlayıcı alt boyutlarında anlamlı bir farklılık elde edilememiştir. Çocuğun doğum sırasına göre, aktif-destekleyici ve kısıtlayıcı-destekleyici alt boyutlarında anlamlı bir farklılık elde edilmiş; kısıtlayıcı-sınırlayıcı, aktif-yorumlayıcı, kısıtlayıcı-engelleyici ve aktif-sınırlayıcı alt boyutlarında anlamlı bir farklılık elde edilememiştir.

Anahtar Kelimeler: Okul Öncesi Dönem, Ebeveyn Medya Aracılığı, Çocuğun Medya Araçlarını Kullanımı

EXAMINATION OF MEDIA INTERMEDIATIONS OF THE PARENTS OF 48-72 MONTHS-OLD CHILDREN CONTINUING PRE-SCHOOL EDUCATION IN TERMS OF SOME VARIABLES

Gülden Erdoğan'

Today, media tools have become an indispensable part of society. Not only adults but also children are affected by the development and prevalence of the media. Children become acquainted with media tools at an earlier age and spend more time on these tools. It is very important to understand children's use of media tools, because the development and growth of children in this period is both very critical and forms the basis

of their future years. Since children have not completed their cognitive development, they are vulnerable to the risks that may arise from their experiences with media tools. One of the ways that children can be protected against the risk factors brought by the media is to inform their parents about media mediation. The aim of this study is to examine the media mediation of the parents of 48-72 month-old children attending pre-school education according to the variables of gender, age, education level, gender of the child, number of siblings and birth order of the child. This study is in the relational survey model, which is one of the quantitative research methods. The study group of the research consists of 455 parents residing in İncesu district of Kayseri province. The data were obtained using the 'Demographic Information Form' and the 'Early Childhood Parent Media Mediation Scale'. The analyzes of the Early Childhood Media Mediation Scale sub-dimensions according to independent variables were evaluated with Independent Samples T-Test and ANOVA One-Way Analysis of Variance. When the findings were examined, no significant difference was found in the active-supportive, active-interpretive, restrictive-blocking and active-limiting sub-dimensions according to the parent gender variable; A significant difference was found in the restrictive-supportive and restrictive-limiting sub-dimensions. A significant difference was found in the restrictive-supportive and active-limiting sub-dimensions according to the age variable; No significant difference was found in the active-supportive, restrictive-limiting, active-interpretive and restrictive-blocking sub-dimensions. A significant difference was found in the active-limiting sub-dimension according to educational status; No significant difference was found in the sub-dimensions of active-supportive, restrictive-supportive, restrictive-limiting, active-interpretive and restrictive-blocking sub-dimensions. A significant difference was found only in the active-limiting sub-dimension according to the gender of the child. According to the number of siblings, no significant difference was found in the active-supportive, restrictive-supportive, restrictive-limiting, active-interpretive, restrictive-blocking and active-limiting sub-dimensions. According to the birth order of the child, a significant difference was obtained in the active-supportive and restrictive-supportive sub-dimensions; No significant difference was found in the restrictive-limiting, active-interpretive, restrictive-blocking and active-limiting sub-dimensions.

Keywords: Preschool Period, Parent Media Mediation, Child\

¹Yüksek Lisans Öğrencisi, Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri , guldenayaz@gmail.com.

HEIDEGGER ÜZERİNDEN HUSSERL'E ÖZNE ELEŞTİRİSİ

Bülent Çöçü'

Felsefe tarihinde en önemli problemlerden birisi özne problemi olmuştur. Özellikle Descartes ile gündeme gelen özne merkezli anlayış, Heidegger'in kaçınmak istediği kavramlardan birisi olmuştur. Nitekim Heidegger özne kavramı yerine Dasein kavramını kullanmış olup, ona çeşitli yükümlülükleri de atfetmektedir. Ona göre Dasein olmaklığın şuralı olduğunu ya da buradalığını ifade eder. Bu nedenle de özne kavramını imleyen bir nesne anlayışından da kaçınır. Bu çalışma ise temelde Heidegger'in hocası Husserl eleştirisi üzerinden gidecektir. Husserl fenomenoloji açısından önemli bir yere sahiptir ve fenomenolojiyi kesin bir bilim olarak takdim eder. Ancak Husserl, öğrencisi Heidegger'in yazdığı ve o döneme damgasını vuran "Varlık ve Zaman" kitabını görünce pek hoşnut olmamıştır. Husserl'e göre Heidegger hocasının yolundan gitmemiş ve fenomenolojiden kopmuştur. Heidegger için ise durum tam tersi pozisyondadır. Onun yapmak istediği şey ise tam olarak bu özne metafiziğini reddetmek ve Varlık'ı anlamak için elimizde nihai yöntem olan Dasein'dan hareket etmek olacaktır. Çünkü Heidegger için koskoca bir felsefe tarihi Varlık'ın anlamını unutmuş ve onu bir varolan olarak kavramıştır. Bu çalışma, Husserl'in yönelimselliğinden hareketle ve noema-noesis ilişkisini de göz önünde bulundurularak, Heidegger üzerinden Husserl'e bir eleştirel bakış kazandıracaktır. Nitekim Husserl, yönelimselliği ortaya koyarken bilinci bir özne olarak kavramaktan öteye geçememiştir. Heidegger'de ise bu durum tam tersine bir Dünya fenomeni doğrultusunda ele alınacaktır. Çünkü onun için Dasein'ın Dünya ile bir açılanmışlığı söz konusudur. Burada Dünya bir varolanların toplamı değil, aksine bir bağlamın kendisidir. Heidegger açısından geleneksel felsefenin kullandığı bu özne-nesne ayırımından kurtulmak gerekmektedir. Onun da söylediği gibi Dasein olmadan Dünya, Dünya olmadan da Dasein söz konusu olamaz. Husserl açısından her bilinç bir şeyin bir bilincidir. Bilinç ile nesnesi arasında bir ilişkisellik vardır. Husserl açısından bu nesnelere real olmayan şeyler de olabilirler. Yani Husserl açısından bilinç üzerinden kurulan bir öznellik düzlemiyle karşı karşıyayız. Heidegger ise böyle bir anlayışın tam karşısındadır ve bilinç üzerinden kurulan bir yapıyı da reddeder. Ona göre Dasein dünya içinde varolandır. Ancak bu içindelik bir kartezyen ilişkiyi ortaya koymamaktadır. Dünya ve Dasein arasında karşılıklı bir ilişki vardır ve bu ilişki özne-nesne ikileminin ötesinde bir ilişkidir. Dünya ve Dasein ilişkisi bir anlamsallığı da ortaya koymaktadır. Nitekim Dasein varsa Dünya ancak anlamlı bir yer olabilecektir. Sonuç olarak Husserl'e Heidegger üzerinden bir özne eleştirisi ortaya konmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Özne, Dünya, Dasein, Bilinç

SUBJECT CRITICISM TO HUSSERL THROUGH HEIDEGGER

Bülent Çöçü'

One of the most important problems in the history of philosophy has been the subject problem. The subject-centered understanding, which came to the fore especially with Descartes, was one of the concepts Heidegger wanted to avoid. As a matter of fact, Heidegger used to concept of Dasein instead of concept subject and attributed various obligations to it. For him, Dasein expresses the hereness or the hereness beingness. For the reason, it also avoids an object understanding that signifies the concept of subejct. This study will basically go through the criticism of Heidegger's teacher Husserl. Husserl has an important place in terms of phenomenology and presents phenomenology as an definite science. However Husserl was not very pleased when he saw the book "Being and Time" written by his student Heidegger, which left its mark on that period. According to Husserl, Heidegger did not follow the path of teacher and broke away from phenomenology. For Heidegger, the situation is the opposite. What he wants to do is the reject exactly this metaphysics of the subject and to start from Dasein, which is the ultimate method we have in order to understand Being. Because for Heidegger, whole history of philosophy has forgotten the meaning of Being and grasped it is an entity. This study will a critical view the Husserl through Heidegger, starting from

Husserl's intentionality and considering the noema-noesis relationship. As a matter of fact, Husserl, while revealing intentionality, could not go beyond grasping consciousness as a subject. In Heidegger, on the contrary, this situation will be handled in the direction of a world phenomenon. Because for him there is an opening of Dasein with the World. Here the World is not a sum of entities, but rather a context itself. For Heidegger, it is necessary to get rid of this subject-object distinction used by traditional philosophy. As he said, there can be no World without Dasein and no Dasein without World. For Husserl, every consciousness is consciousness of something. There is relationship between consciousness and its object. For Husserl, these objects can also unreal. In other words, from Husserl's point of view, we are faced with a level of subjectivity established through consciousness. Heidegger, on the other and, is against such an understanding and rejects a structure built on consciousness. For him, Dasein exists in the world. However, this inclusion does not reveal a Cartesian relationship. There is a reciprocal relationship between the world and Dasein, and this relationship is beyond the subject-object dichotomy. The relationship between the cworld and Dasein also reveals a semantic meaning. Indeed, if Dasein exists, the World can only be a meaningful place. As a result, a subject critique is presented to Husserl through Heidegger.

Keywords: Subject, World, Dasein, Consciousness

¹Yüksek Lisans Öğrencisi, Akdeniz Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, bulentcocu@gmail.com.

ÖĞRETMENLİK MESLEĞİNİN KARIYER BASAMAKLARINA GÖRE DÜZENLENMESİNE İLİŞKİN ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİ

*Kübra Macar¹
Menderes Ünal²*

Öğretmenlik Meslek Kanunu'nda (2022) öğretmenlik mesleğinin kariyer basamaklarına dayalı olarak düzenlenmesi ile öğretmenlik bir ihtisas mesleği haline gelmiştir. Öğretmenlik mesleği özel alan uzmanlık bilgi ve becerisi ve mesleki formasyonu gerektiren profesyonel bir uğraşı alanıdır. Öğretmenlerden, mesleklerinin de bir gereği olarak, yaşadığı çağda meydana gelen bilimsel, sosyal, kültürel, teknolojik gelişimleri takip eden ve bu gelişmeler ışığında kendini geliştiren ve değiştiren bireyler olmaları beklenir. Öğretmenlik mesleğinin kariyer basamaklarına dayalı olarak düzenlenmesinde ise öğretmenlerin kendini geliştirmesini sağlamak, statülerini iyileştirmek, motivasyonlarını artırmak ve eğitim sisteminin çağın gerektirdiği çağdaş yapıya öğretmenler aracılığıyla ulaşmasını sağlamak gibi sebepler etkili olmuştur. Kariyer basamakları, Öğretmenlik Meslek Kanunu'nda (2022) belirtilen esaslara göre öğretmenlik, uzman öğretmenlik ve başöğretmenlik olmak üzere üç kariyer basamağından oluşmaktadır. Bu çalışmada ise kariyer basamakları ile ilgili yapılan bu çalışmalar hakkında öğretmenlerin görüşlerinin ne olduğunu belirlemek amaçlanmıştır. Literatür taramasında konu hakkında yeterince güncel çalışmaya rastlanmamış olması, literatüre katkı sağlamak için bu çalışmanın önemini ortaya koymaktadır. Yapılan bu çalışmada nitel araştırma yöntemlerinden durum çalışması kullanılmıştır. Durum çalışması ile güncel bir konu olan öğretmenlik mesleğinin kariyer basamaklarına dayalı olarak düzenlenmesi hakkındaki öğretmen görüşleri incelenmiştir. Veriler nitel veri toplama yöntemlerinden yarı yapılandırılmış görüşme ile toplanmıştır. Görüşmede araştırmacı tarafından hazırlanan 4 sorudan oluşan yarı yapılandırılmış görüşme formu bir alan uzmanının görüşlerine başvurulmuş, iki bölüm olarak düzenlenmiştir. İlk bölümde katılımcıların cinsiyet, yaş, kıdem, branş gibi demografik bilgileri yer almıştır. İkinci bölümde ise 5 sorudan meydana gelen görüşme soruları mevcuttur. Çalışmada amaçlı örnekleme yöntemlerinden ölçüt örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Görüşme sürecinde 'Öğretmenlik mesleğinin kariyer basamaklarına dayalı olarak düzenlenmesi hakkında halihazırda bilginiz var mı?' sorusuna "Hayır" yanıtı veren 9 katılımcı çalışmaya dahil edilmemiştir. Ölçüt örnekleme sağlayan 10 katılımcı ile yarı yapılandırılmış görüşme yapılarak veri toplanmıştır. Toplanan veriler içerik analizi yöntemi ile analiz edilmiştir. Analiz güvenilirliğini artırmak için nitel araştırma analizinde uzman iki araştırmacı veri analizine dahil edilmiştir. Yapılan analizlere göre ulaşılan kategorilere göre, katılımcıların kariyer basamaklarına dayalı öğretmenlik mesleği uygulamasını olumlu bulduklarına, uzman öğretmenlik ve başöğretmenliğe geçişte uygulanan geçiş sistemini olumsuz bulduklarına ulaşılmıştır. Katılımcılar, kariyer basamaklarına dayalı öğretmenliğe ilişkin genel değerlendirme ve önerilerde bulunmuşlardır. Kariyer basamaklarına dayalı öğretmenlik uygulamasına ilişkin geçmişte yapılan düzenlemeler süreklilik arz etmemesi ve geçmişte de uygulamasında yaşanan aksaklıklar sebebiyle bugüne kadar uygulanamamıştır. Günümüzde yapılan yeni düzenlemede öğretmen görüşlerinin dikkate alınması, uygulamanın kararlılık ve süreklilik içinde uygulanması düzenlemeyi daha faydalı hale getirecektir.

Anahtar Kelimeler: Öğretmenlik Mesleği, Öğretmenlik Kariyer Basamakları, Uzman Öğretmenlik, Başöğretmenlik

TEACHERS' OPINIONS ON THE REGULATION OF THE TEACHING PROFESSION ACCORDING TO CAREER STEPS

Kübra Macar¹
Menderes Ünal²

With the regulation of the teaching profession based on career steps in the Teaching Profession Law (2022), teaching has become an expertise profession. That is a professional field requires specialized knowledge and skills and professional formation. Teachers, as a requirement of their profession, are expected to be individuals who follow the scientific, social, cultural and technological developments in their age and develop and change themselves in the light of these developments. On the other hand, the reasons such as ensuring the self-development of teachers, improving their status, increasing their motivation and enabling the education system to reach the modern structure based on career steps required by the age through teachers have been effective in the organization of the teaching profession. Career steps consist of three career steps, namely teacher, expert teacher and head teacher, according to the principles specified in the Teaching Profession Law (2022). In this study, it is aimed to determine the opinions of teachers about these studies on career steps. The fact that there are not enough current studies on the subject in the literature review reveals the importance of this study. Case study, one of the qualitative research methods, was used in this study. With the case study, teachers' views on the regulation of the teaching profession, which is a current debate, based on career steps were examined. Data were collected by semi-structured interview, one of the qualitative data collection methods. In the interview, the semi-structured interview form consisting of 4 questions prepared by the researcher was arranged in two parts by referring to the opinions of a field expert. In the first part, demographic information such as gender, age, seniority and branch of the participants took place. In the second part, there are 5 interview questions. In the study, criterion sampling method, one of the purposeful sampling methods, was used. During the interview process, 9 participants who answered "No" to the question "Do you already know about the regulation of the teaching profession based on career steps?" were not included in the study. Data were collected by conducting semi-structured interviews with 10 participants who provided the criterion sample. The collected data were analyzed by content analysis method. In order to increase the reliability of the analysis, two researchers who are experts in qualitative research analysis were included in the data analysis. According to the categories reached according to the analyzes made, it was found that the participants found the teaching profession based on career steps positive, and they found the transition system to the teaching profession (enabling expert teacher and head teacher) negatively. The arrangements made in the past regarding the teaching practice based on career steps have not been implemented until today due to the lack of continuity and the problems experienced in the practice in the past. Present new regulation, considering the views of teachers and applying the application in a stable and continuous manner will make the regulation more beneficial.

Keywords: Teaching Profession, Teaching Career Steps, Expert Teacher, Head Teacher.

¹Yüksek Lisans Öğrencisi, Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, macar.kubra@gmail.com.

²Doç. Dr., Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, menderesunal@gmail.com.

İLKOKULLARDA OYUNLARLA AFET EĞİTİMİNİN ETKİSİNİN İNCELENMESİ

Alper Can¹
Ülkü Can²
Hakan Arikian³
Tuğba Duyurucu⁴

Araştırmanın amacı oyunlarla afet eğitiminin incelenmesidir. Araştırmanın yöntemi nitel çalışma desenlerinden olan doküman analizidir. Araştırma bilgileri ilgili literatür taraması ile yerli ve yabancı kaynaklardan toplanmıştır. Araştırma sonucunda doğal afetlerin insanları özellikle çocukları etkilediği sonucuna varılmıştır. Doğal afetlerin zararlarının en aza indirilmesinde afet eğitiminin önemi ortaya çıkmıştır. Afet eğitiminin en önemli öğretim unsurlarından biri de okullarda Hayat Bilgisi ve Sosyal Bilgiler derslerinde uygulanan oyunlardır. Afet eğitiminde uygulanan oyunların öğrencilerin bu gibi durumlarla karşılaşmaları halinde en az etkiyle kurtulmalarına katkısının olduğu anlaşılmıştır. Doğal afetlerin öğretiminde öncesi-sırası ve sonrasında yer alan tatbikatların önemi anlaşılmıştır. Araştırma sonucunda uygulayıcılara ve araştırmacılara öneriler sunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Doğal afet, afet eğitimi, oyun

INVESTIGATION OF THE EFFECT OF DISASTER EDUCATION WITH GAMES IN PRIMARY SCHOOLS

Alper Can¹
Ülkü Can²
Hakan Arikian³
Tuğba Duyurucu⁴

The aim of the research is to examine disaster education by playing games. The method of the research is document analysis, which is one of the qualitative study patterns. Research information was collected from domestic and foreign sources through a literature review. As a result of the research, it was concluded that natural disasters affect people, especially children. The importance of disaster education has emerged in minimizing damages caused by the natural disasters. One of the most important teaching elements of disaster education is the games played in the Science and Life, and Social Studies classes in schools. It has been understood that the games played in disaster education contribute to the survival of the students with the least impact in case of encountering such situations. The importance of the exercises has been understood by teaching the things that should be done "before, during and after" the natural disasters. As a result of the research, suggestions were presented to practitioners and researchers.

Keywords: Natural disasters, natural disasters of education, game

¹Yüksek Lisans Öğrencisi, Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, alpecan@gmail.com.

²Yüksek Lisans Öğrencisi, Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, ulkucanogrt@gmail.com.

³Yüksek Lisans Öğrencisi, Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, haarikan@gmail.com.

⁴Yüksek Lisans Öğrencisi, Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, tduyurucu@gmail.com.

ORTAOKUL FEN ÖĞRENCİLERİNİN BİLİM İNSANINA YÖNELİK KAVRAMSAL İMAJLARININ BELİRLENMESİ

*Beyza Döner¹
Davut Sarıtaş²*

Bilimin doğasına ilişkin güncel yaklaşımlar bilimi bir insan etkinliği olarak ele almakta ve bilimsel etkinlik ile bilim insanı arasında yakın bir ilişki kurmaktadır. Başka bir deyişle bilim insanlarına yönelik uygun imajların bilimin doğasını anlamada önemli bir faktör olduğu düşünülmektedir. Bu nedenle fen bilimleri eğitiminde artık temel bir amaç haline gelmiş olan bilimin doğasına yönelik öğrenci anlayışlarının ortaya çıkarılmasında ve uygun anlayışların geliştirilmesinde bilim insanı imajı önemli bir yere sahiptir. Bu konuda yapılan çalışmalar incelendiğinde çalışmaların çok büyük bir çoğunluğunun “Draw a Scientist Test/ Bir Bilim İnsanı Çiz Testi” şeklinde tanımlanan bir çalışma kâğıdı ile toplanan verilerle ortaya konulduğu görülmektedir. Oysa bilim bir etkinlik olarak düşünüldüğünde durağan ve statik bir durumu, bir anı tanımlayan bir tasvirin bilimsel etkinliği yansıtması mümkün değildir. Başka bir deyişle eylem halinde olan bilim insanına yönelik bir imaj için yeterli ipucu vermesi de çok mümkün görünmemektedir. Bu nedenle bu çalışmada bilim insanının dilsel olarak daha geniş bir tasvirine imkân veren bir görüş formu ile ortaokul öğrencilerinin bilim adamı imajlarının ortaya çıkarılması amaçlanmıştır. Hazırlanan görüş formunda “*Bilim insanları.....insanlardır, çünkü.....*” cümlesi beş defa verilmiştir. Bu sayede hem öğrencilerin bilim insanlarının niteliklerine ilişkin beş farklı görüş yazmaları ve bunların gerekçelerini yazmaları amaçlanmıştır. Nitel araştırma metodolojisine uygun olarak olgubilim yöntemi ile yürütülen araştırmada dört grup ile çalışılmıştır. Bu gruplar şu şekildedir; 5. sınıf 32 kişi (20 erkek/12 kız), 6. sınıf 28 kişi (18 erkek/10 kız), 7. sınıf 29 kişi (15 erkek/14 kız) ve 8. sınıf 23 kişi (8 erkek/15 kız). Uygulama öncesinde öğrencilere form ile ilgili gerekli bilgilendirmeler yapılmış ve konu dışı birkaç örnekle formu nasıl doldurulacakları açıklanmıştır. Öğrencilere formu doldurmaları için yaklaşık 60 dakikalık bir süre verilmiştir. Elde edilen verilerin analizi şu şekilde planlanmıştır; a) formda verilen cümlenin ilk kısmı olan bilim insanının niteliklerine yönelik cevapların ortaklık ve benzerliklerine göre tematik analize tabi tutulması, b) gerekçelendirme cümlelerinin içerik analizi ile tümevarımsal olarak kodlanması ve kategoriler haline getirilmesi c) ilk iki aşamada elde edilen temaları ve gerekçe kategorilerinin bütüncül bir şekilde ilişkilendirilmesi ve öğrencilerin bilim adamı imajına yönelik tematik önermeler ile indirgemesi 4) ve sınıf seviyelerine göre grupların karşılaştırılması. Bulguların tematik önermeler altında düzenlenmesi. Veri analizi devam eden çalışmanın ön bulguları şu ön temalar ile ifade edilebilir; entelektüel özellikler (ör. zeki, bilgili, mantıklı, akıllı), değer ve tutum özellikleri (ör. sorumlu, tarafsız, sabırlı, özgür ruhlu, yapıcı) ve az sayıda olmakla birlikte fiziksel özellikleri (gözlüklü, önlüklü). Bu bildiride veri analizi devam eden çalışmanın nihai bulguları ve bulgulara ilişkin tartışma sunulacaktır.

Anahtar Kelimeler: Bilim İnsanı İmajı; Fen Bilimleri Eğitimi; Bilimin Doğası; Ortaokul Öğrencileri

DETERMINING THE CONCEPTUAL IMAGES OF THE SCIENTISTS AMONG MIDDLE SCHOOL STUDENTS

*Beyza Döner¹
Davut Sarıtaş²*

Current approaches to the nature of science consider science as a human activity and establish a close relationship between scientific activity and scientists. In other words, appropriate images for scientists are thought to be an important factor in understanding the nature of science. For this reason, the image of a scientist has an important place in revealing students' understandings of the nature of science, which has now become a basic goal in science education, and in developing appropriate understandings. When the studies

on this subject are examined, it is seen that the vast majority of the studies are revealed with the data collected with a working paper defined as "Draw a Scientist Test / Draw a Scientist Test". However, when science is considered an activity, it is not possible for a description that defines a static and static situation, a moment to reflect the scientific activity. In other words, it does not seem very possible to give enough clues for an image of the scientist in action. For this reason, this study, it is aimed to reveal the scientist images of secondary school students with an opinion form that allows a wider linguistic description of the scientist. In the prepared opinion form, the sentence "*Scientists are.....people, because.....*" was given five times. In this way, it is aimed that both students write five different opinions about the qualifications of scientists and write their reasons. In the study, which was carried out with the phenomenology method following the qualitative research methodology, four groups were studied. These groups are as follows; 5th grade 32 people (20 boys/12 girls), 6th grade 28 people (18 boys/10 girls), 7th grade 29 people (15 boys/14 girls), and 8th grade 23 people (8 boys/15 girls). Before the application, the students were informed about the form and it was explained how to fill the form with a few examples. Students were given approximately 60 minutes to fill out the form. The analysis of the obtained data was planned as follows; a) subjecting the answers to the qualifications of the scientist, which is the first part of the sentence in the form, to thematic analysis according to their commonality and similarities, b) inductively coding and categorizing the justification sentences with content analysis c) holistic analysis of the themes and justification categories obtained in the first two stages. associating the students with the thematic propositions for the image of the scientist and their reduction 4) and comparing the groups according to grade levels. Organizing the findings under thematic propositions. The preliminary findings of the study, whose data analysis is ongoing, can be expressed with the following preliminary themes; intellectual traits (e.g., intelligent, knowledgeable, logical, intelligent), value and attitude traits (e.g. responsible, impartial, patient, free-spirited, constructive), and to a lesser extent, physical traits (glasses, apron). In this paper, the final study's final findings data analysis is ongoing, and a discussion of the findings will be presented.

Keywords: Image of Scientist; Science Education; Nature of Science; Middle School Students

¹Yüksek Lisans Öğrencisi, Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, byzdnr35@gmail.com.

²Doç. Dr., Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, davutsaritas@gmail.com.

ORTAOKUL FEN ÖĞRENCİLERİNİN HİPOTEZ KURMAYA İLİŞKİN METAFORİK ALGILARI

Burcu Aydoğan¹

Davut Sarıtaş²

Bilimsel süreç becerilerinin önemi fen bilimleri eğitiminde uzun bir süredir vurgulanmakta ve güncelliğini korumaktadır. Nitekim hali hazırda uygulanan fen bilimleri dersi öğretim programının özel amaçlarında öğrencilerin bilimsel süreç becerileri ve bilimsel araştırma yaklaşımını benimseyerek bunlarla doğanın keşfedilmesi ve insan-çevre arasındaki ilişkinin anlaşılması sürecinde karşılaştıkları sorunlara çözüm üretmeleri ifade edilmektedir. Söz konusu bilimsel süreç becerilerinden birisi aynı zamanda bilimsel yöntemin aşamalarından birisi olarak kabul edilen hipotez kurmaktır. Hipotez kavramı ayrıca bilimsel bilginin türlerinden birisine karşılık gelmektedir. Bu bakımdan bilimsel bilginin niteliğinin bilimin doğası bağlamında kavranması için önemli bir kavramdır. Fen bilimleri eğitiminde öğrencilerin kavramlara ilişkin algı ve anlayışlarını belirlemek için kullanılan yaklaşımlardan birisi öğrenci metaforlarının incelenmesidir. İlgili alanyazın incelendiğinde “hipotez kurmak” kavramına ilişkin bir metafor çalışmasına rastlanmamıştır. Bu nedenle çalışmada fen bilimleri eğitiminde önemli bir yere sahip olan bu kavrama ilişkin ortaokul fen öğrencilerinin metaforik algısının belirlenmesi amaçlanmıştır. Veriler ilgili çalışmalarda yaygın olarak kullanılan açık uçlu görüş formu ile toplanmıştır. Görüş formu ile öğrencilerin “*Hipotez kurmak gibidir/ -a benzer, çünkü*” cümlesini tamamlamaları sağlanmıştır. Cümlelerin ilk kısmı metoforu belirlemek, diğer kısmı ise bu metafora ilişkin gerekçeleri ortaya çıkarmak amacıyla kullanılmıştır. Uygulama öncesinde öğrencilere metafor hakkında genel bilgiler sunulmuş ve odak kavram harici bazı örnekler verilmiştir. Amaç açısından olgubilim yöntemine uygun olarak yürütülmüş olan çalışmada dört grup ile çalışılmıştır; 5.sınıf 32 kişi (20 erkek/12 kız), 6. Sınıf 28 kişi (18 erkek/10 kız), 7. Sınıf 29 kişi (15 erkek/14 kız) ve 8. Sınıf 23 kişi (8 erkek/15 kız). Öğrencilere yaklaşık 30 dakikalık bir süre verilmiştir. Toplanan nitel verilerin ilk okuması yapılmış ve sadece gerekçe içeren metafor içermeyen bazı cevaplar veri setinden çıkarılmıştır. Veri analizi şu şekilde planlanmıştır; a) metafor kelemlerinin semantik açıdan ortaklık ve benzerliklerine göre tematik analize tabi tutulması, b) Gerekçeleştirme cümlelerinin içerik analizi ile tümevarımsal olarak kodlanması ve kategorilerin oluşturulması, c) ilk iki aşamada elde edilen metafor temaları ve gerekçe kategorilerinin bütüncül bir şekilde ilişkilendirilmesi. Veri analizi devam eden çalışmanın ön bulguları öğrencilerin hipotez kurmaya yönelik metaforik algılarının bazı ön temalar atında toplanabilir olduğunu göstermektedir; düşünsel etkinlik (ör. “mantık kurmak”, “hayal kurmak”, “düşünmek”); gözlemlenebilir eylem (ör. “tamir etmek”, “piyano çalmak”, “deney yapmak”). Bu bildiriye analizi devam eden çalışmanın nihai bulguları ve bulgulara ilişkin tartışma sunulacaktır.

Anahtar Kelimeler: Fen Eğitimi; Hipotez Kurmak; Metafor; Ortaokul Öğrencileri

THE METAPHORICAL PERCEPTIONS OF SECONDARY SCHOOL SCIENCE STUDENTS ON HYPOTHESIS DEVELOPMENT

Burcu Aydoğan¹

Davut Sarıtaş²

The importance of science process skills has been emphasized in science education for a long time and it is up to date. As a matter of fact, in the special objectives of the currently applied science course curriculum, it is stated that students adopt scientific process skills and scientific research approach and produce solutions to the problems they encounter in the process of discovering nature and understanding the relationship between human and environment. One of the aforementioned scientific process skills is to establish a hypothesis, which is accepted as one of the stages of the scientific method. The concept of hypothesis also corresponds to one of the types of scientific knowledge. In this respect, it is an important concept for

understanding the nature of scientific knowledge in the context of the nature of science. One of the approaches used in science education to determine students' perceptions and understandings of concepts is the examination of student metaphors. When the relevant literature is examined, no metaphor study has been found regarding the concept of "building a hypothesis". For this reason, it is aimed to determine the metaphorical perception of secondary school science students regarding this concept, which has an important place in science education. Data were collected with an open-ended opinion form, which is widely used in related studies. With the opinion form, the students were provided to complete the sentence "Hypothesis development is like/ It is similar to -a because". The first part of the sentence is used to determine the metaphor, and the other part is used to reveal the reasons for this metaphor. Before the application, general information about metaphor was presented to the students and some examples other than the focus concept were given. The study, which was carried out by accfollowinghenomenological method in terms of purpose, was studied with four groups; 5th grade 32 people (20 boys/12 girls), 6th grade 28 people (18 boys/10 girls), 7th grade 29 people (15 boys/14 girls), and 8th grade 23 people (8 boys/15 girls). Students were given about 30 minutes. The first reading of the collected qualitative data was made, and some answers that did not include metaphors with justification were excluded from the data set. Data analysis is planned as follows; a) subjecting the metaphor words to thematic analysis according to their semantic similarities and similarities, b) inductively coding the justification sentences with content analysis and creating the categories, and c) linking the metaphor themes and justification categories obtained in the first two stages holistically. Preliminary findings of the study, whose data analysis is ongoing, show that students' metaphorical perceptions of hypothesis development can be summed up under some preliminary themes; intellectual activity (eg "reasoning", "dreaming", "thinking"); observable action (e.g. "fixing", "playing piano", "experimenting"). In this paper, the study's final findings, whose analysis is ongoing, and the discussion on the findings will be presented.

Keywords: Science Education; Hypothesizing; Metaphor; Middle School Students

¹Yüksek Lisans Öğrencisi, Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Burcuayydg@gmail.com.

²Doç. Dr., Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, davutsaritas@gmail.com.

ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN ZİHİNLERİNDEKİ AKIL VE ZEKÂ KAVRAMLARINA İLİŞKİN OLUŞAN VERİLERİN FENOMENOLOJİK İNCELENMESİ

Muhammet Alagöz'

İnsanı diğer canlılardan ayıran en önemli faktör akıl sahibi olmasıdır. Bu yüzden ki insan yaptıklarından sorumlu tutulmuştur. Bunun sebebi yaptığı davranışların bilincinde olması ve bu davranışların neticesini kestirebilmesidir. Bununla birlikte insanın yaşamını sürdürebilmesi için diğer önemli bir kavram ise zekâdır. Bu iki kavramın insan zihnindeki yeri tartışma konusu haline getirilmiştir. Bu iki kavram çoğunlukla insan zihninde farklı kelimelerle tasavvur edilip şema haline getirilmiştir. İnsanlar bu iki kavrama ilişkin zihinlerindeki çağrışımları çoğu zaman benzer ve çoğu zamanda farklı betimlemişlerdir. Bundan mütevellittir ki bu iki kavramın genç bireyler nezdindeki karşılıklarının nasıl olduğu önem kazanmaktadır. Bu çalışmanın amacı akıl ve zekâ kavramlarının üniversite öğrencilerinin zihinlerindeki algılarını ortaya çıkartmaktır. Bu amaç doğrultusunda çevrimiçi olarak hazırlanan formla birlikte 18-39 yaş arası 21 erkek ve 13 kadın katılımcı olmak üzere 34 katılımcıdan analizlere dâhil edilebilecek veri elde edilmiştir. Araştırmacılar tarafından oluşturulan ve iki kısımdan oluşan bir form kullanılmıştır. Formun ilk kısmı katılımcılara ilişkin demografik değişkenleri belirlemek amacıyla hazırlanmıştır. Formun ikinci kısmı ise, "Zihninizde Akıldan kastedilenin ne olduğunu yazınız?" ve "Zekâ kavramından ne anladığınızı yazınız?" şeklinde katılımcıların zihninde oluşan şemaları ölçmeye yarayacak şekilde hazırlanmıştır. Araştırma kapsamında elde edilen veriler excel dosyası yardımıyla transkripte edilmiş ve Maxqda 20 paket programı kullanılarak analiz edilmiştir. Buradaki amaç akıl ve zekâ kavramlarının en çok neye ve niçin benzetildiğini doğru bir şekilde kategorize edebilmektir. Yapılan analizler sonucunda, katılımcıların akıl kavramını 'düşünebilme', 'karar verebilme' ve 'anlama' kavramlarına benzettikleri görülmektedir. Zekâ kavramını ise 'problem çözme' ve 'kavrayabilme' kavramlarına benzettikleri görülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Akıl, Zekâ, Fenomenolojik inceleme, Çağrışım

PHENOMENOLOGICAL EXAMINATION OF THE DATA ON THE CONCEPTS OF MİND AND INTELLIGENCE IN THE MINDS OF UNIVERSITY STUDENTS

Muhammet Alagöz'

The most important factor that distinguishes human beings from other living things is that they have intelligence. That is why man has been held responsible for his actions. This is because he is aware of his behaviours and can predict the outcome of these behaviours. However, another important concept for human survival is intelligence. The place of these two concepts in the human mind has been made a subject of discussion. These two concepts are often conceived and schematized in different words in the human mind. People have often described the connotations in their minds about these two concepts as similar and often different. It is evident from this that it is important how these two concepts are equivalent for young individuals. This study aims to reveal the perceptions of the concepts of intelligence and intelligence in the minds of university students. This study aims to reveal the perceptions of the concepts of intelligence and intelligence in the minds of university students. A two-part form created by the researchers was used. The first part of the form has been prepared to determine the demographic variables related to the participants. The second part of the form is "Write in your mind what is meant by intelligence?" and "Write down what you mean by the concept of intelligence?" has been prepared in a way to measure the diagrams formed in the minds of the participants. The data obtained within the scope of the research were transcribed with the help of an excel file and analyzed using Maxqda 20 package program. The aim here is to accurately categorize

what and why the concepts of intelligence and intelligence are most and why they are most likened to. As a result of the analysis, it is seen that the participants liken the concept of intelligence to the concepts of 'thinking', 'making decisions' and 'understanding'. It is seen that they liken the concept of intelligence to the concepts of 'problem-solving and 'comprehension'.

Keywords: Mind, Intelligence, Phenomenological study, Association

¹Lisans Öğrencisi, Fırat Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, mtagzz@gmail.com.

ORHAN VELİ LA FONTAİNE'İN MASALLARI ADLI KİTABININ DEĞERLER EĞİTİMİ AÇISINDAN İNCELENMESİ

Ramazan Tavukcu'

Değerler eğitimi konusu son yıllarda oldukça önem kazanmış bir konudur. Özellikle teknolojinin geliştiği ve teknoloji kullanımının yaygınlaştığı günümüzde çocuklar ve gençlerin değerlerine verdikleri önem giderek azalmaktadır. Z kuşağı olarak adlandırılan ve teknolojik ürünleri kullanma konusunda oldukça başarılı olan çocuklar ve gençler vakitlerinin çoğunu sosyal medyada geçirmekte bunun sonucunda da teknoloji bağımlısı olmakta ve saygı, sevgi, yardımlaşmak gibi insani değerlerden giderek uzaklaşmaktadırlar. Bu nedenle anneler, babalar, öğretmenler ve yetişkinler çocuklara ve gençlere değerlerin önemini anlatmalı onların değerlerinden uzaklaşmalarının önüne geçmelidirler. Anneler babalar ve yetişkinler çocuklara ve gençlere küçük yaşlardan itibaren değerlerin önemini anlatmalı ve değerlerine sahip çıkan gelecek nesiller yetiştirmelidirler.

Değerler eğitimi konusunda özellikle öğretmenlere büyük görevler düşmektedir. Okullar sadece öğretim faaliyetlerinin yapıldığı kurumlar değildir. Okullar aynı zamanda öğretmenlerin öncülüğünde çocukları ve gençleri yaşama hazırlayan ve onların bu konuda eğitim faaliyetlerini de yürüten kurumlardır.

Değerler eğitimi, çocuklara ve gençlere tüm insani değerlerin verildiği eğitimidir. Çocuklara ve gençlere bu eğitimi verirken bu konuda yazılmış kitaplardan, bilimsel çalışmalardan ve konu ile ilgili yapılmış projelerden faydalanmakta yarar vardır. Değerler eğitimi konusunda yazılmış birçok kitap (La Fontaine masalları, Ezop masalları gibi) ve bu konuda yapılmış birçok bilimsel çalışma ve proje (Selçuklu Değerler Eğitimi Projesi gibi) vardır.

Bu çalışmada da Orhan Veli La Fontaine'in Masalları adlı kitabı incelenmiştir. Orhan Veli Kanık'ın Lafontaine'in masallarını Türkçe'ye çevirmesiyle oluşan bu eserde elli bir adet masal yer almaktadır. Didaktik özellikler taşıyan bu masallarda iyilik yapmak, yardımlaşmak, saygı, sabır, kanaatkar olmak, çalışkan olmak gibi değerlere yer verilmiştir.

Bu çalışmanın amacı, değerler eğitimi alanında yapılan çalışmalara katkı sağlamak ve değerler eğitimi konusunda aileleri, öğretmenleri, çocukları ve gençleri bilinçlendirmektir.

Bu çalışmada yöntem olarak doküman analizi yöntemi kullanılmıştır. Bu yöntem kapsamında Orhan Veli Lafontaine'in Masalları adlı eseri incelenmiştir.

Günümüzde çocukların ve gençlerin kullanımı giderek yaygınlaşan sosyal medyada daha fazla vakit geçirdikleri görülmektedir. Sosyal medyada daha fazla vakit geçiren çocuklar ve gençler popüler kültürün bir parçası olmakta ve ailevi ve toplumsal değerlerden hızla uzaklaşmakta olup gelenek ve göreneklere karşı yabancılaşılmaktadırlar.

Sonuç olarak, çocukların ve gençlerin değerlerimize sahip çıkmaları sağlanmalıdır. Çocukların ve gençlerin değerlerine sahip çıkmaları konusunda da ailelere, öğretmenlere ve topluma büyük sorumluluklar düşmektedir. Aileler, öğretmenler ve toplum değerler eğitimi konusuna önem vermelidir. Okulda işlenen derslerde de değerler eğitimi konusu üzerinde daha fazla durulmalıdır. Değerler eğitimi konusu ile ilgili projelerin ve bu konuda yapılan çalışmaların sayısı arttırılmalıdır.

Anahtar Kelimeler: Değerler eğitimi, Toplum, Aile, Çocuk.

AN EXAMINATION OF ORHAN VELİ LA FONTAINE

Ramazan Tavukcu¹

The subject of values education has gained a lot of importance in recent years. The importance given to the values of children and young people is decreasing day by day, especially as technology develops and the use of technology becomes widespread. Children and young people, called Generation Z, who are very successful in using technological products, spend most of their time on social media, as a result of which they become addicted to technology and gradually move away from human values such as respect, love and cooperation. For this reason, mothers, fathers, teachers and adults should explain the importance of values to children and young people and prevent them from moving away from their values. Mothers, fathers and adults should explain the importance of values to children and young people from an early age and raise future generations that protect their values. Especially teachers have great responsibilities in values education. Schools are not just institutions where teaching activities are carried out. Schools are also institutions that prepare children and young people for life under the leadership of teachers and also carry out educational activities in this regard.

Values education is the education in which all human values are given to children and young people. While giving this education to children and young people, it is beneficial to benefit from books written on this subject, scientific studies and projects related to the subject. There are many books written on values education (such as La Fontaine tales, Aesop's tales) and many scientific studies and projects (such as Seljuk Values Education Project) on this subject. In this study, the book of Orhan Veli La Fontaine's Tales was examined. There are fifty-one fairy tales in this work, which was composed by Orhan Veli Kanık's translation of Lafontaine's tales into Turkish. In these tales, which have didactic features, values such as doing good, helping each other, respect, patience, being content and being hardworking are included. The aim of this study is to contribute to the studies in the field of values education and to raise awareness of families, teachers, children and young people about values education. In this study, document analysis method was used as a method. Within the scope of this method, the work of Orhan Veli Lafontaine's Tales was examined.

Today, it is seen that children and young people spend more time on social media, the use of which is becoming more and more widespread. Children and young people who spend more time on social media become a part of popular culture, quickly move away from family and social values, and become alienated from traditions and customs. As a result, children and young people must be made to stand up for our values. Families, teachers and society have great responsibilities in protecting the values of children and young people. Families, teachers and society should attach importance to values education. In the lessons taught at school, more emphasis should be placed on the subject of values education. The number of projects and studies on the subject of values education should be increased.

Keywords: Values education, Society, Family, Child.

¹Yüksek Lisans Öğrencisi, Çankırı Karatekin Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, r.tavukcu96@gmail.com.

AFGANİSTAN EĞİTİM SİSTEMİ

Nasratullah Rahimi'

Eğitim bir toplumun direğidir ve toplumun ilerlemesi ve gelişmesi, toplumda yaşayan eğitimli insanların bilgi düzeyine bağlıdır. Eğitimin uzun zamandır yarının insanlarını eğitmesi ve bugünün neslini yarının toplumunda yaşama hazırlaması bekleniyordu. Bugün herhangi bir ülkede, özellikle gelişmiş ülkelerde, o ülkenin gelişmesinde ve büyümesinde başta ilkokul olmak üzere eğitim sisteminin farklı göstergelerdeki rolü aşikar ve dikkat çekicidir. Ayrıca maddi alanlarda ilerleme bilim ve bilgi ile mümkündür. Bu nedenle bazı toplumlar, ülkelerini geliştirmek ve geliştirmek için diğer ülkelerin başarılı eğitim programlarını örnek almaya çalışırlar.

Bu çalışmada Afganistan eğitim sistemi, öncelikle eğitim sistemine etki eden coğrafi faktörler ile sosyal faktörler arasında yer alan demografik, dil, din, ırk, sosyal gruplar, teknolojik ve ekonomik durum öncelikle incelenmelidir. Bu inceleme, araştırmanın temelini oluşturmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Eğitim, Afganistan, Eğitim sistemi, toplum, bilgi

AFGHANİSTAN EDUCATIONAL SYSTEM

Nasratullah Rahimi'

Education is the backbone of a society, and the progress and development of society depends on the level of knowledge of educated people who live in society. Education has long been expected to educate the people of tomorrow and prepare today's generation for life in tomorrow's society. Today, in any country, especially in developed countries, the role of the education system, especially in elementary school, in the development and growth of that country in different indicators is obvious and noteworthy. Furthermore, progress and advancement in material fields is possible through science and knowledge. Therefore, some societies try to follow the example of successful educational programs of other countries to improve and develop their country.

In this study, Afghanistan education system, firstly demographic, language, religion, race, social groups, technological and economic situation, which are among the social factors with geographical factors, affecting the education system, should be examined. This review forms the basis of the research.

Keywords: Education, Afghanistan, Educational system, society, knowledge

¹Yüksek Lisans Öğrencisi, Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, nasrat.behroztam@gmail.com.

GAZETECİLİK

NOAM CHOMSKY'NİN KURAMLARI ÜZERİNE BİR META-ANALİZ ÇALIŞMASI

Çile Aker¹

Dilbilimci ve felsefeci olan Chomsky'nin teorilerinin incelenmesi disiplinlerarası bir çalışma olması bakımından önem taşımaktadır. Türkiye'de Noam Chomsky'nin teorilerini nicelik ve niteliğini sorgulayan bu çalışmada meta analizi yöntemi uygulanacaktır. Meta analizi, ilişkili fakat bağımsız çalışma sonuçlarının niceliksel gözden geçirilmesi ve sentezi olarak tanımlanabilir. Bu çalışmada Noam Chomsky'e ilişkin yazılan çalışmaları bütüncül bir bakış açısıyla değerlendirerek, bundan sonra yapılacak çalışmalara öncül olması amaçlanmıştır. Bu bağlamda temel araştırma problemimiz, bu alana ilişkin yazılan makalelerin nasıl bir yönelime sahip olduğudur. Noam Chomsky'nin teorileri alanında yazılan çalışmaları analiz ederek, alandaki genel akademik eğilimi ve yaklaşımları tespit etmektir. Bu alanda yürütülen diğer kaynakların ve çalışmaların sistematik olarak bir araya getirilmesinin, önemli bir bilgi birikimi oluşturacağı düşünülmektedir. Araştırmanın ilgili literatüre katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Bu çalışmada analizi yapılacak olan verilerin tarama işlemleri 2017-2022 tarihleri arasında Google Dergipark veri tabanı kullanılarak yapılacaktır. Bu veri tabanında; Meta Analizi, Medya, Ekonomi Politik, Noam Chomsky, Evrensel Dilbilgisi, Propaganda Modeli referans alınarak 10 makale ile sınırlandırılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Meta Analizi, Medya, Ekonomi Politik, Noam Chomsky, Evrensel Dilbilgisi, Propaganda Modeli

A META-ANALYSIS STUDY ON NOAM CHOMSKY'S THEORIES

Çile Aker¹

Examining the theories of Chomsky, who is a linguist and philosopher, is important in terms of being an interdisciplinary study. In this study, which questions the quantity and quality of Noam Chomsky's theories in Turkey, the meta-analysis method will be applied. Meta-analysis can be defined as the quantitative review and synthesis of related but independent study results. In this study, it is aimed to evaluate the studies written on Noam Chomsky from a holistic perspective and to be a precursor to future studies. In this context, our main research problem is the orientation of the articles written in this field. It is to identify the general academic trends and approaches in the field by analyzing the studies written in the field of Noam Chomsky's theories. It is thought that systematically bringing together other resources and studies carried out in this field will create an important accumulation of knowledge. It is thought that the research will contribute to the relevant literature. Scanning of the data to be analyzed in this study will be done between 2017-2022 using Google Dergipark database. In this database; Meta-Analysis will be limited to 10 articles with reference to Media, Political Economy, Noam Chomsky, Universal Grammar, Propaganda Model.

Keywords: Meta Analysis, Media, Political Economy, Noam Chomsky, Universal Grammar, Propaganda Model

¹Yüksek Lisans Öğrencisi, Aksaray Üniversitesi, İletişim Fakültesi, cileaker77@gmail.com.

MEDYA ETKİ TEORİLERİ BAĞLAMINDA KORKU KÜLTÜRÜNÜN YENİ MEDYA ARAÇLARI ÜZERİNDE ETKİSİ

Burak Karakaya¹

Medya etki teorilerinden olan korku kültürünün ortaya çıkışı toplumsal yapının bir parçası olan insanın 15. yüzyılda yaşanan aydınlanmayla birlikte sosyal ilişkilerinde olan değişim ile güven ortamının ortadan kalktığı korkunun egemen olduğu günümüz toplumlarını ortaya çıkarmıştır. Kapitalist sistem ile özellikle batı toplumlarında hâkim olan güven ortamı bilinçli bir şekilde yok edilmiştir. Korku kültürünün birçok rahatsız edici bulguları bulunmaktadır bunlardan birini de “risk toplumunu” oluşturmaktadır. Riskli, zararlı ilişkilerden kaçan, yalnız yaşayan, kendini güvenlik duvarlı bir fanusa kapatan bireyin sistemden başka güvenecek hiçbir şeyi yoktur. Herkese kuşkuyla yaklaşan, topluma yabancılaşan, korku içindeki insan; toplumunu, dünyayı teknolojik araçların içeriklerinden keşfetme yolunu daha güvenli bulur. Bu bazen bilgisayarla ulaşılan internet ortamı bazen de medya içerikleridir. Günümüzde yaşanan çağda birtakım tehlikelere değinen medya kuruluşları korku kültürünü yaratmada önemli bir paya sahiptir. Yeni iletişim teknolojileri öngörülenden daha hızlı bir şekilde gelişim göstermiştir. Bu teknolojilerin gelişimine katkı sağlayan en önemli unsur kuşkusuz internet olmuştur. İnternet tüm dünyada yayılmasıyla birlikte toplumların yapısını etkilemiştir. Yeni medya araçlarından olan sosyal medya platformları küresel anlamda çok büyük bir kullanıcı sayısına ulaşan, kitleleri etkileyen bir yapıya sahiptir. Bu platformlar üzerinden yapılan haber metinlerinde, görsellerinde korku kültürünün üretilmesi ve yayılması yeni medya araçlarının etkisi altında olan hedef kitlelere kısa sürede ulaşmakta ve kitleleri harekete geçirmeye çalışmaktadır. Hedefine giden yolda toplum içinde panik ortamı oluşturmada bir bakıma korku bekliliği yapma yolunda ilerlemektedir. Sosyal medya bu amacı çerçevesinde genellikle gerçek dışı yaklaşımlar göstermekte veya gerçeği kendi istediği şekilde belirli bir bölümünü özerk alan olarak görüp birtakım içerikler sunarak bu içeriklerin nasıl algılanması gerektiği konusunda da kullanıcılara yol göstermektedir böylelikle medya kullanıcılar üzerinde önce korkuyu enjekte etmekte ardından, sahte bir korku kültürü oluşturmada ve daha sonra bu korku kültürünü nasıl yöneteceğini yine kendi yöntemleri ile sunmaktadır. Korku kültüründen korunma yönündeki çözümü yine kendi çıkarları çerçevesinde kitlelere aktarmaktadır. Bu çalışmada Frank Furedi tarafından bulunan korku kültürü kavramının yeni medya üzerinde sosyal medya özelinde üretilen algıların okuyuculara farklı bir bakış açısıyla yaklaşması onları bu konuda aydınlatması amaçlanmıştır. Çalışmada bulunan bulgular çerçevesinde literatür taraması yapılmıştır. Araştırmanın sonucunda sosyal medya platformları üzerinden oluşturulan içerikler, haberler korku kültürünü ve paniği inşa ettiği temel yerler, kaynaklar ve başvurduğu yollar saptanmıştır. Bu saptamalar insanların çıkarları doğrultusunda kullanılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Risk toplumu, Korku kültürü, Sosyal Medya

THE EFFECT OF FEAR CULTURE ON NEW MEDIA TOOLS IN THE CONTEXT OF MEDIA IMPACT THEORIES

Burak Karakaya¹

The emergence of the culture of fear, which is one of the media influence theories, has revealed today's societies where fear is dominant, where the environment of trust disappears with the change in the social relations of the human being, who is a part of the social structure, with the enlightenment in the 15th century. With the capitalist system, the environment of trust, especially in western societies, has been deliberately destroyed. The culture of fear has many disturbing findings, one of which is the “risk society”. An individual who flees from risky, harmful relationships, lives alone, and closes himself in a fire-walled bell has nothing to rely on but the system. A person who is suspicious of everyone, alienated from society, in fear; It finds a safer way to explore its society, the world from the contents of technological tools. This is sometimes the internet environment accessed by the computer and sometimes the media contents. Media organizations that

address some dangers in today's age have an important role in creating a culture of fear. New communication technologies have developed faster than anticipated. The most important factor contributing to the development of these technologies has undoubtedly been the internet. With the spread of the Internet all over the world, it has affected the structure of societies. Social media platforms, which are among the new media tools, have a structure that reaches a very large number of users globally and affects the masses. The production and spread of the culture of fear in the news texts and images made on these platforms reaches the target audiences under the influence of new media tools in a short time and tries to mobilize the masses. On the way to its goal, it is on the way of being a guard of fear in creating a panic environment in the society. For this purpose, social media generally shows unrealistic approaches or sees a certain part of reality as an autonomous area and guides users about how these contents should be perceived, thus injecting fear on users first and then creating a false culture of fear. and then it presents how to manage this fear culture with its own methods. It conveys the solution for protection from the culture of fear to the masses within the framework of its own interests. In this study, it is aimed that the concept of culture of fear, found by Frank Furedi, is to approach the readers with a different point of view and to enlighten them on this issue. A literature review was conducted within the framework of the findings in the study. As a result of the research, the content created through social media platforms, the main places where the news builds the culture of fear and panic, the sources and the ways it resorts are determined. These determinations were used in line with the interests of the people.

Keywords: Risk society, Culture of fear, Social Media

¹Yüksek Lisans Öğrencisi, Aksaray Üniversitesi, İletişim Fakültesi, buraak.karakaya@gmail.com.

VAN DIJK'İN ELEŞTİREL SÖYLEM ÇÖZÜMLEMESİ BAĞLAMINDA GEZİ PARKI OLAYLARI HABERLERİNİN İNCELENMESİ

Yusuf Çelik'

Bu çalışmanın ana konusu Türkiye Cumhuriyeti'ni derinden sarsan ‘‘Gezi Olayları’’ sürecinde medyanın tutum ve davranış örüntülerini incelemektir. İlk başlangıç noktası 28 Mayıs 2013 tarihinde olan Gezi Olayları bazı kitlelerin sosyal medya üzerinden gruplaşması ile ortaya çıkmıştır. Akabinde hem yerli hem de yabancı medya kuruluşlarında oldukça geniş yer ayırdığı Gezi Olayları 3 ay gibi bir süre hem ülkenin hem de medyanın önemli konu başlığı olmuştur. Özellikle Amerikan CNN ve İngiliz BBC kanalları Gezi Olayları süreci boyunca propaganda amaçlı saatlerce canlı yayın yaptıkları herkesçe bilinen bir gerçektir. Ülkenin iç dinamikleri olan birçok sivil toplum kuruluşları, sendikalar, haber kanalları ve muhalif parti liderleri tarafından da oldukça destek gören Gezi Olayları süreci kendisine hem destekçi hem de karşıt görüşler içeren kitleler tarafından ülke gündemine oturmuştur. Bu çalışmada 28 Mayıs 2013 – 20 Ağustos 2013 tarihleri arasında varlığını gösteren Gezi Olayları sürecinde yerli ve yabancı basın tarafından yapılan haberlerin eleştirel söylem analizi yapılmıştır. Çözümleme sürecinde Teun A. Van Dijk'in öncüsü olduğu söylem çözümlemesi modeli baz alınmıştır. Haber içeriklerinin hem düz anlam hem de ideolojik boyutları irdelenmiştir.

Söylem kavramı sosyopsikolojik ve kültürel bağlamda kullanılan bir ifadedir. Söylem kavramı disiplinlerarası bir bakış açısını içerisinde barındırır. Ayrıca yöntembilimsel bir özelliğe sahip olduğundan yapısalci gelenek alanında yer almaktadır. Dil işlevsel boyutunu aşarak sadece bir iletişim aracı olmaktan çıkar çeşitli ilişkilerin altyapısının hazırlandığı ve sunulduğu bir alan olarak karşımıza çıkar. Söylem çözümlemesi bülten, reklam, haber, roman gibi metin içerisinde var olan ifadelerin derinlemesine anlama ve çözümleme sürecidir. Metin içerisindeki anlamların dilsel öğeler vasıtasıyla irdelenmesi söylem çözümlemesinin temel bileşenidir. Söylem çözümlemesi var olan anlamın ötesindeki görme, var olan içeriğe farklı yorumlar getirebilmektir. Görünürdeki anlamdan sıyrılarak kavramların zaman içerisinde yeniden kazandığı tarihsel anlamlarına ve paradigmaya da bakar.

Bu makalenin temel amacı yoğun olarak gazete haberlere üzerine odaklanan T.A Van Dijk'in söylem analizi ışığında 27 Mayıs 2013 tarihinde Türkiye Cumhuriyeti'nde vuku bulan ‘‘Gezi Parkı Olayları’’ haber başlıklarının makro ve mikro bağlamında yapısal farklılıklar analizi ve haberlerin iç yüzünü objektif bir anlamda irdeme amacı güdülmüştür. Ülke ve dünya gündemini ele alan haberlerin tarafsız ve objektif bir şekilde topluma sunulması herkesçe istenen ve arzulanan bir gerçektir. Hakim olan egemen fikrin gölgesi altında her haber üreticisi kendisine özgü haber içeriklerini topluma sunmaktadır. Haber ajansları sunmak istedikleri haberleri hangi anlamda ve bağlamda iletmek istedikleri kendi içsel ve siyasal düşüncelerinden kaynaklanmaktadır. Bu bağlamda Van Dijk yapısalcılığın hegemonyasından uzaklaşarak post-yapısalcılığın etkisiyle haberin yani metnin indirgemeci yaklaşımı bağlamında ele alınmasından ziyade haberi yapan birey ve bireylerin de çözümlenmesi gerektiğini ileri sürmektedir. Çalışma da haber içeriklerinin düz metin anlamları ideolojik ve semantik açılardan incelenmiştir. Haber içeriklerinin objektif olmayıp yanlış olduğu görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Van Dijk, Haber, Söylem

INVESTIGATION OF THE NEWS OF GEZI PARK EVENTS IN THE CONTEXT OF VAN DIJK'S CRITICAL DISCOURSE ANALYSIS

Yusuf Çelik¹

The main subject of this study is to examine the attitudes and behavior patterns of the media during the "Gezi Protests" that shook the Republic of Turkey deeply. The Gezi Protests, the first starting point of which was on May 28, 2013, emerged with the grouping of some masses over social media. Subsequently, the Gezi Events, which had a wide coverage in both domestic and foreign media organizations, became an important topic for both the country and the media for a period of 3 months. It is a well-known fact that especially American CNN and British BBC channels broadcast live for hours for propaganda purposes during the Gezi Protests. The Gezi Protests process, which was highly supported by many non-governmental organizations, trade unions, news channels and opposition party leaders, which are the internal dynamics of the country, was placed on the country's agenda by the masses with both supporters and opposing views. In this study, a critical discourse analysis of the news made by the local and foreign press during the Gezi Protests, which existed between 28 May 2013 and 20 August 2013, was made. The discourse analysis model pioneered by Teun A. Van Dijk was used in the analysis process. Both the literal and ideological dimensions of the news contents were examined.

The concept of discourse is an expression used in a sociopsychological and cultural context. The concept of discourse includes an interdisciplinary perspective. In addition, since it has a methodological feature, it is included in the structuralist tradition. Language goes beyond its functional dimension and comes out as an area where the infrastructure of various relations is prepared and presented. Discourse analysis is the process of in-depth understanding and analysis of expressions such as bulletins, advertisements, news and novels. Examination of the meanings in the text through linguistic elements is the basic component of discourse analysis. Discourse analysis is seeing beyond the existing meaning and bringing different interpretations to the existing content. He also looks at the historical meanings and paradigms that the concepts regained over time by getting rid of the apparent meaning.

The main purpose of this article is to analyze the structural differences in the macro and micro context of the "Gezi Park Protests" news headlines that happened in the Republic of Turkey on 27 May 2013 in the light of T.A Van Dijk's discourse analysis, which focuses heavily on newspaper news, and to examine the news in an objective sense. It is a reality that is expected by everyone to present the news that deals with the agenda of the country and the world in an objective way. Under the shadow of the prevailing dominant idea, each news producer provides its own unique news content to the society. In what sense and context do news agencies want to present the news they want to convey due to their internal and political thoughts. In this context, Van Dijk argues that by moving away from the hegemony of structuralism, the news should be analyzed by the influence of post-structuralism, that is, the individuals who make the news, rather than being considered in the context of the reductionist approach of the text, should also be analyzed. In the study, the plaintext meanings of news content were examined from ideological and semantic perspectives. It has been proved that the content of the news is not objective and is biased.

Keywords: Van Dijk, News, Discourse

¹Yüksek Lisans Öğrencisi, Aksaray Üniversitesi, İletişim Fakültesi, josephsteel82@hotmail.com.

YAZILI BASINDA NEFRET SÖYLEMİ: 31 MART 2019 MAHALLİ İDARELER GENEL SEÇİMLERİ KAPSAMINDA TEKRARLANAN 23 HAZİRAN 2019 İSTANBUL YEREL SEÇİMLERİ ÖRNEĞİ

Zühal Fidan Barıtcı¹
Osman Yalçın Talay²

Haber editörleri insanların algılarını, davranışlarını etkilemek için birçok araç kullanmaktadır. Hoşgöründen uzak ve nefret yayan anlamına gelen nefret söylemi de bu araçlardan birini oluşturmaktadır. Haber yazılarında doğrudan ya da dolaylı olarak yer alan önyargı, ayrımcılık, hoşgörüsüzlük, taraf tutma, cinsiyetçilik ve homofobi üzerine kurulmuş cümleler nefret söylemini meydana getirmektedir. Yazılı basın yani gazeteler halk tarafından takip oranları yüksek olduğu bu tarz söylemlerin halka yayılması toplumsal anlamda nefretin geniş bir yer tutmasına neden olmaktadır. Dolayısıyla haber editörlerinin toplumda söz sahibi oldukları için vatandaşlara karşı sorumlu olan kişilerdir bundan dolayı kullanmakta oldukları dil, söylem son derece önem arz etmektedir. Gazetelere duyulan güven, onların söylemlerinin doğru olarak algılanmasını sağlamaktadır. Bu algı nefret söyleminin kolayca kabullenilmesini de beraberinde getirmektedir. Bu bağlamda söylemler, kitle iletişim araçlarından olan gazetelerde sıklıkla yer alması bu olumsuzluğun toplum geneline yayılmasına aracı olacaktır.

Medyanın en önemli işlevlerinden biri tanesi de toplumu bilgilendirerek toplumda hakim bir düşüncenin oluşturmasını sağlamaktadır. Ekonomi politik kapsamında medyanın da siyasetten veya ekonomiden haber yapmasının zor olduğu görülmektedir. Bu bağlamda iktidarın söylemleri kendine en yakın olan medya kuruluşlarında yer aldığı bilinmektedir. Gazetelerde seçim dönemlerinde sıklıkla kullanılan kitle iletişim araçlarının başında yer almaktadır. Çünkü siyasi liderlerin söylemlerinin seçim dönemlerinde özellikle manşetlerde yer alması toplumun siyasi anlamda şekillendirin en önemli unsurlardan bir tanesidir. Bu çalışmada nefret söylemi içeren gazete haberleri Teun Van Dijk'in söylem analizi yöntemiyle incelenip ve yorumlanacaktır. Bu çalışmanın amacı medyanın nefret söyleminin ne derecede aracısı olduğunu değerlendirmektir. Bu bağlamda Yeni Şafak, Akşam Yeni Akit gazetelerindeki siyasi haberler araştırmaya dahil edilmiştir. Bu gazetelerde 9 Haziran 2019– 23 Haziran 2019 tarihleri arasındaki siyasi içerikli haberlerdeki nefret söylemi içeren 15 adet haber incelemeye alınıp seçilen haberler Teun Van Dijk' in söylem analizi yöntemi doğrultusunda makro ve mikro yapı kapsamında değerlendirilecektir.

Anahtar Kelimeler: Yazılı Basın, Haber, Siyasi Haber, Nefret Söylemi

HATE SPEECH IN PRINTED MEDIA: THE EXAMPLE OF JUNE 23, 2019 ISTANBUL LOCAL ELECTIONS REPEATED WITHIN THE SCOPE OF MARCH 31, 2019 GENERAL ELECTIONS FOR LOCAL ADMINISTRATIONS

Zühal Fidan Barıtcı¹
Osman Yalçın Talay²

News editors use many tools to influence people's perceptions and behaviors. Hate speech, which means far from tolerance and spreading hatred, is one of these tools. The sentences based on prejudice, discrimination, intolerance, taking sides, sexism and homophobia in news articles directly or indirectly constitute hate speech. The spread of such rhetoric, which has a high rate of following by the public, in other words, newspapers, causes hatred in the social sense to take a large place. Therefore, news editors are responsible to citizens because they have a say in the society, so the language and discourse they use is extremely important. Trust in newspapers ensures that their discourses are perceived as correct. This perception brings with it the

easy acceptance of hate speech. In this context, the frequent presence of discourses in newspapers, which is one of the mass media, will be a means of spreading this negativity throughout the society. One of the most important functions of the media is to inform the society and to create a dominant thought in the society. Within the scope of political economy, it is seen that it is difficult for the media to report on politics or the economy. In this context, it is known that the rhetoric of the government takes place in the media organizations closest to it. Newspapers are one of the most frequently used mass media tools during election periods. Because the discourse of political leaders, especially in the headlines during election periods, is one of the most important elements in shaping the society politically. In this study, newspaper news containing hate speech will be analyzed and interpreted by Teun Van Dijk's discourse analysis method. The aim of this study is to evaluate the extent to which the media is a mediator of hate speech. In this context, the political news in Yeni Şafak and Akşam Yeni Akit newspapers were included in the research. In these newspapers, 15 news containing hate speech in political news between 9 June 2019 and 23 June 2019 will be analyzed and selected news will be evaluated within the scope of macro and micro structure in line with Teun Van Dijk's discourse analysis method.

Keywords: Printed Media, News, Political News, Hate Speech

¹Doç. Dr., Aksaray Üniversitesi, İletişim Fakültesi, zuhalfidan@aksaray.edu.tr.

²Yüksek Lisans Öğrencisi, Aksaray Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Osman Yalçın Talay.

GÜZEL SANATLAR

SANATÇI VE TASARIMCI

Buse Nur Türkcan'

Sanatçı ve tasarımcı kavramı insanlar arası iletişimde önemli bir görevi üstlenmiştir. Sanatçıyı ve tasarımcıyı birbirinden ayıran farklar uzun zamandır tartışılmakta ve güncel konu olarak kalmaktadır. Sanatçı gerçekleri sadece gözleri ile değil hayal gücü, yaratıcılığı, duyguları, kültürü ile estetik öğelere aktaran kişilerdir. Sanatçı izleyicilerin kendisi ile ilişki kurmasını, farklı bakış açıları ile eserin yorumlanmasını, hayal gücünün sonsuzluğu ile ilham almasını ve öğrenmesini sağlamak amacıyla sanat eseri ortaya koymaktadır.

Tasarımcı ise üretici için düşünebilen, hayal edebilen, hayal gücünde oluşmuş olan fikirleri elde tutulacak şekilde plana dönüştürmektedir. Tasarımcı tümüyle özgür olmamakta ve yapmış olduğu işin kimliğine bürünmektedir. 'Tasarımcı tüketiciye göre düşünme refleksi geliştirir. Tasarımcı hedef kitlesinin kendisini anlamasını, beğenmesini, onlara mesaj vermesini ve hitap etmesini amaçlayarak tasarım yapmaktadır.

Sanatçı tümüyle özgürken, tasarımcı belirli konularda kısıtlanmaktadır.

Bu sebeple tasarımcının kendi bakış açısını, duygularını, hayal gücünü işine yansıtması sanat ve tasarımın aynı konumda olduğu anlamına gelmemektedir. Günümüzde tasarımcı ve sanatçı gibi farklı iki disiplinin birbirine benzetildiği konusu hala tartışılmaktadır. Bu iki disiplini birbirinden ayrı tutmak gerekmektedir. Çünkü sanatçı insanların ruhuna ve duygularına hitap ederken tasarımcı ise insanların düşüncelerine, istek ve ihtiyaçlarını gidermek amacıyla hareket etmektedir. Sanatçı hala sanatçı, tasarımcı hala tasarımcıdır. Bu doğrultuda yapılan araştırmada, sanatçı ve tasarımcı kavramının farklarını ortaya koyarak, iki önemli disiplinin farklı yollar izlediğini, bakış açılarının ve düşüncelerinin günümüzde hangi işlevde ortaya çıktığı anlatılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Sanatçı, Tasarımcı, Eser, Tasarım, İnsan

ARTIST AND DESIGNER

Buse Nur Türkcan'

The concepts of artist and designer are two concepts that have an important role in interpersonal communication. The differences that separate the artist and the designer have been discussed for a long time, and this situation has never lost its currency. Artists are people who convey reality not only with their eyes but also with their imagination, creativity, emotions, culture and aesthetic elements. The artist expects the viewers to relate to him and to interpret the work from different perspectives, so he creates a work of art in order to inspire and learn with the infinity of his imagination.

The designer, on the other hand, is the person who can think and imagine for the producer and transforms the ideas formed in his imagination into a plan that can be held in hand. The designer cannot be completely free and assumes the identity of his work. 'The designer develops the thinking reflex according to the consumer'. The designer expects the target audience to understand and like him, and designs with the aim of giving a message to the target audience. While the artist is free, the designer is constrained in certain matters.

For this reason, the fact that the designer reflects his own perspective, feelings and imagination to his work does not mean that art and design are in the same position. Today, it is still discussed that two different concepts such as designer and artist are compared to each other. It is necessary to keep these two disciplines separate from each other. Because while the artist appeals to people's souls and feelings, the designer acts to meet people's wishes and needs. The artist is still the artist, the designer is still the designer. In this research, it is explained that the two important disciplines follow different paths and in which function their

perspectives and thoughts emerge today by revealing the differences between the concept of artist and designer.

Keywords: Artist, Designer, Creation, Design, Human

¹Lisans Öğrencisi, Hacettepe Üniversitesi, Ankara Sanayi Odası 1. OSB MYO, turkcanbusenur@gmail.com.

ELEKTRO GİTAR TASARIMLARININ GELİŞİMİ VE GELECEĞİ

Ömer Fatih Gürdal'

Dünya üzerinde birçok sanatçının kullandığı ve pek çok insanın severek dinlediği elektro gitar soloları ve elektro gitarın müzik dünyasındaki yeri oldukça önemlidir. Bu gitarların sahip oldukları tarz, artistik tasarım ve çalan insanların gitarlarıyla olan bağları ve sosyal çevrelerin gitar ve gitarist kimselere olan tutumları bile elektro gitarın diğer enstrümanlardan ayırt edici bir özelliğidir. Müzik tarihinde elektro gitar kullanıcılarının pek çok ikonik anı olmasının yanı sıra elektro gitarlar müzik denildiğinde akla gelen ilk enstrümanlardan biri olma niteliğindedir. Sosyal anlamda bu kadar önemli olan bu enstrümanların tasarım alanındaki yeri de oldukça önemlidir. Tasarım süreci Amerika'da Hawaii gitarlarına olan ilginin artmasıyla birlikte başlamış olan elektro gitarların tasarlanmasındaki yegâne unsur Hawaii gitarlarının seslerinin yeterince duyulamıyor olmasıydı bu anlamda 1924 yılında ses mühendisi Lloyd Loar'ın icat etmiş olduğu ses manyetikleri sayesinde kaliteli ses, geniş ortamlardan kalabalık ortamlara, her yerde duyulabilmekteydi. Bu gelişmeleri takip eden yıllarda George Beauchamp'ın geliştirmiş olduğu the Rickenbacher A-22 (ve A-25) lapsteel gitar modelleri üretilen ilk elektro gitar modelleri olarak bilinmektedir. Şekilleri bakımından kızartma tavasına benzemesi sebebiyle ilgili çevreler tarafından Fry Pan olarak da adlandırılmaktadır. İlerleyen yıllarda Fender firması gitar tasarımını mevcut talebe göre güncelleyerek günümüzde kullanılmakta olan modern elektro gitarlar için çıkış zemini oluşturmaktadır. Gelişen teknolojiyle birlikte elektro gitarlarda kullanım imkânı bulan ses pedalları vb. Ürün gruplarıyla farklı müzik tarzlarına yeni yaklaşımlar geliştirilmişti bunun sonucunda da elektronikleşen müzik her geçen gün yeni ekipmanlar ve yeni tarzlarla kendini yenilemeyi ve kendini yenileyen insanlığa ayak uydurmayı başarmıştır. Elektro gitarların günümüze kadar tasarım sürecinde ve gelişiminde etkisi bulunan sosyal olaylar, tüketici istek ve ihtiyaçları, elektro gitarlarla birlikte gelişen elektro gitar algısı göz önünde bulundurularak elektro gitarlarda gerçekleştirilebilecek yenilikler ve yeni tasarım biçimleri ele alınmıştır.

Anahtar Kelimeler: Elektro Gitar; Müzik; Ürün Tasarımı

ELEKTRO GİTAR DESİGNS AND THEIR FUTURE

Ömer Fatih Gürdal'

Electric guitar solos, which are used by many artists around the world and which many people listen to with love, and the place of the electric guitar in the music world is very important. The style of these guitars, the artistic design and the connections of the people who play them with their guitars, and even the attitudes of social circles towards guitars and guitarists are a distinctive feature of the electric guitar from other instruments. In addition to having many iconic memories of electric guitar users in the history of music, electric guitars are one of the first instruments that come to mind when it comes to music. The place of these instruments, which are so important in a social sense, in the field of design is also very important. The design process began with the increase in interest in Hawaiian guitars in America, the only element in the design of electric guitars was that the sounds of Hawaiian guitars could not be heard enough in this sense, thanks to the sound pickups invented by sound engineer Lloyd Loar in 1924, high-quality sound could be heard anywhere, from large environments to crowded environments. In the years following these developments, the Rickenbacher A-22 (and A-25) lapsteel guitar models developed by George Beauchamp are known as the first electric guitar models produced. It is also called Fry Pan by the relevant circles because it resembles a frying pan in terms of its shape. In the following years, Fender has been updating its guitar design according to current demand, creating an outlet for modern electric guitars in use today. Along with the developing technology, audio pedals, etc., which have found the opportunity to be used on electric guitars. As a result of this, the music that has become electronic has managed to renew itself with new equipment and new styles every day and keep up with the humanity that has renewed itself. The social events that have had an impact

on the design process and development of electric guitars to the present day, consumer desires and needs, innovations that can be realized in electric guitars and new design forms have been discussed taking into account the perception of electric guitars that has developed along with electric guitars.

Keywords: Key Words: Electro Guitar; Music; Product Design;

¹Lisans Öğrencisi, Hacettepe Üniversitesi, Ankara Sanayi Odası 1. OSB MYO, omerfatihgrd@gmail.com.

HEYKEL SANATINDA ÖN MODELLEME VE ÜÇ BOYUTLU YAZICI KULLANIMI

Emir Samet Cenkş'

Teknolojinin gelişmesi ve sürekli yeni teknolojik ürünlerin, makinelerin hayatımıza girmesi, hayatımızı büyük oranda kolaylaştırmaktadır. 3B yazıcılar da hayatımızı kolaylaştıran önemli teknolojik ürünler arasında yer almaktadır. Hızlı prototipleme yöntemlerinden biri olarak ortaya çıkan bu teknoloji, 20. yy.'ın son çeyreğinde patenti alınarak ticarileştirilmiş, zaman içinde geliştirilerek, üretilecek olan ürünün özelliklerine ve malzemesine göre farklı prensiplerle çalışan türleri ortaya çıkmıştır. Üç boyutlu yazıcıyla biçimlendirme yöntemi, 21yy.'ın başında tıp, mühendislik gibi bilimsel alanların yanı sıra, mimarlık, seramik, heykel, moda gibi farklı tasarım alanları ve sanat dallarında da faydalanılan bir üretim yöntemi olmuştur. Özellikle üretim söz konusu olduğunda yüksek maliyetler, uzun üretim süresi son derece can sıkıcı olabilmektedir. Bu durumda zamanı verimli kullanabilmemiz ve yapılacak işin ön izlenimi için Üç Boyutlu yazıcılar devreye giriyor. Modelin basılmadan önce bazı işlemlere sokulması gerekiyor bundan bahsetmem gerekirse;

Yapılacak nesnenin prototipi için öncelikle tasarım programları aracılığı ile prototip çizim sanal ortamda yapılır, Üç Boyutlu model daha sonra "dilimleme" adı verilen bir işlem ile makine diline (G-Code) dönüştürülür ve yazdırmaya hazır hale getirilir. Dilimleme yazılımı, üç boyutlu nesneyi pek çok yatay katmanda dilimlere ayırır ve bir 3D yazıcı kafasının (ekstrüder) satır satır, katman katman dökülebileceği yolları oluşturur. Daha sonra Üç Boyutlu yazıcının bu tasarımı kendi dosya türünden okuyabilmesi için dilimleme programı aracılığı ile "standart triangle language" (STL) formatında bu çizim dilimlenir. STL dosya formatı, 3D yazıcılar için endüstriyel standarta sahip bir dosya türüdür. "STL" formatına dönüşen dosya Üç Boyutlu yazıcıya bilgisayar vasıtası ile veya taşınabilir aygıtlar ile yazıcıya aktarılır. Sonra bir kalıp tekniği kullanmaya gerek duyulmaksızın çizimin üç boyutlu yazıcıya gönderilerek basılmasıyla gerçekleştirilmektedir. Üç boyutlu yazıcının temel çalışma prensibi plastik, metal, seramik çamuru gibi malzemelerin katmanlar halinde üst üste gelecek formu oluşturması şeklindedir. Hızlı şekilde prototip üretimine elverişli olması ve modellemenin zor olduğu nesnelere daha kısa sürede daha verimli şekilde üretmeyi sağlaması gibi avantajları bakımından gelecekte seri üretimde kullanılması kaçınılmaz görülmektedir. Bu çalışmada Üç Boyutlu yazıcıların temel çalışma prensipleri ile birlikte, Üç boyutlu yazıcıların heykeltçilik sanatında kullanımının, geliştirilen özgün yöntemlerle, sanatçılara farklı bakış açıları getireceğine inanılarak bu çalışma yapılmıştır. Üç Boyutlu yazıcı teknolojinin heykel sanatında yeni bir şekillendirme aracı olarak ele alınması ve yeni öneriler getirilmesi açısından alana katkı sağlaması beklenmektedir.

Anahtar Kelimeler: 3 Boyutlu Yazıcı; Heykel; Tasarım; Baskı

HEYKEL SANATINDA ÖN MODELLEME VE ÜÇ BOYUTLU YAZICI KULLANIMI

Emir Samet Cenkş'

The development of technology and the constant introduction of new technological products and machines into our lives make our lives much easier. 3D printers are among the important technological products that make our lives easier. This technology, which emerged as one of the rapid prototyping methods, was patented and commercialized in the last quarter of the 20th century, and it was developed over time and types that work with different principles according to the characteristics and material of the product to be produced. At the beginning of the 21st century, the method of forming with a three-dimensional printer has become a production method used in different fields of design such as architecture, ceramics, sculpture, fashion, and branches of art, as well as scientific fields such as medicine and engineering. Especially when it comes to

production, high costs and long production times can be extremely annoying. In this case, 3D printers come into play in order to use the time efficiently and to preview the work to be done. The model needs to be put into some processes before it is printed.

For the prototype of the object to be made, first the prototype drawing is made in the virtual environment through design programs, the Three-dimensional model is then converted into machine language (G-Code) with a process called "slicing" and made ready for printing. Slicing software slices the three-dimensional object into multiple horizontal layers and creates paths through which a 3D print head (extruder) can cast line by line, layer by layer. Then, this drawing is sliced in the "standard triangle language" (STL) format through the slicing program so that the 3D printer can read this design from its own file type. The STL file format is an industry standard file type for 3D printers. The file converted into "STL" format is transferred to the 3D printer via computer or portable devices. Then, it is carried out by sending the drawing to a three-dimensional printer and printing it without the need to use a mold technique. The basic working principle of the three-dimensional printer is that materials such as plastic, metal, ceramic clay come together in layers and form the form. It seems inevitable that it will be used in mass production in the future, in terms of its advantages such as being suitable for rapid prototype production and enabling more efficient production of objects that are difficult to model in a shorter time. In this study, this study was carried out with the belief that the use of 3D printers in sculpture art, together with the basic working principles of 3D printers, will bring different perspectives to the artists with the original methods developed. It is expected that 3D printing technology will be considered as a new shaping tool in the art of sculpture and will contribute to the field in terms of bringing new suggestions.

Keywords: 3 Boyutlu Yazıcı; Heykel; Tasarım; Baskı;

¹Lisans Öğrencisi, Hacettepe Üniversitesi, Ankara Sanayi Odası 1. OSB MYO, emirsametcenk@gmail.com.

HALKLA İLİŞKİLER VE REKLAMCILIK

ALGI YÖNETİMİ VE HALKLA İLİŞKİLER: LUCKY STRIKE SİGARA SATIŞLARININ ARTIRILMASINA YÖNELİK BİR İNCELEME

Gamze Gazaz'

Halkla ilişkiler hem kurumun hem de hedef kitlenin istek ve ihtiyaçlarına yönelik ortak paydayı bulan ve uygulamaya geçiren bir yönetim fonksiyonudur. Örgütün toplumda olumlu bir biçimde tanınmasını sağlamak, hedef kitlede olumlu bir izlenim yaratmak ve sürdürmek halkla ilişkilerin temel amaçları arasındadır. Halkla ilişkiler hem hedef kitlenin hem de örgütün istek ve ihtiyaçlarını ortak paydada karşılayabilmek için gereken uzmanlığa sahiptir. Değişen ve gelişen günümüz dünyasında tüketiciler, ihtiyaçlarına yönelik sınırlı olanaklara sahip olmamakla beraber eleyebileceği, seçim yapabileceği birçok seçeneğe sahiptir. Kuruluşlar, tüketiciyi kendi ürün veya hizmetini satın alma ve sürekli kullanmaya ikna etmek zorundadır. İkna etmeye yönelik çabalar ise kısa vadeli sürecek çalışmalar yerine uzun vadede hem kurumu hem de hedef kitleyi memnun edecek şekilde gerçekleştirilmelidir. Dolayısıyla kuruluşların ürünü veya hizmetlerini hem satın alıracak hem de uzun vadede bağlılıklarını artıracak olumlu bir algıya ihtiyaçları vardır. Bunu başarabilecek olan halkla ilişkiler uzmanlarından bir başkası değildir. Sadece kuruluşların değil siyasi partilerin, liderlerin, sanatçıların hatta sosyal hayatta bireylerin bile kendilerine yönelik olumlu algı oluşturma eğilimleri daha doğrusu mecburiyetleri vardır. İnsanların bir kişiye, duruma, olaya, kuruma karşı ilk kez görüyor olsa bile mutlaka bir algısı oluşur. Bunu geçmiş deneyimler, kişisel özellikler, içinde bulunulan grubun ve/veya toplumun yapısı gibi etkenler oluşturur. Halkla ilişkilerin amacı bu algıyı önceki izlenim olumsuz olsa bile olumlu bir hale getirerek kurumun ve hedef kitlenin istek, ihtiyaçlarına göre yöneterek istenen hedefe ulaşılmasını sağlamaktır. Halkla ilişkilerin tarihinde de yer alan algı yönetimi, son yıllarda özellikle iki yönlü simetrik modellerle beraber önemi daha da artarak ilgi uyandıran bir alan olmuştur ve halkla ilişkilerle ayrılmaz bir bütün haline gelmiştir. Algıyı yönetebilmek için önce yönetilecek hedef kitlenin tanınması, istek, ihtiyaç ve beklentilerinin bilinmesi yani hedef kitle analizi yapılması gerekir. Halkla ilişkiler faaliyetlerinin ilk adımı tanımadığına tanıtamazsın bu nedenle istenilen algıyı oluşturmak ve yönetebilmek için halkla ilişkiler çalışmalarına ihtiyaç vardır. Günümüzde kurumlar bilerek olsun ya da olmasın ürün ve hizmetini tanıtmak, satmak için kalite, performans, güven, fayda vb. unsurlara değinerek olumlu algı yönetimi oluşturma eğilimindedirler. Bu eğilimi bilinçli ve sistematik kullanmak kurumun ömrünün uzun olması hususunda fayda sağlar. Bunu da yapabilecek en kapsamlı, kurumu ve müşteriyi tatmin edecek çalışmalar halkla ilişkiler çalışmalarıdır. Bu çalışmada dört halkla ilişkiler modeli çerçevesinde halkla ilişkiler ve algı yönetimi arasında geçmişten günümüze nasıl bir ilişki olduğu tartışılmıştır. Tartışmanın somutlaştırılması amacıyla iki yönlü asimetrik modelde Edward Bernays'ın Lucky Strike Sigaraları bünyesinde yaptığı, kadınların sigara içmesine yönelik olumsuz algının başarılı bir halkla ilişkiler kampanyasıyla nasıl değiştiği incelenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Halkla İlişkiler, Algı Yönetimi, Algı Yönetimi ve Halkla İlişkiler, Lucky Strike

PERCEPTION MANAGEMENT AND PUBLIC RELATIONS: A REVIEW ON INCREASING LUCKY STRIKE CIGARETTE SALES

Gamze Gazaz'

Public relations is a management function that finds a common denominator for the wishes and needs of both the institution and the target audience and puts it into practice. The main objectives of public relations are to ensure that the organization is recognized in a positive way in the society, to create and maintain a positive impression in the target audience. Public relations has the necessary expertise to meet the demands and needs of both the target audience and the organization on a common ground. In today's changing and developing world, consumers do not have limited opportunities for their needs, but they have many options to eliminate and choose. Organizations have to persuade the consumer to buy and use their product or service

continuously. Efforts to persuade should be carried out in a way that satisfies both the institution and the target audience in the long run, rather than short-term efforts. Therefore, organizations need a positive perception that will both buy their product or service and increase their loyalty in the long run. It is none other than public relations experts who can achieve this. Not only organizations, but also political parties, leaders, artists, and even individuals in social life have a tendency to create a positive perception towards themselves, or rather they have to. Even if people see a person, situation, event or institution for the first time, they always have a perception. This is caused by factors such as past experiences, personal characteristics, the structure of the group and/or society. The aim of public relations is to make this perception positive even if the previous impression is negative, and to achieve the desired goal by managing it according to the wishes and needs of the institution and the target audience. Perception management, which is also involved in the history of public relations, has become an area that arouses interest, especially with the two-way symmetrical model, in recent years and has become an inseparable whole with public relations. In order to manage perception, first of all, it is necessary to know the target audience to be managed, to know their wishes, needs and expectations, that is, to analyze the target audience. The first step of public relations activities is recognition. You can't introduce it to someone you don't know, so public relations studies are needed to create and manage the desired perception. Today, institutions knowingly or unknowingly use quality, performance, trust, benefit, etc. to promote and sell their products and services. They tend to create positive perception management by addressing the elements. Using this tendency consciously and systematically will be beneficial for the longevity of the institution. The most comprehensive studies that can do this, and that will satisfy the institution and the customer, are the public relations studies. In this study, the relationship between public relations and perception management from past to present is discussed within the framework of four public relations models. In order to concretize the discussion, how the negative perception of women smoking changed with a successful public relations campaign, made by Edward Bernays within the body of Lucky Strike Cigarettes, was examined in the two-way asymmetric model.

Keywords: Public Relations, Perception Management, Perception Management and Public Relations, Lucky Strike

¹Yüksek Lisans Öğrencisi, Selçuk Üniversitesi, İletişim Fakültesi, akn_gamze95@hotmail.com.

ELEŞTİREL KURAM ÇERÇEVESİNDE YOUTUBE VE YOUTUBE'UN ÇOCUKLARA ZARARI

İbrahim Sülüntay'

İnternet, günümüz dünyasında iletişimi ve etkileşimi en üst noktaya taşımış en önemli araçlardan birisidir. İnternetin yaygınlaşmasıyla birlikte ortaya çıkan dijitalleşme ise beraberinde yeni medya diye tabir edilen dijital medya-sosyal medya ağlarının ortaya çıkışını sağlamıştır. Şüphesiz bu sosyal medya ağlarından birisi de Youtube'dur. Kullanım amacı ve işleyişi diğer platformlardan farklı olsa da en çok kullanılanlarından biri denebilir. Youtube, ödeme sistemleri firması olan PayPal'den ayrılan üç eski çalışan tarafından 2005 yılında Amerika Birleşik Devletleri'nde kurulmuştur. Genel tanımıyla video barındırma alanı olarak tanımlanıyor, fakat hem video barındırma, yayınlama, paylaşma hem de diğer kullanıcılar ile etkileşim kurma alanı olarak tanımlanabilir. Diğer yandan yeni medya diye tanımlanan dijital medya içerisinde farklı bir amaca hizmet ederek eğitimlerin internet ortamına kaymasına öncülük etmiştir. Kurulduğu günden bu yana birçok yenilik ve değişikliğin hayata geçirildiği Youtube'da her geçen gün hem kullanıcı sayısı hem de video yüklenme ve izlenme sayısı artış göstermiştir. Bu artışa paralel olarak her yaşta kullanıcıların girebildiği bir mecra olmuştur. Her yaşta kullanıcıya açık olması, faydalarının yanında zararları da beraberinde getirmiş ve birkaç denetime tabi olmasına rağmen çocuk yaştaki kullanıcılar üzerinde olumsuz etkiler bırakmaya başlamıştır. Bu zararların tespit edilmesi ve kullanıcıların bu bağlamda bilinçli olması bir zorunluluktur. Çalışmada bu amaçla konuyu anlatan makaleler ve çalışmalar eleştirel kuram çerçevesinde incelenmiş ve zararları irdelenmiştir. Eleştirel kuramın tanımı ve çıkış noktası anlatıldıktan sonra kuramın kurucuları ve savunucuları tanıtılmıştır. Eleştirel Kuram çerçevesinde sosyal medya ve bu bağlamda özellikle Youtube mecrasında çocuklara yönelik zararları tespit edilmeye çalışıldı. Denetime tabi olmayan, çocuklar için güvenlik açığı denebilecek birçok nokta tespit edilmiştir. Sonuç bölümünde durum özetlenerek muhtemel çözüm önerilerine de değinilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Eleştirel Kuram, Sosyal Medya, Youtube, Youtube Zararları

YOUTUBE WITHIN THE FRAMEWORK OF CRITICAL THEORY AND YOUTUBE'S DAMAGES TO CHILDREN

İbrahim Sülüntay'

Internet is one of the most important tools that has brought communication and interaction to the highest level in today's World. The digitalization that emerged with the spread of the internet has led to the emergence of digital media-social media networks, which are called new media. Undoubtedly, one of these social media networks is Youtube. Although its purpose and operation is different from other platforms, it can be said to be one of the most used. Youtube was founded in the United States in 2005 by three former employees who left the payment systems firm PayPal. In general terms, it is defined as a video hosting area, but it can be defined as a video hosting, publishing, sharing and interacting with other users. On the other hand, it has pioneered the shift of education to the internet by serving a different purpose in digital media, which is defined as new media. In Youtube, where many innovations and changes have been implemented since its establishment, both the number of users and the number of video uploads and views have increased day by day. Parallel to this increase, it has become a channel where users of all ages can enter. The fact that it is open to users of all ages has brought with it harms as well as benefits, and although it is subject to a few controls, it has begun to have negative effects on users at a young age. It is imperative that these damages are detected and users are conscious in this context. For this purpose, in this study, articles and studies describing the subject were examined within the framework of critical theory and their harms were examined. After explaining the definition and starting point of critical theory, the founders and defenders of the theory are introduced. Within the framework of Critical Theory, it was tried to determine the harms of children in social

media and in this context, especially on Youtube. Many points that are not subject to control, which can be called security vulnerabilities for children, have been identified. In the conclusion part, the situation is summarized and possible solutions are mentioned.

Keywords: Critical Theory, Social Media, Youtube, Youtube Damages

¹Yüksek Lisans Öğrencisi, Aksaray Üniversitesi, İletişim Fakültesi, ibrahimsuluntay@gmail.com.

DİJİTAL HALKLA İLİŞKİLER KAPSAMINDA SOSYAL MEDYADA KRİZ YÖNETİMİ: 2022 İSTANBUL KAR KRİZİ ÖRNEĞİ

Tarik Dalgıç'

Günümüzde iletişim ve bilgi teknolojilerinde meydana gelen gelişmeler dikkate alındığında; halkla ilişkiler kapsamında gerçekleştirilen uygulamalarda da bu gelişmelerden yararlanmak bir zorunluluk haline gelmiştir. Yaşanan gelişmeler sonucunda hayatımıza giren internetin, toplum üzerinde yarattığı belki de en önemli etkisi; web2.0 teknolojisinin gelişmesiyle birlikte hayatımıza giren sosyal medya kavramı ile yaşanmıştır. Sosyal medya halkla ilişkiler açısından yüksek etkileşimli bir ortam sağlamaktadır. Bu denli etkileşimli bir ortam krizlere neden olabilmektedir. Krizlerin sosyal medya ortamına taşınması ile çok kısa bir süre içerisinde geniş kitlelere yayılabilmekte ve kontrol edilemediği durumda hızla büyüyerek olumsuz sonuçlara neden olabilmektedir. Bu açıdan düşünüldüğünde sosyal medyanın sağladığı etkileşim ortamı bir dezavantaja dönüşebilmektedir. Araştırma kapsamında incelenen krizin başlıca nedeni; 24-25 Ocak 2022 yılında İstanbul'da yaşanan yoğun kar yağışı nedeniyle binlerce kişinin 24 Ocak gecesi yollarda kalması ve yaşanan bu süreç içerisinde İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı Ekrem İmamoğlu'nun Afet Koordinasyon Merkezi'nde olmayıp, Sarıyer'de bir balıkçıda Birleşik Krallık Ankara Büyükelçisi Dominick Chilcott ile yemek yemesi İstanbul'da yaşanan krizin başlıca nedeni olarak açıklanabilmektedir. Bu kriz kapsamında gerçekleştirilen araştırmanın amacı; sosyal medya platformlarından birisi olan twitter üzerinden yayılan krizin yönetiminin incelenmesini amaçlamaktadır. Bu çalışma kapsamında İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı Ekrem İmamoğlu'nun resmi twitter hesabı incelenmiştir. Gerçekleştirilen bu araştırma da nitel araştırma yöntemlerinden birisi olan örnek vaka analizi yöntemi kullanılmıştır. Araştırma sonucunda, elde edilen bulgular ışığında kriz yönetimi incelendiğinde, krizin yaşandığı süreç içerisinde Büyükşehir Belediye Başkanı'nın Büyükelçi ile yemek yemesi tepkilerin büyümesine neden olmuştur. Alınan tepkilerin ardından Büyükşehir Belediye Başkanı'nın Afet Koordinasyon Merkezi'ne geçmesi ve düzenli olarak twitter üzerinden açıklama yapması vatandaşlar tarafından krizin yerinde yönetiliyor algısının oluşturulması açısından çok önemli bir nokta olarak görülmektedir. Aynı zamanda kriz yaşanmadan önce dikkatli olunmasına yönelik meteoroloji raporlarının sunulması güven veren bir unsur olarak değerlendirilmektedir. Süreç içerisinde Ekrem İmamoğlu'nun Afet Koordinasyon Merkezi'nden düzenli olarak basın açıklamaları yapması, vatandaşların mevcut durumu anlaması ve en güncel bilgilere ulaşması için önemlidir. Krizin başlangıç aşamasında yeterli özenin gösterilmemesi krizin boyutunun artmasına neden olmuştur. Yaşanan krizin ciddiyetinin kavranması ile atılan adımlar kriz yönetimi için önemli ve yerinde adımlar olarak değerlendirilebilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Halkla İlişkiler, Dijital Halkla İlişkiler, Sosyal Medya, Kriz Yönetimi, Sosyal Medyada Kriz Yönetimi

CRISIS MANAGEMENT IN SOCIAL MEDIA WITHIN THE SCOPE OF DIGITAL PUBLIC RELATIONS: THE EXAMPLE OF 2022 ISTANBUL SNOW CRISIS

Tarik Dalgıç'

Considering the developments in communication and information technologies today; It has become a necessity to benefit from these developments in the practices carried out within the scope of public relations. Perhaps the most important effect of the internet, which came into our lives as a result of the developments, on the society; With the development of web2.0 technology, it has been experienced with the concept of social media that entered our lives. Social media provides a highly interactive environment in terms of public relations. Such an interactive environment can cause crises. With the transfer of crises to the social media environment, they can spread to large masses in a very short time and can cause negative results by growing

rapidly if they cannot be controlled. When considered from this point of view, the interaction environment provided by social media can turn into a disadvantage. The main reason for the crisis examined within the scope of the research; Due to heavy snowfall in Istanbul on 24-25 January 2022, thousands of people stayed on the roads on the night of January 24, and during this process, the British Ambassador to Ankara, who was not at the Disaster Coordination Center of Istanbul Metropolitan Mayor Ekrem İmamoğlu, but at a fisherman in Sarıyer. Dinner with Dominick Chilcott can be explained as the main reason for the crisis in Istanbul. The aim of the research carried out within the scope of this crisis; The aim of this study is to examine the management of the crisis spread through one of the social media platforms, twitter. Within the scope of this study, the official twitter account of Ekrem İmamoğlu, the Mayor of Istanbul Metropolitan Municipality, was examined. In this research, the case study method, which is one of the qualitative research methods, was used. As a result of the research, when the crisis management is examined in the light of the findings: During the crisis, the Metropolitan Mayor's dinner with the Ambassador caused the reactions to grow. Following the reactions received, the Metropolitan Mayor's passing to the Disaster Coordination Center and his regular statement on Twitter is seen as a very important point by the citizens in terms of creating the perception that the crisis is being managed on site; at the same time, the submission of meteorological reports to be careful before the crisis is considered as a reassuring element. During the process, Ekrem İmamoğlu's regular press releases from the Disaster Coordination Center are important for citizens to understand the current situation and access the most up-to-date information. The lack of due diligence in the initial phase of the crisis caused the crisis to increase in size. The steps taken with the understanding of the seriousness of the crisis can be evaluated as important and appropriate steps for crisis management.

Keywords: Public Relations, Digital Public Relations, Social Media, Crisis Management, Crisis Management in Social Media

¹Yüksek Lisans Öğrencisi, Selçuk Üniversitesi, İletişim Fakültesi, tarikdalgic434@gmail.com.

DİJİTAL HALKLA İLİŞKİLERDE SORUN YÖNETİMİ: TEMA VAKFI'NIN ŞİKAYETVAR.COM PLATFORM ANALİZİ

Hafize Can'

Halkla ilişkiler kurumların amaçlarını yerine getirebilmek için hedef kitleleriyle arasındaki iletişimi yöneten uygulamaları ve çeşitli iletişim araçlarını kullanmayı içermektedir. Tüm kurumlar gibi sivil toplum kuruluşları da gönüllülük esasını ile toplumsal sorunları çözmeye yönelik toplumda farkındalık yaratmak ve toplumun desteğini almak için halkla ilişkiler uygulamalarına ihtiyaç duymaktadır. Bu uygulamalardan olan sorun yönetimi ise, hedef kitlelerde gelişebilecek sorunların krizlere yol açmadan önce tespit edilerek buna yönelik bir iletişim davranışının planlanmasını ve uygulanmasını gerektirmektedir. Halkla ilişkiler uygulamalarında kullanılan iletişim araçları teknolojinin ortaya çıkardığı araçlarla aracısız ve anlık şekilde hedef kitlelerine ulaşabilme ve hedef kitlelerinden geri bildirim alabilme imkanı sağlamaktadır. Ayrıca sivil toplum kuruluşları kısıtlı ekonomik imkanlarla çalışmalarını sürdürdükleri için topluma daha maliyetsiz bir şekilde ulaşabilmektedir. Ancak bu avantajların yanında oluşabilecek dezavantaj ise sorunların hızlı şekilde yayılarak krizleri ortaya çıkarması ihtimalidir. Bu durum sorun yönetiminin dijital iletişim araçlarındaki gerekliliğini ortaya çıkarmaktadır. Bu çalışmanın amacı da sivil toplum kuruluşlarının dijital iletişim araçlarındaki sorun yönetimlerinin analizidir ve çalışma kapsamında sivil toplum kuruluşlarından TEMA Vakfı (Türkiye Erozyonla Mücadele, Ağaçlandırma ve Doğal Varlıkları Koruma Vakfı)'nın, kişilerin kurumlarca yaşadığı sorunları yayınlarken ilgili kurumdan çözüm isteyebildiği şikayet platformlarının en büyüğü olan Şikayetvar.com'daki 31 Mart 2022 tarihine kadar yayınlanmış şikayetleri incelenmektedir. Bu şikayetler içerik analizi yöntemiyle incelenmekte, kuruluşun genel sorunları tespit edilerek, sorun yönetimi açısından değerlendirilmektedir. Analiz sonucunda kuruluşun Şikayetvar.com platformunda 31 Mart 2022 tarihine kadar 407 şikayet aldığı ve bu şikayetlerin 131 tanesinin çözüldüğü, 276 tanesinin ise çözülmediği tespit edilmektedir. Çözülmeyen 276 şikayetin; 182 tanesi fidan bağış sonrası vakfın bağışçılara gönderdiği elektronik veya yazılı sertifikaların gönderilmemesinden, 8'er tanesi bağış yaparken sorun yaşanmasından ve fidan bağış sonrası fidanlarla ilgili bilgilendirme yapılmamasından, 4'er tanesi bağış bilgilerinin güncellenmemesinden, gönüllülük kartının gönderilmemesinden ve çelenk, davetiye gibi hizmetlerin gönderilmemesinden, 3'er tanesi yurt dışından bağış yapılamamasından, telefonla ulaşamamaktan ve telefondaki personelin tavrından, 2'şer tanesi bağış iptalinin olmamasından ve bağış sertifikasının deforme olmasından kaynaklanmaktadır. Diğer 53 şikayetin içeriği ise kaldırıldığı için bilinmemektedir. Sonuç olarak TEMA Vakfı'nın Şikayetvar.com platformundaki büyük oranda çözülmemiş olan şikayetlerinin çoğunluğunun bağış sonrası hizmet sorunlarından, bir kısmının bağış esnasındaki sorunlardan ve diğer bir kısmının ise personel kaynaklı sorunlardan kaynaklandığı tespit edilmiştir. Ayrıca kuruluşun şikayetlerinin belirli konularda yoğunlaşması ve şikayetlerin çoğunluğunun çözülmemiş olması sonucunda bu platformdaki sorun yönetiminin yetersiz olduğu ve dolayısıyla da kuruluşun bu sorunların herhangi birisinden kaynaklanabilecek bir krizle karşılaşma ihtimalinin olabileceği düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Sorun Yönetimi; Dijital Halkla İlişkiler; Sivil Toplum Kuruluşları, TEMA Vakfı, Şikayetvar.com

ISSUE MANAGEMENT IN DIGITAL PUBLIC RELATIONS: TEMA FOUNDATION'S ŞİKAYETVAR.COM PLATFORM ANALYSIS

Hafize Can¹

Public relations includes applications that manage communication between target audiences and various communication tools to fulfill the objectives of the institutions. Like all institutions, non-governmental organizations also need public relations practices in order to raise awareness and get support from society to solve social issues on a voluntary basis. Issue management, which is one of these applications, requires planning and implementation of communication behavior towards this by identifying issues that may develop in target groups before they cause crises. The communication tools used in public relations applications provide the opportunity to reach their target audiences without intermediaries and instantaneously, and to receive feedback from their target audiences, with the tools created by technology. In addition, non-governmental organizations can reach society more cost-effectively as they continue their work with limited economic opportunities. However, in addition to these advantages, disadvantage that may occur is the possibility of issues spreading rapidly and causing crises. This situation reveals the necessity of issue management in digital communication tools. The purpose study is to analyze the issue management of non-governmental organizations in digital communication tools and within the scope of the study, TEMA Foundation (The Turkish Foundation for Combating Soil Erosion, for Reforestation and the Protection of Natural Habitats), one of the non-governmental organizations, published until March 31, 2022, on the complaint platform, Şikayetvar.com, where individuals can seek solutions from the relevant institution by publishing the problems experienced by the institutions, are examined. These complaints are examined by content analysis method, general issues of the organization are determined and evaluated in terms of issue management. As a result of the analysis, it is determined that the organization received 407 complaints until March 31, 2022 on the Şikayetvar.com platform, 131 of these complaints were resolved and 276 of them were not. 276 unresolved complaints; 182 of them are not sending the electronic or written certificates sent by the foundation to the donors after the sapling donation, 8 of them are experiencing issues and not informing about the saplings after the sapling donation, 4 of them are not updating donation information, not sending volunteer card and services such as wreaths and invitations are not sent, 3 of them are due to not being able to make donations from abroad, not being able to reach them by phone and the attitude of the staff on the phone, 2 of them are due to absence of donation cancellations and the donation certificate being deformed. The content of the other 53 complaints is unknown as they have been removed. As a result, it has been determined that the majority of unsolved complaints of the TEMA Foundation on the Şikayetvar.com platform are caused by post-donation service issues, some by issues during donation, and some by personnel-related issues. In addition, it is thought that intensification of the complaints of the organization on certain issues and the majority of the complaints not resolved, the issue management in this platform is insufficient and therefore the organization may encounter a crisis that may arise from any of these issues.

Keywords: Issue Management, Digital Public Relations, Non-Governmental Organizations, TEMA Foundation, Şikayetvar.com

¹Yüksek Lisans Öğrencisi, Selçuk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, hafizecan2000@gmail.com.

İKTİSAT

AHLAK VE İKTİSADİ DÜZEN

Hakan Yılmaz'

Bu araştırmada insanın var oluşundaki ahlaki duygularıyla 21. yüzyıldaki modern ekonominin bağı irdelenmiş ve insanın daha adil mutlu bir sosyal yaşamı için hangi iktisadi düzenin yürütülmesi gerektiği incelenmiştir.

Bu çalışma nitel araştırma teknikleriyle yazılmıştır. Gözlem ve doküman analizi gibi veri toplama yöntemleri ile oluşturulan bir çalışmadır. Araştırmada nitel araştırma yöntemlerinden olan meta-sentez yöntemi kullanılmıştır. Ahlakın iktisadi düzende var olan ve olması gereken bağı irdelenmiştir. Alanda yapılan tüm çalışmalar sentezlenerek ahlakın, iktisadi düzen içerisindeki konumu araştırılmış ve ahlakın hangi konumda olması gerektiği konusunda çıkar bir yol aranmıştır.

Savaşların kapımıza dayandığı modern ekonominin ahlaktan koptuğu ve iktisadın sosyal bir bilim olmaktan uzaklaştığı 21. yüzyılda sosyal bir varlık olan insanın ahlaki değerlerine yer verilmemektedir. Günümüzün daha geniş kapitalizm anlayışının etkisi altında, insan öncelikleri arka plana çekilmiştir. Bireysel ve kurumsal öncelikler yalnızca ekonomide kendi çıkarlarını maksimize etmeye odaklanarak daha büyük tehditler ortaya çıkarmıştır. Çalışmalara bakıldığında modern ekonominin ahlaktan koptuğu ve iktisadın sosyal bir bilim olmaktan uzaklaştığı görülmüştür.

Son zamanlarda literatürdeki taramalarda ahlak ve iktisat ilişkisi üzerine yapılan çalışmaların artığı gözlemlenmiştir. Genel bağlamda ahlak ve iktisat uyum içerisinde olursa daha yaşanabilir iktisadi düzen getireceği sonucuna ulaşılsa da ahlak soyut bir kavram olduğundan sayısallaştırma zorluğu nedeniyle iktisat içinde bağlam dışı görülmüştür. Birçok çalışmanın sonucuna bakıldığında ahlak dışı kişisel çıkarları ödüllendiren bir ekonomik sistemin; ekonomik istikrarsızlık yarattığı, sadece ekonomik gücün yoğunlaşmasını teşvik ettiği, ekonomik eşitsizliği arttırdığı ve sosyal düzenin sürdürülebilirliğini ihlal ettiği görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: İktisat ve ahlak, Modern ekonomi, Ahlak ve piyasa

ETHICS AND ECONOMIC ORDER

Hakan Yılmaz'

In this study, the connection between the moral feelings of human existence and the modern economy in the 21st century has been examined and the economic order that should be implemented for a more just and happy social life of the human has been examined.

This study was written using qualitative research techniques. It is a study created with data collection methods such as observation and document analysis. Meta-synthesis method, which is one of the qualitative research methods, was used in the research. The existing and necessary bond of morality in the economic order has been examined. By synthesizing all the studies in the field, the position of morality in the economic order was investigated and a way out was searched for the position of morality.

In the 21st century, when wars are on our doorstep, the modern economy is detached from morality and economics is far from being a social science, the moral values of human beings, who are social beings, are not included. Under the influence of today's broader understanding of capitalism, human priorities have receded into the background. Individual and institutional priorities have posed greater threats, focusing only on maximizing their own interests in the economy. When the studies are examined, it has been seen that

modern economy has broken away from morality and economics has moved away from being a social science.

Recently, it has been observed that studies on the relationship between ethics and economics have increased in the literature. In general, although it is concluded that if morality and economics are in harmony, it will bring a more livable economic order, since morality is an abstract concept, it has been seen out of context in economics due to the difficulty of digitization. Considering the results of many studies, an economic system that rewards immoral self-interest; It has been seen that it creates economic instability, only encourages the concentration of economic power, increases economic inequality and violates the sustainability of the social order.

Keywords: Economics and ethics, Modern economy, Morality and the market

¹Yüksek Lisans Öğrencisi, Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi, İİBF, h.yilmaz@ahievran.edu.tr.

TR-71 BÖLGESİNİN ELEKTRİK TÜKETİMİ İLE EKONOMİK BÜYÜME İLİŞKİSİ

Haydar Kuzucu¹

Oktay Kızılkaya²

Bu çalışmada, TR71 düzey 2 bölgesindeki (Kırıkkale, Aksaray, Niğde, Nevşehir ve Kırşehir) illerin “*Yansızlık Hipotezinin*” geçerli olup olmadığını araştırılması amaçlanmaktadır. 2007-2020 yılları arasında TR71 düzey 2 bölgesindeki yer alan iller için panel veri seti oluşturularak, elektrik tüketimi ve ekonomik büyüme arasındaki ilişkiyi belirlemek üzere Dumitrescu ve Hurlin (2012) nedensellik analizi uygulanmıştır. Çalışmada kişi başına gayri safi yurtiçi hasıla, değer (2009 bazlı), kişi başına toplam elektrik tüketimi (kwh) yanında kişi başına sanayi ve konut toplam elektrik tüketimi (kwh) değişkenler kullanılarak ekonomik büyümenin hakkında ayrıntılı bilgi vermesi amaçlanmıştır. Değişkenlerin doğal logaritması alınarak model kurulmuştur. Veriler ise TÜİK veri tabanından elde edilmiştir. Çalışmada nedensellik analizinden önce ilk olarak homojenlik ve yatay kesit bağımlılığı testi yapılmıştır. Homojenlik testi için Pesaran ve Yamagata (2008), yatay kesitlik sınanması içinde Pesaran (2004) CDLM ile Pesaran (2004) CD yapılmıştır. Test sonuçlarına göre heterojen ve yatay kesit bağımlılığı olduğu tespit edilmiştir. Ardından serilerin birim kök olup olmadığını belirlemek için panel birim kök testine geçilmiştir. Yatay kesit bağımlılığı olmasından dolayı ikinci nesil birim kök testi olan Pesaran (2007) CIPS testi ile sınanmıştır. Pesaran (2007) CIPS birim kök testi bulgularına göre kişi başına gayri safi yurtiçi hasıla düzeyde durağan olmadığı, birinci farkında alındığında ise durağan olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Kişi başına toplam elektrik tüketimi, kişi başına sanayi ve konut toplam elektrik tüketimi değişkenler ise düzey seviyelerinde durağan olduğu bulunmuştur. Dumitrescu ve Hurlin (2012) testi yapılabilmesi için modelde kullanılan tüm serilerin düzeyde durağan olması gerekmektedir. Kişi başına gayri safi yurtiçi hasıla birinci farkı alınarak modelle dâhil edilerek nedensellik analizi yapılmıştır. Dumitrescu ve Hurlin (2012) nedensellik testi sonucunda kişi başına toplam elektrik tüketimi ile kişi başına sanayi ve konut toplam elektrik tüketimi aralarında çift taraflı nedensellik ilişkisi bulunmamıştır. Bu sonuçlara göre, TR71 düzey 2 bölgesindeki (Kırıkkale, Aksaray, Niğde, Nevşehir ve Kırşehir) illerin “*Yansızlık Hipotezi*”nin geçerli olduğu yönde bulgular tespit edilmiştir. Sosyo-ekonomik gelişmişlik 2022 raporunda TR71 düzey 2 bölgesindeki (Kırıkkale, Aksaray, Niğde, Nevşehir ve Kırşehir) ilçelerin bölgesel gelişmiş sıralamasında büyük bir bölümünün 4 ve 5'nci kademe yer alıyor olması elde edilen sonuçları desteklemektedir. Bulgular değerlendirildiğinde elektrik maliyetlerinin bölge üzerinde büyümeyi olumsuz etkileri olabilir. Cheng (1995) çalışmasında Ekonomik büyümenin elektrik üzerine etkili olmamasının nedeni olarak hizmetler sektörünün sanayi sektöründen daha fazla etkili olduğunu tespit etmiştir. TR71 düzey 2 bölgesindeki bu sonuçlar ise elektrik enerjisi tüketiminde sanayi sektörünü fazla etkili olmadığını hizmetler sektörünün etkili olduğunu tahmin edilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Ekonomik Büyüme, Elektrik Tüketimi, Panel Nedensellik Analizi, TR71 Bölgesi

THE RELATIONSHIP BETWEEN ELECTRICITY CONSUMPTION AND ECONOMIC GROWTH OF THE TR-71 REGION

Haydar Kuzucu¹

Oktay Kızılkaya²

In this study, it is aimed to investigate whether the “*Neutrality Hypothesis*” of the provinces in the TR71 level 2 region (Kırıkkale, Aksaray, Niğde, Nevşehir and Kırşehir) is valid or not. Dumitrescu and Hurlin (2012) causality analysis was applied to determine the relationship between electricity consumption and economic growth by creating a panel data set for the provinces in the TR71 level 2 region between 2007-2020. In the study, it is aimed to give detailed information about economic growth by using the variables of

gross domestic product per capita, value (based on 2009), total electricity consumption per capita (kwh), as well as industry and residential total electricity consumption per capita (kwh). The model was established by taking the natural logarithm of the variables. The data were obtained from the TUIK database. Before the causality analysis in the study, homogeneity and cross-section dependency tests were first performed. Pesaran and Yamagata (2008) were used for homogeneity testing, Pesaran (2004) CDLM and Pesaran (2004) CD were used for cross-section testing. According to the test results, it has been determined that there is heterogeneous slope coefficients and cross-section dependence. Then, the panel unit root test was used to determine whether the series has a unit root or not. Pesaran (2007), which is the second generation unit root test, has been tested with the CIPS test due to its cross-section dependence. According to Pesaran (2007) CIPS unit root test findings, it was concluded that per capita gross domestic product is not stationary at the level, but is stationary when taken at the first difference. The variables of total electricity consumption per capita, industry and residential total electricity consumption per capita were found to be stationary at level levels. In order for Dumitrescu and Hurlin (2012) test to be performed, all series used in the model must be stationary in level. The causality analysis was carried out by taking the first difference of the gross domestic product per capita and including it in the model. As a result of Dumitrescu and Hurlin (2012) causality test, no bilateral causality relationship could be found between total electricity consumption per capita and total electricity consumption per capita in industry and residence. According to these results, it has been determined that the “*Neutrality Hypothesis*” of the provinces in the TR71 level 2 region (Kırıkkale, Aksaray, Niğde, Nevşehir and Kırşehir) is valid. The fact that most of the districts in the TR71 level 2 region (Kırıkkale, Aksaray, Niğde, Nevşehir and Kırşehir) in the socio-economic development 2022 report are in the 4th and 5th levels in the regional advanced ranking supports the results obtained. Considering their findings, electricity costs may have negative effects on growth in the region. Cheng (1995) found in his study that the services sector is more effective than the industrial sector as the reason why economic growth is not effective on electricity. These results in the TR71 level 2 region, on the other hand, are estimated to be the services sector, not the industry sector, in my electrical energy consumption.

Keywords: Economic Growth, Electricity Consumption, Panel Causality Analysis, TR71 Region

¹Yüksek Lisans Öğrencisi, Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, haydarkuzucu@yandex.com.

²Doç. Dr., Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi, İİBF, okizilkaya@ahievran.edu.tr.

ÇEVRESEL PERFORMANS ENDEKSİNİN ÖLÇÜLMESİ: TR71 (AKSARAY, KIRIKKALE, KIRŞEHİR, NİĞDE, NEVŞEHİR) BÖLGESİ ÖRNEĞİ

Zekiye Örtlek¹

Munise Ilikkan Özgür²

Cuma Demirtaş³

Dünyada 18. yüzyıl itibariyle sanayileşme hareketinin hız kazanması, çevresel kirlilikte artışa, seragazi emisyonlarının yükselmesine, ekolojik bozulmaya ve doğal kaynakların hızlı bir şekilde tüketilmesine neden olmuştur. 21. yüzyıla gelindiğinde ise artan çevre sorunları, küreselleşmenin de önemli sonuçlarından biri haline gelmiştir. Artan çevre sorunlarını fırsata dönüştürmeyi başarabilen ülke ve bölgeler küresel ölçekte bir adım öne geçebilmektedir. Ülke ve bölgelerin artan çevre sorunlarına karşı geliştirdikleri çözüm yollarıyla birlikte sürdürülebilir bir ülke ve bölge için ulusal ve uluslararası kuruluşlar tarafından çevresel performansın ölçülmesi önem taşımaktadır. Çevresel sorunların aşılmasında performans değerlendirmesi etkin bir rol oynamakta olup Çevresel Performans Endeksi ülke ve bölgelerin çevresel performansı hakkında küresel bir fikir sunmaktadır.

Çalışmanın amacı, 2009-2019 dönemi için TR71 Bölgesi'nde çevresel performansı ölçmek ve elde edilen bulgular doğrultusunda politika önerileri sunmaktır. Bu bağlamda çalışmada kullanılan değişkenler; kişi başına toplam elektrik tüketimi (kwh/yıllık), tarım, ormancılık ve balıkçılık (girişim sayıları/yıllık), madencilik ve taş ocakçılığı (girişim sayıları/yıllık) ile su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri (girişim sayıları/yıllık) olmak üzere 4 tanedir. Çevresel performansın değerlendirilmesinde, çok kriterli karar verme yöntemleri (ÇKVV) uygulanmıştır. Öncelikle ÇKKV yöntemlerinden olan Entropi yöntemi ile kriterlerin ağırlıkları bulunmuştur. Ardından TOPSIS yöntemi yardımıyla da TR71 Bölgesi'nin çevresel performans sıralaması elde edilmiştir. TOPSIS yöntemiyle her bir kriterin ideal olan ve ideal olmayan noktalara uzaklığı bulunarak sıralama yapılmaktadır.

Analiz sonucunda, TR71 Bölgesi'ni kapsayan illerin çevresel performans değerlerinin birbirinden farklı olduğu görülmüştür. Nevşehir ve Niğde en iyi çevresel performans değerlerine sahip olan iller arasında yer alırken Kırıkkale ve Kırşehir illerinde son yıllarda, çevresel performans değerlerinin düştüğü, Aksaray ilinde ise arttığı sonucuna ulaşılmıştır. TR71 Bölgesi içerisinde Nevşehir ilinin diğer illere oranla sıralamada üst basamaklarda yer alması, çevresel farkındalıklarının yüksek olduğu yönünde değerlendirilebilmektedir. Aynı zamanda yüksek oranda yerli ve yabancı turist çekmesi de bu ilin önemli bir faktörü sayılabilmektedir. Kırıkkale ve Kırşehir'de de son zamanlarda azalan çevresel performans değerlerinin yükseltilmesine yönelik çalışmaların hız kazanması gerekmektedir.

Anahtar Kelimeler: TR 71 Bölgesi, Çevre Endeksi, Çok Kriterli Karar Verme Yöntemi, Entropi Yöntemi, Topsis Yöntemi

MEASURING ENVIRONMENTAL PERFORMANCE INDEX: EXAMPLE OF TR71 (AKSARAY, KIRIKKALE, KIRSEHIR, NIGDE, NEVSEHIR) REGION

Zekiye Örtlek¹
Munise İlikkan Özgür²
Cuma Demirtaş³

The acceleration of the industrialization movement in the world as of the 18th century caused an increase in environmental pollution, an increase in greenhouse gas emissions, ecological deterioration and a rapid consumption of natural resources. In the 21st century, increasing environmental problems have become one of the important results of globalization. Countries and regions that succeed in turning increasing environmental problems into opportunities can take a step forward on a global scale. It is important to measure environmental performance by national and international organizations for a sustainable country and region, together with the solutions developed by countries and regions against increasing environmental problems. Performance evaluation plays an active role in overcoming environmental problems, and the Environmental Performance Index provides a global view on the environmental performance of countries and regions.

The aim of the study is to measure the environmental performance in the TR71 Region for the period of 2009-2019 and to offer policy recommendations in line with the findings. In this context, the variables used in the study are; total electricity consumption per capita (kwh/year), agriculture, forestry and fisheries (number of enterprises/year), mining and quarrying (number of enterprises/year) and water supply; sewerage, waste management and improvement activities (number of enterprises/year). In the evaluation of environmental performance, multi-criteria decision making methods (MCDM) were applied. First of all, the weights of the criteria were found with the Entropy method, which is one of the MCDM methods. Then, with the help of TOPSIS method, the environmental performance ranking of the TR71 Region was obtained. With the TOPSIS method, the distance of each criterion to ideal and non-ideal points is found and ranking is made.

As a result of the analysis, it has been seen that the environmental performance values of the provinces covering the TR71 Region are different from each other. While Nevşehir and Niğde are among the provinces with the best environmental performance values, it has been concluded that environmental performance values have decreased in Kırıkkale and Kırşehir provinces in recent years and increased in Aksaray province. The fact that Nevşehir is at the top of the ranking compared to other provinces in the TR71 Region can be evaluated in terms of its high environmental awareness. At the same time, the high rate of domestic and foreign tourists can be considered as an important factor of this province. In Kırıkkale and Kırşehir, efforts to increase the recently decreasing environmental performance values should accelerate.

Keywords: TR 71 Region, Environmental Index, Multi-Criteria Decision Making Method, Entropy Method, Topsis Method

¹Doktora Öğrencisi, Aksaray Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, zekiyeortlek@aksaray.edu.tr.

²Doç. Dr., Aksaray Üniversitesi, İİBF, mozgur@aksaray.edu.tr.

³Arş. Gör. Dr., Aksaray Üniversitesi, İİBF, cumademirtas@aksaray.edu.tr.

BEYİN GÖÇÜNÜ ETKİLEYEN FAKTÖRLERİN ANALİZİ: TÜRKİYE'DEN KANITLAR

*Büşra Nur Borazan¹
Cuma Demirtaş²*

Göç, insanlık tarihi kadar eski bir olgudur. İnsanlar tarih öncesi dönemlerden beri ülkelerinden başka ülkelere ve bölgelere göç etmektedirler. Bu göç hareketini motive eden olumlu ve olumsuz faktörler vardır. Olumlu faktörler; daha iyi ekonomik fırsatlar, daha iyi yaşam ve çalışma koşulları, medeni ve siyasi haklara sahip olma gibi unsurlardan oluşurken; olumsuz faktörler ise şiddetten kaçış, çevresel felaketler, insan kaçakçılığı gibi unsurlardan oluşmaktadır.

Göç, bireylerin uluslararası hareketlerini açıklasa da, uluslararası göç türünü belirlemek ancak 20. yüzyılın ikinci yarısında mümkün hale gelebilmiştir. Üç ana uluslararası göç türü bulunmaktadır. Bu uluslararası göçler; emek ve yasadışı göç dahil geçici göçler, zorunlu göçler (mülteci hareketleri) ve uluslararası emeklilik göçleridir. Emek göçü literatürde vasıflı insan göçü veya beyin göçü olarak adlandırılmaktadır. Beyin göçü, 1960'lerden itibaren yaygınlaşmaya başlamıştır. Beyin göçü, bir ülkede eğitim almış ancak başka bir ülkede ikamet eden ve çalışan yüksek vasıflı bireylerin göçü olarak tanımlanabilir. Bir başka ifadeyle beyin göçü, bir ülkenin edindiği beşerî sermayesinin uluslararası sınırlar üzerinden başka bir ülkeye aktarımıdır. Beyin göçü daha spesifik olarak mühendislerin, doktorların, bilim adamlarının ve üniversite eğitimi almış diğer yetenekli profesyonellerin göçlerini açıklamaktadır. Beyin göçü veya beşerî sermaye kaçışı genellikle eğitilmiş ve yetenekli bireylerin ücret yetersizlikleri, fırsat eksikliği, yaşadıkları yerdeki sağlık tehlikeleri veya diğer nedenlerle gerçekleşmektedir. Beyin göçü genellikle az gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelere doğru yapılmaktadır. Çünkü küreselleşmenin vasıflı işgücüne yönelik uluslararası talebin artmasına yol açması ve gelişmiş ülkelerin yoğun olarak bilim ve teknolojiyi kullanması, yüksek vasıflı göçün çoğunu gelişmiş ülkelerin çekmesine neden olmaktadır.

Beyin göçü gelişmiş ülkeler için bir endişe kaynağı olmamasına rağmen, gelişmekte olan ülkelerin kalkınması üzerinde uzun zamandır ciddi bir engel olarak görülmektedir. Gelişmekte olan ülkelerde acil önlemler alınması ve uygun politikaların benimsenmesi yoluyla tersine beyin göçü sağlanabilir. Bu politikalar aynı zamanda beyin göçünün daha doğru bir şekilde yönetilmesini de beraberinde getirecektir. Dolayısıyla gelişmekte olan ülkelerin beyin göçünün engellenmesine yönelik politikalar geliştirmesi elzemdir. Çünkü son dönemde yaşanan salgın ve savaşlar (Suriye, Afganistan ve Ukrayna) sonucu ortaya çıkan hayat pahalılığı ve artan düzensiz göçler sosyal ve ekonomik yapıyı ciddi oranda bozarak gelişmekte olan ülkelerde beyin göçünü hızlandırmıştır. Bu olumsuz durumdan gelişmekte olan ülkeler grubunda yer alan Türkiye'de önemli ölçüde etkilenmiş ve beyin göçü artmıştır. Bu bilgiler ışığında çalışmanın amacı Türkiye'de beyin göçünü etkileyen faktörleri ekonometrik olarak analiz etmek ve bu analiz bulgularına göre politika önerileri sunmaktır.

Anahtar Kelimeler: Beyin göçü, Türkiye, Zaman serisi analizi

ANALYSIS OF FACTORS AFFECTING BRAIN DRAIN: EVIDENCE FROM TURKEY

Büşra Nur Borazan¹

Cuma Demirtaş²

Migration is a phenomenon as old as human history. People have been migrating from their countries to other countries and regions since prehistoric times. There are positive and negative factors that motivate this migration movement. Positive factors; while it consists of elements such as better economic opportunities, better life, better working conditions, civil and political rights; Negative factors, consist of elements such as escape from violence, environmental disasters, and human smuggling. Although migration explains the international movements of individuals, it became possible to determine the type of international migration only in the second half of the 20th century. There are three main types of international migration. These international migrations; temporary migrations, including labor and illegal migration, forced migrations (refugee movements) and international retirement migrations. Labor migration is called skilled human migration or brain drain in the literature. Brain drain has been widespread since the 1960s. Brain drain can be defined as the migration of highly skilled individuals who have been educated in one country but reside and work in another. In other words, brain drain is the transfer of human capital acquired by a country to another country over international borders. Brain drain more specifically explains the migration of engineers, doctors, scientists and other talented professionals with university education. Brain drain or human capital flight usually occurs due to poor wages, lack of opportunity, health hazards in the place where they live, or other reasons for educated and talented individuals.

Brain drain is generally carried out from underdeveloped and developing countries to developed countries. Because globalization leads to an increase in international demand for skilled labor and developed countries' intensive use of science and technology causes developed countries to attract most of the high-skilled migration. Although brain drain is not a concern for developed countries, it has long been seen as a serious obstacle to the development of developing countries. Reverse brain drain can be achieved in developing countries by taking urgent measures and adopting appropriate policies. These policies will also bring about a more accurate management of the brain drain. Therefore, it is essential for developing countries to develop policies to prevent brain drain. Because the cost of living and increasing irregular migration as a result of the recent epidemics and wars (Syria, Afghanistan and Ukraine) have seriously disrupted the social and economic structure and accelerated the brain drain in developing countries. Turkey, which is in the group of developing countries, has been significantly affected by this negative situation and the brain drain has increased. In the light of this information, the aim of the study is to econometrically analyze the factors affecting brain drain in Turkey and to present policy recommendations according to the findings of this analysis.

Keywords: Brain drain, Turkey, Time series analysis

¹Lisans Öğrencisi, Aksaray Üniversitesi, İİBF, busra.nur.borazan@asu.edu.tr.

²Arş. Gör. Dr., Aksaray Üniversitesi, İİBF, cumademirtas@aksaray.edu.tr.

TÜRKİYE’DE İNŞAAT SEKTÖRÜ VE BÜYÜME ARASINDAKİ İLİŞKİ

*Ali Demalmaz¹
Haydar Kuzucu²*

Kamu ve özel teşebbüs eliyle yürütülen bir bütün olarak inşaat sektörü,ülkedeki ekonomik büyümeyi uyararak diğer sektörlerle olan geniş ve yoğun bağlantısı nedeniyle ekonomideki en önemli sektörlerden biri olarak kabul edilmektedir. Devlet Planlama Teşkilatı 2010 raporuna göre, inşaat sektörü, kendisine bağlı 200’ün üzerinde alt sektörün ürettiği mal ve hizmete olan talebi dolayısıyla “ekonominin lokomotif” vasfını taşımaktadır. Ekonomide en güçlü iktisadi sektörler arasında yer alan inşaat sektörü, diğer sektörlerle ilişkisi ve istihdama olan katkısı nedeniyle de arzu edilen bir ekonomik büyüme hızının yakalanmasında ve sürdürülmesinde oldukça önemli bir rol üstlenmektedir. Türkiye’nin 2000-2018 dönemi arasında inşaat sektörünün gayri safi yurtiçi hâsıla içerisindeki ortalama %9,5 bir paya sahiptir. Bu çalışmada, İnşaat sektörünün ve ekonomik büyüme ile arasındaki ilişkinin araştırılması amaçlanmaktadır.1998Q1-2021Q4dönemi kapsayan araştırmada Granger nedensellik analizi yapılmıştır.Bu amaçla, ekonomik gelişmenin ve büyümenin göstergesi olarak GSYH, inşaat sektörünün göstergesi olarak ise inşaat harcamaları değişkenleri seçilmiştir.Çalışmada inşaat harcamaları ve GSYH değişkenleri 1998 yılı sabit fiyatları ile kullanılmıştır.Değişkenler mevsimsellik etkisi görülmüş olup Census X-12 yöntemi kullanılarak mevsimsel düzeltme yapılmıştır. Değişkenlerin doğal logaritması alınarak model kurulmuştur. Veriler ise TCMB veri tabanından elde edilmiştir. Bu analizler için Eviews 10 programı kullanılmıştır. Çalışmada nedensellik analizinden önce ilk olarak birim kök olup olmadığını belirlemek için panel birim kök testine geçilmiştir. ADF VE PP birim kök testi sonuçlarına göre büyüme değişkeninin durağan olduğu ancak inşaat serisinin düzeyde durağan olmadığı, birinci farkında alındığında durağan olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Granger nedensellik testi yapılabilmesi için modelde kullanılan tüm serilerin düzeyde durağan olması gerekmektedir. İnşaat serisinin birinci farkı alınarak modelle dâhil edilerek nedensellik analizi yapılmıştır. Granger nedensellik testi sonucunda inşaat sektörünün ve ekonomik büyüme çift taraflı nedensellik ilişkisi bulunmaktadır. Bu sonuçlara göre, inşaat sektörünün ortaya koyduğu ürün olan yapıların yüzlerce sektörle birlikte koordineli çalışmanın sonucu olduğu hesaba katılırsa, bu sektörün özellikle Türkiye gibi gelişmekte olan ülkelerin GSYH’sında geniş yer kapladığı söylenebilir. Bu durum inşaat sektörünü Türkiye’de mihenk taşı sektörlerden biri haline getirmektedir. Verilerin toplandığı 1998Q1-2021Q4döneminde inşaat yatırımları ile ekonomik büyümenin birbiriyle benzer doğrultuda seyrettiği görülmüştür. İnşaat sektörünün Türkiye ekonomisindeki yerinin tespit edilmeye çalışıldığı bu araştırmada kullanılan Granger nedensellik testine göre, Türkiye’de inşaat sektörünün gelişimi ekonomik büyümeye doğrudan katkı sunmaktadır. Diğer taraftan bakılırsa, ekonomik büyümenin gerçekleştiği ekonomide, inşaat sektörü de olumlu etkilenmektedir. Türkiye’nin hedeflediği büyüme hızına erişebilmesi için inşaat sektörüne gereken önemin verilmesi ve doğru yatırımların yapılması büyük önem arz etmektedir.

Anahtar Kelimeler: Ekonomik Büyüme ,İnşaat Sektörü, Nedensellik Analizi

THE RELATIONSHIP BETWEEN THE CONSTRUCTION SECTOR AND GROWTH IN TURKEY

*Ali Demalmaz¹
Haydar Kuzucu²*

The construction sector as a whole, run by public and private enterprises, is considered one of the most important sectors in the economy due to its extensive and intense connection with other sectors that stimulate economic growth in the country. According to the State Organization 2010 report, the construction sector is the "locomotive of the economy" due to its demand for the goods and services produced by more than 200 sub-sectors 2010. The construction sector, which is among the strongest economic sectors in the economy,

plays a very important role in catching and maintaining a desired economic growth rate due to its relationship with other sectors and its contribution to employment. Between 2000 and 2018, the construction sector has an average of 9.5% share in the gross domestic product of Turkey. In this study, it is aimed to investigate the relationship between the construction sector and economic growth. Granger causality analysis was conducted in the research covering the period 1998Q1-2021Q4. For this purpose, GDP was chosen as an indicator of economic development and growth, and construction expenditures variables were chosen as an indicator of the construction sector. In the study, construction expenditures and GDP variables are used with 1998 fixed prices. Variables were affected by seasonality and seasonal adjustments were made using the Census X-12 method. The model was established by taking the natural logarithm of the variables. The data were obtained from the CBRT database. Eviews 10 program was used for these analyses. Before the causality analysis in the study, firstly, the panel unit root test was used to determine whether there is a unit root or not. According to the ADF AND PP unit root test results, it was concluded that the growth variable is stationary, but the construction series is not stationary at the level, but is stationary when taken at the first difference. In order for Granger to test for causality, all series used in the model must be stationary in level. The causality analysis was made by taking the first difference of the construction series and including it in the model. Granger found a bilateral causality relationship between the construction industry and economic growth as a result of the causality test. According to these results, if it is taken into account that the structures, which are the products of the construction sector, are the result of coordinated work with hundreds of sectors, it can be said that this sector covers a large place in the GDP of developing countries such as Turkey. This situation makes the construction industry one of the cornerstone industries in Turkey. In the 1998Q1-2021Q4 period, when the data were collected, it was observed that construction investments and economic growth followed a similar course. According to the Granger causality test used in this research, in which the position of the construction sector in the Turkish economy is tried to be determined, the development of the construction sector in Turkey directly contributes to the economic growth. On the other hand, in the economy where economic growth takes place, the construction sector is also positively affected. In order for Turkey to reach its targeted growth rate, it is of great importance to give the necessary importance to the construction sector and to make the right investments.

Keywords: Economic Growth, Construction Sector, Causality Analysis

¹Yüksek Lisans Öğrencisi, Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, alidemalmaz@gmail.com.

²Yüksek Lisans Öğrencisi, Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, haydarkuzucu@yandex.com,.

GELİŞMİŞ VE GELİŞMEKTE OLAN ÜLKELERDE CİNSİYET EŞİTSİZLİĞİ VE EKONOMİK KALKINMA ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ

Funda Nur Sazlıdere¹

Dünya genelinde uzun yıllar boyunca istihdam alanında bir sorun haline gelen cinsiyet eşitsizliği birçok iktisat yayınında araştırma konusu olmuştur. Özellikle gelişmekte olan ülkelerde sosyo-ekonomik eşitsizliklere sebep olan, kadın ve erkeğin işgücünde eşit oranda yer alamaması, ekonomik büyümenin de olumsuz etkilenmesinin bir sebebi haline gelmektedir. Ayrıca cinsiyet eşitsizliğinin ülkelerdeki mevcut kaynakların etkin dağılımında bozucu etkiye yol açtığını söylemek mümkündür. Refah düzeyinin düşük olması, beraberinde birçok sorunu da getirebilir. Refah düzeyinin düşmesi çalışma hayatında eşitsizlik adaletsizlik anlamına da gelmekte olup ancak kadın işgücünün artırılmasıyla önlenebilir. Kadın istihdamı, cinsiyet eşitsizliği ile ilgili literatüre bakıldığında, genel olarak ücret farkı, istihdam ve eğitim genel sebepler olarak görünmektedir. Bu çalışmanın amacı, güncel veriler kullanılarak, gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelerde kadın istihdamının ve cinsiyet eşitsizliğinin ülkelerin ekonomik kalkınmasına olan etkilerinin incelenmesidir. Günümüzde çalışan kadın sayısının erkeklere oranla daha düşük olmasının nedenleri arasında yer alan, kadınların doğum, ev işlerinin eşit paylaşılmaması, işyerlerinde uygulanan psikolojik mobingler ve erkeklere göre daha düşük maaş ile çalıştırılmaları gibi kadınların işgücüne katılımlarını olumsuz etkileyen sorunlar ele alınmıştır. Belirtilen sorunların dışındaki bir detay ise eğitim düzeyi artan kadının çalışma hayatındaki yerinin arttığı ve ücret konusunda oldukça avantajlı hale gelmesidir.

Anahtar Kelimeler: Kadın istihdamı, ekonomik kalkınma, cinsiyet eşitsizliği

EXAMNING THE RELATONSHIP BETWEEN GENDER INEQUALTY AND ECONOMIC DEVELOPMENT IN DEVELOPEDAND DEVELOPING COUNTRIES

Funda Nur Sazlıdere¹

Gender inequality, which has become a problem in employment for many years around the world, has been the subject of research in many economic publications. The fact that women and men do not have an equal place in the workforce, which causes socio-economic inequalities, especially in developing countries, becomes why economic growth is negatively affected. In addition, it is possible to say that gender inequality has a distorting effect on the effective distribution of available resources in countries. A low level of well-being can bring many problems with it. The decrease in the welfare level also means inequality in working life, and it can only be prevented by increasing the female workforce. When we look at the literature on women's employment and gender inequality, wage gap, employment and education seem to be the general reasons. The aim of this study is to examine the effects of women's employment and gender inequality on economic development in developed and developing countries, using current data. Problems that negatively affect women's participation in the workforce, such as childbirth, unequal sharing of housework, psychological mobbing in workplaces, and lower wages compared to men, are why the number of working women is lower than that of men today, are discussed. A detail other than the mentioned problems is that the place of women in working life with increasing education level has increased and they have become very advantageous in terms of wages.

Keywords: Female employment, Economic development, gender inequality.

¹Yüksek Lisans Öğrencisi, Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, İİBF, fundanur.07@outlook.com.

İSLAM İKTİSADINDA ÜRETİM-TÜKETİM İLİŞKİSİNİN İSRAF, CİMRİLİK VE DENGELİ OLMA AÇISINDAN İNCELENMESİ

İsmail Hakkı Özdemir
Emine Fırat

İsrafi azaltmak, cimrilikten kaçınmak, üretim ve tüketim dengesini oluşturmak ülkelerle birlikte bireylerinde en önemli hedeflerinden biridir. Elbette ülkeler israfa ve kapitalist sistemin kalıcı bir çözüm bulamadığı üretim-tüketim dengesizliğine karşı mücadele etmektedir. Çünkü kapitalist sistemin sınırsız ihtiyaç, kıt kaynaklar söyleminin karşılığı israf olarak kendini göstermektedir. Bundan dolayıdır ki kapitalizm, ihtiyaç ekonomisi değil israf ekonomisidir. İslam iktisadı ise ihtiyaçların değil arzuların sınırsız olduğunu belirterek israfa sebebiyet veren ve iktisatsız bir dünya inşa eden sisteme karşı bir ümit ışığıdır. İslam dini hem üretim hem de tüketim noktasında ölçülü olmayı toplumların genel refahı için önemli görmektedir. Nitekim Kur'an-ı Kerim'de "Ey Ademoğulları! Her secde edişinizde güzel elbiselerinizi giyin; yeyin, için fakat israf etmeyin; çünkü Allah israf edenleri sevmez" (A'raf, 7/31) emredilmektedir. Diğer taraftan ise "Eli sıkı olma (cimri olma); büsbütün eli açık da olma (israf etme). Sonra kınanır, (kaybettiklerinin) hasretini çeker durursun" (İsra, 17/29) ayetinde hem cimriliğin hem de israfın yasaklandığı görülmektedir. Ayrıca müminlerin mallarını israf etmesi, Allah'ın hoş karşılamadığı bir davranış olması bakımından Peygamber Efendimizin ikazları arasında bulunmaktadır. Dolayısıyla israf ve cimrilik, dünyanın temel sorunlarından biri olup İslam iktisat ahlakı içerisinde değerlendirilmektedir. İslam İktisadında israf etmemek, cimrilikten kaçınmak ve hem üretimde hem de tüketimde dengeli olmak önemli bir yere sahiptir. İsfraf, meşru ve mâkul olanın dışına çıkmak, itidalden sapmak anlamına gelmektedir. Cimrilik, bireyin servet kazanma hırsına kapılarak karşılıksız harcama yapmaması ve hayır yapmaktan kaçınmasıdır. Dengeli olmak ise bireyin üretim-tüketim ilişkisinde ifrat ve tefritten kaçınarak ekonomik hayatın içerisinde iyi işler yapmasıdır.

Bu çalışmamızda üretim, tüketim, israf, cimrilik ve dengeli olma kavramlarının farklı açılardan tanımları yapılarak israfi azaltma, cimrilikten kaçınma ve dengeli olma hususlarında İslam İktisadında hangi araçların kullanılması gerektiği açıklanmıştır. Ayrıca İslam ahlakında Yunus Emre'nin "Her Şeye Malik Ola, Bir Şeye Malik Olmaya" adlı denge öğretisinde tüketim ve israfa bakışı incelenmiştir. İslami olarak bireylerin tüketimini etkileyen bazı faktörlere de değinilerek kültür farklılıklarının üretim ve tüketime olan yansımaları belirtilmiştir. Örnek olması bakımından Türkiye ölçeğinde Katar ve Endonezya kültürlerinin israfa bakışları değerlendirilmiş, bireysel ve toplumsal açıdan kültürel benzerlik ve farklılıklar ortaya konmuştur. Üretim ve tüketimde israfi azaltmak, cimrilikten kaçınmak ve iktisatlı olmak için İslam'ın öngördüğü ilke ve araçlar uygulanmalıdır. Bu doğrultuda İslam'ın doğruluk, temizlik, itidal, bağış ve erdemlilik gibi tüketim ilkeleri israf ekonomisine karşı kalkan görevi nispetinde kullanılmalıdır. Böylece toplumsal refahın sağlanmasına katkı sunulacaktır. Ancak İslam ülkeleri, hakkıyla yerine getiremediği bu yükümlülüklerden ötürü üretim-tüketim israfi gün geçtikçe büyümektedir. Kısaca toparlayacak olursak, Müslüman bireyler ihtiyaçlarını karşılarken makul bir şekilde hareket etmeli ve artan imkanlarını da gelir seviyesi düşük olanlarla paylaşmalıdır. O halde "zenginlik içinde fakirlik" çeken İslam dünyası, üretim-tüketim israfi yapmamalı, cimrilikten kaçınmalı ve daima iktisatlı olmalıdır. Böyle olduğu takdirde yatırım artar, borç azalır ve sosyal refah sağlanır.

Anahtar Kelimeler: Üretim, Tüketim, İsfraf, Cimrilik, İslam İktisadı

OBSERVE OF THE RELATIONSHIP OF PRODUCTION-CONSUMPTION IN ISLAMIC ECONOMICS IN TERMS OF SQUANDER, STINGINESS AND BALANCE

İsmail Hakkı Özdemir¹
Emine Fırat²

Reducing squander, avoiding stinginess, creating a production and consumption balance is one of the most important goals for countries and individuals. Certainly, countries are struggling against squander and the production-consumption imbalance that the capitalist system can not find a permanent solution to. Because the capitalist system's unlimited need and scarce resources discourse manifests itself as squander. This is why capitalism is an economy of squander, not an economy of need. Islamic economics is a beacon of hope against the system that causes squander and builds a world without economics by stating that desires, not needs, are unlimited. The religion of Islam considers moderation in terms of both production and consumption important for the general welfare of societies. As a matter of fact, in the Qur'an, "O children of Adam! Put on your beautiful clothes every time you worship; eat, drink, but do not squander; because God does not like the wasteful." (Al-A'raf, 7/31). On the other hand "Do not keep your hand bound to your neck (in niggardliness) nor stretch it without any restraint or else you will be left sitting reproached and denuded (Al-Isra' 17/29)". In the verse, it is seen that both stinginess and extravagance are prohibited. In addition, it is among the warnings of our Prophet (SAV), since the believers squander their property, because it is an act that God does not approve of. Therefore, squander and stinginess are one of the main problems of the world and are evaluated within the morality of Islamic economics. In Islamic Economics, not squandering, avoiding stinginess and being balanced in both production and consumption have an important place. Squander means to go beyond what is legitimate and reasonable, to deviate from being moderate. Stinginess is the individual's greed to gain wealth, not making unrequited spending and avoiding charity. Being balanced is the individual's doing good works in economic life by avoiding excess and understatement in the production-consumption relationship.

In this study, the concepts of production, consumption, squander, stinginess and being balanced are defined from different perspectives and which tools should be used in Islamic Economics in terms of reducing squander, avoiding stinginess and being balanced. In addition, Yunus Emre's view of consumption and squander in the teaching of balance called "Own Everything, Do Not Own Something" in Islamic morality has been examined. The reflections of cultural differences on production and consumption were also mentioned by referring to some factors that affect the consumption of individuals as Islamic. As an example, the perspectives of the cultures of Qatar and Indonesia towards squander were evaluated on the scale of Turkey, and cultural similarities and differences were revealed in terms of individual and social aspects. In order to reduce squander in production and consumption, to avoid stinginess and to be economical, the principles and tools prescribed by Islam should be applied. In this direction, the consumption principles of Islam such as honesty, cleanliness, moderation, donation and virtue should be used as a shield against the economy of square. Thus, it will contribute to the provision of social welfare. However, the production-consumption squander is growing day by day due to these obligations that Islamic countries cannot properly fulfill. To sum up briefly, Muslim individuals should act reasonably while meeting their needs and share their increased opportunities with those with low incomes. In that case, the Islamic world, which suffers from "poverty in wealth", should not squander production-consumption, avoid stinginess and always be economical. In this case, investment will increase, debt will decrease and social welfare will be provided.

Keywords: Production, Consumption, Squanders, Stinginess, Islamic Economics

¹Yüksek Lisans Öğrencisi, Aksaray Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, ismailhakkiozdemir37@gmail.com.
²Doç. Dr., Aksaray Üniversitesi, İİBF, firatmine@gmail.com.

KATILIM BANKACILIĞI, TÜRKİYE UYGULAMALARI VE TÜRKİYE EKONOMİSİNDEKİ YERİ

Ramazan Tütüncü'

Katılım Bankacılık sistemi ya da dünyada tanınan ismiyle İslami Bankacılık modeli doğuşu itibariyle yakın bir zamana dayandırılrsa da dünya genelinde faaliyet gösteren faiz sisteminin kısıkaçlarına alternatif ve daha insani bir model olarak hızlı bir ilerleme kaydetmiştir. Bu hızlı ilerleyişin temelinde İslam'ın insani değerlere kıymet vermesi, insanı yeryüzünde Allah'ın halifesi olarak görmesi ve dünya nimetlerinin insana hizmet etmesi ve yaşatılması gereken değerler olarak görmesi yatmaktadır. Bunun yanında İslam'ın, ekonomik hayatla ilgili yasaklarının başında gelen "ribâ" konusu her devirde müminlerin kaçınması gereken bir emir olarak karşımıza çıkmıştır. Ribâ alanın da verenin de İslam dininde aynı görüldüğü, haksız ve emeksiz kazanca sevk eden bu ve bunun gibi sistemleri yasaklandığının bilincinde olan müminler konvansiyonel bankaların faizli sistemlerinden uzak kalmayı, dini ve ahlaki bir emir olarak telakki etmiş, buna bağlı olarak ihtiyaç duydukları parayı yakın çevrelerinden toplamaya çalışmakla mecbur kalmışlardır. Ellerinde nakdi birikimi olan ancak bunu kazanca çevirebilecekleri sermaye sistemine dahil edemeyen insanlarda bunları yastık altında tutmuş, ekonomiye faizli bankalar üzerinden girişine mâni olmaya çalışmışlardır. Böyle bir ortam içerisinde müminleri kurtarmak için İslami Bankacılık adı altında başlatılan ve günümüzde dünya genelinde aynı misyonla sadece Müslümanlara değil dünya insanlarına daha insani bir zeminde bankacılık sistemleriyle hizmet veren, sayıları binleri bulan bankalar faaliyet göstermektedir. Bu bankaların uygulama metotları, Hz. Peygamber devrinde de benzerlerini görebildiğimiz ancak günümüzde bazı uygulamalarında ufak değişiklikler gösterse de insanların, bu hassasiyetle faaliyet yürüten bir sistem olduğunu bilmesi dahi İslami ekonomi anlayışında önemli bir eksikliği gidermeye çalışmaktadır. Bu kurumların faaliyetleri sayesinde müminler ve bankaların faiz kısıkaçına yakalanmak istemeyen insanlar, nakit ihtiyaçlarını karşılayabilmekte ve birikimlerini piyasaya konvansiyonel bankalar üzerinden katmak istemeyen, bu konuda kendilerine yardım edebilecek güvenilir bir kapı arayan müminlerin nakdi değerlerinin de İslami sistemlerle kâra dönüştürüleceği bir sistem İslam toplumlarına kazandırılmış oldu. Bu çalışmada ülkemiz sınırları içerisinde faaliyet gösteren Katılım Bankacılığının tarihsel sürecini verdikten sonra ülkemizde gerçekleştirilen uygulamaları kısa açıklamalarla aktarmaya çalışacağız. Çalışmanın amacı uygulamaların Hz. Peygamber devrine kıyasını yapmak olmadığı için detaylarına yer verilemeyecektir. Katılım bankalarının konvansiyonel bankalara göre şube, atm ve personel sayıları karşılaştırmalı verilerek katılım bankalarının uygulamalarıyla ülke genelinde sağladıkları katılım sistemi, finansman kullanımı ve sigortacılık faaliyetlerinde konvansiyonel bankalara kıyasla ekonomiye kattıkları nakdi değerleri istatistiksel olarak vermeye çalışacağız. Bu çalışmadan muradımız Katılım Bankacılığının Türkiye'deki uygulamalarının vatandaş nezdinde daha iyi tanıtımını sağlayabilecek çalışmaların zeminini oluşturabilmek ve ülkemizdeki bilinir haliyle ekonomik sistemde yer alan konumunu meydana çıkarabilmektir.

Anahtar Kelimeler: Katılım Bankası, Ribâ, İslami Bankacılık.

PARTICIPATION BANKING, TURKISH PRACTICES AND ITS PLACE IN THE TURKISH ECONOMY

Ramazan Tütüncü'

Although the Participation Banking system or the Islamic Banking model, as it is known in the world, is based on a recent time, it has made rapid progress as an alternative and more humane model to the clamps of the interest system operating around the world. The basis of this rapid progress lies in the fact that Islam values human values, sees man as the vicegerent of God on earth, and sees the blessings of the world as values that should serve and live on. In addition, the subject of "riba", which is one of the leading prohibitions of Islam regarding economic life, has emerged as an order that believers should avoid in every era. Believers,

who are aware of the fact that those who give in the field of riba are seen the same in Islam and that such systems that lead to unjust and effortless earnings are prohibited, consider staying away from the interest-bearing systems of conventional banks as a religious and moral command, and accordingly they are compelled to try to collect the money they need from their close circles. they have remained. People who have cash savings in their hands but cannot include it in the capital system that they can turn into profit, kept them under their pillow and tried to prevent them from entering the economy through interest-bearing banks. In such an environment, thousands of banks, which were started under the name of Islamic Banking in order to save believers, and which serve not only Muslims but also the people of the world on a more humane basis, with the same mission throughout the world, operate with banking systems. The application methods of these banks, Hz. Even though people know that there is a system that operates with this sensitivity, although we can see similar ones in the time of the Prophet, but today there are minor changes in some of its applications, it is trying to eliminate an important deficiency in the understanding of Islamic economics. Thanks to the activities of these institutions, believers and people who do not want to be caught in the interest grip of banks can meet their cash needs, and a system in which the cash values of believers who do not want to add their savings to the market through conventional banks and who are looking for a reliable door to help them in this regard will also be transformed into profit through Islamic systems. In this study, after giving the historical process of Participation Banking operating within the borders of our country, we will try to convey the practices carried out in our country with short explanations. The aim of the study is the applications Hz. Since there is no comparison to the time of the Prophet, its details will not be given. We will try to give statistically the cash values that participation banks contribute to the economy compared to conventional banks in the participation system, financing use and insurance activities they provide throughout the country with the practices of participation banks by giving a comparison of the number of branches, ATMs and personnel compared to conventional banks. Our aim from this study is to lay the groundwork for the studies that can provide better promotion of the practices of Participation Banking in Turkey before the citizens and to reveal its position in the economic system as it is known in our country.

Keywords: Participation Bank, Riba, Islamic Banking.

¹Yüksek Lisans Öğrencisi, Aksaray Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, ramazan.tutuncu@asu.edu.tr.

COVID-19(KORONAVİRÜS) VİRÜSÜNÜN TÜRK OTOMOTİV SEKTÖRÜNE ETKİLERİ

Ali Kara Bulut'

2020 yılının ocak ayında Çin'in Wuhan şehrinde bir hayvan pazarında ortaya çıkan ve kenti etkisi altına alan ve yayılan yeni tip korona virüs (COVID-19) virüsü, Türkiye'de 11 Mart tarihinde ilk vaka görülmüştür. Aynı tarihte ise Birleşmiş Milletlere bağlı Dünya Sağlık Örgütü (WHO) koronavirüsü "pandemi" (salgın) olarak duyurulmuştur. Pandeminin ilan edilmesi sonucu bu durum sadece halk sağlığı sorunu olmasına neden olmuş ülkeler açısından ekonomik sorununa neden olmuştur. Evde kal uygulamaları, sosyal mesafe, esnek çalışma saatleri, kişilerin evden çalışma uygulamaları, seyahatlerin yasaklanması veya kısıtlanması sokağa çıkma yasakları vb. uygulamalar, direkt üretim kaybına da yol açarak, ekonomik faaliyetlerin ve toplam üretimin daralmasına yol açmıştır. Türkiye'nin öncü sektörlerinden biri olan ayrıca dış satım kaynakları arasında ilk sıralarda bulunan otomotiv sektörü üretimi de bu süreçten olumsuz etkilenmiş hem ihracat oranları hem de ihracat gelirinde düşüşler meydana gelmiştir. Küresel salgının ekonomik faaliyetler üzerindeki etkisi devam edecek üretimi kısmen veya tamamen durduracaktır. Hükümetlerin aldığı kararlar ile genel karantina uygulamaları sonucunda işsizlik oranları artacak, enflasyon oranlarında artışlar, dış ticarete düşüşler ve hem bütçe hem de dış açıklar ortaya çıkacak, borç finansmanında zorluklar yaşanabilecektir. Ortaya çıkan durumlardan dolayı hem ülke ekonomileri hem de bütün sektörler yaşanan üretim aksamalarından olumsuz yönde etkilenecektir. COVID-19'un küresel çapta pandemi ilan edilmesiyle birlikte Türkiye'de de birçok önlem alınmıştır. Bunlar bazıları ülkeye giriş -çıkış yasakları, genel karantina uygulamaların yapılması, sokağa çıkma yasakları, iş yerlerinde kısmi zamanlı çalışma ya da çalışanların nöbetleşe olarak iş yerlerinde çalışması evden çalışmaya devam edilmesi vs. alınan bu önlemler ile üretim sektöründe düşüşler yaşanmıştır. Türkiye için en önemli dış gelir sağlayan otomotiv sektörü, 2020 ocak-mayıs ayları arasında süreçten olumsuz etkilenmiş üretim %32,9 oranında azalmıştır. Otomotiv sektörü toplam pazarı ise son on yıla göre %36,3 oranında azalma gerçekleşmiştir. İhracat miktarı da bir önceki yıla göre %38,3 oranında azalma göstermiş ve ihracat geliri bir önceki yıla ocak-mayıs ayı toplamına göre %33,1 oranında azalmıştır. Pandemi sürecinde Türk ekonomisini ve üretimi olumsuz etkilenmemesi için önlemler alınmalı ve bütün politik araçlar kullanılmalıdır. Otomotiv sektörü ve diğer kırılabilir yapıda olan sektörler için pandeminin olumsuz etkilerinden korumak için uzun vade de kalıcı ve bu dönemin en hafif şekilde atlatılması için programlar hazırlanmalıdır ve sektörlerin bu dönemde üretiminin canlanması için destek programları geliştirilmelidir.

Anahtar Kelimeler: COVID-19 Virüsü, Otomobil Sektörü, Türk Otomotiv Sektörü

TURKISH AUTOMOTIVE OF THE CORONAVIRUS EFFECTS ON THE INDUSTRY

Ali Kara Bulut'

The new type of corona virus (COVID-19) virus, which emerged in an animal market in the city of Wuhan, China in January 2020 and spread and spread to the city, was seen in Turkey on March 11 for the first time.the World Health Organization (WHO) affiliated to the United Nations announced the coronavirus as a "pandemic" (epidemic). As a result of the declaration of the pandemic, this situation has caused an economic problem for the countries that have only caused it to be a public health problem. Stay at home practices, social distance, flexible working hours, people's work from home practices, bans or restrictions on travel, curfews, etc. These practices also led to a direct loss of production, leading to a contraction in economic activities and total production. The production of the automotive sector, which is one of Turkey's leading sectors and also ranks first among the foreign sales resources, was adversely affected by this process, resulting in decreases in both export rates and export income. The impact of the global epidemic on economic

activities will continue to partially or completely stop production. As a result of the decisions taken by the governments and the general quarantine practices, unemployment rates will increase, increases in inflation rates, decreases in foreign trade and both budget and foreign deficits will occur, and difficulties may be experienced in debt financing. Due to the emerging situations, both the national economies and all sectors will be adversely affected by the production disruptions. With the declaration of COVID-19 as a global pandemic, many precautions have been taken in Turkey as well. Some of these are entry-exit bans, general quarantine practices, curfews, part-time work in workplaces or employees working in turns, continuing to work from home, etc. With these measures taken, there has been a decrease in the production sector. The automotive sector, which provides the most important foreign income for Turkey, was adversely affected by the process between January-May 2020, and production decreased by 32.9%. The automotive sector's total market, on the other hand, decreased by 36.3% compared to the last ten years. The amount of exports also decreased by 38.3% compared to the previous year and the export income decreased by 33.1% compared to the total of January-May of the previous year. During the pandemic process, measures should be taken and all political tools should be used so that the Turkish economy and production are not adversely affected. Long-term permanent programs should be prepared for the automotive sector and other fragile sectors, and support programs should be developed to revive the production of the sectors in this period

Keywords: COVID-19 Virus, Automotive Industry, Turkish Automotive Sector

¹Yüksek Lisans Öğrencisi, Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, İİBF, alibulut098@gmail.com.

SAĞLIK HARCAMALARININ EKONOMİK BÜYÜME ÜZERİNDEKİ ETKİSİNİN EKONOMETRİK ANALİZİ

Leyla Efeer¹

Günümüzde birçok alanda gelişmelerin yaşanmasıyla birlikte sağlık ve sağlık harcamaları da ülkelerin ekonomilerinde önemli bir yere sahiptir. Sağlık, insanlar için refah kaynağı iken ekonomik büyüme için de belirleyici bir etkidir. Sağlık harcamaları diğer sektörlerle bağlantılı olup bu sektörde yaşanan artışlar etkisini ekonomik büyüme üzerinde göstermektedir. Toplumların sağlık harcamaları için gayri safi yurt içi hasıladan ayırdıkları bütçeler ülkelerin gelişmişlik seviyelerini göstermektedir. Bu çalışmanın amacı 9 gelişmiş ülkede ve Türkiye’de sağlık harcamaları ile ekonomik büyüme arasındaki ilişkinin incelenmesidir. Çalışmada 1991-2018 dönemine ait yıllık veriler kullanılmıştır. Söz konusu ilişkiyi incelemek için panel regresyon yönteminden yararlanılmıştır. Sağlık harcamalarının ekonomik büyüme üzerindeki etkisi Havuzlanmış regresyon modeli çerçevesinde birim kök testi ile tahmin edilmiştir. Panel regresyon bulgularına göre sağlık harcamaları ile ekonomik büyüme arasında istatistiki olarak anlamlı ve pozitif bir ilişki vardır. Ülkeler büyüme politikalarında sağlık harcamalarını arttıran politikalar uygulamalıdır.

Anahtar Kelimeler: Sağlık Harcamaları, Ekonomik Büyüme, Havuzlanmış Regresyon Modeli, Panel Veri Analizi

ECONOMETRIC ANALYSIS OF THE IMPACT OF HEALTH EXPENDITURES ON ECONOMIC GROWTH

Leyla Efeer¹

Today, with the developments in many fields, health and health expenditures have an important place in the economies of countries. While health is a source of welfare for people, it is also a determining factor for economic growth. Health expenditures are linked to other sectors, and increases in this sector have an impact on economic growth. The budgets that societies allocate from gross domestic product for health expenditures show the development levels of countries. The aim of this study is to examine the relationship between health expenditures and economic growth in 9 developed countries and Turkey. Annual data for the period 1991-2018 were used in the study. The panel regression method was used to examine the relationship in question. The effect of health expenditures on economic growth has been estimated with unit root test within the framework of pooled regression model. According to the panel regression findings, there is a statistically significant and positive relationship between health expenditures and economic growth. Policies that increase health expenditures should be implemented in countries growth policies.

Keywords: Health Expenditure, Economic Growth, Pooled Regression Model, Panel Data Analysis

¹Yüksek Lisans Öğrencisi, Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, leylaefeer06@gmail.com.

1929 KRİZİNİN TÜRKİYE EKONOMİSİNE YANSIMALARI VE UYGULANAN POLİTİKALAR

Sena Başar'

Dünya ekonomi tarihi birçok ekonomik krize şahit olmuş ve farklı iktisadi düşünce yöntemleri ile çözüm yolu geliştirmeye çalışmıştır. Bu çalışmadaki amaç, ekonomik krizlerin çözümü için tek bir iktisadi görüşe, genel ekonomiyi dayatmamak gerekliliğini ortaya koymaktır. İktisadi düşünceler bazen uzun bazen de kısa vadede çözüm yolu bulsa da hepsinin bir sonu olduğunu ve kısır döngü içerisinde kurtulmadığını görmekteyiz. Klâsik okul görüşü yıllarca hükmünü sürse de belli bir noktada çöküşe uğramış yerini Keynes'in politikalarına bırakmıştır. Nitel araştırma tekniklerinden literatür taramasından yararlanılmıştır. Modern iktisadi düşünce geçmişinde göze çarpan en popüler iki isim Adam Smith ve J.M.Keynes'tir. Smith ekonomik krizlere çözüm olarak para politikası ve serbest piyasa şartlarını sunarken, Keynes devlet müdahalesi ve maliye politikalarını çözüm olarak göstermiştir. Klâsik okulun öncülerinden Smith in ekonomi çözümlemesi 1929 krizi ile bitiş noktasına ulaşmıştır. Bu büyük buhrana çözüm olarak başka bir iktisadi yaklaşım gelmesi şart olmuştu. Burada karşımıza J.M Keynes çıkmıştır. Görünmez elin çöküşü para politikalarının ve serbest piyasanın işlemez hale gelmesi J.M Keynes in Devlet müdahalesi ve maliye politikaları ile çözüm arayışına girmiştir. Devlet bu noktada tüm müdahaleleri yapmalıdır. Gerekirse özel girişimleri kısıtlamalı gerekirse de kendisi teşebbüs ve üretim faaliyetlerinde bulunmalıdır . 1929 krizi küresel bir kriz olduğu için ülkemiz de etkisi altına girmiştir. Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluş yılları Adam Smith politikasının çöküş yıllarına denk gelmektedir. Türkiye Liberalizmi son noktasında yakalamıştır. Kuruluş yıllarında asıl amaç liberal politikaları uygulama kapsamında özel girişim ve yatırımları desteklemek serbest piyasa ve tam rekabet koşulları uygulamaktır. Fakat gündemde küresel bir kriz vardır. Bu küresel krizin nedeni Smith politikalarıdır. Sosyal ve ekonomik çöküntünün ardından ekonomik çözümleme arayışına girmiştir. 1929 ekonomik krizinin etkisiyle Türkiye'de yapılacak yatırımlar olumsuz etkilenmiştir. Cumhuriyetin kuruluş yıllarında asıl ekonomik hedef liberalleşmekken, dünyada liberalizmin bitiş noktasına gelmesi Türkiye Cumhuriyeti'ndeki özel girişim denemelerini olumsuz olarak sonuçlandırmıştır. Dünya ekonomisinin gösterdiği yol ve yeni kurulan Cumhuriyet'in gereksiniminin Keynes politikaları olduğu aşikardır. Burada devlet ön plana çıkmalı ve yatırımları ile kendini göstermelidir. Devletçi politikaların uygulanmaya başlanması yeni kurulan Türkiye Cumhuriyeti'ni ekonomik olarak ileri taşımış ve liberal politika karşısında korumuştur. 1970 petrol krizinin baş vermesi ve Keynesyen politikalarının yetersizliği ekonomiyi yeniden çıkmaza sokmuş ve yeni arayışlar gündeme gelmiştir. Liberalizm e tekrardan dönüş söz konusu olduğunda ekonomideki kısır döngü somut verilerle ispatlanmış olup, iktisadi düşüncelerin zaman ve ekonomi koşullarına esnek bir şekilde uydurulması gerektiğinin altını bir kez daha çizmiştir.

Anahtar Kelimeler: Büyük Buhran, Türkiye, Keynes, Devletçilik

ECONOMIC CRISIS OF 1929 REFLECTIONS AND IMPLEMENTATION POLICIES

Sena Başar'

The world economy witnessed a historic economic crisis and solutions with different methods have been tried to improve economic thought. The purpose of this study, a single economic vision for solving the economic crisis, is to demonstrate the need not to impose the general economy. We see that economic considerations sometimes long and sometimes finds the solution in the short term is also an end of it all and get rid of in a vicious cycle. If the classical school s opinion at a particular point in the location of provision for years suffered collapse has left to Keynes's policies. Qualitative research methods were used in the literature.

The two most popular names prominent in the modern history of economic thought of Adam Smith and

j.m.keynes. Smith as a solution to the economic crisis, while monetary policy and free market conditions have shown Keynes as solutions for government intervention and fiscal policy. Smith Classical school of economic analysis of the pioneers of the crisis in 1929 has reached its end point. This must come as a solution to the Great Depression had been another economic approach. Here it is opposed to our J.M. Keynes. It becomes invisible hand of the free market does not handle the collapse of the monetary policy and government intervention in the J. M Keynes and seek solutions by fiscal policy. States should do all interventions at this point. If you need special initiatives should be restricted, if necessary and production activities in the enterprise itself. 1929 crisis is a global crisis that our country came under the influence. The anniversary of the collapse of the Republic of Turkey corresponds to the years of Adam Smith policies. Liberalism in Turkey has achieved in the last point. The main purpose of establishment of private initiative and investment support policies within the scope of application is to apply a liberal free market and perfect competition. But there is a global crisis on the agenda. These are the reasons Smith policies of the global crisis. Social and economic collapse then entered into a quest for economic analysis. 1929 to be held in Turkey, the impact of the economic crisis, investment has been adversely affected. In the founding years of the Republic liberalleşmeyk the main economic targets in the world to come to liberalism as negative by private enterprise endpoint trial concluded in Turkey. the world economy and the way it is obvious that the Keynesian policy of the newly established Republic's requirements. Here, the state must show itself should come to the fore and investments. commencement of the implementation of the statist economic policy has kept the newly founded Republic of Turkey have moved forward in the face of liberal policies. 1970 was not the beginning of the oil crisis and deadlock again the failure of Keynesian economic policies have emerged and new pursuits. Liberalism is concerned return to the vicious cycle of the economy is again proven with concrete evidence, in a flexible way that gold should be adapted to economic thought and economic conditions of the time drew once more.

Keywords: the Great Depression, Turkey, Keynes, Statism

¹Yüksek Lisans Öğrencisi, Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, shbasar8688@gmail.com.

KAR PAYI VE FAİZ ORANLARININ YAKINLIĞININ ARAŞTIRILMASI, KAR PAYI VE FAİZİN AYRIŞTIĞI NOKTALARIN TESPİTİ

*Ahmet Kaya¹
İsmail Hakkı Özdemir²*

İslam dininin ana gayesi hem bu dünya hem de ahiret dengesini hedef alan bir sistemler bütünü ortaya koymaktır. Bu hedeflerin gerçekleşmesi amacıyla her alanda sosyal adaleti ve dengeyi gaye edinmiştir. Haksız kazancın yasaklanması helal yoldan insanın rızkının peşinden gitmesi ve meşru kazanç yolları helal kabul edilerek desteklenmiştir. Bununla birlikte Garar (Belirsizlik), Kumar, Rüşvet, Hırsızlık ve Faiz gibi meşru yollardan sağlanan kazanç yolları ise İslam dinince meşru kabul edilmemiştir. Kur'an-ı Kerim'de “ Ey iman edenler! Karşılıklı rızaya dayanan ticaret olması hali müstesna, mallarınızı, bâtıl (haksız ve haram yollar) ile aranızda (alıp vererek) yemeyin. Ve kendinizi öldürmeyin. Şüphesiz Allah, sizi esirgeyecektir.” (Nisa 4/29). Bu ayet ile Allah (C.C) insanın hiç bir ahlaki değer olmaksızın maksimum karın ve faydanın peşinden koşması yerine ahlaki olan meşru kazanç yollarını insan için en iyisi olduğunu bildirmektedir. İktisadi anlamda ise insana artı bir katma değer katmayan yollar yerine toplumsal gelişmenin hedeflendiği ve insanların aralarındaki varlık transferi için ticari faaliyetlerin hedeflendiği görülmektedir.

İslami Bankacılık kurulma gayesi dini kaygıları nedeniyle atıl durumda bulunan fonların ekonomiye katılması amacıyla faizsizlik prensibi çerçevesinde kurulmuştur. Kar ve zarara katılma esasına göre fon toplayıp tasarruf sahiplerinden sağladığı fonları faizsiz finansman prensipleri dahilinde, ticaret ve sanayide değerlendirerek oluşan kar ve zararı tasarruf sahiplerine paylaştırmaktadır. Bununla birlikte, yapılan araştırmalarda fon toplama ve dağıtım yöntemleri ile konvansiyonel bankalardan ayrılan katılım bankalarının müşterilerine ödemekte oldukları kar paylarının ticari bankaların ödemiş oldukları faiz oranlarıyla aynı ya da çok yakın oldukları görülmektedir. Bu çalışmanın ana gayesi bu yakınlığın ortaya çıkmasını sağlayan unsurların araştırılması olmaktadır.

Araştırmanın sonuçları farklı coğrafyalarda, farklı müşteri modellerinde dahi faiz-kar payı etkileşiminin olduğunu ortaya koymuştur. Yapılan çalışmaların fon kaynaklarının etkin kullanılmaması önemli bir nedeni teşkil etmektedir. Bununla birlikte ticari bankalar ile aynı kanunlar ve yönetmeliklere tabi olmak bu yakınlığın diğer boyutunu ortaya koymaktadır. Katılım bankacılığı yeni bir yapılanma olduğundan finansal piyasalardaki payı düşük düzeyde iken konvansiyonel bankacılığın finansal piyasadaki etkinliği yüksek boyuttadır. İlgili sonuçların ortaya çıkmasında bu durumun etkisi de söz konusudur. Katılım bankaları son yıllarda büyük bir ivme yakalamış olmasına rağmen halen faiz ile çalışan bankalar karşısında yeterli düzeye gelememiştir. Ancak müslüman ülkeler yanında gayrimüslim ülkelerin de bu konuda hassasiyeti olan müşterilerin duyarlılıklarına göre kanuni düzenlemeler ile faizsiz finans kuruluşlarını desteklemeleri, gelecek yıllarda daha iyi sonuçların alınabileceğini yönelik beklentileri artırmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Kar Payı, Faiz, İslami Bankacılık, Fon toplama ve dağıtım yöntemleri

INVESTIGATION OF THE CLOSE OF PROFIT SHARE AND INTEREST RATES, DETERMINATION OF THE DIFFERENCES OF PROFIT SHARE AND INTEREST

Ahmet Kaya¹
İsmail Hakkı Özdemir²

The main purpose of the religion of Islam is to present a system of systems aiming at the balance of both the world and the hereafter. In order to achieve these goals, it aims at social justice and balance in all areas. Unfair earning was prohibited, people were supported to obtain their sustenance through halal way and to adopt the method of legitimate earning. However, ways of earning through legitimate means such as Garar (Uncertainty), Gambling, Bribery, Theft and Interest are not considered legitimate by the religion of Islam. It is considered legitimate according to the religion of Islam. The Qur'an says, "O you who believe! Do not consume one another's wealth in wrongful ways (such as theft, extortion, bribery, usury, and gambling), except it be dealing by mutual agreement; and do not destroy yourselves (individually or collectively by following wrongful ways like extreme asceticism and idleness. Be ever mind[1]ful that) God has surely been All-Compassionate toward you (particularly as believers" (Nisa 4/29). With this verse, Allah (C.C) states that it is wrong for a person to pursue maximum profit and benefit, which has no moral value, but that the moral and legitimate form of gain is the best. It appears to be the same or very close to the interest rates paid by commercial banks in Turkey.

The purpose of the establishment of Islamic Banking was established within the framework of the non-interest principle in order to contribute to the economy the funds that are idle due to religious concerns. Here, funds obtained from savers within the framework of participation in profit and loss are evaluated in trade and industry, within the principles of interest-free financing. The profit and loss resulting from this activity are shared with the savers. However, in the researches, it is seen that the profit shares paid by the participation banks, which are separated from the conventional banks with the fund collection and distribution methods, are the same or very close to the interest rates paid by the commercial banks. The main purpose of this study is to investigate the factors that lead to the emergence of this closeness.

The results of the research revealed that there is an interest-profit share interaction in different geographies and even in different customer models. The ineffective use of fund resources of the studies is an important reason. However, being subject to the same laws and regulations as commercial banks reveals the other dimension of this proximity. Since participation banking is a new structure, its share in the financial markets is low, while the efficiency of conventional banking in the financial market is high. This situation also has an impact on the emergence of the relevant results. Although participation banks have gained great momentum in recent years, they still have not reached a sufficient level against banks working with interest. However, in addition to Muslim countries, non-Muslim countries also support interest-free financial institutions with legal regulations according to the sensitivities of customers who are sensitive to this issue, increasing expectations that better results can be obtained in the coming years.

Keywords: Dividend, Interest, Islamic Banking, Fund collection and distribution methods

¹Yüksek Lisans Öğrencisi, Aksaray Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, ahmetkaya19.ak@gmail.com.

²Yüksek Lisans Öğrencisi, Aksaray Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, ismailhakkiozdemir37@gmail.com.

EKONOMİK KRİZ ARAŞTIRMALARI: BİBLİYOMETRİK ANALİZ YÖNTEMİYLE GENEL BİR BAKIŞ

Fatih Kaleci¹

Erşan Sever²

Dünya’da COVID-19 Pandemi dönemi dahil olmak üzere farklı zamanlarda farklı etkileri olan çeşitli ekonomik krizler yaşamıştır. Bu ekonomik krizlerin bazıları bölgesel-ülke çapında kalmış, bazıları ise küresel ölçekte etkiler göstermiştir. Ekonomik krizlerin sayısının ve şiddetinin artması, krizleri önceden tahmin etme ihtiyacını doğurmuş; bununla birlikte konuya olan ilgiyi de artırmıştır. Bu nedenle literatürde krizlerin varlığını, çeşitlerini, sebeplerini araştıran birçok çalışma bulunmaktadır. Bu çalışmalardan yola çıkarak son 50 yılda ekonomik krizler ile ilgili derinlemesine literatür yapılarak bibliyometrik analiz yöntemiyle bilimsel anlamda görselleştirilmesi ve ilgili ilişki ağ yapılarını ortaya konulması amaçlanmıştır. Çalışma alanının çeşitliliğini ve yoğunluğunu daha iyi anlayabilmek, sonraki çalışmaların gelişimine katkı sağlayabilmek için bu çalışmada, “Ekonomik Kriz” kavramı 1975– 2022 yılları arasında Web Of Science Core Collection ve Scopus Veri tabanından derlenmiş olup VOSviewer paket programı yardımı ile bibliyometrik analize tabi tutulmuştur. Araştırma ait tarama kriterleri ve modeli ortaya konulduktan sonra WOS ve Scopus veritabanlarından yaklaşık 50.000 bilimsel çalışma (makale, bildiri, kitap vb.) tematik evrim haritaları, atıf analizleri, endeks analizleri ve kelime analizi vb. alt boyutlarda bibliyometrik analizle incelenmiştir. Bulgu sonuçları ile daha sonra çalışmadan faydalanacak ve çalışma yapacak akademisyenlere, öğrencilere, politika yapıcılara ve kurumlara “Ekonomik Krizler” alanıyla ilgili derinleşme, içerik analizi, kelime analizi, güncel konular ve yazarlar hakkında detaylı bilgi sunulmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Kriz, Ekonomik Kriz, Bibliyometrik Analiz, VOSviewer.

ECONOMIC CRISIS RESEARCH: AN OVERVIEW BY BIBLIOMETRIC ANALYSIS METHOD

Fatih Kaleci¹

Erşan Sever²

The world has experienced various economic crises with different effects at different times, including the COVID-19 Pandemic period. Some of these economic crises have remained regional-country, while others have had effects on a global scale. The increase in the number and severity of economic crises has led to the need to predict crises; however, it also increased the interest in the subject. For this reason, there are many studies in the literature investigating the existence, types and causes of crises. Based on these studies, in-depth literature on economic crises in the last 50 years was made, and it was aimed to visualize them scientifically with the bibliometric analysis method and to reveal the related network structures. In order to better understand the diversity and density of the study area and to contribute to the development of future studies, the concept of "Economic Crisis" was compiled from the Web Of Science Core Collection and Scopus Database between 1975-2022 and was subjected to bibliometric analysis with the help of the VOSviewer package program. After the screening criteria and model of the research are revealed, approximately 50,000 scientific studies (articles, papers, books, etc.), thematic evolution maps, citation analyses, index analyzes and word analysis etc. from WOS and Scopus databases. sub-dimensions were analyzed by bibliometric analysis. With the results of the findings, detailed information about the deepening, content analysis, word analysis, current issues and authors in the field of "Economic Crises" is presented to the academicians, students, policy makers and institutions who will benefit from the study and will work later.

Keywords: Crisis, Economic Crisis, Bibliometric Analysis, VOSviewer.

¹Doktora Öğrencisi, Aksaray Üniversitesi, İİBF, fkaleci@gmail.com.

²Prof. Dr., Aksaray Üniversitesi, İİBF, fkaleci@erbakan.edu.tr.

ONLINE TÜKETİCİ YORUMLARINA AİT GENEL TUTUM, ONLINE ALIŞVERİŞE YÖNELİK RİSK VE GÜVEN ALGISI İLİŞKİSİ: ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİ ÜZERİNE BİR UYGULAMA

Esranur Çitak¹

Vildan Gülpınar Demirci²

Dünyada sosyal medya kullanıcı sayısı 2022 yılının ilk çeyreğinde 4,6 milyar ve online alışveriş yapan kişi sayısı ise yaklaşık 3 milyar olarak tespit edilmiştir. Covid 19 Pandemi dönemiyle birlikte artan online alışveriş hacmi, araştırmacıların ve işletmelerin de dikkatini bu yöne çekmiştir. İnternet ve sosyal medya, tüketicilerin ürün alımlarının yanı sıra eğitim ve eğlence başta olmak üzere hizmet alımlarında da popüler satın alma araçları haline gelmiştir. Tüketiciler satın aldıkları ürün ve hizmetler hakkında dijital ortamda duygu, düşünce ve yorumlarını paylaşmakta, bu yorumlar diğer tüketicilerin satın alma davranışlarını etkileyebilmektedir. Tüketicilerin satın alma davranışına etki eden faktörlerin ortaya çıkarılması işletmeler açısından, online alışveriş potansiyelinin artması ve dolayısıyla karlılığın yükselmesi anlamına gelmektedir. Bu nedenle dijital alanlar pazarlamacılar için de benzersiz fırsatlar sunmaktadır. Diğer taraftan birçok potansiyel tüketici, elektronik ticaret mağazalarına kredi kartı numaraları gibi kişisel bilgileri verme konusunda isteksizdir. Bu da tüketicilerin, işlem yapma konusunda çekimser kalmalarına neden olmaktadır. Bu korkuyla mücadele etmek için, danışmanlar sıklıkla e-ticaret web tasarımcılarına, elektronik tüketiciye güvenilirliği iletmek için belirtilen ve şifreleme ve onay kullanımı gibi doğrulanmış güvenlik politikalarını dahil etmelerini tavsiye etmektedir. Literatürde tüketicilerin gizlilik politikalarını değerlendirirken güven eksikliğinin giderilmesinin önemi sıklıkla vurgulanmıştır. Bu noktadan hareketle tüketiciler, hem kredi kartı bilgilerinin paylaşılması gibi güven düzeyi ile ilişkili kaygılar, hem de internetten alınan bir ürünü, mağaza ortamındaki gibi deneyimleme şanslarının olmaması ve bununla birlikte gelen risk ile ilişkili kaygılar yaşayabilmektedirler. Dolayısıyla sosyal medya alışverişlerinde artan dolandırıcılık olayları, kişisel bilgilerin üçüncü taraflarla ticari sebeplerle izinsiz paylaşılması gibi gizlilik ve güvenlik sorunlarının yanında, ekranda görülen ürünlerle fiziki ürünler arasındaki farklar ve teslim süreleri gibi sorunlar, tüketicilerin satın alma davranışlarını etkileme potansiyeline sahiptir.

Bu araştırmada, Aksaray Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi öğrencilerinden kolayda örnekleme metoduyla seçilmiş 250 öğrencinin online tüketici yorumlarına ait genel tutum, online alışverişe yönelik risk ve güven algısı ilişkisi incelenmiştir. Araştırmada mukayese, ilişkililik ve nedensellik araştırma soru türlerine göre parametrik ve parametrik olmayan istatistiksel teknikler SPSS 21 paket programı kullanılarak analiz edilmiştir. Araştırma sonucunda online alışverişe yönelik risk ve güven algısı düşük tüketicilerin, online tüketici yorumlarına ait genel tutumlarının da olumsuz olduğu sonucuna varılmıştır. Dolayısıyla online alışverişlerdeki risk ve güvenlik sorunları giderilmeden, online tüketici yorumlarına dayalı olarak yürütülecek pazarlama stratejilerinin başarılı olmasının çok zor olacağı görülmüştür. Türkiye’de bu alanda yapılan çalışmalar sınırlıdır ve ele alınan değişkenler açısından literatürde benzer bir araştırmaya rastlanmamıştır.

Anahtar Kelimeler: Satın Alma Davranışı, Tüketici Davranışı, Risk Algısı, Güven Algısı.

RELATION BETWEEN GENERAL ATTITUDE CONCERNING ONLINE CONSUMER COMMENTS AND, TRUST AND RISK PERCEPTION: AN APPLICATION ON UNIVERSITY STUDENTS

Esranur Çitak¹

Vildan Gülpınar Demirci²

Throughout the world, the number of social media users is 4.6 billion and, the number of online shoppers is 3 billion in the first quarter of 2022. The online shopping volume increased during the Covid 19 Pandemics period attracted attention of researchers and business operators. Internet and social media become popular means of purchase used by consumers for service procurements, in particular, in the fields of education and entertainment, in addition to product purchases. Consumers share their feelings, thoughts and comments on digital environment about the products and services they have purchased, and these comments may affect the buying behaviors of other consumers. For businesses, identification of the factors that affect the buying behaviors of consumers means an increase of online shopping potential, which may result in a rise of profitability. Therefore, digital areas offer unique opportunities for marketers. On the other hand, many potential consumers are reluctant to give their personal details such as credit card numbers to electronic trade stores. And this causes consumers to abstain from proceeding with these types of transactions. In order to deal with this fear, consultants frequently recommend e-trade web designers that they make use of verified security policies such as passwords and confirmations which would make electronic consumers feel safe. Literature frequently highlights the importance of attempts intended to deal with the lack of trust when the privacy and confidentiality policies are assessed. From this point of view, consumers may feel concerned about the level of trust when sharing credit card details, and also about the risks that may arise from the fact that they do not have a chance to try out a product purchased online like they could do when purchasing in a physical store. Therefore, in addition to privacy and security related problems such as social media shopping frauds and unauthorized disclosure of personal data to third parties for commercial reasons, problems such as differences what is seen on the screen and what is physically delivered, and delivery times etc. have a potential to affect the buying behaviors of consumers.

This research analyzed the relationship between general attitude concerning online consumer comments and, trust and risk perception based on 250 students selected by means of using the convenience sampling method among those at the Faculty of Economics and Administrative Sciences, Aksaray University. This research analyzed parametric and nonparametric statistical techniques according to the research question types of comparison, correlation and causality by means of using the packaged software of SPSS 21. The research concluded that the general attitude of consumers, who have a low level of risk and trust perception towards online shopping, concerning online consumer comments is negative. Thus, it suggests that it would be very hard for marketing strategies, which are carried out based on online consumer comments, to be successful without dealing with the risk and security related problems concerning online shopping. Studies carried out in this field in Turkey are limited and, no similar research has been found in the literature in terms of variables considered in this research.

Keywords: Buying Behavior, Consumer Behavior, Risk Perception, Trust Perception.

¹Yüksek Lisans Öğrencisi, Aksaray Üniversitesi, İİBF, esranurcitak147@gmail.com.

²Dr. Öğr. Üyesi, Aksaray Üniversitesi, İİBF, vildangulpinar@aksaray.edu.tr.

İSLAMİ İLİMLER

KUR'AN'DA AİLE İÇİ İLİŞKİLERDE NEZAKET DİLİ

Kadir Dinç¹

Mehmet Sami Yıldız²

Aile kurumu toplumun en temel ve en önemli yapı taşıdır. Ailenin kurulması ve korunması millet olarak geleceğimizin en büyük güvencesidir. Günümüzde stres ve bunalım yüklü eşler, yaşanan travmalar, ailelerdeki kopmalar, dağılan yuvalar, ortada kalan çocuklar, hiç vakit kaybetmeden önlem alınıp çözümler üretilmesini zorunlu kılmaktadır. TÜİK verilerine göre 2021 yılında 561 bin 710 yeni aile kurulurken, boşanan çiftlerin sayısı 174 bin 85'tir. Boşanma nedenleri cinsiyete göre incelendiğinde, boşanmış erkek ve kadınlara göre en önemli boşanma nedeni eşlerinin sorumsuz ve ilgisiz davranması olarak ölçüldü. Bu oran, erkeklere göre %41,2, kadınlara göre %24,2 oldu. Kadınlara göre sorumsuz ve ilgisiz davranmadan sonra en önemli boşanma nedenlerinden biri de %14,6 ile dayak/kötü muamele şeklinde sonuçlandı. Kur'an, inananların hayat rehberidir. Ailede nezaketin tahkim edilmesi ve aile bireyleri arasında nezakete yaklaşımın alışkanlık haline getirilerek davranışa dönüştürülmesi, Allah'ın kullarına yüklediği bir sorumluluktur. Kitabımız Kur'an aile içi ilişkilerde özellikle ailenin kurulmasından korunmasına kadar nezaket diline vurgu yapmaktadır. "Kur'an'da Aile İçi İlişkilerde Nezaket Dili" başlıklı seminerin birinci bölümünde "Aileyi Kurmada Nezaket Dili" ana başlığı altında "Evlilik Teklifinde Nezaket Dili", "Eşler Arası Nezaket Dili", "Ebeveynin Çocuklarına Karşı Nezaket Dili", "Çocukların Ebeveynine Karşı Nezaket Dili", konuları incelendi. Seminerin ikinci bölümünde de "Aileyi Korumada Nezaket Dili" ana başlığı altında "Aile Mahremiyetini Muhafazada Nezaket Dili", "Aile İçi Anlaşmazlıkta Nezaket Dili", "Boşanma Durumunda Nezaket Dili", konularını ele alındı. Seminerin amacı aile içi ilişkilerde özellikle ailenin kurulması ve korunmasında Kur'an'ın nezaket dilini tespit etmek, nezaketin, anı kurtarmaktan öte kalıcı bir davranış modeline dönüştürülmesi gerektiğinin Kur'anî temellerini ortaya çıkarmaktır. Yöntem olarak Kur'an-ı Kerim baştan sona okunarak aileyle ilgili ayetler bilgisayar ortamında tespit edildi. Daha sonra ilgili ayetler konu bütünlüğü çerçevesinde tasnif edildi. Konuları belirlenen ayetlerin varsa esbab-ı nüzulüne bakıldı. Hususen söylem ve eylem itibarıyla nezaket içerikli ayetlerin tefsirlerde nasıl açıklandığına bakıldı. Rivayet ve dirayet tefsirlerinde konuların işlenişi değerlendirmeye alındı. Kaynak araştırmalarında dijital imkânlardan yararlanıldı. İnternet ve kütüphane çalışmalarına ağırlık verildi. Bulgular itibarıyla ailenin temelini sevgi ve nezaket oluşturmaktadır. Çünkü insanın özüne sevgi ve şefkat yaratılıştaki yerleştirilmiştir. Aile içi ilişkilerde nezakete aykırı davranış yaratılışın ruhuna aykırı düşmektedir. Nezaket eksenli söylem ve eylemler insanın doğasına ve evliliğin olağan akışına uygun düşmektedir. Nezaketsiz söz ve davranış sergilemek için özel bir çaba harcanması gerekir. Sonuç olarak ayetlerin incelenmesinden anlaşılmalıdır ki insanın yaratılışında Allah'ın sevgi ve merhamet mayası olduğu gibi evliliğin kurulması ve yaşatılmasında, aile içi ilişkilerin düzenli bir biçimde sürdürülmesinde sevgi, muhabbet ve nezaket büyük bir konuma sahiptir. Bugün aile içi ilişkilerin gerilmesinde, eşler arasında yaşanan sorunların odağında nezaket ihmalinin önemli bir rol oynadığı görülmektedir. İlkokuldan itibaren eğitim sorumluluğunda bulunan bütün kurum ve kişilerin nezaket temelli çalışmalara ağırlık vermesi, sahte yapmacık tavırların yerine sevgi ve merhamet eksenli kalıcı davranışlar kazandıracak projeler yapılması, kitle iletişim araçları, basılı ve görsel medyada nezaket algılarını güçlendirici içerikler hazırlanması, bu tür çalışmalar yapılırken mutlaka velilerin de ilgili etkinliklerde yer almasının temin edilmesi sonucuna varılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Tefsir; Kur'an; Aile; Nezaket

THE LANGUAGE OF COURTESY IN FAMILY RELATIONS IN THE QURAN

Kadir Dinç¹

Mehmet Sami Yıldız²

The family institution is the most basic and most important building block of society. The establishment and protection of the family is the greatest guarantee of our future as a nation. Today, spouses full of stress and depression, traumas, family ruptures, broken homes, and children left in the middle make it necessary to take precautions and produce solutions without losing any time. According to TÜİK data, while 561 thousand 710 new families were established in 2021, the number of divorced couples is 174 thousand 85. When the reasons for divorce were analyzed by gender, the most important reason for divorce according to divorced men and women was the irresponsible and indifferent behavior of their spouses. This rate was 41.2% for men and 24.2% for women. According to women, after being irresponsible and irrelevant, one of the most important reasons for divorce was beating/mistreatment with 14.6%. The Qur'an is the life guide of believers. Strengthening kindness in the family and transforming politeness into behavior among family members by making it a habit is a responsibility that Allah places on His servants. Our book, the Qur'an, emphasizes the language of kindness in family relations, especially from the establishment of the family to its protection. In the first part of our seminar titled "The Language of Courtesy in Family Relations in the Qur'an", under the main title of "Courtesy Language in Establishing the Family", we have examined topics of "Courtesy Language in Marriage Proposal", "Courtesy Language Between Spouses", "Courtesy Language of Parents Towards Their Children", "Courtesy Language of Parents Towards Their Children", "Courtesy Language of Children Towards Their Parents". In the second part of our seminar, under the main title of "Courtesy Language in Protecting the Family", we discussed the subjects of "Courtesy Language in Preserving Family Privacy", "Courtesy Language in Family Disputes", "Courtesy Language in Divorce". The purpose of the seminar is to determine the courtesy language of the Qur'an in family relations, especially in the establishment and protection of the family. To reveal the Qur'anic foundations that kindness should be transformed into a permanent behavior model rather than saving the moment. As a method the Qur'an was read from beginning to end and the verses about the family were determined in the computer environment. Later, the relevant verses were classified within the framework of the subject integrity. If there are verses whose subjects are determined, the asbab-ı nüzul was examined. In particular, it was examined how the verses with courtesy content were explained in the tafsirs in terms of discourse and action. The processing of the subjects in the tafsirs of the narrative and persistence was evaluated. Digital resources and research opportunities were used. The focus was on internet and library studies. As a result of the findings the foundation of the family is love and kindness. Because love and compassion are placed in the essence of man in creation. Behavior contrary to courtesy in family relations goes against the spirit of creation. Discourses and actions based on kindness are in accordance with the nature of man and the ordinary course of marriage. A special effort must be made to display impolite words and behavior. As a result of the examination of the verses that love, affection and kindness have a great place in the establishment and maintenance of marriage and the regular sustaining of family relations, as well as the leaven of love and mercy from Allah in the creation of. Today, it is seen that the neglect of courtesy plays an important role in the tension of family relations and in the focus of problems between spouses. It was concluded that since primary school, all institutions and individuals who are responsible for education should focus on courtesy-based studies, making projects that will bring permanent behaviors based on love and compassion instead of fake and artificial attitudes, mass media,

preparing content that strengthens perceptions of courtesy in printed and visual media, ensuring that parents also take part in the relevant activities while such studies are carried out.

Keywords: Commentary; Quran; Family; Kindness

Doktora Öğrencisi, Aksaray Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, dinckadir@hotmail.com.

²Dr. Öğr. Üyesi, Aksaray Üniversitesi, İslami İlimler Fakültesi, mehmetamiyildiz@hotmail.com.

MEDÂRİKÜ'T-TENZİL ADLI ESERİNDE EBU'L-BEREKÂT EN-NESEFÎ'NİN BAKARA SURESİNDEKİ İTİKÂDLA İLGİLİ AYETLERE YAKLAŞIMI

Hüseyin Aka'

Medârikü't-Tenzil ve Hakâiku't-Te'vil isimli dirayet tefsiri Ebu'l-Berekât en-Nesefî (ö.710/1310) tarafından kaleme alınmıştır. Bu çalışmanın gayesi müellifin sadece bu eseri bağlamında Bakara suresinde değerlendirmiş olduğu kelâmî konuları tahlil etmektir. Yazar iki yüz seksen altı ayet olan bakara süresinde yaklaşık yirmi beş ayetinde sarahaten Ehli Sünnet akidesine temas etmiştir. Ancak bu sûrede sadece bu kadar ayetin akaid konularından bahsettiği anlamına gelmemektedir. Verilen rakamlar musannif tarafından doğrudan Ehli Sünnet akaidinin ilke ve kabulleri olarak ifade edilen ayetlerin takribi sayıdır.

Yazarımız akaid konularını ele alan müstakil eserler de veren velut bir âlimdir. Öncelikle *el-Umde*, daha sonra da bu esere *el-İ'timâd fi'l-i'tikâd* isimli bir şerh yazmıştır. Müellifimizin Ehli Sünnetin görüşü olarak tayin ettiği fikirlerin esas itibariyle daha çok Ebû Mansûr el-Mâtürîdî'nin (ö.333/944) görüşleri olduğunu belirtmek gerekmektedir. Ancak bu durum onun Bakara suresi tefsirinde işaret etmiş olduğu hususların Mâtürîdî'nin tüm görüşleri olmadığı gibi, temas ettiklerinin dışında başka akaid ayetleri olmadığı anlamına gelmemektedir. Bu sûrede daha fazla kelâmî görüşler de bulunmasına rağmen bu çalışmada kelâm ile doğrudan ilgili konulara yer verilmiştir. Buradaki amaç müellifimizin kendi yaklaşımını da bu sûre kapsamında ortaya koymaktır.

Çalışmamızın bilimsel açıdan doğru bir yönde yürütülmesi (tahkik ve tetkik) metin çözümlemesini gerekli kılmaktadır. Nitekim araştırmalar sonucunda, ilmî verileri ve argümanları temel alarak Nesefî'nin kastını anlamak söz konusu olmaktadır.

Müellifimizin yaşadığı dönemde Mâverâünnehir bölgesinde Mu'tezile, Cehmiyye ve Kerrâmiyye gibi Ehl-i sünnet dışı fırkalara ait görüşlerin yaygınlık kazanması müellifin bu eseri yazma kararında etkili olmuş, esas itibariyle Ehl-i sünnet itikadını ayetlerle destekleme amacı göz önünde bulundurulmuştur.

Medârikü't-tenzîl'in ana kaynağı Zemaşerî'nin *el-Keşşâf*'ıdır. Nesefî, bazı âyetlerin tefsirinde kendi üslûbuna uyarlayarak *el-Keşşâf*'tan sayfalarca alıntı yapmış, bu arada

Zemaşerî'nin Mu'tezile'yi destekleyen te'villerini ayıklamış ve yeri geldikçe bunlara eleştiriler yöneltmiştir. Ancak alıntılarının fazlalığı, *Medârikü't-tenzîl*'in özgün bir tefsirden çok *el-Keşşâf*'ın i'tizâlî fikirlerden arındırılmış muhtasarı olduğu şeklinde bir kanaatin meydana gelmesine yol açmıştır.

Medârikü't-tenzîl'de kelâm konularıyla ilgili ayetlerin tefsirinde Mâtürîdî mezhebinin görüşleri tercih edilmekle birlikte Eş'arî mezhebine hiçbir eleştiride bulunulmamış, bu iki mezhep arasındaki görüş ayrılıklarına değinilmemiştir. Daha çok Ehli Sünnetin görüşüne yer verirken Mu'tezile'yi muhalif olarak addetmiştir. Nadir de olsa Mu'tezile dışında diğer mezheplere de yer vermiştir.

Özlü bir tefsir olmasının yanı sıra bilhassa itikadda Mâtürîdî, fıkhıta Hanefî mezhebine ait görüşlerin Kur'an'daki dayanaklarını anlaşılabilir bir üslûpla ortaya koyması bakımından oldukça önemli olan *Medârikü't-tenzîl* Ehl-i sünnet muhitinde daha çok Hanefîler arasında şöhret bulmuş, üzerine hâşiyeler yazılmış ve ihtisar çalışmaları yapılmıştır. Eserimiz, musannifin Mâtürîdî'nin görüşlerini doğrudan ve hak mezhep olarak kabul ettiğini ortaya koymaktadır. Mu'tezile'nin görüşlerini benimsemekten uzak durmuş ve bunları eleştiriye tabi tutmuştur.

Anahtar Kelimeler: Nesefî, Medârik, Bakara, Akaid, Mâtürîdî.

THE APPROACH OF EBU

Hüseyin Aka'

The wise commentary named *Medârikü't-Tenzîl ve Hakâiku't-Te'vil* was written by Ebu'l-Berekât en-Nesefî (d.710/1310). The aim of this study is to analyze the theological issues that the author has evaluated only in the context of this work. The author has clearly touched on the Ahl as-Sunnah creed in approximately twenty-five verses of the baccarat period, which is two hundred and eighty-six verses. However, this does not mean that only so many verses in this surah refer to the issues of creed. The numbers given are the approximate number of verses directly expressed by the musannif as the principles and acceptances of the Ahl as-Sunnah creed.

Our author is a prolific scholar who also gives detached works dealing with the issues of akaid. First of all, he wrote *al-Umde*, then a commentary on this work named *el-İ'timâd fî'l-i'tikâd*. It should be noted that the ideas that our author has determined as the view of Ahl as-Sunnah are mainly the views of Abu Mansur al-Maturidi (d.333/944). However, this does not mean that the issues he pointed out in his commentary on Surah Al-Baqara are not all the views of Maturidi, and that there are no akaid verses other than the ones they come into contact with. Although there are more theological views in this surah, the subjects directly related to kalam are included in this study. The aim here is to reveal our author's own approach within the scope of this surah.

Conducting our study in a scientifically correct direction (investigation and examination) requires text analysis. As a matter of fact, as a result of the researches, it is possible to understand the intention of Nasafi based on scientific data and arguments. During the period when our author lived, the prevalence of views belonging to non-Ahl as-sunnat sects such as Mu'tazila, Cehmiyya and Karrâmiyya in the Transoxiana region was influential in the author's decision to write this work, and his aim was mainly to support the Ahl as-sunna belief with verses.

The main source of *Medârikü't-tenzîl* is Zamahşeri's *al-Keşşâf*. In the interpretation of some verses, Nasafi adapted his own style and quoted pages from *al-Kashshaf*, meanwhile, he extracted Zamakhshari's interpretations that supported Mu'tazila and criticized them when appropriate. However, the abundance of quotations has led to the opinion that *Medarikü't-tenzîl* is a summary of *al-Kashşâf* freed from i'tizâl ideas, rather than an original tafsir. Although the views of the Maturidi sect are preferred in the interpretation of the verses on the subject of kalam in *Medarikü't-tenzîl*, no criticism has been made of the Ash'ari sect, and the differences of opinion between these two sects have not been mentioned. While he mostly included the views of the Ahl as-Sunnah, he considered the Mu'tazila as the opposition. Although it is rare, he also included other sects besides Mu'tazila. In addition to being a concise commentary, *Medarikü't-tenzîl*, which is very important especially in terms of revealing the foundations of the views belonging to Mâturîdî in creed and Hanafi sect in fiqh in an understandable style, found fame mostly among Hanafis in the Ahl al-Sunnah area, and annotations were written on it. and research studies have been carried out. Our work reveals that the musannif accepted Maturidi's views directly and as the right sect. He stayed away from adopting the views of Mu'tazila and subjected them to criticism.

Keywords: Nasefi, Medârik, Bakara, Akaid, Maturidi

¹Doktora Öğrencisi, Aksaray Üniversitesi, İslami İlimler Fakültesi, huseyin.aka@asu.edu.tr.

İLK VAHİY ÖĞRETİLERİ OLAN SUHUF VE MUHTEVALARI

Halide Kılıç'

Hız. Âdem'den itibaren insanoğluna her dönemde elçiler vasıtasıyla ilahi mesajlar ulaştırılmıştır. Kur'an-ı Kerim'de bahsi geçen bir kavram olan "Suhuf" bu ilahi mesajların ilk halkasını teşkil etmektedir. "Suhuf" Arapça "Sahîfe" kelimesinin çoğuludur. Sahîfe, "yayılmış, açılmış şey; üzerine yazı yazılacak veya yazılmış nesne, kağıt" anlamlarına gelmektedir. Buna göre Suhuf, kitap, defter veya kürrâse (sekiz sayfalık forma) ile eş anlamlı olarak bütün halinde, yahut kısmen kaydedilmiş metin anlamındadır. Kur'an'da Suhuf, önceki peygamberlere Allah tarafından indirilen vahiyler, Kur'an'ın kendisi ve insanların amellerinin ilahi kayıtlarını ifade etmek için kullanılmıştır. Çalışmamızda Suhuf kelimesinin ayetlerdeki kullanım şekilleri ve anlamları üzerinde durulacak ve tefsir ve lügatlerden istifade edilerek, kelimenin anlam sınırları belirlenmeye çalışılacaktır. Zira Kur'an'ın konuları muhtelif yerlerine serpiştirilmiştir. İnsanın, bu dağıntık parçaları bir araya getirmesi ve net sonuca ulaşmasının zorluğunu bilen İslam âlim ve aydınları, insanın problemlerini kolay yoldan çözmesi hem de Allah'ın muradını en iyi şekilde anlayabilmesi için Kur'an'da bir konu ile ilgili ayetleri bir arada toplayıp bütüncül bir yaklaşımla konuları tefsir etme gayreti göstermişlerdir. Bu gayret sonucunda Kur'an-ı Kerim konularını daha sistemli ve pratik bir şekilde muhataplara ulaştırmışlardır. Bu çalışmada da ilgili kavramın daha iyi anlaşılması için önce bu kavramla ilintili olan kelimeler araştırılmıştır. "Suhuf" kelimesine yakın anlamda kullanılan zebûr, kitâb, sifr, kırtâs, siccîl, rakk, levh, rakm, nesh, satr gibi kelimeler ayetler bağlamında değerlendirilecektir. Kavramsal çerçeve hakkında yeterli mâlumatın verilmesinin ardından Ebû Zerr rivayetinden yola çıkarak kendisine Suhuf verilen peygamberler ve sahîfelerin muhtevaları hakkında bilgi verilecektir. Hız. Adem, Hız. Şit, Hız. İdris, Hız. İbrahim ve Hız. Musâ'ya verilen sahîfeler ve muhtevaları ile ilgili, gerek İslami kaynaklarda gerek diğer kaynaklarda yer alan tarihî ve akademik verilerden yararlanılarak bilgilendirme yapılacaktır. Çalışmamızın bu kısmında konu ile ilgili tez ve değerlendirmelere yer verilerek; elde edilen bilgiler ışığında Sahîfelerin muhtevaları verilmeye çalışılacaktır. Hız. İbrahim'in Suhuf ile ilgili çağdaş araştırmacı, Falih Şebib el-Acemi (el-Ucme) tarafından kaleme alınan "*Veda Metinleri Yardımıyla Brahmanizm'in Uygulamaları Ve Tarihi Rivayetlerle Kıyaslanması*" adlı tezde Hız. İbrahim'in "Brahma", Suhufunun da "Veda Sahîfeleri" olduğu üzerinde durmuştur. Çalışmamızda bahsi geçen tezde verilen iddialar üzerinde de durulacaktır. Ayrıca Hız. İbrahim ve Hız. Musa'ya verilen Suhufun içeriği olduğu iddia edilen el yazması metinler değerlendirilecektir. Tüm bu bilgiler çerçevesinde Suhufun muhtevaları ile ilgili merak edilen hususlar irdelenecektir.

Anahtar Kelimeler: Tefsir, Vahiy, Suhuf, Sahîfe

SUHUF AS THE FIRST DIVINE MESSAGES AND ITS CONTENTS

Halide Kılıç'

From Hız. Adam onwards, divine messages have been conveyed to mankind through messengers in every period. "Suhuf", a concept mentioned in the Qur'an, constitutes the first link of these divine messages. "Suhuf" is the plural of the Arabic word "Sahîfe". The page says, "The thing that has spread, opened; It means the object, paper on which writing will be written or written. Accordingly, Suhuf, synonymous with book, notebook or kurrase (eight-page form), means a whole or partly recorded text. In the Qur'an, Suhuf is used to refer to the revelations revealed by God to previous prophets, the Qur'an itself, and the divine record of people's deeds. In our study, the usage patterns and meanings of the word Suhuf in the verses will be emphasized and the meaning limits of the word will be determined by making use of tafsir and dictionaries. Because the subjects of the Qur'an are scattered in various places. Islamic scholars and intellectuals, who are aware of the difficulty of bringing these scattered pieces together and reaching a clear result, gathered the verses related to a subject in the Qur'an and put them together in a holistic way so that people can solve their problems in an easy way and understand Allah's will in the best way. They made an effort to interpret the

subjects with this approach. As a result of this effort, they conveyed the subjects of the Qur'an to the interlocutors in a more systematic and practical way. In this study, firstly, the words related to this concept were searched in order to better understand the related concept. Words such as psalms, kitâb, sifr, kirtas, siccil, rakk, levh, rakm, nesh, satr, which are used close to the word "suhuf", will be evaluated in the context of the verses. After giving sufficient information about the conceptual framework, information will be given about the contents of the prophets who were given Suhuf and the pages based on the narration of Abu Dharr. Information will be given about the pages and their contents given to the Prophets Adam, Seth, Idris, Abraham and Moses by using historical and academic data in both Islamic and other sources. In this part of our study, thesis and evaluations related to the subject are included; In the light of the information obtained, the contents of the pages will be tried to be given. Hz. In the thesis titled "Comparison of Brahmanism with Practices and Historical Rumors with the Help of Vedic Texts" written by Falih Shabib al-Acem (al-Ucme), a contemporary researcher on Ibrahim's Suhuf, Hz. He emphasized that Abraham was "Brahma" and Suhufu was "Farewell Pages". In our study, the claims made in the aforementioned thesis will also be emphasized. Also, Abraham and Manuscripts that are claimed to be the content of Suhuf given to Moses will be evaluated. Within the framework of all this information, the questions about the content of Suhuf will be examined.

Keywords: Tafsir, Revelation, Suhuf, Page

¹Doktora Öğrencisi, Aksaray Üniversitesi, İslami İlimler Fakültesi, rehber.61@hotmail.com.

BÜYÜK SELÇUKLU SONRASI MISIR-ŞAM HANEFİ FUKAHASININ ASKERİ İKTA SİSTEMİNE KATKILARI (YÜKSEK LİSANS TEZİNDEN ÜRETİLMİŞTİR)

*Hamza Özen¹
Menderes Gürkan²*

İslam tarihinde Hz. Peygamber devrinden itibaren ikta, müslüman devletler tarafından uygulanagelmıştır. Hz. Peygamber devrinde ikta ihtiyaç sahipleri için yapılmış, hulefayı raşidin döneminde yeni fethedilen yerleri müslümanlaştırma amacıyla tehcir ve iskan amaçlı iktalarda bulunulmuş, Emevi ve Abbasi dönemlerinde ise hanedan üyelerine ve onlara yakın kişilere iktalarda bulunulmuştur. Büyük Selçuklu dönemine gelindiğinde vezir Nizamülmülk eliyle ikta bambaşka bir evreye girmiştir. O, eyaletlerdeki arazileri rütbelere göre askerlere ikta verip devletin her bir köşesini tarımsal açıdan imar ederken, maaşları ve ordu ihtiyaçlarını da bu arazilerden karşılayarak hazineyi büyük masraftan kurtarmış ve 400 bin kişilik bir Selçuklu ordusu kurulmasını sağlamıştır. Bu sistem daha sonraki devirlerde geliştirilerek Eyyubiler, Memlûklüler ve en gelişmiş haliyle Osmanlılar tarafından uygulanmıştır. Adını saydığımız devletler ağırlıklı olarak Hanefi mezhebinin pratiklerini uygulamışlardır. Haraç arazisi Hanefilere göre şahıs mülkü olup, şahsın alımına, satımına, hibesine ve vakfına konu olabilmektedir. Bu durum kimi zaman Büyük Selçuklu, Eyyubiler ve Memlûklüler gibi topraklarının büyük kısmını haraç arazilerini oluşturan devletlerin askeri ikta sistemlerini olumsuz etkilemiştir. Çünkü çiftçi toprağı seneler boyu ekme bile onu oradan ihraç etmek özel mülkü olduğu için mümkün olmamıştır. Atıl bırakılan toprağı devletin kamu menfaati gereğı satma veya kiraya verme hakkı olsa da bu meblağları ödeyecek kişiler çok bulunmadığından toprak yine atıl kalıyordu ve askeri ikta aksamalara uğruyordu. Bu durum karşısında Mısır fukahasından Sivas asıllı Kemaleddin İbnü'l-Hümmam devreye girerek Mısır haraç arazilerinin sahiplerinin yüzyıllar boyu peyder pey varis bırakmadan ölmeleri sonucunda özel mülkün devlet arazisine dönüştüğünü ve üzerinde tasarrufta bulunan çiftçilerin kiracı konumunda olduğunu iddia etmiştir. Bunu söylemesinin sebebi her ne kadar ilim yuvaları olan medreselerin vakıflarını korumak olsa da farklı sonuçlar doğurmuştur. Haraç arazisinin devlet mülkiyetine geçmesi için bu gerekçe Hanefilerin teorik olarak kabul ettiği bir gerekçeydi. Aynı iddiayı Şam müftüsü Fazlullah er-Rumi Biladî Şam toprakları için, Tahanevi ise Hint arazileri için dile getirmiştir. Bu iddiaların yaygınlaşıp kabul görmesi devletin üç sene ekim yapmayan çiftçiyi yerinden etmesini mümkün kılmış ve askeri iktanın devamlılığına katkıda bulunmuştur. Ayrıca bir haraç arazisinden ya mesaha usulü ya da ürün başına haraç tahsili yapılabilirken bu iddianın bir getirisi olarak devlet kira adı altında her iki vergiyi çiftçiden tahsil eder olmuştur ki bunun hem hazineye hem de orduya iki kat gelir girişi sağlamıştır. 19.yüzyılın yarısına gelindiğinde Hanefilerin önemli fakihlerinden Mehmet Emin İbn Abidin kendinden önceki Mısır ve Şam fukahasına bu konuda ciddi eleştiriler yöneltmiştir. O, Mısır ve Şam topraklarının önceki dönemlerde olduğu gibi haraç arazisi olduğunu, kişilerin bunları almasının, satmasının ve bilumum hukuki işlemlerinin geçerli olduğunu söylemiş, bu topraklarının büyük kısmının sahiplerinin varis bırakmadan vefat ederek toprağın mülkiyetinin devlete geçmesi iddiasını vakiada mümkün görmemiş ve bu arazilerin mukaseme usulü ile vergilendirilmesi gerektiğini söylemiştir.

Anahtar Kelimeler: askeri ikta, Nizamülmülk, Mısır, Suriye

CONTRIBUTIONS OF THE EGYPTIAN SYRIAN HANAFİ FUQAHA WHO LIVED AFTER THE GREAT SELJUK TO THE MILİTARY IQTA PRACTİCE

Hamza Özen¹
Menderes Gürkan²

From the time of the prophet in the history of Islamic states, the practice of iqta has gained an important place. In the time of the Prophet, iqta were made for those in need, in the Khulafa period, iqta were made for the purpose of deportation and settlement to Islamize the newly conquered places, and in the Umayyad and Abbasid periods, iqta were made to the members of the dynasty and supporters of the dynasty. When it came to the Great Seljuk period, iqta entered a completely different phase through the vizier Nizamülmülk. He gave iqta to the state commanders of the agricultural lands in the states and developed every corner of the state agriculturally. This system was developed in later periods and applied by the Ayyubids, the Mamluks and the Ottomans in its most advanced form. These states mainly applied the practices of Hanafi doctrine. According to Hanafi's, harac land is personal property and can be the subject of purchase, sale, donation, and foundation of the person. This situation sometimes adversely affected the military iqta systems of states such as the Great Seljuks, Ayyubids and Mamluks, which formed the harac lands of the majority of their lands. Because even if the farmer did not cultivate the land for years, it was not possible to export it from there because it was his private property. Although the state had the right to sell or rent the lands left idle for public interest, the lands were still idle as there were not many people to pay these amounts, and the military iqta system was disrupted. In the face of this situation, Kemaleddin İbnü'l-Hümmam, one of the fuqaha of Egypt, stepped in and claimed that as a result of the deaths of the owners of the Egyptian harac lands for centuries without leaving any heirs, the privately owned land turned into state land and the farmers who disposed on it were in the position of tenants. The mufti of Damascus, Fazlullah er-Rumi, made the same claim for Syrian lands, and Tahanevi for Indian lands. The widespread acceptance of these claims made it possible for the state to displace the farmer who did not plant for three years and contributed to the continuity of the military iqta system. In the middle of the 19th century, Ibn Abidin, one of the important fuqaha of the Hanafis, directed serious criticisms to the Egyptian and Syrian fuqaha's before him on this issue. He said that the lands of Egypt and Syria were harac lands, as in previous periods, and that people's buying, selling and all legal transactions are valid. As a result of the death of the owners of most of these lands without leaving any heirs, the claim that the ownership of the land passed to the state was not considered possible in the case. He said that these lands should be taxed per product.

Keywords: Military iqta, Nizamulmulk, Egypt, Syria

¹Arş. Gör., Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, İlahiyat, hamzaozen@nevsehir.edu.tr.

²Doç. Dr., Erciyes Üniversitesi, İlahiyat, mgurkan@erciyes.edu.tr.

OSMANLI MISIR'DA İRTİBAT HAKLARI GÖRÜŞMELERİ - HULUW HAKLARI ÖRNEĞİ

Hamza Özen'

Osmanlı Mısır'ında çarşı esnafının büyük çoğunluğu vakıf dükkanlarının kiracısı konumundaydı. Özel şahıs mülkü olan dükkanlar da yok değildi. Vakıf dükkanlarındaki kiracılık devamlılık arzeden bir yapıdaydı ve kiracılar kiracılık haklarını dilerlerse devredebiliyorlardı. Bu durum "huluv hakkı" şeklinde isimlendirilmiştir. Bir vakıf dükkanının devrinin dönemin şartlarında kırk bin dirhem miktarında .olduğunu hesaba kattığımızda bu hakkın ne kadar önemli olduğu görülmektedir. Tam da bu noktada Mısır Hanefi ve Maliki fakihleri meselenin fihi boyutunu ortaya koymaya başlamıştır. Huluv hakkının şarihler tarafından "kiracıya ecri misli ödemeye devam ettiği taktirde kiracılığında devamlılık hakkı tanıyan soyut bir haktır" şeklinde tanımlanmasına baktığımızda Hanefiler açısından sorun oluşturduğu muhakkaktır. Çünkü Hanefilere göre soyut haklar ve menfaatler dış dünyada sabit bir varlıkları olmadığı için satıma konu olamazlar. Halbuki huluv hakkı pratikte çok yüksek meblağlarla başkalarına devredilmektedir. Bu sorunu aşmak için İbn Nuceym örfi hassı devreye sokmuştur. Ona göre şehirlerin özel örfleri mezhebin yerleşik kurallarını istisna edebilmeyi sağlar. Muhammed b. Bilal ise bu sorunu huluv hakkının tanımını gedik hakkına yakınlaştırarak çözmeye çalışmıştır. Ancak Şurunbülali bir risale kaleme alarak Muhammed b. Bilal'in meseleyi yanlış anladığını ortaya koymuş, İbn Nuceym'i ise mezhebin yerleşik kurallarına şehirlerin özel örfüyle istisna getirme düşüncesini eleştirmiştir. Bu süreçten sonra Hayreddin er-Remli "zaruret ve maslahat" düşüncesini öne sürerek artık bu hakkın vazgeçilmez bir durumda olduğunu ve bu hakkı tanımanın dine zararı olmayacağını söylemiş, Abdurrahman el-İmadi ise bey' bi'l-vefa ile bu hakkı kıyaslayarak şehirlerin özel örfünü desteklemeyi amaçlamıştır. En son raddede İbn Abidin meseleyi vakıf maslahatı bağlamında çözerek bu hakkı mezhebe uygun bir formatta takrir etmiştir.

Anahtar Kelimeler: örf, mısır, Hanefiler

DISCUSSIONS ON EASEMENT RIGHTS IN OTTOMAN EGYPT - EXAMPLE OF HULUW RIGHTS

Hamza Özen'

Most of the bazaar tradesmen in Ottoman Egypt were tenants of foundation shops. There were also privately owned shops. The tenancy in the foundation shops was of a continuous nature and the tenants could transfer their tenancy rights if they wished. This situation is called "huluv right". When we take into account that the transfer of a foundation shop was forty thousand dirhams under the conditions of the period, it is seen how important this right is. At this point, Egyptian Hanafi and Maliki jurists began to reveal the fiqh dimension of the issue. When we look at the definition of the right of huluv by the commentators as "it is an intangible right that gives the tenant the right to continue in his tenancy if he continues to pay the rent in duplicate", it is certain that it poses a problem for Hanafis. Because, according to Hanafis, intangible rights and interests cannot be sold because they do not have a fixed existence in the outside world. However, in practice, the right to huluv is transferred to others with very high amounts. In order to overcome this problem, Ibn Nuceym introduced the customary characteristic. According to him, the special customs of the cities allow the exception to the established rules of the sect. Muhammed b. Bilal, on the other hand, tried to solve this problem by bringing the definition of the right to huluv closer to the right of gedik. However, Shurunbulali wrote a treatise and sent Muhammad b. He revealed that Bilal misunderstood the issue, and he criticized Ibn Nuceym's idea of making an exception to the established rules of the sect with the special customs of the cities. After this process, Hayreddin er-Remli put forward the idea of "necessity and benefit" and said that this right is now indispensable and that recognizing this right would not harm religion. aimed to support In

the last instance, Ibn Abidin resolved the issue in the context of foundation interests and acknowledged this right in a format suitable for the sect.

Keywords: custom, Egypt, Ahnaf

¹Arş. Gör., Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, İlahiyat, hamzaozen@nevsehir.edu.tr.

SEYYİD HÜSEYİN NASR'IN MODERNİTE ELEŞTİRİSİ VE GELENEKSELÇİLİĞİ

Zeynep Kahraman'

Seyyid Hüseyin Nasr, fizik, felsefe, metafizik, kozmoloji, tasavvuf gibi pek çok alanda eğitim görmüş İranlı bir akademisyen ve yazardır. İran, ABD ve Avrupa'nın önemli üniversitelerinde eğitimini tamamlamıştır. Batı felsefesi üzerine yaptığı çalışmaların, kendisini ruhsal bir krize sürüklemesinden dolayı felsefe hocası Di Santillana'nın da destekleriyle geleneksel yönelimini devam ettiren yazarların ürünlerini keşfetmiş ve geleneksel bir bakış açısı kazanmıştır. Biz bu çalışmamızda Batı'da doğan modernitenin günümüzde pek çok alanda izlerine rastlandığını belirten Nasr'ın modernite eleştirisini ele alacağız. Onun Batı modernitesini eleştiren eserler vermeye başlamasında Batı'nın bilimde pozitivist bir yol izlemesi ve bundan İslam biliminin de nasibini alması etkili olmuştur. O temelde Batı dünyasından İslâm coğrafyasına taşınan modernite izlerinin çok iyi tespit edilmesi gerektiğini ve İslâm'ın Batı'ya geleneksel doğasında tanıtılması gerektiğini savunmaktadır. Çünkü Nasr, Batı'nın İslâm'a karşı bir tehdit unsuru olan ve bir de ilgi duyan iki yüzünün olduğunu; tehdit unsurlarının bertaraf edilmesin de ancak gelenek bağlamında İslâmî olanın aktarılmasıyla mümkün olduğu iddiasındadır. Gelenek Nasr'a göre dini içeren ed-din, alışlagelmiş uygulamaları kapsayan es-sünne, geleneksel olanı asla bağlayan zincir manasında es-silsiledir. Bütün bu sayılanlara karşın gelenek olmaksızın anlam kazanamayan modernite ise geleneğin tam karşıtıdır. Modernite ilâhî olandan uzak, beşeri, hatta beşeri düzeyin de daha aşağısını ifade etmektedir. Modernitenin bir ürünü olan modern düşünce geleneksel ilimlerin tersine antropomorfik niteliktedir. Modernizmin diğer bir özelliği ise insanın değişken tabiatından kaynaklı ilkesiz olmasıdır. Metafizikle desteklenmiş bir bilimin olmadığı yerde ilkelerden bahsedilemeyeceğini belirten Nasr, artık Batı'da dahi teveccüh edilmeyen evrim kuramı ve bunun bir uzantısı olan ilerleme ve ütopyacılığın da modernitenin beslendiği kaynaklar olduğunu söylemektedir. Nasr'a göre modernitenin yeniden kurduğu dünya karşısında insanın yaşadığı sorunlara nihai bir çözüm bulmak; modern düşünceyi tam anlamıyla kavramakla beraber vahyin taşıdığı hikmet ve hakikatin ışığında geleneksel düşüncenin hâkim kılınması, eylem-söylem birliğinin tasavvuf geleneğinden beslenerek yeniden inşa edilmesi, Batı'daki felsefi, bilimsel, teknolojik gelişmelerin temkinli kullanılması ve böylece çağdaş Müslümanın değer kayıplarının önüne geçilmesi ile mümkün olacaktır. Nasr'ın modernite eleştirisinin anlaşılabilirliği için öncelikle onun modern bakış açısı ve geleneksel bakış açısını nasıl değerlendirdiğini tespit etmeye çalıştık. Bu bağlamda yazmış olduğu eserler ve ilgili makalelerden yararlandık. Modern düşünce sisteminin onda ne anlama geldiğini ele aldıktan sonra geleneğin ihmal edilmesinin modern bilimdeki yansımalarının neler olduğuna yer verdik. Katılmadığımız yönleri olmasının yanı sıra Nasr'ın geleneksel bakış açısına da gerekli gördüğümüz ölçüde değindik. Bu çalışmamızla İslam kültürünün son derece zengin bir bilgi birikimine sahip olmakla beraber güçlü bir manevi bir zeminden beslendiğini; Batı'nın modernitenin esaretinden Doğu'nun metafiziğine sığındığını Nasr'ın ele aldığı çerçevede sunarak sahip çıkılması gereken geniş bir İslami geleneğimizin varlığını hatırlatmak istedik. Burada salt eleştiriden ziyade gelenekle olan bağını tamamen koparmış bir modern düşünce sistemine yönelik eleştirinin söz konusu olduğunu da belirtmemiz gerekir.

Anahtar Kelimeler: Seyyid Hüseyin Nasr, Gelenek, Modernite, Modern Düşünce, Modern Bilim.

THE CRITISIES OF MODERNIYT OF SEYYED HOSSEIN NASR AND HIS TRADITIONALITY

Zeynep Kahraman¹

Seyyed Hossein Nasr, Iranian professor, is a writer who had education many fields such as physics, philosophy, metaphysics, cosmology, and mysticism. He completed his education at important universities in Iran, USA and Europe. Since the studies he had on Western philosophy, he had mental crises. In addition, he had discovered studies of writers who continued his traditional way with support of his philosophy teacher De Santillana. Also, he had traditional perspective. In our study, we will discuss the modernity that was born in the West which has been seen in many areas today in Nasr's statement. Because of the starting to produce works criticizing his Western modernity, the West followed a positivist path in science and Islamic science got its share from it. He basically argues that the traces of modernity carried from the Western world to the Islamic geography should be identified very well. Moreover, that Islam should be introduced to the West in its traditional nature. Because Nasr said, the West has two faces that are a threat to Islam the other one is interested in it. He claims, it is possible to eliminate the threat elements only by transferring the Islamic in the context of tradition. According to Nasr, the tradition is ed-din, which includes religion, as-sunna, which includes customary practices and as-silsila wicn means the chain that never binds the traditional. Despite all these, modernity, which cannot gain meaning without tradition, is the opposite of tradition. Modernity is a conception that far away from the divine, human, even beneath the human level. Contrary to traditional sciences, modern thought, which is a product of modernity, is anthropomorphic. Another feature of modernism is that it is unprincipled due to the changable nature of mankind. when there is no science supported by metaphysics, there can not be talk of principles. According to Nasr, finding a final solution to the problems of human beings in the face of the world rebuilt by modernity. While understanding modern thought fully, it will be possible to make traditional thought dominate in the light of the wisdom and truth of the revelation, to reconstruct the unity of action-discourse by feeding on the Sufi tradition, to use the philosophical, scientific and technological developments in the West cautiously, and thus to prevent the loss of value of the contemporary Muslim. In order to understand Nasr's criticism of modernity, we first tried to determine how he analysed the modern point and the traditional one of view. In this matter, we benefited from his works and related articles. After discussing what the modern thought system means in his opinion, we have included the reflections of neglecting tradition in modern science. In addition to the aspects we disagree with, we also touched upon Nasr's traditional point of view to the extent we deem necessary. In this study, we believe that the Islamic culture is fed from a strong spiritual ground, although it has an extremely wealth knowledge by presenting the West's refuge from the bondage of modernity to the metaphysics of the East, within the framework of Nasr, we wanted to remind you of the existence of a broad Islamic tradition that should be embraced. It should be point out that here, rather than mere criticism, there is a criticism of a modern thought system that has completely severed its ties with tradition.

Keywords: Seyyed Hossein Nasr, traditon, modernity, modern thought, modern science.

¹Doktora Öğrencisi, Aksaray Üniversitesi, İslami İlimler Fakültesi, zeynep_khrmn44@hotmail.com.

EBU ZEYD ED-DEBUSİ

Havva Demirci'

Lügatte “ Aykırı davranmak, muhalefet etmek, karşı gelmek, zıtlaşmak” gibi anlamlara gelen hilâf, terim olarak taşıdığı pek çok anlam çeşitliliğine rağmen, basit olarak, tüm mezhep imamlarının görüşlerini bilip onlar hakkında bir savunma ya da ön yargıda bulunmadan aralarından birini tercih etmek veya onların görüşleri dışında bir başka fikir ortaya koymak olarak ifade edilebilir. Dinin fikhî yönünde gerek ibadet gerekse muamelat konularında İslâm âlimleri arasında meydana gelen ihtilafların/görüş ayrılıklarının bir gereği olarak ortaya çıkan Hilâfiyat/ilm-i Hilâf ilmine dair bir çok eser kaleme alınmıştır. Biz araştırmamızda Hilâfiyat alanında yapılan ilk çalışmalar arasında kabul gören ve bu eserlerin önde gelenlerinden olup Ebû Zeyd Abdullâh (Ubeydullâh) b. Muhammed b. Ömer b. İsâ ed- Debûsî (ö. 430/1039) tarafından telif edilen Te'sîsu'n-nazar adlı eserden yola çıkarak, Hanefî müctehid imamlarımız arasındaki Hilâfiyata konu olan meseleler hakkındaki görüş farklılıklarına daha yakından bakmaya çalışacağız.

Eser, toplumun dini ve sosyal hayatında problem teşkil eden meselelerin çözümüne dair görüşleri, İslâm alimleri nazarında sistemli bir şekilde ele alarak en açık ve kolay bir biçimde halka ulaştırmayı hedeflemektedir. Böylelikle belli bir ana kaideye bağlı olarak ele alınan ve alanında problem teşkil eden meseleler, hem gün yüzüne çıkmış olacak hem de konuya dair farklı görüşler, meselenin çözümüne dair uygulanabilirlik alanını genişletmiş olacaktır.

Eserde, Ebû Hanîfe, Ebû Yûsuf, Muhammed b. Hasan eş-Şeybânî, Züfer b. Hüzeyl, Hasan b. Ziyâd el-Lü'lûî, Şâfiî, İmam Mâlik ve İbn Ebû Leylâ gibi alanlarında uzman fakihler arasında ihtilâflı olan doksandan fazla temel hukuk kaidelerini örnekleriyle birlikte sekiz bölüme ayrılarak mukayeseli bir şekilde ele alınmıştır.

Buna göre birinci bölümde, İmâm-ı Â'zam Ebû Hanîfe (ö. 150) ile imâmeyn arasında ihtilaf edilen meseleler; ikinci bölümde, Ebû Hanîfe ve Ebû Yûsuf (ö. 182) -Şeyhayn- ile İmâm Muhammed arasında ihtilaf edilen meseleler; üçüncü bölümde Ebû Hanîfe ve İmâm Muhammed (ö. 189) -Tarafeyn- ile Ebû Yûsuf arasında ihtilaf edilen meseleler; dördüncü bölümde İmâmeyn arasında ihtilaf edilen meseleler; beşinci bölümde Ebû Hanîfe ve İmâmeyn ile İmâm Züfer (ö. 158) arasındaki meseleler; altıncı bölümde Hanefî imâmlar ile İmâm Mâlik (ö. 179) arasında ihtilaf edilen meseleler; yedinci bölümde, Ebû Hanîfe ve İmâmeyn ile Muhammed b. Hasan, Hasan b. Ziyâd (ö. 204) İmam Züfer ve İbn ebî Leylâ (ö. 148) arasında ihtilaf edilen meseleler; sekizinci ve son bölümde de Hanefî İmamlar ile İmâm Şâfiî (ö. 204) arasında ihtilaf edilen meseleler ele alınarak incelenmiştir. Eserde seçilen problemler o döneme ait olmakla birlikte günümüze de hitap eden meselelere de çözüm olabilecek niteliktedir. Eserimizin müellifi olan ed-Debûsî'ye gelince, o Semerkant'ın Debûsiye köyünde doğdu. Meşhur Hanefî fakihi Ebû Ca'fer b. Abdullah el-Üsrûşenî'nin ders halkasında bulundu. İslâmî ilimler konusundaki üstün meziyetleri nedeniyle Semerkant ve Buhara'da hicri 430 yılında altmış üç yaşlarında Buhara'da vefat etti.

Araştırmada bilimsel açıdan doğru bir yöntem kullanmak, düzeyli bir akademik dil seçmek ve söz konusu eserin metin analizini dikkatli ve özenli bir şekilde yapmak, çalışmanın ana prensibini oluşturmaktadır. Bu bağlamda gerek metnin dili gerekse eserin geniş kapsamlı olması hasebiyle konuda bir kısım daraltmalara gideceğiz.

Anahtar Kelimeler: Fıkıh, Hanefî, müctehid, ed-Debûsî, Te'sîsü'n-nazar, Hilâf, Hilâfiyat

THE ISSUES SUBJECT TO KHILAFIYYA AMONG HANAFI IMAMS AND SOLUTIONS IN ABU ZAYD ED-DEBUSI

Havva Demirci¹

Khilaf, which means "to act contrary to, to oppose, to oppose, to contradict" in the dictionary, despite the many meanings it carries as a term, simply knows the views of all sect imams and chooses one among them without making any defense or prejudice about them or their opinions. It can be expressed as putting forward an idea other than their opinions.

Many works have been written on the science of Hilâfiyat/ilm-i Khilaf, which emerged as a requirement of the disagreements/differences of opinion among Islamic scholars in the fiqh aspect of religion, both in terms of worship and treatment. In our research, Ebû Zeyd Abdullâh (Ubeydullâh) b. Muhammed b. Umar b. Based on the work called Te'sisu'n-nazar, which was written by Îsâ ed-Debûsî (d. 430/1039), we will try to take a closer look at the differences of opinion among our Hanafi mujtahid imams on the issues that are the subject of Khilafiyah.

The work aims to convey the views on the solution of the problems that pose a problem in the religious and social life of the society to the public in the most clear and easy way by systematically addressing them in the eyes of Islamic scholars. Thus, in particular, the problems that are handled depending on a certain main rule belonging to the Hanafi sect provide a lot of convenience in order to expand the field of applicability for the solution of the issue.

In the work, Ebû Hanîfe, Ebû Yûsuf, Muhammed b. Hasan Eş-Şeybânî, Züfer b. Hüzeyl, Hasan b. More than ninety basic legal principles, which are in conflict among expert jurists in their fields such as Ziyâd al-Lu'lui, Shafi'i, Imam Malik and Ibn Abu Layla, are discussed in a comparative way by dividing them into eight parts with their examples.

Accordingly, in the first chapter, the issues that were disputed between Imam-i Âzam Abu Hanifah (d. 150) and the imamayn; in the second part, the issues that were disputed between Abu Hanifah and Abu Yusuf (d. 182) -Shayhayn- and Imam Muhammad; in the third part, the issues that were disputed between Abu Hanifah and Imam Muhammad (d. 189) -Tarafeyn- and Abu Yusuf; the issues that were disputed between Imamayn in the fourth chapter; in the fifth chapter, the issues between Abu Hanifah and Imamayn and Imam Zufer (d. 158); In the sixth chapter, the issues that were disputed between Hanafi imams and Imam Malik (d. 179); In the seventh chapter, Ebû Hanîfe and Îmâmeyn and Muhammed b. Hasan, Hasan b. The disputed issues between Ziyâd (d. 204) Imam Zufar and Ibn Abi Layla (d. 148); In the eighth and last chapter, the issues that were disputed between Hanafi Imams and Imam Shafii (d. 204) were discussed and examined.

The problems chosen in the work belong to that period, but they can also be a solution to the issues that appeal to today.

The main principle of the study is to use a scientifically correct method in the research, to choose a level academic language and to analyze the text of the work in question carefully and meticulously. In this context, we will narrow down the subject due to both the language of the text and the wide scope of the work.

Keywords: Fiqh, Hanafi, mujtahid, ed-Debusi, Te'sisü'n-nazar, Hilâf, Hilâfiyat

¹Doktora Öğrencisi, Aksaray Üniversitesi , İslami İlimler Fakültesi, havvademirci42@hotmail.com.

KÜRESELLEŞME ÇAĞINDA BATI’NIN BİREYSELLEŞME ANLAYIŞI VE İSLAM’DA BİREY

Zehra Dağlıoğlu

Küreselleşme, modernizme kaynaklık eden hız, hareket, ilerleme, farklılaşma gibi kavramları çağımızın gereklilikleri haline getirmiştir. Geçmişte daha anlamlı olan katı ve sabit sınırlar çağımızda adeta ortadan kalkmış, değişim hayatın vazgeçilmez bir unsuru haline gelmiştir. Ekonomik, siyasi, kültürel, teknolojik ve toplumsal alanlarda yaşanan büyük değişimler, küreselleşmenin kaçınılmaz bir sonucu olarak ortaya çıkmıştır. Tüm bunların yanı sıra kavramlar da değişip dönüşmekte, geleneksel anlamlarından farklılaşarak yeni anlamlar ve çağrışımlar edinmektedir. “Birey” ve “bireyselleşme” kavramları da değişime uğrayan kavramlardandır. Bu çalışma, Batı’nın modernizm akımı ile temelleri atılan ve küreselleşme ile şekillenen bireyselleşme algısı ile İslam’da birey kavramını ele almaktadır. Batı’da bireyselleşmenin önem kazanmaya başlaması Rönesans ve Reform hareketlerine uzanmaktadır. Bu dönemlerde her yönüyle ele alınan insan problemi bireyselliğin toplumdaki ve toplumun çıkarlarından daha önemli olduğu yaklaşımını gündeme getirmiştir. Aydınlanma döneminde ortaya çıkan, bireyi ve onun belirlediği değerleri merkeze alan bir yaklaşım olan hümanizm akımının Batı’nın bireyselleşme anlayışını belirlemede büyük oranda etkisi vardır. Hümanizm yaklaşımı ile insanın birey olma yönü daha fazla önem kazanmaya başlamış, bireyin kendi değerleri ve çıkarlarının üzerinde bir değer olmadığı düşüncesi yaygınlaşmıştır. Günümüzde bireyselleşme hız, hareket ve değişim gibi kavramlarla biçim değiştirmekte; benmerkezci ve rekabetçi bir özellik kazanmaktadır. İslam’daki bireyselleşmenin ise toplumdaki kopuk bir birey anlayışına değil toplumla sağlıklı düzeyde bir ilişki içerisinde, özgür ve sorumlu bireylere işaret ettiği anlaşılmaktadır. Bireysel gelişimin yanı sıra bireyin toplumla birlikte gelişmesi ve karşılıklı etkileşim içerisinde olması önemlidir. İslam’da bireyselleşme anlayışının mahiyeti incelenirken Kur’an ayetlerinden ve hadislerdeki ifadelerden yararlanılmış, genel olarak toplumsallık ve bireysellik arasında bir denge ve ölçünün gözetildiği görülmüştür. İslam’da insan birey olarak ilahi emir ve hitaplara doğrudan mazhar olması sebebiyle özel ve seçilmiş bir varlıktır. Bununla birlikte İslam’daki bireysellik anlayışı sınırsız bir özgürlük değil, sorumluluklarla çerçevelenmiş ve bireyi mükellef kılan bir bireyselliktir. Buna göre birey her türlü eyleminden sorumludur. Bireyselliğin günümüzde küreselleşmeyle edindiği yeni çağrışımların fertleri tekillişme, yalıtılma ve kişiselleşmeye yönelttiği görülmektedir. Sınırsız biçimde gerçekleşen Batı tarzı bireyselleşme anlayışı bireylerde benmerkezci eğilimi artırabilmekte, bunun sonucunda toplumda narsisistik kültür ortaya çıkabilmektedir. Bu durum birey ve toplum açısından sorunlara sebep olmakta, bunun örneklerine günümüzde Batı ülkelerinde rastlanabilmektedir. Bu çalışmada küresel ölçekte yaygınlaşan Batı tarzı bireyselleşme anlayışı ile İslam’ın öngördüğü bireyselleşme anlayışı kıyaslanarak iki yaklaşımın sonuçlarını incelemek amaçlanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Bireyselleşme, Küreselleşme, Hümanizm, İslam’da Birey

INDIVIDUALIZATION IN THE WEST IN THE AGE OF GLOBALIZATION AND THE INDIVIDUAL IN ISLAM

Zehra Dağlıoğlu

With the effect of globalization, concepts such as speed, movement, progress, and differentiation, which are the source of modernism, have become the necessities of our age. Unchangeable borders have disappeared, change has become an indispensable element of life. As a result of globalization, great changes have occurred in economic, political, cultural, technological, and social fields. In addition to all these, concepts are also changing and transforming, moving away from their traditional meanings, and acquiring new meanings and connotations. The concepts of “individual” and “individualization” have also changed. This study compares the perception of individualization, which has increased in importance with the modernism movement of the

West and changed with globalization, and the concept of the individual in Islam. The importance of individualization in the West goes back to the Renaissance and Reformation movements. The human problem, which was examined from all aspects in these periods of history, revealed the approach that individuality is more important than society. The humanism movement, which emerged in the Enlightenment period and has the individual and the values determined by the individual at its center, has a great influence on the West's understanding of individuation. With the humanism approach, the importance of being an individual has started to increase, and the idea that the highest value is the values and interests of the individual has started to become widespread. Today, individualization changes form with concepts such as speed, movement, and change; gains an egocentric, competitive characteristic. Individualization in Islam, on the other hand, seems to point to free and responsible individuals in a healthy relationship with the society, not an isolated individual from society. The verses of the Qur'an and the expressions in the hadiths were used while examining the basic characteristics of individualization in Islam. It has been understood that a balance and measure is observed between socialization and individualization in Islam. In Islam, human beings as individuals are special and chosen because divine orders are sent directly to them. In addition, individuality in Islam is not an unlimited freedom, but an individuality surrounded by responsibilities and making the individual responsible. Accordingly, the individual is responsible for all his/her actions. It is seen that the new meaning of individuality acquired by globalization today leads individuals to singularization, isolation and personalization. If the boundaries of Western-style individualization are not determined, it can increase the egocentric tendency in individuals, and as a result, a narcissistic culture can occur in the society. This situation causes problems for the individual and society, and there are examples in Western countries today. In this study, it is aimed to examine the results of the two approaches by comparing the Western-style individualization, which has become widespread on a global scale, and the individualization according to Islam.

Keywords: Individualization, Globalization, Humanism, Individual in Islam

¹Lisans Öğrencisi, İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi, İslami İlimler Fakültesi, zehra.daglioglu@gmail.com.

FÂDİL SÂLİH ES-SÂMERRÂÎ'NİN 'BELÂGATÜ'L-KELİME FÎ'T-TA 'BİRİ'L-KUR'ÂNÎ' ADLI ESERİNDE İBDÂL

Muhammet Aktürk'

Şuayip Karataş'

Kur'ân'ın ifade tarzına, lafızlarının fesahatine, lafız-mana uyumuna ve manalarının eşsizliğine dair incelikleri inceleyen tefsir disiplinine beyânî tefsir denilmektedir. Beyânî tefsir, genel itibariyle, tefsir ilminin bir dalı olup takdim-tehir, zikir-hazif, ibdâl, aynı kökten türemiş kelime yapıları, tekrarlar, kelimeler arasındaki eş anlamlılığın (terâdüfün) reddi, bir lafzın diğerine tercih edilmesi, birbirine benzeyen (müteşâbih) lafızlar ve cümleler arasındaki farklılıklar, tekit, âyet fâsılları ve edebî tasvir gibi pek çok konu üzerine yoğunlaşarak Kur'ân'daki söz inceliklerini edebî açıdan açıklayan bir tefsir metodu olarak ifade edilebilir. Beyânî tefsirin genel usûllerini ilk olarak ortaya koyan âlim Emin el-Hûlî (ö. 1966) ve onun zevcesi Bintü'ş-Şâtî' müsteâr ismiyle meşhur Âişe Abdurrahmân'dır (ö. 1998). Beyânî tefsir metodunun asrımızdaki en önemli temsilcilerinden biri de Fâdıl Sâlih es-Sâmerrâî'dir. Bağdat'ın Samarra şehrinde 1933 yılında doğan ve ilerlemiş yaşına rağmen hâlâ Bağdat'ta ilmî faaliyetlerine devam eden, modern dönemin en önemli müfessir ve Arap Dili ve Belagati âlimlerinden biri olan Dr. Fâdıl Sâlih es-Sâmerrâî, kaleme aldığı eşsiz eserlerle alanında otorite olduğunu ortaya koymuştur. Sâmerrâî, eserlerinde özellikle Kur'ân'ın ifade üslûbuna dair incelikleri, derinlikli tahlil ve değerlendirmeler yaparak açıklamaya çalışmaktadır. Sâmerrâî kendinden önceki dil âlimlerinin belâgatla ilgili ortaya koydukları ilkelere sâdik kalmakla beraber birçok yerde kendi görüşünü ortaya koymuş, sathî bırakılan meselelere mantıklı izahlar getirmiş, teemmül ve tedebbürü esas alarak selefın aciz kaldığı meselelerde beyânî, belâğî ve bağlamsal çıkarımlar ortaya koymuştur. Bu çalışmada, Sâmerrâî'nin *Belâgatü'l-kelime fi't-ta 'biri'l-kur'ânî* adlı kitabı bağlamında, Arap dilinde ve kıraatlerde aynı kelimenin farklı harf veya hareke ile değiştirilerek kullanılmasını ifade eden ibdâl konusu detaylı bir şekilde incelemeye tabi tutulacaktır. Bu manada çalışmada ilk olarak Fâdıl Sâlih es-Sâmerrâî'nin hayatı ve eserleri hakkında bilgi verilmek suretiyle müellif tanıtılacak daha sonra ise Sâmerrâî'nin ilgili eseri ibdâl konusu bağlamında değerlendirilmek suretiyle tahlil edilecektir.

Anahtar Kelimeler: Sâmerrâî, Beyân, Belâgat, İ'câz, İbdâl.

IBDAAL IN FÂDİL SÂLİH ES-SÂMERRÂÎ'S BOOK 'BELÂGATÜ'L-KELİME FÎ'T-TA 'BİRİ'L-KUR'ÂNÎ'

Muhammet Aktürk'

Şuayip Karataş'

The discipline of tafsir that examines the style of expression of the Qur'an, the clarity of its words, the harmony between wording and meaning, and the uniqueness of its meanings is called declarative (bayânî) tafsir. Declarative tafsir is a branch of tafsir that can be defined as a tafsir method that explains the subtleties of words in the Qur'an from a literary point of view, by focusing on many subjects such as the differences between words and sentences, verse intervals and literary description. It dwells on such issues as promotion-suspension (taqdîm-ta'khîr), mention-omission (dhikr-hazf), substitution (ibdâl), word structures derived from the same root, repetitions, rejection of synonymity (tarâduf) between words, preference of one word over another, and similar/ambiguous (muteshabih) words. Amin al-Hûlî and his wife, Âisha Abdurrahmân, who is famous with the pen-name Bintü'ş-Şâtî', was the first to reveal the general methods of declarative tafsir. One of the most important representatives of the declarative tafsir method in our century is Fâdıl Sâlih al-Sâmerrâî. Born in the city of Samarra in Baghdad in 1933 and still continuing his scholarly activities in Baghdad despite his advanced age, Dr. Fâdıl Sâlih es-Sâmerrâî has proved that he is an authority in his field with his unique works. Sâmerrâî, in his works, tries to explain the subtleties of the Qur'an's expression style by making in-depth analyzes and evaluations. While remaining true to the principles of rhetoric developed

by the scholars of language before him, Sāmerrāī put forward his own opinion in many places, brought logical explanations to the issues left on the surface, and put forward declarative, eloquent and contextual inferences on the issues that the predecessors were incapable of, based on contemplation and thought. In this study, in the context of Sāmerrāī's book called *Balâghat al-kalima fî al-ta'bîr a'l-Kur'ânî*, the subject of ibdâl (substitution), which expresses the use, in Arabic language and in recitations, of a word by replacing a letter with another, or by changing its vowelization (haraka), will be examined in detail. In this sense, in this study, firstly, the author will be introduced by giving information about the life and works of Fādil Sālih es-Sāmerrāī, and then his related work will be analyzed in the context of the subject of ibdâl.

Keywords: Fādil Sālih es-Sāmerrāī, Explanation (bayân), Rhetoric, I'jâz (inimitability), Ibdâl.

¹Doktora Öğrencisi, Aksaray Üniversitesi, İslami İlimler Fakültesi, m.akturk92@gmail.com.

²Dr. Öğr. Üyesi, Aksaray Üniversitesi, İslami İlimler Fakültesi, suaybk@hotmail.com.

M. ŞERAFEDDİN YALTKAYA’NIN İCTİMÂ-İ İLM-İ KELAM PROJESİ VE TENKİDİ

Merve Avan'

Tarih boyunca İslam inancına yönelik çeşitli tehditlerin varlığı bilinmektedir. İslam kelimacıları bu tehditlere yönelik dönemin düşünsel şartlarından etkilenecek muhaliflere karşı İslam inancını savunma, Müslümanların ise inancını sağlamlaştırma görevini üstlenmişlerdir. Bu durumun sonuçlarından biri de yenilik arayışlarıdır. Zira her dönemin problemleri ona has bir metodoloji gerektirmektedir. Dolayısıyla Kelam ilminin muhtevasında farklı zaman ve mekanlara bağlı olarak değişimler ve gelişmeler görülmüştür. Bu çalışmada, 19. Yüzyılın sonlarında Osmanlı’daki modernleşme ve Batılılaşma hareketleriyle birlikte pozitivist düşünceye olan büyük yönelim, Doğu-Batı etkileşimi ve İslam’ın bilim ile olan ilişkisinin irdelenmeye başlanması sonucu İslami ilimlerin muhteva ve metoduna dair yenilik arayışlarından olan ve ilk olarak M. Şerafeddin Yaltekaya tarafından teklif edilen İctimâ-i İlm-i Kelam projesinin muhtevası irdelenecektir.

Yaltekaya kelamı, Batı’nın modern felsefesi, aklî istidlalleri, cedel ve tartışmaları yerine Batı’nın sosyolojik teorileriyle uzlaştırmak istemektedir. İctimaiyyat ilmi, Osmanlıların son döneminde bazı Osmanlı aydınlarının sosyoloji ekollerinden etkilenecek çeviriler yapmasıyla ivme kazanmıştır. İslami ilimleri sosyoloji ile bağdaştırma ekolünün ilk olarak Ziya Gökalp tarafından Fıkıh ilmi için yapıldığı (İctimai Usul-i Fıkıh) ve Yaltekaya’nın, Gökalp’e paralel olarak bunu Kelam ilmine uyarladığı görülmektedir. Bu ekol ise kaynağını şüphesiz Fransız sosyal bilimcilerden A. Comte ve Durkheim’den almıştır.

Yaltekaya ‘İctimâi İlm-i Kelam: Cenab-ı Hak Bilinmez Sezilir’ adlı makalesinde neden sosyal kelam yapmaya ihtiyaç duyulduğunu açıklamaya çalışır. Kelamın bugünün sorularına cevap verememesine bağlı olarak yenilenmesine dair olan ihtiyaca vurgu yaptıktan sonra kelam ilminin kadim konularından olan Allah ile ilgili sorulan ‘Allah’ı bilmede yöntem ne olmalıdır?’ sorusuna felsefi kelama olan karşıtlığından ötürü felsefi deliller sunmak yerine ‘sezgi’ şeklinde bir cevap verir. Bu noktada H. Bergson’un sezgiciliğinden etkilendiği görülmektedir.

Yaltekaya, ‘İctimâi İlm-i Kelam-I’ adlı makalesinde ‘Her içtimadan bir ruhaniyet doğar, bir mukaddesiyet zuhur eder.’ sözüyle topluma kutsallık ve ruhanilik yükleyip toplumun yapısıyla inançları arasında bir ilişki kurmaya çalışır. Bunu bayrak örneği ile açıklar. Bir bez ya da direğin kendi başına kutsallık taşımadığı halde toplumun ona kutsallık atfetmesi sonucu bayrağın kudsiyet kazandığını söyler. Başka bir örnekte ise Kabe’nin kutsallığını yine topluma dayandırır ve Sahabenin bile namaz, oruç ve hac gibi ibadetler vasıtasıyla meydana getirdikleri içtimalar vasıtasıyla kutsalın tecellilerini hissettiklerini belirtir. İslam’ın kuvvetli bir sosyal yönünün olması, ibadetlerin sosyal gayeler içermesi yadsınamaz bir gerçek olmakla birlikte İlahi kaynaklı kutsallık ile toplumun oluşturduğu örf kaynaklı kutsallığın özdeşleştirilmesi eleştiriler almasına sebep olmuştur.

Yaltekaya, ‘İctimâi İlm-i Kelam-III’ adlı makalesinde ‘Ulûhiyyetin suret-i telâkkisi eşkâl-i içtimâiyyeye göre değişir.’ ifadesini kullanır ve cahiliye Arapları’nın bir yandan putlardan özel ilahlar oluşturup onlara saygı duyarken bir yandan da yeri göğü yaratan tek ilahı reddetmeme gibi bir düalizme düşmelerinin sebebini iki ayrı toplum yapısına sahip olmaları olarak açıklar.(Güçlü kabilecilik anlayışından dolayı diğer kabilelere karşı olan düşmanlık- Haram aylarda çeşitli panayırlarda bir araya gelip düşmanlığı bir kenara bırakmaları)

Çeşitli açılardan eleştiriler yöneltilen bu projeye üretken bir kelimacı tarafından o buhranlı dönemin şartlarında ortaya konulan özgün bir fikir olarak yaklaşıyor ve düşüncelerinin içerik olarak önem arz etmekle birlikte kendisinden önce meselelerin böyle bir metodolojiyle ele alınmaması ve ‘İctimâi İlm-i Kelam ‘ kavramsallaştırmasının özgünlüğü hasebiyle çalışılmaya değer olduğunu düşünüyoruz.

Anahtar Kelimeler: sosyal teoloji, kutsal, toplum

M. ŞERAFEDDİN YALTKAYA'S İCTİMÂ-İ İLM-İ KELAM PROJECT AND CRITICAL

Merve Avan¹

It is known that there are various threats to the Islamic faith throughout history. Islamic theologians, influenced by the intellectual conditions of the period against these threats, undertook the task of defending the Islamic faith against the opponents and reinforcing the faith of the Muslims. One of the results of this situation is the search for innovation. Because the problems of each period require a unique methodology. Therefore, changes and developments have been seen in the content of the science of Kalam depending on different times and places. In this study, with the modernization and Westernization movements in the Ottoman Empire at the end of the 19th century, the great orientation to positivist thought, the East-West interaction and the relationship between Islam and science, which is one of the search for innovations in the content and method of Islamic sciences, firstly M. The content of the İctimâ-i İlm-i Kelam project proposed by Şerafeddin Yalkaya will be examined. Yalkaya wants to reconcile the kalam with the West's sociological theories instead of the West's modern philosophy, rational inferences, debates and debates. İctimâiyat science gained momentum in the last period of the Ottomans when some Ottoman intellectuals were influenced by sociology schools and made translations. It is seen that the school of reconciling Islamic sciences with sociology was first made by Ziya Gökalp for the science of Fiqh (İctimai Usul-i Fıkıh) and Yalkaya adapted it to the science of Kalam in parallel with Gökalp. This school, on the other hand, undoubtedly took its source from the French social scientists A. Comte and Durkheim. Yalkaya tries to explain why there is a need to make social theology in his article titled "İctimâi İlm-i Kelam: Cenab-ı Hak Is Unknown and Sensed". After emphasizing the need for renewal of kalam due to its inability to answer today's questions, he answers the question "What should be the method in knowing God?", which is one of the ancient subjects of the science of kalam, in the form of 'intuition' instead of presenting philosophical evidences because of its opposition to philosophical theology. . At this point, it seems that he was influenced by H. Bergson's intuitionism. Yalkaya, in his article titled "İctimâi İlm-i Kelam-I", tries to establish a relationship between the structure of the society and its beliefs by attributing holiness and spirituality to the society with the words "A spirit emerges from every social gathering, a holiness emerges." He explains this with the flag example. He says that although a cloth or pole is not sacred in itself, the flag gains holiness as a result of the society's ascription of it. In another example, he attributes the sanctity of the Kaaba to the community and states that even the Companions feel the manifestations of the sacred through the gatherings they bring about through worship such as prayer, fasting and pilgrimage. Although it is an undeniable fact that Islam has a strong social aspect and that worship includes social purposes, the identification of divine origin holiness with the customary sanctity created by the society has led to criticism. Yalkaya, in his article titled "İctimâi İlm-i Kelam-III", uses the expression "The image of the divinity changes according to the social characteristics." explains the reason for their falling into a dualism, such as not rejecting the only god who created the earth and the sky, because they have two separate social structures. He approaches this project, which has been criticized from various angles, as an original idea put forward by a productive theologian in the conditions of that depressive period, and due to the fact that his thoughts are important in terms of content, the issues before him were not handled with such a methodology and the originality of the conceptualization of "Communal Science of Kalam". We think it's worth the effort.

Keywords: social theology, sacred, society

¹Yüksek Lisans Öğrencisi, Aksaray Üniversitesi, İslami İlimler Fakültesi, merve.avan@outlook.com.

KELÂM VE İSLÂM FELSEFESİ GELENEKLERİNİN CEVHER ANLAYIŞLARI ARASINDA BİR KARŞILAŞTIRMA

Rumeysa Nur Şimşek'

Kelam ve felsefe gelenekleri, bilginin imkânı, var olanların kısımları, cisimlerin yapısı ve özellikleri gibi meseleler bağlamında; Antik Yunan düşüncesinde, var olanı düşünmenin ve var olan hakkında konuşmanın imkânlarından doğan, tanrının dışında var olan her şeyin yani âlemin, kendi başına kaim olan cevher ve kaim olamayan arazlardan oluştuğunu söyleyen cevher-araz teorisiyle; fizik ve kozmolojiye dair meseleleri ayrıntılı bir şekilde tartışmanın yanı sıra, tanrının varlığı, fiilleri ve evrenle ilişkisi gibi konuları da temellendirebilme imkânına sahip olmuşlardır.

Felsefede geçmişten gelen teorik sorunların başında, “Tikel somut nesnelere tümeller arasındaki ilişki nasıl kurulur ve bunlardan hangisi asıl varlık ya da cevher adını almaya layıktır?” soruları gelmiştir. Bu yolda öncelikle ilk İslâm filozofu olan Kindî temel kavramların nasıl ortaya konduğunu göstermiş; sonrasında Fârâbî, hem cevher hem de arazın nasıl mahiyet fikriyle birlikte düşünüldüğünü göstermiştir. Ve ardından İbn Sînâ da, duyulur olanla akledilir olanı bir arada düşünen ama kendinde mücerret olarak da bir anlama sahip, mahiyet düşüncesini ortaya koymuştur.

Kelam geleneğinin cevher-araz teorisi bağlamında ise kelamcılar, cevher anlayışlarında erken dönemde Demokritos’un bölünemeyen atomcu fikrinden etkilenmişlerdir. Fakat bu erken dönem atomculuğunun tersine İslâm atomculuğuna göre atomlar, yok iken var olup, yaratılmışlardır. Oluş, atomların birleşme ve ayrılması ile meydana gelmekte olup, burada mekanik bir sebeplilik bulunmamaktadır.

Kelam geleneğine göre, atomlar belirli sayıdadır ve dolayısıyla da âlem boşlukta durmaktadır. Buna mukabil âlem sonludur. Birbiriyle birleşen bölünemez atomlar (cevherler) cisimleri meydana getirir. Kelamcıların, cisimlerin sonsuza kadar bölünemeyeceği bu fikri, evrendeki cisimleri herhangi bir şekilde sonsuzlukla ilişkilendirmenin onları yaratmış (hâdis) olmaktan çıkaracağı ve tanrı hakkındaki ‘Fâil-i Muhtâr’ olması tezini ortadan kaldıracağı endişelerinden kaynaklanmaktadır. Bunun sonucunda kelamcıların tezine göre, âlemin en küçük ve bölünemeyen birimi olan atom (cevher) sonlu ve belirli sayıda olunca, atomlardan oluşan âlemin de sonradan olması akli bir zorunluluk olmaktadır.

Sonuç olarak, kelamcılara göre oluş bozuluşun kaynağı olan bölünemeyen cevherler (atomlar), aralarında zorunlu bir sebep olmadan, Allah tarafından, yoktan ve her an yaratılıyorlardır. Bundan dolayı âlem sonludur ve hâdistir. Bunun tam tersi olarak İslâm felsefecilerine göre ise, mümkün varlık diye adlandırılan kendi zatı ile kaim olan ve ilk kategori olan cevherler; aralarında zorunlu bir sebepliliğe bağlı olarak Allah’tan taşkılları için (sudûr gereği), mahiyetleri ezelidir. Bu yüzden âlemde boşluğa yer yoktur ve âlem ezelidir.

Anahtar Kelimeler: Kelâm; İslâm Felsefesi; Cevher

A COMPARISON BETWEEN THE CONCEPTS OF ORE IN KALAM AND ISLAMIC PHILOSOPHY TRADITIONS

Rumeysa Nur Şimşek'

In the context of issues such as the tradition of theology and philosophy, the possibility of knowledge, the parts of existing things, the structure and properties of objects; In ancient Greek thought, with the ore-accident theory, which states that everything that exists outside of God, that is, the universe, which arises from the possibilities of thinking about the existing and talking about the existing, is composed of self-existing substance and non-solid accidents; In addition to discussing the issues related to physics and cosmology in

detail, they also had the opportunity to ground issues such as the existence of God, his actions and his relationship with the universe.

At the beginning of the theoretical problems coming from the past in philosophy, "How is the relationship between particular concrete objects and universals established, and which of them is worthy of being called the real entity or substance?" questions came. In this way, Kindi, the first Islamic philosopher, showed how the basic concepts were put forward; Afterwards, Fârâbî showed how both ore and land were considered together with the idea of nature. And then Ibn Sînâ put forward the idea of essence, which considers the sensible and the intelligible together, but also has a meaning in itself as abstraction.

In the context of the ore-accident theory of the Kalam tradition, theologians were influenced by Democritus's indivisible atomist idea in the early period in their understanding of ore. However, contrary to this early period atomism, according to Islamic atomism, atoms existed and were created when they did not exist. Formation occurs by the union and separation of atoms, and there is no mechanical cause here.

According to the tradition of kalam, atoms are in a certain number, and therefore the universe stands in emptiness. On the other hand, the realm is finite. Indivisible atoms (substances) combined with each other form bodies. This idea of the theologians that objects cannot be divided into infinity stems from their concerns that associating the objects in the universe with infinity in any way would remove them from being created (hadith) and would eliminate the thesis about God as being a 'Perpetrator'. As a result, according to the thesis of theologians, when the atom (ore), which is the smallest and indivisible unit of the universe, is finite and has a certain number, it becomes a rational necessity for the universe consisting of atoms to be later.

As a result, indivisible substances (atoms), which, according to theologians, are the source of formation and corruption, are created by God out of nothing and at every moment, without any necessary reason between them. Therefore, the world is finite and hadith. On the contrary, according to the Islamic philosophers, the first category is the substances, which are called possible beings and are solid with their own essence; Since they overflow from Allah due to a necessary cause between them (as a matter of fact), their nature is eternal. Therefore, there is no room for emptiness in the world and the world is eternal.

Keywords: Kalam; Islamic Philosophy; Ore

¹Yüksek Lisans Öğrencisi, Aksaray Üniversitesi, İslami İlimler Fakültesi, rumeysanur05@hotmail.com.

İSLAMİ SOL DÜŞÜNCEDE EKONOMİ ÂYETLERİNİN YORUMLANMA BİÇİMLERİ: İHSAN ELİAÇIK ÖRNEĞİ

Mahşide Bora'

İslam ve sol fikriyatın bir araya gelmesi neticesinde İslami sol düşünce ortaya çıkmaktadır. Bu yaklaşımı benimseyen İhsan Eliaçık, zıt kutupları gösteren bu iki kavramın aslında birbirini destekleyen içeriklere sahip olduğunu savunmaktadır. Günümüzde Müslümanlar için Allah, Kur'an, Peygamber gibi değerler önem arz ederken sol düşüncede ise eşitlik, özgürlük, işçi, emekçi gibi sosyal kavramların öne çıktığı görülmektedir. İhsan Eliaçık bu noktada Müslümanların sol düşüncedeki bu sosyal kavramlardan uzaklaştığından bahsetmektedir. Eliaçık, Kur'an'da sol düşüncede yer alan bu değerlere çokça vurgu yapıldığından söz ederek bu iki düşünce yapısını kaynaştırmaya çalışmaktadır. Ayrıca "Antikapitalist Müslümanlar" adı altında faaliyet gösteren bir sosyal grubun içerisinde adı anılan Eliaçık, kapitalizm karşısında ciddi bir duruş sergilemektedir. Bu bağlamda Eliaçık, İslam'ın eşitlikçi bir şekilde yorumlanmadığını iddia eder. Ona göre İslam dini, fakirliğin kötü bir şey olmadığını, mükafat sebebi olduğunu söyleyen ve bu vesile ile zenginlerin fakirlere zekât adı altında yardım yaparak sevap kazandıkları bir hâl almıştır. Eliaçık böyle bir yaklaşımın İslam dini açısından doğru olamayacağını savunarak İslam'ın eşitliğe önem veren bir din olduğunu ispatlama gayretine girmiştir. Bu gayret onu Kur'an'ı yorumlarken âyetlerin bağlamından uzaklaşmaya ve Kur'an'ın tarihsel arka planını göz ardı etmeye sevk etmiştir.

Bildiride İhsan Eliaçık'ın, Nüzul Sırasına Göre Yaşayan Kuran Tefsiri eserinden birkaç örnek ile eleştirilerimizi temellendirmeye çalışacağız. İslam dininde zekât, dinen zengin sayılan bir kimsenin malının belli bir oranını ihtiyaç sahiplerine vermesi olarak tanımlanmaktadır. Bu oran Kur'an'da belirtilmese de hadislerde bu oranın yer aldığı görülmektedir. Eliaçık ise eserinde zekât için "ihtiyaçtan fazlasını vererek arınma" tanımını yapmaktadır. O, zekât için belirlenen kırkta bir gibi oranların ekonomik adaletsizliği gideremeyeceğini söylemektedir. Bunu da yine âyetler ile temellendirmeye çalışmaktadır. Örneğin; Kur'an'ın, yeryüzündeki nimetlerin eşitçe paylaşılmasına işaret ettiğini söyler. Bu sebeple zekâtın herhangi bir orana bağlı olmadığı çıkarımına varır. Ayrıca onun zekâtın kimlere verileceği hususunda metne çokta bağlı kalmadığından bahsedebiliriz. Tevbe Suresi 60. âyette zekâtın kimlere verileceği açıkça zikredilmektedir. Eliaçık ise eserinde bu ayete ters düşebilecek bir yorumla karşımız çıkmaktadır. Âyette zikredilen "Kalbi İslam'a ısındırılacak olanlar" ifadesi, zekât verilecek kimseleri göstermektedir. Fakat Eliaçık, insanlar İslam'a girsinler diye değil; sırf Allah rızası için ve Müslüman olma şartı aranmaksızın insanlara yardım edilmesinin asıl erdem olduğunu dile getirmektedir. Âyetleri tarihsel bağlamından uzaklaşmadan ve dönemin sosyo-kültürel yapısını göz ardı etmeden yorumlamak asıl manayı yakalamak adına çok önemlidir. Eliaçık bu önemli detayı göz ardı etmektedir. Bu yaklaşımı ise Kur'an'ı tarihsel bağlamı içerisinde değerlendiren yorum merkezli meallerde görebilmekteyiz. Bu tarz meallerde, Eliaçık'ın aksine, Peygamber'e dil uzatan kimselerin zekât mallarından yararlanamayacağı dile getirilir. Çünkü dönemin sosyo-kültürel ve siyasal şartları bunu gerektirmektedir. Fakat Eliaçık, antikapitalist düşüncenin verdiği yaklaşımla âyetleri yorumladığı için asıl meselenin eşitlikçi bir toplum oluşturmak olduğunu savunmaktadır. Bu sebeple toplumda Müslüman olsun veya olmasın ekonomik eşitliği sağlamak daha ön plandadır. Örneklerden de anlaşılacağı üzere Eliaçık'ın ideolojik yaklaşımının onun âyetleri yorumlama biçimini fazlasıyla etkilediği görülmektedir. Böyle bir yaklaşım ise âyetleri asıl anlamlarından uzaklaştırmaktadır. Bildirimizde yukarıda genel çerçevesi çizilmiş konuları örnek olarak belirlenen âyetler üzerinden ele alacak ve daha sonra farklı meallerle karşılaştırarak analiz edilmeye çalışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: İhsan Eliaçık, İslami Sol, Antikapitalizm, Ekonomi, Eşitlik

INTERPRETATION OF ECONOMY VERSES IN ISLAMIC LEFTIST THOUGHT: THE EXAMPLE OF İHSAN ELİAÇIK

Mahşide Bora¹

As a result of the coming together of Islam and leftist thought, Islamic left thought emerged. comes out. Adopting this approach, İhsan Eliacik argues that these two concepts, which show opposite poles, In fact, he argues that they have content that supports each other. TodayWhile values such as Allah, the Qur'an and the Prophet are important for Muslims,It is seen that social concepts such as equality, freedom, worker, laborer come to the fore. İhsan Eliacik At this point, since Muslims have moved away from these social concepts in left thought, is talking about. Eliacik emphasizes these values in the left thought in the Qur'an. He tries to fuse these two mindsets by mentioning that Moreover His name in a social group operating under the name of "anti-capitalist Muslims" The aforementioned Eliacik takes a serious stance against capitalism. In this context, Eliacik, He claims that Islam is not interpreted in an egalitarian way. According to him, the religion of Islam means that poverty is bad. Saying that it is nothing but a reason for reward, and on this occasion, the rich give zakat to the poor. It has become a situation where they earn rewards by helping under the name of. Such an approach that it cannot be right in terms of the religion of Islam, Islam is a religion that gives importance to equality. tried to prove that he was. This effort made him interpret the Qur'an and the verses It has led to move away from its context and to ignore the historical background of the Qur'an. In the statement, some of the work of İhsan Eliacik's The Tafsir of the Living Qur'an in the Order of Revelation We will try to justify our criticism with an example. In Islam, zakat is considered rich by religion.It is defined as giving a certain proportion of one's property to the needy. This Although the ratio is not stated in the Qur'an, it is seen that this ratio is included in the hadiths. If the hand is open In his work, he defines zakat as "purification by giving more than what is needed". It's for zakat He says that rates such as one in forty determined cannot eliminate economic injustice. Again, he tries to base this on verses. For example; Quran on earth He says that it points to the equal sharing of blessings. For this reason, any rate of zakat concludes that it is not connected. In addition, there is much in the text about to whom zakat will be given. Let's talk about not being connected. It is clearly stated in verse 60 of Surah At-Tawba to whom zakat will be given. is mentioned. Eliacik, on the other hand, is faced with an interpretation that may contradict this verse in his work. comes out. The expression "those whose hearts will be warmed to Islam" mentioned in the verse indicates the people to whom zakat will be given. But Eliacik is not so that people can convert to Islam; only for the sake of Allah It is the main virtue to help people without the condition of being a Muslim. expresses. Without departing from the historical context of the verses and the socio-cultural interpreting the structure without ignoring it is very important in order to catch the real meaning. this is open It ignores important details. This approach uses the Qur'an in its historical context. We can see it in the interpretation-centered meals that evaluate the In such translations, contrary to Eliacik, It is stated that those who insult the Prophet cannot benefit from the zakat goods. Because The socio-cultural and political conditions of the period require this. But Eliacik is anti-capitalist. Since it interprets the verses with the approach given by thought, the main issue is an egalitarian society. argues to create For this reason, whether a Muslim or not Ensuring economic equality is more important. As can be seen from the examples, Eliacik's It is seen that his ideological approach greatly influenced his way of interpreting the verses. Such an approach takes the verses away from their original meanings. above in our notice It will deal with the general outlined issues through the verses determined as examples andThen we will try to analyze it by comparing it with different translations.

Keywords: İhsan Eliacık, Islamic Left, Anticapitalism, Economy, Equality

¹Yüksek Lisans Öğrencisi, Aksaray Üniversitesi, İslami İlimler Fakültesi, mahsidebora@gmail.com.

AHZAB 35. AYETİN RİVAYET VE DİRAYET AÇISINDAN TEFSİRİ (İBN KESİR VE MATURİDİ ÖRNEĞİ)

Rumeysa Yaldiz'

Kur'ân, insanlara yol göstermek için indirilmiş bir hidayet kaynağıdır. Allah Teâlâ, onu insanları doğru yola iletmek ve bu sayede onların dünya, ahiret mutluluğuna ulaşmaları amacıyla indirmiştir. Bu sebeple onun anlaşılması özelde ona inananlar genelde bütün insanlık için önemlidir. Çünkü o, bütün insanlığa gönderilmiştir. Onun bu öneminin farkında olan insanlar, başta ilk muhatapları olmak üzere onu anlamak için büyük gayretler göstermişlerdir. Bu çabalar günümüzde de devam etmektedir. Hz. Peygamber (sav) döneminde, onun gerekli gördüğü açıklamalar ve sahabelerin ondan merak ettiği hususları sormalarıyla ayetlerin tefsiri ilk olarak onun tarafından yapılmaya başlanmıştır. Sahabelerden sonraki dönemlerde de ayetlerin tefsirine devam edilmiştir. Zamanla farklı tefsir yöntemleri ortaya çıkmıştır. Bu yöntemler için farklı tasnifler yapılsa da temelde bunların Rivayet ve dirayet olarak ikiye ayrıldığı görülür. Rivayet tefsir yönteminde Kur'an Kur'an'la, sünnetle, sahabe ve tabiin sözleriyle tefsir edildiği gözlemlenir. Dirayet tefsir yönteminde ise rivayet tefsir kaynaklarıyla birlikte dil, edebiyat, mantık, kıyas ve çeşitli ilimlerden istifade ederek kendi görüşlerini de aktardıkları müşahede edilir. Bu çalışmada rivayet ve dirayet tefsir yöntemlerinin iki önemli temsilcisi olan İbn Kesir (ö.774/1373) ve Maturidî'nin (ö.339/944) tefsirlerinde Ahzâb 35. ayeti tefsirleri şekil ve muhteva yönünden incelenmiştir. Müslüman insanın kimlik inşasında Kur'ân birincil kaynaktır. Nitekim onun birçok ayetinde de insanların iyi ve kötü karakter özelliklerine yer verdiği görülür. Bu ayetlerde inanan bir kimsede bulunması gereken övülen davranışlara tekrar tekrar dikkat çekilmiştir.

Çalışma da Ahzab 35. ayette geçen Kur'an'a inanmış, Müslüman kimselerde bulunması gereken karakter özelliklerini anlamaya ve farklı tefsir kaynaklarında bunların nasıl açıklandığını izah etmeye çalışılmaktadır. Bu çalışmada müfessirlerin hayatı ve tefsirleri hakkında verilere ulaşabilmek için kaynak tarama yöntemine, konuyla alakalı klasik ve çağdaş yorumları bir araya getirip sentezini yapabilmek için kütüphane yöntemine, müfessirlerin tefsirleri arasındaki benzer ve farklı yönleri ortaya çıkarabilmek için mukayese yöntemine, müfessirlerin ayet hakkında görüşlerini doğru bir şekilde mütalaa edebilmek için tahlil ve tenkit yöntemine başvurulmaktadır. İbn Kesir'in eserinde ayetleri ilişkilendirdiği başka ayetlerle, hadis rivayetleri ve Arap şiirinden bazı örneklerle tefsir ettiği görülmüştür; Ahzâb 35. Ayette geçen Müslüman ve müminlerin arka arkaya ve ayrı olarak zikredilmesini Hucurat 14. Ayetle tefsir ettiği, sonuçta imanın İslam'dan daha özel bir kavram olduğu açıklamasında bulunduğu müşahede edilmiştir. Maturidî ise tamamen farklı bir metotla bu ayeti lügavi anlamlarından yola çıkarak tefsir ettiği gözlemlenmiştir. Ayette geçen bu kelimelerde olduğu diğer kelimeler için de ilgili müfessirlerinin farklı yöntemlerden yola çıkarak farklı anlamlar verdiği müşahede olunmuştur. Müslümanın karakterinde bulunması gereken özelliklerin birçoğunu içeren bu ayetin farklı müfessirler tarafından yapılan yorumlarının incelenmesi sonucu ilgili müfessirlerin farklı yöntemler kullanmalarının sonucu olarak farklı anlamlar ve yorumlar orta koydukları görülür. Bunlardan İbn Kesir'in daha çok elindeki rivayetlerden yola çıkarak ayetlerin tefsirini yaptığı. Maturidî'nin ise Kur'an ayetlerini, ayetler ve hadislerle tefsir etmekle yetinmeyip dil, edebiyat, din ve çeşitli bilgilere dayanarak, akıl ve içtihadıyla yorumladığı gözlemlenir. Bununla birlikte farklı yöntemler kullanmış olsalar da her iki müfessirin de sebeb-i nüzule yer verdiği de onların bir ortak yönü olarak müşahede edilir.

Anahtar Kelimeler: Tefsir, Rivayet, Dirayet

TAFSİR OF AHZAB 35TH VERSE İN TERMS OF NARRATION AND İNSİGH (EXAMPLE OF İBN KATHİR AND MATURİDİ)

Rumeysa Yaldiz¹

The Qur'an is a source of guidance revealed to guide people. Allah Almighty, it to guide people to the right path and thus to reach happiness in this world and the hereafter. For this reason, its understanding is generally understood by those who believe in it. is important to humanity. Because he was sent to all humanity. aware of its importance people with a mental illness, especially their first addressees, make great efforts to understand him. they showed. These efforts continue today. Hz. Prophet (pbuh) during his period, the explanations he deemed necessary and the issues that the Companions were curious about him. The interpretation of the verses was started by him for the first time. from the Companions In the following periods, the interpretation of the verses continued. Different interpretation methods over time has emerged. Although different classifications are made for these methods, basically they are appears to be divided into two. In the method of narration, the Qur'an is combined with the Qur'an, the sunnah, It is observed that it is interpreted with the words of the Companions and Tabi'un. In the method of dirayah tafsir, the narration By making use of language, literature, logic, analogy and various sciences together with the sources of tafsir. It is observed that they also convey their own views. In this study, narration and acumen interpretation Ibn Kathir (d.774/1373) and Maturidi (d.339/944), two important representatives of In their tafsir, the tafsir of the 35th verse of Ahzab was examined in terms of form and content. Muslim The Qur'an is the primary source in the construction of human identity. As a matter of fact, in many of his verses It is seen that people include good and bad character traits. A believer in these verses Attention has been drawn repeatedly to the praised behaviors that should be in a person.

At work The character that should be found in Muslim people who believe in the Qur'an mentioned in Ahzab verse 35. to understand their characteristics and to explain how they are explained in different tafsir sources. is being studied. In this study, it is possible to reach data about the life and interpretations of commentators. by bringing together classical and contemporary comments on the subject and using the source search method for In order to make the synthesis of the library method, the similar and In order to reveal the different aspects, the method of comparison, the commentators' opinions about the verse to the method of analysis and criticism in order to be able to consider his views correctly. is applied. It has been seen that Ibn Kathir interpreted the verses with other verses, hadith narrations and some examples from Arabic poetry in his work; Ahzab in verse 35. The tafsir of Muslims and believers being mentioned one after the other and separately with the 14th verse of Hujurat that he explained that faith is a more special concept than Islam. has been observed. Maturidi, on the other hand, uses a completely different method to interpret this verse from its lexical meanings. It has been observed that he interprets it on the basis of Other words in these words in the verse that the relevant commentators gave different meanings based on different methods. has been observed. Many of the features that should be found in the character of a Muslim As a result of examining the interpretations of this verse, which contains As a result of the interpreters using different methods, different meanings and interpretations are moderate. they appear to have been placed. Based on the narrations in Ibn Kathir's hand, interpreting the verses. Maturidi's interpretation of the verses of the Qur'an with verses and hadiths based on language, literature, religion and various knowledge, with reason and jurisprudence. interpretation is observed. However, although they used different methods, both It is observed that the interpreter also includes the cause of revelation as a common aspect of them.

Keywords: Tafsir, Rivayah, Dirayah

¹Yüksek Lisans Öğrencisi, Aksaray Üniversitesi, İslami İlimler Fakültesi, rumeysayaldiz54@gmail.com.

MEZHEPLER ARASI ÇATIŞMALARIN SEBEPLERİ

Huriye Temel'

Hız. Peygamber hayatta iken olaylar, sorular ve sorunlar karşısında inen ayetleri tebliğ ederek problemlere anında müdahale ediyordu. Hız. Peygamber'in vefatıyla Müslümanlar arası ilk ihtilaflar yaşanmaya başlamıştır. Görüş ayrılıklarının yaşanması pek tabii olmakla beraber ilerleyen zamanlarda yaşanan olaylar ihtilafların tabii olmayan yönüdür. İlerleyen zamanlarda görüş farklılıkları dini, ilmi, fikri boyuta taşınarak şiddetlenmiş ve Müslümanlar arasında farklı görüşte olanlar tekfir edilmeye ardından görüş farklılığından ötürü onlarla savaşılmaya başlanmıştır. Dini anlama noktasında farklı yöntem, bakış açısı ve metotlar oluşturulmuş. Tüm bu farklılıklar ise mezheplerin oluşumuna zemin hazırlamıştır. Mezhep, yeni bir din olmayıp o dini benimseyen toplumların kazandırdıkları formlardır. Bu formların meydana gelmesinde pek çok etken bulunabilir. Siyasi olaylar, kültür, ekonomik yapı, sosyal çevre, kişilik yapısı başlıca etkenlerdendir. Müslümanlar arasında birliğin bir türlü birliğin sağlanamaması ve ayrılıkların yaşanmasında temel sebeplerden biri de Müslümanlar arasında yaşanan mezhep çatışmalarıdır. Bu çatışmalar Müslümanlar arasına nifak tohumu atmakta; kin ve nefret doğurmaktadır. Mezhepler arası yaşanan çatışmaların pek çok sebebi bulunabileceği gibi genel çerçevede altı başlık altında konu edineceğiz. Bu sebepler şöyledir: 1. İktidar mücadelesi; İktidar mücadelesi mezheplerin ortaya çıkışında da çatışmaların yaşanmasında da en önde gelen etkenlerden biridir. Bu etkenin arka planında ise siyasi güç isteği ve ekonomik çıkar yadsınamaz bir gerçektir. 2. Ümmetçilik şuurunun kaybedilmesi; Hız. Peygamber'in vefatından sahabelerinin çoğunun da vefat etmesi veya Medine dışı şehirlere gitmesiyle Hız. Muhammed'in eğitiminden geçip ümmet bilinci kazanmış olan toplum son derece azalmış zamanla da tamamen bitme noktasına gelmiştir. 3. Kur'an'ı Kerim'e yapılan teviller; mezhep mensupları kendi haklılıklarını ispat edebilmek adına dini metinlerde özellikle Kur'an-ı Kerim'de birtakım keyfi tevellere gitmekten kaçınmamışlardır.

4. Farklı görüşlere karşı önyargılı olmak; Şuan ki içinde bulunduğumuz toplumun da problemlerinden biri olan farklı fikir ve durumlara ön yargı, kişinin kendi fikrini savunmaya geçmesine ve diğer görüşe karşı sert tepki vermesine sebep olmuştur. 5. Hadis uydurma; Hız. Peygamber hayatta iken hadisler konusunda çok hassas davranmış hatta Kur'an-ı Kerim ile karışmasından endişe ederek yazılmasına dahi müsaade etmemiştir. Bu hassasiyet sahabe döneminden de gözetilmiştir. Yanlış düşmemek için mümkün olduğunca az rivayette bulunmayı, kabul ederken de şahit istemeyi ve gerekirse yemin ettirmeyi ayrıca da lafız ile rivayete önem vermeyi prensip edinmiştir. Fakat ilerleyen zamanlarda aynı hassasiyet gösterilmemiş bunun sonucunda da hadis uydurmacılığı çoğalmıştır. Mezhep mensupları kendi görüşlerini desteklemek için hadis uydurdukları gibi muhalif oldukları mezhebin fikirlerini çürütmek için de hadis uydurma yoluna gidebilmişlerdir. 6. Araştırma yöntem ve tekniklerinde yetersiz veya ihmalkâr davranış sergilemek.

İslam tarihinde çeşitli zamanlarda ve çeşitli sebeplerle oluşmuş olan mezheplerin birbirleriyle olan çatışmalarını çözmek için öncelikle yapılması gereken ilk şey bu çatışma sebeplerini ortaya koymak ve sebepler üzerinde fikir birliğine varmaktır. Bu çalışma da mezhep çatışmaları üzerinde durarak, o sebepler irdelenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Mezhep; Çatışma; İhtilaf; Şiddet

CAUSES OF CONFLICT BETWEEN SECTIONS

Huriye Temel'

Hız. When the Prophet was alive, he intervened immediately in the face of events, questions and problems by conveying the verses that were revealed. Hız. With the death of the Prophet, the first conflicts began to occur among Muslims. Although it is quite natural that there are differences of opinion, the events that took place in the future are the unnatural aspects of the conflicts. In the following times, the differences of opinion

intensified by moving to the religious, scientific and intellectual dimension, and those with different opinions among Muslims were made takfir and then they started to be fought because of the difference of opinion. Different methods, perspectives and methods have been created at the point of understanding religion. All these differences paved the way for the formation of sects. Sects are not a new religion, they are the forms that societies adopting that religion gain. Many factors can be found in the formation of these forms. Political events, culture, economic structure, social environment, personality structure are the main factors. One of the main reasons for the inability to achieve unity and separation among Muslims is the sectarian conflicts between Muslims. These conflicts sow discord among Muslims; breeds resentment and hatred. As there can be many reasons for the conflicts between the sects, we will discuss them under six headings in a general framework. These reasons are as follows: 1. The struggle for power; The struggle for power is one of the leading factors in the emergence of sects and conflicts. In the background of this factor, the desire for political power and economic interest is an undeniable fact. 2. Loss of ummah consciousness; Hz. After the death of the Prophet, most of his companions died or went to cities outside of Medina. The society, which had passed through the education of Muhammad and gained the consciousness of the ummah, has decreased tremendously and has come to the point of complete extinction in time. 3. Interpretations of the Qur'an; Members of the sect did not refrain from making some arbitrary interpretations in religious texts, especially in the Qur'an, in order to prove their legitimacy. 4. Being prejudiced against different views; Prejudice to different ideas and situations, which is one of the problems of the society we live in, has caused the person to defend his own opinion and to react harshly against the other opinion. 5. fabricating hadith; Hz. While the Prophet was alive, he was very sensitive about the hadiths and even did not allow them to be written, fearing that they would interfere with the Qur'an. This sensitivity was also observed during the period of the Companions. In order not to make a mistake, it has adopted the principle of making as few narrations as possible, asking for witnesses when accepting and taking an oath if necessary, and giving importance to the narration with wording. However, the same sensitivity was not shown in the future, and as a result, fabrication of hadiths increased. The members of the sect used to fabricate hadiths to refute the ideas of the sect they were opposed to, as well as fabricating hadiths to support their own views. 6. To exhibit inadequate or negligent behavior in research methods and techniques. In order to resolve the conflicts between the sects, which were formed at various times and for various reasons in the history of Islam, the first thing to do is to reveal the reasons for these conflicts and to reach a consensus on the reasons. In this study, sectarian conflicts were emphasized and those reasons were examined.

Keywords: Sect; Conflict; Dispute; Violence

¹Yüksek Lisans Öğrencisi, Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi, İlahiyat Fakültesi, huriyetmll0@gmail.com.

KUR'AN'I KERİM'DE GEÇEN SEVGİ KAVRAMININ SEMANTİK METOD İLE ANALİZİ

Mehmet Usta'

Kur'an'ı Kerim, insanların hayatlarında iken dünyaya ve ahirete dair bakış açılarına etki etmek ve zihin dünyalarını oluşturmak amacıyla inançlarından ibadetlerine, diğer insanlar ile olan ilişkilerinden Allah ile olması gereken iletişimlerine kadar birçok alanda davranış biçimlerini konu veya kavram olarak ele almaktadır. Kur'an'ı Kerim'de insanoğlunun bu bilincini oluştururken bir takım odak ve anahtar kelimeler/kavramlar kullanıldığını görmekteyiz. Çalışmamızda ele alacağımız kavram insanoğlunun fitratında olumlu veya olumsuz görülen birtakım özelliklerine karşılık olarak sunulan "sevgi" kavramıdır. Bu kelime/kavram Kur'an'ı Kerim'de genellikle sarf ilmi literatüründeki sülâsi mezîdin if'al babından fiili muzari (gelecek kipi) ehabbe-yuhıbbü (احب - يحب) kalıbıyla kullanılarak ele alınmaktadır. Kur'an'ı Kerim'de bulunan bu kavramı çalışırken öncelik olarak Kur'an öncesi dönemdeki kullanımına, sonrasında ise birinci el kaynak lügat kitaplarına müracaat edilerek açıklaması yapılacaktır. Son olarak çalışmamızdaki bu kavramın Kur'an'ı Kerim'in siyâk ve sibâkı içerisinde yüklendiği manasına değinilmek suretiyle Allah'ın muradına bütüncül bir bakış açısı ile ulaşılmaya gayret gösterilecektir. Çünkü doğru bir Kur'an tefsiri, ancak "Semantik Metod"a has temel ilkeler ele alınarak ortaya çıkacağı kanaatindeyiz. Kur'an'ı anlama ve yorumlama prensipleri içerisinde, sağlam kriterlere dayanan sistem günümüzde semantik metod olarak kabul edilmektedir. Semantik Metod'a has ilkeler ise Kur'an'ı Kerim'de geçen odak veya anahtar kelimelerin, inişi sırasındaki kullanılmış esas manalarını tespit ederek konuya giriş yapıp, ele alınan kavramın geçirdiği mana aşamalarını yani kelimenin ne gibi mana daralmasına, genişlemesine ve mana kaymasına uğradığını, sonuçta ise Kur'an'ı Kerim'in siyâkında nasıl bir mana ifade etmeye başladığını ortaya koymayı amaçlar. Netice olarak bu kavram hakkında Kur'an'ın vermek istediği mesaj doğru bir şekilde okura yansıtılmak istenmektedir.

Anahtar Kelimeler: Sevgi, Semantik Metod, Kur'an'ı Kerim, Bağlılık, Siyâk, Sibâk

ANALYSIS OF THE CONCEPT OF LOVE IN THE QUR

Mehmet Usta'

In order to influence people's perspectives on the world and the hereafter, and to create their mental world, the Qur'an deals with behavior patterns in many areas, from their beliefs to their worship, from their relations with other people to their necessary communication with Allah, as a subject or concept. In the Qur'an, we see that some focus and keywords/concepts are used while creating this consciousness of human beings. The concept that we will consider in our study is the concept of "love", which is presented in response to some positive or negative features of human nature. This word/concept is generally discussed in the Qur'an by using the verb muzari (future tense) ahabba-yuhıbbu (احب - يحب) form from the if'al bab of sulasi mazîd in the science literature. While studying this concept in the Qur'an, firstly its use in the pre-Qur'an period, and then its explanation will be made by referring to the first-hand source dictionary books. Finally, by referring to the meaning of this concept in our study, which is loaded in the siyâk and sibâk of the Qur'an, an effort will be made to reach the will of Allah with a holistic perspective.

Because we believe that a correct interpretation of the Qur'an will emerge only by considering the basic principles of the "Semantic Method". Within the principles of understanding and interpreting the Qur'an, the system based on sound criteria is accepted as a semantic method today. Principles specific to the Semantic Method, on the other hand, introduce the main meanings of the focus or key words in the Qur'an during their descent, and introduce the meaning stages of the concept in question, namely, what kind of meaning contraction, expansion and meaning shift the word has undergone. In the end. it aims to reveal what kind of meaning the word has undergone, what kind of contraction, expansion and shift in meaning, and what kind

of meaning it has started to express in the context of the Qur'an. As a result, the message that the Qur'an wants to give about this concept is aimed to be reflected to the reader correctly.

Keywords: Love, Semantic Method, Quran, Devotion, Siyak, Sibak

¹Doktora Öğrencisi, Aksaray Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, mehmet.usta2@diyanet.gov.tr.

MÜTTAKÎ KAVRAMI VE KUR'ÂN'DA MÜTTAKÎLERİN ÖZELLİKLERİ

Fatma Betül Yıldırıcı'

Takvâ ve İttikâ kavramları Arapça “v-k-y” kök fiilinin mastarlarından biri olan “vikâye” lafzından gelmekte olup muhafaza etmek, himaye etmek, eziyet veren şeylerden sakınmak, bir şeyin başka bir şeyden def edilmesi ve bir şeyi tehlikeye karşı korumak gibi manalara gelmektedir. Bu manada ittikâ ve takvâ lafızları, anlamları itibariyle, bir kimsenin kendisini zarar veren şeylerden iyi bir şekilde koruması, kuvvetli bir himaye altına alması gibi manalara gelmektedir. Terim olarak takvâ kavramı, dinin emir ve tavsiyelerine uyma, haram ve günahlarından sakınma konusunda gösterilen titizliği ifade etmektedir. Takvâ kelimesi Kur'ân'da on yedi yerde geçerken bu sayı kökün ittikâ, takî, etkâ ve müttakî gibi diğer türevleri ve fiil şekilleriyle birlikte Kur'ân'da iki yüz seksen beş yerde geçmektedir. Takvâ kelimesinin ism-i fâil formu olan ve “takvâ sahibi” manasına gelen “müttakî” kelimesinin ise Kur'ân'da kırk sekiz yerde geçtiği görülmektedir. Câhiliye döneminde, genel manasıyla, takvâ kelimesi canlı bir varlığın, dışarıdan gelecek yıkıcı bir kuvvete ya da tehlikeye karşı kendini savunma manasında kullanılırken; Kur'ân'da kelimenin anlam alanı daha da genişletilerek, İslâm'ı doğru bir şekilde yaşamak her Müslümanın vazifesi iken bunu hakkıyla yerine getiren insanlar müttakî olarak isimlendirilmiştir. Müttakî kavramını ve Kur'ân'a göre müttakîlerin özelliklerini tespit etmeyi amaçlayan bu çalışmada ilk olarak takvâ ve müttakî kavramlarının sözlük ve terim anlamları üzerinde durulacaktır. Daha sonra Kur'ân'da müttakîlerin özellikleri imanla ilgili olan özellikleri, ibadet ve amelle ilgili olan özellikleri ve ahlâkla ilgili olan özellikleri olmak üzere üç farklı şekilde kategorize edilecek ve alt başlıklarıyla birlikte belirlenecektir. Konuyla ilgili âyetlerden ve temel tefsir kaynaklarından yararlanmak suretiyle takvâ sahiplerinin özellikleri tespit edilecek, aynı zamanda inananların müttakî seviyesine ulaşabilmeleri için gerekli vasıflar ve müttakîleri diğerlerinden ayıran hususlar da ortaya konulmuş olacaktır.

Anahtar Kelimeler: Tefsir, Kur'an, Takvâ, Müttakî, Sakınmak.

THE CONCEPT OF ALLIANCE AND THE CHARACTERISTICS OF MUTTAKÎ IN THE QUR'ÂN

Fatma Betül Yıldırıcı'

The concepts of taqwa and ittika come from the word “vikâye”, which is one of the infinitives of the root verb “v-k-y” in Arabic, and they mean to preserve, protect, avoid tormenting things, banish something from something else and protect something from danger. In this sense, the words ittika and taqwa, in terms of their meanings, mean that a person protects himself well from harmful things and takes him under strong protection. The concept of taqwa as a term expresses the meticulousness shown in complying with the orders and recommendations of religion and avoiding haram and sins. While the word taqwa occurs in seventeen places in the Qur'ân, this number occurs in two hundred and eighty-five places in the Qur'ân together with other derivatives of the root such as ittikâ, taqî, etkâ and muttaki. It is seen that the word “muttaqî”, which is the name-i agent form of the word taqwa and means “the owner of taqwa”, is used forty-eight times in the Qur'ân. In the period of ignorance, the word taqwa, in general, was used to mean a living being's self-defense against a destructive force or danger coming from outside; In the Qur'ân, the meaning of the word has been further expanded, and while it is the duty of every Muslim to live Islam correctly, people who fulfill it properly are called muttaki. In this study, which aims to determine the concept of taqwa and the characteristics of muttaqî according to the Qur'ân, firstly, the dictionary and term meanings of the concepts of taqwa and muttaqî will be emphasized. Then, the characteristics of the righteous in the Qur'ân will be determined together with their sub-headings by categorizing them in three different ways: those related to faith, characteristics related to worship and deeds, and characteristics related to morality. By making use of

the verses related to the subject and the main sources of tafsir, the characteristics of the people of taqwa will be determined.

Keywords: Tafsir, Qur'ān, Taqwa, Muttaqī, God-fearing.

¹Yüksek Lisans Öğrencisi, Aksaray Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, fatmabetulyildirici@icloud.com.

İŞLETME

COVID-19'UN TÜKETİCİ DAVRANIŞLARINA VE EMNİYET ÇALIŞANLARINA ETKİSİ

Emine Alkan'

2020 yılına damga vuran, hayatımızı, yaşantımızı, davranışlarımızı etkileyen olayın COVID-19 olduğunu söylemek mümkündür. Hala etkisi devam eden olayda yaşanan sürecin davranışlarımızda bir takım değişikliklere sebep olduğu bilinen bir gerçektir. Bu değişikliklere bağlı olarak tüketicilerin satın alma davranışlarında da süreçle birlikte değerlendirmeye alınacak ciddi eğilimler vardır. Pandemi sürecinde getirilen kısıtlamalardan dolayı evlerinde kalan tüketicilerin satın alma alışkanlıkları dönemin durumuna göre değişime uğramıştır. Yaşanan değişimlerin, getirilen yasakların ve birçok kısıtlamaların, denetimi ise emniyet teşkilatı aracılığıyla da sürdürülmektedir. Bu çalışmada da pandemi sürecinde değişen tüketici davranışları ve pandeminin emniyet teşkilatı üzerindeki etkisi değerlendirilmiştir. Değişen tüketici davranışları nezdinde literatürde birçok çalışma incelenmiş olup emniyet teşkilatı bağlamında literatürde pek fazla çalışmaya rastlanmamıştır. Araştırma yöntemi olarak genel tarama metodu tercih edilerek çalışma, genel bir değerlendirmede tutulmuştur. Ayrıca konu ile ilgili daha önceden yapılmış çalışmalardan da, kaynaklardan da faydalanılmıştır.

Müşteriler kriz dönemlerinde satış yeri tercihlerini daha fazla malzeme çeşitliliği olan yerlerden faydalanmak istiyorlar. Kriz sırasında müşteriler daha az satın alım gerçekleştirirler. İhtiyaç dışı olan lüks, elektronik mallar gereksiz ve önemsiz görülüp satın alımı ertelenen ve bekletilen ihtiyaç dışı ürünlerdir. Satın alım öncesi planlama ve liste yapmak müşterilerin ekonomik açıdan bilinçli satın alım kararına teşvik etmekte olup, sonrasında krizi atlattırmayı bir yaşam tarzları haline getirecektir. COVID-19 pandemisiyle mücadelede birçok kurum/kuruluş aktif rol oynamıştır. Bunlardan biri yasal düzenlemelerle kamu sağlığının korunması için kamu otoritelerine yetki tanınan Emniyet Teşkilatı ve personelleridir. Cadde ve meydanlarda kontrol noktaları oluşturan polis ekipleri, araçları durdurarak kişilerin kimlik bilgilerini, izin belgelerinin olup olmadığını, maske ve mesafe kurallarına uyup uymadığını da denetlemiştir. Yaya devriye ekipleri de sokaktaki vatandaşların istisna kapsamında olup olmadıklarını, kapalı olması gereken işyerlerini kontrol etmiştir. 65 yaş üstü ve kronik rahatsızlığı olanların, sokağa çıkamayanların her türlü ihtiyaçlarını temin ederek evlerine kadar ulaştırmıştır. Sokak hayvanları da ihmal edilmeyerek beslenmesi sağlanmıştır.

Tüketim hayatımızın her alanında kaçınılmaz bir davranıştır. Ancak kriz dönemlerinde bu davranışlarımız krize uygun şekilde değişmektedir. Tüm dünyanın etkilendiği ve hala etkisi devam eden COVID-19'un etkilerinin tüketici davranışlarında birtakım değişikliklere sebep olduğu gözlemlenmektedir. Bu çalışmada değişen tüketici davranışlarının yanı sıra emniyet teşkilatı çalışanlarına da yer verilmek istenmiştir. COVID-19 sürecinde emniyet teşkilatının süreci nasıl geçirdiklerine de değinilmek istenmiştir.

Tüketicilerin bu süreçte daha az ürün almaya ve satın alımlarını ertelemesine, planlı ve programlı bir şekilde tüketime dair harcamalarının oluşturulmasına, sadece ihtiyaçlarına yönelik bilinçli bir şekilde satın alma davranışı oluşturdukları hem yapılan çalışmalar hem de gözlemlenen davranışlar doğrultusunda anlatılmıştır. Ayrıca emniyet teşkilatına yansıyan yetki ve görevlerinin çoğalması bu uğurda emniyet çalışanlarının bu süreçle mücadelede ne gibi zorluklarla karşılaştıkları yapılacak olan çalışmalar kapsamında değerlendirilmesi daha uygun olacaktır.

Anahtar Kelimeler: COVID-19, Tüketici Davranışı, Emniyet, Polis

THE EFFECT OF COVID-19 ON CONSUMER BEHAVIOR AND SAFETY WORKERS

Emine Alkan¹

It is possible to say that the event that marked 2020 and affected our lives, lives and behaviors is COVID-19. It is a known fact that the process experienced in the event, which still has an effect, causes some changes in our behavior. Depending on these changes, there are serious trends in the purchasing behavior of consumers to be evaluated together with the process. The purchasing habits of consumers who stayed at home due to the restrictions introduced during the pandemic process have changed according to the situation of the period. The control of the changes, the bans and many restrictions is also carried out by the police force. In this study, changing consumer behaviors during the pandemic process and the effect of the pandemic on the law enforcement agency were evaluated. Many studies have been examined in the literature in terms of changing consumer behaviors, but not many studies have been found in the literature in the context of law enforcement. The general survey method was preferred as the research method, and the study was kept in a general evaluation. In addition, previous studies and resources on the subject were also used.

Customers want to take advantage of places with more material variety in their sales location preferences during crisis periods. During the crisis, customers make fewer purchases. Unnecessary luxuries and electronic goods are unnecessary products that are seen as unnecessary and unimportant, and whose purchase is postponed and kept on hold. Pre-purchase planning and making lists will encourage customers to make an economically conscious purchase decision, and will make surviving the crisis a lifestyle afterwards. Many institutions/organizations have played an active role in the fight against the COVID-19 pandemic. One of them is the Police Organization and its personnel, which are authorized by public authorities to protect public health by legal regulations. Police teams, which created checkpoints on streets and squares, stopped the vehicles and inspected the identity information of the people, whether they had permission documents, whether they followed the mask and distance rules. Pedestrian patrol teams also checked whether the citizens on the street were within the scope of the exemption and workplaces that should be closed. and those with chronic illnesses and those who cannot go out to the streets, and delivered them to their homes. Street animals were also not neglected and fed.

Consumption is an inevitable behavior in every aspect of our lives. However, in times of crisis, these behaviors change in line with the crisis. It is observed that the effects of COVID-19, which is affected by the whole world and still continues, cause some changes in consumer behavior. In this study, besides changing consumer behaviors, it was aimed to include law enforcement personnel. It was also desired to mention how the law enforcement agency went through the process during the COVID-19 process.

In this process, it has been explained in line with both the studies and the observed behaviors that the consumers buy less products, postpone their purchases, create their consumption expenditures in a planned and programmed way, and create a conscious purchase behavior only for their needs. In addition, it would be more appropriate to evaluate the difficulties faced by the security personnel in the fight against this process, within the scope of the studies to be carried out, due to the increase in the authority and duties reflected on the police organization.

Keywords: COVID-19, Consumer Behavior, Police, Police

¹Yüksek Lisans Öğrencisi, Aksaray Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, ealkan88@hotmail.com.

ÇALIŞANLARDA ALGILANAN YENGEÇ SEPETİ SENDROMUNUN İŞ TATMİNİNE ETKİSİ: KAMU ÇALIŞANLARI ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA

*Selcan Uçan Özcan¹
Mustafa Ünsalan²*

Yengeç sepetlerinin kapağı olmaz, çünkü yengeçler atıldığı sepetten tek başına rahatlıkla çıkabilirken sepetteki yengeç sayısı arttıkça kaçış mümkün değildir. Bu durumun sebebi yengeçlerin birbirlerini aşağı çekmeleri ve yaralayarak güçsüzleştirmeleridir. Onları yakalayan kişi, mücadele sonucunda kazananın olmayacağını bildiğinden sepeti kapatmaya gerek duymaz. Bu hikayeden esinlenerek bir metafor olarak ortaya çıkan yengeç sepeti sendromu, insanlardaki bencilliği, dar görüşlülüğü ve kıskançlıkla harmanlanmış bir rekabet duygusunu ifade eder. Bu metafor, toplumsal hayatta başarıya ulaşan veya başarılı olma potansiyeli taşıyan kişileri aşağı çekmeye, engellemeye çalışan bireylerin ve grupların zihniyetini anlamlandırmak için kullanılmaktadır. İş hayatında da yengeç zihniyeti taşıyan çalışanların, negatif örgütsel davranışlarıyla, hem çalışma arkadaşlarını hem de içinde buldukları örgütü ekonomik, sosyal, psikolojik vb. açılardan olumsuz yönde etkileyeceği düşünülmektedir.

Çalışanların yaptıkları işten ve içinde buldukları örgütten hoşnut olma durumunu ifade eden iş tatmini olgusu ise işletme, sosyoloji, psikoloji, ekonomi vb. bilim dallarının ortak çalışma alanına giren ve bu sebeple de literatürde çokça karşılaşılan bir olgudur. Yapılan araştırmalarda ulaşılan sonuçlara göre iş yerindeki ortam, arkadaşlık ilişkileri, ast ve üstlerinin bireye karşı tutum ve davranışları bireyin iş tatmin düzeyini önemli ölçüde etkileyen faktörlerdir. Bir örgütte, çalışanlardaki negatif örgütsel davranışlar anlaşılıp çözümlenmedikçe ve bu davranışları önlemeye hatta yok etmeye yönelik öneriler geliştirilmedikçe örgütsel iyileşme ve performansın artması mümkün olmayacaktır. Bu durum kamu hizmeti veren örgütlerde de geçerli olmakla beraber kamu çalışanlarının tutum ve davranışları, kamu hizmetinin başarısını da etkilemektedir.

İş ortamında kendisine destek olan, başarıya sevk eden ve başarıyı takdir eden insanlarla değil de bunların tam tersi davranışlar sergileyen yengeç zihniyetli insanlarla birlikte çalışanların, iş tatmini düzeyinin ve dolayısıyla işteki verimliliğinin düşeceği hipotezinden yola çıkılarak yapılan bu araştırmanın amacı, kamu kurumlarında çalışanlarda algılanan yengeç sepeti sendromunun iş tatminine etkisinin ölçülmesidir. Literatürde yengeç sepeti sendromu ve iş tatmini olgularını ayrı ayrı ele alan çalışmalar olmasına karşın bu iki olgunun birbiri ile ilişkisini inceleyen herhangi bir çalışmaya rastlanmamıştır. Bu çalışma alanında bir ilk olması sebebiyle önem taşımaktadır. Araştırma, bir nicel araştırma tekniği olan anket yöntemi kullanılarak gerçekleştirilecektir. Araştırmanın evreni tüm kamu çalışanlarıdır. Araştırmanın örnekleme ise Gençlik ve Spor Bakanlığına bağlı merkez ve taşra teşkilatlarında çalışan kamu personelinden oluşturmaktadır. Anketler basit tesadüfi örnekleme yoluyla seçilecek Gençlik ve Spor Bakanlığına bağlı birimlerde çalışan kamu personeline, internet ve sosyal medya hesapları aracılığıyla ulaştırılacaktır. İlk bölümü katılımcıların kişisel bilgilerine dair sorulardan oluşan anket formunda, algılanan yengeç sepeti sendromunu ölçmek amacıyla Fettahlioğlu ve Dedeoğlu'nun (2021) "Yengeç Sepeti Sendromu ve Ölçek Geliştirme Çalışması" başlıklı araştırmada geliştirdikleri, geçerlik ve güvenilirliğini aynı çalışmada kanıtladıkları üç alt bileşenden oluşan 27 soru önermeli ölçek kullanılmıştır. Çalışanların iş tatmini düzeylerini ölçmek için ise Başol ve Çömlekçi'nin (2020) Türkçe geçerlik-güvenirlik çalışmasını geliştirdikleri Brayfield ve Rothe (1951) tarafından geliştirilen, Judge, Locke, Durham ve Kluger (1998) tarafından kısaltılan 5 maddelik iş tatmini ölçeği anket formuna dahil edilmiştir. Veri toplama süreci devam etmekte olan bu araştırma, anket formları ile elde edilen verilerin elektronik ortama aktarılıp SPSS programı kullanılarak istatistiksel yöntemlerle çözümlenmesi ve yorumlanması ile tamamlanacaktır. Araştırma sonlandığında elde edilecek bulgular doğrultusunda geliştirilecek önerilerin, hem literatüre katkı sağlayacağı hem de özel sektörde ve kamu kurumlarında insan kaynakları yönetimi için faydalı ve yönlendirici olabileceği düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Yengeç Sepeti Sendromu; İş Tatmini; Kamu Çalışanları

EFFECT OF CRAB BASKET SYNDROME THAT IS PERCEIVED IN EMPLOYEES ON JOB SATISFACTION: A STUDY ON PUBLIC EMPLOYEES

Selcan Uçan Özcan¹
Mustafa Ünsalan²

Crab baskets do not have caps, because while one crab could easily get out of the basket to which it has been thrown, it is not possible to escape as long as the number of crabs in the basket increases. The reason for this is that crabs pull each other back into the basket and they get them powerless wounding each other. The person who has caught them does not feel the need to close the cap since he/she has already known that there would be no winner after the struggle. Derived as a metaphor inspired by a story, crab basket syndrome expresses selfishness, narrow-mindedness in humans, and a sense of competition that is blended with jealousy. This metaphor is used to make sense of the mentality of groups and individuals trying to hamper and pull down persons who have succeeded in social life or have the potential to be successful. It is thought that, also in business life, employees who have a crab mentality with their negative organizational behaviors would affect adversely both their workmates and the organization within which they are, from economic, social, psychological and etc. aspects.

Job satisfaction, expressing the situation for employees to be pleased with the job which they are doing and the organization within which they are, is a phenomenon that falls into fields of a joint study of sciences such as business administration, sociology, psychology, economics, etc. and therefore that is often confronted in the literature. According to results which are concluded in studies carried out, in a workplace; environment, friendship relations, subordinates' and superiors' attitudes and behaviors towards individual are factors that affect significantly the level of an individual's job satisfaction. In an organization, it would not be possible to be an organizational improvement and increase performance as long as negative organizational behaviors in individuals are not understood and not analyzed, and as long as recommendations for prevention, even for removing of these behaviors are not developed. In addition to this situation to be valid in organizations that render public service, public employees' attitudes and behaviors affect on the success of public service, too.

Based on the hypothesis that the level of job satisfaction and therefore of productivity at work of employees will decrease, who are working together with humans with crab mentality showing exact opposite behaviors, instead of those supporting these employees in the workplace environment, bringing to success and appreciating; the purpose of this study carried out is to measure the effect of crab basket syndrome that is perceived in employees working in public institutions on job satisfaction. Although there have been studies that address the phenomena of crab basket syndrome and job satisfaction separately in the literature, yet no studies which examine the relationship between these two phenomena have been confronted. This study is of importance in that it is the first one in its field. The study will be carried out using a survey method that is a quantitative research technique. The population of the study is all public employees. The sample of the study consists of public personnel working in central and provincial organizations of the Ministry of Youth and Sports. Surveys will be selected by the way of simple random sampling and be delivered to public personnel working in the units of the Ministry of Youth and Sports through internet and social media accounts. In the survey form, of which the first section consists of questions on attendees' personal information, in order to measure the perceived crab basket syndrome, we used the scale with 27-suggestive questions, consisting of three sub-components, developed by Fettahloğlu and Dedeoğlu (2021) in the study titled "Crap in Barrel Syndrome and Scale Development Study", and proven by them its validity and reliability in the same study. Carried out by Başol and Çömlekçi (2020) of which the Turkish validity-reliability study, developed by Brayfield and Rothe (1951), and shortened by Judge, Locke, Durham and Kluger (1998), a 5-item job satisfaction scale was included into the survey form, in order to measure employees' levels of job satisfaction. This study, of which data collection process is in progress, will be completed by analyzing and interpreting data obtained from survey forms, through statistical methods, upon

transferring into an electronic environment using the SPSS software program. It is thought that suggestions, which will be developed in line with findings that will be obtained when the study has finished, both would make a contribution to the literature and could be beneficial to and be leading for human resources management in the private sector and the public sector.

Keywords: Crab Basket Syndrome; Job satisfaction; Public Employees

¹Yüksek Lisans Öğrencisi, Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, selcan.ozcan3a@gmail.com.
²Dr. Öğr. Üyesi, Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, İİBF, mustafaunsalan@nevsehir.edu.tr.

CARDANO PİYASASINDA HAFTANIN GÜNÜ ANOMALİSİ

Ahmet Kalkan'

Cardano piyasası doğrulanabilir akıllı sözleşmeler içeren ve merkezi olmayan bir blok zincir ağıdır. Bu piyasanın bir enstrümanı olan Cardano para birimi 2015 yılında geliştirilmeye başlanmış ve ilk olarak 2017 yılında piyasalarda işlem görmeye başlamıştır. Cardano para birimiyle ilgili tüm çalışmalar ilgili tüm kesimlerin bilgisine açıkça sunularak yayınlanmakta ve halka arz edilmektedir. Haftanın günü anomalisinde finansal varlıkların meydana getirdiği fiyat hareketlerinde haftanın herhangi bir günündeki getirilerinin diğer günlere kıyasla daha yüksek veya daha düşük getiri gerçekleştirip gerçekleştirmediği incelenmektedir. Bu tebliğde kripto para birimlerinden biri olan Cardano (ADA) para biriminde haftanın günü anomalisinin varlığı incelenmiştir.

Bu tebliğin amacı ekonomik hayatımızda yeri gittikçe artan Cardano para birimi hakkında bilgi vererek literatüre katkı sağlamak ve davranışsal finans anomalilerinden biri olan haftanın günü anomalisinin Cardano üzerinde gözlenip gözlemlenmediğini tespit etmektir.

Bu çalışmada Cardano para birimine ait 31.12.2017-02.08.2021 tarihleri arasındaki toplam 1310 günlük kapanış verisi elde edilmiş ve $\ln(P_t/P_{t-1})$ formülü kullanılarak veri logaritmik getiri serisine dönüştürülmüştür. Verilerin normal dağılım gösterip göstermediği Kolmogorov-Smirnov testi ile incelenmiştir. Haftanın günlerinin getirilerini araştırmak için ANOVA (varyans analizi) testi yapılmıştır. Haftanın günleri getirilerinin medyanlarının birbirine eşitliği, parametrik olmayan istatistiksel analiz yöntemlerinden olan Kruskal-Wallis testi yapılarak karşılaştırılmış ve Cardano getiri serisinde haftanın günü anomalisine dair bulgular tespit edilmiştir. Son olarak, Cardano getiri serisinde haftanın günleri karşılaştırılarak getirilerin birbirlerinden anlamlı bir şekilde farklılık gösterip göstermediği Wilcoxon sıra toplamı testi ile araştırılmıştır.

Kolmogorov-Smirnov testi sonucunda Cardano getiri serisinin normal dağılım göstermediği tespit edilmiştir. ANOVA (varyans analizi) testinde kuyruk olasılığı değerinin ve Kruskal-Wallis testinde Ki-kare değerinin %10 düzeyinde istatistiksel olarak anlamlı oldukları görülmüştür. Wilcoxon sıra toplamı testi bulguları doğrultusunda, Perşembe ve Cumartesi günleri arasında %1 seviyesinde istatistiksel olarak anlamlılık bulunduğu belirlenmiştir.

ANOVA testi sonucunda Cardano getiri serisinde haftanın günlerinden en az birinin ortalamasının diğerlerinden farklı olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Kruskal-Wallis testinde ise haftanın günlerinin farklı ortalama getiriler sağladıkları görülmüştür. Diğer bir ifadeyle Cardano getiri serisi için haftanın günü anomalisinin varlığı kanıtlanmıştır. Wilcoxon sıra toplamı testi yapılarak günler birbirleri ile karşılaştırıldığında, Cardano para biriminin Cumartesi günlerinde daha yüksek getiri sağladığı, Perşembe günlerinde ise diğer günlere kıyasla daha az getiri sağladığı tespit edilmiştir. Sonuç olarak hayatımızda yeri gittikçe artan kripto para birimleri ile ilgili yeni bilgiler elde etmek için bu konuda yapılacak bilimsel çalışmaların arttırılmasını önermekteyiz.

Anahtar Kelimeler: Haftanın Günü Anomalisi; Cardano; ADA

DAY OF THE WEEK ANOMALY IN CARDANO MARKET

Ahmet Kalkan'

The Cardano marketplace is a decentralized blockchain network with verifiable smart contracts. The Cardano currency, which is an instrument of this market, began to be developed in 2015 and first began to be traded on the markets in 2017. All studies related to the Cardano currency are published and offered to the public, openly for the information of all interested parties. In the day of the week anomaly, it is examined whether the returns on any day of the week in price movements caused by financial assets realize higher or lower

returns compared to other days. In this communique, the existence of a day-of-the-week anomaly in the Cardano (ADA) currency, one of the cryptocurrencies, was examined.

The purpose of this paper is to contribute to the literature by providing information about the Cardano currency, which is increasing its place in our economic life, and to determine whether the day of the week anomaly, which is one of the behavioral finance anomalies, is observed on Cardano.

In this study, the total 1310 closing data of the Cardano currency between 31.12.2017 and 02.08.2021 was converted to a logarithmic return series using the formula $\ln(P_t/P_{t-1})$. The Kolmogorov-Smirnov test was used to determine whether the data showed a normal distribution or not. ANOVA (analysis of variance) test was conducted to investigate the returns of the days of the week. The Kruskal-Wallis test revealed evidence of the anomaly of the day of the week in the Cardano return series, and compared the days of the week, the Wilcoxon ranking sum test was used to determine whether the returns differ significantly.

As a result of the Kolmogorov-Smirnov test, it was determined that the Cardano return series did not show a normal distribution. According to the ANOVA (analysis of variance) test result, the tail probability value and from the result obtained from the Kruskal-Wallis test, the Chi-square value was found to be statistically significant at the level of 10%. According to the Wilcoxon ranking chart test findings, a statistically significant 1% level was detected between Thursday and Saturday.

The analysis concluded that ANOVA testing and average of at least one of the days of the week differ from the others. According to the Kruskal-Wallis test, it was found that they provided different average returns on the days of the week. In other words, the existence of a day-of-the-week anomaly has been proven for the Cardano series of returns. With the Wilcoxon ranking sum test for Cardano cryptocurrency, it has been determined that when the days are compared with each other, higher returns are provided on Saturdays and less returns on Thursdays compared to other days. As a result, we suggest that the studies on this subject should be increased for scientific knowledge about cryptocurrencies, which have an increasing place in our lives.

Keywords: Day of the Week Anomaly; Cardano; ADA

¹Yüksek Lisans Öğrencisi, Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, ahmeetskalkan@gmail.com.

MUHASEBE BİLGİ KALİTESİNİ BELİRLEYEN FAKTÖRLER

Kübra Atçeken'

Muhasebe bilgi kalitesi kavramı, pek çok ölçüt ve boyut içerdiğinden tek bir olgu şeklinde ifade edilemez. Bu sebeple literatürde de bu kavramın sabit bir tanımı bulunmamaktadır. Bir muhasebe bilgisinin yararlı ve dolayısıyla kaliteli olarak ifade edilmesi, finansal bilgiyi kullanan taraflara sağlayacağı fayda ile doğru orantılıdır. Amacı doğru ve güvenilir bilgiyi ilgili kişi ya da kurumlara iletmek olan muhasebe bilgi sistemi aracılığıyla oluşturulan muhasebe bilgilerinin kalitesinin, öncelikle çıkar çevresi de denilen işletme iç ve dış çevre açısından incelenmesi yararlı olacaktır. İşletme yönetimi veya çalışanları ile işletme dışındaki karar alıcıların kullandığı finansal bilgiler, kullanım amacına bağlı olarak birbirinden farklı nitelikte olacaktır. Farklı nitelikte bilgiler için de farklı ölçüde bilgi sunumu yapılması gerekecektir.

Öz itibarıyla ihtiyaç duyulan bilgi her kesim kullanıcı için doğru ve güvenilir nitelikte olmalı ancak bilginin içeriği farklı ölçüde sunulmalıdır. Türkiye Muhasebe Standartları Kavramsal Çerçeve' de belirtildiği üzere bir finansal bilginin faydalı olması temel nitelikler ile destekleyici niteliklere sahip olmasına bağlıdır. İhtiyaca uygunluk ve gerçeğe uygun sunum ile bu temel nitelikleri destekleyici; karşılaştırılabilirlik, anlaşılabilirlik, doğrulanabilirlik ve zamanında sunum özellikleri, finansal bilginin faydası için temel teşkil etmektedir.

İşletme içinde hem muhasebe bilgisinin oluşum aşamasında hem de oluşan bilginin doğruluğunun tespiti esnasında iç denetim, bağımsız denetim ve kurumsal yönetim faktörleri büyük önem taşımaktadır. Söz konusu faktörlerle birlikte denetim ve kontrol aşamalarından geçen muhasebe bilgilerinin tarafsız, güvenilir, zamanında ve tam sunulması, hile ve hatalardan arındırılması, bilgi kullanıcılarının ihtiyacına cevap vererek muhasebe bilgisinin kalitesini belirleyecektir. Bilgi sisteminin meydana getirdiği ve sunumu finansal raporlarla gerçekleştirilen muhasebe bilgisi; eksiksiz, anlaşılabilir, şeffaf bir şekilde oluşturularak, karar verme aşamasındaki iç ve dış çevrede konumlanan bilgi kullanıcılarına yararlı olduğu ölçüde kaliteli sayılmaktadır.

Bu bağlamda çalışmada, karar almak için bilgiye ihtiyaç duyan karar alıcıların kullandığı bilgilerin kalitesi üzerinde etkili olan faktörlere ilişkin literatür taraması yapılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Muhasebe Kalitesi, Muhasebe Bilgi Sistemi, Faydalı Finansal Bilgi

FACTORS THAT DETERMINE THE QUALITY OF ACCOUNTING INFORMATION

Kübra Atçeken'

The concept of accounting information quality cannot be expressed as a single phenomenon because it contains many criteria and dimensions. Therefore, there is no fixed definition of this concept in the literature. The beneficial and therefore quality expression of an accounting information is proportional to the benefit that it will provide to those who use financial information. The quality of accounting information created through the accounting information system, whose purpose is to deliver accurate and reliable information to the relevant individuals or institutions, will be useful for the internal and external environment of the business, also known as the interests environment, to begin with. The financial information used by business management or employees and non-business decision makers will be of different nature depending on the purpose of use. A different amount of information will also need to be presented for different quality information.

The information needed at the core must be accurate and reliable for each user, but the content of the information must be presented to a different extent. As stated in the conceptual Framework of Turkish

Accounting Standards, the beneficial use of financial information depends on its basic qualifications and supporting qualifications. Compliance with the need, importance and realistic presentation, supporting these key attributes; comparability, intelligibility, verifiability and timely presentation are the basis for the benefit of financial information.

Internal audit, independent audit and institutional management factors are critical both during the creation of accounting information and during the determination of the accuracy of the information generated within the business. The objective, reliable, timely and full delivery of accounting information through audit and control phases with these factors, deception and error removal will determine the quality of accounting information by responding to the needs of information users. Accounting information generated by the information system and presented through financial reports is considered to be of quality to the extent that it is useful for information users located inside and outside the decision-making process, creating in a complete, understandable, transparent manner.

In this context, the purpose of the study will be to study literature on factors that influence the quality of the information used by decision makers who need information to make decisions.

Keywords: Accounting Quality, Accounting Information System, Useful Financial Information

¹Yüksek Lisans Öğrencisi, Aksaray Üniversitesi, İİBF, atcekenkubra85@gmail.com.

OTEL İŞLETMELERİNDE ATIK YÖNETİMİNİN BİR ÖRNEK İLE İNCELENMESİ

Süleyman Kandilci¹

Vedat Erman²

Tuncay Kılıç³

Bu çalışmanın amacı otel işletmelerinin atık yönetim sürecini ve bu sürece dair uygulamalarını bir örnek üzerinden anlamaya çalışmaktır. Çalışma Akdeniz Üniversitesi İİBF İşletme bölümü son sınıf uygulama dersinin bir çıktısı olarak oluşmuştur. Günümüzde kaynak kullanımının, atıkların uzaklaştırılmasının, su ve toprak kirliliğinin gelecek nesilleri tehdit ettiğinin farkına varılmasıyla birlikte otel işletmeleri ekoloji faktörünü kurumsal stratejilerine ve uzun vadeli planlarına dahil etmek zorunda kalmışlardır. Bu uygulamalar sektörde ekoloji ile uyumlu işletme faaliyetlerinin önemini ortaya çıkartmıştır. Son yıllarda otellerde çevreye duyarlı işletme faaliyetleri arasında atıkların yönetilmesi önemli bir konu olarak dikkat çekmektedir. Bu kapsamda, araştırmada Antalya'daki oteller arasında ilk sıfır atık belgesine sahip olan Limak Lara De Luxe Hotel & Resorts'un atık yönetimi süreci ve uygulamaları anlaşılmasına çalışılmıştır. Araştırmanın saha çalışması kurumsal izin alınarak otelin sürdürülebilir yönetiminden sorumlu üst düzey yöneticisi ile yapılan yüz yüze görüşme ile yürütülmüştür. Araştırmaya dahil olan işletmenin izniyle bu çalışma yürütülmüştür. Ayrıca çalışmanın yazarları konu hakkında detaylı olarak sosyal medya taraması ve gözlem yapmışlardır. Araştırma sonuçları otel işletmelerinde atık yönetim sürecinin ekoloji ve ekonomi açısından önemini ve Limak Lara De Luxe Hotel & Resorts'un yaptığı gibi örnek uygulamaların artması gerekliliğini ortaya çıkartmıştır. Keşfedici nitelikte olan bu çalışmanın kapsamının genişletilerek tekrarlanması halinde hem konaklama sektöründe otel işletmelerine özgü genellenebilir sonuçlar elde edilebileceği hem de ölçüm aracının geliştirilebileceği umulmaktadır.

Anahtar Kelimeler: atık yönetimi, otel işletmeleri, sıfır atık, sürdürülebilirlik

INVESTIGATION OF WASTE MANAGEMENT IN HOTEL OPERATIONS WITH AN EXAMPLE

Süleyman Kandilci¹

Vedat Erman²

Tuncay Kılıç³

The aim of this study is to understand the waste management process of hotel businesses and their practices regarding this process through an example. The study was formed as an output of the last year application course of the Faculty of Business Administration of Akdeniz University. In this context, the waste management process and practices of Limak Lara De Luxe Hotel & Resorts, which is the first hotel among Antalya hotels to have a zero waste certificate, has been tried to be understood in the research. The fieldwork of the research was carried out by face-to-face interviews with the senior manager responsible for the sustainable management of the hotel, after obtaining institutional permission.

Keywords: waste management, hotel operations, zero waste, sustainability

¹Lisans Öğrencisi, Akdeniz Üniversitesi, İİBF, suleymankndlc@outlook.com.

²Lisans Öğrencisi, Akdeniz Üniversitesi, İİBF, vedaterman4@gmail.com.

³Lisans Öğrencisi, Akdeniz Üniversitesi, İİBF, 20180402016@ogr.akdeniz.edu.tr.

TMS-19 ÇALIŞANLARA SAĞLANAN FAYDA VE HİZMETLER

Nurseli Bayazıt'

Bir ekonomik sistemin en önemli göstergesi istihdamdır. İstihdamın teşviki için ise çalışanların mevcut şartlarının iyileştirilmesi ve çalışanlara belli faydaların sağlanması gerekir. TMS-19 çalışanlara yarar sağlama bakımından bu bağlamda diğer muhasebe sistemleri içerisinde ön plana çıkmaktadır. Bu çalışmanın amacı TMS-19 Çalışanlara Sağlanan Faydalar kapsamında kıdem tazminatını ve muhasebeleştirilmesini açıklamaktır. Çalışma iki bölümden oluşmaktadır. Çalışmanın birinci bölümünde TMS-19 çalışanlara sağlanan faydalar ve yasal mevzuat çerçevesinde kıdem tazminatı muhasebe uygulamasının daha iyi anlaşılması için örneklerle açıklanmış olup TMS-19 çalışanlara sağlanan faydalar dört ana başlık altında kaleme alınmıştır. Bunlar; kısa vadeli faydalar, işten ayrılma sonrası sağlanan faydalar, diğer uzun vadeli faydalar ve işten çıkarma tazminatlarıdır. Çalışmanın ikinci bölümünde ise kıdem tazminatının nasıl muhasebeleştirildiği üzerinde durulmuştur. Ayrıca VUK (Vergi Usul Kanunu) açısından kıdem tazminatı incelenecektir.

Anahtar Kelimeler: Çalışanlara sağlanan fayda ve hizmetler, Kıdem Tazminatı, Muhasebe

BENEFITS AND SERVICES PROVIDED TO TMS-19 EMPLOYEES

Nurseli Bayazıt'

The most important indicator of an economic system is employment. In order to encourage employment, it is necessary to improve the current conditions of the employees and to provide certain benefits to the employees. In this context, TAS 19 stands out among other accounting systems in terms of providing benefits to employees. The purpose of this study is to explain the severance pay and its accounting within the scope of TAS-19 Employee Benefits. The study consists of two parts. In the first part of the study, TAS-19 employee benefits and severance pay within the framework of legal regulations are explained with examples to better understand the accounting application, and TMS 19, employee benefits are written under four main headings. These are; short-term benefits, post-employment benefits, other long-term benefits and termination benefits. In the second part of the study, it is emphasized how the severance pay is accounted for. In addition, severance pay will be examined in terms of tax procedure law.

Keywords: Benefits And Services Provided To Employees, Severance Pay, Accounting

¹Yüksek Lisans Öğrencisi, Aksaray Üniversitesi, İİBF, nurseli-bayazit@hotmail.com.

TÜRKİYE DE KADIN GİRİŞİMCİ KOOPERATİFÇİLİĞİ ÜZERİNE BİR DEĞERLENDİRME: KIRŞEHİR ÖRNEĞİ

Suna Kaymaz¹

Günümüzde gelinen medeniyet seviyesine rağmen insanlık tarihi kadar eski olan yoksulluk olgusu hala güncelliğini korumaktadır. Yoksulluğun etkilerinin derin olması ile birlikte kadınların bundan daha fazla etkilenmesi kabul edilen bir gerçektir. Bu yüzden yoksullukla mücadelede kadınların öncelikli olması istenen ve beklenen bir durumdur. Özellikle Sanayi Devrimi ile birlikte emek piyasasında erkek egemenliğinin belirgin hale gelmesi, kadınlar için yeni ve etkin sorunların doğmasına neden olmuştur. Ekonomik anlamda gelişebilmek ve refah düzeyini arttırmak için cinsiyet eşitliğinin sağlandığı ve ekonomiye hem erkek hem kadın iş gücünün katılımıyla mümkün olabilmektedir. Tüm dünyada ve ülkemizde bu anlamda çözüm üretmek kaçınılmaz bir hal almıştır. Yapılan araştırmalar ve çalışmalar göstermiştir ki bu konuda sadece kadınların çabaları yeterli olmamakta, devlet ve sivil toplum kuruluşlarının desteğine de ihtiyaç duyulmaktadır. Bu konuda özellikle kooperatifçilik düşüncesi gibi evrensel, katılımcı, demokratik işleyişi olan ve üretime dayalı bir anlayışla kooperatifçiliğin etkili olabileceği söylenebilir. Türk kooperatifçiliğinin geleceğine yön veren ve ayrıca kadınların girişimci olmaları ve iş gücüne dâhil olmalarını sağlamak için T.C. Gümrük ve Ticaret Bakanlığı'nın hazırlamış olduğu 2012-2016 yıllarını kapsayan ve Türkiye Kooperatifçilik Stratejisi ve Eylem Planının hayata geçirilmiştir. Böylece ilgili bakanlık Kadın Kooperatifleri Tanıtım ve Kapasite Geliştirme Projesi'ni 2012 yılında hayata geçirmiş ve süresiz devam ettirme kararı almıştır. Bu projenin temel hedefi, kadınların görülmeyen emeklerinin görünür kılınması ve ekonomik anlam kazandırılması, kadınlara iş olanakları sağlayarak ekonomik olarak bağımlı olmak durumundan kurtarmak şeklinde özetlenmiştir. Bu strateji ile Türkiye'de ilk kadın girişimci kooperatifleri ilk olarak bölgede yaşanan depremin de olumsuz etkisini bertaraf etmek için İzmit ile İstanbul da gerçekleşmiştir. Sonraki yıllarda Güneydoğu ve Doğu Anadolu bölgelerinde ki iller başta olmak üzere ülkenin diğer bölgelerine yayılmıştır. Günümüz de tüm ülkede farklı iş kollarında faaliyet gösteren kadın girişimci kooperatiflerinin sayısı 2005 yılında 36 iken bu sayı T.C. Ticaret Bakanlığı verilerine göre 588'e ulaşmıştır. Türkiye'de kadın girişimci kooperatiflerinin sayısının artması, güçlenmesi ve etkin olabilmesi için çeşitli program ve planlar uygulanmakta olup bunlardan birisinin de KOOP- DES (Kooperatiflerin Desteklenmesi Programı) ve KADEV (Kadın Emegini Değerlendirme Vakfı) olduğu kabul edilmektedir. Çalışmanın kapsamını oluşturan Kırşehir ilinde yedi tane kadın girişimci kooperatifi olduğu, bunlardan üç tanesinin ise KOOP-DES projesi kapsamında hibe desteği aldığı, hepsinin üretim ve pazarlama kooperatifi olduğu tespit edilmiştir. Bu noktadan hareket edilerek, bu çalışma da kadın girişimciliğini esas alan kadın girişimci kooperatifleri ve onlara destek olan KADEV () vakfı ve KOOP- DES programının genel hatları ile incelenmesi sağlanmıştır. Çalışmada Kırşehir ilindeki kadın girişimci kooperatiflerine yönelik verilerin derlenerek çalışmanın ana hatlarının oluşturulmuş ve Kırşehir'deki kadın girişimci kooperatiflerinin sorun ve çözüm önerilerinin tartışılması sağlanmıştır. Kırşehir'in genel ekonomik ve kadınların ekonomik yaşama entegrasyonu birlikte düşünüldüğünde bu tür bir programın sadece Kırşehir'deki kadın girişimciliğini değil aynı zamanda Ahilik kültürünün de gelişmesine ve ülke geneline yayılmasına katkı sağlayabileceği düşünülmektedir. Evrensel değerleri olan Ahiliğin, kooperatifçilik ile birleştirilmesi ile birlikte Bacıyan-ı Rum öğretisinin de daha netleşebileceği hatta KOOP-DES programlarına daha da güçlü destek sağlayabileceği ön görülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Girişimcilik, kooperatif, kadın girişimci kooperatifi, KOOP-DES, KADEV

AN EVALUATION ON WOMEN ENTREPRENEUR COOPERATIVES IN TURKEY: THE CASE OF KIRŞEHİR

Suna Kaymaz¹

Despite the level of civilization reached today, the phenomenon of poverty, which is as old as the history of humanity, still maintains its actuality. It is an accepted fact that the effects of poverty are profound, and that women are more affected by it. Therefore, it is desirable and expected that women should be prioritized in the fight against poverty. Especially with the Industrial Revolution, the emergence of male dominance in the labor market has led to new and effective problems for women. In order to develop economically and increase the level of welfare, it is possible to ensure gender equality and the participation of both male and female labor force in the economy. It has become inevitable to produce solutions in this sense all over the world and in our country. Studies and studies have shown that women's efforts are not sufficient in this regard, and the support of the state and non-governmental organizations is also needed. It can be said that cooperatives can be effective in this regard, especially with an understanding that is universal, participatory, democratic and production-based, such as the idea of cooperatives. T.C., which shapes the future of Turkish cooperatives and also enables women to be entrepreneurs and to be included in the workforce. The Turkish Cooperative Strategy and Action Plan covering the years 2012-2016, prepared by the Ministry of Customs and Trade, has been implemented. Thus, the relevant ministry implemented the Women's Cooperatives Promotion and Capacity Building Project in 2012 and decided to continue it indefinitely. The main objective of this project has been summarized as making women's invisible labor visible and gaining economic meaning, providing women with job opportunities and saving them from being economically dependent. With this strategy, the first women entrepreneur cooperatives in Turkey were first established in Izmit and Istanbul in order to eliminate the negative effects of the earthquake in the region. In the following years, it spread to other parts of the country, especially the provinces in the Southeastern and Eastern Anatolian regions. Today, while the number of women entrepreneurs' cooperatives operating in different business lines throughout the country was 36 in 2005, this number has increased to T.C. According to the data of the Ministry of Commerce, it reached 588. Various programs and plans are being implemented in order to increase the number of women's entrepreneurs' cooperatives, to strengthen them and to be effective, and it is accepted that one of them is KOOPDES (Cooperatives Support Program) and KADEV (Women's Labor Evaluation Foundation). It has been determined that there are seven women entrepreneur cooperatives in the province of Kırşehir, which constitutes the scope of the study, three of them receive grant support within the scope of the KOOP-DES project, and all of them are production and marketing cooperatives. From this point of view, in this study, women entrepreneurs' cooperatives based on women's entrepreneurship and the KADEV foundation and KOOPDES program that support them were examined in general terms. In the study, the main lines of the study were formed by compiling the data on the women's entrepreneur cooperatives in Kırşehir and it was ensured that the problems and solution proposals of the women's entrepreneur cooperatives in Kırşehir were discussed. Considering the general economy of Kırşehir and the integration of women into economic life, it is thought that such a program can contribute not only to women's entrepreneurship in Kırşehir, but also to the development of Ahi culture and its spread throughout the country. It is foreseen that the Bacıyan-ı Rum doctrine will be clarified and even stronger support for KOOP-DES programs will be provided by combining the universal values of Ahi-Order with cooperatives.

Keywords: Entrepreneurship, cooperative, women entrepreneurs cooperative, KOOP-DES, KADEV

¹Yüksek Lisans Öğrencisi, Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi, İİBF, suna.kaymaz@saglik.gov.tr.

TÜRK KOOPERATİFÇİLİĞİNDE TARIM SATIŞ KOOPERATİFLERİNİN ÖNEMİ ÜZERİNE GENEL BİR DEĞERLENDİRME

Mehmet Sulubulut'

Kooperatifçilik, işleri kolaylaştırmak, iş birliği yapmak fikri ile meydana çıkmış, değişen ve sürekli gelişen şartlara en hızlı şekilde uyum sağlayabilen, birçok ihtiyacın karşılanması ve en yüksek faydayı amaçlayan kar amaçlı demokratik bir ortaklıktır. Türkiye' de kooperatifçilik konusunda imece kültürü ve ahi birliklerinden günümüze kadar zengin bir bilgi birikimine sahiptir. Türk kooperatifçiliği her geçen gün gelişme göstermektedir. Özellikle son yıllarda tarımdan ticarete enerjiden sigortacılığa kadar birçok alanda Türk kooperatifçiliği geniş bir kitleye uzanmaktadır. Türkiye'de kooperatifçiliğin gelişmesinde tarım sektörü ve ticari yaşamda önemli olan tarım satış kooperatifleri ininde önemi oldukça büyüktür.

Bu çalışmada Türk kooperatifçiliğinde, tarım satış kooperatifinin önemi; kooperatif sayısı, kooperatif birlik sayısı, ortak sayısı ve tarım sektörüne yapmış olduğu katkıların genel bir değerlendirmesi yapılmıştır. Çalışmada genel kooperatifçilik bilgileri, tarım satış kooperatifleri hakkındaki bilgiler, yerli ve yabancı kaynaklardan derlenerek çalışmanın alt yapısı oluşturulmuştur. Çalışmada ayrıca Türkiye'de tarım satış kooperatifleri ile ilgili resmi veriler ve hazırlanan raporlar incelenerek çalışmaya derinlik kazandırılmıştır.

Türkiye'de Tarım satış kooperatifleri, çiftçilerin ürettikleri ürünleri piyasaya rayicinden değerlendirerek çiftçilerin daha fazla kâr elde etmelerini sağlayan önemli bir yapıdır. Ayrıca bu kooperatifler üretici ortaklarına tohum, kredi ve gelişen ve ilerleyen güncel tarım konularında eğitimler vererek daha kaliteli ve çok miktarda ürün yetiştirmelerini yardımcı olmaktadır.

Tarım satış kooperatifleri ve birlikleri 4572 sayılı kanuna tabidir. Bu kanunun amacı kooperatifler ve birliklere ait hükümleri düzenlemektir. Bu yasa ile tarım satış kooperatifleri ve birlikleri piyasada güçlü, kendilerine özel finansal kaynaklar ile piyasada etkin, demokratik ve verimli şekilde faaliyet göstererek tarım satış kooperatifçiliği daha iyi konuma getirmektedir. En az otuz üretici bir araya gelerek tarım satış kooperatifi kurabilmektedir, kooperatif birliği kurabilmesi içinde en az üç tarım satış kooperatifinin bir araya gelmesi gerekmektedir.

2022 yılı itibarı ile ülkemizde yaklaşık 602.248 üretici ortak tarafından kurulan 322 adet tarım satış kooperatifi bulunmaktadır. Bu kooperatiflerin kurduğu 17 adet tarım satış kooperatifler birliği bulunmaktadır. Tarım satış kooperatiflerinin ortak sayısı, diğer toplam kooperatiflerdeki ortak sayısının yaklaşık %14 'ünü oluşturmaktadır. Türkiye' de toplam kooperatif ortak sayısı 8.109,225 kişidir. Tarım satış kooperatiflerinin birlik sayısı, Türkiye' de toplam kooperatif birlik sayısının yaklaşık %14 'ünü oluşturmaktadır. Türkiye' de 2022 yılı itibarı ile toplamda 84.232 adet kooperatif bulunmaktadır. Tarım satış kooperatiflerinin amacı, çiftçilerin ürettikleri ürünleri piyasa rayicinden değerlendirerek çiftçilerin daha fazla kâr elde etmesini sağlamaktır.

Türk kooperatifçiliğinde tarım satış kooperatiflerinin önemi, yaşanan küresel gıda krizinde daha da iyi anlaşılmıştır. Tarım satış kooperatiflerinin sorunlarının çözümünde etkin ve kalıcı çözümler yerinde olacaktır.

Anahtar Kelimeler: Kooperatif, Tarım, Tarım Satış Kooperatifi

A GENERAL EVALUATION ON THE IMPORTANCE OF AGRICULTURAL SALES COOPERATIVES IN TURKISH COOPERATIVES

Mehmet Sulubulut¹

Cooperatives emerged with the idea of making things easier and cooperating, It is a profit-oriented democratic partnership that can adapt to changing and constantly developing conditions as quickly as possible, meeting many needs and aiming for the highest benefit. She has a rich knowledge about cooperatives in Turkey, from the imece culture and ahi unions to the present. Turkish cooperatives are developing day by day. Especially in recent years, Turkish cooperatives reach a wide audience in many fields from agriculture to trade, from energy to insurance sector. Agricultural sales cooperatives, which are important in the agricultural sector and commercial life in the development of cooperatives in Turkey, are of great importance. In this study, the importance of agricultural sales cooperative in Turkish cooperatives; A general evaluation of the number of cooperatives, the number of cooperative unions, the number of members and their contributions to the agricultural sector has been made. In the study, general cooperative information, information about agricultural sales cooperatives were compiled from domestic and foreign sources and the infrastructure of the study was created. In the study, the official data and reports about agricultural sales cooperatives in Turkey were examined and the study was deepened. Agricultural sales cooperatives in Turkey are an important structure that enables the farmers to gain more profit by evaluating the products they produce to the market at fair value. In addition, these cooperatives help their producer partners to grow higher quality and large quantities of products by providing training on seeds, credit and current agriculture that is developing and progressing. Agricultural sales cooperatives and unions are subject to Law No. 4572. The purpose of this law is to regulate the provisions of cooperatives and unions. With this law, agricultural sales cooperatives and unions are strong in the market, with their own financial resources, and by operating effectively, democratically and efficiently in the market, agricultural sales cooperatives are in a better position. At least thirty producers can come together to establish agricultural sales cooperatives, at least three agricultural sales cooperatives must come together in order to establish a cooperative union. As of 2022, there are 322 agricultural sales cooperatives established by approximately 602,248 producer partners in our country. There are 17 agricultural sales cooperatives unions established by these cooperatives. The number of members of agricultural sales cooperatives constitutes approximately 14% of the total number of members in other cooperatives. The total number of cooperative members in Turkey is 8,109,225. The number of unions of agricultural sales cooperatives constitutes approximately 14% of the total number of cooperative unions in Turkey. As of 2022, there are 84,232 cooperatives in total in Turkey. The aim of agricultural sales cooperatives is to enable farmers to gain more profit by evaluating the products produced by farmers at the market value. The importance of agricultural sales cooperatives in Turkish cooperatives has been better understood in the global food crisis. Effective and permanent solutions will be in place in solving the problems of agricultural sales cooperatives.

Keywords: Cooperative, Agriculture, Agricultural Sales Cooperative

¹Yüksek Lisans Öğrencisi, Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi, İİBF, mehmet.sulubulut@saglik.gov.tr.

TÜRK BANKACILIK SEKTÖRÜNDE LİKİDİTE-FİNANSAL PERFORMANS İLİŞKİSİ

Hatice Çelik¹

Hüseyin Nazmi Kartal Demirgüneş²

Bir ülkenin finansal sisteminin en önemli parçası olan bankacılık sektörünün finansal performansının ölçülmesi, son yıllarda yaşanan ekonomik gelişmelerle birlikte daha da önemli hale gelmiştir. Performans ölçümü ile bankalar, rekabet avantajı yaratabilmek için gerekli olan durum değerlendirmesini yapabilmekte ve risk alabilme potansiyellerini analiz ederek, alınacak kararların kârlılığa, verimliliğe ve performansa katkılarını önceden ölçümleyebilmektedir. Bankaların faaliyetlerinin büyüklüğü ve zaman içerisindeki gelişimi ülke ekonomisinin büyüklüğünün ve yönünün belirlenmesiyle yakından ilişkilidir. Bankalar en temelde üstlendikleri fonksiyonlar gereği firmalar ve hane halkının fon taleplerini yani özellikle kredi ihtiyaçlarını karşılamaktadır. Öte yandan, yapılan düzenlemeler çerçevesinde, fon sahiplerinin tasarruflarını güvenle saklayabilecekleri bankacılık sektörünün temel kaynaklarını fon arzı oluşturmaktadır. Bu doğrultuda bankalar kaydi para yaratma fonksiyonu çerçevesinde yatırımları destekleyerek ülke ekonomisinin gelişimine büyük katkıda bulunmaktadır. Bu denli öneme sahip bankaların, finansal sağlamlığı ile performansları da ilgili otoriteler ve yatırımcılar tarafından takip edilen unsurlardandır.

Finansal sistemin ve bankaların faaliyetlerinin artması için finansal performanslarının ölçülmesi, bankaların rekabet edebilmeleri açısından büyük önem arz etmektedir. Türkiye’de bankacılık sektörünün kredi arzı ile milli gelir büyümesi arasında yüksek oranda ilişki bulunmasından dolayı özellikle kamu bankaları diğer bankalara göre ülke ekonomisini daha çok desteklemektedir.

Literatürde likidite ile finansal performans arasındaki olası ilişkiyi konu alan çok sayıda çalışma bulunmaktadır. Ancak, yapılan çalışmaların çoğunlukla imalat sektörü üzerine yoğunlaştıkları görülmektedir. Bankacılık sektörüne yönelik çalışmalar ise nispeten sınırlı olup, literatür genellikle tek bir alt sektöre yönelik çalışmaları barındırmaktadır.

Bu çalışma, bu boşluğu doldurmaya çalışmakta ve Türk bankacılık sektöründe likidite-finansal performans ilişkisini irdelemekte; likiditenin bankaların finansal performansları üzerinde nasıl bir etki yaratacağını belirlemeyi amaçlamaktadır. Bu amaç bağlamında, Türkiye’de faaliyet gösteren kamu ve özel sermayeli mevduat bankalarından oluşan bir örneklem üzerinde ekonometrik bir analiz yapılması amaçlanmaktadır.

Teorik altyapı ve literatür incelemesi ışığında, likiditenin finansal performans göstergesi olan aktif kârlılığı üzerindeki etkisinin tespit edilmesinin amaçlandığı bu çalışmada, tahminleme aşağıda oluşturulan modele göre yapılmaktadır:

$$ROA_t = \beta_0 + \beta_1 LİK_t + \beta_2 SERYET_t + \beta_3 AKKAL_t + \varepsilon_t$$

Modelde yer alan değişkenlerin hesaplanmasında sektörel bilançolar kullanılmaktadır. Modelin bağımlı değişkeni; aktif kârlılığı olup, -dönemler itibariyle- net dönem kârı (zararı) / aktif toplamı şeklinde hesaplanmakta ve ROA ile gösterilmektedir.

Modelde kullanılan bağımsız değişkenler ise, likidite, sermaye yeterliliği ve aktif kalitesi olup, bunlar -sırasıyla- LİK, SERYET ve AKKAL şeklinde gösterilmektedir.

Model dâhilindeki değişkenlere ait veriler yıllık olup; 2002-2021 dönemini kapsamaktadır.

Çalışmanın ampirik bulgularına yönelik beklenti likiditenin, sermaye yeterliliğinin ve aktif kalitesinin finansal performansı pozitif yönde etkilemesidir.

Anahtar Kelimeler: Finansal Performans, Bankacılık Sektörü, Likidite, Karlılık.

LIQUIDITY-FINANCIAL PERFORMANCE RELATIONSHIP IN THE TURKISH BANKING SECTOR

Hatice Çelik¹

Hüseyin Nazmi Kartal Demirgüneş²

Performance and profitability measurement of banking sector which is the most important part of financial system of a country has become more important compared to past with the economical developments experienced in recent years. To be able to create competitive advantage with this performance measurement, the banks take the advantage of making estimation of general situation, analyzing risk potentials and measuring the contributions of decisions to be taken to profitability, performance and effectiveness. The size of the activities of banks and their development over the time are closely related to determining the size and direction of the country's economy. In line with the functions they undertake, banks meet the fund demands of firms and households, in other words, especially their loan needs. On the other hand, within the framework of the regulations made, the main resources of the banking sector, where fund owners can safely keep their savings, is the supply of funds. Accordingly, banks contribute greatly to the development of the national economy by supporting investments within the framework of their dematerialized money creation function. The financial soundness and performance of such important banks are among the factors followed by the relevant authorities and investors. The most important indicators of the financial performance of banks are the development of their inter-period profits and the share of these profits in the total asset size of the shareholders. In other words, the higher the level of profit on assets owned and equity, the higher the performance level of that bank and therefore the auto finance.

Measuring the financial performance of the financial system and the activities of the banks is of great importance for the competitiveness of the banks. Due to high correlation between credit supply of the banking sector is Turkey and national income growth rate, particularly public sector banks is supporting the country's economy much more than the other banks.

There are many studies in the literature on the possible relationship between liquidity and financial performance. However, it is seen that the studies mostly focus on the manufacturing sector. Studies on the banking sector are relatively limited, and the literature generally includes studies for a single sub-sector.

This study tries to fill this gap and examines the liquidity-financial performance relationship in the Turkish banking sector; It aims to determine how liquidity will affect the financial performance of banks. In the context of this purpose, it is aimed to make an econometric analysis on a sample consisting of public and private deposit banks operating in Turkey.

In this study, which aims to determine the effect of liquidity on the return on assets, which is an indicator of financial performance, in the light of the theoretical background and literature review, the estimation is made according to the model created below:

$$ROA_t = \beta_0 + \beta_1 LİK_t + \beta_2 SERYET_t + \beta_3 AKKAL_t + \varepsilon_t$$

Sectoral balance sheets are used to calculate the variables in the model. The dependent variable of the model; is the return on assets and is calculated as the net period profit (loss) / total assets -by periods- and shown with ROA.

The independent variables used in the model, on the other hand, are liquidity, capital adequacy and asset quality, and these are shown as LİK, SERYET and AKKAL, respectively.

The data on the variables within the model are annual and covers the period of 2002-2021.

The expectation for the empirical findings of the study is that liquidity, capital adequacy and asset quality positively affect financial performance.

Keywords: Keywords: Financial Performance, Banking Sector, Liquidity, Profitability.

¹Yüksek Lisans Öğrencisi, Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi, İİBF, haticec@ziraatbank.com.tr.
²Doç. Dr., Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi, İİBF, kartal.demirgunes@ahievran.edu.tr.

TÜRKİYE MUHASEBE TARİHİ ARAŞTIRMALARINDA LİTERATÜR TARAMASI: MUHASEBE FİNANS TARİHİ ARAŞTIRMA DERGİSİ

Beyza Nur Gölbaşı¹

Türkiye Muhasebe Tarihi alanında yapılan çalışmalar çeşitli zorluklar içinde yapılmaktadır. Bu zorluklar arasında özellikle muhasebe tarihi incelenmesinde yapılan kaynak taramalarının sınırlı kalması ve disiplinler arası çalışma kabiliyetinin etkisi büyüktür. Gerek devlet ve toplum yapısı gerekse toplumun kültür değerleri, özellikle kullanılan yazı dili gibi konuların araştırmalarda dikkat edilmesi gereken püf noktalarıdır. Bu durumda ülkemizde yapılan muhasebe tarihi araştırmalarının gelişmesinde aksaklıklara neden olmuştur. Bu çalışmada yerli literatürde yayımlanmış olan Türkiye'deki Muhasebe Tarihi araştırmaları ele alınacaktır. Ocak ve Temmuz ayı olarak yılda iki defa yayımlanan Muhasebe ve Finans Tarihi Araştırmaları Dergisi bu çalışmanın öncül kaynağı olarak yer almaktadır. Dergide basılmış makaleler incelenirken nicel araştırma yöntemlerinden olan meta-analiz yöntemi kullanılmıştır. Bu amaçla ilk olarak disiplinlerarası yaklaşımlardan söz edilecek daha sonra muhasebe tarihi ve gelişimiyle ilgili çalışmalarda izlenen araştırma yöntemleri ele alınarak yayımlanan çalışmalarının tarama sonuçları analiz edilecektir.

Anahtar Kelimeler: Muhasebe Tarihi, Muhasebe ve Finans Tarihi Dergisi, Meta-Analiz

A LITERATURE REVIEW ON ACCOUNTING HISTORY RESEARCH IN TURKEY: ACCOUNTING AND FINANCIAL HISTORY JOURNAL

Beyza Nur Gölbaşı¹

Studies in the field of Turkish Accounting History are carried out under various difficulties. Among these difficulties, especially the limited literature review in the history of accounting and the ability to work interdisciplinary have a great impact. Both the state and society structure and the cultural values of the society, especially the written language used, are the key points to be considered in research. In this case, it caused disruptions in the development of accounting history studies in our country. In this study, Accounting History studies in Turkey published in the domestic literature will be discussed. The Journal of Accounting and Financial History Studies, which is published twice a year in January and July, is the primary source of this study. While examining the articles published in the journal, the meta-analysis method, which is one of the quantitative research methods, was used. For this purpose, firstly, interdisciplinary approaches will be mentioned, and then the research methods followed in studies on the history and development of accounting will be discussed and the results of the published studies will be analyzed.

Keywords: Accounting History, Accounting And Financial History Journal, Meta-Analysis

¹Yüksek Lisans Öğrencisi, Aksaray Üniversitesi, İİBF, nurbeyza20@outlook.com.

KAMU YÖNETİMİ

DERİN EKOLOJİ DÜŞÜNCESİNDE TARIMIN YERİ

Neşet Kicik'

İnsanoğlu yaşamı boyunca doğa ile etkileşim halinde olmuştur. Bu etkileşim Avcı-Toplayıcı toplumlarda daha zararsızdır. Fakat insanların yerleşik hayata geçmesi, doğa üzerindeki tahakkümü de beraberinde getirmiştir. İnsanlar, Avcı-Toplayıcı düzende hayatta kalmak için doğrudan doğruya doğanın bir parçası gibi hareket ederken; Tarım Toplumuyla beraber yerleşik hayata geçerek doğadan kopmaya başlamıştır. Bu kopuş Sanayi Devrimine kadar küçük ölçekli devam etmiştir. Fakat Sanayi Devrimi sonrası artan üretim-tüketim döngüsü ve nüfus gibi etkenler doğaya ve canlı yaşamına insan kaynaklı tehdidi üst seviyeye taşımıştır. Bu doğrultuda insanların doğaya etkisini ve canlıların yaşam alanlarına müdahalesini azaltmak için birçok düşünür tarafından çevresel ve ekoloji kapsamında çözümler araştırılmaya başlanmıştır. Bu çözümlerden birisi de Arne Naess'ın Derin Ekoloji düşüncesidir.

Derin Ekoloji insanlar da dahil olmak üzere tüm canlıların içkin bir değere sahip olduğunu ve her canlının yaşama hakkı olduğunu savunur. Ayrıca Derin Ekoloji, bir canlının diğer başka bir canlının yaşamına müdahale etmemesini; eğer bir müdahale olacaksa sadece kendi yaşamının sınırlılığı kapsamında bir müdahaleyi öğütler. Bu doğrultuda Derin Ekoloji, ütopyik bir hareketten ziyade tüm olası durumları hesaba katan ve çevresel sorunların çözümünde net sonuçları hedefleyen bir anlayıştır. Bu hedefini yerine getirirken felsefeden yararlanmakla birlikte "Biyosferik Eşitlik" gibi hususlara da değinmektedir. Bu doğrultuda doğaya en fazla zarar veren insanlığın, temel besin ihtiyacı ve bu ihtiyacı karşılaması için yaptığı tarımsal üretim Derin Ekoloji kapsamında önemli bir konumdadır. Ayrıca doğayla yakın ilişkisi olan tarımsal üretimde yapılacak bir hata hem doğayı hem de doğada yaşayan canlıları etkileyecektir.

Bu gelişmeler doğrultusunda çalışmamızın amacı, Derin Ekolojik anlayışını ele alarak çevresel sorunlara nasıl çözümler getirdiğini saptamakla birlikte temelde doğayla yakın ilişkisi olan tarımın Derin Ekoloji düşüncesinde yerini belirlemektir. Çalışmayı ortaya koyarken Arne Naess'ın kalem aldığı birincil kaynak/kaynaklar ve Derin Ekoloji düşüncesi kapsamında diğer araştırmacılar tarafından kalem alınan ikincil kaynaklar incelenmiştir. Ayrıca tarımın çevreyle olan ilişkisini de anlamak için çalışmamız çerçevesinde tarım konulu kaynaklara da başvurulmuştur. Bu incelemeler sonucunda Derin Ekoloji ve Derin Ekoloji düşüncesinde tarımın yeri saptanmıştır. Sonuç olarak Derin Ekoloji, insanların ve diğer canlıların birbirlerine zarar vermeden yaşamaları için önemli çözümler sunmuştur. Bu doğrultuda insanların temel besin ihtiyacını karşılamak için yapmış oldukları tarımsal üretimde de çevrenin hassas dengesinin önemsenmesi gerekmektedir. Derin Ekolojik anlayış kapsamında özellikle günümüz endüstriyel tarımın yanlış ve çevreye zararlı bir uygulama olduğu ortadadır. Özellikle kimyasallar kullanılarak ürün yetiştirilmesi sonucu diğer canlıların yaşam alanına müdahale edilmesi Derin Ekoloji anlayışının "Biyosferik Eşitlik" ilkesi ile çelişmektedir. Günümüzde Derin Ekoloji anlayışına uygun ve çevreye zararsız tarımsal üretim için organik tarım, kent tarımı gibi uygulamaların desteklenmesi ve geliştirilmesi gerekmektedir. Bu sayede diğer canlıların yaşam alanlarına saygılı ve Derin Ekoloji anlayışa uygun bir üretim yapılmış olur.

Anahtar Kelimeler: Derin Ekoloji, Sığ Ekoloji, Kendini Gerçekleştirme, Biyosferik Eşitlik, Derin Ekoloji ve Tarım

THE PLACE OF AGRICULTURE IN DEEP ECOLOGICAL THOUGHT

Neşet Kicik'

Mankind has been in interaction with nature throughout their lives. This interaction is more harmless in Hunter-Gatherer Societies. However, the settled life of people has caused domination on nature. While humans act as a direct part of nature in order to survive in the Hunter-Gatherer order; It started to break away from nature by moving to settled life with the Agricultural Society. This rupture continued on a small scale

until the Industrial Revolution. However, Factors such as the increased production-consumption cycle and population after the Industrial Revolution brought the human-induced threat to nature and living things to a higher level. In this direction, solutions within the scope of environmental and ecology have been started to be explored by many thinkers in order to reduce the impact of humans on nature and the interference of living things in their habitats. One of these solutions is Arne Naess's idea of Deep Ecology.

Deep Ecology argues that all living things, including humans, have an inherent value and that every living thing has the right to live. In addition, Deep Ecology advises that a living thing should not interfere with the life of another living thing. If there is to be an intervention, deep ecology advises an intervention only within the scope of its own life. In this direction, Deep Ecology is an understanding that takes into account all possible situations and aims clear results in solving environmental problems, rather than a utopian movement. While completing this goal, deep ecology touches on many topics such as Philosophy and "Biospheric Equality". The agricultural production of humanity which causes the most damage to nature, to meet the basic nutritional needs and this need, is in an important position in Deep Ecology Thinking. In addition, a mistake in agricultural production, which is part of nature, will affect both nature and living creatures in nature.

The aim/ targets of this study; First It is to determine how it brings solutions to environmental problems by taking Deep Ecological understanding. Second, to determine the place of agriculture in Deep Ecology thought. While presenting the study, the primary source(s) written by Arne Naess and the secondary sources written by other researchers within the scope of Deep Ecology thought were examined. In addition, in order to understand the relationship of agriculture with the environment, agricultural resources were used. As a result of these reviews, the place of agriculture in Deep Ecology and Deep Ecology thought has been understood. As a result, Deep Ecology has provided important solutions for humans and other living things to live without harming each other. The delicate balance of the environment should be taken into account in agricultural production to meet the basic nutritional needs of people. In the Deep Ecological understanding, it is obvious that today's industrial agriculture is a wrong and environmentally harmful practice. Today, it is necessary to support and develop practices such as Organic Agriculture and Urban Agriculture for agricultural production in accordance with the understanding of Deep Ecology and harmless to the environment.

Keywords: Deep Ecology, Shallow Ecology, Self-Realization, Biospheric Equality, Deep Ecology and Agriculture

¹Yüksek Lisans Öğrencisi, Çorum Hitit Üniversitesi, İİBF, neset.kicik@gmail.com.

CUMHURBAŞKANLIĞI HÜKÜMET SİSTEMİNDE YÜRÜTMENİN HIZLI KARAR ALABİLME AVANTAJI VE ALINAN KARARLARIN DENETİMİ SORUNU

Muhammed Ahmed Çakmak¹

Melih Coşgun²

21.01.2017 tarihli ve 6771 sayılı Kanunun, 16 Nisan 2017 tarihindeki referandumla kabul edilmesiyle birlikte yapılan değişiklik yeni hükümet sisteminin anayasal zeminini hazırlanmıştır. Referandum sonucu, Parlamenter Hükümet Sistemi yerine Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemine geçişin anayasal alt yapısı tamamlanmıştır. 24 Haziran 2018'de yapılan genel seçimler ile uygulamada da Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemine geçilmiştir. Bu yeni hükümet sistemi üzerine birçok tartışma yapılmıştır. Bu tartışmalar yeni sisteme geçilen 24 Haziran 2018 tarihinden bu yana hâli hazırda devam etmekte olup; muhalefet partilerinin üzerinde durduğu temel tartışma alanı ise parlamenter sisteme dönüş olmuştur. Bu tartışmaların odaklandığı önemli noktalardan birisi de güçlenen ve tek elde toplanan yürütme organının denetimi sorunudur. Muhafız kanat Türkiye'nin otoriter bir yönetim sistemine kaydığını, yürütmenin ve dolayısıyla anayasa tarafından yürütme yetkisi ve görevinin verildiği Cumhurbaşkanı'nın alacağı kararların denetiminin güçleşeceği iddiasında bulunmaktadır. Diğer yandan söz konusu iddianın aksini savunan iktidar ise muhalefetin iddialarına karşı Cumhurbaşkanının sorumsuzluğunun kaldırıldığını, yasama organının; yazılı soru, meclis araştırması, genel görüşme ve meclis soruşturması gibi yürütmeyi denetleme araçlarına sahip olduğunu ileri sürmektedir. Hükümetin sistem değişikliği isteğinin en önemli sebeplerinden biri devletin, etkin ve hızlı karar alabilme kabiliyetine sahip bir yürütme organı ihtiyacı olduğu düşüncesidir. Bu kaygı neticesinde yeni hükümet modeli, yürütmeyi güçlendirmiştir. Parlamenter sistemde hükümet meclis içerisinden çıkmakta ve yürütmenin üzerinde etkili olmaktaydı. Meclis, hükümet üzerinde sıkı denetim araçlarına sahip olup bu araçların kullanılması kimi zaman yürütme yetkisinin kullanılmasını zor duruma düşürmüştü. Cumhurbaşkanlığı hükümet sisteminde ise parlamenter sistemin aksine güçlü bir yürütme mevcuttur. Fakat Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sisteminde yasama ve yürütme erklerinin birbirinden kesin çizgilerle ayrılması, parlamentonun hükümet üzerindeki etkisini azaltmıştır. Bu bağlamda çalışmada, Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sisteminde yürütme organının karar alma süreci ve bu sürecin parlamenter sisteme göre daha hızlı ve etkili olmasının olumlu ve olumsuz yönleri incelenmektedir. Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi ve Parlamenter Hükümet Sistemi arasında birini diğerine öncелеmek gibi bir gayenin olmadığı bu çalışma; bir yandan yürütmenin ne tür denetim mekanizmalarıyla sınırlandırıldığı üzerinde dururken diğer yandan mevcut durumda yürütme kararlarının denetiminin geri dönülmez sonuçlara yol açmadan, nasıl etkili ve verimli bir şekilde gerçekleştirilebileceği konusuna odaklanmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi, Yürütme organı, Karar alma, Denetim

THE ADVANTAGE OF THE EXECUTIVE DECISION-MAKING IN THE PRESIDENTIAL GOVERNMENT SYSTEM AND THE PROBLEM OF AUDIT OF THE DECISIONS TAKEN

Muhammed Ahmed Çakmak¹

Melih Coşgun²

On April 16, 2017, a referendum envisioning the amendment of the Constitution was held. As a result of the referendum, the constitutional infrastructure of the transition to the presidential government system instead of the parliamentary government system was completed, and with the general elections held on June 24, 2018, a full transition to the presidential government system was implemented. Since it is a new government system, many discussions have been made on it. Although four years have passed since the transition to the

new system, the discussions still continue, so much so that the most important issue of the opposition parties is the transformation to the parliamentary system. One of the most significant points that these discussions focused on was the supervision of the executive body which was strengthened and gathered in one hand. The opposite wing alleges that Turkey is slipping into an authoritarian management system, and that it will become more difficult to control the decisions taken by the executive, and therefore the President, who is given executive power and duty by the constitution. The government wing, which defends the opposite of the aforementioned claim, stated that the irresponsibility of the President has been lifted against the claims of the opposition, and that the legislature had tools to monitor the government such as written questions, parliamentary inquiries, general debates and parliamentary investigations. One of the most important reason for the government's desire for system change is the assertion that the state needs an executive body with the ability to take effective and quick decisions. Indeed, the new government model has strengthened the executive. In the parliamentary system, the government was coming out of the parliament and it had an effect on the government and therefore the executive. The parliament had strict control over the government, and the use of these tools made it very difficult to exercise the executive power at times. The fact that the culture of consensus, which is an important factor in the realization of democracy, has not been sufficiently established in our country, has caused the coalition governments which are an important part of the parliamentary system to fall quickly. In the presidential government system, unlike the parliamentary system, there is a strong executive. However, in this system, the separation of the legislative and executive powers with the certain lines reduced the influence of the parliament on the government. In our study, we have examined the decision-making process of the executive body in the presidential government system, and the positive and negative aspects of this process being faster and more effective than the parliamentary system. Refraining from choosing between the presidential government system and the parliamentary system, we have tried to produce ideas on how the control of executive decisions can be carried out effectively and efficiently without causing irreversible consequences in the current situation.

Keywords: The presidential government system, executive body, decision-making, supervision

¹Yüksek Lisans Öğrencisi, Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, muhammedahmed.cakmak@mail.ohu.edu.tr.

²Dr. Öğr. Üyesi, Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, melihcosgun@ohu.edu.tr.

YENİDEN KURULUŞUNUN ARDINDAN TÜRK OCAKLARI (1949-2022)

Gökhan Tekin'

20. asır başlarında Osmanlı Devleti'nde Bulgaristan ve Arnavutluk'un kaybedilmesi ile Osmanlıcılık, Trablusgarp'ın kaybedilmesiyle de İslamcılık fikri çökmüştür. Elde kalan toprakları tutmak, milli ülkü ve milli bilinç etrafında toplanmak maksadıyla Türkçülük fikri önem kazanmıştır. Böyle bir ortamda bu fikirle 1912'de kurulan Türk Ocakları, Türk milliyetçiliğinin oluşmasında ve gelişmesinde önemli bir kilometre taşı olmuştur. Türk Ocakları Osmanlı İmparatorluğu'nun son yılları, Millî Mücadele dönemi ve Cumhuriyetin ilk dönemlerinde Türk düşüncesinin yanı sıra sosyal ve kültürel yaşamda da başat rol oynamıştır. Cumhuriyet rejiminin yerleşmesinde devletin milliyetçi temeller üzerine kurulmasında yeni rejime destek vermiştir. Ayrıca zararlı faaliyetlerin önlenmesi, inkılapların halka anlatılıp ulaşmasında da etkili rol oynamıştır. Türk Ocakları, yeni kurulan Türk Cumhuriyeti'nin fikri yapısını şekillendirmiş, Atatürk inkılaplarını her alanda desteklemiş, 1931 yılında kapatılmasına kadar siyasi, kültürel, ekonomik açılardan Türk toplumunun gereksinimlerini karşılamaya çalışmıştır.

Kapatılmasına rağmen Türk milliyetçiliğinin itici gücü olmaya devam eden Türk Ocakları 1946'da çok partili hayata geçişle beraber, 1949 yılında Hamdullah Suphi Tanrıöver önderliğinde yeniden kurulmuştur. Tekrar açılmaları ile birlikte Türk Ocakları, bir bildiri yayımlayarak Türk milliyetçiliği, inkılaplar, tarih bilinci ve dil anlayışı konularında fikirlerini açıklamışlardır.

1960 darbesi ile Türk Ocakları kapatılmasa da etkin ve verimli çalışmalar yürütememiştir. 12 Eylül darbesinin ardından faaliyetleri sonlandırılan Türk Ocakları, dönemin hükümeti olan Anavatan Partisi (ANAP) hükümeti izniyle 1986'da faaliyetlerine tekrar başlamış olup günümüzde de kesintisiz olarak faaliyetlerini sürdürmektedir. Sempozyumlar, Türk Yurdu dergisi ve birçok eser neşretmesi yoluyla sadece siyasal alanda değil sosyal ve kültürel çalışmalarda da bulunan Türk Ocakları, toplumsal ve kültürel hayatın bilinçlenmesinde ve şekillenmesinde büyük önem teşkil etmektedir.

Tüm bu bilgiler doğrultusunda bu çalışmada Türk Ocakları'nın yeniden kurulduğu tarih olan 1949'dan günümüze kadar olan süreçte Türk milliyetçiliğine katkılarının hangi doğrultuda ve ne derecede olduğu incelenmeye çalışılacaktır. Çalışma iki bölümden oluşmaktadır. İlk bölümde Türk Ocakları'nın yeniden kurulduğu yıl olan 1949 tarihiyle 1986 yılları arası çalışmaları, ikinci bölümde ise Türk Ocakları'nın 1986'dan günümüze kadar olan çalışmaları ele alınacaktır. Arşiv ve literatür taraması yöntemi ile ele alınacak olan bu çalışmada Türk Ocakları'nın siyasi hayata etkisinin yanı sıra toplumsal ve kültürel hayata etkisi ile anlatılmaya çalışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Türk Ocakları; Türk Milliyetçiliği; Türkçülük

TURK OCAKLARI AFTER RE-INSTITUTION (1949-2022)

Gökhan Tekin'

At the beginning of the 20th century, with the loss of Bulgaria and Albania in the Ottoman Empire, the idea of Ottomanism collapsed, and with the loss of Tripoli, the idea of Islamism collapsed. The idea of Turkism gained importance in order to hold the remaining lands and to gather around the national ideal and national consciousness. In such an environment, the Turk Ocaklari, founded in 1912 with this idea, became an important milestone in the formation and development of Turkish nationalism. Turk Ocaklari played a leading role in social and cultural life as well as Turkish thought in the last years of the Ottoman Empire, the period of the National Struggle and the first periods of the Republic.

Turk Ocaklari supported the new regime in the establishment of the republican regime and the establishment of the state on nationalist foundations. In addition, it played an effective role in preventing harmful activities

and explaining the reforms to the public. Turk Ocaklari shaped the intellectual structure of the newly established Turkish Republic, supported Atatürk's reforms in every field, and tried to meet the needs of Turkish society in terms of politics, culture and economy until its closure in 1931.

Turk Ocaklari, which continued to be the driving force of Turkish nationalism despite its closure, continued its activities around the magazine "Turk Yurdu". With the transition to multi-party life in 1946, the hopes of reopening the Turk Ocaklari arose. Turk Ocaklari were re-established in 1949 under the leadership of Hamdullah Suphi Tanrıöver. Upon their re-opening, the Turkish Hearths published a statement and expressed their ideas on Turkish nationalism, reforms, historical consciousness and language understanding.

Although the Turk Ocaklari were not closed with the 1960 coup, they could not work effectively and efficiently. The Turk Ocaklari, whose activities were terminated after the September 12 coup, resumed its activities in 1986 with the permission of the Anavatan Partisi (ANAP), which was the government of the time, and continues its activities uninterrupted today. The Turk Ocaklari, which are involved not only in the political field but also in social and cultural studies through symposiums, the journal Türk Yurdu and the publication of many works, are of great importance in raising awareness and shaping of social and cultural life.

In line with all this information, in this study, it will be tried to examine in which direction and to what extent the contribution of the Turkish Hearths to Turkish nationalism has been in the process from 1949 to the present the date of its re-establishment. The study consists of two parts. In the first part, the works of the Turkish Hearths between 1949 and 1986, the year of its re-establishment, will be discussed, and in the second part, the works of the Turkish Hearths from 1986 to the present will be discussed. In this study, which will be discussed with the method of archive and literature review, the effect of the Turkish Hearths on political life as well as on social and cultural life will be tried to be explained.

Keywords: Turk Ocaklari; Turkish Nationalism; Turkism

¹Doktora Öğrencisi, Aksaray Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, gokhantekin@asu.edu.tr.

SÜRDÜRÜLEBİLİR KALKINMA VE YEŞİL EKONOMİ

Mustafa Soydan¹

Oğuzhan Gök²

2. Dünya Savaşı sonrası ivme kazanan sanayileşme faaliyetleri fosil yakıtlara olan bağımlılığı arttırmış ve devamında rekabet halindeki ülkelerin ekonomik kalkınma, milli geliri artırma çabaları, düzensiz kentleşme, nüfus artışıdaki hız çevresel sorunların giderek artmasına neden olmuş, sorun farklı bir aşamaya geçmiştir. Oluşan çevre sorunları deneylerle, gözlemlerle, araştırmalarla ortaya konulmuş ve bu araştırma sonuçları insanları reaksiyon göstermeye sevk etmiştir. Özellikle 1950'li yıllar ve sonrası dönemde baş gösteren çevre sorunları insanların çevreye karşı hassasiyetini arttırmış ve konu üzerine insanları işbirliği çerçevesinde düşünmeye, toplantılar, konferanslar yapmaya itmiştir. Bu toplantılarda klasik ekonomik teoriler sorgulanmaya başlanmış, sınırsız doğal kaynak ve tek hedefi olabildiğince büyüme olan olgular tartışmaya açılmıştır. Klasik ekonomik yaklaşımların doğal çevreyi göz ardı etmesi, yok sayması, doğayla bağlarını koparması ciddi tehlike arz etmiş. Doğayı yok sayan ekonomi modelleri ile ekosisteme bir bütün olarak baktığımızda bu kavramlar iç içe geçmiş, ekonomi üretim kaynağını ekosistemden almış ve kendini oradan beslemiştir. Fakat klasik yaklaşımlarla hedeflenen kalkınma stratejileri çevre sorunlarına yol açmış ve kaynağı tüketme, yok etme noktasına getirmiştir. Ortaya çıkan ve dünyayı ciddi tehdit eder seviyeye gelen çevre sorunlarına karşı insanlar, hükümetler, örgütler farklı yaklaşımlara ihtiyaç duymuştur. Bu ihtiyaca karşılık olarak, mevcut kalkınma düşünceleri yerine doğal sistemleri gözetken, ekolojik dengeyi koruyan, çevreye saygıyı temele alan sürdürülebilir kalkınma ve yeşil ekonomik büyüme anlayışı gelişmiştir. Sürdürülebilir kalkınmanın temelleri 1987 yılında "Ortak Geleceğimiz" raporunda atılmış, 1992 Rio Konferansı ile daha geniş kapsamlı önemi vurgulanmış ve devamında gelişen yeşil ekonomi kavramıyla, kalkınma anlayışına çevreci bir boyut kazandırmıştır. Bu çalışmada; sürdürülebilir kalkınma ile yeşil ekonomi anlayışının tarihsel gelişimi araştırılmış, uluslararası düzeyde ve yerel düzeyde atılan adımlar irdelenmiştir. Sürdürülebilir kalkınma anlayışında zamanla meydana gelen gelişmeler sonucu yeşil ekonominin nasıl ortaya çıktığı ve sürdürülebilir kalkınma ile birbirlerini nasıl bir bütün gibi tamamladıkları değerlendirilmiştir. Çevreci bir yaklaşımla doğaya zarar vermeden ekonomik büyümenin nasıl gerçekleştirilebileceği, bunun mümkün olup olmadığı ve ortak çalışmalarla hangi kesimlere ulaşılmaya çalışıldığı ayrıca uluslararası anlamda atılan adımlarla ortak hedeflerin yerel düzeye nasıl indirildiği incelenmiştir. Sürdürülebilirliğe ulaşmak için yeşil ekonomi anlayışı ile hangi yeni alanlarda ne gibi yatırımlar yapıldığı incelenmiştir. Başta yenilenebilir enerji kaynakları olmak üzere yeşil ekonominin neleri kapsadığı, sürdürülebilir kalkınma ile ilişkisi ve yeşil ekonominin sürdürülebilir kalkınmaya etkisi yorumlanmaya çalışılmış. Sürdürülebilirlik ile yeşil ekonomi anlayışının ortak noktalar ve ayrıştığı noktalar derleme yöntemi ile ele alınmıştır.

Anahtar Kelimeler: Sürdürülebilirlik ; Kalkınma ; Yeşil Ekonomi

SUSTAINABLE DEVELOPMENT AND GREEN ECONOMY

Mustafa Soydan¹

Oğuzhan Gök²

The industrialization activities, which gained momentum after the Second World War, increased the dependence on fossil fuels and subsequently, the economic development of the competing countries, the efforts to increase the national income, the irregular urbanization, the speed in the population growth caused the environmental problems to increase gradually, and the problem passed to a different stage. The environmental problems that have arisen have been revealed by experiments, observations and research, and the results of these researches have prompted people to react. Especially in the 1950s and after, environmental problems increased people's sensitivity to the environment and pushed people to think about the subject

within the framework of cooperation, to hold meetings and conferences. In these meetings, classical economic theories began to be questioned, unlimited natural resources and phenomena whose only goal was to grow as much as possible were opened for discussion. The classical economic approaches' ignoring and breaking their ties with nature presented a serious danger. When we look at the economy models that ignore nature and the ecosystem as a whole, these concepts are intertwined, the economy has taken its production source from the ecosystem and fed itself from there. However, development strategies targeted with classical approaches have caused environmental problems and brought the resource to the point of depletion and destruction. People, governments and organizations have needed different approaches against environmental problems that have emerged and become a serious threat to the world. In response to this need, the understanding of sustainable development and green economic growth, which takes care of natural systems, protects ecological balance, and respects the environment, has developed instead of current development ideas. The foundations of sustainable development were laid in the report "Our Common Future" in 1987, its wider importance was emphasized with the 1992 Rio Conference, and it added an environmentalist dimension to the understanding of development with the green economy concept that followed. In this study; The historical development of sustainable development and green economy understanding has been researched, and the steps taken at the international and local level have been examined. It has been evaluated how the green economy emerged as a result of the developments that took place over time in the understanding of sustainable development and how they complement each other as a whole with sustainable development. How economic growth can be achieved without harming the nature with an environmentalist approach, whether it is possible and which segments are tried to be reached through joint works, and how common goals are reduced to the local level with international steps are examined. In order to achieve sustainability, it has been examined what kind of investments are made in which new areas with the understanding of green economy. It has been tried to interpret what the green economy covers, especially renewable energy sources, its relationship with sustainable development and the effect of green economy on sustainable development. The common points and divergences of sustainability and green economy are discussed with the compilation method.

Keywords: Sustainability; Development; Green Economy

¹Yüksek Lisans Öğrencisi, Aksaray Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, mstf.soydan@hotmail.com.
²Doç. Dr., Aksaray Üniversitesi, Mühendislik Fakültesi, oguzgök@gmail.com.

MALIYE

DOLAYLI VERGİ UYGULAMALARINDA SAPMALAR VE DOLAYLI VERGİLERDE MELEZLEŞME SORUNU

*Mehmet Bahattin Akçay¹
Gökay Canberk Buluş²*

Harcamalar üzerinden alınan vergilerin tahsil edilmesinde benimsenen ve bu vergilere dolaylı vergi adının verilmesinin temelinde yatan en önemli özellik verginin kanuni yüklenicisi ile iktisadi (gerçek) yüklenicisinin farklı olmasıdır. İşleme ait vergi, mal veya hizmetin üreticisi/satıcısı tarafından mal veya hizmetin alıcısı/nihai tüketicisi olan bir sonraki safhadaki alıcı/nihai tüketiciden tahsil edilir ve kendilerinin bu işlem için yüklendiği vergiler indirildikten sonra kalan tutar hazineye ödenir.

Dolaylı vergilerin önemli bir diğer özelliği de sabit bir vergi oranının matraha uygulanması suretiyle hesaplanmalarıdır. Dolaysız vergi uygulamalarında olduğu gibi dilim usulü bir tarifeye göre belirlenmiş matraha artan veya azalan vergi oranlarının uygulanması suretiyle verginin hesaplanması söz konusu değildir. Harcama vergilerinde matrah arttıkça sabit bir orana göre hesaplanan/ödenecek vergi tutarları da artar.

Bu çalışmada, son dönemde katma değer vergisi (KDV) ve özel tüketim vergisi (ÖTV) uygulamalarında sıklıkla başvurulan ve dolaylı vergilerin temelini teşkil eden bu iki önemli özellikten uzaklaşılması sonucunu doğuran iki uygulama ele alınmaktadır. Bunlar; KDV’de tevkifat uygulaması ile ÖTV’de belirli matrahlara göre vergi oranının farklılaştırılması uygulamalarıdır. Bu iki uygulamanın dolaylı vergileri dolaysız vergilere yakınlştırıp yakınlştırmadığı ve dolaylı vergilerin melezeleşmesine sebebiyet verip vermediği incelenmektedir. Bu inceleme yapılırken her iki uygulamanın dolaylı ve dolaysız vergilerdeki düzenlenme ve uygulanış tarzları karşılaştırılmaktadır. Araştırma bulgularına göre söz konusu uygulamaların dolaylı vergilerin işleyiş mantığına ve öz niteliklerine uygun olmadığı ve dolaylı vergilerin dolaysız vergilere yakınsadığı bunun da dolaylı vergileri melezeleştiirdiği sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Dolaylı Vergiler, Dolaysız Vergiler, Mükellef, Vergi Sorumlusu, Tevkifat

DEVIATIONS IN INDIRECT TAX PRACTICES AND HYBRIDIZATION PROBLEM IN INDIRECT TAXES

*Mehmet Bahattin Akçay¹
Gökay Canberk Buluş²*

The most important feature that is adopted in the collection of taxes on expenditures and that underlies the name of indirect taxation on these taxes is the difference between the legal taxpayer of the tax and the economic (real) contractor. The tax pertaining to the transaction is collected by the producer/seller of the good or service from the next-stage buyer/final consumer of the good or service, and the remaining amount is paid to the treasury after deducting the taxes they charge for this transaction.

Another important feature of indirect taxes is that they are calculated by applying a fixed tax rate to the base. As in direct tax practices, it is not possible to calculate tax by applying increasing or decreasing tax rates to the tax base determined according to a tranche method. As the tax base increases in expenditure taxes, the tax amounts calculated/to be paid according to a fixed rate also increase.

In this study, two applications causing deviation the key features of indirect taxes, which are frequently used in value-added tax (VAT) and special consumption tax (SCT) in the recent period have been discussed. These are withholding/reverse charge mechanism in value added tax and differentiation of tax rate according to certain bases in special consumption tax. It has been examined whether these two practices converge indirect

taxes to direct taxes and whether they cause hybridization of indirect taxes. While making this examination, the regulation and application styles of both applications in direct and indirect taxes were compared. It has been concluded that these practices do not comply with the operating logic and characteristics of indirect taxes, and as a result, indirect taxes converge to direct taxes, which hybridizes indirect taxes.

Keywords: Indirect Taxes, Direct Taxes, Taxpayer, Tax Liable, Withholding/Reverse Charge.

¹Yüksek Lisans Öğrencisi, Aksaray Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, baha69.ba@gmail.com.
²Dr. Öğr. Üyesi, Aksaray Üniversitesi, İİBF, gcbulus@aksaray.edu.tr.

TÜRKİYE'DE DIŞ TİCARET AÇIĞI VE YENİLENEBİLİR ENERJİ

*Pınar Tekin Muratoğlu¹
Gökay Canberk Buluş²*

1970'li yıllarda meydana gelen petrol krizleriyle birlikte dünyada yaygınlaşan enerji kaynaklarının sonsuzluğu ve ulaşım kolaylığı tezi ortadan kalkmış, bu kriz büyük bir ekonomik krizi de beraberinde getirmiştir. Bunun sonucunda ilgili dönemde birçok ülke ekonomik açıdan daralma yaşamıştır. Böylelikle ekonomik büyüme sürecinde enerji kaynaklarına atfedilen önem de artmıştır. Türkiye'de 1980'li yıllarla birlikte dışa açılmanın ve kentleşmenin artması enerji tüketimindeki artışı da beraberinde getirmiştir. Ancak, enerji kaynakları açısından görece yoksun olan Türkiye ekonomisi dışa bağımlı bir görünüm sergilemektedir. Bu nedenle enerji tüketimi aynı zamanda ekonomik büyüme ile cari açık arasındaki ilişkileri ağırlı da oluşturmaktadır. Bu ilişkiler ağı içerisinde Türkiye'nin net enerji ithalatçısı ülke konumunda olduğu ifade edilebilir. Bu durum Türkiye ekonomisinde cari açığın temel nedeninin enerji ithalatından kaynaklanıp kaynaklanmadığı sorusunu akıllara getirmektedir. Türkiye'nin enerji talebindeki düzenli artış göz önüne alındığında, dış ticaret açığına neden olan enerji ithalatının alternatif enerji kaynaklarıyla ortadan kaldırılması gerektiği düşünülmektedir. Bu noktada fosil yakıt kaynakları hem ülke içerisindeki toplam enerji talebini karşılamada yetersizdir hem de önemli ölçüde çevre kirliliğine neden olmaktadır. Dolayısıyla Türkiye'de hedeflenen enerji kaynaklarının yenilenebilir enerji kaynakları olması gerektiği düşünülmektedir. Bu araştırmada Türkiye ekonomisinde yenilenebilir enerji kaynaklarının potansiyeli araştırılmakta, bunun yanı sıra ülkenin enerji ihtiyacının ne kadarını karşılanabileceği tartışılmaktadır. Araştırmanın temel motivasyonu dış ticaret açığının önemli bir kalemini oluşturan enerji açığının yenilenebilir enerji kaynakları vasıtasıyla kapatılma fikrine dayanmaktadır. Bu motivasyon neticesinde güncel verilerden ve raporlardan yararlanılarak bir değerlendirme gerçekleştirilmektedir. Araştırma sonucunda yenilenebilir enerji kaynaklarına yapılacak doğru yatırımlar sonucunda fosil yakıt ithalatının önemli bir paya sahip olduğu dış ticaret açığının yenilenebilir enerji kullanımı vasıtasıyla iyileştirilebileceği bulgusuna ulaşılmıştır. Ayrıca, yenilenebilir enerji tesislerinin oluşturulma sürecinde kullanılan malların üretiminde kamu kesimi tarafından destek verilmesi önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Dış Ticaret, Enerji, Yenilenebilir Enerji, Dış Ticaret Açığı

FOREIGN TRADE DEFICIT AND RENEWABLE ENERGY IN TURKEY

*Pınar Tekin Muratoğlu¹
Gökay Canberk Buluş²*

With the oil crises that occurred in the 1970s, the thesis of the infinity of energy resources and ease of transportation, which became widespread in the world, disappeared, and this crisis brought along a major economic crisis. As a result, many countries experienced economic contraction in the relevant period. Thus, the importance attributed to energy resources has increased in the process of economic growth. The increase in foreign expansion and urbanization in Turkey in the 1980s brought about an increase in energy consumption. However, Turkey's economy, which is relatively deprived of energy resources, displays a foreign-dependent appearance. Therefore, energy consumption also forms the network of relations between economic growth and current account deficit. Within this network of relations, it can be stated that Turkey is in the position of a net energy importer country

This situation brings to mind the question of whether the main reason for the current account deficit in the Turkish economy is energy imports. Considering the regular increase in Turkey's energy demand, it is thought that energy imports that cause foreign trade deficit should be eliminated with alternative energy sources. At this point, fossil fuel resources are both insufficient to meet the total energy demand in the country and cause significant environmental pollution. Therefore, it is thought that the targeted energy sources in Turkey should be renewable energy sources. In this research, the potential of renewable energy sources in the Turkish economy is investigated, as well as discussing how much of the country's energy needs can be met. The main motivation of the research is based on the idea of closing the energy deficit, which constitutes an important item of the foreign trade deficit, by means of renewable energy sources. As a result of this motivation, an evaluation is carried out by making use of current data and reports. As a result of the research, it has been found that as a result of the right investments to be made in renewable energy resources, the foreign trade deficit, in which fossil fuel imports have a significant share, can be improved through the use of renewable energy. In addition, it is recommended that the public sector support the production of goods used in the creation of renewable energy facilities.

Keywords: : Foreign Trade, Energy, Renewable Energy, Foreign Trade Deficit

¹Yüksek Lisans Öğrencisi, Aksaray Üniversitesi, İİBF, tekinpinar51@gmail.com.
²Dr. Öğr. Üyesi, Aksaray Üniversitesi, İİBF, gcbulus@aksaray.edu.tr.

DEĞERLİ KONUT VERGİSİ VE UYGULAMA SONUÇLARININ İNCELENMESİ

Ahmet Tugay Çakmak¹

Türk Vergi Sisteminde yer alan vergiler, verginin konusuna göre gelir, servet ve harcama vergileri olarak sınıflandırılmaktadır. Servetin, ödeme gücünün göstergelerinden biri olması nedeniyle ülkemizde servetten ve servetin el değiştirmesinden dolayı vergilendirme yapılmaktadır. Bu kapsamda; “Değerli konut vergisi (DKV)”, 1970 yılından beri yürürlükte olan 1319 Sayılı Emlak Vergisi Kanunu (EVK)’nın 42-49’uncu maddelerini oluşturacak şekilde yapılan ilavelerle, 2019 yılı Aralık ayında ve 3 Milyar TL gelir elde edileceği öngörüsüyle, yürürlüğe girmiştir. DKV servet üzerinden alınan, vergilendirme yapılırken mülkilik ilkesini dikkate alan, subjektif, artan oranlı, advolerem tarifeye sahip ve hasılatı genel bütçe gelirlerine kaydedilen bir servet vergisidir.

Bu çalışma ile DKV’nin emlak vergisi ile olan bağlantılarının ortaya konularak, yürürlüğe girdiği günden itibaren vergide yaşanan sürecin ve söz konusu verginin uygulanması sonucunda ortaya çıkan aksaklıkların incelenmesi amaçlanmıştır. Yukarıda belirtilen ana amacın dışında ayrıca, verginin uygulama sonuçları sonrasında, kanunda yapılan değişiklikler ile hâlihazırda başka ne gibi değişikliklere ihtiyaç duyulduğu konularının sorgulanması da amaçlanmıştır. İnceleme yöntemi olarak öncelikle DKV’nin özellikleri, emlak vergisi ile karşılaştırmalı olarak kanun çerçevesinde açıklanmıştır. Bu açıklama sonrasında verginin günümüze kadar geçen süreçte uğradığı değişiklikler ve vergide adalet açısından elde edilen sonuçlar ortaya konulmuştur. Elde edilen verilerin daha anlaşılır olması için, hem nicel hem de nitel örneklerle vergide yaşanan sorunlar izah edilmiştir. Sonuç bölümünde ise, vergi ile ilgili kanunların hazırlık aşamasında, dikkat edilmesinin uygun olacağı düşünülen önerilere yer verilmiştir.

İnceleme sonucunda şu bulgulara ulaşılmıştır: DKV’nin Türk Vergi Sistemine girdiği tarihten sadece iki buçuk ay sonra, kanunda değişiklik yapılması ihtiyacı doğmuştur. Bunun sonucunda, 7221 Sayılı Kanun ile verginin konusu, mükellefiyet durumu, muafiyet ve istisnaları, matrahı ve tespit usulü, tarife yapısı gibi birçok konunun yeniden düzenlenmek suretiyle neredeyse tamamen değiştirildiği ve yürürlüğe giriş tarihinin de 2021 yılına ertelendiği görülmüştür. DKV’de birçok değişiklik yapılmasına rağmen verginin konusundan, mükellefinden ve usulünden kaynaklanmaya devam eden güncel sorunların bulunduğu dikkat çekmektedir. Emlak vergisi ve DKV’nin karşılaştırmalı olarak incelenmesi sonrasında benzer yanlarından çok farklı yanları bulunduğu sonucuna ulaşılmıştır. İki vergi arasındaki farklı hususların fazla olması mükelleflerin vergi ödemede sorunla karşılaşma ihtimalini artırmaktadır. Ayrıca, EVK’nin DKV’yi düzenleyen hükümlerinde bazı konulara ilişkin yeterli düzeyde açıklık bulunmaması nedeniyle, DKV’nin EVK içinde değil de, ayrı bir kanun olarak ve uygulamaya yönelik bütün ayrıntıyı kapsayacak şekilde düzenlenmesi daha faydalı olacaktır.

Sonuç olarak; vergi kanunlarının tasarı halinde iken, konu ile ilgili tüm kurum ve kuruluşların görüşlerinin de dikkate alınarak, Anayasanın temel hükümlerine ve vergileme tekniklerine uygun olacak şekilde hazırlanması yararlı olacaktır. Vergi kanunlarının uygulanmasında ilerde önemli sorunlar yaşanmaması açısından, hazırlık aşamasında ölçülülük, kanunilik, eşitlik, verginin mali güçle orantılı olması, verginin dengeli, adil, ölçülü, eşit dağılım ve tarafsızlık ilkeleri çerçevesinde gerekli çalışmaların yapılmasının uygun olacağı değerlendirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Değerli Konut Vergisi, Emlak Vergisi, Servet Vergileri.

VALUABLE HOUSING TAX AND INVESTIGATION OF IMPLEMENTATION RESULTS

Ahmet Tugay Çakmak¹

Taxes in the Turkish Tax System are classified as income, wealth and expenditure taxes according to the subject of the tax. Since wealth is one of the indicators of ability to pay, taxes are levied in our country based on wealth and changing assets. In this context; “Valuable Housing Tax (DKV)” entered into force in December 2019 with the prediction of 3 Billion TL revenue, with the additions made to form the 42-49th articles of the Property Tax Law (EVK) No. 1319, which has been in effect since 1970. DKV is a wealth tax that is taken on wealth, takes into account the property principle while taxing, has a subjective, progressive rate, has an advolorem tariff, Valuable Housing Tax and its proceeds are recorded in the general budget revenues.

The purpose of this research is to uncover the linkages between DKV and property tax, as well as to evaluate the taxing process from its inception and the disruptions that have arisen as a result of its implementation. Apart from the stated main goal, it also aims to question the law's changes and whether other adjustments are currently required in view of the tax's implementation results.

As a review method, first of all, the characteristics of DKV are explained in comparison with the property tax within the framework of the law. After this explanation, the tax has experienced revisions throughout the process, as well as the results attained in terms of tax fairness. In order to make the obtained data more understandable, the difficulties encountered in taxation are explained with both quantitative and qualitative examples. In the conclusion part, suggestions that are thought to be appropriate to be considered during the preparation phase of tax laws are included.

As a result of the examination, the following findings were reached: Only two and a half months after DKV entered the Turkish Tax System, the need for a change in the law arose. As a result, it has been seen that many subjects such as the subject of tax, liability status, exemptions and exceptions, base and determination procedure, tariff structure have been changed almost completely by the Law No. 7221, and the date of entry into force has been postponed to 2021. Despite many changes in DKV, it is noteworthy that there are current problems arising from the subject, taxpayer and procedure of the tax. After a comparative of property tax and DKV, it was observed that they have numerous differences despite their similarities. The fact that there are many different issues between the two taxes increases the possibility of taxpayers to encounter problems in paying taxes. In addition, since the provisions of the EVK regulating the DKV are not sufficiently clear on some issues, it would be more beneficial to regulate the DKV as a separate law, not within the EVK, to cover all the details for implementation.

As a result; While the tax laws are in draft form, it will be beneficial to prepare the tax laws in accordance with the basic provisions of the Constitution and taxation techniques, taking into account the opinions of all relevant institutions and organizations. In order to avoid serious problems in the implementation of tax laws in the future, it has been considered that it would be appropriate to carry out the necessary studies within the framework of the principles of proportionality, legality, equality, taxation in proportion to financial power, balanced, fair, proportional, equal distribution and impartiality in the preparation phase.

Keywords: Valuable Housing Tax, Property Tax, Wealth Taxes.

¹Yüksek Lisans Öğrencisi, Aksaray Üniversitesi, İİBF, ecakmak142@hotmail.com.

BÜROKRASİNİN GÖRÜNÜR MALİYETLERİ İLE MÜCADELE ETMEDE DÜZENLEMELER VE UYGULAMA SONUÇLARI

Ahmet Tugay Çakmak'

Kamusal hizmetlerinin yerine getirilmesi ve devletle vatandaşlar arasındaki etkileşimin sağlanabilmesi için her türlü devlet yapılanmasında bürokrasiye ihtiyaç duyulmaktadır. Tarihsel süreçte güçlü devletlerin güçlü bürokratik yapıya sahip olduğu bilinmektedir. Ancak bürokrasinin her zaman rasyonel ve verimli bir sistem olarak işlevlerini yerine getirdiğini ileri sürmek mümkün değildir. Temel görevi siyasal kararları uygulamak olan bürokrasi, özellikle konunun çok iyi tespit edilmediği durumlarda, siyasal iktidarlara mücadelede girerek gerilimlere ve siyasi iktidarın zayıflamasına neden olabilmektedir. Bürokrasinin siyaset bilim alanına ait bir kavram gibi düşünülmesine rağmen, ekonomi üzerindeki etkileri siyasi yansımalarıyla paralellik gösterir. Kamusal tercihler yaklaşımı kapsamında bürokraside var olan sorunlara fayda sağlayacağı düşünülen bir takım ortak çözüm önerileri vardır. Bunlar; bürolar arasında rekabetin oluşturulması, bürokratik yapının yeniden düzenlenmesi, ödüllendirme ve teşvikler ile özelleştirme. Bu çalışmanın amacı bu paralellik ve çözüm önerileri bağlamında oluşturulmuştur.

Bu çalışmanın amacı Türkiye'de Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemine geçiş sonrasında yapılan düzenlemeler ışığında bürokrasi ve ekonomi arasındaki ilişkilerdeki dönüşüm ve etkileşim düzeyini örnek olaylar yoluyla açıklamaktır.

Ampirik analiz tekniklerinin kullanılmadığı çalışmada, örneklendirme yöntemiyle araştırma sorusu yanıtlanmıştır. Bu çalışmada öncelikle bürokrasi yapısında var olan sorunlar açıklanmış, daha sonra sırasıyla, literatür çerçevesinde bürokratik gücü sınırlandırmaya yönelik önerilen çözümler ortaya konulmuş ve sonrasında Türkiye'de son dönemde bürokratik güç ile mücadele için yapılan düzenlemelere ve bu düzenlemelerin ekonomik değerlendirmelerine yer verilmiştir.

Araştırma sonucunda, Türkiye'de son dönemlerde bürokratik gücün sınırlandırılmasına yönelik çözüm önerilerinin büyük kısmına yönelik düzenlemeler yapılmakta olduğu görülmüştür. Bürokratik yapının yeniden düzenlenmesi konusunda, bakanlık sayılarının azaltılması, bakanlıklar ile Cumhurbaşkanlığı arasındaki işlemlerin süratle yapılması için politika kurulları ve ofislerin kurulması ve Genelkurmay Başkanlığının kurumsal bağlantı yapısının değiştirilmesi örnek gösterilebilir. Ayrıca özelleştirme konusunda da düzenlemeler yapıldığı görülmektedir.

Siyasetin bürokrasiyi kontrol altına almaya, bürokrasinin yönetsel sistemde ortaya çıkardığı olumsuzlukları gidermeye ve kamu yönetimini iyileştirmeye yönelik çabalar her dönemde yaşanan gelişmelerdir. Bürokrasinin olumsuzluklarının giderildiği iyi işleyen devlet yapıları, etkin devlet kavramı ile ifade edilmektedir. Etkin devletin unsurları arasında, devletin daha düşük maliyetle etkili bir yapıya kavuşturulması ve bürokrasinin kendini üstün gören kendinde zorlama gücü bulan yönlerinin değiştirilmesi yer almaktadır. Bu kapsamda etkin devletin bürokrasi bakımından, liyakate dayalı, profesyonel, sonuç odaklı ve performans göstergelerini esas alan bir yapı haline getirilmesinin uygun olacağı değerlendirilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Anahtar Kelimeler: Bürokrasi, Bürokratik Yapının Yeniden Düzenlenmesi, Bürolar Arasında Rekabetin Oluşturulması, Özelleştirme.

REGULATIONS AND IMPLEMENTATION RESULTS IN THE STRUGGLE AGAINST THE VISIBLE COSTS OF BUREAUCRACY

Ahmet Tugay Çakmak¹

Bureaucracy is needed in all kinds of state structures to fulfill public services and to ensure the interaction between the state and citizens. Historically, it is known that strong states have strong bureaucratic structures. But it is not possible to argue that bureaucracy always functions as a rational and efficient system. Bureaucracy, whose main task is to implement political decisions, can cause tensions and weakening of political power by entering into the struggle with political powers, especially in cases where its position is not well determined. Although bureaucracy is thought of as a concept belonging to the field of political science, its effects on the economy are parallel to its political repercussions. Within the scope of the public preferences approach, many common solutions are thought to benefit the problems that exist in the bureaucracy. These are the creation of competition between the bureaux, the reorganization of the bureaucratic structure, rewards, incentives and privatization. The purpose of this study is formed in the context of this parallelism and solution proposals.

The purpose of this study is to explain the level of transformation and interaction between the bureaucracy and economy through case studies in the light of regulations made after the transition to the Presidential Government System in Turkey.

In the study where empirical analysis techniques were not used, the research question was answered by the sampling method. In this study, firstly, the problems that exist in the bureaucracy are explained, then, within the framework of the literature, suggested solutions to limit bureaucratic power are put forward, and the regulations to struggle against the bureaucratic power in Turkey in the last period and the economic evaluations of these regulations are included accordingly.

As a result of the research, arrangements have been made for most of the solution proposals for the limitation of bureaucratic power in Turkey recently. Regarding the reorganization of the bureaucratic structure, reducing the number of ministries, establishing policy boards and offices to carry out the transactions between the ministries and the Presidency quickly, and changing the institutional connection structure of the General Staff can be given as examples. It is also seen that regulations have been made regarding privatization.

Efforts by politics to control the bureaucracy, eliminate the negativities caused by bureaucracy in the administrative system and improve public administration are among the developments in every period. Well-functioning state structures in which the negativities of bureaucracy are eliminated are expressed by the concept of an effective state. Elements of the efficient state include the transformation of the state into an effective structure at a lower cost and the modification of the aspects of the bureaucracy that consider itself superior and find the power to coerce itself. In this context, it is evaluated that it would be appropriate to make the effective state a structure based on merit, being professional, result-oriented and having performance indicators in terms of bureaucracy.

Keywords: Keywords: Bureaucracy, Reorganization of Bureaucratic Structure, Creation of Competition between Bureaux, Privatization.

¹Yüksek Lisans Öğrencisi, Aksaray Üniversitesi, İİBF, ecakmak142@hotmail.com.

VERGİLENDİRME YETKİSİNİN BELİRLENMESİNDE MALİ İKAMETGAH

*Haticenur Altuntaş¹
Neslihan Coşkun Karadağ²*

Vergilendirme yetkisi, devletin ülkesi üzerindeki egemenliğine dayanarak vergi alma konusunda sahip olduğu hukuki ve fiili gücü olarak tanımlanmaktadır. Vergilendirme yetkisinin sınırının çizilmesinde dolaylı ve dolaysız vergiler bakımından farklı ilkeler benimsenmiştir. Uluslararası vergileme ilkeleri olarak da bilinen bu ilkeler; dolaylı vergiler açısından varış yeri ilkesi ve çıkış yeri ilkesi iken, dolaysız vergilerde mülkilik ve şahsilik ilkeleri şeklinde adledilir. Vergi kanunlarında mülkilik ilkesinin benimsenmesi, vergilendirmede kaynak ilkesinin uygulanması ile paralellik arz etmektedir. Diğer yandan bir bireyin devlet ile bağlantısı uyrukluk ya da o ülke topraklarında ikamet ile sağlanmaktadır. Bu da gelir ve kurumlar vergisi kanunlarında tam mükellefiyet ve dar mükellefiyet kavramlarına karşılık gelmektedir. Gelir vergisinde tam mükellefiyet, vergi kanunlarının uygulama alanının kişi itibarıyla tespitini ifade etmektedir. Buna göre tam mükellefiyet açısından yerleşmiş olma (mukimlik) ve vatandaşlık (uyrukluk) kavramları belirleyici olmaktadır. Yerleşmiş olma ölçütünde ilk olarak kişinin ikametgahına bakılmaktadır. İkinci olarak ise oturma süresi esası kabul edilmiştir. Oturma esasında vatandaş olup olmadığına bakılmaksızın kişinin bir takvim yılında altı aydan fazla oturması koşulu aranmaktadır. Vatandaşlık ölçütünde ise kişinin yaşadığı yere bakılmaksızın uyrukluğunda bulunduğu ülkede tam mükellefiyet esasına göre vergilendirilmesidir. İstisnalar hariç bu koşulları sağlamayanlar dar mükellef kabul edilmektedir. Kurumlar vergisinde tam mükellefiyet kavramı, kanuni ya da iş merkezi Türkiye’de bulunan kurumların Türkiye içinde ve dışında elde ettikleri tüm kazançların vergilendirilmesidir. Kurumlar vergisinde dar mükellefiyet, hem kanuni merkez hem de iş merkezi Türkiye’de bulunmayan kurumların, Türkiye’de elde ettikleri kazanç ve iratlarının vergilendirilmesidir. Vergilendirme yetkisinin sınırlarını saptamak amacıyla benimsenen bu ilkeler ve kriterler mali ikametgah kavramı ile ifade edilmektedir. Mali ikametgah devletin vergi alma konusunda hukuki ve fiili gücü kullanmasına esas teşkil eden bir bağlantı noktası olarak oturan, bulunan ya da işlerin yürütüldüğü yer olarak tanımlanmaktadır. Mali ikametgah ülkelerin benimsedikleri hukuk sistemlerine göre anlam bakımından değişiklik göstermektedir. Nitekim etkin bir vergilendirme süreci açısından ikametgah dışında yardımcı kriterlerin de belirlenmesi gerekmektedir. Bu doğrultuda mükellefin her iki akit devlette ikametgahı söz konusu ise, ilk bağlantı noktası olarak daimi mesken tespit edilmelidir. Her iki akit devlette daimi mesken bulunması durumunda hayati çıkarlar merkezi belirleyici olmaktadır. Eğer mükellefin her iki akit devlette de hayati çıkarlar merkezi belirlenememiş ise bağlantı noktasını mutad oturma yeri oluşturmaktadır. Ancak mükellefin her iki akit devlette mutad oturma yeri varsa veya yoksa mali ikametgahın belirlenmesinde uyrukluk dikkate alınacaktır. Mükellefin her iki akit devletin uyruğunda bulunmakta ya da her iki akit devletin uyruğunda değilse nihayetinde karşılıklı anlaşma usulüne göre mali ikametgah tespit edilecektir. Sonuç olarak mali ikametgahın belirlenmesi, uluslararası hukuk açısından çifte vergilendirme ya da hiç vergilendirme sorununu ortadan kaldırmaktadır. Bu çalışmada bahsi geçen konular ele alınacak ve değerlendirilecektir.

Anahtar Kelimeler: Vergilendirme Yetkisi; Mükellefiyet; Mali İkametgah

FISCAL RESIDENCY IN DETERMINATION OF TAX-RAISING POWER

Haticenur Altuntaş¹
Neslihan Coşkun Karadağ²

Tax-raising power is defined as its legal and de facto power to levy taxes based on sovereignty. There are different principles in terms of indirect and direct taxes in drawing the limit of taxation authority. These principles, also known as the principles of international taxation; in terms of indirect taxes, the principle of destination and the principle of origin, while in direct taxes it is called territoriality and personality principles. The adoption of the territoriality principle in tax laws is in parallel with the application of the source principle in taxation. On the other hand, an individual's bond with the state is provided by nationality or residence in that country's territory. This corresponds to the concepts of full tax liability and limited tax liability in income and corporate tax laws. Full tax liability in income tax refers to the determination of the area of application of tax laws by the person. Accordingly, the concepts of being settled (residency) and citizenship (nationality) are decisive in terms of full tax liability. In the criterion of being settled, first of all, the person's residence is considered. Secondly, the residence time is taken into account. According to the latter, regardless of whether person is a citizen or not, the condition of residence for more than six months in a calendar year is sought. In the first, that is, in the citizenship criterion, it is taxed on the basis of full tax liability in the country of nationality, regardless of where the person lives. Apart from exceptions, those who do not meet these conditions are considered limited tax liability. Full tax liability in corporate tax is the taxation of all earnings of corporations whose legal or business center is located in Turkey, both inside and outside of Turkey. Limited liability in corporate tax is the taxation of profits and earnings obtained in Turkey by corporations that do not have both legal and business center in Turkey. These principles and criteria adopted to determine the limits of tax-raising power are expressed with the concept of fiscal residency. Fiscal residency is defined as the place where one lives, is located, or where business is carried out, as a connection point that forms the basis for the state to use legal and de facto power to collect taxes. However, fiscal residency varies in meaning according to the legal systems adopted by countries. As a matter of fact, in terms of an effective taxation process, it is necessary to determine auxiliary criteria other than residency. Accordingly, if the taxpayer has a residence in both contracting states, permanent residence should be determined as the first connection point. In the case of permanent residence in both contracting states, vital interests are the central determinant. If the center of vital interests of the taxpayer cannot be determined in both contracting states, the connection point is the habitual residence. However, if the taxpayer has a habitual residence in both contracting states exist or doesn't exist, nationality will be taken into account in determining the fiscal residency. If the taxpayer has the nationality of both contracting states or not, the fiscal residency will be determined in accordance with the mutual agreement procedure. As a result, the determination of fiscal residency eliminates the problem of double taxation or no taxation in terms of international law. In this study, the mentioned issues will be discussed and evaluated.

Keywords: Tax-Raising Power; Liability; Fiscal Residency

¹Doktora Öğrencisi, Çukurova Üniversitesi, İİBF, haticenurr80@gmail.com.
²Prof. Dr., Çukurova Üniversitesi, İİBF, ncoskun@cu.edu.tr.

GÜBRE MALİYETLERİ VE GIDA FİYATLARI İLİŞKİSİ: TÜRKİYE ÖRNEĞİNDE BİR İNCELEME

Emsal Can'

Tarım; ürün almak için toprağı işleme, ekip biçme ve hayvan besleyerek yetiştirme faaliyetleri olarak tanımlanır. Türkiye’de bahçe ve çiftlik faaliyetleri tarımın en sık yapıldığı alanlardır. Türkiye’de tarımsal faaliyetler nüfusun besin ihtiyaçları karşılanmakta, istihdam ve milli gelir üzerinde olumlu etkiler meydana getirmekte, pek çok sektöre ham madde sağlamakta, ihracata doğrudan ya da dolaylı destek olmaktadır. Tarımsal faaliyetlerin en önemli girdileri arasında mazot, gübre, teknik ekipman, tarımsal ilaç, işçilik ve yem kalemleri yer alır. Bu kalemlerin her biri üretim faktörlerini doğrudan etkiler. Bahse konu önemli girdilerden biri olan gübre ile birim alandan elde edilen verimliliğin artırılması amaçlanmaktadır. Toprağı beslemek ve verimliliğini arttırmak için yararlanılan yöntemlerin başında ise gübreleme gelmektedir. Hatta bu faaliyet binlerce yıl öncesine kadarda uzanmaktadır. Oysa günümüzde çiftçilerin uygun gübre tercihine yönelik bilgi birikiminin tam olarak oturmuş olduğu gözlemlenmemektedir. Gerçekten toprak analizi yapılmadan bilinçsiz gübre kullanımı gerçekleştiğine yönelik pek çok bulgu bu çıkarımı destekler niteliktedir. Gübre esas olarak organik ve kimyasal içerik olarak ikiye ayrılmaktadır. Organik gübre ile mukayese edildiğinde kimyasal içerikli gübreler yeni nesil enstrümanlardandır. Türkiye’de istatistiklere göre en çok kullanılan gübre çeşidi ise azotlu gübrelerdir. Hiç şüphesiz ki gerek Dünya’da gerekse Türkiye’de nüfusun artmasından dolayı ihtiyaçlar artmış, artan besin gereksinimi karşılayabilmek için de gübre kullanımı yaygınlaşmıştır. Oysa kimyasal gübre üretiminin temel girdisi doğal gazdır. Türkiye bu temel girdiye sahip olmadığı için dışa bağımlılık söz konusudur. Ancak son dönemde dışa bağımlı olunan doğal gaz fiyatlarındaki artış gübre fiyatlarının da artmasına neden olmaktadır. Bu artış süreci tarımsal nihai ürünlere de dolaylı olarak yansımakta ve maliyet artışını beraberinde getirmektedir. Oysa izlenen tarımsal politikalarda çiftçinin en önemli girdisi olarak gübre ve mazot desteğine ayrıca yer verildiği görülür. Türkiye’de toplam zirai girdi içerisinde gübrenin payı yüzde yirmilerde iken verim artışında yüzde elli ve yetmiş arasında dönüt sağlanmaktadır. Bunun yanında son yirmi yılda kullanılan tarım arazilerinde de önemli bir azalma gözlemlenmektedir. Gıda enflasyonunda Türkiye’de 2022 yılı Nisan ayında gerçekleşen TÜFE’ye göre çok ciddi artıştan söz etmek mümkündür. Bu çerçevede bu çalışmanın amacı tarımsal üretim sürecinin en önemli girdilerinden olan gübre fiyatları ile gıda enflasyonu arasındaki yapısal ve kronik ilişkileri ele alarak genel bir değerlendirme gerçekleştirmektir. Çalışmada elde edilen ana fikir dışa bağımlı ve toprak verimliliğini azaltan kimyasal içerikli gübreleme yerine organik gübrelemeye geçiş sürecinin hızlandırılmasıdır. Bu yönüyle çalışma gerek toprak verimliliği ve üretim miktarının artışı gerekse gıda enflasyonu ile mücadelede önemli bir yapısal değişikliğin ana hatlarını gözler önüne serme potansiyelindedir.

Anahtar Kelimeler: Tarım Ekonomisi, Tarımsal Girdi, Gıda Enflasyonu, Gübre Üretimi, Tarımsal Teşvik Mekanizmaları

THE RELATIONSHIP BETWEEN FERTILIZER COSTS AND FOOD PRICES: A REVIEW OF THE CASE OF TURKEY

Emsal Can'

Agriculture is defined as the activities of processing the soil to get products, planting and mowing, and raising animals by feeding. Garden and farm activities are the most common areas of agriculture in Turkey. Agricultural activities in Turkey meet the nutritional needs of the population, have a positive impact on employment and national income, provide raw materials to many sectors, and provide direct or indirect support to exports. The most important inputs of agricultural activities include diesel oil, fertilizers, technical equipment, agricultural pharmaceuticals, labor, and decoy items. Each of these items directly affects the factors of production. It is aimed to increase the efficiency obtained from the unit area with fertilizer, which

is one of the important inputs mentioned. One of the methods used to feed the soil and increase its fertility is fertilization. This activity dates back thousands of years. However, at present, it cannot be observed that the knowledge of farmers about the choice of suitable fertilizers is fully established. Indeed, many findings that unconscious fertilizer use occurs without soil analysis support this conclusion. Fertilizer is divided into organic and chemical content. Compared with organic fertilizer, chemical fertilizers are the new generation instruments. According to statistics, the most commonly used fertilizer type in Turkey is nitrogen fertilizers. Undoubtedly, due to the increase in the population both in the World and in Turkey, the needs have increased, and the use of fertilizers has become widespread to meet the increasing nutritional requirements. However, the main input of chemical fertilizer production is natural gas. Since Turkey does not have this basic input, there is an external commitment. However, the recent increase in foreign-dependent natural gas prices also leads to an increase in fertilizer prices. This process of increase is also indirectly reflected in agricultural final products and leads to an increase in costs. However, it is seen that fertilizer and diesel fuel support are also included as the most important input of the farmer in the agricultural policies followed. While the share of fertilizer in the total agricultural input in Turkey is around twenty percent, feedback between fifty and seventy percent is provided in the increase in yield. In addition, there has been a significant decrease in the agricultural land used in the last two decades. It is possible to mention a very serious increase in food inflation in Turkey compared to the TÜFE, which occurred in April 2022. In this context, this study aims to conduct a general assessment by considering the structural and chronic relationships between fertilizer prices and food inflation, which are the most important inputs of the agricultural production process, and food inflation. The main idea of study is to accelerate the process of transition to organic fertilization instead of chemical-based fertilization, which is dependent on the outside and reduces soil fertility. The study in this aspect has the potential to reveal the main features of a significant structural change in both increasing soil fertility and the amount of production, and combating food inflation.

Keywords: Agricultural Economics, Agricultural Input, Food Inflation, Fertilizer Production, Agricultural Incentive Mechanisms

¹Yüksek Lisans Öğrencisi, Eskişehir Osmangazi Üniversitesi, İİBF, emsallcan@gmail.com.

TÜRKİYE’DE AKARYAKIT ÜZERİNDEN ALINAN VERGİLERİN OECD ÜLKELERİ İLE KARŞILAŞTIRILMASI

*Ayşe Mentesh*¹

*Neslihan Coşkun Karadağ*²

Türkiye’de akaryakıt fiyatları, Türkiye’nde dahil olduğu Akdeniz piyasasındaki işlenmiş ürün fiyatlarının ortalamasıyla dolar satış kuru baz alınarak tespit edilmektedir. Benzin ve motorin ürün fiyatı ile dolar kurunun çarpılması sonucu elde edilen fiyat litreye dönüştürülüp Özel Tüketim Vergisi (ÖTV) ve gelir payı eklenmekte daha sonra Katma Değer Vergisi (KDV) de eklenerek vergili rafineri fiyatı tespit edilmektedir. Vergili rafineri fiyatının üzerinden akaryakıt dağıtım fiyatı elde edilmekte, akaryakıt dağıtım fiyatının üzerinden akaryakıt bayi fiyatına ulaşılmaktadır. Türkiye’de LPG ürün fiyatlaması ise Cezayir’de bulunan Sonatrach piyasa fiyatları takip edilerek yapılmaktadır. Ürün fiyatı, toptancı marjı, dağıtıcı ve bayii marjı, vergi öncesi LPG fiyatının ana bileşenlerini oluşturmaktadır. Özel Tüketim Vergisi ve Katma Değer Vergisi ilave edildiğinde ise nihai LPG fiyatına ulaşılmaktadır. Devletlerin vergi gelirleri arasında önemli bir yer tutan akaryakıt vergileri aynı zamanda yönetimlerin ülke ekonomisine müdahalesi açısından da önemli bir araç olarak karşımıza çıkmakta ve özellikle ulaşım sektöründe kullanılan akaryakıt ürünlerinden benzin, motorin ve LPG devlet açısından ekonomi ve mali politikaların belirlenmesinde dikkat edilmektedir. Dünyada farklı oranlarda ve biçimlerde vergilendirilen akaryakıt ürünleri hem mali hem de mali olmayan (çevresel) gerekçelerle vergilendirilmektedir. Gelişmiş ülkelerde akaryakıt üzerinden alınan vergilerin mali olmayan (çevresel) yönünün ağır bastığı gelişmekte olan ülkelerde ise mali yönünün ön plana çıktığı görülmektedir. Türkiye’de akaryakıt ürünleri üzerinden alınan vergilerin mali yönü ön plana çıkmakta ve bütçenin önemli bir gelir kaynağı olmaktadır. Türkiye’de akaryakıt üzerinden katma değer vergisi ve özel tüketim vergisi alınmaktadır. Ülkemizde her akaryakıt ürünü için aynı katma değer vergisi oranı (%18) uygulanırken özel tüketim vergisi ürünün çeşidine göre farklı miktarlarda maktu olarak uygulanmaktadır. Örneğin, 2022 yılı için ÖTV tutarı 95 oktan benzin üzerinden 2,5265 TL/lit, motorin üzerinden ise 2,0559 TL/lit olarak belirlenmiştir. Türkiye’de akaryakıttan sağlanan vergi gelirleri toplam kurumlar vergisi hasılatının üzerinde gerçekleşirken yaklaşık olarak toplam gelir vergisi hasılatı kadardır. Örneğin, 2017 yılına ait akaryakıt üzerinden alınan vergiler 92 milyar TL iken, kurumlar vergisi 52 milyar TL, gelir vergisi 112 milyar TL olarak gerçekleşmiştir. Bu vergiler hem yüksek vergi hasılatı sağlamakta hem de akaryakıt üzerinde önemli bir vergi yükü oluşturmaktadır. Bu durum da vergi uyum oranının düşmesi gibi olumsuz sonuçlara neden olabilmektedir. Akaryakıt üzerinden alınan vergiler talep esnekliğinin düşük olmasından dolayı cazip vergi konusu haline gelmektedir. OECD ülkelerine bakıldığında akaryakıt ürünlerinin vergilendirilmesinde farklı yaklaşımların olduğu görülmektedir. Ayrıca enerjinin ulusal olarak vergilendirilmesi ülkeler arasında farklılık göstermekte ve ulusal olarak uygulanan vergiler OECD bölgesinde bile önemli fiyat farklılıklarına neden olmaktadır. OECD ülkeleri ile Türkiye akaryakıt fiyatları açısından kıyaslandığında ülkemizde satılan benzin fiyatının OECD ortalamasının altında olduğu görülmektedir. OECD üyesi ülkelerde 16 Mayıs 2022 tarihli benzin fiyat ortalaması 1,85 USD/lit iken Türkiye’de benzin fiyatı 1,47 USD/lit’dir. 2019 yılı son çeyreği itibarıyla OECD ülkeleri akaryakıt fiyatları içindeki verginin payına bakıldığında %50 ile en az vergi alan 9. ülkedir. Hem akaryakıt fiyatları hem de akaryakıttan alınan vergilerin fiyat içindeki payı OECD ülkelerine göre yüksek olmamasına rağmen tüketiciler tam tersi bir görüşe sahiptir.

Anahtar Kelimeler: Akaryakıt, ÖTV, KDV, OECD

COMPARISON OF TAXES ON FUEL IN TURKEY WITH OECD COUNTRIES

Ayşe Mentesh¹

Neslihan Coşkun Karadağ²

Fuel prices in Turkey are determined on the basis of the average of the processed product prices in the Mediterranean market, including Turkey, and the dollar selling rate. The price obtained by multiplying the gasoline and diesel product price with the dollar rate is converted into liters, Special Consumption Tax (SCT) and revenue share are added, then Value Added Tax (VAT) is added to determine the taxed refinery price. The fuel distribution price is obtained over the taxed refinery price, and the fuel dealer price is reached over the fuel distribution price. LPG product pricing in Turkey is done by following Sonatrach market prices in Algeria. The product price, wholesaler margin, distributor and dealer margin are the main components of the pre-tax LPG price. When Special Consumption Tax and Value Added Tax are added, the final LPG price is reached. Fuel taxes, which have an important place among the tax revenues of the states, also appear as an important tool in terms of the intervention of the governments in the country's economy, and especially gasoline, diesel and LPG, which are fuel products used in the transportation sector, are taken into account in determining the economy and financial policies for the state. Fuel products, which are taxed at different rates and forms in the world, are taxed for both financial and non-financial (environmental) reasons. In developed countries, the non-financial (environmental) aspect of taxes on fuel is dominant, while in developing countries, the fiscal aspect comes to the fore. In Turkey, the financial aspect of the taxes on fuel products comes to the fore and becomes an important source of income for the budget. Value added tax (VAT) and special consumption tax (SCT) are charged on fuel in Turkey. While the same value added tax rate (18%) is applied for each fuel product in our country, the special consumption tax is applied in different amounts depending on the type of product. For example, the SCT amount for 2022 has been determined as 2.5265 TL/lt on 95 octane gasoline and 2.0559 TL/lt on diesel fuel. While the tax revenues obtained from fuel in Turkey are above the total corporate tax revenue, it is approximately as much as the total income tax revenue. For example, while taxes on fuel were 92 billion TL in 2017, corporate tax was 52 billion TL and income tax was 112 billion TL. These taxes both provide high tax revenue and create a significant tax burden on fuel. This may lead to negative consequences such as a decrease in the tax compliance rate. Taxes on fuel become an attractive tax subject due to the low elasticity of demand. When we look at OECD countries, it is seen that there are different approaches to the taxation of fuel products. In addition, national taxation of energy differs between countries, and taxes applied nationally cause significant price differences even in the OECD area. When the OECD countries and Turkey are compared in terms of fuel prices, it is seen that the price of gasoline sold in our country is below the OECD average. While the average gasoline price on 16 May 2022 in OECD member countries is 1.85 USD/lt, the gasoline price in Turkey is 1.47 USD/lt. Considering the share of tax in fuel prices in OECD countries as of the last quarter of 2019, it is the 9th country with the least tax with 50%. Despite the fact that both fuel prices and the share of taxes collected from fuel are not higher than OECD countries, consumers have the opposite view.

Keywords: Fuel, SCT, VAT, OECD

¹Doktora Öğrencisi, Çukurova Üniversitesi, İİBF, amentes@student.cu.edu.tr.
²Prof. Dr., Çukurova Üniversitesi, İİBF, ncoskun@cu.edu.tr.

KAYIT DIŞI YABANCI UYRUKLU İŐİŐİ ÇALIŞTIRANLARA UYGULANAN CEZALARIN CAYDIRICILIĞI ÜZERİNE BİR İNCELEME

Gizem Yeniaras'

Dünya genelinde artan savaşlar, insan hakları ihlalleri ve ekonomik krizler gibi sebeplerle göç etmek zorunda kalan insanların farklı ülkelere yayılmasıyla ortaya çıkan mülteci sorunu, sosyal, politik ve makroekonomik anlamda etkilere sebep olmaktadır. Bu etkilerin en önemlisi ülkelerde hızla artan işsizlik oranı olmuştur. Günümüz güncel sorunlarından biri haline gelen yabancı göçmenler ve ülkemiz açısından makroekonomik anlamda yarattıkları olumsuz etkileri konu alan bu çalışmada göçmen sayısı arttıkça ucuz işçi sayısının artmasından kaynaklı, firmaların yabancı işçileri tercih etmesiyle işsizlik oranlarında büyük artışlar meydana gelmiştir. Ülkemizde bu durumun önüne geçilmek amacıyla yabancı işçilere çalışma ehliyeti alma zorunluluğu getirilmiştir. Ancak çalışma ehliyeti alma maliyetlerinin yüksekliği nedeniyle firmalar kayıt dışı şekilde kaçak işçi çalıştırmaya yönelmişlerdir. Kaçak işçi istihdamı ülkemizde ciddi bir sorun teşkil etmektedir. Kaçak işçi olarak çalışma ve çalıştırılma durumu insan hakları hukuku, yabancılar hukuku, iş ve sosyal güvenlik hukuku, vergi hukuku, idare hukuku ve ceza hukuku gibi hukukun farklı dalları açısından da ele alınması gereken çeşitli hukukî sorunlara yol açmaktadır. Gerek ucuz ücret gerek sosyal güvenlik ödemelerinden kaçınmak amaçlı çalışma ehliyeti olmayan işçileri çalıştırmak isteyen firmaların bu tutumu karşısında 13.08.2016 tarih ve 29800 sayılı Resmî Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren "6735 sayılı Uluslararası İş Gücü Kanunu" 23. maddesinde düzenlenen cezaların, her yıl yeniden değerleme oranında arttırılmasına rağmen düşük bir ücretle çalışan yabancı işçilerin önüne geçilememektedir. Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO) mevzuat ihlallerine karşı öngörülen ve uygulanan yaptırımların caydırıcı olması gerektiği, caydırıcı yaptırımlar olmadan ihlallerin önüne geçilemeyeceği, ayrıca yaptırımların ihlalin ağırlığı ile orantılı oldukları sürece ciddiye alınabilecekleri görüşündedir. Bu çalışmanın konusunu, kayıt dışı yabancı uyruklu işçi çalıştırmanın en önemli sorunlarından biri olan idari para cezalarının caydırıcılığı sorunu oluşturmaktadır. Çalışmada, yabancı çalışma izni olmaksızın bir iş yerine bağımlı olarak çalışan ve bunları çalıştıranlarla 503 sıra numaralı Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği'nde belirtilen yükümlülüğu yerine getirmeyenlere uygulanan idari para cezalarını 2010 yılından bugüne kadar ki sürecini caydırıcılık açısından inceleyerek konuya ilişkin tespitler yapılacak ve aynı zamanda çözüm önerileri sunulacaktır.

Anahtar Kelimeler: Çalışma Ehliyeti, Vergi Cezaları, Yabancı İşçi Cezaları, İşsizlik.

AN EXAMINATION OF THE DETERRENCE OF PENALTIES IMPOSED ON UNREGISTERED FOREIGN WORKERS

Gizem Yeniaras'

The refugee problem, which arises with the spread of people who have to migrate to different countries due to reasons such as increasing wars, human rights violations and economic crisis around the world, causes social, political and macroeconomic effects. The most important of these effects has been the rapidly increasing unemployment rate in the countries. In this study, which deals with foreign immigrants, which have become one of today's current problems, and the negative effects they create in the macroeconomic sense for our country, there have been great increases in unemployment rates due to the increase in the number of cheap workers as the number of immigrants has increased as the companies prefer foreign workers. In order to prevent this situation in our country, foreign workers have been required to obtain a work license. However, due to the high costs of obtaining a work license, companies have turned to employing illegal workers informally. Illegal labor employment is a serious problem in our country. Working and being employed as illegal workers leads to various legal problems that need to be addressed in terms of different branches of law such as human rights law, foreigners law, labor and social security law, tax law, administrative law and criminal law. In the face of this attitude of companies that want to employ workers

who do not have the capacity to work in order to avoid both cheap wages and social security payments, foreign workers working with a low wage cannot be prevented despite the fact that the penalties set out in the 23. Article of the ‘International Labor Law No.6735’, which was published in the Official Gazzette dated 13.08.2016 and numbered 29800, are increased every year at the revulation rate. The International Labour Organization (ILO), is of the opinion that the sanctions forseen and applied against violations cannot be prevented without deterrent sanctions, and that sanctions can be taken seriously as long as they are proportionate to the severity of the violation. The subject of this study is the problem of deterrence of administrative fines, which is one of the most important problems of employing unregistered foreign workers. In the study, the administrative fines applied to those who work as dependent employee of a workplace without a foreign work permit and those who employ them and those who do not fulfill the obligation specified in the General Comminiqué of the Tax Procedure Law numbered 503 will be examined in terms of deterrence from 2010 to the present day and determinations will be made on the subject and at the same time solutions will be offered.

Keywords: Work Lisence, Tax Penalties, Foreign Worker Penalties, Unemployment

¹Yüksek Lisans Öğrencisi, Aksaray Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, yeniarasgizem@gmail.com.

VERGİ AFLARININ VERGİLEMEDE ADALET İLKESİ ÜZERİNDEKİ ETKİSİ

Rabia Nur Türker'

Vergi, devletin ve/veya devletten vergilendirme yetkisi almış diğer kamu kurum ve kuruluşların yüklenmiş oldukları mali ve mali olmayan amaçları ifa etmek üzere gerçek ve tüzel kişilerden; hatta tüzel kişiliği olmayan bazı kurum ve kuruluşlardan egemenlik gücüne dayanarak hukuki cebir altında aldığı iktisadi değerdir. Gerek gelişmiş gerekse gelişmekte olan hemen hemen her ülkede vergiler, kamu harcamalarının asli finansman kaynağını oluşturmaktadır. Kamu hizmetlerinin ifası ve bunun için gerekli finansman ihtiyacının karşılanması, vergi alınmasının temel amacı olarak karşımıza çıkmaktadır. Türkiye Cumhuriyeti'nde yürürlükte olan 1982 Anayasası'nın dördüncü bölümünde "*Siyasi Haklar ve Ödevler*" başlığı altında yer alan 73. maddesinde bu hususa dikkat çekilmekte ve "*Herkes, kamu giderlerini karşılamak üzere, mali gücüne göre, vergi ödemekle yükümlüdür. Vergi yükünün adaletli ve dengeli dağılımı, maliye politikasının sosyal amacıdır. Vergi, resim, harç ve benzeri mali yükümlülükler kanunla konular, değiştirilir veya kaldırılır. Vergi, resim, harç ve benzeri mali yükümlülüklerin muafık, istisnalar ve indirimleriyle oranlarına ilişkin hükümlerinde kanunun belirttiği yukarı ve aşağı sınırlar içinde değişiklik yapmak yetkisi Cumhurbaşkanına verilebilir.*" hükmüne yer verilerek vergilerin mükelleflerin ödeme güçleri ile orantılı olarak alınması gerektiğine vurgu yapılmaktadır. Vergiler ve vergilendirme yetkisi, temelini Anayasa'dan almaktadır ve bunların düzenlenmesinde anayasal ilkelere uyulması gerekmektedir. Bu kapsamda anayasal vergilendirme ilkeleri büyük önem arz etmektedir. Anayasal vergilendirme ilkeleri genel manada adalet ilkesi, kanunilik ilkesi ve kamu giderlerinin karşılığı ilkesine dayanmaktadır. Ancak çalışmada vergi afları konusu esas itibarıyla vergilemede adalet ilkesi perspektifinde inceleneceği için diğer ilkeler detaylı analiz edilmeyecektir. Tarih boyunca yapılan gerek yasal düzenlemelerde, gerekse uygulamalarda dikkate alınan en önemli vergileme ilkelerinden birisi vergilemede adalet ilkesidir. Vergilemede adalet ilkesi, vergilerin adil olmasını sağlamaktadır. Bu doğrultuda çalışmada vergi aflarının vergilerin adil olmasını ne derece etkilediği incelenecektir. Vergi afları karşımıza literatürde farklı isimler adı altında çıktığı görülmektedir. Bu isimler vergi barışı, varlık barışı ve vergide yapılandırma kavramlarıyla karşımıza çıksa da aslında bunların her biri birer vergi affıdır. Siyasi, ekonomik ve sosyal nedenler gibi çeşitli sebeplerle çıkarılan vergi afları, geçmişten günümüze tartışılmaya devam eden ve devam edeceği öngörülen bir uygulamadır. Af kanunlarının çıkarılması kimi zaman devlet açısından zorunluluk olsa da, bu kanunların sık aralıklarla çıkarılması mükellefler tarafından tepki ile karşılanabilmektedir. Dolayısıyla vergisini doğru ve zamanında ödeyen mükelleflerin haksızlığa uğradığı düşüncesi ortaya çıkmaktadır. Bu durum ise mükelleflerin vergiye gönüllü uyumunu sağlama konusunda ciddi sorunları karşımıza çıkarmaktadır. Neticede var olan bu sorunsal doğrultusunda çalışmada vergi aflarının vergi adaletini tesis etmede ne denli işlediğini ortaya koyarak, eksikliklerin açıklanması hedeflenmektedir.

Anahtar Kelimeler: Vergilendirme Yetkisi, Anayasal Vergileme İlkeleri, Vergilemede Adalet İlkesi, Vergi Afları

THE EFFECT OF TAX AMNESTIES ON THE PRINCIPLE OF JUSTICE IN TAXATION

Rabia Nur Türker'

Tax is the economic value that the state or other public institutions and organizations that are entitled to taxation from the state receive the judicial algebra based on the power of sovereignty from real and legal entities; or even some institutions or organizations that do not have legal entities, to fulfill the fiscal and parafiscal purposes that they are burdened with. Taxes in almost every developed and developing countries constitute the principal source of funding for public expenditure. The execution of public services and the

need for funding to do so comes across as the main objective of levying taxes. The fourth section "Political Rights and Assignments" of the 1982 Constitution in force in the Republic of Turkey under the 73th title pays attention to "All are obliged to pay taxes according to their fiscal strength to cover public expenses. The fair and balanced distribution of the tax burden is the social purpose of fiscal policy. Fiscal liabilities such as tax, duties, fees and so on are put in law, amended or abolished. The President may be empowered to make changes to his provisions relating to the exemptions, exceptions and deductions of taxes, duties, fees and similar financial obligations within the up-and-down limits specified by law " the emphasis is placed on the provision that taxes should be taken in proportion to taxpayer solvency. Taxes and taxation authority are based on the Constitution and constitutional principles must be adhered to in regulating them. In this respect, the principles of constitutional taxation are of paramount importance. The principles of constitutional taxation are generally based on the principle of fairness, the principle of lawfulness and the provision of public expenses. But, other principles will not be analyzed in detail as the issue of tax amnesty in this study will essentially be examined in the perspective of the principle of fairness in taxation. The principle of fairness in taxation is one of the most important taxation principles that has been taken into account throughout history, in both regulatory and implementation. The principle of fairness in taxation ensures that taxes are fair. Accordingly, the study will examine the extent of tax amnesties affect the fairness of taxes. Tax pardons appear in the literature under the name of different names. Although these names come across as concepts of tax peace, asset peace and structuring in tax, they are essentially all tax forgiveness. Tax amnesty issued for various reasons, such as political, economic and social reasons, are a practice that continues to be discussed from the past to the present and is projected to continue. While amnesty laws are sometimes mandatory for the state, the frequent issuance of these laws can be met with backlash by taxpayers. So the notion emerges that taxpayers who pay their taxes correctly and on time are being wronged. This poses serious problems in ensuring taxpayers' voluntary compliance with the tax. As a result, the study aims to explain the shortcomings by revealing how much tax pardons work in establishing tax justice.

Keywords: Taxation Authority, Constitutional Taxation Principles, The Principle of Justice in Taxation, Tax Amnesty.

¹Yüksek Lisans Öğrencisi, Aksaray Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, rabianurturker@icloud.com.

VERGİ İNCELEMESİ VE İNCELEME YAPMAYA YETKİLİ OLANLARIN YETKİ VE SORUMLULUKLARI

Mahmut Can Çerik'

Devletler kamu harcamalarını finanse etmek için çeşitli gelirlere ihtiyaç duymaktadırlar. Bu gelirler arasında en önemli gelir kaynağı ise vergi gelirleridir. Vergi gelirlerinde meydana gelen aşınmalar kamu hizmetlerinin sunulmasında sorun teşkil edebilir. Vergi, devletin veya devletin vergilendirme yetkisi verdiği kamu tüzel kişilerince, kamu harcamalarını finanse etmek üzere yükümlülerin ödeme güçlerine göre, bireysel karşılığı olmaksızın, kanunlara uygun olarak ve hukuki cebir altında almış olduğu parasal değerler olarak tanımlanabilir. Türk vergi sistemi çağdaş vergileme anlayışına uygun olarak beyan esasına dayanmaktadır. Beyan esas, mükelleflerin kural olarak beyan ettikleri ile çelişkiye düşmeyecekleri ve en doğru matrahı mükellefin kendisinin bileceği düşüncesine dayanmaktadır. Ayrıca, verginin ödeme gücüne göre alınmasını sağlayan ve dolayısıyla vergilemede adalet ilkesinin gerçekleştirilmesinde daha etkin bir yöntemdir. Beyan esasında, mükellefler vergi matrahlarını kanundaki usullere uygun olarak belirleyip beyanname adı verilen bir belge ile vergi idaresine bildirir. Vergi idaresi beyannameye dayanarak tarh işlemini gerçekleştirir. Güven duygusunun ön planda olduğu beyan esasında mükelleften kazancını doğru ve eksiksiz bir şekilde bildirmesi beklenmektedir. Ancak, mükelleflerin beyan ödevini yerine getirmemesi, eksik yerine getirmesi veya beyanname üzerinde bazı unsurları gizlediği de görülebilmektedir. Beyan esasına dayalı vergi sistemi, mükellefler tarafından matrahın doğru bildirilip bildirilmediğine yönelik denetim müesseselerinin varlığını bir zorunluluk haline getirmiştir. Vergi idaresinin mükellef tarafından beyan edilen vergilendirmeye ilişkin unsurların, kanunlarda öngörülen usul ve esaslara uyup uymadığını denetlemek amacıyla kullandığı denetim yolları, 213 sayılı Vergi Usul Kanunu'nda yoklama, arama ve bilgi toplama ile vergi incelemesi olarak sayılmaktadır. Vergi incelemesi vergi denetim yolları arasında en yaygın ve en kapsamlı olarak uygulanan denetim yoludur. Vergi incelemesi müessesesinin temel amacı, ödenmesi gereken vergilerin doğruluğunu araştırmak, tespit etmek ve sağlamaktır. Bu bağlamda vergi incelemesi, devletin vergi gelirlerinin güvence altına alınması, vergi adaletinin sağlanması, kayıt dışı ekonominin azaltılması ve caydırıcı olmak açısından büyük önem taşımaktadır. Vergi incelemesi yapmaya yetkili olanlar kanunda, vergi müfettişleri, vergi müfettiş yardımcıları, ilin en büyük mal memuru veya vergi dairesi müdürü olarak belirtilmiştir. Vergi incelemesi sonucunda mükellefler açısından çeşitli vergisel sonuçlar doğabilmektedir. Bu nedenle vergi incelemesinin yasal dayanaklara ve hukuk devleti ilkesinin gerekliliklerine uygun olarak gerçekleştirilmesi gerekmektedir. Vergi incelemesi sırasında uyulması gereken usul ve esaslar 213 sayılı Vergi Usul Kanunu'nda ve bu kanundan hareketle çıkarılan “*Vergi İncelemelerinde Uyulacak Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik*” ile düzenlenmiştir. Bu çalışmanın amacı, Vergi Usul Kanunu'nun ilgili maddelerinden hareketle vergi inceleme süreci ile vergi incelemesinin tanımı, amacı ve vergi incelemesi sırasında vergi incelemesi yapmaya yetkili olanların yetkileri ve sorumlulukları hakkında detaylı bilgi vermektir.

Anahtar Kelimeler: Vergi İncelemesi, Beyan Esası, Yetki, Sorumluluk

TAX INSPECTION AND AUTHORITIES AND RESPONSIBILITIES OF THE TAX INSPECTORS

Mahmut Can Çerik'

States need various revenues to finance public expenditures. The most important financing source of income provided by the states is the tax revenues. The corruption of tax revenues can cause problems in the provide of public services. Tax can be defined as monetary values received by the state or public legal entities authorized by the state to finance public expenditures, according to the solvency of the obliged parties,

without individual compensation, in accordance with the law and under legal force. The Turkish tax system is based on declaration principle in accordance with the modern taxation approach. The basis of declaration is based on the idea that taxpayers will not conflict with what they declare as a rule and that the taxpayer himself will know the most accurate base. Also, tax declaration principle is a more effective method that makes it possible to collect the taxes according to the taxpayers' ability to pay and consequently achieves the equity principle in taxation. On the basis of declaration, taxpayers determine their tax bases in accordance with the procedures in the law and notify the tax administration with a document called a declaration. The tax administration performs the assessment based on the declaration. It is expected from the taxpayer to report their earnings in full on the basis of the declaration where the feeling of trust is at the forefront. However, it can also be seen that taxpayers do not fulfill their duty of declaration, fulfill it incompletely or hide some elements on the declaration. The tax system based on declaration has made the existence of auditing institutions a necessity for whether the taxpayer has reported the tax base correctly or not. Audit methods used by the tax administration in order to check whether the elements related to taxation declared by the taxpayer comply with the procedures and principles stipulated in the laws are counted as polling, searching and information gathering and tax inspection in the Tax Procedure Law No. 213. Tax inspection is the most common and most comprehensive method of tax audit methods. The main purpose of the tax inspection institution is to investigate, determine and ensure the accuracy of the taxes to be paid. In this context, tax inspection is of great importance in terms of securing the tax revenues of the state, ensuring tax justice, reducing the informal economy and acting as a deterrent. Those authorized to conduct tax inspections are specified in the law as tax inspectors, assistant tax inspectors, the largest tax officer or tax office manager in the province. As a result of tax inspection, various tax consequences may arise for taxpayers. For this reason, tax inspection should be carried out in accordance with legal bases and the requirements of the state of law. The procedures and principles to be followed during the tax inspection are regulated in the Tax Procedure Law No. 213 and the "*Regulation on the Procedures and Principles to be Followed in Tax Inspections*" issued from this law. The aim of this study is to investigate detailed information about the tax inspection process, the definition and purpose of tax inspection, and the authorities and responsibilities of the tax inspectors during the tax inspection, based on the relevant articles of the Tax Procedure Law.

Keywords: Tax Inspection, Base of Declaration, Authority, Responsibility.

¹Yüksek Lisans Öğrencisi, Aksaray Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, mahmutcancerik@gmail.com.

OKUL ÖNCESİ EĞİTİMİ

OKUL ÖNCESİ ÇOCUKLARDA DİJİTAL HİKAYE KULLANIMININ YABANCI DİL BAŞARISINA ETKİSİ

Elçin Ak'

Dil öğrenimi okul öncesi çocuklar için doğru zamanda başlanılırsa gelecekte onların yabancı dili daha kalıcı şekilde öğrenmelerine yol açabilir çünkü okul öncesi çocuklar dili kavramada daha hızlıdır. Okul öncesi çocukların bu iyi özellikleri dışında dikkatlerinin kısa olması ve hareketli olmaları gibi zorlukları vardır (Modiri, 2010). Bu sebeple öğretmenler öğrencilerin dikkatlerini taze tutmak için yıllar içerisinde hikayeler, oyunlar gibi farklı yöntemlere yönelmişlerdir. Bu çalışmada bu yöntemlerden hikaye yöntemini dijital hale getirerek çocukların daha çok ilgisini çekmek hedeflenmiştir. Dijital hikâye, geleneksel hikâye anlatımı ile çoklu ortam teknolojilerinin birleşimi olarak görülmektedir (Kocaman-Karoğlu, 2015). Metin, ses, resim, video ve animasyon gibi bileşenler çeşitli yazılımlar aracılığı ile bir araya getirilerek web üzerinden, tablet bilgisayardan veya akıllı telefonlardan erişim sağlanabilmektedir (Yılmaz, 2017). Bu sebeple dijital hikayeler 21. Yüzyıl şartlarına en iyi uyumu sağlayacağından dersler için yararlı bir materyal haline gelebilir. Okul öncesi öğrencilerin dili öğrenmeye yönelik ihtiyaçlarına uygun hazırlanmış dijital hikayeler kazanımların kazanılmasını kolaylaştırır ve bunu eğlenceli bir şekilde yapar (Peçenek, 2002). Dijital hikayeler yenilikçi bir yöntem olmasından dolayı yabancı dil eğitiminde önemli bir yer alması doğru ve kalıcı sonuçlar almaya neden olabilir. Bu çalışmada hedef alınması gereken kazanımların doğru alınıp alınmadığını görmek ve bunları öğrenciye kullandırtıp kalıcı öğrenmeyi desteklemek hedeflenmiştir. Bu araştırma yapılırken deneysel araştırma yöntemi kullanılmıştır. Deneysel araştırma yönteminde değişkenler arasındaki sebep sonuç ilişkilerini ve bu ilişkilerin gerçek niteliklerini bulmak ön plandadır. Çalışmaya başlanmadan önce okul öncesi öğrencilerinin bilgi seviyelerine yönelik kelimeler seçilmiş ve uygunlukları uzman görüşü alınarak onaylatılmıştır. Bu aşamadan sonra tekrar uzman görüşü alınarak test etme yöntemi araştırmacı tarafından geliştirilmiştir. Test yöntemi Peabody ve TEDİL (Türkçe Erken Dil Gelişim Testi) referans alınarak hazırlanmıştır. Testte 10 farklı kategori bulunmaktadır. Bu kategoriler sayılar, okul eşyaları, renkler, hayvanlar, meslekler, hava durumu ve mevsimler, kıyafetler, yer-bina isimleri, meyveler, duygular olarak adlandırılır. Her kategoride meslek grubu hariç 4 ve 5 kelime bulunmaktadır. Meslek grubunda 3 kelime bulunmaktadır. Araştırma 3 aşamadan oluşmaktadır. Bu aşamalar ön test, dijital hikayelerin uygulanması ve son test aşamalarıdır. Ön test de öğrencilerin sahip oldukları bilgiler ölçülmüştür. Dijital hikayelerin öğrencilere izletilmesinden sonra aynı test öğrencilerin öğrenmelerinin gerçekleşip gerçekleşmediğini anlamak için son test olarak öğrencilere yapılmıştır. Uygulama 2 hafta sürmüştür ve 5-7 yaş arasında toplamda 36 öğrenciye uygulanmıştır. Bu araştırmanın sonucunda öğrencilerin büyük çoğunluğunda herhangi bir yeni kelime öğrenmenin gerçekleşmediği ancak 3 öğrencide daha önce bilmediği kelimeleri öğrendikleri gözlemlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Dijital Hikaye, Yabancı Dil, İngilizce, Okul Öncesi, Kalıcı Öğrenme

THE EFFECT OF DIGITAL STORY USE ON PRESCHOOL CHILDREN'S FOREIGN LANGUAGE SUCCESS

Elçin Ak'

If the language learning starts at the right time for the preschool students, this can lead them to learn the foreign language more permanent because preschool students are faster in understanding the language. Other than these useful features of preschool students they have some difficulties like having short attention span and being super active (Modiri, 2010). Therefore teachers lead themselves to different methods like stories and plays to keep students' attentions fresh. In this research it is aimed to get students' attention more while turning story method to digital stories. Digital stories have been seen as the combination of telling stories

and multiple setting technologies (Kocaman-Karoğlu, 2015). Components like writings, audios, pictures, videos and animations are gathered up via various software that can get access on web, tablets or smartphones (Yılmaz, 2017). Therefore digital stories can be useful for lessons because they fit the best to the conditions of 21st century. Digital stories that have been made to fit preschool students' needs can make easy to gain the goals and also make this process in a fun way (Peçenek, 2002). Because digital stories are innovative it can cause to have correct and permanent results when it has a significant play in foreign language teaching. In this research it is aimed to see if the aims are completed and these aims are used by the students to support learning. While this research is done by the researcher the experimental method is used. In experimental method it is foreground that the reason and the result relations between variables and finding the real qualifications of these relations. Before starting the research the words for the students' level have been choosen and they have been approved by the expert opinion. After this chapter, testing method has been developed with the expert opinion again. Testing method has been done by referecing to Peabody and TEDIL. In the test there are 10 different categories. These categories are named as numbers, school stuff, colors, animals, occupations, weathers and seasons, clothes, places, fruits and emotions. In occupations category there are 3 words but other categories have 4 or 5 words. This research contains 3 stages. These stages are the first test, the application, and the last test. During the first test the background knowledge of the students had been evaluated. After the application of the digital stories the same test had been given to the students to understand whether the learning happened or not. This application lasted 2 weeks and it had been conducted to 36 students that are 5-7 years old in total. At the end of this research students mostly did not learn anything new but 3 students learned new words that they did not know before.

Keywords: Digital Stories, Foreign Language, English, Preschool students, Permanent Learning

¹Lisans Öğrencisi, Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, elcnak2000@gmail.com.

ÖZEL EĞİTİM

ERKEN ÇOCUKLUKTA ÖZEL EĞİTİM

Hatice Değirmenci Gündoğmuş¹

Hasan Oflaz²

Erken çocukluk özel eğitimi, yetersizliği olan veya gelişimsel olarak riskli olan bireylerin ve ailelerinin ihtiyacın gidermektir. Yetersizliğin engele dönüşmesini engellemek ya da bireyin yaşlılarıyla gelişim farklılığını azaltmayı hedefleyen bir alandır. Bu araştırmanın amacı, erken çocukluk özel eğitiminin dünyada ve Türkiye'deki gelişimini ortaya koymak ve ülkemizdeki uygulamalarını incelemektir. Bu çalışmada öncelikle dünyada ve ülkemizde erken çocukluk özel eğitiminin oluşumuna etki eden kişilere ve olaylara değinilecektir. Çalışmaya destek olarak erken çocukluk özel eğitiminin gelişimine ve günümüzdeki çalışmalarına yer verilecektir. Bu çalışmanın önemi ise erken çocuklukta özel eğitime önem vererek sorunların önüne geçmektir. Çalışmada ayrıca, erken çocukluk özel eğitiminin en önemli basamakları olan önleme, vakaların tespiti, çocukların değerlendirilmesi süreçlerine değinilmiş, gelişmiş ülkelerdeki çalışmalarla uygulamalarla Türkiye'deki çalışmalar karşılaştırılmıştır. Yöntem olarak Nitel araştırma yöntemi olan durum deseni kullanılmıştır. Çalışma grubunu Kayseri Yahyalı ilçesinde görev yapan 10 anaokulu öğretmeni oluşturmuştur. Bu çalışmanın sonucunda erken çocuklukta özel eğitim noktasında önlemlerin alınarak yetersizliği engelleyen etmenler sunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Erken Çocuklukta Özel Eğitim, Gelişimsel Yetersizlik, Gelişimsel Farklılık

SPECIAL EDUCATION IN EARLY CHILDHOOD

Hatice Değirmenci Gündoğmuş¹

Hasan Oflaz²

Early childhood special education is to meet the needs of individuals with disabilities or developmentally at risk and their families. It is a field that aims to prevent disability from turning into a disability or to reduce the developmental gap of the individual with his or her peers. The aim of this research is to reveal the development of early childhood special education in the world and in Turkey and to examine its applications in our country. In this study, first of all, people and events that affect the formation of early childhood special education in the world and in our country will be mentioned. In support of the study, the development of early childhood special education and its current studies will be included. The importance of this study is to prevent problems by giving importance to special education in early childhood. In addition, the most important steps of early childhood special education, prevention, detection of cases, evaluation of children processes are mentioned, advanced The studies in the countries and the applications in Turkey were compared. The case design, which is a qualitative research method, was used as a method. The study group consisted of 10 kindergarten teachers working in Yahyalı district of Kayseri. As a result of this study, the factors preventing disability by taking precautions at the point of special education in early childhood were presented.

Keywords: Keywords: Special education in early childhood, developmental disability, developmental difference

¹Doç. Dr., Aksaray Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, haticedegirmenci07@gmail.com.

²Yüksek Lisans Öğrencisi, Aksaray Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, hasanoflaz541@gmail.com.

PDR

ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN ZİHİNLERİNDEKİ ÖTEKİ VE KÖRLÜK KAVRAMLARINA İLİŞKİN OLUŞAN VERİLERİN FENOMENOLOJİK İNCELENMESİ

Ömer Kişi'

Öteki ve körlük kavramları; yüzeysel düşünülduğünde farklı ve felsefi düşünülduğünde çok daha farklı anlamlar ihtiva etmektedirler. Günümüz dünyasında sürekli dile getirilen bu iki kavramın nerede ve nasıl konumlandırıldığı da bir o kadar önemlidir. Öteki dediğimizde kimi ya da neyi anlıyoruz? Körlük dediğimizde acaba sadece gözleri görmeyen birilerini mi anlıyoruz? Bu yüzden de bu iki kavramın konumlarını doğru bir zeminde tartışabilmek adına bu çalışma planlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda çevrimiçi olarak hazırlanan formla birlikte 18-30 yaş arası 28 erkek ve 8 kadın katılımcı olmak üzere 36 katılımcıdan analizlere dâhil edilebilecek veri elde edilmiştir. Araştırmacılar tarafından oluşturulan ve iki kısımdan oluşan bir form kullanılmıştır.

Formun ilk kısmı katılımcılara ilişkin demografik değişkenleri belirlemek amacıyla hazırlanmıştır. Formun ikinci kısmında ise "Lütfen zihninizde ötekiden kastedilenin ne olduğunu yazınız." ve "Lütfen körlük kavramından ne anladığınızı yazınız." şeklinde katılımcıların ne anladığına yönelik açık uçlu sorular sorulmuştur.

Araştırma kapsamında elde edilen veriler Excel dosyası yardımıyla transkripte edilmiş ve Maxqda 20 paket programı kullanılarak analiz edilmiştir. Buradaki amaç öteki ve körlük kavramlarının birey için ne anlam ifade ettiği ve algılarının bu iki kavram üzerinde nasıl şekillendiğini kategorize edebilmektir. Yapılan analizler sonucunda katılımcıların özellikle öteki kavramıyla kastedilenin dışlanmışlık olduğunu göstermektedir. Katılımcıların körlük kavramını ise yalnızlık ve karanlık kavramlarını kullanarak tanımladıkları görülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Öteki, Körlük, Algı ve Tutumlar

PHENOMENOLOGICAL EXAMINATION OF THE DATA ON THE CONCEPTS OF THE OTHER AND BLINDNESS IN THE MINDS OF UNIVERSITY STUDENTS

Ömer Kişi'

The concepts of the other and blindness; they have different meanings when considered superficially and very different when they are considered philosophically. Where and how these two concepts, which are constantly expressed in today's world, are positioned is just as important. Who or what do we understand when we say other? When we say blindness, do we mean someone who is not only blind? Therefore, this study was planned in order to discuss the positions of these two concepts on the right ground.

For this purpose, data that can be included in the analysis were obtained from 36 participants, 28 male and 8 female participants, between the ages of 18-30, together with the online form. A two-part form created by the researchers was used. The first part of the form has been prepared to determine the demographic variables related to the participants. In the second part of the form, "Please write in your mind what is meant by the other." and "Please write down what you understand by blindness," and open-ended questions were asked about what the participants understood.

The data obtained within the scope of the research were transcribed with the help of Excel file and analyzed using Maxqda 20 package program. The aim here is to be able to categorize what the concepts of the other and blindness mean to the individual and how their perceptions are shaped on these two concepts. As a result

of the analyzes, it is shown that what is meant by the concept of the other is the exclusion of the participants. It is seen that the participants define the concept of blindness by using the concepts of loneliness and darkness.

Keywords: The Other, Blindness, Perceptions And Attitudes

¹Lisans Öğrencisi, Fırat Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, kisiomer1221@gmail.com.

ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN CÖMERTLİK VE CİMRİLİK KAVRAMLARINA İLİŞKİN FENOMENOLOJİK İNCELENMESİ

Ibrahim Kaçmaz'

Birbirine zıt iki kavram olan cömertlik ve cimrilik, insanın hem maddi hem manevi boyutlarına hitap etmektedir. Bu iki kavramın toplum nezdindeki değerleri de benzer bir durum göstermektedir. Birisi övülürken diğer bir kavram ise yerilmektedir. Bir noktada bu kavramlardan herhangi birini elbise olarak giyen bireylerin toplumsal karşılıkları da giydikleri elbiseye göre farklılaşmaktadır. Bu savın doğruluğunu test etmek oldukça önemlidir. Esas itibarıyla bu çalışmada da cömertlik ve cimrilik kavramlarının birey bazında ne anlam ifade ettiğini bir nebze olsun açıklamak ve anlamlandırmak amaç edinilmiştir. Bu yüzden de bu çalışmanın amacı cömertlik ve cimrilik kavramlarının üniversite öğrencileri nezdindeki algılarını ortaya çıkartmaktır. Bu amaç doğrultusunda çevrimiçi olarak hazırlanan formla birlikte 17-27 yaş arası 11 erkek ve 18 kadın katılımcı olmak üzere 29 katılımcıdan analizlere dâhil edilebilecek veri elde edilmiştir. Araştırmacılar tarafından oluşturulan ve iki kısımdan oluşan bir form kullanılmıştır.

Formun ilk kısmı katılımcılara ilişkin demografik değişkenleri belirlemek amacıyla hazırlanmıştır. Formun ikinci kısmı ise, "zihninizde cömertlikle kastedilenin ne olduğu ?" ve "cimrilik kavramından ne anlıyorsunuz ?" soruları sorularak bu iki kavram üzerinde ki algıları ölçmeye yarayacak şekilde hazırlanmıştır. Araştırma kapsamında elde edilen veriler excel dosyası yardımıyla transkripte edilmiş ve Maxqda 20 paket programı yardımıyla analiz edilmiştir.

Buradaki amaç cömertlik ve cimrilik kavramlarının birey için ne anlam ifade ettiği ve algılarının bu iki kavram üzerinde nasıl şekillendiğini kategorize edebilmektir. Yapılan analizler sonucunda, katılımcıların özellikle Cömertlikle kastedilen şeyin ağaç olduğunu bunun sebebi ise ağacın karşılıksız meyve verdiği ve köklerinin daima sevgi gibi yayıldığı betimlemelerle açıklamaya çalıştıkları görülmüştür. Cimriliği ise daha çok kuraklık, hastalık, karanlık çürük bir meyve gibi betimlemelerle tanımlandırıldığı görülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Cömertlik, Cimrilik, Algı ve Tutumlar

PHENOMENOLOGICAL EXAMINATION OF GENEROSITY AND STINGY CONCEPTS OF COLLEGE STUDENTS

Ibrahim Kaçmaz'

The two contrasting concepts of generosity and cruelty appeal to both material and spiritual dimensions of man. The societal values of these two concepts are similar. One is praised, and the other is given. At some point, the societal equivalent of individuals wearing any of these concepts as a dress varies with the dress they wear. It is very important to test the truth of this argument. In essence, this work is intended to somewhat explain and make sense of what the notions of generosity and insincerity mean on an individual basis. So the goal of this study is to uncover the perceptions of generosity and cheapness among college students. The form was prepared online for this purpose, and data was obtained from 29 participants, including 11 male and 18 female participants aged 17 to 27 years. A two part form created by researchers has been used.

The first part of the form is intended to identify demographic variables for participants. The second part of the form is, "What on earth is generosity?" and what do you make of the concept of stingy? asked questions, these two concepts are designed to measure perceptions. Data obtained through the study was transcribed with the help of an excel file and analyzed with the help of a Max 20 package program.

The idea here is to be able to categorize what the notions of generosity and intrigue mean for the individual and how their perceptions shape up over those two concepts. As a result of the analysis, participants were shown to be particularly Generous in explaining that the tree is a tree, and that's because it gives unconditional

fruit and its roots are always spread like love. Its stingy nature is often described as drought, sickness, dark rotten fruit.

Keywords: Generosity, Stinkiness, perception and attitudes

¹Lisans Öğrencisi, Fırat Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, ibrahimmkacmaz0@gmail.com.

ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN ZİHİNLERİNDEKİ BEDEN VE CAN KAVRAMLARINA İLİŞKİN OLUŞAN VERİLERİN FENOMENOLOJİK İNCELENMESİ

Turgut Demir'

Tarihi kaynaklardan bugünkü modern bilim zamanlarına kadar insanın beden ve candan ibaret olduğu düşüncesi hala canlılığını korumaktadır. Üstelik bu sadece insan için de geçerli değildir. Yeryüzündeki bütün canlılar için benzer bir durum söz konusudur. Ancak insan beden ve candan meydana gelmiştir demek yeterli değildir. Beden ve can kavramlarının zihinlerde nasıl bir yer teşkil ettiği de bir o kadar önemlidir. Bu bağlamda bu çalışmada beden ve can kavramlarını bir nebze olsun açıklamak ve anlamlandırmak amaç edinilmiştir. Bu yüzden de bu çalışmanın amacı beden ve can kavramlarının üniversite öğrencileri nezdinde zihinlerde oluşan şemaları ortaya çıkartmaktır. Bu amaç doğrultusunda çevrimiçi olarak hazırlanan formla birlikte 18-23 yaş arası 33 erkek ve 16 kadın katılımcı olmak üzere 49 katılımcıdan analizlere dâhil edilebilecek veri elde edilmiştir. Araştırmacılar tarafından oluşturulan ve iki kısımdan oluşan bir form kullanılmıştır. Formun ilk kısmı katılımcılara ilişkin demografik değişkenleri belirlemek amacıyla hazırlanmıştır. Formun ikinci kısmı ise, “Zihninizde beden kavramından kastedilenin ne olduğunu yazınız?” ve “Zihninizde can kavramından kastedilenin ne olduğunu yazınız?” şeklinde katılımcıların zihninde oluşan şemaları ölçmeye yarayacak şekilde hazırlanmıştır. Araştırma kapsamında elde edilen yazıya dönüştürülmüş ve Maxqda 20 paket programı yardımıyla analiz edilmiştir. Buradaki amaç beden ve can kavramlarının üniversite öğrencilerinin zihinlerinde nasıl bir konumda yer aldığını doğru bir şekilde ortaya koymaktır. Yapılan analizler sonucunda, katılımcıların özellikle bedeni insanın fiziksel yapısı, dış görünüşünü yani perdenin görünen kısmını ifade eden cümlelerle açıklamaya çalıştıkları görülmüştür. Canın ise yaşamak için önem arz ettiği, insana korumakla görevli olarak bahşedilmiş emanet konumunda tanımlandırıldığı görülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Beden, Can, Fenomenolojik İnceleme

PHENOMENOLOGICAL ANALYSIS OF THE DATA ON THE CONCEPTIONS OF BODY AND SOUL IN THE MIND OF UNIVERSITY STUDENTS

Turgut Demir'

From historical sources to the times of modern science today, the idea that man consists of body and soul still maintains its vitality. Moreover, this does not only apply to humans. A similar situation exists for all living things on earth. However, it is not enough to say that man consists of body and soul. How the concepts of body and soul occupy the minds is just as important. In this context, the aim of this study is to explain and make sense of the concepts of body and soul. Therefore, the aim of this study is to reveal the schemas of the concepts of body and soul in the minds of university students. For this purpose, data that can be included in the analysis were obtained from 49 participants, 33 male and 16 female participants, between the ages of 18-23, together with the online form. A form created by the researchers and consisting of two parts was used. The first part of the form was prepared to determine the demographic variables of the participants. The second part of the form is “Write what is meant by the concept of body in your mind?” and “Write what is meant by the concept of soul in your mind?” It was prepared in a way to measure the schemas formed in the minds of the participants. The text obtained within the scope of the research was converted into text and analyzed with the help of Maxqda 20 package program. The aim here is to correctly reveal the position of the concepts of body and soul in the minds of university students. As a result of the analyzes made, it was seen that the

participants tried to explain the body, especially the physical structure of the person, the external appearance, that is, the visible part of the curtain. It is seen that the soul is important for living and is defined in the position of entrusted to the human being in charge of protecting it.

Keywords: Body, Soul, Phenomenological Review

¹Lisans Öğrencisi, Fırat Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, demirturgut226@gmail.com.

BİR EBEVEYNLİK TUTUMU OLARAK “HELİKOPTER EBEVEYNLİK”

*Ayşe Nur Şahin'
Ertuğrul Talu'*

Çocukların kişilik gelişimlerinde ebeveyn tutumlarının oynadığı rollere ilişkin psikolojide yapılmış pek çok çalışma vardır. İncelenen çeşitli araştırmalarda ebeveyn tutumlarının genelde demokratik, otoriter, mükemmeliyetçi, tutarsız, izin verici, koruyucu ebeveyn tutumlarının etkileri üzerine yoğunlaştığı tespit edilmiştir. Oysa uluslararası literatür incelendiğinde çok bilinen ve artık klasikleşmiş denilebilecek ebeveyn tutumlarının yanı sıra bizim ülkemizde yeteri kadar tanınmayan bir ebeveyn tutumu olan helikopter ebeveynlik tutumu üzerine de birçok çalışmanın yapıldığı tespit edilmiştir. Literatür incelendiğinde özellikle “helikopter” benzetmesinin bu ebeveynlik tutumunu sergileyen ebeveynlerin sürekli çocuklarının etrafında döndükleri ve çocuklarının hayatında ne zaman bir problem çıksa onları kurtarmaya çalıştıklarından dolayı yapıldığı görülmüştür. Bu çalışmanın amacı ülkemizde yeni çalışılan bir kavram olan helikopter ebeveynliğin tanımını, özelliklerini, çocuklar ve yetişkinler üzerindeki etkisini açıklamaktır. Derleme yöntemi kullanılarak yapılan bu çalışma, yurt dışı ve ülkemizdeki literatür taraması yapılarak gerçekleştirilmiştir. Yapılan bu derleme çalışması esnasında helikopter ebeveynlik tutumu üzerine yurt dışında bir hayli çalışma olmasına rağmen ülkemizde yapılan çalışmaların kısıtlı olduğu tespit edilmiştir. Bu derleme çalışması kapsamında yapılan literatür incelemesi sonucunda elde edilen bazı bulgular çerçevesinde helikopter ebeveynlik tutumu sergileyen ebeveynlerin, çocuklarının gelişim döneminde yapabilecekleri görevleri ve sorumlulukları, çocuklarının yerine yaparak onlara hayal kırıklığı yaşamadan mükemmel bir dünya yaratmaya çalıştıklarını ifade ettikleri, bunu yaparken de aslında çocuklarının özerkliğine müdahale ettiklerinin çoğu zaman farkında olmadıklarını ortaya koyan bulgulara rastlanılmıştır. Yine helikopter ebeveyn tutumu sergileyen ebeveynlerin aslında helikopter benzetmesindeki gibi bir takım kurtarıcı roller üstlenmelerinin çocukların sosyal, duygusal ve fiziksel gelişim alanlarında bir dizi olumsuzluklara sebebiyet verdiğini, özellikle de bu ebeveyn tutumuna maruz kalan çocukların problem çözme becerilerinde de çeşitli sorunlar yaşadıklarını ortaya koyan araştırma bulgularının da olduğu tespit edilmiştir. Ayrıca yapılan çalışmalarda annelerin helikopter ebeveyn olma durumunun babaların helikopter olma durumundan iki kat daha fazla olduğuna rastlanılmıştır. Yine bu ebeveyn tutumlarının çocuklardaki yansımaları olarak; etkili başa çıkma stratejilerini kullanamama, düşük güvenli bağlanma, düşük özsaygı, seçim yapamama, düşük duygusal farkındalık, düşük empati düzeyine sahip olma, nevroitik eğilimlere sahip olma; yetişkinlik dönemlerinde ise bağımlı kişilik geliştirme, aşırı ebeveynlik yapma eğilimi, yetersizlik duygusu, düşük benlik saygısı gibi yansımaları olabileceği çeşitli araştırmalardan elde edilen bulgular olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu çalışmanın helikopter ebeveyn tutumunu ayrıntılarıyla ele alarak özellikle ebeveynlerin bu tutumla ilgili farkındalık kazanmalarına, çocuk yetiştirme konusunda doğru ebeveyn tutumlarını fark ettirip benimsemelerine katkı sağlayabileceği ve helikopter ebeveyn tutumu ile ilgili yeni çalışmaların yapılması için araştırmacılara yol gösterici bir rol oynayabileceği düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Ebeveyn Tutumları, Helikopter Ebeveynlik, Helikopter Ebeveyn Tutumunun Etkileri

“HELICOPTER PARENT” AS A PARENT ATTITUDE

*Ayşe Nur Şahin'
Ertuğrul Talu'*

There are many studies conducted in psychology regarding the role of parental attitudes in children's personality development. In various studies examined, it has been determined that parental attitudes generally focus on the effects of democratic, authoritarian, perfectionist, inconsistent, permissive and protective parental attitudes. However, when the international literature is examined, it has been determined that many

studies have been carried out on the helicopter parenting attitude, which is a parental attitude that is not well known in our country, as well as the well-known and now classic parental attitudes. When the literature is examined, it is seen that especially the "helicopter" analogy is made because parents who exhibit this parenting attitude always turn around their children and try to save them whenever a problem arises in their children's life. The aim of this study is to explain the definition and characteristics of helicopter parenting, which is a newly studied concept in our country, and its effect on children and adults. This study, which was carried out using the compilation method, was carried out by scanning the literature in our country and abroad. During this compilation study, it was determined that although there are many studies abroad on helicopter parenting attitude, the studies conducted in our country are limited. Within the framework of some findings obtained as a result of the literature review conducted within the scope of this review study, it is stated that parents who exhibit helicopter parenting attitude try to create a perfect world for their children by doing the tasks and responsibilities that they can do during their child's development period, without disappointment, and in doing so, they actually interfere with their children's autonomy. Findings have been found that reveal that they are often not aware of it. It has also been determined that there are research findings revealing that the parents who exhibit helicopter parenting attitude actually take on some rescuing roles, as in the helicopter analogy, cause a series of negativities in the social, emotional and physical development areas of the children, and that the children who are exposed to this parenting attitude also experience various problems in their problem-solving skills. has been done. In addition, studies have found that mothers' helicopter parents are twice as likely to be helicopter parents than fathers. Inability to use effective coping strategies, low secure attachment, low self-esteem, inability to make choices, low emotional awareness, low empathy level, neurotic tendencies; in adulthood, such as dependent personality development, excessive parenting tendency, inadequacy, low self-esteem. This study may contribute to the awareness of parents about this attitude, to realize and adopt the correct parental attitudes about raising children, by discussing the helicopter parenting attitude in detail, and to guide researchers to conduct new studies on helicopter parenting. thought to play a demonstrative role.

Keywords: Parental Attitudes, Helicopter Parenting, Effects of Helicopter Parental Attitude

¹Yüksek Lisans Öğrencisi, Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, sahinnayse97@gmail.com.

²Dr. Öğr. Üyesi, Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, etalu@ahievran.edu.tr.

PSIKOLOJİ

CERRAHİ KLİNİKLERDE ÇALIŞAN HEMŞİRELERDE VİCDAN STRESİ VE TÜKENMİŞLİK

*Pelin Ceren Serin¹
Züleyha Şimşek Yaban²*

Vicdan, kişisel ve mesleki değerlerimizin, inançlarımızın, etik kurallarımızın karşılaştığımız sorun/koşullar tarafından tehdit altında olabileceğine dair bizi uyaran bir uyarı sistemidir (Aksoy 2019, Cleary 2019). Hemşirenin vicdanı, kararlarına ve profesyonel uygulamalarını yönlendirmesine rehberlik eder (Cleary 2019). Mesleki yaşantılarında hastalardan, meslektaşlarından ve çevrelerinden gelen isteklerle vicdanları arasında dengeyi korumakta zorluk yaşayabilirler. Kişi vicdanının sesini takip etmediğinde ortaya çıkan sorunlu vicdanın yarattığı stresi ifade etmek için 'vicdan stresi' terimi kullanılır (Glasberg 2006, Ford 2018). Vicdan stresi, tükenmişliğe katkıda bulunan bir faktör olarak görülmektedir (Cleary 2019, Gustafsson 2010). Tükenmişlik, insanlarla birebir ilişkide ve duygusal taleplerin yoğun olduğu ortamlarda bulunmayı gerektiren mesleklerde sık görülen duygusal, zihinsel ve fiziksel yorgunluk durumlarını ifade eden bir stres türüdür (Çam 2017, Tavor 2014). Cerrahi klinik hemşirelerinde vicdani rahatsızlık ve strese bağlı duygusal problemler tükenmişliğe sebep olabilmektedir.

Cerrahi ortamlarda yaşamı tehdit eden durumların bulunması ve hızlı karar vermeyi gerektirmesi nedeniyle etik problemler ve vicdan çatışması hızla gelişebilmektedir. Cerrahi hemşireleri, perioperatif sürecin tümündeki bakım hizmetlerinin temel elemanıdır ve doğru karar vermeleri, kararlarının sorumluluğunu üstlenmeleri gerekir. Bu durumun yol açtığı vicdan stresi hemşirelerin tükenmişlik düzeylerinin artmasına neden olur. Çalışmada, hemşirelerin vicdan stresi ve tükenmişlikleri arasındaki ilişkiyi yapılan literatür taramasıyla sergilemek amaçlanmıştır.

Literatür oluşturulurken; PUBMED, Google Akademi, Science Direct, Ebsco Host ve Kocaeli Üniversitesi veri tabanlarından cerrahi hemşireliği, tükenmişlik, vicdan, vicdan algısı, vicdan stresi gibi sözcükler kullanılarak tarama yapılmıştır. Çalışma derleme olarak hazırlandığı için etik kurul/çalışma izni gerektirmemektedir.

Yapılan bir çalışmada yaş ve çalışma süresi arttıkça mesleki tükenmişliğin azaldığı belirlenmiştir (Çelik 2019). 805 hemşireyle kesitsel olarak yapılan bir çalışmada tükenmişliğin yoğun bakımlarda çalışan hemşirelerde (%10,7) uzun süreli bakımlarda çalışan hemşirelere göre (%3,6) iki kat daha fazla, en az ise servislerde çalışan hemşirelerde (%0,6) görüldüğü belirlenmiştir (Palfi 2008). 64 hemşirenin katıldığı çalışmada cerrahi, yoğun bakım ve acil servislerde çalışan hemşirelerin duygusal tükenme boyut puanlarının diğerlerine göre fazla olduğunu bildirilmiştir (Barutçu 2008). Glasberg ve ark.'ın çalışmasında vicdan stresinin tükenmişliğin temel boyutları olan duygusal tükenme ve duyarsızlaşma uzunlamasına ile pozitif ilişkili olduğu bulunmuştur. Ahlin ve ark. da bu ilişkiyi doğrulamıştır (Glasberg 2006, Ahlin 2013, Ericsson 2017). Vicdan stresi ile ilgili palyatif, psikiyatrik, acil ve yaşlı yetişkin yatılı bakımlarda yapılan araştırmalarda benzer olarak bir hastanın ihtiyaç duyduğu bakımı sağlamak için zamanın olmaması faktörünün bakım sağlayıcılara en yüksek düzeyde vicdan stresi yarattığı ifade edilmiştir (Ericson 2017, Wallin 2015, Juthberg 2010). Farklı bölümlerden 220 hemşire ile yapılan bir çalışmada dahili tıpta (%46.8) çalışan hemşirelerin diğer bölümlere göre vicdan stresi düzeylerinin istatistiksel olarak anlamlı derecede yüksek olduğu sonucuna varılmıştır (Huang 2019). Nazari ve ark. çalışmalarında kadın olan hemşirelerin işyerinde vicdan stresi ve tükenmişlik yaşamaya daha yatkın olduklarını vurgulamışlardır (Nazari 2022).

Yapılan çalışmalarda hemşirelerin genel olarak çelişkili taleplerle uğraşma, fazla iş yükü, çoğunlukla kadın olma, ölümcül hastalara bakım verme, bakım verme konusunda standartlarını karşılayamama ve bunlara bağlı gelişen sorunlu vicdan stresi ile tükenmişlik düzeyleri güçlü bir şekilde ilişkilendirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Tükenmişlik, Vicdan Stresi, Cerrahi Hemşireliği

STRESS OF CONSCIENCE AND BURNOUT IN NURSES WORKING IN SURGICAL CLINICS

*Pelin Ceren Serin¹
Züleyha Şimşek Yaban²*

Conscience is a warning system that warns us that our personal and professional values, beliefs, and ethical rules may be threatened by the problems/conditions we encounter (Aksoy 2019, Cleary 2019). The nurse's conscience guides her decisions and guides her professional practice (Clear 2019). In their professional lives, they may have difficulties in maintaining a balance between their conscience and the requests from patients, colleagues and their environment. The term 'stress of conscience' is used to express the stress created by the problematic conscience that occurs when the person does not follow the voice of conscience (Glasberg 2006, Ford 2018). Stress of conscience is seen as a contributing factor to burnout (Clear 2019, Gustafsson 2010). Burnout is a type of stress that expresses the emotional, mental and physical fatigue situations that are common in occupations that require one-to-one contact with people and environments with intense emotional demands (Çam 2017, Tavour 2014). Conscientious discomfort and emotional problems related to stress can cause burnout in surgical clinic nurses.

Ethical problems and conflict of conscience can develop rapidly due to the presence of life-threatening situations in surgical environments and the need for quick decision-making. Surgical nurses are the basic element of care services in the entire perioperative process and they need to make the right decisions and take responsibility for their decisions. The stress of conscience caused by this situation affects the increase in the burnout levels of nurses. In the study, it was aimed to demonstrate the relationship between the stress of conscience and burnout of nurses through a literature review.

While creating the literature; The databases of PUBMED, Google Academy, Science Direct, Ebsco Host and Kocaeli University were scanned using words such as surgical nursing, burnout, conscience, conscience perception, conscience stress. Since the study was prepared as a review, it does not require ethics committee/study permission.

In a study, it was determined that as age and working time increase, professional burnout decreases (Çelik 2019). In a cross-sectional study with 805 nurses, it was determined that burnout was seen twice more in nurses working in intensive care units (10.7%) than nurses working in long-term care units (3.6%), and at least in nurses working in services (0.6%) (Palfi 2008). In a study in which 64 nurses participated, it was reported that the emotional exhaustion dimension scores of nurses working in surgery, intensive care and emergency services were higher than the others (Barutçu 2008). Glassberg et al. He found that the stress of conscience was positively associated with emotional exhaustion and depersonalization longitudinally, which are the main dimensions of burnout. Ahlin et al. confirmed this relationship (Glasberg 2006, Ahlin 2013, Ericsson 2017). Similarly, in the studies conducted in palliative, psychiatric, emergency and elderly adult inpatient care, it was stated that the factor of not having time to provide the care that a patient needs creates the highest level of conscience stress for caregivers (Ericson 2017, Wallin 2015, Juthberg 2010). The results of the chi-square analysis of the study conducted with 220 nurses from different departments show that the conscience stress levels of nurses working in internal medicine (46.8%) are statistically significantly higher than other departments (Huang 2019). Nazari et al. emphasized in their study that female nurses are more prone to experience stress of conscience and burnout at work (Nazari 2022).

In the studies conducted, the levels of burnout were strongly associated with dealing with conflicting demands, excessive workload, being mostly female, not meeting the standards of care for terminally ill patients, not being able to meet the standards of care, and the problematic conscience stress that developed due to these.

Keywords: stress of conscience, burnout, surgical nursing

¹Yüksek Lisans Öğrencisi, Kocaeli Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, pelin.crn.s@gmail.com.

²Dr. Öğr. Üyesi, Kocaeli Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, zuleyha_sismsek@hotmail.com.

AKCİĞER REZEKSİYONU UYGULANAN HASTALARDA YAŞANAN PSİKOLOJİK SORUNLAR

*Burcu Yeşilbaş¹
Züleyha Şimşek Yaban²*

Akciğer kanseri solunum yollarının en önemli hastalıklarından biridir. Dünya çapında erkeklerde en yaygın kanser türü olup, ülkemizde erkeklerde en sık, kadınlarda ise beşinci sıklıkta görülen kanser türüdür (Albayrak 2006, Satar 2019). Dünya Sağlık Örgütü verilerine göre 2018 yılında akciğer kanseri toplam 2.093.876 yeni olgu ile tüm kanserlerin %11.6'sına denk gelmektedir (Güner 2020,). Akciğer kanseri, 20. Yüzyılın ilk yarısında nadir görülen bir kanser türü olarak tanımlanırken; 20. Yüzyılın ikinci yarısında dünya çapında artan sigara kullanımına bağlı olarak görülme sıklığı artmıştır (Albayrak 2006, Kıraner 2018). Akciğer kanseri genellikle geç belirti veren ve bu nedenle seyrinin sonlarında tanı alınan bir hastalık olup, tanı konulduktan sonra sağ kalım süresi genellikle 6-12 aydır (Spiro ve Porter 2002). Çok sayıda çalışma sigara içenlerin, içmeyenlere oranla akciğer kanserine yakalanma riskinin 15 ile 30 kat arttığını ortaya koymuştur (Youlten ve ark. 2008).

Cerrahi girişim hastayı biyolojik, fizyolojik, psikolojik ve sosyal açıdan etkileyen bir tedavi yöntemidir. Bu derlemede amacımız akciğer kanseri, bronşektazi gibi nedenlerle akciğerin bir lobunun, segmentinin ya da tamamının alınmasına neden olan rezeksiyon işleminin hastada yarattığı psikolojik sorunları literatür taraması doğrultusunda ortaya koymaktır. Literatürün oluşturulmasında; PUBMED, Google Akademi, Science Direct, Ebsco Host ve Kocaeli Üniversitesi veri tabanlarından akciğer rezeksiyonu, akciğer kanseri, lobektomi, pnömonektomi, psikososyal sorunlar, anksiyete, ümitsizlik, yalnızlık, çaresizlik, güçsüzlük gibi kelimeler kullanılarak tarama yapılmıştır. Çalışma derleme olarak hazırlandığı için etik kurul/çalışma izni gerektirmemektedir.

Akciğer kanserli hastalarda uygulanan tedavi yöntemlerinden biri olan cerrahi işlem sonrası sağ kalım süresi diğer tedavi yöntemlerine göre daha uzun olmasına ve yaşamı güvence altına almasına rağmen cerrahi işlem bireyler için psikolojik ve fizyolojik olarak bir travmadır. Ameliyat öncesi korku ve anksiyete birçok probleme sebep olurken, ameliyat sonrası dönemde ise fiziksel ve psikososyal sorunlar, girişim uygulanan organ, ağrı durumu, uykusuzluk, stres gibi birçok faktörden hasta etkilenmektedir (Ören 2018). Ayrıca akciğer kanserinde hastalık genellikle sigara içmeyle ilişkilendirildiği için hasta suçluluk duygusu yaşamakta ve bu durum ruhsal bütünlüğünü bozmaktadır (Noyan 2016). Akciğer kanserli hastaların birçoğunda düşük yaşam kalitesi, anksiyete, umutsuzluk, stres ve depresyon hastalarda sık görülen şikayetlerdir. Hastaların %10-25'inde majör depresif bozukluk meydana geldiği, neredeyse yarısının da bir psikiyatrik bozukluk tanısı aldığı bildirilmiştir (Kitagawa ve ark. 2011). Kutlu ve arkadaşlarının çalışmasında kanser tanılı hastaların %21.6'sında hafif, %18,6'sında orta, %12.7'sinde şiddetli depresif belirtiler saptanmıştır (Kutlu ve ark. 2011). Fiziksel hastalıklarla birlikte görülen ruhsal sorunlar hastanın uyumunu, bakımını, tedavinin süresini, yaşam kalitesini, masrafları, mortalite, morbidite ve hastalığın seyrini olumsuz etkilemektedir (Atacanlı ve Dilbaz 2001).

Akciğer problemleri nedeniyle ameliyat olan hastalarda görülmekte olan psikolojik ve psikiyatrik sorunların geri plana atılmayacak kadar yüksek düzeyde olduğu ve bu sorunların hastalığın seyrini, hastanın yaşam kalitesini, tedavi sürecini olumsuz etkilediği anlaşılmaktadır. Bu durumdan yola çıkarak akciğer hastalıklarında sadece hastalığın cerrahi tedavisinin yeterli olmadığı, psikolojik sorunların da çözülerek yaşam kalitesinin artırılması, hastaya bütüncül bir bakımın verilmesi gerektiği görülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Akciğer Kanseri, Akciğer Rezeksiyonu, Psikolojik Sorunlar

PSYCHOLOGICAL PROBLEMS IN PATIENTS WITH LUNG RESECTION

Burcu Yeşilbaş¹
Züleyha Şimşek Yaban²

Lung cancer is one of the most important diseases of the respiratory tract. It is the most common type of cancer in men worldwide, and it is the most common type of cancer in men and the fifth most common in women in our country (Albayrak 2006, Satar 2019). According to the data of the World Health Organization, lung cancer corresponds to 11.6% of all cancers with a total of 2,093,876 new cases in 2018 (Güner 2020.). While lung cancer was defined as a rare type of cancer in the first half of the 20th century; Incidence due to increasing worldwide smoking in the second half of the 20th century increased (Albayrak 2006, Kıraner 2018). Lung cancer is a disease that usually shows late symptoms and is therefore diagnosed late in its course, and the survival time after diagnosis is usually 6-12 months (Spiro and Porter 2002). Numerous studies have shown that smokers have a 15 to 30-fold increased risk of developing lung cancer compared to non-smokers (Youlden et al. 2008).Surgical intervention is a treatment method that affects the patient biologically, physiologically, psychologically and socially. In this review, our aim is to reveal the psychological problems caused by the resection procedure, which causes removal of a lobe, segment or whole of the lung for reasons such as lung cancer, bronchiectasis , in line with the literature review. In the creation of the literature; The databases of PUBMED, Google Academy, Science Direct, Ebsco Host and Kocaeli University were searched using words such as lung resection, lung cancer, lobectomy , pneumonectomy , psychosocial problems, anxiety , hopelessness, loneliness, helplessness, and powerlessness. Since the study was prepared as a review, it does not require ethics committee/study permission.Although the survival time after surgery, which is one of the treatment methods applied in patients with lung cancer, is longer than other treatment methods and ensures life, surgical procedure is a psychological and physiological trauma for individuals. While fear and anxiety before the operation cause many problems, in the post-operative period there are many physical and psychosocial problems, such as the organ to which the intervention was performed, pain condition, insomnia, and stress. The patient is affected by this factor (Ören 2018). In addition, since the disease in lung cancer is usually associated with smoking, the patient experiences a sense of guilt and this situation disrupts his mental integrity (Noyan 2016). Low quality of life, anxiety , hopelessness, stress and depression are common complaints in many patients with lung cancer. It has been reported that 10-25% of the patients develop major depressive disorder, and almost half of them are diagnosed with a psychiatric disorder (Kitagawa et al. 2011). In the study of Kutlu et al., mild depressive symptoms were found in 21.6% of cancer patients , moderate in 18.6%, and severe depressive symptoms in 12.7% (Kutlu et al. 2011). Psychiatric problems associated with physical diseases negatively affect the patient's compliance, care, duration of treatment, quality of life, costs, mortality , morbidity and the course of the disease (Atacanlı and Dilbaz 2001).It is understood that the psychological and psychiatric problems seen in patients who have undergone surgery due to lung problems are at such a high level that they cannot be ignored, and these problems negatively affect the course of the disease, the quality of life of the patient, and the treatment process. Based on this situation, it is seen that surgical treatment of lung diseases alone is not sufficient, psychological problems should be solved and quality of life should be increased, and a holistic care should be given to the patient.

Keywords: Lung Cancer, Lung Resection, Psychological Problems

¹Yüksek Lisans Öğrencisi, Kocaeli Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, burcubbicer@gmail.com.
²Dr. Öğr. Üyesi, Kocaeli Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, zuleyha_sismsek@hotmail.com.

ONKOLOJİK CERRAHİ GEÇİRMİŞ HASTALARIN YAKINLARININ SAĞLIK ANKSİYETESİ VE DEPRESYON DÜZEYLERİ ÜZERİNE LİTERATÜR DERLEMESİ

Beyza Biçer Öztürk¹
Züleyha Şimşek Yaban²

Kanser, tıbbi- fiziksel bir hastalık olmasının yanında, ruhsal ve psikososyal açıdan birçok sorunu da kapsayan bir olgudur. Onkoloji kelimesi kanserin tüm türlerini bening veya malign ayırmadan kapsayan geniş bir tanımdır. Kanser bireylerde yaratmış olduğu fiziksel ve sosyal etkilerin yanı sıra; kanser gibi kompleks ve bilinmezliklere gebe bir hastalık nedeniyle cerrahi tedavi görmek, bir çok hasta için travmatik bir deneyimdir. Her hasta bu durum sonrasında farklı tepkiler gösterir ve hastalık süreciyle etkili baş edebilmek için sosyal desteğe ihtiyaç duyarlar. En güçlü ve en etkili sosyal destek ise aile desteğidir (Ülger, 2014). Bakım verme-bakım alma ilişkisi, bakım verenin yaşamını sıkıntıya sokan, tek yönlü, bağımlı, yoğun, yorucu ve uzun dönemli bir zorunluluğa dönüşmektedir. Bunun sonucunda aile, tıpkı hasta gibi fizyolojik ve psikolojik problemler yaşar (Şahin, Polat ve Ergüney, 2009; Özer, 2010; Erdoğan ve Yavuz, 2014; Gül Çeler ve ark. 2018). Bakım verici aile bireylerinde; öfke, anksiyete, depresyon, uyku bozukluğu, yorgunluk, rol çatışması, sosyal izolasyonun varlığı ve bunların immün sistemlerini etkilemesi sonucunda fiziksel rahatsızlıkların da ortaya çıktığı vurgulanmıştır (Bilge ve Ünal 2005; Gültekin ve ark., 2008; Küçüköğlü, 2019; Şahin, Polat, Ergüney 2009; Weitzner ve ark. 1999; Yılmaz Karabulutlu, Akyıl, Karaman ve Karaca, 2013).

Bu çalışma ile onkolojik cerrahi geçirmiş hastaların yakınlarının sağlık anksiyetesi ve depresyon durumlarının literatür taraması ile ortaya konması amaçlanmıştır. Literatür taraması Türk Tıp Dizini, Google Akademik, YÖK Tez Tarama, Pubmed, Google Scholar, EBSCO Host, Web of Science veri tabanlarından anahtar kelimelerin taranması ile yapılmıştır. Çalışma derleme olarak hazırlandığı için etik kurul/çalışma izni gerektirmemektedir.

Ailelerin hastalar için pasif bir destek değil, kanser krizini aynı anda yaşayan bir insan birliği olarak görülmesi gerektiği öne sürülmektedir (Güner, 2008; Karabuğa, 2009). Bu nedenle; kanserin bir aile hastalığı olduğu söylenebilir (Bostancı ve ark., 2007). Kanser sürecini yaşayan hasta ve yakınları, yaşantılarındaki belirsizlik nedeniyle karar verme becerilerini de yitirebilirler. Karar vermesi zorlaşan birey kaygı, korku, öfke, çaresizlik, gerginlik ve depresyon gibi durumlar yaşar. Kanserli hasta ve yakınlarının ortak bir duygu olarak yaşadığı öfke; hafif bir huzursuzluktan, şiddetli kızgınlık ve hiddete kadar değişebilen bir ruh halidir (Bilge, 2005). Ateş ve arkadaşlarının 2018 yılında yapmış oldukları çalışmada kanser hastalarına bakım veren yakınlarında yüksek anksiyete ve depresyon skorları ve yakınlarının depresyon ve anksiyete boyutlarıyla hastalarinki arasında pozitif bir ilişki bulunmuştur. Çivi ve arkadaşları 2011 yılında kesitsel tipte yaptıkları araştırmada depresyon ve anksiyetenin hasta yakınları için büyük psikiyatrik problemler olduğunu, aile üyelerinin hastalardan daha fazla anksiyete, depresyon, yorgunluk, rol çatışması, sosyal izolasyon ve sıkıntı yaşadıklarını ve bunların sonucunda immün sistemlerinin bozulması ile fiziksel hastalık risklerinin arttığını belirtmektedirler (Çivi, 2011). Kunduz 2017' de yaptığı çalışmasında kolorektal kanser tanılı hastaların yakınlarında, psikopatolojik belirtilerde de artma olduğunu gözlemlemiştir.

Onkolojik bir problem sebebiyle cerrahi geçirmiş hastaların yakınları, hastalık ile başetme sürecinde tıpkı hasta gibi psikolojik belirtiler gösterirler. Bu şikayetler hastalık süreci uzadıkça veya terminal döneme yaklaştıkça psikiyatrik bir tanıya dönüşebilmektedir. Bu sebeple onkolojik cerrahi tedavi gören hasta, aile bireyleri ile birlikte değerlendirilmeli ve bütüncül bakım ile desteklenmelidir.

Anahtar Kelimeler: Onkolojik Cerrahi, Hasta Yakını, Depresyon, Sağlık Anksiyetesi.

A LITERATURE REVIEW ON HEALTH ANXIETY AND DEPRESSION LEVELS OF RELATIVES OF PATIENTS WITH ONCOLOGICAL SURGERY

Beyza Biçer Öztürk¹
Züleyha Şimşek Yaban²

In addition to being a medical-physical disease, cancer is a phenomenon that encompasses many mental and psychosocial problems. The word oncology is a broad definition that covers all types of cancer without distinguishing it from benign or malignant. In addition to the physical and social effects of cancer on individuals; Receiving surgical treatment for a complex and obscure disease such as cancer is a traumatic experience for many patients. Each patient shows different reactions after this situation and they need social support to cope with the disease process effectively. The strongest and most effective social support is family support (Ülger, 2014). The care-giving-care-receiving relationship turns into a one-way, dependent, intense, tiring and long-term necessity that puts the caregiver's life in trouble. As a result, the family experiences physiological and psychological problems just like the patient (Akgün Şahin et al. 2008; Özer, 2010; Erdoğan and Yavuz, 2014; Gül Çeler et al. 2018).

In caregiver family members; It has been emphasized that physical disorders occur as a result of anger, anxiety, depression, sleep disturbance, fatigue, role conflict, social isolation and their effects on the immune system (Bilge and Ünal 2005; Gültekin et al., 2008; Küçükoğlu, 2019; Şahin, Polat, Ergüney 2009; Weitzner et al. 1999; Yılmaz Karabulutlu, Akyıl, Karaman, & Karaca, 2013). The aim of this study was to reveal the health anxiety and depression status of the relatives of patients who had undergone oncological surgery by literature review. The literature search was carried out by scanning keywords from Turkish Medical Directory, Google Academic, YÖK Thesis Search, Pubmed, Google Scholar, EBSCO Host, Web of Science databases. Since the study was prepared as a review, it does not require ethics committee/study permission.

It is suggested that families should not be seen as passive support for patients, but as a human union that experiences the cancer crisis at the same time (Güner, 2008; Karabuğa, 2009). Because; it can be said that cancer is a family disease (Bostancı et al., 2007). Patients and their relatives who experience the cancer process may also lose their decision-making skills due to the uncertainty in their lives. The individual who has difficulty in making a decision experiences situations such as anxiety, fear, anger, helplessness, tension and depression. Anger experienced by cancer patients and their relatives as a common emotion; It is a mood that can change from mild restlessness to severe anger and rage (Bilge, 2005). In the study conducted by Ateş et al.

in 2018, a positive correlation was found between the high anxiety and depression scores of the relatives of cancer patients, and the depression and anxiety dimensions of their relatives and those of the patients. In a cross-sectional study conducted by Çivi et al. in 2011, it was found that depression and anxiety are major psychiatric problems for the relatives of patients, that family members experience more anxiety, depression, fatigue, role conflict, social isolation and distress than patients, and as a result, the risk of physical illness increases with the deterioration of their immune systems. they state (Civi, 2011). In his study conducted in 2017, Kunduz observed an increase in psychopathological symptoms in the relatives of patients diagnosed with colorectal cancer.

Relatives of patients who have undergone surgery for an oncological problem show psychological symptoms just like the patient in the process of coping with the disease. These complaints may turn into a psychiatric diagnosis as the disease process prolongs or approaches the terminal stage. For this reason, the patient undergoing oncological surgery should be evaluated together with family members and supported with holistic care.

Keywords: Oncological Surgery, Patient Relatives, Depression, Health Anxiety.

¹Yüksek Lisans Öğrencisi, Kocaeli Üniversitesi, Hemşirelik Fakültesi, beeyza.1995-@hotmail.com.
²Dr. Öğr. Üyesi, Kocaeli Üniversitesi, Hemşirelik Fakültesi, zuleyha_simsek@hotmail.com.

RADYO TELEVİZYON VE SİNEMA

ULUSAL SİNEMA VE KÜRESELLEŞME EKSENİNDE SİNEMADA DİJİTAL DÖNÜŞÜM

Hamza Uysal'

Sinema ile teknoloji arasında hiç şüphesiz doğrudan ve ontolojik bir bağ bulunmaktadır. Nitekim sinema, en temelde var oluşu itibarıyla teknolojik gelişmelere bağlı bir icattır. Sinemanın teknoloji ile kurmuş olduğu mezkûr ilişki elbette teknolojik bir icat olarak film makinesinin ortaya çıkışıyla sınırlı değildir. Bilakis, teknolojide meydana gelen her yenilik sinemanın adeta evrim geçirmesine ön ayak olmaktadır. Bu bağlamda XX. yy.'da küresel ölçekte vuku bulan ve neredeyse bütün analog teknolojileri kökünden dönüştüren dijitalleşmenin sinema üzerindeki dönüştürücü etkileri incelenmeye değerdir.

Hayatın her alanına nüfuz eden dijitalleşme olgusu, sinemanın hemen hemen bütün süreçlerine tesir etmiş ve sinemada kökten bir dönüşüme yol açmıştır. Bu dönüşümün neticesinde, film üretim sürecindeki maliyet ve iş yükü hafiflemiş ve böylece düşük bütçeli bağımsız sinemacılara daha fazla söz hakkı tanınmıştır. Bununla birlikte, gelişen uydu ve internet tabanlı dağıtım ağı sayesinde dağıtım sürecindeki yüksek maliyet ve süreci sekteye uğratan zamansal ve mekânsal sınırlar ortadan kaldırılmış; gösterim salonlarının eş zamanlı gösterim yapabilmesi gibi olanakların doğmasıyla birlikte üretilen filmler daha geniş kitlelere daha kısa sürelerde erişebilir hale gelmiştir.

Sinemadaki dijital dönüşümün sağlamış olduğu söz konusu olanaklar, bahse konu dijital dönüşümü “ulusal sinema” ve “küreselleşme” kavramları bağlamında ele almayı mümkün kılmaktadır. Nitekim dijitalleşme ile birlikte ortaya çıkan daha demokratik, katılımcı ve çok sesli üretim ortamı “ulusal sinema”; dijitalleşen dağıtım sürecinin zaman ve mekân kısıtlılıklarına tabi olmayan doğası ise “küreselleşme” kavramına işaret etmektedir. Bu açıdan bakıldığında, dijitalleşme ile birlikte ülke sinemalarını tahakküm altına alan uluslararası şirketlerin güdümü altında hareket etmeyen bağımsız film yapımcılarının ülke sinemasına dâhil olabilmesi sayesinde özgün niteliklere sahip ulusal sinema anlayışlarının geliştiğini ve açık bir biçimde belirli bir kültür ve coğrafyaya ait olan herhangi bir ulusal sinema eserinin, ciddi başarılar elde etmemiş olsa dahi dünyanın dört bir yanından küresel ölçekte erişilebilir hale geldiğini tespit etmek mümkündür.

Anahtar Kelimeler: Dijitalleşme, Dijital Sinema, Küreselleşme, Ulusal Sinema

DIGITAL TRANSFORMATION IN CINEMA IN THE CONTEXT OF "NATIONAL CINEMA" AND "GLOBALIZATION"

Hamza Uysal'

There is no doubt that there is a direct and ontological link between cinema and technology. As a matter of fact, cinema is an invention that depends on technological developments in its very existence. Of course, the aforementioned relationship that cinema has established with technology is not limited to the emergence of the film machine as a technological invention. On the contrary, every innovation in technology paves the way for the evolution of cinema. In this context, XX. The transformative effects of digitalization on cinema, which took place on a global scale in the 19th century and radically transformed almost all analog technologies, are worth examining.

The phenomenon of digitalization, which permeates every aspect of life, has affected almost all the processes of cinema and has led to a radical transformation in cinema. As a result of this transformation, the cost and workload of the film production process has been reduced and thus, low-budget independent filmmakers have been given a greater say. However, thanks to the developing satellite and internet-based distribution network, the high cost in the distribution process and the temporal and spatial boundaries that hinder the

process have been eliminated; With the emergence of possibilities such as simultaneous screenings in screening halls, the films produced have become accessible to wider audiences in a shorter time.

The said possibilities provided by the digital transformation in cinema make it possible to consider the digital transformation in question in the context of the concepts of "national cinema" and "globalization". As a matter of fact, "national cinema", the more democratic, participatory and polyphonic production environment that emerged with digitalization; The nature of the digitalized distribution process, which is not subject to time and space constraints, points to the concept of "globalization". From this point of view, with the participation of independent filmmakers who do not act under the control of international companies that dominate the country's cinemas with digitalization, national cinema understandings with unique qualities have developed, and that any national cinematic work that clearly belongs to a certain culture and geography, even if it has not achieved serious success, it is possible to determine that it has become accessible on a global scale from all over the world.

Keywords: Digitalization, Digital Cinema, Globalization, National Cinema

¹Doktora Öğrencisi, İstanbul Ticaret Üniversitesi, İletişim Bilimi ve İnternet Enstitüsü, huysal@gelisim.edu.tr.

AUTEUR ELEŞTİRİ BAĞLAMINDA STANLEY KUBRİCK SİNEMASI

Kamile Gül Yöndemli'

Tarih sahnesine çıktığı ilk anlarda eğlence aracı olarak nitelendirilen sinemanın zamanla bir sanat dalı olarak benimsenmesi, kendine özgü bir dili olduğu düşüncesini de beraberinde getirmiştir. Böylesi bir anlayış, sinemada yaratıcılık ve özgünlük konularını da şüphesiz ki ön plana çıkarmıştır. Her ne kadar bugün dünya sinemasına iyiden iyiye hâkim gelen ve ticari kaygıların ön planda tutulduğu Amerikan sinemasının adı genellikle anılıyor olsa da 1950'lerden sonra anlam kazanmaya başlayan 'auteur kuram' ile birlikte, filmler sadece ticari ürünler olarak değil yönetmenin kişiliğini ve özgünlüğünü yansıtmaya gereken sanat ürünleri olarak da algılanmıştır. Sinemada auteur yaklaşım özellikle Alexandre Astruc, Andrew Sarris, Andre Bazin, François Truffaut, Eric Rohmer, Jean-Luc Godard gibi sinema kuramcıları ve yönetmenleri sayesinde literatürde kabul görmüştür. Auteur yaklaşım, her ne kadar Amerikan sineması dışında yer alan, kendine özgü üslubu bulunan yönetmenleri tanımlarken kullanılan bir kavram gibi algılansa da bunun yanlış bir düşünce olduğu vurgulanmalıdır. Nitekim Howard Hawks, Alfred Hitchcock, Orson Welles, John Ford, Orson Welles gibi Hollywood bünyesindeki yönetmenler de özellikle auteur yaklaşıma yön veren Chiers du Cinema eleştirmenleri tarafından özgünlükleri ve sinema dilleri açısından övülürler. Amerikan sineması için ürünler vermesine karşın, filmlerine kendi özgünlüğünü katabilen, sinema diliyle birçok yönetmene de ilham kaynağı olan Stanley Kubrick de dikkate değer diğer bir yönetmendir. Dolayısıyla Kubrick, auteur eleştiri ölçüsünde değerlendirilebilecek önemli bir yönetmen olarak düşünülebilir. Bu minvalde çalışma, Kubrick sinemasının dilini açığa çıkarmayı amaçlamış ve bunun için auteur eleştirden faydalanmıştır. Bu amaçla çalışmada Kubrick'in zaman, mekân, karakter, kurgu, ışık ve kamera kullanımı incelenmiştir. Çalışmada yönetmenin uzun metraj filmleri örneklem olarak seçilmiştir. Bu analiz sonucunda; Kubrick'in sinema tarihindeki ilk ve en uzun zaman atlama sahnesini kullandığı ve zamanın kronolojik düzenini bozduğu, filmlerindeki mekânlar ile aktarılmak istenen mesajları desteklediği, ana akım sinemanın karakter algılarını yıktığı, özgün kamera kullanımı ile seyirciyi konumlandığı, ışık kullanımında özgün tekniklerle kendi zihnindeki atmosferi filmlerine yansıtabildiği vb. gibi çeşitli bulgular ortaya çıkmıştır. Sonuç olarak dünya sinemasının önemli yönetmenlerinden olan Stanley Kubrick, auteur kurama göre filmlerindeki özgünlük ve sinema dili açısından tekrarladığı öğeleriyle dikkat çeker. Kubrick, duygu ve düşüncelerini aktardığı sinemaya sanatsal dokunuşunu da katarak devrim niteliğinde filmlere imza atmıştır. Tüm bu araştırma ve bulgular ışığında Kubrick'in en önemli auteur yönetmenlerden biri olduğu söylenebilir.

Anahtar Kelimeler: Auteur Yaklaşım, Stanley Kubrick, Hollywood Sineması

STANLEY KUBRICK CINEMA IN THE CONTEXT OF AUTEUR CRITICISM

Kamile Gül Yöndemli'

Cinema, which was described as a means of entertainment in the first moments when it appeared on the historical stage, has been adopted as an art over time, he also brought with him the idea that he had his own unique language. Such an understanding has undoubtedly brought to the forefront the issues of creativity and originality in cinema. Although today the name of the American cinema, which dominates the world cinema from good to good and where commercial concerns are at the forefront, is often mentioned along with the 'auteur theory', which began to make sense after the 1950s, films were perceived not only as commercial products, but also as art products that should reflect the personality and originality of the director. The auteur approach to cinema has gained acceptance in the literature, especially thanks to such film theorists and directors as Alexandre Astruc, Andrew Sarris, Andre Bazin, François Truffaut, Eric Rohmer, Jean-Luc

Godard. Although the auteur approach is perceived as a concept used to describe directors with a unique style outside of American cinema, it should be emphasized that this is a wrong idea. As a matter of fact, Hollywood directors such as Howard Hawks, Alfred Hitchcock, Orson Welles, John Ford, Orson Welles are also praised for their originality and cinematic language, especially by Chiers du Cinema critics who lead an auteur approach. Stanley Kubrick, who, despite providing products for American cinema, is able to add his own originality to his films and is an inspiration to many directors in the language of cinema, is also another notable director. Therefore, Kubrick can be considered an important director who can be considered in the measure of auteur criticism. The work in this style was aimed at revealing the language of Kubrick cinema, and for this the auteur took advantage of criticism. For this purpose, Kubrick's use of time, space, character, fiction, light and camera has been examined in the study. In the study, feature films of the director were selected as samples. As a result of this analysis; Kubrick used the first and longest time-lapse scene in the history of cinema and disrupted the chronological order of time, he supports the messages that want to be conveyed through the spaces in his films, destroys the character perceptions of mainstream cinema, positioning the audience with the use of the original camera, he was able to project the atmosphere in his own mind into his films with original techniques in the use of light, etc. there have been various findings such as. As a result, Stanley Kubrick, one of the important directors of world cinema, is noted for his elements that he repeats in terms of originality and cinematic language in his films according to auteur theory. Kubrick has made revolutionary films by adding his artistic touch to the cinema where he conveys his feelings and thoughts. In the light of all these studies and findings, it can be said that Kubrick is one of the most important auteur directors.

Keywords: Auteur Theory, Stanley Kubrick, Hollywood Cinema

¹Yüksek Lisans Öğrencisi, Aksaray Üniversitesi, İletişim Fakültesi, gulyondemli3@gmail.com.

SINIF EĞİTİMİ

İLK OKUMA YAZMA ÖĞRETİMİNDE WEB 2.0 ARAÇLARININ KULLANILMASINA YÖNELİK BİR ARAŞTIRMA

Mehtap Çil¹

Hatice Değirmenci Gündoğmuş²

Teknoloji hayatımızın her alanında yer almaktadır. 21. Yüzyıl becerilerinin kazandırılmasında bilgisayar ve internetin eğitim alanında da kullanıldığı görülmektedir. Çocukları dünyadaki değişikliklere uyum sağlayan, sosyal hayata hazırlayan okul programlarının temelini ilk okuma yazma becerisi oluşturmaktadır. Okullarımızda öğrencilerimize bir program nezdinde yazma eğitimi verilmeye çalışılmaktadır. Ancak bu eğitimin temel ve ilk adımını, ilk okuma yazma çalışmaları oluşturmaktadır. İlk okuma yazma eğitiminin temel amacı, öğrencilerin Türkçeyi doğru, güzel ve etkili bir şekilde kullanmasının yanı sıra düşünme becerilerini de geliştiren bireylerin sahip olduğu özellikleri kazanmasıdır. Teknolojik gelişmeler ile hayatımıza giren web 2.0 araçları ilkökuma yazma eğitiminde bir çok öğretmen tarafından kullanılmaktadır. Teknolojideki gelişmeler, değişim ve dönüşümler nedeniyle daha önce derslerde kullanılan araç ve gereçler ile günümüzde kullanılan ders araç ve gereçleri arasında birçok farklılık olduğu gözlenmektedir. Bu farklılıkların en önemlilerinden biri bilgisayar ve internet temelli web 2.0 araçları olduğu düşünülmektedir. Çalışmada söz konusu web 2.0 araçlarının öğretmenlere yol gösterici olması, öğrencilere ise 21. Yüzyıl becerilerini kazandırması amaçlanmaktadır. Bu çalışma nitel araştırma yöntemlerinden biri olan literatür taraması yapılarak hazırlanmıştır. Animasyon amaçlı kullanılan web 2.0 araçları hakkında bilgi verilmekte ve ilgili uygulamaların alternatiflerinden bahsedilmektedir. Animasyon uygulamaları eğitimde birçok alanda kullanılmaktadır. Animasyonlar konuların öğretilmesinde, öğrencilerin yaratıcı düşünme becerilerini geliştirmesinde ve öğrencilere yaşantılarından somut örnekler vererek öğrenme sürecini daha etkili hale getirmesinde yardımcı olmaktadır. Yapılan literatür taramasından elde edilen bulgulara göre animasyon hazırlama uygulamalarından Animaker ve Flipaclip araçlarının karşılaştırıldığı görülmüştür. Animaker ve Flipaclip uygulamaları özellikleri bakımından benzerlik ve farklılıklar göstermektedir. Öğretimin temel basamaklarından biri olan ilk okuma yazma eğitiminde alternatif olarak Pawtoon ve Renderforest web 2.0 araçları da kullanılmaktadır. PowToon ile eğlenceli animasyonlar hazırlayarak eğitim sürecinde somut yaşantılar elde edilmektedir. Renderforest ise hazır şablonlar kullanmaya olanak sağlayan bir video hazırlama aracı olarak, çevrimiçi video, logo, animasyon ve web site düzenleme olanağı sağlamaktadır. Renderforest hem Türkçe dil desteği hem de ücretsiz birçok özellik sunması nedeniyle Powtoon aracına göre daha kullanışlı olduğu görülmüştür. İlk okuma yazma öğretimi ilkökul birinci sınıfta başlamaktadır ve somut işlemler döneminde bulunan bu öğrenciler için derslerinde görsel ve işitsel animasyonların kullanılmasına olanak sağlayan web 2.0 araçları, öğrencilerin birden fazla duyusunu harekete geçirmektedir. Sonuç olarak eğitim ve öğretimi sınıf ile sınırlandırmak yerine ders içeriği ile ilgili bilgisayar ortamında derslerin işlenmesinin çağın gerekleri arasında olduğu söylenebilir.

Anahtar Kelimeler: Web 2.0 Araçları, Teknoloji, Eğitim, İlkokuma Yazma

A RESEARCH ON USING WEB 2.0 TOOLS IN ELEMENTARY READING AND WRITING TEACHING

Mehtap Çil¹

Hatice Değirmenci Gündoğmuş²

Technology is in every field of our lives. It is seen that computers and the internet are also used for education in gaining 21st century skills. Elementary reading and writing teaching skills form the basis of school programs that adapt to changes in the world and prepare children for social life. In our schools, we try to give writing training to our students according to a program. However, the basic and first step of this education is the elementary reading and writing teaching. The main purpose of the elementary reading and writing

teaching is to enable students to use Turkish correctly, beautifully and effectively, as well as to gain the characteristics of individuals who develop their thinking skills. Web 2.0 tools, which have entered our lives with technological developments, are used by many teachers in elementary reading and writing teaching. Due to the developments, changes and reforms in technology, it is observed that there are many differences between the tools and equipment used in the lessons before and the tools and materials used today. One of the most important of these differences is thought to be computer and internet based web 2.0 tools. In the study, it is aimed that the mentioned web 2.0 tools will guide teachers and provide 21st century skills for students. This study was prepared by scanning the literature, which is one of the qualitative research methods. The study gives information about web 2.0 tools used for animation purposes is given and mentions alternatives of related applications. Animation applications are used in many fields in education. Animations help students to teach subjects, develop their creative thinking skills, and make the learning process more effective by giving concrete examples from their lives. According to the findings of literature review, it was seen that Animaker and Flipaclip tools of animation preparation applications were compared. Animaker and Flipaclip show similarities and differences in terms of their features. Pawtoon and Renderforest web 2.0 tools are also used as an alternative in the elementary reading and writing teaching, which is one of the basic steps of teaching. By preparing funny animations with PowToon, concrete experiences are obtained in the education process. Renderforest, as a video preparation tool that allows using ready-made templates, provides online video, logo, animation and website editing. Renderforest has been found to be more useful than the Powtoon tool because it offers both Turkish language support and many free features. The elementary reading and writing teaching starts in the first grade of primary school and for these students who are in the concrete operational stage, web 2.0 tools that allow the use of visual and audio animations in their lessons stimulate more than one sense of the students. As a result, it can be said that instead of limiting education and training to the classroom, teaching the courses related to the course content in the computer environment is among the requirements of the age.

Keywords: Web 2.0 Tools, Technology, Education, Elementary Reading And Writing

¹Yüksek Lisans Öğrencisi, Aksaray Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, mehtap.cil@asu.edu.tr.
²Doç. Dr., Aksaray Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, haticedegirmenci.

HARMANLANMIŞ ÖĞRENME YAKLAŞIMININ EĞİTİMDEKİ YERİ VE ÖNEMİ HAKKINDA LİSANSÜSTÜ TEZLERİN İNCELENMESİ

Rümeysa Samsa¹

Barış Eroğlu²

İçinde bulunduğumuz yüzyılda teknolojinin her alanda olduğu gibi eğitim alanında da kendine ciddi bir nüfuz alanı yarattığını söylemek mümkündür. Eğitim alanında teknoloji, özellikle pandemi gibi küresel sağlık sorunlarının yaşandığı durumlarda iletişim ve ulaşım problemlerinin çözümü açısından ciddi bir kullanışlılık sağlamıştır. Teknoloji aynı zamanda okul içi ve okul dışı eğitsel uygulamalar açısından da sağladığı geniş spektrumdaki uygulama alanları ile son dönemlerde eğitim alanında oldukça kullanışlı ve popüler bir konuma gelmiştir. Harmanlanmış öğrenme yaklaşımı ise bu bağlamda hem yüz yüze hem de çevrimiçi ve çevrimdışı dışı teknolojik uygulamaları bir araya getiren ve eğitimde kalite, verimlilik ve kullanışlılık gibi kavramları ön plana çıkaran bir yaklaşım olarak tanımlanabilir. Öğrencilerin aldıkları eğitimin teknolojik uygulamalar ile desteklenmesi gerek zaman tasarrufu gerek ise öğrenme ortamlarının zenginleşmesi gibi avantajlar sunmaktadır. Bu araştırmanın amacı ise Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi'nde yer alan ve harmanlanmış öğrenme yaklaşımını merkezine almış olan lisansüstü tezlerin incelenmesi ve bu inceleme kapsamında harmanlanmış öğrenmenin eğitimdeki yeri ve önemi hakkında çıkarımda bulunmaktır. Araştırma kapsamında doküman analizi yöntemi kullanılmış olup, lisansüstü tezler incelenmiştir. Bu çalışmada 38 yüksek lisans ve 31 doktora tezi incelemeye dahil edilmiştir. İlgili tezler araştırma yöntemleri, ele aldıkları konu başlıkları, çalışma grupları ve ortaya çıkan dikkat çekici sonuçlar gibi başlıklar açısından incelenmiştir. Bu kapsamda ele alınan çalışmalar genel olarak analiz edildiğinde yöntem olarak karma yöntem araştırma deseni ve deneysel desenlerin, harmanlanmış öğrenmeyi esas alan çalışmalardaki kullanım sıklığı göze çarpmaktadır. Uygulanan bu yöntemler ışığında ders içerikleri ve uygulama alanları tasarlanmış olup, bu tasarımların akademik başarı ve tutum gibi değişkenler üzerindeki etkilerinin incelendiği çalışmalara rastlanılmıştır. Çalışma grupları açısından tezler incelendiğinde ise ilkökul öğrencisinden üniversite öğrencilerine kadar geniş bir aralıkta çalışma grubunun yer aldığını söylemek mümkündür. Elde edilen bulgular incelendiğinde harmanlanmış öğrenme yaklaşımından özellikle dil eğitiminde sıklıkla faydalandığı, yine matematik ve fen bilimleri öğretiminde de harmanlanmış öğrenme yaklaşımından faydalandığı görülmüştür. İncelenen çalışmalarda harmanlanmış öğrenme yaklaşımının öğrencilerin akademik başarıları üzerinde olumlu etkiye sahip olduğu söylenebilir. Çalışmaya katılan öğrencilerin harmanlanmış öğrenmeyi merkeze alan uygulamalar hakkında ise büyük oranda olumlu görüşe sahip oldukları gibi tarafsız ve olumsuz görüşe sahip öğrenciler de yapılan analizler sonucunda tespit edilmiştir. Araştırmadan elde edilen sonuçlar kapsamında harmanlanmış öğrenme yaklaşımı gerek yüz yüze eğitim sürecini gerek ise teknolojinin yardımı ile uzaktan eğitim sürecini bir arada sunması sebebi ile eğitim alanında dikkat çekici bir konuma sahiptir.

Anahtar Kelimeler: Harmanlanmış Öğrenme, Lisansüstü Tez, Doküman İncelemesi

EXAMINATION OF GRADUATE THESIS ON THE PLACE AND IMPORTANCE OF THE BLENDED LEARNING APPROACH IN EDUCATION

Rümeysa Samsa¹

Barış Eroğlu²

In the present century, it is possible to say that technology has created a serious area of influence in the field of education, as in every field. Technology in the field of education has provided a serious usefulness in terms of solving communication and transportation problems, especially in cases of global health problems

such as pandemics. Technology has become very useful and popular in the field of education in recent years, with its wide spectrum of application areas, which it also provides in terms of in-school and out-of-school educational applications. On the other hand, the blended learning approach can be defined as an approach that brings together both face-to-face and online and offline technological applications and emphasizes concepts such as quality, efficiency, and usefulness in education. Supporting the education that students receive with technological applications offers advantages such as saving time and enriching learning environments. The purpose of this research is to examine the postgraduate theses in the National Thesis Center of the Council of Higher Education, which center the blended learning approach, and to make inferences about the place and importance of blended learning in education within the scope of this review. Within the scope of the research, document analysis method was used and postgraduate theses were examined. In this research, 38 master's thesis and 31 doctoral dissertation were included in the analysis. Related theses were examined in terms of research methods, the topic they covered, study groups and the remarkable results. When the studies discussed in this context are analyzed in general, the frequency of use of mixed method research design and experimental designs in studies based on blended learning stands out. In the light of these applied methods, course contents and application areas were designed, and studies were found that examined the effects of these designs on variables such as academic achievement and attitude. When theses are examined in terms of study groups, it is possible to say that there is a wide range of study groups from primary school students to university students. When the findings are examined, it is seen that the blended learning approach is frequently used especially in language education, and the blended learning approach is also used in mathematics and science teaching. In the studies examined, it can be said that the blended learning approach has a positive effect on the academic achievement of the students. The students who participated in the study had mostly positive opinions about the applications that center blended learning, as well as the students who had neutral and negative opinions were determined as a result of the analysis. Within the scope of the results obtained from the research, the blended learning approach has a remarkable position in the field of education because it offers both the face-to-face education process and the distance education process with the help of the technology.

Keywords: Blended Learning; Graduate Thesis; Document Analysis

¹Yüksek Lisans Öğrencisi, Aksaray Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, rumeysa.samsa@asu.edu.tr.
²Dr. Öğr. Üyesi, Aksaray Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, bariserogl@gmail.com.

AKICI OKUMA VE OKUDUĞUNU ANLAMA ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ

Merve Subaşı Karaca¹

Okuma, duyu organlarının etkileşimli hareketlerinden ve çeşitli zihinsel faaliyetlerin birleşiminden meydana gelen bütüncül ve karmaşık bir süreçtir. Okuma farklı amaçlar için gerçekleştirilebilir. Bilgi edinme, beceri kazanma, düşünce dünyasını geliştirme bunlardan bazılarıdır. Bu amaçların ortak noktası ise anlamadır. Anlama, okuma kavramını önemli kılan unsurlardan biridir. Bu sebeple okuma ve okuduğunu anlama üzerine birçok çalışma yapılmıştır. Bir metnin anlamlandırılabilmesi için okuma yaparken dikkat edilmesi gereken önemli unsurlardan biri akıcı okuma yapabilmektir. Akıcı okuma, bir metnin doğru, hızlı ve vurgulu okunması olarak tanımlanmaktadır. Akıcı okuma üç temel bileşene sahiptir. Bunlar; kelimeyi tanıma (doğruluk), okuma hızı (otomatiklik) ve prozodidir. Kelimeyi tanıma, okuma yaparken metindeki kelimenin doğru seslendirilmesidir. Okumayı gerçekleştirirken kelimeyi tanıma, anlamamanın ilk adımıdır. Okuma hızı metinde yer alan kelimelerin belirli bir sürede okunması olarak tanımlanırken prozodi ise okuma yaparken noktalama işaretlerine vurgu ve tonlamaya dikkat ederek okumaktır. Bu üç bileşene ek olarak anlamayı da akıcı okumanın bileşeni olarak değerlendiren çalışmalar vardır.

Okuyucu için bu bileşenlerin her biri bir beceri olarak değerlendirilir ve bu beceriler sırayla kazanılmaktadır. Prozodik okuma yapabilmek için kelimeyi tanımak ve doğru hızda okumak gerekiyken doğru hızda okuma yapabilmek için de kelime tanıma becerisinin gelişmiş olması gerekmektedir. Tüm bu beceriler kazanıldığında ise akıcı okuma kazanılmış olur. Özata ve Haznedar (2018) araştırmalarında akıcı sözcük okuma ve okuduğunu anlamayı etkileyen faktörleri incelerken akıcı okumanın okuduğunu anlamamanın önemli bir ön koşulu olduğu sonucuna ulaşmışlardır. Çayır ve Ulusoy (2014) mevcut sınıf düzeylerinin altında başarı gösteren 36 İlkokul 2. sınıf öğrencisi üzerinde uyguladıkları akıcılığı geliştirme programı sonucunda öğrencilerin akıcı okuma beceri puanlarında artış olduğunu ve okuduğunu anlama durumlarında da olumlu yönde gelişmeler görüldüğünü kaydetmişlerdir. Baştuğ ve Akyol (2012) yaptıkları çalışmada akıcı okuma becerileri ile anlama arasında korelasyonel ilişkiyi incelemişler ve tüm değişkenlerin birbirleriyle ilişkili olduğu sonucuna varmışlardır. Okuma becerileri arasında ise prozodinin okuduğunu anlama üzerinde diğer becerilere göre daha yüksek bir ilişki gösterdiği görülmüştür. Prozodi becerisinin ise akıcı okuma becerilerinde kelime tanıma becerisiyle arasında yüksek ilişki bulunmuş ve böylece akıcı okuma becerilerinin de birbirleriyle ilişki halinde olduğu çıkarımında bulunulmuştur. Baştuğ ve Keskin'in (2012) 39 öğrenci üzerinde yaptıkları çalışmada anlamamanın basit ve çıkarımsal düzeyleri üzerinde durulmuştur. Sonuç olarak akıcı okumanın anlamamanın basit ve çıkarımsal düzeyleri ile arasında yüksek korelasyonel ilişki olduğu görülmüştür. Yapılan diğer çalışmalarda olduğu gibi bu çalışmada da prozodinin anlamamanın basit ve çıkarımsal düzeyinde de yüksek bir ilişki gösterdiği sonucuna varılmıştır. Varol (2017) ilkokul 4.sınıf öğrencilerine akıcı okumayı geliştirme programı uygulamış ve okuduğunu anlama üzerindeki etkisini incelemiştir. Bu program sonucunda akıcı okuma becerilerinin geliştikçe okuduğunu anlama becerilerinin de geliştiği sonucuna varmıştır. Literatür incelendiğinde okuduğunu anlama için birden fazla birleşenin etkili olduğu ancak akıcı okumanın okuduğunu anlama üzerinde önemli bir etkiye sahip olduğu ve okuduğunu anlama için ön koşul niteliği taşıdığı sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Okuma, Okuduğunu Anlama, Akıcı Okuma

INVESTIGATION OF THE RELATIONSHIP BETWEEN FLUENT READING AND READING COMPREHENSION

Merve Subaşı Karaca¹

Reading is a holistic and complex process that consists of the interactive movements of the sense organs and the combination of various mental activities. Reading can be performed for different purposes. Gaining knowledge, gaining skills, developing the world of thought are some of them. The common point of these purposes is comprehension. Comprehension is one of the elements that make the concept of reading important. For this reason, many studies have been conducted on reading and reading comprehension. One of the important factors to be considered while reading to make sense of a text is to be able to read fluently. Fluent reading is defined as the correct, fast and emphatic reading of a text. Fluent reading has three basic components. These; word recognition (accuracy), reading speed (automaticity) and prosody. Word recognition is the correct vocalization of the word in the text while reading. Recognizing the word while reading is the first step to comprehension. While reading speed is defined as reading the words in the text in a certain time, prosody is reading by paying attention to punctuation marks and intonation while reading. In addition to these three components, there are studies that evaluate comprehension as a component of fluent reading. Each of these components is considered a skill for the reader and these skills are acquired in sequence. To be able to read at the right speed, word recognition is necessary. For prosodic reading, it is necessary to both recognize the word and read it at the right speed. When all these skills are acquired, fluent reading is acquired. Özata and Haznedar (2018) examined the factors affecting fluent vocabulary reading and reading comprehension and concluded that fluent reading is an important prerequisite for reading comprehension.

Çayır and Ulusoy (2014) stated that because of the fluency development program they applied on 36 primary school 2nd grade students who were successful below their current grade levels, there was an increase in the fluent reading skill scores of the students and positive improvements were observed in their reading comprehension.

Baştuğ and Akyol (2012) examined the relationship between fluent reading skills and comprehension in their study and concluded that all variables are related to each other. Among reading skills, it was seen that prosody showed a higher correlation on reading comprehension than other skills. They stated that prosody skill has a high correlation with word recognition skills in fluent reading skills, and fluent reading skills are also related to each other. Baştuğ and Keskin (2012) focused on simple and inferential levels of comprehension in their study on 39 students. As a result, it has been observed that there is a high relationship between fluent reading and simple and inferential levels of comprehension. As in other studies, it was concluded that there is a high correlation between prosody and comprehension in this study. Varol (2017) applied a fluent reading development program to primary school 4th grade students and examined its effect on reading comprehension. As a result of this program, he concluded that as his fluent reading skills improve, his reading comprehension skills also improve. When the literature is examined, it has been concluded that more than one component is effective for reading comprehension, but fluent reading has a significant effect on reading comprehension and is a prerequisite for reading comprehension.

Keywords: Reading, reading comprehension, fluent reading

¹Yüksek Lisans Öğrencisi, Aksaray Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, mrvs.06@gmail.com.

SINIF ÖĞRETMENLERİNİN MATEMATİKSEL MODELLEME BECERİLERİNİN VE MATEMATİKSEL İLİŞKİLENDİRME ÖZYETERLİKLERİNİN İNCELENMESİ

Emrah Karatay¹
Belma Türker Biber²

Günlük yaşamda karşılaşılan problemleri matematiğin kendi içindeki kurallarla çözebilmek matematiksel modelleme becerisini gerektirmektedir. Matematiksel modelleme, bireyin günlük yaşamdaki durumları sınıf ortamında matematiksel olarak ifade ederek, probleme çözüm sunan en uygun modeli ortaya çıkarma sürecidir. Matematiği anlayabilen ve günlük yaşama aktarabilen insan gereksiniminin günümüzde arttığı düşünüldüğünde, matematiksel modelleme becerisine sahip bireylerin toplumda bir adım önde olduğu söylenebilir. Her geçen gün bu tür bireylere artan ihtiyaç nedeniyle pek çok ülkenin öğretim programlarında da matematiksel modelleme becerisine yer verilmiştir. Matematiksel modelleme sürecinde öğrenen, farklı aşamalar içeren bir döngü sonucunda, verilen karmaşık probleme uygun bir model geliştirmeye çalışmaktadır. Bu döngü Lesh ve Doerr (2003)'in çalışmalarında da belirttikleri şekliyle, tanımlama, manipüle etme, yorumlama, doğrulama basamaklarından oluşan dört farklı aşamayı içermektedir. Matematiksel modelleme alanyazında her ne kadar öğrenciler için önemli bir beceri olarak ifade edilse de öğretim sürecine dâhil etmenin ilk basamağı olan sınıf öğretmenleri için de dikkate alınması gereken bir beceridir. Sınıf öğretmenlerinin matematiksel modelleme becerilerinin geliştirilmesine yönelik çalışmaların desteklenmesiyle öğrencilerin gerçek yaşamda matematiği kullanmalarının sağlanacağı düşünülmektedir. Dolayısıyla öğretmenlerin matematiksel modelleme becerilerinin hangi düzeyde olduğunun belirlenmesi gerekmektedir. Matematiksel modelleme matematiği günlük yaşamda kullanabilmek olarak ele alındığında, öğretmenlerin matematiği günlük yaşamla ilişkilendirme becerileriyle matematiksel modelleme becerilerinin ilişkili olup olmadığı akla gelmektedir. Matematiksel ilişkilendirme, matematik öğretiminde anlamlı ve kalıcı öğrenmeyi destekleyen ve matematik öğretiminde yer verilen becerilerdendir. Matematiksel ilişkilendirme, öğrenenin önceki matematiksel bilgileri ile yeni bilgileri arasında, diğer disiplinlerle ve günlük yaşamla bağ kurabilme becerisi olarak üç farklı boyutta incelenmektedir. Buradan hareketle araştırmanın amacı, sınıf öğretmenlerinin matematiksel modelleme ve matematiksel ilişkilendirme becerileri arasında bir ilişki olup olmadığını incelemektir. Araştırmanın katılımcıları, Türkiye'nin farklı bölgelerinde görev yapmakta olan, çalışmaya gönüllü olarak katılan 247 sınıf öğretmeni arasından seçilen altı öğretmenden oluşmaktadır. Çalışmada nicel ve nitel araştırma yöntemleri birlikte kullanılmıştır. Sınıf öğretmenlerinin matematiksel ilişkilendirme becerilerinin incelenmesi için nicel araştırma yöntemlerinden betimsel tarama deseni kullanılmış olup tasarlanan araştırmanın veri toplama aracı olarak matematiksel ilişkilendirme özyeterlik ölçeği (Özgen ve Bindak, 2018) kullanılmıştır. Veri analizi sürecinde sınıf öğretmenlerinin matematiksel ilişkilendirme özyeterliklerini ortaya çıkarmak için betimsel istatistik ve bağımsız örneklem t testinden faydalanılmıştır. 247 öğretmenden elde edilen veriler doğrultusunda matematiksel ilişkilendirme becerisi yüksek, orta ve düşük düzeyde olan altı sınıf öğretmenine matematiksel modelleme etkinlikleri uygulanmış ve modelleme süreci modelleme yeterlilikleri değerlendirme rubriği (Tekin Dede ve Bukova Güzel, 2014a) kullanılarak değerlendirilmiştir. Ayrıca öğretmenlerle yapılan görüşmelerle analizler desteklenmiştir. Araştırmanın bulgularına göre sınıf öğretmenlerinin matematik derslerinde günlük yaşamla, matematiğin kendi kavramsal yapısıyla ve diğer disiplinlerle ilişkilendirme yapmaya yönelik özyeterlik becerilerinin düşük olduğu söylenebilir. Diğer bulgular, araştırmanın öğretmenlere ve öğretmen eğitimcilere sağlayacağı faydalar açısından çalışmada detaylandırılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Matematiksel Modelleme; Matematiksel İlişkilendirme; Sınıf Öğretmenleri; Matematiksel İlişkilendirme Özyeterliği

EXAMINATION OF MATHEMATICAL MODELING SKILLS AND MATHEMATICAL CONNECTION SELF-EFFICACY OF ELEMENTARY SCHOOL TEACHERS

Emrah Karatay¹
Belma Türker Biber²

Solving the problems encountered in daily life with the rules of mathematics itself requires mathematical modeling skills. Mathematical modeling is the process of revealing the most appropriate model that offers a solution to the problem by expressing the situations in daily life mathematically in the classroom environment. Considering the increasing need for people who can understand mathematics and transfer it to daily life, it can be said that individuals with mathematical modeling skills are one step ahead in society. For such individuals, mathematical modeling skills are included in the curricula of many countries. In the mathematical modeling process, the learner tries to develop a suitable model for the given complex problem as a result of a cycle involving different steps. As Lesh and Doerr (2003) stated in their study, this cycle includes four steps consisting of identification, manipulation, interpretation, and verification. Although mathematical modeling is expressed as an important skill for students in the literature, it is also a skill that should be considered for elementary school teachers, who are the first step in the teaching process. It is thought that students will be able to use mathematics in real life by supporting the studies on the development of mathematical modeling skills of elementary school teachers. Therefore, it is necessary to determine the level of mathematical modeling skills of teachers. When mathematical modeling is considered as being able to use mathematics in daily life, it comes to mind whether there is a relationship between teachers' ability to connect mathematics with daily life and their mathematical modeling skills. Mathematical connection is one of the skills that support meaningful and permanent learning in mathematics teaching. Mathematical connection is examined in three different dimensions as the ability to connect the learner's previous mathematical knowledge and new knowledge, with other disciplines and with daily life. From this point of view, the research aims to examine whether there is a relationship between the mathematical modeling and mathematical connection skills of elementary school teachers. The participants of the study consisted of six teachers who were working in different regions of Turkey and were selected from among 247 classroom teachers who voluntarily participated in the study. Quantitative and qualitative research methods were used together in the study. The descriptive survey design, one of the quantitative research methods, was used to examine the mathematical connection skills of elementary school teachers, and the mathematical connection self-efficacy scale (Özgen & Bindak, 2018) was used as the data collection tool of the designed research. In the data analysis process, descriptive statistics and independent-sample t-test were used to reveal the mathematical connection self-efficacy of elementary school teachers. Mathematical modeling activities were applied to six elementary school teachers with high, medium, and low levels of mathematical connection skills, and the modeling process was evaluated using the modeling competencies evaluation rubric (Tekin Dede & Bukova Güzel, 2014). In addition, the analyzes were supported by interviews with teachers. According to the findings of the study, it can be said that the self-efficacy skills of elementary school teachers for making connections with daily life, its conceptual structure of mathematics, and other disciplines in mathematics lessons are low. Other findings of the study are detailed in terms of the benefits that the research will provide to teachers and teacher educators.

Keywords: Mathematical Modeling; Mathematical Connection; Elementary School Teachers; Mathematical Connection Self-efficacy

¹Yüksek Lisans Öğrencisi, Aksaray Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, ekaratay@yandex.com.
²Dr. Öğr. Üyesi, Aksaray Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, bturker@aksaray.edu.tr.

SİYASET BİLİMİ VE ULUSLARARASI İLİŞKİLER

TÜRKİYE KÖKENLİLERİN ALMANYA EKONOMİSİNE KATKILARI

Osman Yusuf

Türkiye'den Almanya'ya yapılan işçi göçleri 1960'larda başlamış ve günümüzde de hala devam etmektedir. İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra oluşan boşluğun doldurulması ve sanayinin gelişmesi için birçok Avrupa ülkesi farklı ülkelerden gelecek mavi yaka çalışanlara muhtaç duruma düşmüştür. Bu işçilerin Avrupa ekonomisine katkısı sayılarla ifade edilemeyecek kadar büyüktür. Günümüzde mavi yaka işçi göçlerinin yerini büyük çoğunlukla beyaz yaka göçmenler almıştır. Bunun sebebi Avrupa ülkelerinin artık sadece sanayi üretiminde değil, aynı zamanda teknolojiye de ilerlemek istemeleri ve bu teknolojiyi bilen insanlara ihtiyaç duymalarıdır. Burada Almanya'da çalışan Türkiye kökenli işçilerin Alman ekonomisine katkıları tartışılmış olup incelenmiştir. Sonuçlar, Almanya'ya artık daha fazla eğitilmiş işçi göçünün olduğunu, işçi göçlerinin genel olarak Alman ekonomisi üzerinde olumlu etkileri olduğunu göstermiştir.

Türk kökenli çalışanların Almanya ekonomisine katkısının avantajları ve dezavantajlarını tartışabilmek için, Türk göçmen işçilere olan talep ve arzın genel durumunu özetlemek gerekmektedir. Türk işçileri için piyasa durumu baz alındığında, Almanya'ya işçi göçünün etkisi birkaç noktada incelenmelidir. Birincisi, Türk ve diğer yabancı işçileri istihdam etmenin Alman ekonomisi için avantajlı olmasıdır, çünkü bu durum Almanya'da zenginliği arttırmış, ücretleri ve fiyatları nispeten sabit tutmuş ve tam istihdamın korunmasına yardımcı olmuştur.

Bu durum Türkiye için de belli avantajlara sahiptir. Bunlardan birincisi Türk çalışanların Almanya'da mesleki eğitim almaları, ardından ülkeye döviz göndermeleri, yurtiçi işsizlik oranlarının düşmesi ve Türkiye içerisindeki sosyal ve ekonomik çatışmaların azalmasıdır. 1971'in sonunda Almanya'da 2 milyondan fazla yabancı işçi istihdam edilmiştir. Bu yabancı işçiler, toplam Alman işgücünün yaklaşık yüzde 10'unu oluşturuyorlardı. Bunların yaklaşık yüzde 20'si de Türk işçilerden oluşmaktaydı.

Almanya'da yabancı işçilere olan büyük talebin pek çok nedeni bulunmaktadır. İlk olarak, 'Berlin Duvarı'nın inşasından kaynaklanan emek kaybını yabancı işçilerden karşılamaları istenmiştir. 1950'lerin başında birçok Alman Doğu Almanya'dan Batı Almanya'ya kaçmıştır. Başlangıçta, akın eden işçi ve aileleri, işsizlik rakamlarını şişirse de, bir süre sonra, mal ve hizmetlere yönelik iç talebe eklenmesi, endüstriyel üretimin artmasına ve dolayısıyla daha fazla istihdama yol açmıştır. 1961 yılında Berlin Duvarı'nın inşasıyla Doğu'dan gelen insan akışı neredeyse tamamen durmuştur. Almanya kapalı bir ekonomi olsaydı, bu insan akışının aniden durması, mal ve hizmetlere yönelik iç talebin büyüme hızında keskin bir düşüşe neden olurdu. Bu ekonomik bir durgunluk yaratırdı. Ancak Almanya, malları için uluslararası talebi karşılamakla yoğun bir şekilde ilgilenmiş ve bunu aşırı istihdam izlemiştir.

İkinci olarak, yabancı işçilerden de Alman okul sistemindeki değişikliklerden kaynaklanan işgücü eksikliklerini tamamlamaları istenmiştir. İkinci Dünya Savaşı'nın sonunda, Alman okulları sadece sekiz dereceye sahipti. 1960'larda bazı eyaletlerde okul reformu ile dokuzuncu ve onuncu sınıflar eklenmiştir. Ayrıca, üniversitelere daha fazla öğrenci gitmeye başlamıştır. Yüksek okuldan ayrılma yaşı ve bunun sonucunda Almanların daha uzmanlaşmış işler arama eğilimi, ciddi ev içi işgücü sıkıntısının bir başka nedeni olmuştur. Üçüncüsü, 1960'ların başında askerlik süresinin on iki aydan on sekiz aya uzatılmasının yarattığı boşluğu doldurmak için yabancı işçilere ihtiyaç duyulmuştur. Bu ihtiyacı gideren en büyük kesimlerden bir tanesi de Türkiye'den olmuştur. Almanya'ya bu sebeplerden ötürü getirilen işçilerin Alman ekonomisi üzerindeki etkileri ise bu sunumun konusunu oluşturmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Almanya, Türkiye, Göç, Ekonomi

THE ECONOMICAL IMPACT OF PEOPLE WITH TURKISH ROOTS LIVING IN GERMANY

Osman Yusuf¹

Worker migration from Turkey to Germany started in the 1960s and still continues today. In order to fill the gap left after the Second World War and to develop the industry, many European countries needed blue-collar workers from different countries. The contribution of these workers to the European economy is too great to be expressed in numbers. Because of the fact that European countries want to advance not only in industrial production but also in technology, today, blue-collar worker migration has mostly been replaced by white-collar migration. In this article, workers with Turkish roots living in Germany and their contribution to the German economy are discussed. Furthermore, the topic is evaluated in the context of nation branding. The results show that there is now more educated worker migration to Germany, and that worker migrations have positive effects on the German economy in general.

In order to discuss the advantages and disadvantages of the contribution of Turkish origin workers to the German economy, it is necessary to summarize the general situation of demand and supply for Turkish migrant workers. Based on the market situation for Turkish workers, the impact of worker migration to Germany should be examined at several points. First, it is advantageous for the German economy to employ Turkish and other foreign workers, as this has increased wealth in Germany, kept wages and prices relatively stable, and helped maintain full employment.

This situation has certain advantages for Turkey as well. The first of these is that Turkish employees receive vocational training in Germany, then send foreign currency to the country, decrease in domestic unemployment rates and decrease in social and economic conflicts within Turkey. By the end of 1971, more than 2 million foreign workers were employed in Germany. These foreign workers made up about 10 percent of the total German workforce. About 20 percent of them were Turkish workers.

There are many different reasons for the great demand for foreign workers in Germany. First, foreign workers were asked to compensate for the labor loss caused by the construction of the 'Berlin Wall'. In the early 1950s, many Germans fled from East Germany to West Germany. Although initially the influx of workers and their families inflated the unemployment figures, after a while the addition of domestic demand for goods and services led to an increase in industrial production and thus more employment. With the construction of the Berlin Wall in 1961, the flow of people from the East almost completely stopped. If Germany were a closed economy, the sudden cessation of this flow of people would have caused a sharp drop in the growth rate of domestic demand for goods and services. This would create an economic recession. However, Germany was heavily concerned with meeting international demand for its goods, followed by overemployment.

Second, foreign workers were also asked to fill in workforce shortages resulting from changes in the German school system. At the end of the Second World War, German schools had only eight degrees. In the 1960s, ninth and tenth grades were added with school reform in some states. Also, more students started to attend universities. The high school leaving age and the consequent tendency of Germans to seek more specialized jobs has been another cause of severe domestic labor shortages. Third, foreign workers were needed to fill the void created by the extension of military service from twelve to eighteen months in the early 1960s. One of the biggest segments meeting this need was from Turkey. The effects of the workers brought to Germany for these reasons on the German economy are the subject of this presentation.

Keywords: Germany, Turkey, Migration, Economy

¹Yüksek Lisans Öğrencisi, Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, osman.yysf@gmail.com.

NORVEÇ'İN KADİM MİLLETİ SAMİLERİN YAKIN TARİHİ VE ULUSLARARASI İLİŞKİLERE ETKİLERİ

Mehmet Temel¹

Norveç, bugün itibarıyla dünya ülkeleri tarafından örnek alınan bir ülkedir. Hem ekonomik hem insan hakları bağlamında ciddi bir ün sahibidir. Öyle ki barış ödülleri bu ülkede dağıtılır ve barışa olan katkılar burada değerlendirilir. Diğer taraftan barış talep ediliyor ise yine bu ülkede buluşulur ve anlaşılır. Bir ülkedeki insan hakları ihlalleri değerlendirilirken, bu ülkeden yapılan yorum en muteber olanıdır. Ancak bu güncel politikalar, tarihi gerçekleri örtmeye yeterli olmuyor. Norveç'in yakın tarihinde ciddi manada ışık tutulmamış asimilasyon ve kısırlaştırma gibi talihsiz politikalarla karşılaşmak mümkündür. Norveç, hem Danimarka'nın hükümlerinde altında kalmış hem de İsveç ile bir birliktelik içinde yönetilmiş bir ülke olarak mutlak bağımsızlığını ancak 1914 yılında kazanabilmiştir. Norveç'in coğrafi konumu değerlendirildiğinde, diğer dünya ülkelerine kıyasla uluslararası çatışmalara en uzak bölgelerden biridir. Buz devri sonrası Asya kökenli Sami halkı, ülkeye Rusya ve Finlandiya üzerinden kuzey bölgesinden ilk gelen millettir. Norveçliler ise araştırmalara göre Orta ve Doğu Avrupa halklarından gelen bir millet olarak bugünkü Norveç topraklarına Samilerden sonra göç etmişlerdir.(Gaski,2021) Ancak zaman içinde egemen bir yapıya sahip olmuşlardır. Nüfusları ciddi bir rakama ulaşmayan Sami ve Finn kökenli halkların yaşadığı, askeri bir tehlike oluşturmayan, çiftçi kültürü ile yaşamlarını idame ettiren topluluklar dahi farklılıkların tolere edilememesinden dolayı bir tehlike olarak görülmüş ve asimilasyon politikaları ile kendi değerlerine uzak nesiller yetişmesine neden olmuşlardır. Bu makalede öz olarak 1750 sonrası Norveç ve Sami halkı ilişkileri ele alınmaya çalışılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Norveç, Sami, Politika, Asimilasyon

THE RECENT HISTORY OF NORWAY

Mehmet Temel¹

As of today, Norway is a country that is taken as an example by the countries of the world. It has a serious reputation in terms of both economic and human rights. So much so that peace awards are distributed in this country and contributions to peace are evaluated here. On the other hand, if peace is demanded, it will be met and understood in this country. When evaluating human rights violations in a country, the comment made from that country is the most credible. However, these current policies are not enough to cover up the historical facts. It is possible to encounter unfortunate policies such as assimilation and sterilization that have not been seriously illuminated in Norway's recent history. Norway, as a country that was both under the rule of Denmark and governed in a union with Sweden, gained its absolute independence only in 1914. When we evaluate its geographical location, it is one of the regions farthest from international conflicts compared to other countries in the world. After the ice age, the Sami people of Asian origin were the first to come to the country from the northern region via Russia and Finland. The Norwegians, on the other hand, immigrated to today's Norway as a nation from the peoples of Central and Eastern Europe, after the Semites. However, over time, they have gained a dominant structure. Even the communities where the Sami and Finn origin peoples, whose populations did not reach a serious number, do not pose a military threat and sustain their lives with a farmer culture, were seen as a danger because the differences could not be tolerated, and assimilation policies caused the generation of generations far from their own values. In this article, we have tried to deal with the relations between Norway and the Sami people after 1750.

Keywords: Norway, Sami people, Politics, Assimilation

¹Yüksek Lisans Öğrencisi, Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, mtemel@live.no.

ALMANYA ÖRNEĞİNDE GÖÇ VE MÜLTECİ SORUNLARI İLE GELİŞEN TARTIŞMALAR (2015-2021)

Mediha Kızılkaya'

Almanya, İkinci Dünya Savaşı'nın sonrası dönemde hızlı bir kalkınma programı başlatmış, bu programın gerçekleşmesi için de iş gücüne ihtiyaç duymuştur. Bu hedefle Almanya diğer ülkelerle yaptığı "iş gücü anlaşması"nı Türkiye ile de yapmıştır. Türkiye-Almanya İş Gücü Anlaşması'nın üzerinden 60 yıl geçmiştir. Bu 60 yıla ve 20 milyondan fazla göçmen kökenli nüfusa rağmen Almanya istikrarlı bir entegrasyon politikası ortaya koymayı başaramamıştır. Entegrasyon politikaları çeşitli aşamalardan geçmiş olmasına rağmen istikrarlı bir politika üretilmemiştir. Çoğu zaman Almanya'da göç sebebiyle ortaya çıkan sorunların sebebi, bizzat göçmenlerde aranmış, göçmenlerin belirli haklarının teslim edilmesinden ziyade her bir ekonomik ya da sosyal bunalımın suçlusu olarak göçmenler görülmüştür. Göçmenler çoğu zaman dışlanmalara ve ayrımcı tutumlara maruz kalmışlardır. Aşırı sağcı ve ırkçı grupların hedefi olmuştur.

Suriye ve Irak gibi iç savaşın hüküm sürdüğü ülkelere 2014-2015 yılları itibaren Almanya'ya göç eden yeni bir göçmen karşıtlığı hareket başlatmıştır. Bu hareket aynı zamanda gelen mültecilerin çoğunluğunun "Müslüman" olması, Müslüman olmasalar da "Müslüman" bir ülkeden gelmelerinden dolayı İslam düşmanlığı karakteri taşımıştır.

Aşırı sağcı guruplar bu atmosferi fırsat bilerek ırkçı eylemlerin daha da yoğunlaştırmıştır. Almanya'da yapılan Federal Meclis 2017 seçimlerine "mülteci karşıtlığı" damga vurmuştur. Merkez partiler dahi, göçmenlere saldırıları fazla dikkate almamış ve "mülteci"lerle "göçmenler"e yaptırım veya daha fazla kontrol isteyen programlar ortaya koymuştur.

2021 yılında yapılan Federal Meclis seçimlerinde konu biraz daha sakin bir şekilde ele alınarak 2017 yılına kıyasla göçmenler ve mülteciler seçim malzemesi yapılmamıştır.

Almanya'da yabancılara karşı önu kesilemeyen ve her geçen gün yükselen ırkçılığa karşı mücadele edildiği söylene de ve belirli zamanlarda tedbir amaçlı yasalar çıkarılsa da önemli ve kalıcı sonuç alınması gerçekleşmemiştir. Özellikle siyasi söylemler ve "kültürel ırkçılık", ırkçı terör saldırılarını gün geçtikçe önu kesilemez hale getirdiğini yayınlanan istatistikler de göstermektedir. Siyaset ve sivil toplum kısmen bu gelişmelere karşı tavır koysa da, yükselişi engelleyememiştir. Tüm Avrupa'da ve Almanya'da aşırı sağ popülist partilerin yükselişte olması, toplumda ayrımcı bir dönüşüme işaret etmektedir.

Alman anayasasının "insan onurunun" önemine işaret ederek başlamasına rağmen Almanya yabancı düşmanlığı ve ırkçılık konusunda önemli bir şekilde, özellikle insan hakları bağlamında kendi değerleriyle önemli bir imtihandan geçmektedir. İrkçılıkla mücadele etmek Almanya için tarihî ve vicdani bir sorumluluk içermektedir. Bu çalışmada, Almanyada göç ve mültecilerle ilgili 2015 sonrası siyasal gelişmeler ve etkileri incelenecektir.

Anahtar Kelimeler: Göç, Mülteci, Entegrasyon, Seçim

EMERGING DEBATES WITH MİGRATION AND REFUGEE PROBLEMS IN THE CASE OF GERMANY (2015-2021)

Mediha Kızılkaya'

Germany started a rapid development program in the post-World War II period and needed workforce to realize this program. With this aim, Germany also made the "labor force agreement" with many other countries besides Turkey. It has been 60 years since the Turkey-Germany Labor Agreement. Despite these 60 years and a population of more than 20 million immigrants, Germany has not succeeded in putting forward

a stable integration policy. Although integration policies have passed through various stages, a stable policy has not been applied. Most of the time, the cause of the problems that arise due to immigration in Germany was sought in the immigrants themselves, and immigrants were seen as the culprit of each economic or social depression. Thus certain rights of immigrants have been denied. As a result immigrants have often been exposed to exclusion and discriminatory policies. They have been the target of far-right and racist groups.

After a mass immigration between 2014-2015 from countries where civil wars such as Syria and Iraq prevailed, a new anti-immigrant movement has started in the country. At the same time, this anti migration movement had the character of hostility towards Islam, since the majority of the refugees were “Muslim” and they came from a “Muslim” country, even if they were not Muslims.

Extremist right-wing groups took advantage of this atmosphere and intensified the racist actions. “Anti-refugee” movement has left its mark on the 2017 elections to the Bundestag in Germany. Even the centrist parties did not pay much attention to the attacks on immigrants and introduced programs that demand sanctions or more control against “refugees” and “immigrants”.

In the Bundestag elections held in 2021, the issue was handled a little more calmly and comparing to the elections in 2017, immigrants and refugees were not an election theme. Although it is said that there is a fight against racism, which cannot be stopped and racist activities are increasing day by day. Even though precautionary laws are enacted at certain times, significant and lasting results have not been achieved. Statistics also show that especially political discourses and “cultural racism” make racist terrorist attacks unstoppable day by day.

Although politics and civil society partly opposed these developments, they could not prevent the rise. The rise of far-right populist parties all over Europe and in Germany indicates a discriminatory transformation in society. Despite the fact that the German constitution started by pointing out the importance of “human dignity”, Germany is going through an important test on xenophobia and racism, especially with its own values in the context of human rights. Fighting racism includes a historical and conscientious responsibility for Germany. In this study, post-2015 political developments and their effects on migration and refugees in Germany will be examined.

Keywords: Keywords: Migration, Refugee, Integration, Election

¹Yüksek Lisans Öğrencisi, Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, akizilkaya3@gmail.com.

İSLAM HUKUKUNDA ULUSLARARASI İLİŞKİLER KAVRAMININ ÜMMET MEFHUMU BAĞLAMINDA DEĞERLENDİRİLMESİ

Abdulaziz Akbulut'

Bu çalışma kapsamında; Uluslararası İlişkiler alanının temel kavramlarını oluşturan Ulus, Devlet ve Diploması olguları İslam Hukuku çerçevesinde incelenmiş ve bu kavramların Ümmet mefhumundan ne ölçüde etkilendikleri değerlendirilmiştir.

İslam Uluslararası Hukuku olarak isimlendirilebilecek olan alan, dini bir temele dayanmaktadır. İslam dini, herhangi bir ayırım gözetmeksizin tüm insanlığın birliğine vurgu yapmış ve evrensellik tasavvuru bağlamında bir uluslararası etki alanı düşüncesine sahip olmuştur.

İslam Uluslararası Hukuk kuralları; İslam Hukukunun bir alt disiplinini oluşturmakta olup, İslam Hukukunun kaynaklarıyla tam manada bir bağımlılık içinde bulunmaktadır. İslam Hukukunun asli kaynaklarını ise; Kuran, Sünnet, İcma ve Kıyas oluşturmaktadır.

İslam alimleri, Ümmet kavramını iki farklı manada kullanmışlar ve “Ümmet-i İcabet” ve “Ümmet-i Davet” ayırımına tabi tutmuşlardır. “Ümmet-i İcabet”, İslam dinini kabul eden topluluklar anlamına gelmekte ve “Ümmet-i Muhammed” olarak da ifade edilmektedir. “Ümmet-i Davet” ise; İslam dinine muhatap olmuş, fakat henüz bu dinin inancını kabul etmemiş olan toplulukları belirtmektedir.

İslam Hukukunda Ulus kavramı, ortak bir topluluk oluşturma anlayışına sahiptir ve bu kavramın kapsam alanına Müslüman unsurlar ile Gayrimüslim unsurlar ortak bir vatandaşlık kavramı temelinde dahil edilmektedirler. Bu ortak vatandaşlık kavramı ise, siyasi birlik anlamında ümmet mefhumunu karşılar niteliktedir.

İslam Hukukunda Devlet kavramı, “dâr” kavramı çerçevesinde geliştirilen içtihadı dayalı bir uluslararası tasnife tabi tutulmuştur. Bu bağlamda; Ümmet kavramı İslam Ülkeleri açısından bir birleştirici unsur özelliği taşımakta olup, tüm Müslümanlar tek bir ümmet olarak tanımlanmış ve farklı İslam Ülkelerinin mevcut olması durumunda dahi, tüm İslam Ülkeleri bir bütün olarak değerlendirilmiştir.

İslam Hukukunda Diploması kavramı, tebliğ faaliyetiyle birlikte yorumlanmış ve bir Tebliğ Diploması niteliğine bürünmüştür. Bu çerçevede; İslam dininin evrensellik anlayışı vurgulanarak, tüm insanlığın hedef kitleyi oluşturması mevcuttur.

Ümmet mefhumu, sınırlandırılması mümkün olmayan bir kapsam alanına sahiptir ve bu kavram dahilinde yer almak isteyen herkese açık bir nitelik taşımaktadır. Bu anlayışın en güzel örneğini, Medine şehrinde Hz. Muhammed (s.a.v.) tarafından akdedilen Medine Sözleşmesi oluşturmaktadır.

Sonuç olarak belirlemek gerekir ki; İslam Hukukunda Ulus, Devlet ve Diploması kavramları Ümmet mefhumundan önemli ölçüde etkilenmişlerdir. İslam Hukuku; farklılıkları bir zenginlik olarak gören bir yapıya sahip olup, Hz. Muhammed'in (s.a.v.) Medine şehrinde oluşturmuş olduğu siyasi yapı ve bu siyasi yapı bağlamında düzenlenmiş olan Medine Sözleşmesi, bu çoğulculuk anlayışının kurumsal tezahürünü yansıtmıştır. Medine Sözleşmesi çerçevesinde oluşturulmuş olan Ümmet kavramı ise, bir siyasi ve içtimai kavram olarak değerlendirildiğinde, Uluslararası İlişkiler alanına “çokluk içinde birlik” ve “birlik içinde çokluk” temelinde farklı bir bakış açısı sunabilme potansiyelini taşımaktadır. Bu minvalde; Ümmet mefhumunu, “Ümmet-i İcabet” ve “Ümmet-i Davet” anlayışıyla tanımlamak ve benimsemek; günümüz dünyasının ortak sorunlarına ortak çözümler bulabilme yolunda önemli bir yol gösterici niteliğinde olacaktır.

Anahtar Kelimeler: İslam Hukuku ve Uluslararası İlişkiler; Medine Sözleşmesi; Ümmet Mefhumu; Ümmet-i İcabet; Ümmet-i Davet

EVALUATION OF INTERNATIONAL RELATIONS CONCEPT IN ISLAMIC LAW IN CONTEXT OF UMMAH CONCEPT

Abdulaziz Akbulut¹

Within this study; the concepts of Nation, State and Diplomacy, which constitute the basic concepts of International Relations, were examined in context of Islamic Law and evaluated to what extent these concepts were affected by the Concept of Ummah. The field of Islamic International Law is based on a religious basis. The religion of Islam has underlined the unity of all humanity without any discrimination and has the international sphere idea of influence in context of the universality idea.

The rules of Islamic International Law, a sub-discipline of Islamic Law, are fully dependent on the sources of Islamic Law, which are Qur'an, Sunnah, Ijma and Qiyas. Islamic scholars have differentiated the Ummah Concept between "Ummah of Response" and "Ummah of Invitation". "Ummah of Response" means communities that accept the Islam religion, also expressed as "Ummah of Muhammad". "Ummah of Invitation", refers to the communities that that have been invited to the religion of Islam, but haven't yet accepted it.

The concept of nation in Islamic Law has the understanding of creating a common community; Muslim and non-Muslim elements are included in the scope of this concept on the basis of a common citizenship concept. This concept of common citizenship corresponds to the Ummah Concept in the sense of political unity.

The concept of state in Islamic Law has been subjected to an international classification based on the jurisprudence developed in context of the "dâr" concept. In this context, the Ummah Concept is a unifying factor for Islamic Countries, all Muslims are defined as a single Ummah and all Islamic Countries are evaluated as a whole, even if there are different Islamic Countries.

The concept of diplomacy in Islamic Law is interpreted together with the act of message and became a Message Diplomacy. In this context, the universality concept of Islam is emphasized and the target audience is formed as all of humanity. The Concept of Ummah has a scope that cannot be limited and is open to everyone, who wants to be part of it. The best example of this understanding is the Constitution of Medina, which was signed by Prophet Muhammad in Medina.

In conclusion, it should be noted that the concepts of Nation, State and Diplomacy in Islamic Law is significantly influenced by the Ummah Concept. Islamic Law has a structure that sees diversity as a richness, and the political structure that Prophet Muhammad created in Medina and the Medina Constitution, which was arranged in the context of this political structure, reflected the institutional manifestation of this understanding of pluralism. When the Ummah Concept, which was formed within the context of Medina Constitution, evaluated as a political and social concept, it has the potential to present a different perspective on International Relations on basis of "plurality within unity" and "unity within plurality". In this context, defining and adopting the Ummah Concept with the understanding of "Ummah of Response" and "Ummah of Invitation" will be an important guide in finding common solutions to the common problems of today's world.

Keywords: Islamic Law and International Relations; Constitution of Medina; Concept of Ummah; Ummah of Response; Ummah of Invitation

¹Yüksek Lisans Öğrencisi, Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, aziz.akbulut@gmail.com.

AVUSTURYA'NIN SON DÖNEM İSLAM KARŞITI POLİTİKALARI

İlhan Bilgü'

Avrupa, son yıllarda İslamofobinin geliştiği ana kıtalarından birisi olmuştur. Özellikle Fransa ve Avusturya'nın İslam politikaları, neredeyse resmi İslamofobi politikalarına dönüşmüştür. Biz bu tezimizle Avusturya'nın son dönem İslam politikalarını değerlendireceğiz.

Avusturya, Avrupa ülkeleri arasında İslam'ı Hristiyanlık ve Yahudilik gibi Avrupa'da tarihsel olarak yerleşik dinlerle eşit tutarak hukuksal entegrasyonunu bundan tam 110 yıl önce tamamlayan tek Avrupa ülkesidir.

Bugün “siyasal İslam” suçlamaları ile siyaset alanında çıkar sağlamaya ve yer edinmeye çalışanlar Müslümanları nasıl ki bir siyasal araç olarak kullanışlı buluyorlarsa, 1912 yılındaki adına Almanca'da Islamgesetz denilen İslam Kanunu da o zamanın idarecilerinin bir siyasal aracı olmuştur. Belki o zamanlar bu siyasetin mahiyeti değişiklik arz etmektedir. Ama özde her iki tutum da bir siyasetin ürünü olmaktan kurtulamamıştır.

1912 yılındaki İslam Kanunu, o zamanlar Avusturya tarafından önce işgal edilip sonra da iltihak edilen Bosna Hersek'in Müslüman ahalisini teskin etmeye ve işgal güçlerine direnişlerini kırmaya yönelik olmuştur. Ancak, aradaki en önemli fark, 1912 İslam Yasası, Müslümanlara eşit haklar verirken, Müslümanların lehine olan kanun olarak çıkarmıştır. Nitekim, özellikle ahvali şahsiyeye, daha doğrusu evliliğe dair hükümlerde Müslümanlar, Avusturya Medeni Kanunu'na tabi olmaktan muaf tutulmuşlardır.

2015 yılına ve daha sonra da 2021 yılına gelindiğinde Avusturya'da İslam sadece bir güvenlik meselesi olarak değerlendirilmeye başlanmıştır. Müslümanlar, diğer dinlere mensup kişilerden farklı muamele görmeye başlanmış 2015 İslam Kanunu ile Müslümanların dinî özerkliklerine müdahale edilmiştir. 2021 İslam Kanunu bir dinî cemaatin işleyişini düzenlemekten ziyade “terörle mücadele” yasası kapsamına alınarak, Müslümanları toptan sanık sandalyesine oturtmuştur. Bununla birlikte, “siyasal İslam” kavramı Avusturya hükümetlerinin Müslümanları tanımlamak için kullandığı ve genel ifade eden bir kavram olarak Müslümanların haklarının iptali için kullanılmaya başlanmıştır.

2015 ve özellikle 2021 İslam Kanunları Müslümanları “olağan şüpheli” olarak tanımlamakla işe başlamış, sürekli olarak devletin iş birliğini değil, gücünü ve baskısını ortaya koymuştur. Avusturya'da Hristiyanlar ve Yahudilerle birlikte mevcut 16 dinî cemaatten sadece Müslümanlar bu kadar kısıtlayıcı, engelleyici ve hatta suçlayıcı bir düzenlemenin muhatabı olmak durumunda kalmışlardır.

Hükümetin siyasetine meşruiyet kazandırmak için ortaya atılan “siyasal İslam” yaftası istisnasız bütün camilere yapııştırılmıştır. Nitekim İslam haritası denilen haritada ülkedeki bütün camiler işaretlenmiş, adresleri gösterilmiş, “siyasal İslam hareketine mensup” denilerek hedef gösterilmiştir.

Avusturya'da devlet destekli İslam haritası diye bir harita yayınlanmış ve Müslümanlara ait tüm kuruluşların adresleri ve yetkili kişilerin özel bilgileri kamuoyuna hedef olarak gösterilmiştir. Harita yayınlanır yayınlanmaz da özellikle camile saldırılar söz konusu olmuştur.

Müslümanlardan başka herhangi bir dinî cemaatin sadece bir kurumunun ve sadece bir mensubunun bile hedefe gösterilmesi hâlinde bütün dünya ayağa kalkarken, Avusturya'da bütün camiler ve idarecileri hedef gösterilebilir hâle gelmiş ve bu hedef gösterme de hükümetin görevi olarak kabul görmüştür.

Böylesi bir ortamda, gerçekten Avusturya'da resmî bir İslam düşmanlığı politikasının yürütüldüğünü söylemek sadece bir iddia olarak kalmayacaktır.

Bu sunumumuzda, Avusturya'da İslamın kısa bir tarihini değerlendirdikten sonra, 2015 İslam Kanunu sonrasındaki önemli gelişmeleri inceleyeceğiz. İncelememiz de de görülecek ki, Avusturya'nın İslam

politikası, kendiliğinden gelişen bir politika olmaktan çok, İslam ve Müslüman takıntısı olan politikacıların bilinçli bir politikası olarak önümüze çıkmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Avusturya, İslam Kanunu, Siyasal İslam, İslam Haritası

AUSTRIA'S ANTI-ISLAM POLICIES IN THE LAST DECADE

İlhan Bilgü¹

Europe has been one of the main continents where Islamophobia has developed in recent years. The Islam policies of France and Austria, in particular, have almost turned into official Islamophobia policies. With this thesis, we will evaluate the recent Islamic policies of Austria.

Austria is the only European country that 110 years ago completed its legal integration of Islam by equating Islam with the historically established religions in Europe, such as Christianity and Judaism.

Just as today, who are trying to gain an advantage and gain a place in the field of politics by accusing Muslims as supporters of "political Islam", the Islamic Law of 1912, the Islamgesetz in German, was also a political tool of the rulers of that time.

Maybe the nature of Islam policy of early 1900's was different. But in essence, both attitudes could not escape from being the product of a policy.

The Islamic Law of 1912 was intended to appease the Muslim population of Bosnia and Herzegovina, which was then occupied by Austria and then annexed, and to break their resistance against the occupation forces. However, the most important difference is that while the 1912 Islamic Law gave equal rights to Muslims, it was enacted as a law in favor of Muslims. As a matter of fact, Muslims were exempted from being subject to the Austrian Civil Code, especially in the provisions regarding personal law, or marriage. The Islamic Laws of 2015 and especially the 2021 started by defining Muslims as "the usual suspects", demonstrating the power and pressure of the state, instead of cooperation. Among the 16 religious communities in Austria, along with Christians and Jews, only Muslims had to be the subject of such a restrictive, obstructive and even accusatory regulation. The label of "political Islam", which was put forward to legitimize the government's policy, has been affixed to all mosques without exception. As a matter of fact, on the map, the so-called Islam-Landkarte map, all mosques in the country were marked, their addresses were disposed, and they were targeted as "members of the political Islam movement". If, only one institution and even one member of any religious community other than Muslims were targeted, the whole world stood up. But in Austria, all mosques and their administrators became targetable, and this targeting was accepted as the duty of the government.

In such an environment, it will not be just an allegation to say that an official policy of anti-Islam is being carried out in Austria. In this presentation, after evaluating a brief history of Islam in Austria, we will examine the important developments after the 2015 Islamic Law. It will also be seen in our analysis that Austria's Islam policy stands before us as a conscious policy of politicians who are obsessed with Islam and Muslims, rather than a policy that develops with in the Austrian society

Keywords: Austra, Islam Law, Political Islam, Islam Map (Islam-Landkarte)

¹Yüksek Lisans Öğrencisi, Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, ibilgu@gmail.com.

FRANSADA İSLAMOFOBİ VE MEDYANIN ROLÜ

İdiris Ferhan Köseoğlu

Avrupa'nın en büyük göç ülkelerinden biri olan Fransa, önemli oranda eski sömürge ülkeleri olan Cezayir, Fas, Tunus ve Batı Sahra Afrika ülkelerinin yanı sıra Türkiye gibi ülkelere de gelen çok sayıda Müslüman'a ev sahipliği yapmaktadır. Özellikle Cezayir'in Fransa tarafından ilhakı sonrası Müslümanlarla tanışan Fransa'da, Müslümanların görünürlüğü ise Birinci Dünya Savaşı sonrası Müslümanlar için inşa edilen Paris Büyük Camisi ile artışa geçmiştir.

Avrupa'da en çok Müslüman'ın yaşadığı Fransa'da Müslümanların inançları ile ilgili kısıtlamalar ise son yıllarda artış göstermektedir. Ülkede tartışmaların odağında ise başörtüsü geliyor. 1989 yılından itibaren başörtüsü, Fransız medyasında yavaş yavaş yer edinmeye başladı. Burka, burkini, fular ve başörtüsü gibi muhtelif adlandırmalarla karşımıza çıkan başörtüsü konusu Fransa'nın sürekli gündeminde yer alan bir konudur. 2004 yılından itibaren ilköğretimde başörtüsünün yasaklanması, daha sonra resmi kimliklerden sağlık kartlarında yer alan fotoğraflara kadar uzanan bu yasak, sürekli olarak gündemde yer edinmeye devam ediyor. Eski Cumhurbaşkanı Nicolas Sarkozy döneminin son yılında başlayıp François Hollande döneminde de ağırlıklı devam eden radikal İslamcı oldukları iddia edilen kişiler tarafından gerçekleştirilen terör eylemleri de ülkedeki Müslümanların durumunun daha da zorlaşmasına neden olmuştur. Son olarak Emmanuel Macron döneminde de ülkedeki İslamın reforme edilmeye çalışılması, yeni tartışmaların başlamasına neden olmuştur. "Fransa İslamı" olarak tanıtılan ve imamların ülkeye gelmesinin de "Cumhuriyet İlkeleri Şartnamesi" olarak lanse edilen bir sözleşmeye bağlanması İslamı kuruluşlarının tepkisini çekmiştir.

Fransa'da Müslümanlar son dönemde sürekli seçimlere yapılan malzeme olarak da dikkat çekmektedir. Avrupa'da giderek aşırı sağın güçlenmesinden Fransa da nasibini alırken, merkez partiler, aşırı sağa kayan oyları kazanmak için söylemlerini de sertleştirmeye başlamıştır. Bu giderek sertleşen söylemlerden en büyük olumsuz etkiyi ise Müslümanlar almaktadır. Özellikle Jacques Chirac ile Jean Marie Le Pen'in ikinci turda yarıştığı 2002 cumhurbaşkanlığı seçimlerinden sonra, Müslümanların seçim dönemlerinde siyasete alet edilmelerini net olarak gözlemleyebiliyoruz. Ancak Siyasilerin genel olarak zikretmeyi tercih ettikleri şey ise İslam ve "radikal İslamcılar"

Fransa'da medyanın da Müslüman düşmanlığının artmasında önemli bir yer tuttuğunu net olarak gözlemleyebiliyoruz. Özellikle 2010'lu yıllardan sonra yaşanan terör saldırılarında ülkedeki milyonlarca Müslümanı rencide eden tutumları dikkat çekiyor. Bu dönemlerde artan İslamofobik saldırılarda da medyanın "öncü rol" oynadığını söylemek yanlış olmaz.

Fransa'da Müslümanların sayısı her geçen gün artarken, iktidarların bu artan nüfusu asimile etme politikaları da süreceğe benziyor. Son olarak Cumhurbaşkanı Emmanuel Macron'un ürettiği "Fransa İslamı" da buna bir örnek gibi görünüyor.

Anahtar Kelimeler: Fransa, İslamofobi, Medya

ISLAMOPHOBIA IN FRANCE AND THE ROLE OF THE MEDIA

İdiris Ferhan Köseoğlu

France, one of the largest immigration countries in Europe, hosts a large number of Muslims coming from countries such as Algeria, Morocco, Tunisia and Western Sahara African countries, which are significant ex-colonial countries, as well as Turkey. Especially in France, which met Muslims after the annexation of Algeria by France, the first Muslims' visibility was the Paris Great Mosque, which was built for Muslims

after the First World War. However, with the increase in the visibility of Muslims in the country, the problems started to increase.

In France, where most Muslims live in Europe, restrictions on the beliefs of Muslims have been increasing in recent years. Head scarf is at the center of discussions in the country. From 1989 onwards, the headscarf began to gain a foothold in the French media. The headscarf issue, which comes up with various denominations such as burka, burkini, scarf and headscarf, is an issue that is constantly on the agenda of France. The prohibition of headscarves in primary education since 2004, and then this ban, which extends from official identities to photographs on health cards, continues to be on the agenda. The terrorist acts carried out by alleged radical Islamists, which started in the last year of Nicolas Sarkozy's term and continued in the era of François Hollande, also made the situation of Muslims in the country more difficult. Finally, efforts to reform Islam in the country during the reign of Emmanuel Macron led to the start of new discussions. The fact that the arrival of imams in the country was linked to a contract that was introduced as "Islam of France" and was introduced as the "Republican Principles Specification" drew the reaction of some Islamic organizations.

While the Islamophobic attacks, which have increased recently in France, are among the factors that complicate the situation of Muslims in the country, the attitude of the media plays a very important role in the problems faced by Muslims.

In this article, after getting to know the Muslims in France, we will examine in detail the difficulties they experienced.

Keywords: Islamophobia ,France, Media

¹Yüksek Lisans Öğrencisi, Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, iferhankoseoglu@gmail.com.

ŞİDDET OLGUSUNUN REALİZM VE KONSTRÜKTİVİZM KAPSAMINDA ANALİZİ

Ferit Malkara'

Şiddet insanlığın varoluşundan itibaren vardır ve olmaya devam edecektir. Şiddetin kaynağı insan doğası mıdır yoksa toplum mu insanları şiddete iter gibi değerlendirmeler sürekli yapılmaktadır. Toplum bir organizma olarak kabul edildiğinde şiddet karşımıza toplumun bozulmuş düzensizliği veya iletişimsizliği olarak çıkmaktadır. Teknolojinin gittikçe artan etkinliği kapsamında, şiddet olgusunda değişen varsayımlar mı yoksa sınıflandırmalar mıdır? Çünkü küçücük çocuklara şiddet uygulamaktan ekonomik köleliğe dek yeni yeni şiddet biçimleri ortaya çıkmakta ve her geçen gün artmaktadır.

Özellikle şiddet konusundaki belirsizlik ve ortak bir tanım yapılamaması gibi nedenler şiddeti kavramaya çalışmaktan uzaklaştırmayı değil çekici hale getirdiği düşünülmektedir. Şiddetle ilgili soruları cevaplamanın zor olduğu ve şiddetin yaygınlaştıkça şiddeti anlamının dünyayı anlamak kadar zorlaştığı göz önüne alındığında şiddet olgusunu bundan yüzyıl öncesi gibi belirsizliğini koruduğunu ve bu tespitin geçmişe oranla daha geçerli olduğu görülmektedir.

Şiddet iktidarın en yakın destekçisi ve aynı zamanda en yakın düşmanıdır. Şiddet gücün koruyucusudur. Kamusal alanda örnek verecek olursak bir devlet kütüphanesindeki polisin varlığı şiddeti çağrıştırmaktadır. İnsanların kafasını karıştırmaktadır. Okuma ve bilgilenme yerlerinde dahi şiddet sembolleri bulunmaktadır. Bunun yanında kültürlerin ve toplumların kutsadığı şiddet en tartışmalı konulardan birisi olmuştur. Gelenekler ve adetler şiddet unsuru içerebilmekte ve diğer toplumlar açısından hoş karşılanmamaktadır. Örnek verecek olursak kurban kesmeyen toplumlarda kurbanlık hayvanın kesiliş biçimine itiraz edenler veya Müslümanların evcil hayvanları ile olan ilişkilerini yadsımaktadırlar. Ama bu kişiler ileri teknoloji sayesinde yüzlerce hayvanın aynı anda yok edilmesini yani teknolojik şiddete maruz bırakılmasını hoş görmekteyler.

Şiddeti sadece saldırgan davranış olarak ele almak onu olumsuz bir olgu haline getirmek de eleştirilmektedir. Şiddet toplumsal yapıda var olan ve şiddetin toplumsal alanda var olan gizil şiddete karşı olarak ortaya çıkabileceği gerçeğine odaklanılmaktadır. Oysa şiddetin güçlü ve sürekli biçimde kendini açığa vurmasının bireysel, kültürel, etnik, dinsel, sınıfsal, ulusal ve uluslararası düzeyde açıklanmasının eksik kalması, şiddet olgusunun tüm alanlarda ayrı ayrı sentezlenip dışavurumunun engellenmesindeki izlenen politikaların sürekli geliştirilmesi gerekliliğindedir.

Bu çalışmamızda devletler bir taraftan güçlerini maksimize etmeye çalışırken diğer taraftan devletlerin düşman, dost ve rakip gibi sosyal kimlikleri oluşturarak şiddeti meşrulaştırmaya çalıştıklarına değinilecektir. Kimlik olgusu mu devleti şiddet politikalarına yöneltir, yoksa güç ve iktidar arzusu mu devletleri şiddete yöneltmektedir. Şiddet olgusunun bu iki kavram arasındaki yerinin ve şiddetin egemenlik mi yoksa iktidar sorunsalı mı veyahut kimlik ve çıkar oluşumunun bir sorunsalı olup olmadığı konusu ele alınacaktır.

Anahtar Kelimeler: Şiddet; İktidar; Güç; Kimlik; Çıkar

ANALYSIS OF VIOLENCE IN THE CONTEXT OF REALISM AND CONSTRUCTIVISM

Ferit Malkara'

Violence has existed since the existence of humanity and will continue to exist. Evaluations such as whether the source of violence is human nature or society pushes people to violence are constantly made. Is it the changing assumptions or classifications in the phenomenon of violence in the context of the increasing

effectiveness of technology? Because new forms of violence, from violence to small children to economic slavery, are emerging and increasing day by day.

It is thought that the reasons such as the uncertainty about violence and the lack of a common definition make it attractive rather than trying to understand violence. Considering that it is difficult to answer questions about violence and understanding violence becomes as difficult as understanding the world as violence becomes more widespread, it is seen that the phenomenon of violence remains as uncertain as it was a century ago, and this determination is more valid than in the past.

Violence is the closest supporter of government and at the same time its closest enemy. Violence is the guardian of power. To give an example in the public sphere, the presence of the police in a public library evokes violence. It confuses people. There are symbols of violence even in places of reading and learning. In addition, violence sanctified by cultures and societies has been one of the most controversial issues. Traditions and customs may contain elements of violence and are not welcome in other societies. For example, those who object to the way the sacrificial animal is slaughtered in societies that do not sacrifice animals or they deny the relations of Muslims with their pets. But these people tolerate the simultaneous destruction of hundreds of animals, that is, exposing them to technological violence, thanks to advanced technology.

Considering violence only as an aggressive behavior and turning it into a negative phenomenon is also criticized. It focuses on the fact that violence can occur in the social structure and that violence can occur in opposition to the latent violence that exists in the social sphere. However, the incomplete explanation of the strong and continuous manifestation of violence at the individual, cultural, ethnic, religious, class, national and international levels is due to the necessity of continuous development of the policies followed to prevent the phenomenon of violence from being synthesized separately in all fields.

In this study, it will be mentioned that while states try to maximize their power, on the other hand, states try to legitimize violence by creating social identities such as enemies, friends and rivals. Does the phenomenon of identity lead the state to violence policies, or does the desire for power and power lead the states to violence? The place of the phenomenon of violence between these two concepts and whether violence is a problem of sovereignty or power or whether it is a problem of identity and interest formation will be discussed.

Keywords: Violence; Government; Power; Identity; Interest

¹Doktora Öğrencisi, Milli Savunma Üniversitesi, Alpaslan Savunma Bilimleri Enstitüsü, feritmalkara@gmail.com.

BATI AVRUPA'DA YÜKSELEN POPÜLİST RADİKAL SAĞ VE AVRUPA PARLAMENTOSU'NA ETKİSİ

Pınar Yılmaz'

Batı Avrupa'da 1980'li yıllarda ortaya çıkan popülist radikal sağ partiler, 1990'lı yıllarla beraber yükselişe geçmiştir. Son otuz yıldır yükselişe geçen bu partiler hem ulusal düzeyde hem de AP (Avrupa Parlamentosu) düzeyinde elde ettiği oy oranları ve kazandıkları sandalyeler ile güçlü siyasal aktörler haline gelmiş ve Batı Avrupa'da mevcut siyasal gelişmelerin ana öznesi konumuna yükselmişlerdir. Bu partilerin seçim, siyasi önem ve başarıları arasında büyük ölçüde farklılıklar bulunmasına rağmen, günümüzde Batı Avrupa'da yer alan çoğu ülkede en az bir tane başarılı popülist radikal sağ parti bulunmaktadır. Örneğin İsviçre Halk Partisi (SVP), İsviçre'nin en büyük partisi konumundadır. Avusturya'da Avusturya Özgürlük Partisi (FPÖ), 2017 ulusal seçimlerinde %26 oranında oy alarak, Avusturya Halk Partisi (ÖVP) ile koalisyon hükümetinde yer almıştır. Hollanda'da Özgürlük Partisi (PVV) ise, ülkedeki en büyük üçüncü parti konumundadır ve azınlık hükümetlerine önemli ölçüde destek sağlamıştır. Fransa'da Ulusal Birleşme Partisi (RN) lideri Marine Le Pen, 2017 cumhurbaşkanlığı seçimlerinin ilk turunda Emmanuel Macron'u geride bırakarak birinci çıkmış, 2022 cumhurbaşkanlığı seçimleriyle birlikte Le Pen'in ikinci defa ikinci sırada gelmesi, bu partilerin yükselişinin örneklerinden bazılarıdır.

Popülist radikal sağ partilerin temel konuları AB şüpheciliği (Euroseptisizm), göç ve İslam karşıtlığıdır. Yerli insanların her zaman aynı şeyi paylaşan yani Avrupa kültür ve değerlerini paylaşan (Batılı) insanlar olarak algılayan bu partiler, belli grupların (göçmenler ve Müslümanlar) topluma entegre edilemeyeceğini ve bu sebeple yerli halkın kültürlerine, değerlerine ve yaşam biçimlerine bir tehdit oluşturduklarını savunmaktadır. Tek dil, tek kültür vurgusu yapan popülist radikal sağ, bu nedenle çok kültürlülüğe de şiddetle karşı çıkmaktadır. AB şüphecisi olan bu partiler tarafından AB (Avrupa Birliği), göç, işsizlik ve güvensizliğin sorumlusu olarak tabir edilmektedir. Ayrıca ulusal kimliklerinin ulusüstü bir organa devredilmesine ve göç politikalarının AB kurumları tarafından belirlenmesine de karşı çıkmaktadırlar. Bu partilerin, AP içerisindeki temsilini ise son olarak kurmuş oldukları Kimlik ve Demokrasi (ID) Grubu oluşturmaktadır. Çoğunluğu Fransa'da RN, İtalya'da LN ve Almanya AfD partisinden olmak üzere on ülkeden 65 üyesi bulunan grup, AP içerisindeki beşinci büyük grup konumundadır. Popülist radikal sağ partilerin ID ile tek çatı altında toplanması ve birlikte hareket etmesi, AB (Avrupa Birliği) içerisinde Euroseptisizmin önem kazandığının ve yükselişe geçmesinin işaretidir.

1990'lardan günümüze kadar popülist radikal sağın Batı Avrupa'da elde ettiği ulusal ve uluslararası seçim ve siyasi başarıları, dikkatleri bu partilerin başarısına katkı yapan genel faktörlere yöneltmiştir. Bu çalışma, popülist radikal sağ partilerin yükseliş nedenlerini ve Euroseptisizm bağlamında Avrupa Parlamentosu'na olan etkisini analiz etmeyi amaçlamaktadır. Hem ulusal hem de AP düzeyinde oylarını arttıran bazı popülist radikal sağ parti örneklerine değinen bu çalışmada niteliksel içerik analiz yöntemi kullanılarak, parti web siteleri, parti programları, kamuya açık konuşmalar, gazete içerikleri, kitaplar ve makaleler ayrıntılı olarak incelenmiştir.

Çalışmanın sonucunda, AB Maastricht Antlaşması, Avrupa bütünleşmesi, 9/11 saldırıları, 2008 yılında dünyayı etkisi altına alan finansal kriz ve Arap Baharı sonrası kıtaya doğru yaşanan mülteci hareketliliği karşısında, Batı Avrupa toplumlarında yaşanan hayal kırıklığı, korku ve güvensizlik duygularını kullanan popülist radikal sağ partilerin, farklı düzeylerde siyasi başarılar elde ederek yükseldiği sonucuna varılmıştır. Aynı zamanda popülist radikal sağ partilerin yükselişine etki eden bu faktörler ile AB şüpheciliğinin artmasının paralellik gösterdiği gözlemlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Popülist Radikal Sağ Partiler; AB Şüpheciliği; Avrupa Parlamentosu.

THE RISING POPULIST RADICAL RIGHT IN WESTERN EUROPE AND ITS EFFECT ON THE EUROPEAN PARLIAMENT

Pınar Yılmaz¹

The populist radical right parties that emerged in the 1980s in Western Europe began to rise in the 1990s. These parties, which have been on the rise for the last thirty years, have become powerful political actors with the votes and seats they have won both at the national and supranational (European Parliament) levels, and have become the main subject of current political developments in Western Europe. Although there are great differences in the electoral, political importance and success of these parties, most countries in Western Europe today have at least one successful populist radical right party. For example, the Swiss People's Party (SVP) is the largest party in Switzerland. In Austria, the Freedom Party of Austria (FPÖ) took part in the coalition government with the Austrian People's Party (ÖVP), receiving 26% of the votes in the 2017 national elections. In the Netherlands, the Freedom Party (PVV) is the third largest party in the country and has provided significant support to minority governments. Marine Le Pen, leader of the National Unification Party (RN) in France, came first in the first round of the 2017 presidential elections, surpassing Emmanuel Macron, and Le Pen's second place in the 2022 presidential elections are some of the examples of the rise of these parties.

The main themes of the populist radical right parties are EU skepticism (Eurosepticism), immigration and anti-Islamism. Perceiving indigenous people as (Western) people who always share a common ground, that is, European culture and values, these parties argue that certain groups (immigrants and Muslims) cannot be integrated into the western society and therefore pose a threat to the cultures, values and lifestyles of the indigenous people. The populist radical right, which emphasizes one language and one culture, is therefore strongly opposed to multiculturalism. The EU (European Union) is described as responsible for migration, unemployment and insecurity by these EU skeptic parties. They also oppose the transfer of their national identities to a supranational body and the determination of immigration policies by EU institutions. The representation of these parties within the EP is the Identity and Democracy (ID) Group, which they recently established. The group, which has 65 members from ten countries, mostly from the RN in France, the LN in Italy and the AfD in Germany, is the fifth largest group in the EP. The gathering of populist radical right parties under one roof and acting together with ID is a sign that Eurosepticism has gained importance and is on the rise in the EU (European Union).

The national and international electoral and political successes of the populist radical right in Western Europe since the 1990s have focused attention on the general factors contributing to the success of these parties. This study aims to analyze the rise of populist radical right parties and their impact on the European Parliament in the context of Eurosepticism. In this study, referring to some examples of populist radical right parties that increased their votes at both national and supranational (European Parliament) level, party websites, party programs, public speeches, newspaper contents, books and articles are examined in detail by using qualitative content analysis method.

In the study, it is concluded that the EU Maastricht Treaty, European Integration, 9/11 Attacks, 2008 euro crisis and 2015 refugee crisis were the general factors affecting the rise of populist radical right parties. In addition, it has been observed that these factors are parallel to the rise of eurosepticism.

Keywords: Populist Radical Right Parties; EU Skepticism; European Parliament.

¹Yüksek Lisans Öğrencisi, Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, yilmaz.pinar@ogr.ahievran.edu.tr.

YOKSULLUK

Sevcan Akbaba'

Çağımızda pek çok kavram küreselleşmenin etkisiyle tanımı ve değerlendirilme koşulları bağlamında yeni boyutlar kazanmıştır. Ulus-devletler, çok uluslu şirketler, uluslararası kuruluşlar ile hükümet dışı kuruluşların kararları gündelik yaşamı etkilemekte ve toplumsal hayatı da yeniden düzenlemektedir. Küreselleşme ve teknolojik gelişmenin kapsama alanı genişledikçe göç ve yoksulluk kavramları yeni küresel boyutları ile değerlendirilmeye başlanmıştır. Dünyamızda göç ve yoksulluk hep olmuştur, fakat bunu günümüzde bu kadar önemli hale getiren durum büyük sayılara ulaşmış olmasıdır. Yoksulluk olgusu, sadece ekonomik bir katmanı değil, aynı zamanda gündelik yaşamda insana ait olan bütün değerleri şekillendiren, bir nitelik olarak araştırmalıdır. Temel insan hakkı olan yaşama hakkının devamı için beslenme, barınma günlük kalori hesabı ile başlayan yoksulluk, mutlak yoksulluk, görelî yoksulluk, öznel yoksulluk, insani yoksulluk ve çalışan yoksulluğu gibi kavramlar ile ölçme alanını genişletmekte ve sayılarını çoğaltmaktadır. Sayılar ve oranlar tek tek değerlendirildiğinde yoksulluğun niteliği hakkında fazla bilgi vermemektedir. Yoksul kişi sayısı ve yoksulluğun yoğunluğunun birlikte değerlendirilmesi gerekmektedir. Yoksullukla başa çıkmanın en temel hareket noktası yoksulluğun ölçülmesindeki başarıyla ilgilidir. Günümüzde yoksulluk ölçümleri için daha kapsamlı ve net kavramlara ihtiyaç duyulmaktadır. Yoksulluk sorununa dolaylı yaklaşım çerçevesinde oluşturulan politikalar tarafından elde edilen büyümenin, gelir dağılımı ve bölüşüm mekanizması ile toplumun bütün katmanlarına homojen olarak yansımalarının sağlanması, mümkün olmamıştır. Washington Uzlaşısı politikalarına yapılan eleştirilerin başında, toplumun bütün kesimlerinin büyümeyi aynı şekilde hissetmediği yer almaktadır. Eleştirilen nokta, büyüme ile gelirini artıranların olduğu kadar gelir kaybına uğrayanların da bulunduğu ve gelirin dağılımındaki mekanizmaların, yoksul kesimleri nasıl etkileyeceğinin bilinmediğidir. Büyümenin önemi inkar edilemez ancak bu olgunun yoksullukla mücadelede tek başına bir çözüm olmadığını görmek gerekmektedir. Yoksulluk sadece gelir düzeyi ile ilişkilendirilmeyecek kadar kapsamlı bir sorundur. Bunun sonucunda yoksulluğun proaktif politikalara gereksinim duyduğu gerçeği ortaya çıkmıştır. Sadece gelir ve varlığı dikkate alan yoksulluk politikaları yetmemekte insani gelişmeyi sağlayacak politikalar talep edilmelidir. Bu taleplere verilen cevaplar gençlerin geleceğini belirleyecektir. Bu makalenin amacı yoksulluğun azaltılması konusundaki çalışmalarını incelemektir. Çeşitli önlemlere rağmen yoksulluk azaltılamamaktadır. Konuyu seçmeme neden olan en büyük faktör yoksulluğun tüm dünyayı etkileyen bir problem olmasıdır. Çalışmada ilk olarak yoksulluğun neden bu kadar önemli bir kavram olduğundan bahsedilmiştir. Sonrasında yoksulluk tanımları üzerine tartışılmıştır. Bunun ardından yoksulluğun önlenmesi için hükümetler tarafından uygulanan politikaların tarihi sonuçları incelenmiştir. Sonuç kısmında çalışmanın çıktıları üzerine tartışılmış ve ardından analizleri yapılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Yoksulluk; Yoksullukla Mücadele; Yoksulluğu Azaltmaya Yönelik Devlet Politikaları

POVERTY

Sevcan Akbaba'

Many concepts in our age have gained new dimensions in the context of their definition and evaluation conditions due to the impact of globalization. The decisions of nation-states, multinational corporations, international organizations, and non-governmental organizations affect everyday life and reorganize social life as well. As the scope of globalization and technological development expanded, the concepts of migration and poverty began to be evaluated with new global dimensions. There has always been migration and poverty in our world, but what makes it so important today is that it has reached huge numbers. The phenomenon of poverty should be explored not only as an economic layer but also as a quality that shapes all the values that belong to the man in everyday life. For the continuation of the basic human right to life, nutrition, housing,

poverty starting with daily caloric calculation, absolute poverty, relative poverty, subjective poverty, human poverty, and working poverty are expanding the field of measurement and increasing their number. When the numbers and rates are evaluated individually, they do not give much information about the nature of poverty. The number of poor people and the intensity of poverty need to be assessed together. It has not been possible to ensure that the growth achieved by the policies formed within the framework of the indirect approach to the poverty problem is reflected homogeneously to all layers of society through the income distribution and division mechanism. One of the main criticisms of the Washington Consensus policies is that not all segments of society feel the same way about growth. The criticized point is that there are not only those who increase their income through growth but also those who suffer from loss of income and it is unknown how the mechanisms in the distribution of income will affect the poor. The importance of growth is undeniable, but it is necessary to see that this phenomenon is not a stand-alone solution to the fight against poverty. Poverty is too extensive a problem to be associated with just the level of income. The fact that poverty needs proactive policies has emerged. Poverty policies that take only income and wealth into account are not enough, also policies that will enable human development should be demanded. Responses to these demands will determine the future of the youths. The purpose of this article is to examine studies on poverty reduction. Despite various measures, poverty cannot be reduced. The biggest factor that causes me to choose the subject is that poverty is a problem that affects the whole world. Firstly, why poverty is such an important concept, has been mentioned. Afterwards, the definitions of poverty have discussed. Following this, the historical implications of policies implemented by governments for poverty prevention were examined. The results of the study have discussed, then analyzed.

Keywords: Poverty; Struggles of Poverty; Government Policies in Reduce Poverty

¹Yüksek Lisans Öğrencisi, Aksaray Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, svcnakbaba@gmail.com.

TÜRKİYE’NİN DÜNYA DİPLOMASİSİNE KATKISI

Melih Duman¹
Fatma Altun Onuk²

Antalya Diplomasi Forumu; on bir devlet başkanı, kırk bir dışişleri bakanı ve yüzün üzerindeki üst düzey diplomatlar, uzmanlar, uluslararası örgüt liderleri, akademisyenler başta olmak üzere tarih, turizm ve kültür şehri Antalya’da Türkiye açısından ilki gerçekleşen önemli bir forum niteliğindedir. 18-20 Haziran 2021’de ilki gerçekleşen Antalya Diplomasi Forumu’nda, dünyanın çeşitli liderleri ağırlanarak “Yenilikçi Diplomasi” başlığı altında çeşitli paneller, görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Diplomasinin düşünce ve inovasyon alanı olduğu, devletlerin birlikte düşünerek hareket etmesi için çeşitli diplomatların bir araya getirildiği ilk ve tek düşünce platformu olmasıyla Antalya Diplomasi Forumu (ADF) önem arz etmektedir. Uzlaşma geleneği olarak; insani ve girişimci dış politika kavramının bir sonucu olan ADF, sadece Türkiye diplomasisi açısından değil, bölge ve dünya diplomasisi açısından da oldukça önemli bir fikir ortamı sunmuştur. Küresel salgın sonrası dijital dönüşüme uğrayan her alan gibi diplomasinin de etkilendiği; iklim değişiklikleriyle birlikte daha adil bir dünya arayışının olduğu, hukuk ve refah düzeyinde bir küresel düzen diplomasisi arayışı ile ADF toplanmıştır. Dijital bölünme ile birlikte ortaya çıkan yeni gerilimlerin çözülmesi, değişimlerin yönetilmesi ve iş birliği ihtiyacı ile ADF organizasyonunun gerekliliği anlaşılmıştır. On yedi devlet ve hükümet başkanı, seksen bakan, otuz dokuz uluslararası teşkilat temsilcisi ve yetmiş beş ülkeden çeşitli katılımcılar ile Antalya Diplomasi Forumu ikinci kez 11-13 Mart 2022 tarihinde gerçekleştirilmiştir. Forum, “Yeniden Kurgulamak” başlığı ile günümüz çağında diplomasinin daha etkin olması gerektiğine dikkat çekmiştir. Diplomasideki yeniden oluşturma, var olanı ise yeniden güncelleyerek kodlama ihtiyacının ertelenmemesi gerektiği öne çıkartılırken; ADF de bu amaç doğrultusunda uygun vizyon, liderlik, görüşmeler için uygun küresel ortamı sağlamıştır. Dijital dönüşüm, iklim değişikliği, Ukrayna konusu, bölgesel bazlı değerlendirmeler başta olmak üzere çeşitli mülakatların gerçekleştiği 2.ADF, küresel konulara çözüm sağlama noktasında oldukça önemli bir misyona ev sahipliği yapmıştır. Bu çerçevede çalışma, Türkiye’nin son yıllarda artan diplomasi kabiliyeti doğrultusunda önemli bir örnek olan Antalya Diplomasi Forumunu ele almaktadır. Çalışma; ADF’nin faaliyetlerini, etki alanını ve meydana getirdiği yankıları ekseninde ele alıp değerlendirmektedir.

Anahtar Kelimeler: Antalya Diplomasi Forumu, Diplomasi, İş Birliği, Ortak Düşünce, Küresel Salgın, İklim Değişikliği

TURKEY'S CONTRIBUTION TO WORLD DIPLOMACY

Melih Duman¹
Fatma Altun Onuk²

Antalya Diplomacy Forum; Eleven heads of state, forty-one foreign ministers and over a hundred high-level diplomats, experts, international organization leaders, academics, in particular, is an important forum for Turkey, the first of which was held in Antalya, the city of history, tourism and culture. At the Antalya Diplomacy Forum, which was held for the first time on 18-20 June 2021, various panels and meetings were held under the title of "Innovative Diplomacy" by hosting various leaders of the world. The Antalya Diplomacy Forum (ADF) is important as it is the first and only platform where diplomacy is the field of thought and innovation, and where various diplomats are brought together so that states can act by thinking together. As a tradition of reconciliation; As a result of the humanitarian and entrepreneurial foreign policy concept, ADF has provided a very important intellectual environment not only for Turkish diplomacy, but also for regional and world diplomacy. After the global epidemic, diplomacy is also affected, like every field

that has undergone digital transformation; ADF has gathered in search of a global order diplomacy at the level of law and prosperity, where there is a search for a more just world with climate changes. The necessity of the ADF organization has been understood with the need for resolving the new tensions that have emerged with the digital divide, managing the changes and cooperation. Antalya Diplomacy Forum was held for the second time on March 11-13, 2022 with seventeen heads of state and government, eighty ministers, thirty-nine representatives of international organizations and various participants from seventy-five countries. With the title of "Reconstructing", the Forum drew attention to the need for diplomacy to be more effective in today's age. While it is emphasized that the need for re-creation in diplomacy and coding by updating the existing one should not be postponed; For this purpose, ADF has provided the appropriate global environment for appropriate vision, leadership and negotiations. The 2nd ADF, where various interviews were held, especially on digital transformation, climate change, Ukraine issue, and regional-based evaluations, hosted a very important mission in terms of providing solutions to global issues. In this context, the study deals with the Antalya Diplomacy Forum, which is an important example in line with Turkey's increasing diplomacy capability in recent years. Study; It evaluates the activities of ADF on the axis of its scope and repercussions.

Keywords: Antalya Diplomacy Forum, Diplomacy, Cooperation, Common Thinking, Global Epidemic, Climate Change

¹Doç. Dr., Aksaray Üniversitesi, İİBF, melihduman@aksaray.edu.tr.

²Yüksek Lisans Öğrencisi, Aksaray Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, fatmaaltunonuk@gmail.com.

TÜRKİYE-AFGANİSTAN İLİŞKİLERİNDE TİKA

Abdul Nazar Rahmani'

Türkiye ve Afganistan arasındaki diplomatik ilişkilerin tarihine bakıldığında 1 Mart 1921 tarihi öne çıkmaktadır. Zira 1921 yılında imza edilen Türk-Afgan Dostluk Antlaşması'nın ardından iki ülke arasındaki resmi ve diplomatik ilişkiler başlamıştır. Bu dönemde Türkiye, Afganistan'da Kral Amanullah Han liderliğinde başlatılan geniş kapsamlı modernleşme ve reform çalışmalarını desteklemiş ve başta askeri, sağlık ve eğitim uzmanları olmak üzere birçok uzman Afganistan'a gönderilmiştir. Türkiye ve Afganistan arasındaki uzun yıllara dayanan dostluk ve kardeşliğin bir tezahürü olarak günümüzde Türk dış politikasının önemli araçlarından Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansı Başkanlığı (TİKA), Afganistan'da Türkiye adına faaliyet göstermektedirler. TİKA, Afganistan'da 2005 yılından itibaren alt yapı, sağlık ve eğitim başta olmak üzere hayvancılık, iletişim ve insani yardımlar gibi farklı alanlarda 1300'den fazla proje ve faaliyeti hayata geçirmiştir. Türkiye'nin 2004 yılından günümüze kadar Afganistan'a sağladığı yardımlar 1,1 milyar doları geçmiştir. Böylelikle Türkiye, 2005'ten itibaren en büyük dış yardım programını Afganistan'a gerçekleştirmiştir. Bugün Afganistan'da; Kabil ve Mezar-ı Şerif'te TİKA'nın program koordinasyon ofisleri bulunmaktadır. Çünkü yumuşak güç savaşlarının kesişme noktasında etki edilmek istenen yerdeki rejim, ideoloji, örgüt ve siyasi parti ve liderlerin yer aldığı görülmektedir. Bu durum farklı görüşlerin karşı karşıya gelmesine sebep olmakta ve savaşları ve kargaşayı beraberinde getirmektedir. Bu bakımdan önemi küçümsenemeyecek olan yumuşak güç uygulamalarının Türkiye'deki en önemli araçları olarak TİKA'nın önemli faaliyetleri sayesinde Afganistan'daki önemli bir dost ve müttefik Türkiye algısı daha da güçlenmektedir. Bu bölgede insani yardımdan Türk ve İslam mimarisine kadar hem insana hem de tarihe sahip çıkılması, Osmanlı mirası olan eserlerin restore edilmesi TİKA'nın gerçekleştirdiği en önemli faaliyetler olmuştur. Covid-19 salgını süresince de Türkiye, Afganistan'a maskeden ilaç yardımına, temel ihtiyaçlardan barınma ihtiyacının karşılanmasına kadar birçok hususta TİKA marifetiyle yardımda bulunmuştur. Ülkeler güçlerini bazen ekonomik ve askeri olarak göstermeyi bazen de bu araçlar dışında kalan kültür, gelenek, eğitim gibi araçlar ile göstermeyi bir dış politika olarak benimseyebilirler. Küreselleşmenin etkileri ile dünyada gücün eksenini değiştirmekte bu da gücün uygulanma şeklini değiştirmektedir. Şiddet dışında kalan ve bazı çekici unsurlar ile diğer ülkeleri yandaş olmaya teşvik eden bu uygulamalar yumuşak güç uygulamaları olarak bilinmektedir. Yumuşak güç uygulamalarında bazı kurumların aktif rol aldığı görülmektedir. Bu çalışmada Türkiye'nin yumuşak güç uygulamalarında kullandığı önemli kurumlardan olan Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansı Başkanlığı (TİKA)'nın Afganistan'da gerçekleştirmiş olduğu faaliyetler incelenecektir.

Anahtar Kelimeler: Türkiye, Afganistan, Tika

TURKISH COOPERATION AND COORDINATION AGENCY

Abdul Nazar Rahmani'

When we look at the history of diplomatic relations between Turkey and Afghanistan, the date of 1 March 1921 stands out. After the Turkish-Afghan Friendship Treaty signed in 1921, official and diplomatic relations between the two countries started. During this period, Turkey supported the wide-ranging modernization and reform efforts initiated in Afghanistan under the leadership of King Amanullah Khan, and many experts, especially military, health and education experts, were sent to Afghanistan. As a manifestation of the long-standing friendship and brotherhood between Turkey and Afghanistan, the Turkish Cooperation and Coordination Agency (TIKA), one of the important instruments of Turkish foreign policy today, operates on behalf of Turkey in Afghanistan. TIKA has implemented more than 1300 projects and activities in Afghanistan since 2005 in different fields such as infrastructure, health and education, animal husbandry, communication and humanitarian aid. Turkey's aid to Afghanistan since 2004 has exceeded 1.1 billion

dollars. Thus, Turkey realized the largest foreign aid program to Afghanistan since 2005. In Afghanistan today; TIKA has program coordination offices in Kabul and Mazar-i-Sharif. Because at the intersection of soft power wars, it is seen that the regime, ideology, organization, political parties and leaders in the place where they want to be affected take place. This situation causes different views to come face to face and brings with it wars and turmoil. In this respect, the perception of Turkey as an important friend and ally in Afghanistan is getting stronger thanks to the important activities of TIKA as the most important tools of soft power applications in Turkey, the importance of which cannot be underestimated. Protecting both humanity and history, from humanitarian aid to Turkish and Islamic architecture in this region, and restoring Ottoman heritage artifacts have been the most important activities of TIKA. During the Covid-19 epidemic, Turkey helped Afghanistan in many ways from masks to medicine aid, from basic needs to meeting the need for shelter, through TIKA. Countries may adopt as a foreign policy to show their power sometimes economically and militarily, and sometimes by means of culture, tradition and education other than these means. With the effects of globalization, the axis of power is changing in the world, and this changes the way power is applied. These practices, which are out of violence and encourage other countries to be supportive with some attractive elements, are known as soft power practices. It is seen that some institutions take an active role in soft power applications. In this study, the activities of the Turkish Cooperation and Coordination Agency (TIKA), which is one of the important institutions used by Turkey in soft power applications, in Afghanistan will be examined.

Keywords: Turkey, Afghanistan, Turkish Cooperation And Coordination Agency

¹Yüksek Lisans Öğrencisi, Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi, İİBF, anraf93@gmail.com.

15 MAYIS 2022 SOMALİ SEÇİMLERİ VE İSTİKRAR

Mesud Gülbabar¹

Afrika Boynuzu Ülkesi olan Somali'de yıllardır süregelen iç çatışma, yoksulluk ve kuraklık ülkenin hem kalkınmasını engellemiş durumda hemde uluslar arası arenada itibarı zedelenmiş durumda. Fakat bilinmeden çatışma faktörlerini etkileyen unsurlar arasında ülke hakimiyetinde dolaylı yollardan etkili rol oynamak isteyen Elşabab terör örgütüdür. Daha önceki dönemlerde'de olduğu gibi ülke içerisinde gerçekleştirilmek istenen olağan seçimler güvenlik ve anlaşmazlık nedenleri ile sürekli tehir edilmekte. 2021 başlarından düşünülen seçimler Başbakan Muhammed Hüseyin Roble ve Cumhurbaşkanı Muhammed Abdullah Fermacu arasındaki siyasi kriz nedeni ile sürekli tehir edilmiş durumda. Halihazır iç çatışma, kuraklık ve fakirliğin pençesinde olan Somali Ülkesi birde siyasi kriz yaşamakta. Uzun istişareler sonucu nihayet 15. Mayıs 2022 de gerçekleşen seçimlerde Cumhurbaşkanlığa tekrar eski Cumhurbaşkanı Hassan Sheikh Mahmud seçilmiştir. Daha öncesinden de görevde olan Hassan Sheikh Mahmud dönemde krizler ve siyasi sorunlarda dolu bir dönem olduğu için, arzu edilen kalkınma ve istikrara ulaşıp ulaşmaması merak konusu. Söz konusu istikrara Türkiye'nin Somali örneğindeki katkılarından bahsedilmesi gerekmektedir. Halkın aksine bazı gurupların kalkınmadan veya barıştan hoşnut olmadıkları bilinmektedir. Başta Somali kirizine sessis kalan uluslararası milletler daha sonra birtakım uygulamalar ile Somali sorunu çözmeye çalışmış olsa dahi çok başarılı olunamamıştır. Birleşmiş Milletler'in kurumları, Avrupa Birliği'nin kurumları, Afrika Birliği'nin kurumları, Türkiye Cumhuriyeti'nin kurumları, Sivil Toplum Kuruluşları ve Özel Şirketler aktif aktör rol almış olsalar dahi hepsinin başarılı olduğunu söylememiz mümkün değil. Adeta deneme tahtasına dönen Somali kirizlerle boğusurken, bu kirizlerden istifade edenlerin genelede güçlü olanların olduğu gerçeğini göstermekte. Bu acı gerçekten hareketle, ihtiyacın sahibi ve asıl mağdurların mağduriyetleri git gide artmaktadır. Uluslararası arenada birçok ülke gerek ekonomik düzensizliklerinden dolayı veya gerek çatışmalardan dolayı geri kalmışlığını sürdürmektedir. Yıllardır süregelen kendi içerisindeki çatışmalar veya komşu ülkeler ile silahlı çatışmalarından dolayı merkezi hükümetlerin ülkelerinin içerisindeki zorlukları kendibaşlarına bertaraf etme gücüne sahip değiller. Bunun ötesinde sıkıntılı sınır bölgelerindeki komşu ülkeler ile olan uyuşmazlıklarına karşı koyma veya koruma gücü yoktur. Uluslararası tariflerde bu şekildeki ülkeler İflas etmiş ülkeler (failed state) diye tarif edilir. Bu tür ülkelerin yönetimleri, resmi kurumlar ve güvenlik güçleri ülke içerisinde güçlerini yitirmişler veya etkisi çok azdır. Devletlerin yerine getirmesi gereken en bariz görevleri dahi yerine getiremeyecek konumdadırlar. İçden ve dıştan gelecek tehditlere karşı refleks gösterecek güçlü bir askeri altyapıya ve en önemlisi ülke düzenine sahip değildirlar. Yaklaşık 2005 yılından buyana başarısız ülkelerin sırlamasını yayınlayan Found for Peace (FFP) iflas etmiş ülkeler listesinde 1960'lı yılların güzel ülkelerinden Somali'yi iflas etmiş ülkelerin başında göstermektedir. Uluslararası değerlendirmelerde Somali 2010 yılından bu sırlamada 1.sırada gösterilmekteyken daha sonra 2014 yılında Yemen'den sonra hemen 2. sırada gösterilmeye devam etmiştir. 2021 Yıl verilerine bakıldığında Somali Ülkesinin konumunda çok fazla bir değişiklik görülmemekte. Afrika Boynuzu ülkesi olarak bilinen bölgede doğusunda Aden körfeziyle Hint Okyanusu arasında yer alan Somali kuzeybatıdan Cibuti, batıdan Etiyopya ve güneybatıdan Kenya ile komşu ülkelerini oluşturur. Bu her bir ülkede'de Somali ırkına ait kabileler ve guruplar mevcuttur. Endüstrisinin az gelişmiş olan Somali Afrikanın en yoksul ülkesi olup ithalaat ürünlerinin balık, çiftçilik hayvanları, muz gibi ürünlerden oluşup, petrol, sanayi ürünlerini ihracaat etmek durumundadır. Ülkenin doğal kaynaklarının olmasına rağmen işletme ve gelir elde etme imkanlarından mahrum olduğu için fakir olan halkın duygularını ve beklentilerini istismar eden guruplar Somali'de de olduğu gibi diğer Afrika ülkelerinde eylemlerini acı bir şekilde sürdürmektedir.

Anahtar Kelimeler: Somali - İflas etmiş ülke - İç çatışma – İstikrar

15 MAY 2022 SOMALIA ELECTIONS AND STABILITY

Mesud Gülbabar¹

The internal conflict, poverty and drought that have been going on for years in Somalia it have both hindered the development of the country and damaged its reputation in the international arena. However, among the factors that unknowingly affect the conflict factors is the terrorist organization El Shabab, which wants to play an effective role in the domination of the country indirectly. As in previous periods, the ordinary elections that are desired to be held within the country are constantly postponed due to security and conflict reasons. The elections, which are planned for the beginning of 2021, have been postponed due to the political crisis between Prime Minister Muhammed Hussein Roble and President Muhammed Abdullah Fermacu. The country of Somalia, which is currently in the grip of internal conflict, drought and poverty, is also experiencing a political crisis. As a result of long consultations, Hassan Sheikh Mahmud, one of the former Presidents, was re-elected as the President in the elections held on May 15, 2022. Since the period of Hassan Sheikh Mahmud, who was in office before, was a period full of crises and political problems, it is a matter of curiosity whether the desired development and stability will be achieved. It is necessary to mention Turkey's contributions to the said stability in the Somali example. Unlike the people, it is known that some groups are not satisfied with the rise or peace. Although the international nations, who were silent about the Somali crisis at first, tried to solve the Somali problem with some applications, they could not be very successful. Even if the institutions of the United Nations, the institutions of the European Union, the institutions of the African Union, the institutions of the Republic of Turkey, Non-Governmental Organizations and Private Companies have taken an active role, it is not possible to say that all of them have been successful. While Somalia, which has turned into a test board, is struggling with crises, it shows the fact that those who benefit from these crises are generally the strong ones. Based on this painful reality, the victims of the needy and the main victims are increasing day by day. In the international arena, many countries continue to be underdeveloped due to their economic irregularities or conflicts. Central governments do not have the power to eliminate the difficulties in their countries on their own, due to years of internal conflicts or armed conflicts with neighbor countries. Beyond that, it has no power to counter or protect its conflicts with neighbor countries in troubled border areas. In international definitions, such countries are defined as failed states. The administrations, official institutions and security forces of such countries have lost their power in the country or have little influence. They are in a position to be unable to fulfil even the most obvious tasks that states must fulfil. They do not have a strong military infrastructure and, most importantly, a country order to show reflexes against internal and external threats. Found for Peace (FFP), which has been publishing the list of unsuccessful countries since about 2005, places Somalia, one of the beautiful countries of the 1960s, at the top of the list of bankrupt countries. In international evaluations, Somalia was ranked first in this ranking since 2010, and then in 2014, it continued to be ranked second after Yemen. Looking at the 2021 year data, there is not much change in the position of Somalia. Located in the region known as the Horn of Africa country, between the Gulf of Aden and the Indian Ocean in the east, Somalia forms its neighbors with Djibouti in the northwest, Ethiopia in the west and Kenya in the southwest. In each of these countries, there are tribes and groups belonging to the Somali race. Somalia, whose industry is underdeveloped, is the poorest country in Africa and its import products consist of products such as fish, farm animals, bananas, and it has to export oil and industrial products. Groups that exploit the feelings and expectations of the poor people because they are deprived of business and income opportunities despite having natural resources, continue their actions in other African countries, as in Somalia.

Keywords: Somalia – Failed State - Internal conflict - Stability

¹Yüksek Lisans Öğrencisi, Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi , Sosyal Bilimler Enstitüsü, m.guelbahar@web.de.

DİJİTAL DİPLOMASI'NIN GELİŞİMİ VE ETKİLERİ

Alparslan Tolga Akpınar'

Diplomasinin, toplumlar arası ilişkilerde ortaya çıkan sorunları çözmek, devletler arasında barışçıl antlaşmaları sağlamak, gerginliklerin ve savaşların ortaya çıkmasını engellemek ve/veya bitirilmesini sağlamak gibi temel amaçları bulunmaktadır.

Kitle iletişim araçlarının ortaya çıkması ve hızlı bir şekilde teknolojik olarak gelişmesi, toplumlar ve devletler arasındaki mesafelerin kısılmasını, iletişimin kolaylaşmasını, insanların ve toplumların birbirlerini daha yakından tanımasını sağlamıştır. Kitle iletişim araçları diplomasinin enstrümanları haline gelmiş, toplum ve devletlerarası ilişkilerde kendisini göstermiştir.

Günümüzde ise, neredeyse tüm kitle iletişim araçlarını bünyesinde bulunduran internet, yukarıda bahsedilen tüm olaylardan daha olumlu/olumsuz sonuçların ortaya çıkmasına ve diplomasinin farklı bir boyuta bürünmesini sağlayarak dijital diplomasi kavramının doğmasına neden olmuştur.

Dijital Medya veya Sosyal Medya, dünyanın herhangi bir yerinde olan bir olayın anında duyulabildiği, anlık tepkilerin verilerek kitlelerin ortak paylaşımlar ve davranışlarda bulunabildiği, eğlenebildiği, tartışabildiği, asılsız bir haberin anında yayılabildiği, siyasi – dini yapıların fikri mücadelede bulunabildiği, birilerinin anında gündeme gelebildiği, itibar kazandığı bunun yanı sıra linç edilebildiği bir platform haline gelmiştir.

Dijital Diplomasi, diplomasinin kalitesi ve ivmesini artırmak, hızlı ve anlık sonuçlar elde edebilmek amacıyla resmi kurum ve kuruluşların, siyasi örgütlerin, devletlerin, uluslararası cemiyet ve yapıların internet ve sosyal medya araçlarını etkin bir biçimde kullanmalarınıdır.

Sosyal medyada erişilen kişi sayısının yüksek olması, verilen mesajın anlık etkisi ve etkileşim seviyesinin yüksek olması nedeniyle yukarıda bahsi geçen yapılar tıpkı bir kişi gibi sosyal medya hesabı açarak dijital diplomasi faaliyetlerini yürütmektedir.

Barışçıl insani ilişkiler kurmak amacıyla gerçekleştirilmesi gereken dijital diplomasinin olumlu ve olumsuz sonuçları bulunmaktadır. İyi niyetli çaba ve çalışmalar, faaliyet ve paylaşımlar istenildiğinde daha olumlu sonuçlar doğurabileceği gibi öngörülmeyen olumsuz sonuçlar da ortaya çıkabilir.

Olumsuz sonuçların doğmaması ve dijital diplomasi aygıtlarının profesyonel olarak kullanılması için bazı devletler dijital diplomasi ile ilgili çalışmalar yapmakta ve yalnızca bu alanda faaliyet göstermeleri amacıyla insan yetiştirmektedir. Bazı ülkelerin dijital diplomasi alanında yetiştirdiği kişi sayısı farklı ülkelerin dışişleri merkez teşkilatı personel sayısından dahi fazla olabilmektedir'.

Gelişen teknoloji ve dijital imkânlar, gelecekte dijital diplomasinin etkin kullanımını gerekli kılmaktadır. Küreselleşen ve sınırların kalktığı bir dünyada iletişimin önemi de artmaktadır. Devletler ve uluslararası yapılar, artık dünyanın herhangi bir yerinde yaşayan insanları etkileyebilmekte ve onların gönlünü kazanabilmektedir. Devletlerarası sorunlar olsa bile, sorun bulunan devletlerin halklarını dijital imkânlarla etkileyebilmek, dolayısıyla sempatisi kazanılan halklarının baskısıyla devletlerinin tutumunu da menfi yönde değiştirebilmek mümkündür.

Anlık, hızlı, öngörülemeyen davranış ve tutumların olduğu bu alanda, profesyonel faydaya dönük faaliyetler gerçekleştirilmelidir. Dijital Diplomasi aygıtlarının doğru ve etkin kullanılabilmesi için hedeflenen kitlenin sosyal medya ve internet kullanıcıları üzerinde sosyal, psikolojik, istatistiki, demografik araştırmalar belirli aralıklarla yapılmalı ve sonuçlara uygun diplomatik davranışlar geliştirilmelidir. Bu çalışmanın amacı dünya siyasetinde dijital diplomasinin gelişimini ve etkili kullanımının oluşturduğu etkileri incelemektir.

Anahtar Kelimeler: Diplomasi, İnternet, Dijital, Sosyal Medya, Kitle İletişim Araçları

DEVELOPMENT AND EFFECTS OF DIGITAL DIPLOMACY

Alparslan Tolga Akpınar¹

Diplomacy has main purposes such as solving the problems that arise in inter-communal relations, ensuring peaceful agreements between states, preventing the emergence of tensions and wars and/or ensuring their end. The emergence of mass media and its rapid technological development have shortened the distances between societies and states, facilitated communication, and enabled people and societies to get to know each other more closely. Mass media have become instruments of diplomacy and showed itself in society and interstate relations. Today, the internet, which includes almost all mass media, has led to the emergence of more positive/negative results than all the above-mentioned events, and the concept of digital diplomacy by enabling diplomacy to take on a different dimension.

Digital Media or Social Media has become a platform where an event that happens anywhere in the world can be heard instantly, where the masses can share and behave in common shares and behaviors by giving instant reactions, where they can have fun, discuss, where an unfounded news can spread instantly, where political and religious structures can be in an intellectual struggle, where someone can come to the agenda instantly, where they can dig reputation, as well as lynching. Digital Diplomacy is the effective use of internet and social media tools by official institutions and organizations, political organizations, states, international societies and structures in order to increase the quality and acceleration of diplomacy and to achieve fast and instant results. Due to the high number of people accessed in social media, the instant effect of the message given, and the high level of interaction, the above-mentioned structures carry out digital diplomacy activities by opening a social media account just like a person.

Digital diplomacy, which should be carried out in order to establish peaceful human relations, has positive and negative consequences. Well-intentioned efforts and studies, activities and sharing can lead to more positive results, as well as unforeseen negative results. In order to avoid negative consequences and to use digital diplomacy devices professionally, some states work on digital diplomacy and train people to operate only in this field. The number of people trained by some countries in the field of digital diplomacy may even be higher than the number of foreign affairs central staff of different countries¹. Developing technology and digital opportunities require the effective use of digital diplomacy in the future. In a globalizing and borderless world, the importance of communication is increasing. States and international structures can now influence and win the hearts of people living anywhere in the world. Even if there are interstate problems, it is possible to influence the peoples of the states with problems with digital means, and therefore to change the attitude of their states in a negative direction with the pressure of their peoples whose sympathy is gained.

In this area where instant, rapid, unpredictable behaviors and attitudes are present, professional benefit activities should be carried out. In order to use Digital Diplomacy devices correctly and effectively, social, psychological, statistical and demographic researches should be carried out periodically on the social media and internet users of the targeted audience and diplomatic behaviors should be developed in accordance with the results. The aim of this study is to examine the effects of the development and effective use of digital diplomacy in world politics.

Keywords: Diplomacy, Internet, Digital, Social Media, Mass Media

¹Yüksek Lisans Öğrencisi, Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi, İİBF, tolgaakpinar@gmail.com.

ERMENİ SOYKIRIMI İDDİALARININ HUKUKİ AÇIDAN İNCELENMESİ

Senanur Yıldırım'

Soykırım kelimesi günümüzde oldukça yaygın kullanılarak, anlamının dışında kalan veyahut kapsamadığı durumlarda dahi kolaylıkla bir sıfat olarak telaffuz edilmektedir. Uluslararası sahnede soykırımla suçlanan çeşitli devletler ve uluslar bulunmaktadır. Bu suçlamalarla karşı karşıya kalan ülkelerden biri de Türkiye Cumhuriyeti'dir. Birinci Dünya Savaşı sırasında, Osmanlı topraklarında yaşayan Ermenilerin meşru sebeplerle tehcire zorlanması soykırım iddialarının temelini oluşturmaktadır. Tehcir esnasında gerçekleşen talihsizlikler, ihmaller, olumsuz koşullar vb. sebepler, üzerinden 100 yıl geçmesine rağmen hala Türkiye Cumhuriyeti'nin Ermenistan başta olmak üzere diğer devletler tarafından suçlanmasına yol açmaktadır. Bu durum bir devletin, belirli kişilerin suçlanmasının ötesine geçerek adeta bir milletin varlığını sürdürdüğü müddetçe her an utanç ve azap içinde yaşamaya mahkum edilerek, barbarlıkla itham edilmesinin mecburiyet haline getirecek radedir.

Türkiye Cumhuriyeti'nin diğer ülkelerle ilişkilerinde ön planda olan soykırım iddiaları, adeta dogmatlaştırılarak tarafsız ve bağımsız değerlendirilemez durumdadır. Küreselleşme ile internet vb. iletişim araçlarının yaygınlaşmasının bir getirisi olarak, soykırım gibi oldukça objektif değerlendirilmesi gereken konularda dahi asparagas bilgiler ve fanatıklık içeren söylemler kendilerine yer bulmayı başarmıştır. Dış politikada sürekli tartışmalara yol açan bu iddialar tamamen tarafsız bir şekilde ele alınmadığı gibi, sürekli olarak suçlamalar ve güvenilirliği olmayan bilgilerle daha da anlaşılmaz bir hale gelmektedir.

Bu anlaşılmazlığın çözülmesi ancak resmi belgelerle gerçekleşebileceği gibi, daha önce soykırımla suçlanan diğer ülkelerin yaşadığı süreçleri Türkiye Cumhuriyeti'nin yaşaması gerekmektedir. Öncelik olarak ise, 1948 tarihli "Birleşmiş Milletler Soykırım Suçunun Önlenmesi ve Cezalandırılması" sözleşmesi çerçevesinde iddialar ele alınmalı ve tartışılmalıdır. BM (Birleşmiş Milletler), sözleşmesinin ikinci maddesinde soykırımın: milli, etnik, dini bir grubu kısmen veya tümüyle yok etme kastıyla yola çıkılması gerçekleşeceğini belirtmektedir. Hukuki açıdan ele alınacak olursa, sözleşmede bahsi geçen hiçbir maddenin Türkiye Cumhuriyeti nezdinde soykırımla suçlanabilecek yeterliliği bulunmamaktadır. Olayların hukuki açıdan değerlendirilmekten ziyade sürekli olarak siyasi alana çekilmeye çalışılması, hiçbir çözüm sunamayacağı gibi gerçeklikten kopuk söylemlerin artmasına da yol açmaktadır.

Çalışmada soykırım iddialarının hukuki açıdan yeterli delil ve belirli ölçütlere uymadığı gerekçesiyle kabul edilemezliğini vurgulamakla birlikte, iddiaların hukuki perspektiften değerlendirilmesinin yeni bir alan açacağı düşüncesi belirtilmektedir. Gündemdeki tartışmalar ve yapılan çalışmalar incelendiğinde iddiaların siyasi zemine oturtulmuş olduğu görülmektedir, savunuların ve ithamların çoğu hukuki açıdan değerlendirilmediği gibi yalnızca siyasi söylemler ile süreçler etrafında yoğunlaşmış durumdadır. Araştırmada soykırım iddiasını sürdüren devletlerin hukuki açıdan herhangi bir kanıt sunmadığı ve ikincil kaynaklar aracılığıyla iddiaların güçlendirilmeye çalışıldığı bulgusuna ulaşılmıştır. BM'nin sözleşmesine dayandırılarak ele alınan iddiaların, soykırım olarak nitelendirilemeyeceği sonucuna varılmıştır. Çalışmanın sonucunda, elde edilen bilgiler ışığında yapılan diğer akademik çalışmalara farklı bir bakış açısı getirilmesi amaçlanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Birleşmiş Milletler, Kanıt, Soykırım, Tehcir

LEGAL ANALYSIS OF THE ARMENIAN GENOCIDE ALLEGATIONS

Senanur Yıldırım¹

The word genocide is used quite widely today, and it is easily pronounced as an adjective even when it is outside of its meaning or does not cover it. There are various states and nations accused of genocide on the international stage. One of the countries facing these accusations is the Republic of Turkey. The forced deportation of Armenians living in Ottoman lands for legitimate reasons during the First World War forms the basis of the genocide allegations. Misfortunes, omissions, negative conditions, etc. that occurred during the relocation. The reasons still cause the Republic of Turkey to be blamed by other states, especially Armenia, even after 100 years. This situation is at such a level that it becomes compulsory for a state to be accused of barbarism by being condemned to live in shame and torment at any moment as long as a nation continues its existence by going beyond accusing certain individuals.

Genocide allegations, which are at the forefront of the Republic of Turkey's relations with other countries, are almost dogmatized and cannot be evaluated impartially and independently. With globalization, the internet etc. As a result of the widespread use of communication tools, even on issues that need to be evaluated quite objectively, such as genocide, unsubstantiated information and fanatic discourses have managed to find a place for themselves. These allegations, which cause constant debate in foreign policy, are not handled in a completely impartial way, and they are becoming more incomprehensible with constant accusations and unreliable information.

While this misunderstanding can only be resolved with official documents, the Republic of Turkey must experience the processes experienced by other countries accused of genocide before. As a priority, allegations should be addressed and discussed within the framework of the 1948 ‘‘United Nations Convention on the Prevention and Punishment’’ of the Crime of Genocide. The UN (United Nations) states that in the second article of its convention, genocide will occur with the intention of destroying a national, ethnic or religious group, in whole or in part. From a legal point of view, none of the articles mentioned in the contract are qualified to be accused of genocide in the eyes of the Republic of Turkey. The fact that the events are constantly drawn into the political arena rather than evaluating them from a legal point of view does not offer any solution and also leads to an increase in discourses that are detached from reality.

In this study, while emphasizing the inadmissibility of genocide claims on the grounds that they do not comply with sufficient legal evidence and certain criteria, it is stated that the evaluation of the claims from a legal perspective will open a new field. When the discussions on the agenda and the studies are examined, it is seen that the allegations are based on a political ground, most of the defenses and accusations are not evaluated from a legal point of view, and they are concentrated only around political discourses and processes. In the research, it has been found that the states that maintain the genocide claim cannot provide any legal evidence and the claims are tried to be strengthened through secondary sources. It has been concluded that the allegations, based on the UN convention, cannot be qualified as genocide. As a result of the study, it is aimed to bring a different perspective to other academic studies in the light of the information obtained.

Keywords: United Nations, Evidence, Genocide, Deportation

¹Lisans Öğrencisi, Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesi, İİBF, senayldrmm350@gmail.com.

SOSYAL BİLGİLER EĞİTİMİ

MESLEĞE HAZIRLIK SÜRECİNDE ÖĞRETMEN ADAYLARININ KARŞILAŞTIKLARI SORUNLAR

*Mustafa Bahar'
Yılmaz Geçit'*

Mesleğe Hazırlık Sürecinde Öğretmen Adaylarının Karşılaştıkları Sorunlar Projesi, TÜBİTAK tarafından desteklenen, öğretmen adaylarını konu edinmiş bir projedir. Bu çalışmanın amacı, Eğitim fakültelerinde öğretmen adayı olarak eğitim-öğretim gören eğitim fakültesi öğrencilerinin mesleğe hazırlanırken karşılaştığı, sorunları belirlemektir. Çalışmanın önemi, Öğretmenlik mesleğinin temeli olan eğitim fakültelerindeki problemleri tespit ederek ileriye dönük öğretmenlik mesleğinde ve eğitimde önemli pozitif gelişmeler sağlamaya yardımcı olmaktır. Diğer bir önemi de literatüre eğitim fakültesi problemleri üzerine veriler katmasıdır. Araştırma, nitel yaklaşıma dayalı olarak yürütülmüş ve betimsel nitelikli tarama modelindedir.”2209/A ÖĞRETMEN ADAYLARININ PROBLEMLERİ ANKETİ” online olarak doldurulmuştur. Araştırmanın evrenini Rize İl’i Çayeli İlçesi’nin Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi Eğitim Fakültesi oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklemini, amaçlı örneklem yoluyla seçilen 2019-2020 öğretim yılında eğitim öğretimlerine devam eden Eğitim Fakültesi, “Sosyal Bilgiler, RPD, Matematik, Sınıf, Türkçe, Fen bilimleri, Resim, BÖTE” bölümlerinden, her bölümden 1. Sınıf, 1 kadın 1 erkek ve 4. Sınıf, 1 kadın 1 erkek öğretmen adayları olacak şekilde, Resim öğretmenliği bölümünden yeni açılması sebebiyle 1. Sınıf, 1 kadın 1 erkek ve Bilgisayar öğretmenliği bölümünde bölümün kapatılması sebebiyle 4. Sınıf, 1 kadın 1 erkek öğretmen adayı, toplamda 28 öğretmen adayı oluşturmaktadır. Araştırmanın sonuçlarına göre çıkan bulgular; Kategorilerin genelinde en büyük frekansa sahip kategori “Kariyer Problemleri” kategorisidir. En büyük yığılmanın olduğu problem alanı, “KPSS Hazırlık Süreci Problemleri” kategorisindeki “Sınava girmeye hazır değilim” problem alanıdır. Problemlere problem alanına göre farklı çözümler üretilebilir. KPSS sınavına girmeye hazır olmadığını söyleyen öğretmen adaylarının ortak problemi hazırlık sürecinde derslerle ilgilenmekten zaman bulamamaktır. Dersler KPSS’ye hazırlaması adına düzenlenirse hazırlık sürecinde öğretmen adaylarına yardımcı olabilir.

Anahtar Kelimeler: Eğitim fakültesi, Öğretmen adayları, Sosyal Bilgiler, KPSS

TEACHER IN THE PROCESS OF PREPARATION FOR THE VOCATIONAL PROBLEMS FACED BY CANDIDATES

*Mustafa Bahar'
Yılmaz Geçit'*

The Problems Encountered by Teacher Candidates in the Process of Preparation for the Vocational Project is a project supported by TUBITAK and focused on pre-service teachers. The purpose of this study is to determine the problems faced by the education faculty students who are studying as teacher candidates in the faculties of education while preparing for the profession. The importance of the study is to identify the problems in education faculties, which are the basis of the teaching profession, and to help provide significant positive developments in the prospective teaching profession and education. Another important feature is that it adds data on the problems of the faculty of education to the literature. The research has been conducted based on a qualitative approach and is in a descriptive survey model. “2209/A PROBLEMS OF TEACHER CANDIDATES” was filled in online. The universe of the research consists of the Faculty of Education of Recep Tayyip Erdoğan University in Çayeli District of Rize Province. The sample of the research is from the departments of “Social Studies, RPD, Mathematics, Classroom, Turkish, Science, Painting, CEIT” from the Faculty of Education, which continues its education in the 2019-2020 academic year, selected through purposeful sampling, 1st grade, 1 female and 1 male from each department. and 4th grade, 1 female and 1 male teacher candidates, 1 female and 1 male teacher candidates, 1 female and 1 male teacher candidates, 1

female and 1 male teacher candidates in total, due to the closure of the 1st grade, 1 female 1 male and Computer teaching department due to the new opening of the painting teaching department. forms. Findings according to the results of the research; The category with the highest frequency across the categories is “Career Problems”. The problem area with the biggest accumulation is the “I am not ready to take the exam” problem area in the “KPSS Preparation Process Problems” category. Different solutions can be produced according to the problem area. The common problem of teacher candidates who say that they are not ready to take the KPSS exam is that they cannot find time to deal with the lessons during the preparation process. If the lessons are organized to prepare them for KPSS, they can help pre-service teachers in the preparation process.

Keywords: Faculty of Education, Teacher candidates, Social Sciences Studies

¹Yüksek Lisans Öğrencisi, Aksaray Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, mustafa.bahar155@gmail.com.

²Prof. Dr., Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, yilmaz.gecit@erdogan.edu.tr.

SOSYAL BİLGİLER'İN TARİHSEL GELİŞİMİ: T.C. MEB VE NCSS KARŞILAŞTIRMASI

Mustafa Bahar¹
Tahsin Yildirim²

Sosyal Bilgiler, evrensel olarak vatandaşlık eğitimi ve etkin vatandaşlığa hazırlama öğretimi konularını programında barındıran bir ders olarak benimsenmektedir. Sosyal Bilgiler insanın barındığı toplumun tüm kültürünü ve çevresindeki her şeyi çevre eğitimi ile verir. Dünyayı, bölgeyi ve ülkeleri coğrafya ile tanıtır. Bunları tanıtırken tarihsel süreçleri de tarih ile öğretir. İçinde bu denli çok disiplinleri barındırmasına rağmen tek disiplin gibi tüm konuları tümleşik ve bağlantılı verir. Hayatla ilgili tüm konular Sosyal Bilgilerin kapsamına girer. Geniş perspektifte Sosyal Bilgilerin tüm disiplinleri göz önüne alınırsa bu dersin tarihsel süreci de çok eskilere dayandırılabilir. Sosyal Bilgiler ile Sosyal Bilimler, benzerdir ancak şu farklarla birbirinden ayrılır: Sosyal Bilimler bireysel diye nitelenebilecek konu alanlarına sahiptir. Bu konu alanları arasında Coğrafya, Vatandaşlık Bilgisi, Tarih, Sosyoloji, Antropoloji, Psikoloji ve Hukuk gibi mühim bilim dalları yer alır. Sosyal Bilgiler ise bir derstir, bir öğretim programıdır. Sosyal Bilimlerin aksine Sosyal Bilgiler, konuları basitten karmaşığa doğru tüm disiplinleri bir bütün gibi birbirine bağlayarak öğrencilere aktaran bir öğretim programıdır. Sosyal Bilgiler öğretiminin geçmişine tarih öğretiminin ilk temsilcisi Herodot ve Coğrafya alanının bilinen önemli ismi Ptolemaios bir bakıma tarihin bilinen en eski Sosyal Bilgiler eğitimcileridir. Bu bağlamda Sosyal Bilgiler'in kaynak noktası Amerika'da Sosyal Bilgilerin tarihsel gelişim süreci ve Türkiye'de Sosyal Bilgiler Gelişim süreçleri karşılaştırılmış, öğretim programları kıyaslanarak sunulmuştur. Bu kıyasın yanında Amerika'ya Sosyal Bilgileri tanıtan Uluslararası Sosyal Bilgiler Kongresi (NCSS) Sosyal Bilgiler Öğretim programı ve Türkiye Millî Eğitim Bakanlığı Sosyal Bilgiler öğretim programı da karşılaştırılmıştır. Bu çalışma, Sosyal Bilgiler dersinin çıkış noktası olan Amerika'da, Sosyal Bilgiler'in bugüne kadar geçirdiği gelişim sürecini ve unsurlarını gözler önüne sermeyi amaçlamaktadır. Sosyal Bilgiler, Amerika'da 20. yüzyılın başlarında 1916 senesinde toplum bilimi olarak ortaya çıkmıştır. Amerika'nın ideolojisi ve kültürü bağlamında şekillenen Sosyal Bilgiler müfredatı 1968 senesinde ilk defa ders olarak programa eklenmiştir. Çalışmada, doküman inceleme yöntemiyle veriler toplanmış, toplanan veriler betimsel içerik analizine tabi tutulmuştur. Sonuçlar incelendiğinde: T.C. Millî Eğitim Bakanlığı Sosyal Bilgiler programı, NCSS'nin sunduğu öğretim programının daha seyreltilmiş hali olduğu görülmektedir. NCSS'nin çevre eğitimi ve değerler eğitimi Sosyal Bilgiler programında barındırdığı, eski kaynaklarda Sosyal Bilgiler eğitiminde çevre eğitimi ve değerler eğitimi konularının Sosyal Bilgiler ders kapsamına girdiği için programda yer almasına rağmen; günümüzde Türkiye'de bu konular Sosyal Bilgiler'den kopararak çevre eğitimi konuları Fen bilimlerine, Ahlak ve değerler eğitimi ise Din kültürü dersine verildiği sonuçları sıralanabilir.

Anahtar Kelimeler: Sosyal Bilimler, NCSS, Sosyal Bilgiler, Öğretmen, Müfredat, Eğitim

HISTORICAL DEVELOPMENT OF SOCIAL SCIENCES STUDIES: MINISTRY OF NATIONAL EDUCATION OF THE REPUBLIC OF TURKEY AND NCSS COMPARISON

Mustafa Bahar¹
Tahsin Yildirim²

Social Studies is universally adopted as a course that includes citizenship education and effective citizenship preparation. Social Studies gives the entire culture of the society in which people live and everything around them with environmental education. It introduces the world, region and countries with geography. While introducing these, it also teaches historical processes with history. Although it contains so many disciplines,

it gives all subjects as a single discipline integrated and connected. All life-related issues fall within the scope of social studies. Considering all disciplines of social studies in a broad perspective, the historical process of this course can be based on very old times. Social Studies and Social Sciences are similar but differ from each other with the following differences: Social Sciences has subject areas that can be described as individual. These subject areas include important disciplines such as Geography, Citizenship, History, Sociology, Anthropology, Psychology and Law. Social Studies is a course, a curriculum. Unlike Social Sciences, Social Studies is a curriculum that transfers subjects from simple to complex to students by connecting all disciplines as a whole. Herodotus, the first representative of history teaching on the past of Social Studies teaching, and Ptolemaios, a well-known important name in the field of Geography, are, in a way, the oldest known Social Studies educators in history. In this context, the source point of Social Studies is the historical development process of Social Studies in America and Social Studies Development processes in Turkey, and the curricula are compared and presented. In addition to this comparison, the Social Studies curriculum of the International Social Studies Congress (NCSS), which introduced Social Studies to the United States, and the Social Studies curriculum of the Ministry of National Education of Turkey were also compared. This study aims to reveal the development process and elements of Social Studies in America, which is the starting point of the Social Studies course. Social Studies emerged as a social science in the United States in 1916 at the beginning of the 20th century. The Social Studies curriculum, which was shaped in the context of America's ideology and culture, was added to the curriculum for the first time in 1968. In the study, data were collected by document analysis method, and the collected data were subjected to descriptive content analysis. When the results are examined: T.C. The Social Studies program of the Ministry of National Education seems to be a more diluted version of the curriculum offered by NCSS. Although NCSS includes environmental education and values education in the Social Studies program, and in the old sources, environmental education and values education in Social Studies education are included in the program because they are within the scope of the Social Studies course; Today, in Turkey, these subjects are separated from Social Studies and environmental education subjects are given to Science, Ethics and values education to Religious culture lesson can be listed.

Keywords: Social Sciences, Social Studies, Teacher, Curriculum, Training, Education

¹Yüksek Lisans Öğrencisi, Aksaray Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, mustafa.bahar155@gmail.com.

²Doç. Dr., Aksaray Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, docdrtahsinyildirim@gmail.com.

SOSYAL BİLGİLER 5. SINIF DERS KİTABI İÇERİĞİNDE TARİH ÖNCESİ VE TARİHİ DEVİRLER TARİH ŞERİDİNİN İNCELENMESİ

Hatice Tül Kübra Çopur'

Ders kitapları genel olarak bakıldığında bilgi edinebilme, görsel olarak dikkatini çekebilme gibi birçok özelliği ile öğrencilerin ilk arkadaşı olma vazifesini üstlenmektedir. Öğrencilerin hayata dair tanık oldukları ve olacakları birden fazla durumu bünyesinde barındıran ders Sosyal Bilgiler olarak karşımıza çıkmaktadır. MEB'e (Milli Eğitim Bakanlığı) göre Sosyal Bilgiler; tarih, coğrafya, ekonomi, sosyoloji, antropoloji, psikoloji, felsefe, siyaset bilimi ve hukuk gibi sosyal bilimleri ve vatandaşlık bilgisi konularını yansıtan, insanın sosyal ve fizikî çevresiyle etkileşiminin geçmiş, bugün ve gelecek bağlamında inceleyen; toplu öğretim anlayışından hareketle oluşturulan bir ilköğretim dersi olarak tanımlanmaktadır. Sosyal Bilgiler hayatın bir parçası değil hayatın tamamı olarak karşımıza çıktığı gibi birden fazla disiplini de bünyesinde barındıran bir ders konumundadır. Bu disiplinler arasında bulunan Tarih ise Sosyal Bilgiler dersinin içerisinde barındırdığı ve alt dallara ayrılabilen bir statüdedir. Birden fazla bölüm ile birlikte "Eskiçağ Tarihi"de Sosyal Bilgiler dersinin kapsamı dâhilinde karşımıza çıkmaktadır. Geçmiş, bugün ve gelecek ile ilişkilendirmede Sosyal Bilgiler dersi tarihten yaralanırken Eskiçağ Tarihi kilit rol oynamaktadır. Bir dersin yıllık olarak planlanması ve uygulanması hususunda öğretim programları oldukça etkili bir konumdadır. Yakın zamanda düzenlenen Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programı ile öğrencilere verilmekte olan Eskiçağ Tarihi konuları 6. Sınıf düzeyinden 5. Sınıf düzeyine düşürüldüğü bilinmektedir. Üstelik Eskiçağ Tarihi konuları verilmeden önce öğrencilerin görsel hafızalarını harekete geçirip, bilgilerin kalıcılığını arttırabilmek ve etkili öğretim anlayışı açısından konunun önüne yerleştirilen "Tarih Öncesi Ve Tarihi Devirler Tarih Şeridi" hatalar içermektedir. Nitel araştırma deseninin kullanıldığı ve literatür tarama yöntemi ile oluşturulan araştırmada MEB 5. Sınıf Sosyal Bilgiler Ders Kitabında Eskiçağ Tarihi konularının öğrenciye sunulduğu kısımda yer alan Tarih Öncesi Ve Tarihi Devirler Tarih Şeridinde bulunan hataların tespit edilmesi ve tespit edilen hataların düzeltilebilmesi araştırmanın amacını gözler önüne sermektedir. Yapılan araştırmada elde edilen bulgulara göre güncel olarak öğrencilerin elinde bulunan ve hatalarla dolu olan bir tarih şeridi; geçmiş anlamlandırma konusunda özellikle öğrenciler açısından tehlike arz etmektedir. Hataların tespitinden sonra yapılacak olan düzenlemeler ve doğru bilgilerin öğrencilere tekrardan sunulması oldukça önem arz etmektedir. Yapılan araştırma sonucunda elde edilen bulgular ışığında hareket edildiğinde hataların düzeltilmesi ile elde edilen doğru bilgilerin yeniden sınıflandırılması hatta tekrardan düzenlenerek öğrencilerin kullanımına, erişimine sunulmasının faydalı olacağı gözler önüne serilen bir gerçek olmakla birlikte öneri niteliği de taşımaktadır.

Anahtar Kelimeler: Sosyal Bilgiler; Tarih Öncesi; Tarih Şeridi; Tarihi Devirler.

5. EXAMINATION OF PREHISTORIC AND HISTORICAL PERIODS AS A HISTORY STRIP IN THE CONTENT OF THE CLASSROOM SOCIAL STUDIES TEXTBOOK

Hatice Tül Kübra Çopur'

Textbook have the task of being the first friend of students, having many Features, such as obtaining information in general and visually attracting their attention. The course that includes more than one situation that students have witnessed and will be in about life comes across as Social Studies. MEB (Ministry of National Education) according to Social Studies; history, geoprrophy, economics, sociology, anthropology, psychology, philosophy, political Science and law, as well as the issues of Social Scrences and civic education, reflecting interactions with the Social and physical environment of the people of the past, present

and future in the context of viewing; collective created primary teaching course is defined as moving with the approach. Social Studies is not a part of life, but a whole and a course that includes more than one discipline. History, which is among these disciplines, has the status of a Social Studies course that can be Decoupled into sub-branches. It is included in the “Ancient History” with more than one section within the scope of the Social Studies course. Ancient History plays a key role in connecting the past with the present and the future, while the course of Social Studies is based on history. Educational programs are quite effective in terms of annual planning and implementation of a course. Ancient History topics that are being given to students with the recently organized Social Studies Course Curriculum 6. From grade level 5. It is known that is reduced to the class level. Moreover, the “Prehistoric and Historical Periods History Strip” which is placed in front of the subject in order to activate the visual memory of the students and increase the permanence of the information and to understand the effective teaching before the Ancient History topics are given, contains errors. In the study in which the qualitative research pattern was used and the literature review method was used, MEB 5. The aim of the research is to identify the errors found in the Prehistoric and Historical Periods History Strip in the section where the topics of student in the classroom Social Studies Textbook and to correct the errors detected. According to the findings of the research, a history strip that is currently in the hands of students and is full of mistakes is especially dangerous for students when it comes to making sense of the past. It is very important that the arrangements to be made after the detection of errors and the correct information are presented to the students again. It is a fact that it will be useful to reclassify the correct information obtained by correcting errors or even re-editing it and making it available to students for use and Access when acting in the light of the finding obtained as a result of the research and it is also a recommendation.

Keywords: Social Studies; Prehistory; History Strip; Historical Periods.

¹Yüksek Lisans Öğrencisi, Necmettin Erbakan Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, copurhaticekubra06@gmail.com.

ÇOCUK HAKLARI KONULARININ SOSYAL BİLGİLER DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMLARINA YANSIMALARININ İNCELENMESİ

Murat Ceylan¹

Ünal Şimşek²

Çocuk ve çocukluk kavramı tarihi süreç içerisinde birçok zorluk ile karşılaşmıştır. Bunun sonucunda çocuk haklarına ilişkin birçok gelişme yaşanmıştır. Bu gelişmelerin en önemlisi Birleşmiş Milletler Genel Kurulu tarafından 20 Kasım 1989 tarihinde kabul edilen Çocuk Haklarına Dair Sözleşme'dir. Bu sözleşme'ye göre bütün çocukların kanun ile belirlenmiş kendilerine ait hakların tümü çocuk hakları başlığında toplanmıştır.

Türkiye'de günümüz itibariyle nerede ise okula gitmeyen çocuk bulunmamaktadır. Okula devam eden bu öğrencilerin tamamı hayat ile yolculuğu okul ve öğretmen ile başlamaktadır. Eğitim şehir olsun, kasaba olsun, köy olsun, mezra olsun aklınıza gelebilecek her yer de durmaksızın devam etmektedir. Haklarını bilen ve bu anlamda eğitim alabilen çocuklar geleceğinin en büyük teminatı olacaktır. Çocuk hakları konusunda öğretmenlere ve özellikle Sosyal bilgiler öğretmenlerine çok görev düşmektedir. Öğretmenlere bu anlamda en büyük yardımcı kaynaklar öğretim programları ve ders kitaplarıdır. Bu çalışmada ders kitapları için de temel oluşturan öğretim programları çocuk hakları bağlamında incelenmiştir. Buradan hareketle araştırmanın amacı ise, çocuk hakları konularının sosyal bilgiler dersi öğretim programlarına ne düzeyde yansıdığını ortaya koymaktır. Çalışma nitel bir araştırma olup doküman incelemesi yönteminden yararlanılarak ortaya konulmuştur. Araştırmada ilk başta çocuk ve çocuk hakları tarihsel süreci hakkında literatür taraması yapılmıştır. Daha sonra bu bilgiler doğrultusunda Sosyal bilgiler dersi öğretim programlarında bu konunun ne düzeyde ele alındığının araştırması yapılmıştır. Yapılan araştırma sonrası elde edilen veriler; betimsel analiz yapılarak analiz süreci tamamlanmıştır.

Araştırmanın veri kaynağını, 2018 Sosyal bilgiler dersi öğretim programı oluşturmaktadır. Araştırma sonuçlarına bakıldığında, sosyal bilgiler dersi öğretim programında yer alan 18 özel amacın 10'u, 7 öğrenme alanının 5'i, Sosyal bilgiler 4. Sınıf düzeyinde 33 kazanımın 7'si, 5. Sınıf düzeyinde 33 kazanımın 5'i, 6. Sınıf düzeyinde 34 kazanımın 4'ü ve 7. Sınıf düzeyinde 31 kazanımın 4'ünün çocuk hakları ile ilgili ilişkili olduğu söylenebilir. Söz konusu veriler, geleceğin temel yapı taşı olan bireylerin sorumluluk sahibi olarak, bilinçli birer vatandaş olması ve bu bağlamda özellikle insan hakları başta olmak üzere bütün haklar konusunda duyarlı bir davranış sergileyen çocuklar yetiştirmesi açısından konunun önemini daha da vurguladığını göstermektedir. Dolayısıyla çocuk haklarının ortaya çıkış serüveni de düşünüldüğünde çocuklara bu hakların öğretilmesinde önemli bir misyon üstlenen Sosyal bilgiler dersinin önemi bir kez daha karşımıza çıkmaktadır. Araştırma sonuçlarından hareketle çocuk hakları konularına ilişkin verilere bakıldığında sayısal olarak yetersiz olduğu düşünülmekte, hem amaç, hem öğrenme alanı hem de kazanımların artırılması ve bunların sınıf ortamlarında dikkatli bir şekilde uygulaması çocuk haklarının öğrenilmesi noktasında önem arz etmektedir.

Anahtar Kelimeler: Çocuk Hakları; Sosyal Bilgiler Dersi; Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programı

INVESTIGATION OF THE REFLECTIONS OF CHILDREN'S RIGHTS ISSUES IN SOCIAL STUDIES COURSE CURRICULUM

Murat Ceylan¹

Ünal Şimşek²

The concept of child and childhood has faced many difficulties in the historical process. As a result, there have been many developments regarding children's rights. The most important of these developments is the Convention on the Rights of the Child, adopted by the United Nations General Assembly on 20 November 1989. According to this convention, all of the rights of all children determined by law are gathered under the title of children's rights. As of today, there is almost no child who does not go to school in Turkey. All of these students who attend school begin their journey with life with school and teacher. Education continues without stopping in any place you can think of, whether it is a city, a town, a village or a hamlet. Children who know their rights and can receive education in this sense will be the greatest guarantee of their future. Teachers and especially social studies teachers have a lot of responsibilities on children's rights. In this sense, the greatest helpful resources for teachers are curricula and textbooks. In this research, the curricula, which are also the basis for textbooks, are examined in the context of children's rights. From this point of view, the aim of the research is to reveal the extent to which children's rights are reflected in the social studies curriculum. The study is a qualitative research and has been put forward by using the document analysis method. In the research, at first, a literature review was conducted on the historical process of children and children's rights. Then, in line with this information, a research was conducted on the level of this subject in the Social Studies course curricula. The data obtained after the research; The analysis process was completed by making descriptive analysis. The data source of the research is the 2018 Social Studies course curriculum. Looking at the results of the research, 10 of the 18 special objectives in the social studies curriculum, 5 of the 7 learning areas, 7 of the 33 outcomes at the 4th grade social studies level, 5 of the 33 outcomes at the 5th grade level, and 6 out of the 6 learning areas. It can be said that 4 of 34 acquisitions at the level of 7th grade and 4 of 31 acquisitions at the 7th grade level are related to children's rights. The data in question further emphasize the importance of the issue in terms of individuals, who are the basic building blocks of the future, being responsible and conscious citizens, and in this context, raising children who are sensitive to all rights, especially human rights. Therefore, considering the adventure of the emergence of children's rights, the importance of the Social Studies course, which undertakes an important mission in teaching these rights to children, emerges once again. Based on the results of the research, when the data on children's rights are considered to be insufficient in number, it is important to increase both the purpose, the learning area and the acquisitions and the careful application of these in classroom environments in terms of learning the rights of the child.

Keywords: Children's Rights; Social Studies Course; Social Studies Course Curriculum

¹Yüksek Lisans Öğrencisi, Aksaray Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, muratceylan7242@gmail.coM.
²Dr. Öğr. Üyesi, Aksaray Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, unalsimsek@aksaray.edu.tr.

OKUL DIŞI ÖĞRETİM BAĞLAMINDA MÜZELERİN ROLÜ: KAPADOKYA YAŞAYAN MİRAS MÜZESİ ÖRNEĞİ

Mehtap Köksal¹

Okul dışı öğrenme alanlarından biri olan müzeler sahip oldukları eğitici potansiyeller ve alışılmıŐın dışında bir eğitim verme imkânından dolayı son zamanlarda üzerinde çokça durulan bir öğrenme alanı olmaktadır. Ülkemiz doğal, tarihi ve kültürel varlıklarıyla bu alana hizmet sağlayacak büyük bir potansiyele sahiptir. Özellikle son yıllarda dünyada çapında oldukça farklı örneklerini gördüğümüz müze türleri ülkemizde de görülmeye başlanmıştır. Müzelerdeki çeŐitliliğin ve farklı uygulamaların temel sebebi, müzeleri ziyaretçiler için daha cazip bir hâle getirip turizm geliri açısından ülke ekonomisine katkı sağlamanın yanında, ziyaretçi sayısını arttırarak toplumu tarihi ve kültürel alanda bilinçlendirmek ve globalleşmenin getirdiği kültürel yozlaşmanın, milli kimlik belirsizliği sorununu göz önünde bulundurarak özellikle yeni nesiller için zayıflayan milli ve kültürel aidiyet duygusunun güçlenmesini sağlamaktır. EĞitim noktasında bu amaca hizmet eden en önemli ders sosyal bilgiler dersi olup içerdiği birçok hedef öğrenme alanı için müzeler önemli bir öğrenme alanı oluŐtırma potansiyeline sahiptir. Ülkemizde yaygın eğitimin güzel örneklerinden biri olan Kapadokya Yaşayan Miras Müzesi, özellikle somut olmayan kültürel mirasın korunması ve yaşatılması noktasında örnek teşkil edecek nitelikte olup UNESCO'nun 2003 yılındaki Somut Olmayan Kültürel Mirasın Korunması Sözleşmesi içeriği ile uyumlu bir müzecilik faaliyeti yürütmektedir. Bu bağlamda araştırmanın amacı sosyal bilgiler eğitimi alan öğrencilerin müze deneyimlerini değerlendirerek müzeyi ziyaretlerinin somut olmayan kültürel miras bilincinin oluşturulmasına yönelik katkısını ortaya koymakla birlikte alışılmıŐın dışında bir müze deneyiminin öğrenciler ve öğretmenler üzerinde bıraktığı etkiyi gözlemlemektir. Bu araştırma nitel yöntemle yapılan bir durum çalışması olup insan ve sosyal yaşamla ilgili problemleri, gözlem, görüşme ve gözlem sırasında yapılan informal görüşmeler sonucunda elde edilen görüşme notları ışığında parçadan bütüne doğru açıklamak amaçlanmaktadır. Araştırmada, katılımcıların belirlenmesinde "Amaçlı örnekleme" yönteminden uygun örnekleme seçilerek görel olarak küçük bir örnekleme oluşturmak ve bu örnekleme çalışılan probleme taraf olabilecek bireylerin çeşitliliğini maksimum derecede yansıtarak, çeşitlilik gösteren durumlar arasında herhangi ortak ya da paylaşılan olguların olup olmadığını belirlemeye çalışmak ve bu çeŐitliliđe göre problemin farklı boyutlarını ortaya koymaktır. Araştırma Nevşehir il merkezinde eğitim veren 2 okulun her birinden 10 öğrenci olmak üzere toplam 20 öğrenci ve 5 öğretmenle yapılacak olup yöntem olarak gözlem ve görüşme yöntemleri kullanılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Okul Dışı Sosyal Bilgiler EĞitimi, Yaşayan Miras Müzeleri, Somut Olmayan Kültürel Miras Bilinci

THE ROLE OF MUSEUMS IN THE CONTEXT OF OUT OF SCHOOL EDUCATION: CAPPADOCIA LIVING HERITAGE MUSEUM EXAMPLE

Mehtap Köksal¹

Museums, which are one of the out-of-school learning areas, have been a much-emphasized learning area recently due to their educational potential and the opportunity to provide an unusual education. Our country has a great potential to provide services in this field with its natural, historical and cultural assets. Especially in recent years museum types, of which we have seen quite different examples around the world, have started to be seen in our country. The main reason for the diversity and different applications in museums is to make museums more attractive for visitors and contribute to the country's economy in terms of tourism income, as well as to increase the number of visitors in the historical and cultural field, to raise awareness of the society in the historical and cultural field and to strengthen the sense of belonging by considering the problems of the national identity uncertainty of the cultural degeneration brought by globalization especially for the new generations. The most important course that serves this purpose at the point of education is the Social Studies

course, and museums have the potential to create an important learning area for many target learning areas. Cappadocia Living heritage Museum, which is one of the beautiful examples of non-formal education in our country, is exemplary especially in terms of preserving and keeping alive the Intangible cultural heritage, and carries out a museum activity in line with the content of the Intangible Cultural Heritage Preservation Agreement in 2003. In this context, the aim of the research is to evaluate the museum experiences of the students who receive social studies education and to reveal the contribution of their visit to the museum to create the awareness of intangible cultural heritage, and to observe the effect of an unusual museum experience on students and teachers. This research is a case study with qualitative methods and it is aimed to explain the problems related to human and social life from the part to the whole in the light of the interview notes obtained as a result of the observation, interview and in-formal interviews during the observation. To determine the participants in the study, to create a relatively small sample by choosing the appropriate sample from the purposive sampling method, and to try to determine whether there are any common or shared vote cases among the various situations by reflecting the problem studied in this sample to the maximum extent to the diversity of individuals who may be a party, and to determine whether the problem is different according to this variety to reveal the dimensions. The research will be conducted in two schools providing education in Nevşehir city center, a total of 20 students and five teachers, and observation and interview methods will be used as the method.

Keywords: Out of School Social Studies Education, Living Heritage Museums, Intangible Cultural Heritage Awareness

¹Yüksek Lisans Öğrencisi, Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, makoksal80@gmail.com.

SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETMENLERİNİN AKADEMİK YAZILARI TAKİP ETME VE SINIF İÇİNE AKTARMA DURUMLARI

Hatice Aday¹

Ali Meydan²

Sosyal bilgiler eğitiminin yürütülmesine imkân sağlayan akademisyenler olmakla birlikte ilköğretim dördüncü, beşinci, altıncı ve yedinci sınıf düzeylerinde sosyal bilgiler dersinin işlemlerini sağlayanlar da sosyal bilgiler öğretmenleridir. Günümüzde, öğrencilerin öğrenmesinde, bilgiye ulaşmasında ve algılamasında yol gösterici bir konumda olan öğretmenler, sürekli olarak değişmekte ve gelişmekte olan dünyamızdaki meydana gelen değişim ve gelişmelere uyumlu öğrencilerin yetişmesine olanak sağlamaktadırlar. Sosyal bilgiler dersi toplumsal bilgilerin farklı bilim dallarından faydalanıp bütünleştirilerek becerileri ve değerleri öğrencilere aktarmaktadır. Nitekim gelişen dünya düzeni bağlamında, güncellik ve bağlantısını hep taze tutan, kendi alanları hakkındaki gelişmeleri takip eden, ortaya çıkan yeni metotlardan haberdar olan öğretmenler, iyi vatandaşlar yetiştirilme amacı olan sosyal bilgiler eğitiminde de önemli rol oynayacaklardır.

Yapılan araştırmalar neticesinde sosyal bilgiler alanında yazılan makalelerin sayısının yıllar itibarıyla arttığı görülmüştür. Nitekim yayımlanan çalışmalar çok yönlü olmakla birlikte içerisinde çeşitli öğrenme yöntemlerine ilişkin ölçekler, ders planları, güncel öğretim yöntemlerinin ders içerisinde uygulanması, öğrenme alanları ve ders kitaplarını içeren araştırmalar mevcuttur. Artan bu çalışmalar akademisyenlerin bakış açılarına dair ipuçları verirken sosyal bilgiler öğretmenlerine de yol gösterici olmaktadır.

Böylelikle bu çalışmada sosyal bilgiler öğretmenlerinin akademik yazıları takip etme ve bu takip ettikleri akademik yazıları sınıf içine aktarmalarını incelemek amaçlanmıştır. Araştırma nitel durum çalışması desenine uygun olarak yürütülmüştür. Nitel durum çalışması kullanılmakta temel amaç sosyal bilgiler öğretmenlerinin akademik yazıları takip etmeleriyle ilgili çeşitli unsurları ortaya koymaktır. Çalışma grubu Nevşehir ilinde 2021-2022 eğitim öğretim yılında görevine devam eden sosyal bilgiler öğretmenlerinden oluşmuştur. Veri toplama aracı olarak görüşme formu kullanılmıştır. Görüşme formu için sorular oluşturulurken, akademik çalışmalar incelenerek, öğretmenlerin sınıf içerisinde yararlanabileceği çalışmalara dikkat edilerek, öğretmenlerin araştırma konusu hakkında görüşlerini açığa çıkartmak hedeflenmiştir. Görüşme formu ile elde edilen veriler betimsel veri analizi kullanılarak, analiz aşamalarına uygun şekilde bulgular ortaya konmuştur. Betimsel veri analizi kullanılarak, elde edilecek bulguları nedensellik içerisinde inceleyerek birtakım sonuçların ortaya konması hedeflenmiştir.

Sosyal bilgiler öğretmenlerinin akademik yazıları takip etmelerine ilişkin görüşme verilerinden elde edilen bulgulara göre sosyal bilgiler öğretmenleri içerisinde lisansüstü eğitime devam eden öğretmenlerin akademik yazıları takip ettikleri anlaşılmıştır. Takip ettikleri kısmıyla sınıf içine ders planı olarak, öğretim yöntem ve teknikleri olarak, sınıf içi etkinlik olarak ve sınıf dışı etkinlik olarak aktardıkları sonucuna ulaşılmıştır. Lisansüstü eğitime devam etmeyen öğretmenlerin ise akademik yazıları nadiren takip ettikleri sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Sosyal Bilgiler; Öğretmen; Akademik Yazı

SOCIAL STUDIES TEACHERS' FOLLOWING ACADEMIC ARTICLES AND TRANSFERRING THEM INTO THE CLASSROOM

Hatice Aday¹

Ali Meydan²

Although there are academicians who enable social studies education to be carried out, it is also social studies teachers who provide social studies courses at the fourth, fifth, sixth and seventh grade levels of primary education. Today, teachers, who are in a guiding position in students' learning, access to information and perception, are constantly changing and provide the opportunity to raise students who are compatible with the changes and developments in our developing world. Social studies lesson transfers skills and values to students by making use of and integrating different disciplines of social studies. As a matter of fact, in the context of the developing world order, teachers who always keep their connection with actuality fresh, follow the developments in their fields, and are aware of new methods will play an important role in social studies education, which aims to raise good citizens.

As a result of the researches, it has been seen that the number of articles written in the field of social studies has increased over the years. As a matter of fact, although the published studies are versatile, there are studies that include scales on various learning methods, lesson plans, the application of current teaching methods in the course, learning areas and textbooks. While these increasing studies give clues about the perspectives of academicians, they also guide social studies teachers.

Thus, in this study, it is aimed to examine the social studies teachers' follow-up of academic writings and their transfer to the classroom. The research was carried out in accordance with the qualitative case study pattern. The main purpose of using qualitative case studies is to reveal various elements related to social studies teachers' following academic writings. The study group consisted of social studies teachers working in Nevşehir province in the 2021-2022 academic year. An interview form was used as a data collection tool. While creating the questions for the interview form, it was aimed to reveal the opinions of the teachers about the research subject by examining the academic studies and paying attention to the studies that teachers can benefit from in the classroom. The data obtained through the interview form were used descriptive data analysis, and the findings were revealed in accordance with the stages of the analysis. By using descriptive data analysis, it is aimed to reveal some results by examining the findings to be obtained in causality.

According to the findings obtained from the interview data regarding the social studies teachers' following the academic writings, it was understood that the teachers who continue their postgraduate among the social studies teachers follow the academic writings. It was concluded that they conveyed the part they followed as a lesson plan, teaching methods and techniques, in-class activities and out-of-class activities. It has been concluded that teachers who do not continue their postgraduate rarely follow academic writings.

Keywords: Social Studies; Academic Article; Teacher

¹Yüksek Lisans Öğrencisi, Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, hatice.aday1@gmail.com.

²Prof. Dr., Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, alimeydan01@gmail.com.

YARDIMSEVERLİK DEĞERİ BAĞLAMINDA KAMU YARARINA ÇALIŞAN SİVİL TOPLUM KURULUŞLARININ SOSYAL BİLGİLER DERS KİTAPLARINA YANSIMASI

Ali Ekber Avcı'

Bu araştırmanın amacı sosyal bilgiler ders kitaplarında yardımlaşma değeri bağlamında kamu yararına çalışan sivil toplum kuruluşlarının ders kitaplarında yansımalarının incelenmesidir. Araştırma, nitel araştırma yöntemlerinden doküman incelenmesi yöntemi ile gerçekleştirilmiştir. 2021-2022 eğitim-öğretim yılında okutulmakta olan 5, 6 ve 7. Sınıf sosyal bilgiler ders kitapları incelenmiştir. Verilerin çözümlenmesi, her sınıf için ayrı ayrı gerçekleştirilmiştir. Sınıfların ders kitaplarında yardımlaşma değeri ile ilgili görseller, metinler, ünite ve konular incelenmiştir. Sosyal bilgiler dersi öğretim programında yardımlaşma değeri kök değerler içerisinde yer almaktadır. Yapılan inceleme sonucunda 5. Sınıf ders kitabında 'Toplum İçin Çalışanlar' ünitesinde sivil toplum kuruluşları başlığı altında sadece 4 farklı (Tema, Darüşşafaka Vakfı, Tohum Türkiye Erken Tanı ve Otizm Vakfı, Türkiye güçsüzler ve Kimsesizlere Yardım Vakfı) sivil toplum kuruluşuna sınırlı bir şekilde yer verilmiştir. 6. Sınıf ders kitabında 'Biz ve Değerlerimiz' ünitesinde 'Yardımlaşma ve Dayanışma' başlığı adı altında daha ayrıntılı olarak yer verildiği tespit edilmiştir. 7. Sınıf ders kitabında kamu yararına çalışan kuruluşlarından hiçbirine yer verilmemiş olup 'İnsanları Nasıl Tanıyoruz' başlığı adı altında yardımlaşma önemine kısaca değinildiği tespit edilmiştir. Ders kitaplarının incelenmesi neticesinde kamu yararına çalışan sivil toplum kuruluşlarına yeteri kadar yer verilmediği görülmüştür. 5. Sınıf ders kitabında yer verilmiş olsa bile bu sınırlı şekilde kalmıştır. 6. Sınıf ders kitabında yardımlaşma ve dayanışma değerine değinilmiş ise de kamu yararına çalışan sivil toplum kuruluşlarına daha ayrıntılı olarak yer verilmesi önerilmektedir. Ders kitaplarında yardımlaşma değeri bağlamında kamu yararına çalışan sivil toplum kuruluşlarına daha fazla yer verilmesi ve bunların faaliyetleri hakkında bilgi verilmesi önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Yardımseverlik, Sivil toplum, Sosyal Bilgiler Ders kitabı

REFLECTION OF NON-GOVERNMENTAL ORGANIZATIONS WORKING IN THE PUBLIC BENEFIT IN THE CONTEXT OF THE VALUE OF PHILANTHROPY IN THE SOCIAL STUDIES TEXTBOOK

Ali Ekber Avcı'

The aim of this study is to investigate the representation of charities and helping in secondary school curriculum's social studies textbooks. Qualitative document analysis is carried out. 5th, 6th and 7th grade social studies textbooks taught in the 2021-2022 academic year were investigated. Data analysis was carried out separately for each textbook. Visuals, texts, chapters and topics in the textbooks related to helping each other were analyzed. Charity is a basic value in social studies teaching program. In Grade 5 textbook, chapter of "people who works for the society", only four charities were briefly included (Tohum Autism, TEMA, Darussafaka, and Turkey's charity for needy and helpless). In the 6th Grade textbook, chapter of "We and Our Values", under title of 'helping and solidarity' more details were provided. In grade 7 textbook, there were no given details about any charity which works for public good, but the importance of charity was discussed under the title of 'how we know people'. It is seen that not enough space is given to charities as a result out of the analysis of textbooks. Even though 5th grade textbook includes some details, it cannot be sufficient to promote charity. Even though the importance of helping and charity was included in the curriculum in the 6th grade textbook, it is suggested that the organizations which work for public good should be included as well. It is also suggested that the activities that charities do, needs to be included to promote charity and solidarity.

Keywords: Charity, Civil society, Textbooks

¹Yüksek Lisans Öğrencisi, Aksaray Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, akyarli@gmail.com.

GÜNCELLENEN SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETİM PROGRAMININ ÇEVRE EĞİTİMİ AÇISINDAN YETERLİLİĞİ

Emine Ekinci'

Çevre eğitimi, tüm dünyanın gündeminde olan çevre sorunlarının ortaya çıkardığı bireysel ve toplumsal bir ihtiyaç haline gelmiştir. Çevre sorunlarının baş edilemez boyutlara ulaşması ve çevre duyarlılığının her geçen gün artması, çevre eğitiminin önemini arttırmaktadır. Buradan hareketle çevre eğitiminin amacı, “dünyanın karşı karşıya bulunduğu sorunlardan haberdar, bu sorunların nasıl çözülebileceğini bilen ve buna gönüllü olan vatandaşlar yetiştirmektir”. Sosyal Bilgiler öğretiminde, öğrencilere sosyal yaşamla ilgili tutumlar ve değerler kazandırmak, öğrencinin toplumsallaşması ve iyi bir vatandaş olmasında çok önemli rol oynar. Bu nedenle Sosyal Bilgiler öğretiminde duyuşsal özelliklerin geliştirilmesi için özel çaba gösterilmesi gerekmektedir. Çevre ve çevre bilinci konuları da bunlardan biridir. Bu araştırmacının amacı, 2017-2018 eğitim-öğretim yılında uygulanan yeni öğretim programı doğrultusunda hazırlanan 5, 6 ve 7. sınıf Sosyal bilgiler ders kitabında yer alan çevre konularının fiziksel, eğitsel, görsel tasarım, dil ve anlatım açısından incelenmesidir. Bu araştırmada, Türkiye’de Sosyal Bilgilerde çevre eğitime yönelik hazırlanan yüksek lisans ve doktora tezleri incelenerek, yapılan bu lisansüstü çalışmaların yönelimleri belirlenmeye çalışılmıştır. İncelenen kitapta (Ata Yayıncılık) coğrafya ve çevre konuları “Kültürel Miras” , “İnsanlar, Yerler ve Çevreler” , “Üretim, Dağıtım Tüketim” ve “Küresel Bağlantılar” öğrenme alanlarında yoğunlaşmıştır. İnsanlar, yerler ve çevreler coğrafya kavramları ile bütünüyle ilgiliyken üretim dağıtım tüketim ve küresel bağlantılar öğrenme alanları ise kısmen coğrafya kavramları ile ilgili olduğu görülmüştür. Sonuç olarak, çevre ile alakalı konulara ders kitaplarında yeterince yer verildiği söylenebilir. Ders kitaplarının önceki ders kitaplarından fiziksel, görsel ve eğitsel açıdan belirgin şekilde farklılıklar gösterdiği görülmüştür. Ders içeriklerinin görsel (resim, harita ve fotoğraf) açıdan zengin olduğu söylenebilir. İnsanlar, Yerler ve Çevreler, Üretim, Dağıtım Tüketim” ve “Küresel Bağlantılar öğrenme alanlarının ders içeriklerinde edebi ürünlere çok az yer verildiği görülmüştür. Ancak, öğretim süreci ile ilgili sorunlar olduğu açıktır. Programlar incelendiği kazanımların ağırlıklı olarak teorik olduğu anlaşılmıştır. Böylece sadece ezber sisteme dayanan ve öğrenmenin en alt basamağı olan, bilme düzeyinin üzerine çıkamayan öğrenciler, bir üst sınıfa geçerken öğrendiklerinin ne anlama geldiğini kavramadan öğrendikleri bilgilerin büyük kısmını unutacaklardır. Bu nedenle çevre eğitiminde, öğrencilerde davranış değişikliğine yol açabilecek somut örneklerle başvurulmalı zaman zaman uygulamalara da yer verilse de yaparak ve yaşayarak öğrenme etkinliklerinin artırılmasının çok daha etkili bir çevre eğitimi açısından önemli olduğu söylenebilir. Ancak böyle gerçek anlamda çevre bilinci kazandırılabilir.

Anahtar Kelimeler: Sosyal Bilgiler Ders Kitabı, Sosyal Bilgiler Öğretim Programı, Çevre Eğitimi, Ata Yayıncılık.

SUFFICIENCY OF THE UPDATED SOCIAL STUDIES EDUCATION PROGRAM IN TERMS OF ENVIRONMENTAL EDUCATION

Emine Ekinci'

Environmental education has become an individual and social need caused by environmental problems that are on the agenda of the whole world. Environmental problems reaching insurmountable dimensions and increasing environmental awareness day by day increase the importance of environmental education. From this point of view, the aim of environmental education is to "raise citizens who are aware of the problems facing the world, know how to solve these problems and are willing to do so". In Social Studies teaching, providing students with attitudes and values related to social life plays a very important role in the socialization of the student and being a good citizen. For this reason, special efforts should be made to develop

affective characteristics in Social Studies teaching. Environmental and environmental awareness issues are one of them. The aim of this researcher is to examine the environmental issues in the 5th, 6th and 7th grade Social Studies textbook, prepared in line with the new curriculum implemented in the 2017-2018 academic year, in terms of physical, educational, visual design, language and expression. The aim of this researcher is to examine the environmental issues in the 5th, 6th and 7th grade Social Studies textbook, prepared in line with the new curriculum implemented in the 2017-2018 academic year, in terms of physical, educational, visual design, language and expression. In this research, master's and doctoral theses prepared for environmental education in Social Studies in Turkey were examined and the orientations of these postgraduate studies were tried to be determined. In the reviewed book (Ata Publishing), geography and environmental issues are concentrated in the learning areas of "Cultural Heritage", "People, Places and Environments", "Production, Distribution, Consumption" and "Global Connections". While people, places and environments are completely related to the concepts of geography, the learning areas of production, distribution, consumption and global connections are partially related to the concepts of geography. As a result, it can be said that environmental issues are sufficiently included in the textbooks. . It was observed that the textbooks differed significantly from the previous textbooks in terms of physical, visual and educational aspects. It can be said that the course contents are rich in terms of visuals (pictures, maps and photographs). However, it is clear that there are problems with the teaching process. It has been observed that the learning areas of "People, Places and Environments, Production, Distribution and Consumption" and "Global Connections" are given very little place to literary products in the course contents. It has been understood that the gains in which the programs are examined are mainly theoretical. Thus, students who can not go above the level of knowing, which is the lowest step of learning and relying only on the memorization system, will forget most of the information they learned before they understand what they learned while going to the next grade. For this reason, in environmental education, concrete examples that can lead to behavioral changes in students should be consulted, although applications are included from time to time, it can be said that increasing learning activities by doing and experiencing is important for a much more effective environmental education. Only in this way can a real environmental awareness be gained.

Keywords: Social Studies Textbook, Social Studies Curriculum, Environmental Education, Ata Publishing.

¹Yüksek Lisans Öğrencisi, Aksaray Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, emineekinci422@gmail.com.

İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ KONUSUNUN İNCELEMESİ

Kader Erdem¹

Hatice Gedik²

Tüm canlıların hayatını etkileyebilecek güce sahip olan iklim, yerkürenin varoluşundan günümüze kadar tüm zaman aralıklarında değişim göstererek doğal varlığını ve değişme hareketini devam ettirmektedir. Doğal iklim değişiklikleri çağlar boyunca zamansal ve uzamsal değişimiyle yeryüzünü şekillendirdiği gibi bireyden topluma, toplumlardan bütün insanlığa olmak üzere insanların yaşam şeklini, kalitesini, koşullarını ve kültürlerini de şekillendirme devam etmektedir. Ancak özellikle 19. yüzyılın ortalarından beri doğal iklim değişikliğine ek olarak, ilk kez insan etkinliklerinin de iklimi etkilediği yeni bir döneme girildiğinden bahsedilmeye başlandığı söylenebilir.

Günümüzde iklim değişikliği, fosil yakıtların yakılması, arazi kullanımını değişiklikleri, ormansızlaştırma ve sanayi süreçleri gibi insan etkinlikleriyle atmosfere salınan sera gazı birikimlerindeki hızlı artışın sonucunda yerkürenin ortalama yüzey sıcaklıklarındaki artışı gibi verilebilecek örnekler insan etkinliklerinin iklim üzerinde oluşturduğu değişikliklerinden bazıları olduğu söylenebilir.

Bu anlamda tüm canlı yaşamını tehdit eden iklim değişikliğiyle mücadele kapsamında Birleşmiş Milletler Örgütü bünyesinde hemen hemen tüm uluslardan katılımcıların sağlandığı iklim zirvesi düzenlenmektedir. Birleşmiş Milletler öncülüğünde imzalanan küresel ısınmaya yönelik hükümetler arası ilk çevre sözleşmesinin yürürlüğe girdiği 1994 yılından bu yana her yıl taraflar konferans düzenleyerek bu konunun gündemde kalmasını sağlamaya çalışmaktadır.

Bu kapsamda yapılan bu araştırmanın amacı iklimin değişmesiyle birlikte hükümetler tarafından alınan tedbirler kapsamında COP 26 incelemesi yapılarak sonrasında iklim değişikliği konularının incelemesi yapılmıştır. Araştırmada bu konular çerçevesinde yayınlanmış makalelerin doküman analizi yapılarak literatür taraması yapılmıştır. Araştırma sonucunda elde edilen veriler ile analiz yapılarak analiz süreci tamamlanmıştır. Araştırmanın veri kaynağını, kaynakça dahilinde belirten makaleler oluşturmaktadır. Araştırma sonuçlarına bakıldığında, iklimin doğal değişim süreçleri dışında insan faktörüyle hızlı bir değişime uğradığı bilgisine ulaşılabılır. Bu bilgiler doğrultusunda iklim değişikliğinden kaynaklı ulusların tedbir amaçlı yaptığı çeşitli çalışmalardan birinin de Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Konferansı olduğu sonucu çıkarılmıştır. Konunun önemi göz önüne alındığında özellikle okullarda iklim okuryazarlığı dersi ya da konu başlığı müfredata eklenerek erken yaşlarda bireyleri bilinçlendirmesi sağlanması bu anlamda büyük önem arz etmektedir.

Anahtar Kelimeler: İklim; İklim Değişikliği, Birleşmiş Milletler, COP 26

A STUDY OF CLIMATE CHANGE

Kader Erdem¹

Hatice Gedik²

The climate, which has the power to affect the lives of all living things, maintains its natural existence and movement of change by changing in all time intervals from the existence of the earth to the present day. Natural climate changes continue to shape the life style, quality, conditions and cultures of people, from individual to society, from societies to all humanity, as well as shaping the earth with temporal and spatial changes throughout the ages. However, especially since the middle of the 19th century, it can be said that in addition to natural climate change, it has been started to be mentioned that for the first time a new era has been entered in which human activities also affect the climate.

Today, climate change, burning fossil fuels, land use changes, Examples such as the increase in the average surface temperatures of the earth as a result of the rapid increase in greenhouse gas accumulations released into the atmosphere by human activities such as deforestation and industrial processes can be said to be some of the changes that human activities have caused on the climate. In this sense, within the scope of combating climate change, which threatens all living things, a climate summit is held within the body of the United Nations Organization, where participants from almost all nations are provided. Since 1994, when the first intergovernmental environmental agreement on global warming, signed under the leadership of the United Nations, entered into force, the parties organize conferences every year and try to keep this issue on the agenda.

The aim of this research, which was carried out in this context, was to examine the COP 26 issues within the scope of the measures taken by the governments with the change of climate, and then to examine the issues of climate change. In the research, a literature review was made by analyzing the documents published within the framework of these topics. The analysis process was completed by analyzing the data obtained as a result of the research. The data source of the research is composed of articles that indicate within the bibliography. Looking at the results of the research, it can be reached that the climate has undergone a rapid change with the human factor apart from the natural change processes. In line with this information, it was concluded that one of the various studies carried out by the nations for precautionary purposes due to climate change is the United Nations Climate Change Conference. Considering the importance of the subject, it is of great importance to raise awareness of individuals at an early age by adding climate literacy course or subject heading to the curriculum, especially in schools.

Keywords: Climate; Climate Change, United Nations, COP 26

¹Yüksek Lisans Öğrencisi, Aksaray Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, kadercerdem@gmail.com.
²Dr. Öğr. Üyesi, Aksaray Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, haticegedik@aksaray.edu.tr.

SOSYOLOJİ

3 BOYUTLU BASKI TEKNOLOJİSİNE ETİKSEL YAKLAŞIM

*Ali Yavuz¹
Emre Altınsoy²*

Gelişmekte olan birçok teknoloji, günlük yaşamın bazı yönlerinde devrim yaratma potansiyeline sahiptir. Otonom sürüş özelliğine sahip arabalardan gen terapisine ve genomik tıba kadar her aşamada yer alan yeni teknolojik gelişmeler insanları çevrelemektedir. 3 boyutlu baskının hızlı gelişimi ve entegrasyonu, toplum üzerinde büyük etkisi olan yeni teknolojik gelişmelerin başka bir örneğidir. Nesnelere artık orta düzeyde bir bilgisayara ve 3 boyutlu yazıcı satın almak için yeterli paraya sahip herkes tarafından mükemmel yakın reproduksiyonlar olarak basılabilmektedir. 3 boyutlu yazıcılar, katmanlı üretim (Additive Manufacturing) diye nitelendirilen bir üretim yöntemi ile çalışmaktadırlar. 3 boyutlu yazıcılar, dijital modelleri sanal olarak “dilimleyerek” ve bunları fiziksel bir biçimde katman oluşturarak üretim yapmaktadır. Katmanlı üretim; eksiltici üretim teknolojilerinin aksine, genellikle katmanlar halinde 3 boyutlu model verilerinden nesnelere yapmak için malzemeleri birleştirme süreci olarak ifade edilebilir. 3 boyutlu baskı teknolojileri ile yapılan üretimde birçok hammadde kullanılsa da genellikle filament diye nitelendirilen termo plastik materyaller kullanılmaktadır. Kullanıcılar, elde edilecek baskının nerede ve nasıl kullanılacağına bağlı olarak birçok filament türü içerisinde uygun olanı seçmelidirler.

3 boyutlu baskı teknolojisinin evlerde kullanıma kadar yayıldığı bu dönemde, insanların akla gelebilecek her türlü nesneyi fiziksel olarak oluşturabilmesi etik tartışmalara yol açabilmektedir. Günlük hayattaki tüm teknolojik cihazlarda olduğu gibi 3 boyutlu yazıcılarda da iyi ya da kötüye kullanım insanların inisiyatifindedir. İyi niyetli kullanıcılar bu cihazları hayatlarını kolaylaştırmak için kullanırken kötü niyetli kullanıcılar ise insanlara zarar verebilecek baskılar elde edebilmektedir. Özel tasarımlara korsan erişmekten 3 boyutlu yazıcı ile üretilmiş silahlara kadar birçok kötüye kullanım örneği mevcuttur. Bunların yanında 3 boyutlu baskı teknolojisi birçok şirketi büyük maliyetlerden kurtarabilmektedir. Bir üründen sınırlı sayıda üretim yapan şirketler enjeksiyon kalıp maliyetinden bu teknoloji sayesinde kurtulabilmektedir. Ayrıca tıp sektöründe de büyük devrim yaratan 3 boyutlu baskı teknolojisi sayesinde yapay organlar da üretilebilmektedir. Üretilen bu organlara ihtiyacı olan her insanın ulaşım ulaşamayacağı noktasında da bazı etik sorunlar ortaya çıkmaktadır. Bu bağlamda çalışmada 3 boyutlu baskı teknolojisi hakkında bilgi verilmiş, 3 boyutlu yazıcıların çalışma prensipleri anlatılmış ve çeşitli hammaddeler tanıtılmıştır. 3 boyutlu baskı teknolojisindeki öne çıkan etik sorunlar araştırılmış ve bu teknolojinin geleceği ele alınmıştır. Devletlerin bu sorunları engellemek için birtakım yeni kanunlar çıkarmaları düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: 3 Boyutlu Yazıcı; Çok Katmanlı İmalat; Etik.

ETHICAL APPROACH TO 3D PRINTING TECHNOLOGY

*Ali Yavuz¹
Emre Altınsoy²*

Many emerging technologies have the potential to revolutionize some aspects of daily life. New technological advances surround people at every stage, from autonomous driving cars to gene therapy and genomic medicine. The rapid development and integration of 3D printing is another example of new technological developments that have had a huge impact on society. Objects can now be printed as near-perfect reproductions by anyone with a mid-range computer and enough money to buy a 3D printer. 3D printers work with a production method called Additive Manufacturing. 3D printers produce by virtually “slicing” digital models and physically layering them. Additive manufacturing; Unlike subtractive manufacturing technologies, it can often be expressed as the process of combining materials to make objects from 3D model data in layers. Although many raw materials are used in production with 3D printing technologies, thermoplastic materials, which are generally described as filaments, are used. Users must select the

appropriate filament type from among many, depending on where and how the print to be obtained will be used. In this period, when 3D printing technology has spread to use at home, the fact that people can physically create any object that comes to mind can lead to ethical discussions. As with all technological devices in daily life, good or bad use in 3D printers is at the initiative of people. While well-intentioned users use these devices to make their lives easier, malicious users can obtain pressures that can harm people. There are many examples of abuse, from hacking special designs to 3D-printed weapons. In addition, 3D printing technology can save many companies from great costs. Companies that make a limited production of a product can get rid of the cost of injection molding thanks to this technology. In addition, thanks to the 3D printing technology, which has revolutionized the medical industry, artificial organs can also be produced. Some ethical problems arise at the point of whether or not every person who needs these organs can reach them. In this context, information about 3D printing technology was given in the study, the working principles of 3D printers were explained and various raw materials were introduced. Prominent ethical problems in 3D printing technology have been researched and the future of this technology has been discussed. It is thought that states will enact some new laws to prevent these problems.

Keywords: 3D Printing; Multilayer Manufacturing; Ethics.

¹Yüksek Lisans Öğrencisi, Aksaray Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, dashing425@gmail.com.

²Yüksek Lisans Öğrencisi, Aksaray Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, altinsoy268@gmail.com.

SANAT SOSYOLOJİSİ VE SOKAK SANATLARININ TOPLUMDAKİ ETKİLEŞİMLER

Mehmet Fatih Cunedioğlu'

Bu çalışma, genel anlamda sokak sanatını tarihsel süreci üzerinden sosyolojik yapısına eğilerek içerdiği yapıyı, sanatın ve sokak sanatının toplumdaki etkileşim sürecini incelemektedir. Bu etkileşimin, sosyolojik olarak, neden sanat üzerinden gerçekleşmiş olduğuna odaklanmaktadır. Yani sokak sanatının sosyolojik temelde olan işlevine bakılmaktadır. Özellikle sokak sanatında sosyolojik olarak insan yaşamına, etkileşimlerine, gündelik yaşamda alt ve üst sınıfın sokakta nasıl çatıştığına ilişkin yorumsal ifadeler, bu sınıfların sokaktaki konumları, yöneticilerin- toplumdaki diğer bireylerin sokak sanatlarına \ sanatçılara bakış açıları, icra edilen eserlerin taşıdığı mesaj verisi çalışmanın ana omurgasını içermektedir. Bu çalışma, sokak sanatlarından kesitler sunarken sanatçı kişiliği ile olaylara bakarak, sanatçıların örgütlenmesine, kamu ve özel mala neden saldırıldığını ilişkin Vandalizm'in nasıl geliştiğine, tüm bunların ekonomik temellerine de eğilmektedir. Tüm bunlar tarihsel süreç içerisinde irdelenmektedir.

Sokak sanatlarının ve sanatın toplumda yer edinmesinin başında "etkileşim", "iletişim" mekanizmaları vardır. Sanat, etkileşim ile iletişim kaygısı yoluyla yeniden üretilir. Bu anlamda sanat gündelik yaşamda haz ve görünüşün yanında iletişimi de karşımıza çıkartır. Bu çalışmanın temel iddiası sokak sanatını anlamak ve toplumsal anlamda yanlış anlaşılma sürecinin önüne geçmektir. Bu yanlış anlaşılma terörizm ile yan yanadır. Çalışmada, sanat ve sokak sanatlarının toplumdaki etkileşimleri, etkileme süreci, sokak sanatçılarının toplumdaki yeri, toplumun sanatçılara bakış açısı; eserlerin, toplumsal olarak inşa edilme sürecine dahil olma etkisi "yorumsamacı yöntem" ile incelenmektedir.

Anahtar Kelimeler: Sokak; Sokak Sanatı; Özel- Kamusal Alan; Vandalizm; Etkileşim

INTERACTIONS OF ART SOCIOLOGY AND STREET ARTS IN SOCIETY

Mehmet Fatih Cunedioğlu'

This study examines the structure, the interaction of art and street art in society, by focusing on the sociological structure of street art through its historical process in general. It focuses on why this interaction, sociologically, took place through art. In other words, the function of street art on the sociological basis is examined. Especially in street art, interpretative expressions about human life, interactions, how the lower and upper classes clash on the street in everyday life, the positions of these classes on the street, the viewpoints of the administrators and other individuals in the society on street arts/artists, the message data carried by the performed works contain the main backbone of the study. While presenting sections from street arts, this study focuses on the organization of artists, how Vandalism developed, why public and private property was attacked, and the economic bases of all these, by looking at events with the personality of an artist. All these are examined in the historical process.

There are "interaction" and "communication" mechanisms at the beginning of street arts and art's taking place in society. Art is reproduced through interaction and communication anxiety. In this sense, art presents communication as well as pleasure and appearance in daily life. The main claim of this study is to understand street art and to prevent its social misunderstanding. This misunderstanding goes hand in hand with terrorism.

In the study, the interaction of art and street arts in society, the process of influence, the place of street artists in society, society's perspective on artists; The effect of being included in the social construction process of the works is examined with the "interpretive method".

Keywords: Street; Street Art; Private-Public Space; Vandalism; Interaction

¹Lisans Öğrencisi, Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi, Fen Edebiyat Fakültesi, mfcunedi@gmail.com.

İŞ GÜCÜ PİYASASI VE GÖÇ OLGUSU

Aysel Nur Özdoğan¹

Bu Çalışma genel olarak belli dönemler içerisinde gerçekleşen göç hareketleri sonucunda toplumlarda kültürel siyasal olarak meydana gelen değişimleri ve göç edilen yerdeki ekonomik durumun değişkenliği üzerinden işgücü piyasasının nasıl değiştiği ve insanların yaşam şekilleri üzerindeki etkisine dikkat çekmektedir. Özellikle küreselleşme ile birlikte ulaşımın, iletişimin kolaylaştığı bu dönemde insanların göç etme nedenleri ve bunların doğuracağı sonuçları dikkate almaktadır. Göç edilen bölge ülke ya da şehir hakkında insanların nasıl bilgilendiği, grup halinde ya da bireysel olarak gerçekleştiren göç hareketi sonucunda varılan yerdeki insanlardan uzak, kendi kültürlerini yaşatmaya devam ettirmeleri amacıyla tek gecede, izinsiz bir şekilde oluşan gecekondulaşma veya varılan yerin kültürüne, geleneklerine uymaya çalışarak yaşamaya başlamaları sonucu kendi kültürlerini kaybetmeleri ile yaşamsal faaliyetlerinin devam ettirebilmek için çalışma hayatlarının nasıl değiştiği üzerinde durmaktadır. Bu çalışma hayatının başında düşük ücretli, iş güvenliği olmayan, sağlık açısından olumsuz kısacası İkincil işler (vasıfsız işler) gelmektedir. Bu işler için tercih edilen göçmen işçiler sonucunda bölge halkının işsiz kalması durumu gündeme gelmektedir. Bu durumda yerli halk ile göçmenler arasında kutuplaşmalar olacağı gibi vasıflı iş sahibi olan insanların da iş güvenceleri kalmamaktadır. Niğde ilinde iş bulmak için gelen göçmen işçiler ile yapılan görüşmeler sonucunda göç ve işgücü piyasasında meydana gelen gelişmeler incelenmektedir.

Anahtar Kelimeler: Göç; İş gücü piyasası; Birincil işler; İkincil işler

LABOR MARKET AND MIGRATION

Aysel Nur Özdoğan¹

This study draws attention to the cultural and political changes in societies as a result of migration movements that took place in certain periods, and how the labor market changes and its effect on people's lifestyles through the variability of the economic situation in the place of migration. It takes into account the reasons for people's migration and the consequences of these, especially in this period when transportation and communication become easier with globalization. How people are informed about the region, country or city from which they migrated, as a result of the migration movement carried out as a group or individually, in order to keep their own culture alive away from the people in the destination, squatting that occurs in a single night without permission or starting to live by trying to adapt to the culture and traditions of the destination place. It focuses on how their working lives have changed in order to continue their vital activities as a result of losing their own culture as a result. At the beginning of this working life, low wages, no job security, negative health, in short, Secondary (unskilled jobs). As a result of the migrant workers preferred for these jobs, unemployment of the people of the region comes to the fore. In this case, there will be polarization between the local people and the immigrants, and the people who have a skilled job do not have job security. As a result of interviews with immigrants and workers in Niğde province, the developments in the migration and labor market are examined.

Keywords: Immigration; Labor market; Primary jobs; Secondary jobs

¹Lisans Öğrencisi, Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi, Fen Edebiyat Fakültesi, ayselnurozdogan@gmail.com.

GELENEKSEL GENİŞ AİLE YAPISINDA YETİŞEN BİREYLERİN GELİŞİM SÜREÇLERİNİN "DİNCER AİLESİ" ÖRNEĞİ ÜZERİNDEN İNCELENMESİ

Alican Dincer'

Bu çalışmada, genel hatları ile ailenin tanımı daha iyi yapmak aile içindeki roller, ailenin genel çerçevesi ve asıl konu olan aile etrafında şekillenen çekirdek ve geniş aile tiplerinin incelenmesi esas alınmıştır. Tanımladığı bu aile yapısı içerisindeki sorunları, ailenin etnik ve kültürel yapısındaki değişiklikleri ve dönüşen aile yapısının geniş aileden çekirdek aileye dönüşümündeki sorunları ele almaktadır.

Patriarkal yapının ön plana çıkması, yani erkek egemenliğinin hakim olduğu toplumda ailede yaşanan dönüşümler ailenin form ve tanım olarak evrilme sürecini gösterecektir. Modern çekirdek aile ile geleneksel geniş aileyi birbirinden ayıran özellikler yalnızca aile üye sayısı ve içerdikleri nesillerin farkı değildir. Bu aile tipleri üretim biçimleri ve tüketim alışkanlıkları, üstlendikleri işlevler, aile içinde kadın erkek ilişkileri bakımından birbirlerinden ayrılırlar. Kırsal tarım alanlarından kentlere olan göç kentte küçük çekirdek aileyi yaratmıştır. Göç olayının aile üzerindeki etkilerine bakılmış ve ailenin kırsal alanda ve şehirde ne gibi değişimlere uğradığını dönemsel olarak incelemektedir.

Aile yapısının dönüşüme uğramasında önemli faktör olarak göç, eğitim ve bunların yanında kültürel olarak, değerlerdeki dönüşüm ailenin değişiminde etkilidir. Nesiller arası görülen değişim ailenin yapısını değişime uğratmış ve bunu da teknoloji, kültür ve bu yapıları oluşturan eğitim ve eğitilen insanların varlığı ile yapmıştır. Değerler ve inançlardaki değişimde önemli bir alana ışık tutar.

Yapılan çalışmada kuramsal alanın dışında örneklem kısmında aile monografisi ile desteklenmiş ve örnek niteliği taşıyan gerçek bir hayat hikayesinden yola çıkmıştır. Katılımcı gözlem tekniği kullanılarak bilgiler toplanmıştır. Üç kuşak arasında yapılan incelemede, nesillerin farkı, zaman ve gelenek etrafında şekillenen aileyi bulgular etrafında inceler.

Anahtar Kelimeler: Toplumsal Cinsiyet, Köyden Kente Göç, Sosyo-Ekonomik Durum, Gelenek, Kuşak-Nesil, Kadın- Erkek Eşitsizliği

EXAMINATION OF THE DEVELOPMENT PROCESSES OF INDIVIDUALS BROUGHT IN THE TRADITIONAL EXTENDED FAMILY STRUCTURE ON THE EXAMPLE OF THE "DINCER FAMILY"

Alican Dincer'

In this study, it is based on the general framework of the family, the roles in the family, the general framework of the family, and the examination of the nuclear and extended family types shaped around the main subject, the family. It deals with the problems within this family structure, the changes in the ethnic and cultural structure of the family, and the problems in the transformation of the transformed family structure from the extended family to the nuclear family.

In this study, it is aimed to better define the family in general terms and to determine the roles within the family, general framework and the nuclear and extended family types shaped around the family examination. The study deals with the problems within this family structure, the changes in the ethnic and cultural structure of the family, and the problems of the transforming family structure.

Migration, education, as an important factor in the transformation of the family structure, as well as culturally, the transformation in values are effective in the change of the family. The change seen between generations has changed the structure of the family and it has done this with technology, culture and the existence of

education and educated people that make up these structures. It sheds light on an important area of change in values and beliefs.

In the study, apart from the theoretical field, it was supported by a family monograph in the sample part and set off from a real life story that has an exemplary quality. Information was collected using the participant observation technique. In the analysis made between three generations, he examines the family, which is shaped around the difference of generations, time and tradition, around the findings.

Keywords: Gender, Rural-Urban Migration, Socio-Economic Status, Tradition, Generation-Generation, Inequality Between Men And Women

¹Lisans Öğrencisi, Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi, Fen Edebiyat, alicandncr.65@gmail.com.

ŞİDDETE MARUZ KALAN KADINLARIN ŞİDDET DENEYİMLERİ ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA : ANKARA ÖRNEĞİ

Havva Nur Karadeniz'

Bu çalışmada aile içi şiddette maruz kalan kadınların bu durumu nasıl algıladığına dair araştırma bulgularına yer verilerek kadınların bu durum karşısındaki düşünce ve tutumları anlamlandırılmaya çalışılacaktır. Çalışmanın odak noktası şiddet gören kadının şiddet sonrası durumu olacaktır.

Özellikle aile içi şiddet , geleneksel toplumun kadın ve erkek üzerine yüklediği rollerden dolayı kadın ve erkeğin aile içindeki durumu, şiddet mağduru kadının bu süreçte neler yaşadığı ve sonraki dönemlerde hayatını nasıl etkilediği, çalışmanın omurgasını oluşturacak unsurlardır. Araştırmada demografik sorulardan, şiddet sonrası aile içi durumlarla ilgili sorulara yer verileceğinden bu konunun detaylı şekilde ele alınması sağlanacaktır. Bulgularla birlikte kadına şiddet türlerine, kuramlarına ve kadına şiddetin sosyolojik temeline de yer verilmeye çalışılarak kadınlar açısından bilgi verici nitelikli bir araştırmaya ortaya konulmaya çalışılacaktır. Bunun nedeni kadınların şiddet konusunda kendilerini yalnız hissetmemelerini sağlamak bu konuda birbirlerinin sesi olmalarına yardımcı olmaktır.

Araştırmanın omurgasını oluşturacak unsurların başında şiddet gören kadının algılama süreci gelmektedir. Şiddet gören kadın bu durumu yaşadığı dönem ve sonrasında oldukça sancılı süreçler geçirmekte, evliliğinde gerek psikolojik gerek fiziki zararlar görmekte ve bu durum karşısında direnme noktasında çoğu zaman kendini yalnız hissetmektedir. Bunun nedeni ise geleneksel toplum getirisi olan öğrenilmiş çaresizliktir.

Araştırmada, yöntem olarak derinlemesine görüşmeden yararlanılacaktır. Bunun amacı olayları detaylı şekilde ele almak bizzat kadınların içinde bulunduğu durumu anlamaktır. Çalışmada Ankara'da yaşayan 10 şiddet mağduru kadın ile görüşülecektir ve kadınların şiddet sonrasındaki yaşadığı olumsuzluklar , bu durum karşısındaki hissettikleri anlaşılmasına çalışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Kadın, aile içi şiddet, şiddet mağduru kadın, şiddet algısı, şiddet türleri

A RESEARCH ON THE EXPERIENCES OF VIOLENCE BY WOMEN: THE CASE OF ANKARA

Havva Nur Karadeniz'

In this study, research findings about how women exposed to domestic violence perceive this situation will be included and it will be tried to make sense of women's thoughts and attitudes towards this situation. The focus of the study will be the post-violence situation of the woman who was subjected to violence. In particular, domestic violence, the situation of women and men in the family due to the roles traditional society imposes on women and men, what the victim of violence has experienced in this process and how it affects her life in the following periods are the elements that will form the backbone of the study. Since the research will include demographic questions and questions about domestic situations after violence, this issue will be discussed in detail. With the findings, it will be tried to include the types of violence against women, their theories and the sociological basis of violence against women, and an informative research will be tried to be put forward for women. The reason for this is to ensure that women do not feel alone about violence, and this issue is to help them be the voice of each other.

At the beginning of the elements that will form the backbone of the research is the perception process of the woman who has been subjected to violence. The woman who has been subjected to violence goes through very painful processes during and after this situation, she suffers both psychological and physical damage in

her marriage, and she often feels lonely at the point of resisting this situation. The reason for this is learned helplessness, which is a traditional society return.

In the research, in-depth interview will be used as a method. The purpose of this is to deal with the events in detail and to understand the situation of the women themselves. In the study, 10 women who are victims of violence living in Ankara will be interviewed and it will be tried to understand the negative experiences of women after violence and their feelings in this situation.

Keywords: Women, Domestic Violence, Women Victims Of Violence, Perception Of Violence, Types Of Violence

¹Lisans Öğrencisi, Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi, Fen Edebiyat Fakültesi, karadenizhavvanur112@gmail.com.

NEOLİBERALİZM VE TÜKETİM TOPLUMU BAĞLAMINDA METALAŞAN HAZIN DEĞERLENDİRİLMESİ

Öznur Çağlar¹

Çalışmada öncelikle neoliberalizm ve tüketim toplumu kavramları tanımlanmıştır. Toplumun bir kültürü olarak "tüketim" kavramı tüm perspektifleriyle neoliberal politika bağlamında tüketim toplumunun inşa süreci ve ileti görevinde reklamın rolünde metalaşan haz ile değerlendirilmiştir.

Değerlendirmenin temel savı; neo-liberalist politikanın bireylere özgürleşme mefhumunu vaad ederek tüketimi pazarlaması sürecinde bireyin sistem gereksinimlerini içselleştirmesi sonucunda tüketim toplumunun inşa sürecini başlattığıdır. Toplumun içinde bulunduğu sistemin bir parçası oluşunda "rıza mühendisliği" kavramının kan transfüzyonu görevi görmesidir. Bu sosyal inşa sürecinde birey, kendini gerçekleştirmek için hep bir metaya muhtaç konumunda yaşamını sürdürüyor. Bireyler bugün kendi ihtiyaçları olduğu yanılsamasına kapılarak sistemin ihtiyaçlarını içselleştirdikleri ve sorgulamadan tükettikleri bir replace "yerini almak" çarkının parçasını oluşturmaktadırlar. Jean Baudrillard'ın da önemle sürekli vurguladığı tüketim toplumu bağlamında geleceğe sürekli borçlanarak bugünü yaşamamızın geri dönüşü olmayan bir tükenmişliğe kapı araladığıdır. Çalışmanın odağı; günümüz toplumunu baz alarak süregelen bir tüketim çılgınlığının sonunu düşünmeden tüketimin yol açtığı durumu neoliberal sistemde işleyişini, Niğde Ömer Halisdemir üniversitesi öğrencileri bazında değerlendirmek, sosyoloji alanının gündelik yaşamımıza yaptığı mercek görevini bu konuya indirgemektir.

Anahtar Kelimeler: Neoliberalizm, Tüketim Toplumu, Meta, Haz, Yorgunluk Toplumu

EVALUATION OF COMMERCIAL PLEASURE IN THE CONTEXT OF NEOLIBERALISM AND CONSUMPTION SOCIETY

Öznur Çağlar¹

In the study, first of all, the concepts of neoliberalism and consumer society are defined. The concept of "consumption" as a culture of the society has been evaluated with all its perspectives, in the context of neoliberal policy, with the pleasure commodified in the role of advertisement in the construction process of the consumer society and in the message task. The main argument of the evaluation; neo-liberalist policy promises individuals the concept of liberation and starts the process of building a consumption society as a result of the individual's internalization of the system's needs in the process of marketing consumption. It is the concept of "consent engineering" that serves as a blood transfusion for the society to be a part of the system it is in. In this social construction process, the individual is always in need of a commodity to realize himself. Individuals today, under the illusion that they have their own needs, form part of a "replace" wheel, in which they internalize the needs of the system and consume without question. In the context of the consumer society, which Jean Baudrillard constantly emphasizes, living in the present by constantly borrowing to the future opens the door to an irreversible burnout. The focus of the study; The aim is to evaluate the situation caused by consumption in the neoliberal system, on the basis of Niğde Ömer Halisdemir University students, without thinking about the end of an ongoing consumption frenzy based on today's society, and to reduce the lens role of the sociology field to our daily life to this subject.

Keywords: Neoliberalism, Consumer Society, Commodity, Pleasure, Fatigue Society

¹Lisans Öğrencisi, Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi, Fen Edebiyat Fakültesi, oznur.caglar.18@gmail.com.

TÜRKİYE'DE MUHAFAZAKÂR KADININ GÜÇLENMESİ

Behire Bayatlıoğlu

Bu çalışma, genel olarak muhafazakâr kadınların ataerkil toplum tarafından algılanışlarını, mücadelelerini onların toplumsal değişim ve dönüşümlerinin ele alınmasına odaklanmaktadır. Toplumsal olarak muhafazakâr kadın algısı hızlı bir değişim sürecine girmiştir. Bu bağlamda hem bedensel gerçeklikleri hem de kamusal rolleri bakımında kadının görünümünün yeniden yaratılması üzerinden yeniden bir inşa sürecine girmiştir. Muhafazakâr kadın toplumsal alanda daha görünür olmakla kalmamış, toplumsal yaşamın yeni aktörleri olmaları çalışmanın ana omurgasını içermektedir. Bu çalışmanın amacı, muhafazakâr kadının güçlenmesini toplumsal, kamusal alanda ve tüketim unsuru ile ilişkisini anlamaya çalışmaktır. Çalışmada nitel araştırma yöntemi kullanılmış olup konu ile ilgili metin analizi yapılmıştır. Analizde elde edilen bilgilere göre birçok muhafazakâr düşünür, kadınların toplumsal rol ve konumlarının geleneksel çizgiden kopmaması gerektiğini ifade etmektedir. Kamusal alanda muhafazakâr kadınların olmak istemesi uzun yıllar tartışma konusu olmuştur. İktidarın değişmesiyle kadınlar kamusal alanda ve her alanda görünür hale gelmiştir. Muhafazakâr kadınların değişen yaşam ve tüketim pratikleri, toplumsal olarak önemli bir kırılmayı temsil etmektedir.

Anahtar Kelimeler: Görünürlük; Kamusal Alan; Kadının Gücü; Muhafazakarlık, Sermayenin Muhafazakarlaşması

CONSERVATIVE WOMEN

Behire Bayatlıoğlu

This study focuses on the perception of conservative women by patriarchal society in general, their struggles, and their social changes and transformations. Socially conservative perception of women has entered a period of rapid change. In this context, it has entered into a rebuilding process through the re-creation of women's appearance in terms of both their bodily realities and their public roles. Conservative women are not more formed in the field and they became a new actors of the social life. The aim of this study is to try to understand the relationship between the empowerment of conservative women in the social, public sphere and consumption factor. Qualitative research was applied in the study and a study was conducted on the subject. People who benefit from the data obtained in the analysis express their intended role and placement from the design. It has been a matter of debate for many years that conservative women want to be in the public sphere. With the change of power, women have become visible in the public sphere and in every field. In the conservative realm, life and its practices represent a rupture as a commodity.

Keywords: Visibility; Public Space; Power of Woman; Conservatism; Conservatism of Capital

¹Lisans Öğrencisi, Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi, Fen Edebiyat Fakültesi, behire21@gmail.com.

İŞ HAYATINDA DİJİTAL YAKANIN DÖNÜŞTÜRÜCÜ ETKİSİ

Samet Çelik'

Bu çalışma genel olarak kuşakların ne olduğu, hangi kuşakların olduğunu ve hangi değerlere sahip olduklarını, yaşadıkları dönem itibari ile kuşak karakterlerinin neler olduğunu ve birçok noktada giderek zamanla başkalaşmalar veya tamamen yok olmaların nasıl olduğunu anlamaya odaklanmakla birlikte özellikle haklarında pek bilgi sahibi olunmayan ve dönüştürücü etki yaratacak z kuşağının, hangi değerlere sahip olduğu ve yaşadığı tarihsel süreç içerisinde özellikle iş hayatı, aile, din vb. gibi alanlara yönelmiştir.

Toplumun özelliklerinin şekillenmesinde yaşanan dönemde meydana gelen büyük tarihi olaylar kuşakların karakterlerinin şekillenmesinde çok büyük etki etmekte. Yaşanan olaylar o dönemde yaşayan bireyleri etkilediği için aynı yıllar içerisinde yaşayan insanlara ortak sorunlar, ortak ödevler ve ortak düşünce yapısı oluşturmuştur. Şöyle ki tarihi olayları meydana getiren insanlar tarihsel süreç içerisinde o olaydan dolayı meydana gelen sonuçların neticesinde bazı sorunlarla karşılaşmış ve bu sorunlar neticesinde gerek o dönem kuşağının karakterinde, düşünce yapısında, aile, iş, okul, inanç vb. gibi yapılarda başkalaşmalar veya zamanla yok olmalar meydana gelmektedir. Bu noktada çalışmam olan z kuşağı ve genel olarak kuşak kavramının ne olduğu, hangi kuşakların olduğu ve yaşadıkları dönem farklılıklarından doğan kuşak değerleri ve birçok gelişme ile yaşanan değişikliklere karşı kuşakların karşılaştıkları sorunlar ele alınmıştır. Özel olarak çalışmamın da başlığı olan dijital yakalılar diye adlandırılan z kuşağının hangi değerlere mensup olduğu, yaşadığı dönem itibari ile diğer kuşaklarla olan farklılıkları, gelişen teknolojiler ve hızlı küreselleşme etkisiyle oluşan iş hayatındaki değişen algılar, örgütsel bağlılıkların zayıflaması veya değişmesi bu durumda işverenlerin yapması gerekenlerin ne olduğu gibi konulara yer verilmiş olup çalışma tamamen teorik olarak yapılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Kuşaklar Z Kuşağı İş Hayatı

İŞ HAYATINDA DİJİTAL YAKANINDÖNÜŞTÜRÜCÜ ETKİSİ

Samet Çelik'

This study focuses on understanding what generations are in general, which generations are and what values they have, what the characteristics of the generation are as of the period in which they live, and how they gradually change over time or disappear completely at many points. In the historical process, which values the Z generation has and lived, especially business life, family, religion, etc. focused on areas such as. The great historical events that took place in the period in which the characteristics of the society were formed have a great influence on the shaping of the characters of the generations. Since the events experienced affected the individuals living in that period, they created common problems, common duties and a common thought structure for the people living in the same years. Namely, people who brought about historical events encountered some problems as a result of the consequences of that event in the historical process, and as a result of these problems, they changed both in the character, mentality, family, work, school, belief, etc. of the generation of that period. In such structures, alterations or disappearances occur over time. At this point, the generation z, which is my thesis, and what the concept of generation is in general, which generations are and the generation values arising from the differences in the period they live in, and the problems faced by the generations against the changes experienced with many developments are discussed. In particular, the values of the Z generation, which is also called digital collars, which is also the title of my thesis, the differences with other generations as of the period in which they lived, the changing perceptions in business life caused by the effect of developing technologies and rapid globalization, the weakening or change of

organizational commitments, in this case what employers should do. and the study has been done purely theoretically.

Keywords: Kuşaklar Z Kuşağı İş Hayatı

¹Lisans Öğrencisi, Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi, Fen Edebiyat Fakültesi, sametcelikk38@gmail.com.

ÜNİVERSTELİ ÖĞRENCİLERİN GELECEK KAYGISI

Serap Yılmaz¹

Bu çalışma, Üniversite öğrencilerinin gelecek korkuları ve kaygılarını gün ışığına çıkarmayı hedeflemektedir. Bu çalışma doğrultusunda kaygı ve korkular ile yüzleşip bunların sonuçları arasındaki bağlantıları ortaya çıkaracak argümanlar geliştirilecektir. Bunları ele alarak da birçok öğrencilerin kaygıları ve kaygıların sonuçlarını ortaya çıkaracağız. Kimi öğrenciler maddi imkânların sonuçlarının yaratacağı durumdan ötürü kaygı yaşarken kimi insan da psikolojik sebepler doğrultusunda boşluğa düşeceği kaygısı içerisinde . Kimi öğrenciler ise gelecek endişeleri olduğu için ailevi imkânlarının; onların geleceğinin sağlaştıracak düzeyde olmadığı için üniversiteye, okumaya gelen öğrenciler vardır. Bu tip öğrenciler arasında umutsuzluk, kaygı düzeyindeki farklılıklar görülmektedir. Öğrencilerin; cinsiyet, eğitim, yetişmiş oldukları kültürel yapılar, aile tutumları, ailelerinin gelir düzeyleri ve coğrafi etmenlerin doğuracağı olumsuz şartlar doğrultusunda sürekli gelecek ve kaygı düzeyleri arasında farklılıklar olduğu görülmektedir. Öğrencilerin umutsuzlukları, endişeleri içinde buldukları coğrafyaya göre büyük bir farklılık gösterebilir. Kimi öğrenciler büyük şehirlerde yaşayanlar, küçük şehirlerde yaşayanlara göre, endişeleri daha azdır. Ama genel yapıda aynı sorun ile karşı karşıya kalınmıştır.

Anahtar Kelimeler: Kaygı, Korku, Gelecek, Maddiyat, Aile Baskısı,

FUTURE CONCERNS OF UNIVERSITY STUDENTS

Serap Yılmaz¹

This study aims to bring to light the future fears and concerns of University students. In line with this study, arguments will be developed to confront concerns and fears and reveal the connections between their consequences. By addressing these, we will reveal the concerns of many students and the consequences of their concerns. While some students are worried about the situation that will be created by the results of financial opportunities, some people are worried that they will fall into the void in line with psychological reasons. Some students have family opportunities because they have future concerns; There are students who come to the university to study because they are not at a level to strengthen their future. Among such students, there are differences in the level of hopelessness and anxiety. Students; It is seen that there are differences between gender, education, cultural structures they have grown up in, family attitudes, income levels of their families and continuous future and anxiety levels in line with the negative conditions that will arise from geographical factors. Students' hopelessness and worries can vary greatly according to the geography they are in. Some students who live in big cities have less anxiety than those who live in small cities. But in the general structure, the same problem was faced.

Keywords: anxiety, fear, future, financial, family pressure,

¹Yüksek Lisans Öğrencisi, Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi, Fen Edebiyat, yilmazserap219@gmail.com.

SPOR BİLİMLERİ

RAGBİ SPORCULARININ ZİHİNSEL DAYANIKLILIK VE SPORCU ÖZYETERLİKLERİNİN DEMOGRAFİK DEĞİŞKENLERE GÖRE İNCELENMESİ

*Kudbettin Uçak¹
Çalık Veli Koçak²*

Başarılı sporcuların beceri, taktik-teknik gibi özelliklerinin yanında zihinsel beceriler önemli bir etken olarak öne çıkmaktadır. Zihinsel beceriler üst düzey sporcuları birbirinden ayıran önemli özelliklerden biri olarak ifade edilmektedir. Sporcu performansını iyileştirmede özyeterlik, duygu durumu gibi zihinsel beceriler yanında zihinsel dayanıklılık önemli bir kavram olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu çalışmanın amacı Ragby sporu ile uğraşanların zihinsel dayanıklılıkları ile sporcu özyeterlikleri arasındaki ilişkileri belirlemektir. Bu amaçla tesadüfi örnekleme ile belirlenen 106 ragby sporcusundan anket formu ile veri toplanmıştır. İnternet ortamında hazırlanan ve sporculara ulaştırılan veri toplama aracı kişisel bilgi formu, zihinsel dayanıklılık ölçeği, sporcu özyeterlik envanteri olmak üzere üç kısımdan oluşmaktadır. Ragby sporcularının zihinsel dayanıklılık düzeylerini ölçmek amacıyla Altıntaş (2015) tarafından geliştirilen “Sporda Zihinsel Dayanıklılık Envanteri” kullanılmıştır. Sporda Zihinsel Dayanıklılık Envanteri 4-lü Likert tipinde olan 14 maddeden oluşmaktadır. Sporda Zihinsel Dayanıklılık Envanteri, Güven, Devamlılık ve Kontrol olmak üzere 3 alt boyuttan oluşmaktadır. 6 tane maddesi tersten puanlandıktan sonra yüksek puan yüksek zihinsel dayanıklılığı göstermektedir. Ragbi sporcularının özyeterlik düzeylerini ölçmek için Koçak (2020) tarafından geliştirilen Sporcu Özyeterlik Ölçeği kullanılmıştır. 5’li Likert tipinde ve 16 maddeden oluşan ölçek Spor dalı Yeterliği, Psikolojik Yeterlik, Profesyonel Düşünme Yeterliği ve Kişilik Yeterliği olmak üzere 4 alt boyuttan oluşmaktadır. Ölçekte yüksek puan yüksek özyeterlik düzeyini gösterecek şekilde puanlama yapılmaktadır. Elde edilen veriler tanımlayıcı istatistikler korelasyon ve bağımsız gruplar t testi ile analiz edilmiştir. Veriler SPSS 22.0 istatistik paket programı ile analiz edilmiştir, $p < 0,05$ olması istatistiksel anlamlılık düzeyi olarak kabul edilmiştir. Elde edilen bulgulara göre örneklem grubundaki ragbi sporcularının yaş ortalamasının $21,10 \pm 5,44$ olduğu, belirlenmiştir. Güven alt boyutunda erkek sporcuların kadın sporculara göre ($t=2,250$; $p < 0,05$); spor yaşı 4 ve üzeri olanların spor yaşı daha az olanlara ($t=2,793$; $p < 0,01$) göre zihinsel dayanıklılıklarının anlamlı derecede daha yüksek olduğu belirlenmiştir. Devamlılık alt boyutunda öğrenim durumu ortaöğretim olanların zihinsel dayanıklılığı öğrenim durumu yükseköğretim olanlardan anlamlı düzeyde daha yüksek ($t=2,040$; $p < 0,05$) olduğu belirlenmiştir. Ragbi sporcularının zihinsel dayanıklılıkları ile sporcu öz yeterlikleri arasında pozitif ve istatistiksel olarak anlamlı korelasyon ($r=0,589$; $p < 0,01$) olduğu görülmüştür. Ayrıca sporcuların yaşları ile zihinsel dayanıklılığın devamlılık alt boyutu arasında negatif ve istatistiksel olarak anlamlı korelasyon ($r=-0,196$; $p < 0,05$) bulunmuştur. Sonuç olarak ragbi sporcularının zihinsel dayanıklılıkları ile özyeterlikleri arasında pozitif ilişkiler olduğu söylenebilir.

Anahtar Kelimeler: Zihinsel Dayanıklılık; Ragbi Sporcusu; Sporcu Özyeterliği.

INVESTIGATION OF MENTAL TOUGHNESS AND ATHLETE SELF-EFFICACY OF RUGBY PLAYERS ACCORDING TO DEMOGRAPHIC VARIABLES

*Kudbettin Uçak¹
Çalık Veli Koçak²*

In addition to the skills, tactics - techniques of successful athletes, mental skills come to the fore as an important factor. Mental skills are expressed as one of the important features that distinguish high-level athletes from each other. In addition to mental skills such as self-efficacy and mood, mental toughness is an

important concept in improving athlete performance. The aim of this study is to determine the relationships between the mental toughness of those who are engaged in rugby sports and the athlete's self-efficacy. For this purpose, data were collected from 106 rugby athletes determined by random sampling with a questionnaire. The data collection tool prepared on the internet and delivered to the athletes consists of three parts: personal information form, mental toughness scale, and athlete self-efficacy inventory. "Mental Toughness Inventory in Sports" developed by Altıntaş (2015) was used to measure the mental toughness levels of rugby athletes. The Mental Toughness Inventory in Sports consists of 14 items of 4-point Likert type. The Mental Toughness Inventory in Sports consists of three sub-dimensions: Confidence, Continuity, and Control. After 6 items are scored in reverse, a high score indicates high mental toughness. The Athlete Self-Efficacy Scale developed by Koçak (2020) was used to measure the self-efficacy levels of rugby athletes. The 5-point Likert-type and 16-item scale consists of 4 sub-dimensions: Sportsman Competence, Psychological Competence, Professional Thinking Competence and Personality Competence. Scoring is done in a way that indicates a high self-efficacy level in the scale. The obtained data were analysed with descriptive statistics correlation and independent groups t test. Data were analysed with SPSS 22.0 statistical package program, $p < 0.05$ was accepted as statistical significance level. According to the findings, it was determined that the mean age of the rugby players in the sample group was $21,10 \pm 5,44$. In the confidence sub-dimension, male athletes compared to female athletes ($t=2.250$; $p < 0.05$); It was determined that the mental toughness of those with a sports age of 4 and above was significantly higher than those with a lower sports age ($t=2.793$; $p < 0.01$). In the continuance sub-dimension, it was determined that the mental toughness of those with secondary education level was significantly higher than those with higher education ($t=2.040$; $p < 0.05$). It has been observed that there is a positive and statistically significant correlation ($r=0.589$; $p < 0.01$) between the mental toughness of rugby players and their self-efficacy. In addition, a negative and statistically significant correlation ($r=-0.196$; $p < 0.05$) was found between the age of the athletes and the continuity sub-dimension of mental toughness. As a result, it can be said that there are positive relationships between the mental endurance of rugby players and their self-efficacy.

Keywords: Mental Toughness; Rugby; Athlete Self-efficacy.

¹Yüksek Lisans Öğrencisi, Aksaray Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, ucakkudbettin@gmail.com.

²Doç. Dr., Aksaray Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, velikocak@aksaray.edu.tr.

GENÇ ERGEN TENİSÇİLERDE GERÇEKLEŞTİRİLEN AOS TESTİNİN CİNSİYETE GÖRE KARŞILAŞTIRILMASI

Mustafa Karahan¹

Hamza Budak²

Tenis fazlaca motorik öğeyi içinde barındıran tekniğin önemli yer tuttuğu bir spor branşıdır. Bu branşta üst seviyede başarılar ulaşılabilmek için sporcuların gereken motorik özellikleri kesinlikle üst seviyede sahip olmaları beklenir. Bu motorik özelliklerde kendi aralarında iyi bir tenis performansı ortaya koyabilmek için önemlilik sırası oluşturur. Üst seviyede bir tenisçi olmayı hedefleyen erkek veya kadın sporcular çıkabilecekleri en üst derecede esnekliğe, kuvvete ve dayanıklılığa ulaşmaları gerekir. Antrenman için planlanan sürenin kayda değer bir bölümü stretching aktivitelerine ve çevikliğin daha iyi bir seviyeye çıkması için gerekmektedir. Genç sporcuların çalıştırılmasına ayrılmalıdır. Cinsiyetler arasında farkın olduğu bir spor branşı olan teniste büyüme ile beraber ortaya çıkan vücut uzuvlarındaki değişim motorik özelliklerin uygulanmasında bazı zorlukları getirmektedir. Genç sporcularda ergenlik döneminin başlamasıyla birlikte tenis sporundaki temel ve yardımcı vuruş tekniklerini cinsiyet açısından inceleyen bir çalışma bulunmadığından dolayı böyle bir çalışmaya ihtiyaç duyulmuştur. Bu nedenle bu çalışmanın amacı genç ergen tenis sporcuları tarafından gerçekleştirilen AOS (Antrenör-Oyuncu Seviyesi) testinin cinsiyetler arasında herhangi bir farklılığın olup olmadığını belirlemek için yapılmıştır. Araştırmaya TTF (Türkiye Tenis Federasyonu) amatör düzeyde mücadele eden kadın (n=10) ve erkek (n=10) kategorisinde toplam 16 amatör tenis sporcusu gönüllü olarak katılım sağlamıştır. Sporcuların gerçekleştirdiği AOS testi öncelikle kadın sporcular tarafından gerçekleştirilmiş olup daha sonra erkek sporcular ile devam etmiştir. Testten en az iki gün önce herhangi bir fiziksel aktiviteye katılmamaları ve testten en az iki saat önce ise yoğun ve yağlı besin maddelerinin tüketilmemesi yönünde tavsiye verilmiştir. Sporculara tek bir aşamada temel ve yardımcı vuruş tekniklerini içeren vole vuruşu, servis atışı, yer atışı ile sağ ve sol yer atışı vuruş puan tekniklerini içeren AOS Testi gerçekleştirilmiştir. Elde edilen verilerin istatistiksel analizi için Independent Sample T testi kullanılarak belirlenmiştir. Verilerin analizini incelendiğinde kadın ve erkek gruplarının gerçekleştirdiği vole vuruşu, servis atışı ve yer atışı teknikleri arasında önemli bir fark bulunamamıştır ($p>0.05$). Buna karşın sağdan ve soldan yapılan yer atışı vuruş tekniğinde istatistiksel olarak anlamlı bir fark tespit edilmiştir ($p<0.05$). Sonuç olarak bu çalışmada genç ergen tenis sporcularının gerçekleştirdiği teknik vuruş testlerin kadın ve erkekler sporcular arasında vole vuruşu, servis atışı ve yer atışı özelliklerinde bir farkın olmadığı ancak sağdan ve soldan yapılan yer atışı özelliğinin erkek sporcuların kadın sporculardan daha iyi olduğu sonucuna varılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Atış, AOS Testi, Cinsiyet, Tenis.

COMPARİSON OF AOS TEST PERFORMED İN YOUNG ADOLESCENT TENNİS PLAYERS BY GENDER

Mustafa Karahan¹

Hamza Budak²

Tennis is a sports branch in which the technique, which contains many motoric elements, has an important place. In order to achieve high-level success in this branch, it is expected that the athletes must have the required motor skills at a high level. These motoric features create an order of importance in order to demonstrate a good tennis performance among themselves. Male or female athletes aiming to become top-level tennis players need to reach the highest level of flexibility, strength, and endurance they can go through. A significant portion of the time planned for training should be devoted to stretching activities and training the appropriate muscle groups needed to improve agility. The change in body parts that occur with growth in tennis, which is a sports branch where there is a difference between the sexes, brings some difficulties in the

application of motoric features. Such a study was needed because there is no study examining basic and auxiliary stroke techniques in tennis with the onset of adolescence in young athletes in terms of gender. Therefore, the aim of this study was to determine whether there is any difference between the genders of the AOS (Trainer-Player Level) test performed by young adolescent tennis players. A total of 16 amateur tennis players voluntarily participated in the research in the categories of women (n=10) and men (n=10) competing at the amateur level of TTF (Turkish Tennis Federation). The AOS test performed by the athletes was first performed by female athletes and then continued with male athletes. They were advised not to participate in any physical activity at least two days before the test and not to consume dense and fatty foods at least two hours before the test. AOS Test, which includes basic and auxiliary kick techniques, volley kick, service throw, ground throw, and right and left ground throw hit point techniques, was carried out on the athletes in a single stage. It was determined by using the Independent Sample T-test for the statistical analysis of the obtained data. When the analysis of the data was examined, no significant difference was found between the volley kick, serve throw, and ground throw techniques performed by the male and female groups ($p>0.05$). On the other hand, a statistically significant difference was found in the ground throwing technique performed from the right and left ($p<0.05$). As a result, in this study, it was concluded that there was no difference in the technical hit tests performed by young adolescent tennis players in the volley hit, service throw, and ground throw characteristics between female and male athletes, but the male athletes were better than female athletes in the ground throw characteristics made from the right and left.

Keywords: Shooting, AOS Test, Gender, Tennis.

¹Prof. Dr., Dokuz Eylül Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, besyo.karahan@gmail.com.

²Arş. Gör., Aksaray Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, hamzabdk@hotmail.com.

TÜRKİYE BOKS FEDERASYONU MİLLİ TAKIM SPORCULARININ DOPİNG FARKINDALIĞI VE UYGULAMALARININ ARAŞTIRILMASI

Muhammet Can Çiftlik¹

Hacı Şükrü Taştan²

Bu araştırmada Türkiye Boks Federasyonu milli takım sporcularının doping farkındalığı ve uygulamalarının incelenmesi amaçlanmaktadır. Bu araştırma, Türkiye boks milli takımının dopingle ilgili bilgi düzeylerinin ve görüşlerinin belirlenmesi, daha sonra yetiştirilecek sporcularında bilinçlendirilmesi açısından önemli görülmektedir. Araştırma nicel araştırma deseninde ilişkisel tarama yöntemi kullanılmıştır. Araştırmada “*Doping Farkındalığı ve Bilgi Düzeyi Ölçümü Anketi*” kullanılmıştır. Araştırmaya 23 kişi katılmıştır. Araştırma, 2022 yılı Türkiye boks milli takımında yer alan sporcular üzerinde gerçekleştirilmiştir. Araştırma sonucunda elde edilen veriler analiz edilerek bulgulara ulaşılmıştır. Araştırma bulgularına göre çalışmaya katılan sporcuların %86,2’sini erkekler, %17,4’ünü kadınlar oluşturmuştur. Sporcuların eğitim durumlarına bakıldığında ise, %4,3’ü ortaokul, %47,8’i lise, %43,5’i üniversite, %4,3’ü lisansüstü eğitim sahip oldukları görülmektedir. Bu durumda araştırmaya katılan sporcuların eğitim seviyelerinin çoğunluğu lise ve üniversite mezunudur. Ankete katılan sporcuların %56,5’i 5-10 yıl, %39,1’i 11-15 yıl, %4,3’ü ise 16 yıl ve üzeri bir spor yaşına sahiptirler. Haftalık antrenman sayıları ise %69,6’sının 9 saat ve üzeri, %8,7’sinin 7-8 saat, %8,7’sinin 5-6 saat, %4,3’ünün 3-4 saat ve %8,7’sinin 2 saat ve altı olarak görülmüştür. Katılımcılar, sporcuların doping kullanımının spor dallarına göre dağılımlarını %47,8’i bireysel sporlar, %17,4’ü bütün spor branşları, %34,8’i ise performans sporları olarak değerlendirmektedir. Doping kullanımını genel olarak bireysel ve performans sporlarında yaygın olduğu görüşü araştırma bulguları ile örtüşmektedir. Araştırmaya katılan sporcular doping sözcüğünü ilk duydukları yeri ise çoğunlukla antrenman ve eğitim sahalarında antrenörlerinden ve eğitmenlerinden olarak belirtilmişlerdir. Performans artırıcı maddeleri çevrenizdeki antrenörler ve idarecilerden sporcularına kullandıranlar var mı sorusuna %39,1 hiç katılmıyorum, %17,4 katılmıyorum, %26,1 katılıyorum, %17,4 az katılıyorum, cevabı vermiştir. Performans artırıcı maddelerin kullanımında antrenör ve idarecilerin etkilerinin bulunduğu görülmektedir. Araştırmaya katılan sporcuların bugüne kadar neredeyse yarısının doping kontrolünden geçtiği görülmektedir. Ankete katılanların %87’si doping sporcular üzerinde olumsuz etki yaratır mı sorusuna evet derken %13’ü hayır cevabı vermiştir. Sporcuların çoğunluğunun dopingin performansı artırdığını düşünmesine rağmen bu maddelerin insan sağlığı üzerine olumsuz etki yaratabileceğini söylemektedirler. Sporcuların verdikleri yanıtlar değerlendirildiğinde doping maddeleriyle ilgili alınan önlemlerin yeterli seviyede olmadığı görülmektedir. Sonuç olarak; spor müsabakalarında doping maddelerinin kullanımı hem sporun ruhuna, spor etiğine aykırı bir davranış olması, hem de sporunun spor geleceğinin, sporcu sağlığının korunması için başta idareciler ve antrenörler olmak üzere tüm sporcuların bilgilendirilmesi, eğitilmesi ve bu tür maddelerin kullanımının farkındalığın oluşturulması gerekmektedir. Bu kapsamda Dünya Anti-Doping Ajansı (WADA) ve Türkiye Doping Mücadele Komisyonunun “*tüm sporcuların eşit ve adil ortamda spor yapabilmeleri için etkili eğitim, önleme ve doping kontrolü faaliyetleri aracılığıyla Türk sporunu her seviyede dopingden arındırma çalışmaları*” da bu kapsamda önemli çalışmalar olarak görülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Boks, Milli Takım, Doping, Spor.

INVESTIGATION OF DOPING AWARENESS AND PRACTICES OF TURKISH BOXING FEDERATION NATIONAL TEAM ATHLETES

Muhammet Can Çiftlik¹

Hacı Şükrü Taştan²

In this research, it is aimed to examine the doping awareness and practices of Turkish Boxing Federation national team athletes. This research is considered important in terms of determining the knowledge levels

and opinions of the Turkish national boxing team about doping, and raising the awareness of the athletes who will be trained later. Relational screening method was used in the quantitative research design of the research. “Doping Awareness and Knowledge Level Measurement Questionnaire” was used in the research. 23 people participated in the research. The research was carried out on the athletes in the 2022 Turkish boxing national team. The data obtained as a result of the research were analyzed and the findings were reached. According to the research findings, 86.2% of the athletes participating in the study were men and 17.4% were women. When the education level of the athletes is examined, it is seen that 4.3% of them have secondary school, 47.8% have high school, 43.5% have university and 4.3% have postgraduate education. In this case, the majority of the education levels of the athletes participating in the research are high school and university graduates. 56.5% of the athletes participating in the survey have a sports age of 5-10 years, 39.1% have a sports age of 11-15 years, and 4.3% have a sports age of 16 years and above. Weekly training numbers are 9 hours or more in 69.6%, 7-8 hours in 8.7%, 5-6 hours in 8.7%, 3-4 hours in 4.3% and 8% in weekly training. .7 of them were seen as 2 hours or less. Participants evaluate the distribution of doping use of athletes according to sports branches as 47.8% individual sports, 17.4% all sports branches and 34.8% performance sports. The view that doping use is common in individual and performance sports in general is in line with the research findings. The athletes participating in the research stated that the first place they heard the word doping was mostly from their trainers and trainers in the training and training fields. To the question of whether there are any coaches and managers around you who use performance enhancing substances to their athletes, 39.1% strongly disagree, 17.4% disagree, 26.1% agree, 17.4% slightly agree. It is seen that coaches and administrators have effects on the use of performance enhancing substances. It is seen that almost half of the athletes participating in the research have passed the doping control. While 87% of the respondents answered yes to the question of whether doping has a negative effect on athletes, 13% answered no. Although the majority of the athletes think that doping increases performance, they say that these substances can have a negative effect on human health. When the answers given by the athletes are evaluated, it is seen that the measures taken regarding doping substances are not at an adequate level. As a result; The use of doping substances in sports competitions should be a behavior against the spirit of sports and sports ethics, and in order to protect the future of sports and the health of the athlete, it is necessary to inform and educate all athletes, especially administrators and trainers, and to raise awareness of the use of such substances. In this context, the World Anti-Doping Agency (WADA) and the Turkish Anti-Doping Commission's efforts to purify Turkish sports from doping at all levels through effective training, prevention and doping control activities so that all athletes can do sports in an equal and fair environment are seen as important studies in this context.

Keywords: Boxing, National Team, Doping, Sports.

¹Lisans Öğrencisi, Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, can2499@outlook.com.

²Dr. Öğr. Üyesi, Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, h.sukrutastan@ohu.edu.tr.

GÖRME ENGELLİ SPORCULARIN KAYGI VE SALDIRGANLIK DÜZEYLERİNİN FARKLI DEĞİŞKENLER AÇISINDAN İNCELENMESİ

Abdullah Akbulut'

Bu araştırma görme engelli sporcuların kaygı ve saldırganlık düzeylerini farklı değişkenler açısından incelemek amacıyla gerçekleştirilmiştir. Araştırma grubunu 9'u profesyonel (%59.1) ve 13'ü amatör (%40.9) olmak üzere toplam 22 erkek Golbol sporcusu oluşturmuştur. Araştırmada veri toplama aracı olarak "Spielberger Durumluk-Sürekli Kaygı Envanteri" ve "Buss Pery Saldirganlık Ölçeği" kullanılmıştır. Verilerin analizinde sporcuların durumluk ve sürekli kaygı düzeyleri ile saldırganlık düzeylerinin belirlenmesinde tanımlayıcı istatistiklerden aritmetik ortalama ve standart sapma tekniklerinden faydalanılmıştır. Araştırmada ayrıca sporcuların durumluk ve sürekli kaygı düzeyleri ile saldırganlık düzeylerinin kariyer durumu ve eğitim düzeyi değişkenleri açısından farklılaşıp farklılaşmadığını incelemek amacıyla Mann Whitney U testi kullanılmıştır.

Araştırmada elde edilen sonuca göre görme engelli sporcuların durumluk kaygı düzeylerinin düşük seviyede, sürekli kaygı ve saldırganlık düzeylerinin orta seviyede olduğu görülmüştür. Kariyer durumu değişkeni açısından sporcuların durumluk ve sürekli kaygı düzeyleri ile saldırganlık düzeylerinde istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunamamıştır ($p>0.05$). Ancak sürekli kaygı puanlarında gözle görülür bir fark olduğu belirlenmiştir. Amatör sporcuların sürekli kaygı düzeylerinin profesyonel sporculara oranla daha yüksek olduğu görülmüştür. Eğitim düzeyi değişkeni açısından incelendiğinde de sporcuların durumluk ve sürekli kaygı düzeyleri ile saldırganlık düzeylerinde istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunamamıştır ($p>0.05$). Ancak sürekli kaygı puanlarında gözle görülür bir fark olduğu belirlenmiştir. Lise mezunu sporcuların sürekli kaygı düzeylerinin önlisans-lisans mezunu sporculara oranla daha yüksek olduğu belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Durumluk Kaygı, Sürekli Kaygı, Saldirganlık

EXAMINATION OF ANXIETY AND AGGRESSION LEVELS OF VISUALLY DISABLED ATHLETES IN TERMS OF DIFFERENT VARIABLES

Abdullah Akbulut'

This research was carried out to examine the anxiety and aggression levels of visually impaired athletes in terms of different variables. The research group consisted of a total of 22 male soccer players, 9 professional (59.1%) and 13 amateur (40.9%). "Spielberger State-Trait Anxiety Inventory" and "Buss Pery Aggression Scale" were used as data collection tools in the research. In the analysis of the data, arithmetic mean and standard deviation techniques from descriptive statistics were used to determine the state and trait anxiety levels and aggression levels of the athletes.

The Mann Whitney U test was also used in the study to examine whether the state and trait anxiety levels and aggression levels of the athletes differ in terms of career status and education level variables. According to the results obtained in the study, it was seen that the state anxiety levels of the visually impaired athletes were low, and the trait anxiety and aggression levels were moderate. In terms of career status variable, no statistically significant difference was found between the state and trait anxiety levels and aggression levels of the athletes ($p>0.05$). However, it was determined that there was a noticeable difference in trait anxiety scores. It has been observed that the trait anxiety levels of amateur athletes are higher than professional athletes. When examined in terms of the education level variable, no statistically significant difference was found in the state and trait anxiety levels and aggression levels of the athletes ($p>0.05$). However, it was

determined that there was a noticeable difference in trait anxiety scores. It has been determined that the trait anxiety levels of high school graduate athletes are higher than those of associate degree-bachelor graduates.

Keywords: State Anxiety, Trait Anxiety, Aggression

¹Yüksek Lisans Öğrencisi, Aksaray Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, abdullahakbulut707@gmail.com.

BİSİKLET SÜRME BECERİSİNİN OTİZM SPEKTRUM BOZUKLUĞU OLAN ÇOCUKLARA ETKİLERİ

Büşra Şahin'

Otizm Spektrum Bozukluğu, her 54 çocukta bir görülen, genellikle erken çocukluk döneminde sözel ya da sözel olmayan iletişim davranışlarında sınırlılık, kısıtlayıcı motor hareketler, nesnelerin amaçsız kullanımı, rutine karşı bağlılık, seslere veya kokulara karşı aşırı hassasiyet, göz temasının kurulmaması gibi belirli davranışların gözlemlenmesiyle ortaya çıkan nörogelişimsel bozukluk olarak tanımlanmaktadır (APA,2013).

Fiziksel aktivite, iskelet kasları tarafından gerçekleştirilen herhangi bir fiziksel hareket olarak tanımlanmaktadır (Caspersen ve ark.,1985). Yürüyüş yapmak, bisiklete binmek, oyun oynamak gibi etkinlikler fiziksel aktivite içerisinde değerlendirilmektedir (Skotte ve ark.,2014). Fiziksel aktiviteye katılım, bireylerin fiziksel, psikolojik ve sosyal gelişimlerine sağladığı katkılar açısından önemlidir (Bull ve ark., 2020; WHO, 2020). Fiziksel aktivite, normal gelişim gösteren bireylere sağladığı faydaların yanı sıra OSB'li bireyler için de oldukça önemli bir yere sahiptir (Sarol, 2013). Çünkü OSB'li bireyler, sosyal iletişim ve etkileşim becerilerinde yetersiz kalmaktadırlar. Fiziksel aktiviteye katılmaları, OSB'li bireylerin yineleyici davranışlarının azalmasına ve sosyal yönde gelişimlerine olumlu katkılar sağlar. Ayrıca fiziksel aktivitelerle, OSB'li bireylerde sosyal uyum düzeyinin artırılması, kendine zarar verme, saldırganlık, öfke nöbetlerinin azaltılması mümkündür (Temel ve ark., 2017).

Arslan ve İnce (2015)'nin yaptıkları çalışmada, destekleyici egzersiz programlarının ve fiziksel aktivitelerin OSB'li bireylerin hareket deneyimi kazanarak, kendi bedenlerini algılamaları, yaşadıkları ortamı tanımları ve uyum sağlamaları, sosyalleşebilmeleri, olumlu benlik duygularının artması ve daha sağlıklı bir yaşam sürmeleri açısından önem taşıdığı belirtilmiştir.

Bu çalışmada, fiziksel aktivitelerin içerisinde bulunan bisiklet sürme becerisinin, Otizm spektrum bozukluğu (OSB) olan çocuklara sağladığı olumlu etkilerinin incelenmesi amaçlanmıştır. Bu doğrultuda 2000-2021 yılları arasında bu konuyla ilgili 10 farklı araştırma incelenmiştir. Sonuçlarının betimsel olarak analizinin yapılması hedeflenmiştir.

Aybar ve Deveciler (2018)'in OSB'li çocuklarla yapmış oldukları çalışmada, öğrencilerde; problem davranışlar ve steroit hareketlerde azalma olduğu, iletişim başlatma, başlatılan iletişimi sürdürme, bedenini fark etme, bisiklet ile birlikte kendi bedenini kontrol edebilme ve öğrenci-veli arasındaki zamanı daha kaliteli geçirme gibi olumlu değişimlerin gözlemlendiği belirtilmiştir.

Tse,Anderson, Liu ve Tsui (2021)'nin OSB'lilerle yapmış oldukları çalışmada, bisiklet sürme becerisinin öğrenilmesiyle, planlama, görsel-uzamsal çalışma belleği, bilişsel esneklik ve dürtüsel tepkileri kontrol etme gibi becerilere katkı sağladığı belirtilmiştir.

Todd, Reid ve Butler (2010)'in yapmış oldukları bir diğer çalışmada, kendi kendini izleme, hedef belirleme ve kendini güçlendirme gibi öz düzenleme becerilerine ilişkin gerekli tutum ve beceriler, bisiklet programı sırasında OSB'li öğrencilere kazandırıldığı belirtilmiştir.

Ryoichiro ve ark.(2000)'in yapmış oldukları çalışmada, OSB'li çocukların görsel motor entegrasyon, görsel-mekansal algı ve üç boyutlu algı sorunları yaşadıklarını belirtip spor etkinliklerinin, OSB'li çocuklara duygusal ve sosyal faydalar sağladığı sonuçlarına ulaşılmıştır.

MacDonald, Esposito, Hauck, Jeong, Hornyak, Argento ve Ulrich (2012)'nin OSB'lilerle yapmış oldukları çalışmada, motor koordinasyonun ve sosyal iletişimin beceri edinme oranlarıyla ilişkili olduğu belirtilmiştir. OSB'li çocuklara bisiklet sürmeyi öğretmek için kısa, toplum temelli motor müdahalelerin uygulanabilirliğini ve etkililiğini ortaya koymuşlardır.

Sonuç olarak betimsel analizi yapılan çalışmalar doğrultusunda, bisiklet sürme becerisinin kazandırılmasıyla birlikte OSB'li bireylere dengede durma, el-göz koordinasyonunda artış, problem davranış sergileme sıklığında ve yoğunluğunda azalma, iletişim başlatma ve sürdürme, bedenini fark etme, kendi bedenini kontrol edebilme, Kas koordinasyon becerilerinde gelişim gösterme, refleks kazanma, ileri devinimsel hareketlerin devamlılığı ve olumlu benlik algısı gibi davranışların da kazandırılmasına fayda sağlayacağı düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Otizm Spektrum Bozukluğu, Fiziksel Aktivite, Bisiklet Sürme Becerisi

EFFECTS OF CYCLING SKILLS ON CHILDREN WITH AUTISM SPECTRUM DISORDER

Büşra Şahin'

Autism Spectrum Disorder, which is seen in every 54 children, is usually revealed in early childhood by observing certain behaviors such as limitation in verbal or non-verbal communication behaviors, restrictive motor movements, purposeless use of objects, adherence to routine, hypersensitivity to sounds or smells, and failure to make eye contact. It is defined as a neurodevelopmental disorder (APA,2013).

Physical activity is defined as any physical movement performed by skeletal muscles (Caspersen et al., 1985). Activities such as walking, cycling, playing games are considered as physical activity (Skotte et al., 2014). Participation in physical activity is important in terms of its contributions to the physical, psychological and social development of individuals (Bull et al., 2020; WHO, 2020). In addition to the benefits it provides to individuals with normal development, physical activity also has a very important place for individuals with ASD (Sarol, 2013). Because individuals with ASD are insufficient in their social communication and interaction skills. Participating in physical activity contributes positively to the reduction of repetitive behaviors of individuals with ASD and their social development. In addition, it is possible to increase the level of social cohesion in individuals with ASD, and to reduce self-harm, aggression, and tantrums with physical activities (Temel et al., 2017).

In the study conducted by Arslan and İnce(2015), it was stated that supportive exercise programs and physical activities are important for individuals with ASD to gain movement experience, to perceive their own bodies, to recognize and adapt to the environment they live in, to socialize, to increase their positive sense of self, and to lead a healthier life.

In this study, it was aimed to examine the positive effects of cycling skill, which is included in physical activities, on children with Autism Spectrum Disorder (ASD). In this direction, between the years 2000-2021, 10 different studies on this subject were examined. It is aimed to analyze the results descriptively.

In the study conducted by Aybar and Deveciler (2018) with children with ASD, in students; It has been stated that there is a decrease in problem behaviors and stereotyped movements, positive changes such as initiating communication, maintaining the initiated communication, noticing one's body, being able to control one's own body with the bicycle, and spending more quality time between students and parents.

In the study conducted by Tse, Anderson, Liu, and Tsui(2021)with ASD, it was stated that learning the bicycle riding skill contributed to skills such as planning, visuospatial working memory, cognitive flexibility, and controlling impulsive responses.

In another study conducted by Todd, Reid, and Butler(2010), it was stated that necessary attitudes and skills related to self-regulation skills such as self-monitoring, goal setting and self-empowerment were acquired by students with ASD during the cycling program.

In the study conducted by Ryoichiro et al.(2000), it was concluded that children with ASD have visual motor integration, visual spatial perception and three-dimensional perception problems and that sports activities provide emotional and social benefits to children with ASD.

In the study of MacDonald, Esposito, Hauck, Jeong, Hornyak, Argento, and Ulrich(2012) with ASD, it was stated that motor coordination and social communication were associated with skill acquisition rates. They demonstrated the feasibility and effectiveness of brief, community-based motor interventions for teaching children with ASD to ride a bicycle.

As a result, in line with the studies with descriptive analysis, individuals with ASD were able to stay in balance, increase hand-eye coordination, decrease the frequency and intensity of problem behavior, initiate and maintain communication, notice one's body, control one's own body, and improve muscle coordination skills with the acquisition of the ability to ride a bicycle. It is thought that it will also be beneficial to gain behaviors such as showing development, gaining reflexes, continuity of advanced motor movements and positive self-perception.

Keywords: Autism Spectrum Disorder, Physical Activity, Cycling

¹Yüksek Lisans Öğrencisi, Aksaray Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, sahinbs@hotmail.com.

DÜZENLİ OLARAK SPOR YAPAN VE YAPMAYAN BİREYLERİN PSİKOLOJİK İYİ OLUŞ VE POZİTİF- NEGATİF DUYGU DÜZEYLERİNİN İNCELENMESİ

*Şevval Vurgun¹
Metin Yüceant²*

Bu araştırma düzenli olarak spor yapan ve yapmayan bireylerin psikolojik iyi oluş ve pozitif- negatif duygu düzeylerini incelemek amacıyla yapılmıştır. Araştırma grubunu 150'si spor yapan, 150' si spor yapmayan olmak üzere toplam 300 birey oluşturmuştur. Araştırmada veri toplama aracı olarak “psikolojik iyi oluş ölçeği” ile “Pozitif ve Negatif Duygu Ölçeği” kullanılmıştır. Verilerin analizinde psikolojik iyi oluş ve pozitif- negatif duygu düzeylerinin saptanmasında tanımlayıcı istatistiklerden aritmetik ortalama ve standart sapma tekniklerinden faydalanılmıştır. Araştırmada bireylerin psikolojik iyi oluş ve pozitif- negatif duygu düzeylerinin düzenli olarak spor yapıp yapmama durumlarına göre farklılaşıp farklılaşmadığının belirlenmesinde t-testi kullanılmıştır. Araştırma grubunda yer alan bireylerin psikolojik iyi oluş ve pozitif- negatif duygu düzeyleri arasındaki ilişkiyi incelemek amacıyla pearson korelasyon kat sayısı analizi tekniğinden, psikolojik iyi oluşun pozitif ve negatif duygu üzerinde nasıl bir yordayıcı olduğunu belirlemek amacıyla ise çoklu regresyon tekniğinden faydalanılmıştır. Araştırma sonuçlarına göre düzenli olarak spor yapan ve yapmayan bireylerin psikolojik iyi oluş ile pozitif ve negatif duygu düzeyleri arasında anlamlı bir farklılık olduğu sonucuna varılmıştır. Düzenli olarak spor yapan bireylerin psikolojik iyi oluş ve pozitif duygu düzeylerinin spor yapmayan bireylere göre daha yüksek olduğu görülmüştür. Psikolojik iyi oluş ile pozitif duygu arasında pozitif yönlü, negatif duygu arasında ise negatif yönlü bir ilişkinin olduğu saptanmıştır. Ayrıca psikolojik iyi oluşun pozitif ve negatif duygu üzerinde güçlü bir yordayıcı olduğu tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Psikolojik İyi Oluş, Pozitif Duygu, Negatif Duygu

İNVESTİGATION OF PSYCHOLOGICAL WELL-BEING AND POSITIVE- NEGATIVE EMOTION LEVELS OF INDIVIDUALS WHO REGULARLY PLAY SPORTS AND DO NOT

*Şevval Vurgun¹
Metin Yüceant²*

This study was conducted in order to examine the psychological well-being and positive-negative emotion levels of individuals who regularly play sports and do not do so. A total of 300 individuals, 150 of whom are engaged in sports and 150 of whom are not involved in sports, made up the research group. “Psychological well-being scale” and “Positive and Negative Emotion Scale” were used as data collection tools in the study. In the analysis of the data, descriptive statistics, arithmetic mean and standard deviation techniques were used to determine psychological well-being and positive-negative emotion levels. In the study, t-test was used to determine whether the psychological well-being and positive-negative emotion levels of individuals differed according to whether they regularly played sports or not. The research group of individuals in psychological well - being, and positive-negative emotion in order to examine the relationship between levels of Pearson's correlation coefficient analysis technique, psychological well-being, positive and negative emotion in order to determine which is a predictor of how multiple regression technique has benefited from. According to the results of the research, it was concluded that there is a significant difference between the psychological well-being and the levels of positive and negative emotions of individuals who regularly play sports and Dec who do not. It has been observed that the psychological well-being and positive emotion levels of individuals who regularly play sports are higher than those who do not play sports. It has

been determined that there is a positive relationship between psychological well-being and positive emotion, and a negative relationship between negative emotion. In addition, it has been determined that psychological well-being is a strong predictor of positive and negative emotions.

Keywords: Psychological Well-Being, Positive Emotion, Negative Emotion.

¹Lisans Öğrencisi, Aksaray Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, sevvalvurgun1@gmail.com.

²Arş. Gör. Dr., Aksaray Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, metinyuceant@hotmail.com.

SPOR SPONSORLUĞUNUN TÜKETİCİ DAVRANIŞLARINA ETKİLERİNİN İNCELENMESİ

*Hacı Şükrü Taştan¹
Kader Batur²*

Bu araştırmada spor sponsorluğunun tüketici davranışlarına etkilerinin incelenmesi amaçlanmaktadır. Bu araştırma, tüketici bireylerde spor sponsorluğunun hangi nitelikte satın alma davranışını ve işletmelerin rakiplerine karşı marka farkının ortaya koyma şeklini belirlemek bakımından önemli görülmektedir. Araştırma nicel araştırma deseninde ilişkisel tarama yöntemi kullanılmıştır. Araştırmada spor sponsorluğunun tüketici davranışları üzerine etkilerinin incelenmesini içeren anket kullanılmıştır. Araştırma bulgularına göre araştırmaya %45,6'sı erkek, %54,4'ü kadın olmak üzere toplam 362 kişi katılmıştır. Araştırma, Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesinde öğrenim gören öğrenciler üzerinde gerçekleştirilmiştir. Araştırma sonucunda elde edilen veriler analiz edilerek bulgulara ulaşılmıştır. Araştırma sonuçlarına göre katılımcıların spor veya spor etkinliklerine olan ilgi düzeylerinin %58,1 ile orta, %27,2 ile yüksek, %14,7 ile ise düşük seviyede olduğu görülmüştür. Katılımcıların ilgi duyduğu spor türü %55 ile takım sporları, %36,9 ile bireysel sporlar olurken, %8,1'i sporla ilgilenmemektedir. İlgi duydukları spor branşlarını katılımcıların %39,9'u sıklıkla, %42,2'si vakit buldukça, %17,9'u ise hiç takip etmemektedir. Katılımcılar %60,5'i kendilerini sporsever, %30'u taraftar, %9,5'i ise fanatik olarak tanımlamaktadır. Sponsorluk kelimesini katılımcılar %55,5 oranında tanıtım aracı olarak ifade etmektedir. Sponsor olan firmanın imajı %91,9 oranında önemli olarak görülmektedir. Taraftarı olduğu takıma sponsor olan firmaların ürünlerini tercih etmesinde %25,1 oranında etkili olmaktadır. Fiyat ve özellikleri aynı olan iki ürün arasında kalma durumunda %57,6 oranında takımına sponsor olan firmanın ürünü tercih edilmektedir. Sponsor olan firmaya güvenin %54,6'sı tarafından arttığı şeklinde ifade edilmiştir. Spor sponsorluğu katılımcıların sürekli kullandıkları ürünü değiştirmesinde etkili olmamaktadır. Katılımcıların çoğunluğu tarafından sponsor ürünü ilk defa da tercih etme nedeni olarak görülmektedir. Sponsorluğun oyuncu ve takım başarısında yeri olduğuna %57,2'si inanmaktadır. Sponsor olan firma katılımcıların büyük bir oranının dikkatini çektiği ve sponsor firma hakkında olumlu düşünceler sağladığı belirtilmektedir. Ayrıca sponsor firmanın rakip takım sponsoru olması katılımcıların tercihini etkilemediği tespit edilmiştir. Sonuç olarak spor sponsorluğu kapsamında oyuncuya yada takıma sponsor olmanın tüketici farkındalığı yarattığı ve ürünlerin tanıtımında ve tercih edilmesinde etkili olduğu değerlendirilmektedir. Aynı zamanda spor sponsorluğunun tercih edilmesinde tüketicilerin duygusal bağ kurdukları, gönül verdikleri takımları ile birlikte işletmelerin anılmasının sponsor olan markaların hafızalarda ve gönüllerde yer almasını sağladığı, ürün tutundurma, gibi pazarlama karma stratejilerine hizmet ettiği, spor kulüplerinin de varlıklarını sürdürülebilmesi ve geleceğe taşıyabilmesi için mali kaynak oluşturması bakımından önemli olduğu, her iki taraf içinde kazan-kazan politikası ile karlı bir anlaşma olduğu değerlendirilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Sponsorluk, Spor sponsorluğu, Tüketici davranışları.

INVESTIGATION OF THE EFFECTS OF SPORTS SPONSORSHIP ON CONSUMER BEHAVIORS

*Hacı Şükrü Taştan¹
Kader Batur²*

In this study, it is aimed to examine the effects of sports sponsorship on consumer behavior. This research is considered important in terms of determining the quality of purchasing behavior of sports sponsorship in consumer individuals and the way in which businesses reveal the brand difference against their competitors. Relational screening method was used in the quantitative research design of the research. In the research, a questionnaire was used to examine the effects of sports sponsorship on consumer behavior. According to the

research findings, a total of 362 people, 45.6% male and 54.4% female, participated in the research. The research was carried out on students studying at Niğde Ömer Halisdemir University. The data obtained as a result of the research were analyzed and the findings were reached. According to the results of the research, it was seen that the level of interest of the participants in sports or sports activities was medium with 58.1%, high with 27.2%, and low with 14.7%. While the type of sport that the participants are interested in is team sports with 55%, individual sports with 36.9%, 8.1% are not interested in sports. 39.9% of the participants do not follow the sports branches they are interested in frequently, 42.2% whenever they find time, and 17.9% never follow them. 60.5% of the participants define themselves as sports fans, 30% as fans, and 9.5% as fanatics. The participants express the word sponsorship as a promotional tool at a rate of 55.5%. The image of the sponsoring company is seen as important by 91.9%. It is effective at a rate of 25.1% in the preference of the products of the companies that sponsor the team they support. In case of being between two products with the same price and features, the product of the company that sponsored my team is preferred at a rate of 57.6%. It was stated that the trust in the sponsoring company increased by 54.6%. Sports sponsorship is not effective in changing the product that the participants use constantly. It is seen by the majority of the participants as the reason for choosing the sponsor product for the first time. 57.2% of them believe that sponsorship has a place in player and team success. It is stated that the sponsor company attracts the attention of a large proportion of the participants and provides positive thoughts about the sponsor company. In addition, it was determined that the sponsor company's being the sponsor of the rival team did not affect the preference of the participants. As a result, it is considered that sponsoring a player or team within the scope of sports sponsorship creates consumer awareness and is effective in promoting and choosing products. At the same time, in the preference of sports sponsorship, consumers establish emotional bonds, commemorating the businesses with their favorite teams ensures that the sponsor brands are in the memories and hearts, serves for marketing mixed strategies such as product promotion, and creates financial resources for sports clubs to maintain their existence and carry them to the future. It is considered to be a profitable agreement with a win-win policy for both parties.

Keywords: Sponsorship, Sports sponsorship, Consumer behavior.

¹Dr. Öğr. Üyesi, Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, h.sukrutastan@ohu.edu.tr.

²Lisans Öğrencisi, Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, kaderbatur51@gmail.com.

TEKVANDOCULARDA PLİOMETRİK ANTRENMANLARIN PATLAYICI GÜCE ETKİSİ

Mesut İrge¹
Murat Ergin²

Bu çalışmanın amacı 12-14 yaş grubu aktif tekvandocuların temel motorik özelliklerini belirleyerek durum analizi yapmaktır. Çalışmada mevcut durumu ortaya çıkartmayı amaçlayan betimsel bir yöntem kullanılmıştır. Çalışmaya Aksaray ilinde özel spor salonlarına kayıtlı tekvandocular gönüllü olarak katılmıştır. Katılımcıların dikey sıçrama, durarak uzun atlama, anaerobik güç ve antropometrik (boy, kg, yaş, cinsiyet, BKİ) verileri toplanmıştır. Elde edilen verilerin betimsel analizleri ve gruplar arası karşılaştırmaları yapılmıştır. Araştırma sonucunda kadın ve erkek tekvandocuların antropometrik ve motorik özellikleri arasında fark bulunmamıştır. Cinsiyete göre antropometrik ve motorik özelliklerde farklılık yoktur. 14 yaşındaki tekvandocuların boy uzunluğu ve vücut ağırlığı değerleri 12 ve 13 yaşındaki tekvandoculardan daha yüksektir. 14 yaşındaki tekvandocuların 13 yaşındaki tekvandoculardan dikey sıçrama ve durarak uzun atlama değerleri daha yüksek bulunmuştur. 12 ve 14 yaşındaki tekvandocuların anaerobik güç değerleri 13 yaşındaki tekvandoculardan daha yüksek bulunmuştur. Deneyimli sporcuların dikey sıçrama ve durarak uzun atlama değerleri tekvando sporuna yeni başlayan sporculardan daha yüksek bulunmuştur. Deneyimli kuşaklara sahip sporcuların dikey sıçrama, durarak uzun atlama ve anaerobik güç değerleri beyaz kuşak sporculardan daha yüksektir. Boy uzunluğu, kilo ve BKİ değerlerinde kuşaklar arasında fark yoktur. Sonuç olarak 12-14 yaş grubu kadın ve erkek tekvandocuların antropometrik ve motorik özellikleri benzer olduğu görülmüştür, yaşa göre antropometrik ve motorik özelliklerin doğrusal olarak artmadığı, deneyimli tekvandocuların, tekvandoya yeni başlayanlardan motorik özelliklerinin daha iyi olduğu fakat antropometrik özelliklerinin benzer olduğu belirlenmiştir. Konu ile ilgili yapılacak araştırmalarda, daha büyük örneklem grubu ve farklı yaş gruplarıyla yapılması faydalı olabilir.

Anahtar Kelimeler: Tekvando, Antropometrik, Motor Özellik.

THE EFFECT OF PLYOMETRIC TRAININGS ON EXPLOSIVE POWER IN TAEKWONDO PLAYERS

Mesut İrge¹
Murat Ergin²

To make a situation analysis by determining the basic motoric characteristics of active taekwondo players in the 12-14 age group . A descriptive method aimed at revealing the current situation was used in the study . Taekwondo players registered in private gyms in Aksaray province participated in the study voluntarily. Vertical jump, standing long jump, anaerobic power and anthropometric (height, kg, age, gender, BMI) data of the participants were collected. Descriptive analyzes of the obtained data and comparisons between groups were made. As a result of the research, no difference was found between the anthropometric and motoric characteristics of male and female taekwondo players. There was no difference in anthropometric and motoric features according to gender . Height and body weight values of 14-year-old taekwondo players were higher than those of 12- and 13-year-old taekwondo players. Vertical jump and standing long jump values of 14-year-old taekwondo players were higher than 13-year-old taekwondo players. The anaerobic power values of 12 and 14 year old taekwondo players were found to be higher than 13 years old taekwondo players. Vertical jump and standing long jump values of experienced athletes were found to be higher than those of newcomers to taekwondo. Vertical jump, standing long jump and anaerobic power values of experienced belt athletes are higher than white belt athletes. There is no difference between generations in terms of height, weight and BMI values. As a result, anthropometric and motoric features of male and female taekwondo

players in the 12-14 age group were found to be similar, it was determined that anthropometric and motoric features did not increase linearly according to age, experienced taekwondo players had better motoric features than those who just started taekwondo, but their anthropometric characteristics were similar. It may be beneficial to conduct studies on the subject with a larger sample group and different age groups.

Keywords: Taekwondo, Anthropometric, Motor Character.

¹Yüksek Lisans Öğrencisi, Aksaray Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, irgemesut34@gmail.com.
²Doç. Dr., Aksaray Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, muratergin@aksaray.edu.tr.

SPORCULARDA ÖZ ANLAYIŞ VE BİLİŞSEL ESNEKLİK İLİŞKİSİ

*Muhammet Aslan¹
Çalık Veli Koçak²*

Öz anlayış, bireylerin kendileriyle ilgili süreç ve duygularını anlayışlarına yönelik önemli ve ölçülebilir bir niteliktir. Bilişsel esneklik ise kişinin bir göreve karşı yaklaşımını yöntemini değiştirme yeteneği olarak açıklanabilir. Her iki kavramın da sporcuların psiko-sosyal süreçleri bakımından önemli olduğu söylenebilir. Bu çalışmada, sporcularda öz anlayış ve bilişsel esneklik arasındaki ilişkinin incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırmanın örneklemini 18-28 yaşları arasındaki 178 kadın 222 erkek bireysel ve takım sporu ile uğraşan 400 sporcu katılımcı oluşturmaktadır. Veri toplama aracı olarak Kişisel Bilgi Formu, Öz Anlayış Ölçeği ve Bilişsel Esneklik Envanteri kullanılmıştır. Araştırma verilerinin normal dağılım varsayımını karşıladığı belirlenmiştir. Araştırmanın istatistiksel analizlerinde parametrik testler kullanılmış ve anlamlılık düzeyi $p<0,05$ olarak kabul edilmiştir. Araştırma sonucunda sporcularda öz anlayış ve bilişsel esnekliğin alternatifler alt boyutu arasında orta düzey olumlu yönde bir ilişki olduğu belirlenmiştir. Sporcularda öz anlayış ile bilişsel esnekliğin kontrol alt boyutu için ise orta düzey olumsuz bir ilişki olduğu belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Sporcu, Öz Anlayış, Bilişsel Esneklik

THE RELATIONSHIP BETWEEN SELF-COMPASSION AND COGNITIVE FLEXIBILITY IN ATHLETES

*Muhammet Aslan¹
Çalık Veli Koçak²*

Self understanding is an important and measurable qualification that is directed to individuals' understanding of their processes and feelings about themselves. On the other hand, cognitive flexibility can be described as the ability of an individual to change their approach and method. It can be said that both of the concepts are important in terms of athletes' psycho-social processes. In this study, the relationship between self-understanding and cognitive flexibility in athletes is aimed to be examined. The sample of this study consists of 178 women and 222 men between the ages of 18-28 , 400 athlete participants in total, who are engaged in individual and team sports. As data collection tools, Personal Information Form, Self-Compassion Scale and Cognitive Flexibility Inventory were used. It was determined that the research data met the normal distribution assumption. Parametric tests were used in the statistical analysis of the study and the significance level was accepted as $p<0.05$. As a result of the research, it was determined that there is a moderate positive relationship between the alternatives sub-dimension of self-understanding and cognitive flexibility in athletes. As for the control sub-dimension of cognitive flexibility and self-understanding in athletes, it was determined that there was a moderate negative relationship between them.

Keywords: Athlete, Self Understanding, Cognitive Flexibility

¹Yüksek Lisans Öğrencisi, Aksaray Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, m-aslan55@hotmail.com.

²Doç. Dr., Aksaray Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, velikocak@aksaray.edu.tr.

TEKNOLOJİ KULLANIMININ PANDEMİ SÜRECİNDE BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR DERSİNİN VERİMLİLİĞİNE ETKİSİ

Canan Canöz¹

Murat Ergin²

Bilim ve teknolojinin hızla gelişmesiyle hayatın her alanında olduğu gibi eğitim alanında da teknolojinin önemi git gide artmaktadır. Salgın döneminde ülkemizde eğitimin askıya alınması ve ardından uzaktan eğitime geçilmesi ile teknolojinin eğitim hayatında daha fazla yer edinmesinin önü açılırken beden eğitimi ve spor derslerinde de teknolojinin daha aktif kullanılmasını sağlamıştır. Eğitim modellerinin bilgi ve teknoloji gelişmelerine önemli miktarda yatırım ve destek yapılmış olup, beden eğitimi ve spor derslerinde de bunun örnekleri görülebilmektedir. Derslerin çoğu, teknoloji kullanımı ve beraberinde gelen daha yüksek işlem hızı ile verimliliklerini artırabilmektedir. Ancak dünyanın yaşanan karantina döneminde uyguladığı bu gibi çevrimiçi eğitim yöntemleri, beden eğitimi ve spor derslerinin verimliliklerini artıran dersler kategorisinin kapsamına alamamıştır. Beden eğitimi ve spor dersi, doğası gereği, bazen bir grup katılımcı içinde, bazen de yakın mesafeye bağlı olarak gerçekleştirilebilen belirli etkinliklere fiziksel katılımı gerektirir.

Bu araştırma, yayınlanmış çok sayıda makaleden alınan verilerin analizi ile beden eğitimi ve spor derslerinin verimliliği üzerinde teknoloji kullanımının boyutunu ortaya çıkarmayı amaçlamaktadır. Çalışma, beden eğitimi ve spor derslerinin internet bağlantısının sağlamlığı, altyapı ve teknoloji kullanımının ulaşamadığı yerler gibi birçok nedenden dolayı uzaktan eğitim modelinden olumsuz etkilendiğini açıklamaktadır. Beden eğitimi ve spor derslerinin olumsuz etkilenen yönleri şu şekilde sıralanabilir: (1) Derslerin verimsiz işlenmesi, (2) Müfredatın yetersiz olması, (3) Uygulamalı etkinliklerin yapılamamasından dolayı beceri ve yeteneklerin gelişmemesi, (4) Hareketsizlik nedeniyle obezite sorununun artması, (5) derse katılım ve derse olan istek azalır. Yaşanan bu dönüşümün olumlu yanları ise şu şekilde listelenebilir: (1) Uzaktan eğitim faaliyetlerinin sürdürülebilir modeller olduğunun kanıtlanması, (2) Teorik bilgilerin öğrencilere aktarımını kolaylaştırması, (3) Pandemi gibi olağan üstü durumların etkilerinden, hayatın akışını kısmen devam ettiren korunabilmek.

Bu araştırmanın incelediği diğer ilgili çalışmalarda yukarıda belirtilen olumsuz etkilere genel çözüm önerileri bu şekilde özetlenebilir: (1) Beden eğitimi öğretmenlerinin beden eğitimi dersinin uzaktan yürütülmesinde etkinliğini ve yeterliliğini artıracak hizmet içi eğitimlerin verilmesi, (2) Beden eğitimi ve spor dersi müfredat ve etkinliklerinin uzaktan eğitim sürecine uygun olarak yapılandırılması, (3) Uygulamaların geliştirilmesi (4) Ders içerik ve materyallerinin bu eğitimin amacına uygun olarak geliştirilmesi, (5) Ölçme ve değerlendirmede teknoloji kullanımının sağlanması, (6) Erişimi sağlamak için araştırma yapılması ve uzaktan eğitim faaliyetlerine süreklilik sağlanmalıdır.

Anahtar Kelimeler: Teknoloji, Pandemi, Beden Eğitimi ve Spor Dersi, Verimlilik

THE USE OF TECHNOLOGY IMPACT ON PHYSICAL TRAINING AND SPORTS LECTURE'S EFFICIENCY DURING THE PANDEMIC

Canan Canöz¹

Murat Ergin²

Technology has a significant place in the field of education just like in every aspect of life due to the rapid development in science and technology. The pandemic impact led the usage of technology more actively for the physical training and sports courses as all other lectures. During the pandemic, the suspension of education

in our country followed by the introduction of distance education, which provided technology to have a greater place in education life.

There have been a remarkable amount of investments and supports on informative and technological developments of educational models and it is observable in physical training and sports lectures, as well. Majority of the lectures are able to improve their efficiency with technology use and the higher bit-rate comes with it. However, the lockdowns period world recently experienced with the online educational methods, physical training and sports lectures have been outside of this lesson category. The physical training and sports lecture, by its nature, requires physical participation in certain activities that could sometimes take place within a group of participants, sometimes dependent on a close distance.

This research aims to reveal the extent of technology use on the efficiency of physical training and sports lectures by the sistematic analysis of the data taken from a number of published articles. The study explains the physical training and sports classes had been negatively influenced by the distance education model due to a number of reasons such as stability of internet connection, infrastructure and the places that technology usage can not reach out. The negatively effected aspects of the physical training and soports lectures are; (1) the lessons are taught inefficiently, (2) the curriculum is inadequate, (3) the skills and abilities have not been developed due to the inability to carry out applied activities, (4) the obesity problem increases due to inactivity, (5) the participation in the lesson and the desire for the lesson decreases. The positive ones are; (1) proving itself a sustainable model for educational activities albeit from a distance, (2) it facilitates the transfer of theoretical knowledge to students, (3) protection from diseases during the pandemic processes.

In the researches on this topic, general solution offers to the above mentioned negative impacts are; (1) providing in-service trainings that will increase the efficiency and competence of physical education teachers in conducting the physical education lesson remotely, structuring the physical education and sports lesson curriculum and activities in accordance with the distance education process, (2) developing applications and programs that will increase the efficiency and interaction of the lesson, (3) improving the course content and materials for the purpose of such education, (4) ensuring the use of technology in measurement and evaluation, (5) conducting research to ensure access and continuity to distance education activities.

Keywords: Technology, Pandemic, Physical Training And Sports Lecture, Productivity

¹Yüksek Lisans Öğrencisi, Aksaray Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, canan.canoz97@gmail.com.

²Doç. Dr., Aksaray Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, muratergin@aksaray.edu.tr.

SPORTİF REKREASYONUN YAŞLI BİREYLERİN YAŞAM DOYUMUNA OLAN ETKİSİNİN İNCELENMESİ

Necmi Çiftçi¹
Hacı Şükrü Taştan²

Bu araştırmada sportif rekreasyonun yaşlı bireylerin yaşam doyumuna olan etkisinin incelenmesi amaçlanmaktadır. Araştırma yaşlı bireylerin yaşamının yaşlılık evresinde daha iyi bir hayat geçirebilme ve yaşam doyumuna ulaşmalarında yaptıkları sportif ve fiziksel sağlık aktivitelerinin önemi, bireyin yaşantısında göstermiş olduğu değişiklikleri, seçimlerinde kişinin etik ve ahlaki değerler bulunduğu yaşlılık sürecini göz önünde bulundurularak yapılmıştır. Sportif rekreasyon yaşlı bireylerin yaşamına dair olumlu veya olumsuz yöndeki etkisi araştırılarak yaşlı bireylerin yaşam doyumlarına, fiziksel ve zihinsel sağlıklarına katkı yapması bakımından değerli görülmektedir. Araştırma nicel araştırma deseninde ilişkisel tarama yöntemi kullanılarak yapılmıştır. Araştırmada “Sportif Rekreasyonel Aktivite” ölçeği kullanılmıştır. Araştırmaya 25 erkek, 62 kadın olmak üzere toplam 87 kişi katılmıştır. Araştırma 60 yaş ve üzeri olan bireylerde uygulanmıştır. Araştırmanın sonucunda elde edilen veriler analiz edilerek bulgulara ulaşılmıştır. Araştırma sonuçlarına göre çalışmaya katılan kişilerin %28,7’si erkekler, %71,3’ü kadınlar oluşturmuştur. Kişilerin eğitim durumlarına bakıldığında ise %33,7’si ilkokul, % 50 Lise, %16,3’ü üniversite olarak belirlenmiştir. Bu durumda araştırmaya katılan kişilerin eğitim seviyelerinin çoğunluğu ilköğretim ve lise mezunu oldukları görülmektedir. Aylık gelir seviyeleri ise %54 oranıyla 4.500 ve altı TL aralığında, %23 oranıyla 4.500-7.500 TL aralığında, %16,1 oranıyla 7.500-10.000 aralığında, %6,9 oranıyla 10.000 ve üzeri gelir seviyesi aralığında farklı gelir oranlarında bir dağılım göstermektedir. Bu durumda araştırmaya katılan kişiler dar, orta, iyi ve yüksek seviyeli gelir gruplarından oluştuğunu söylenebilir. Sportif rekreasyonel aktivitelerin yaşlı bireylerin yaşam doyumuna etkisini incelenmesinde, kişilerin ekonomik durumları ve meslekleri ile ilişkisi olduğu bulunmuştur. Araştırma sonuçlarına göre, katılımcı yaşlı bireylerin “Sportif rekreasyonel aktiviteler, sağlıklı bir hayatı yaşamada büyük öneme sahiptir.” sorusuna verdiği cevaplarında %97’lik kısmı sportif rekreasyonel aktivitelerin daha sağlıklı olmalarında ve yaşam doyumuna ulaşmalarında önemli olduğu sonucu görülmüştür. Araştırmanın %3’lük kısmındaki katılımcı yaşlı bireyler ise; sportif rekreasyonel aktivitelerin yaşamlarına herhangi bir etkisinin olamayacağını belirtmiştir. Katılımcıların %68,6’sının sportif rekreasyonel aktivitelere katılmak için ekonomik durumundan fedakarlıklar yaptıkları, %74,7’sinin rekreasyon amaçlı egzersiz yaptıkları dönemde aile ilişkilerinin, %84,9’nun sosyal çevre ilişkilerinin daha iyi olduğu, %84,7’sinin rekreasyon aktivitelerinin yapıldığı günlerde streslerinin azaldığını vurgulamaktadır. Sonuç olarak; yaşlı bireylerde sedanter yaşamın artmasıyla birlikte ileri yaşların getirmiş olduğu fiziksel ve zihinsel sağlık sorunlarının azaltılmasında rekreasyon aktivitelerinin önemi hem yapılan bu araştırmada hem de alan yazında yapılan diğer araştırmalarda görülmüştür. Bu nedenle yaşlı bireylerin rekreasyonel faaliyetlerine katılımı için gerek yerel yönetimlerin gerekse gençlik spor müdürlüklerinin, yaşlı bakım evlerinin, gerekse toplumun farkındalık yaratarak rekreatif sportif aktivitelerin düzenlenmesi önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Rekreasyon, Yaşlılarda Rekreasyon, Fiziksel Aktivite

INVESTIGATION OF THE EFFECT OF SPORTS RECREATION ON LIFE SATISFACTION OF ELDERLY INDIVIDUALS

Necmi Çiftçi¹
Hacı Şükrü Taştan²

In this study, it is aimed to examine the effect of sportive recreation on life satisfaction of elderly individuals. The research was carried out by considering the importance of sportive and physical health activities for elderly individuals to have a better life in the old age period and to reach life satisfaction, the changes in the life of the individual, and the aging process in which the person's ethical and moral values are in their choices.

Sportive recreation is considered valuable in terms of contributing to the life satisfaction, physical and mental health of elderly individuals by investigating its positive or negative effects on the life of elderly individuals. The research was carried out using the relational screening method in the quantitative research design. The "Sports Recreational Activity" scale was used in the study. A total of 87 people, 25 men and 62 women, participated in the research. The research was applied to individuals aged 60 and over. The data obtained as a result of the research were analyzed and the findings were reached. According to the results of the research, 28.7% of the participants in the study were men and 71.3% were women. When the educational status of the people is examined, 33.7% of them are primary school, 50% are high school, and 16.3% are university. In this case, it is seen that the majority of the education levels of the people participating in the research are primary and high school graduates. Monthly income levels vary between 4,500 TL with 54%, between 4,500-7,500 TL with 23%, between 7,500-10,000 with 16,1%, between 10,000 and above income levels with 6,9%. In this case, it can be said that the people participating in the research consist of narrow, middle, good and high income groups. In the examination of the effect of sportive recreational activities on life satisfaction of elderly individuals, it was found that there is a relationship between the economic status and occupation of the individuals. According to the results of the research, "Sports recreational activities are of great importance in living a healthy life." In the answers given to the question, 97% of them concluded that sportive recreational activities are important in being healthier and reaching life satisfaction. Elderly individuals participating in the 3% of the study; stated that sportive recreational activities would not have any effect on their lives. 68.6% of the participants made sacrifices from their economic situation in order to participate in sportive recreational activities, 74.7% had better family relations when they exercised for recreational purposes, 84.9% had better social environment relations, 84.7% had better stresses that stress decreases on days when recreational activities are performed. As a result; The importance of recreational activities in reducing the physical and mental health problems brought by advanced age with the increase in sedentary life in elderly individuals has been seen both in this study and in other studies in the literature. For this reason, it is recommended that both local governments, youth sports directorates, elderly care homes and the society organize recreational sports activities by raising awareness for the participation of elderly individuals in recreational activities.

Keywords: Recreation, Recreation in the Elderly, Physical Activity.

¹Lisans Öğrencisi, Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, necmiben63@gmail.com.
²Dr. Öğr. Üyesi, Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, h.sukrutastan@ohu.edu.tr.

KADINLARDA DÜZENLİ FİZİKSEL AKTİVİTE ÖZ GÜVEN VE YAŞAM DOYUMU İLİŞKİSİ

*Esmâ Ece Demir¹
Çalık Veli Koçak²*

Çağımız insanı önceki dönemlerle karşılaştırıldığında birçok önemli dezavantaja sahiptir. Doğal besinlere ulaşamamak, kimyasallarca korunan paket yiyeceklerin yenmesi, kirliliği bir havanın solunması, küresel ısınma, teknoloji ile birlikte hareket etmekten uzak bir yaşam tarzının yaygınlaşması bunlardan bazılarıdır. Tüm bu olumsuz koşullar, harekete programlanmış bir vücudun sağlığını kaybetmesine, sürekliliği olan ve genellikle erken yaşlarda ölümlere sebep olan hastalıklara yakalanmasına neden olmaktadır. Bu nedenle doğal beslenme koşullarından, temiz bir çevreden ve en önemlisi hareketsiz bir yaşamdan uzak olan yani fiziksel aktivite düzeyi düşük olan her bireyin egzersiz yapması gerekmektedir. Fiziksel olarak aktif bir yaşam sürmek birçok fiziksel, bilişsel ve psikolojik hastalığın erken yaşlarda ortaya çıkmasını engellemekte, yaşam kalitesini artırmakta, yaşlılarda ve engelli bireylerde başkalarına bağımlı olmadan daha uzun ve kaliteli bir yaşam sürmeyi sağlamaktadır. Yani bedensel ve ruhsal sağlığın birçok yönü için fiziksel aktivite büyük önem taşımaktadır. Fiziksel aktivitenin psiko-sosyal yönden birçok olumlu katkı sağladığı bilinmektedir. Düzenli fiziksel aktivitenin ruhsal, bedensel, bilişsel ve sosyal sağlığımız üzerindeki etkilerinin yanında kişinin kendini iyi hissetmesi, ortama uyum sağlaması ve ortama ait hissetmesi, öz benlik, öz yeterlilik, öz güven, stresin yönetilmesi, kabul görme, yeni çevreye uyum sağlama, depresyonu azaltma, psikolojik iyi olma hali, okul, iş, aile ortamı ve sosyal uyum üzerinde de olumlu etkileri vardır. Fakat kadınların erkeklere oranla daha az fiziksel aktivite yaptığı gözlemlenmiştir. Bunun sebebi geleneksel alışkanlıklar, ev işleri, aile yapısı, çocuk sayısı ve bu çocukların ihtiyaçları, evdeki iş bölümü dağılımında büyük payın kadına düşmesi, kadının çalışma durumu gibi etkenlerdir. Bu çalışmada, kadınlarda düzenli fiziksel aktivite, özgüven ve yaşam doyumu arasındaki ilişkinin incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırmanın örneklemini Aksaray İl'inde yaşayan, 19-68 yaşları arasındaki 410 kadın katılımcı oluşturmaktadır. Veri toplama aracı olarak Kişisel Bilgi Formu, Kadın Öz Güven Ölçeği ve Yetişkin Yaşam Doyumu Ölçeği kullanılmıştır. Kadın Öz Güven Ölçeği; memnuniyet, sosyal ilişkiler, içsel öz güven, görünüş ve performans olarak 5 alt boyuttan oluşmakta, Yetişkin Yaşam Doyumu Ölçeği; genel yaşam doyumu, ilişki doyumu, benlik doyumu, sosyal çevre doyumu, iş doyumu olarak beş faktörlü bir yapı içermektedir. Araştırma verilerinin istatistiksel analizlerinde parametrik testler kullanılmış ve anlamlılık düzeyi $p < 0,05$ olarak kabul edilmiştir. Araştırma sonucunda kadınlarda fiziksel aktivite, öz güven ve yaşam doyumu arasında orta düzeyde olumlu yönde bir ilişki olduğu belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Kadın, Fiziksel Aktivite, Öz Güven, Yaşam Doyumu

REGULAR PHYSICAL ACTIVITY, CONFIDENCE AND LIFE IN WOMEN SATISFACTION RELATION

*Esmâ Ece Demir¹
Çalık Veli Koçak²*

The people of our age have many important disadvantages when compared to previous periods. Not being able to reach natural foods, eating packaged foods protected by chemicals, breathing polluted air, global warming, and the spread of a lifestyle far from acting together with technology are some of them. All these unfavorable conditions cause to the body that programmed to act, to lose its health, to suffer from persistent diseases that usually cause death at an early age. For this reason, every individual who is far from natural nutritional conditions, a clean environment and most importantly, a sedentary life, that is, with a low level of physical activity, should exercise. Leading a physically active life prevents the emergence of many physical, cognitive and psychological diseases at an early age, increases the quality of life, and ensures a longer and

quality life in the elderly and disabled individuals without being dependent on others. In other words, physical activity has great importance for many aspects of physical and mental health. It is known that physical activity provides many positive contributions in psycho-social aspects. In addition to the effects of regular physical activity on our mental, physical, cognitive and social health, feeling well, adapting to the environment and feeling oneself belonging to the environment, self-esteem, self-efficacy, self-confidence, managing stress, acceptance, adapting to the new environment, reducing depression, it also has positive effects on psychological well-being, school, work, family environment and social cohesion. However, it has been observed that women do less physical activity than men. The reason for these factors are traditional habits, housework, family structure, the number of children and the needs of these children, the large share of women in the division of labor at home, and the working status of women. In this study, it was aimed to examine the relationship between regular physical activity, self-confidence and life satisfaction in women. The sample of the study consists of 410 female participants between the ages of 19-68 living in Aksaray Province. Personal Information Form, Female Self-Confidence Scale and Adult Life Satisfaction Scale were used as data collection tools. Female Self-Confidence Scale; consists of 5 sub-dimensions as satisfaction, social relations, internal self-confidence, appearance and performance; Adult Life Satisfaction Scale includes a five-factor structure such as general life satisfaction, relationship satisfaction, self-satisfaction, social environment satisfaction, and job satisfaction. Parametric tests were used in the statistical analysis of the research data and the significance level was accepted as $p<0.05$. As a result of the research, it was determined that there was a moderate positive relationship between physical activity, self-confidence and life satisfaction in women.

Keywords: Women, physical activity, self-confidence, life satisfaction

¹Yüksek Lisans Öğrencisi, Aksaray Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, esmaecedemir@gmail.com.

²Doç. Dr., Aksaray Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, velikocak@aksaray.edu.tr.

ÜST DÜZEY HENTBOLCULARDA SPORCU ÖZ YETERLİĞİ VE STRESLE BAŞA ÇIKABİLME İLİŞKİSİ

*Sümeyye Çolak¹
Çalık Veli Koçak²*

Sporcu öz yeterliği, sporcuların kendi yeteneklerine olan inancı olarak ifade edilmektedir. Stresle başa çıkabilme ise stres faktörlerinin oluşturduğu duygusal gerilimi azaltma, yok etme ya da bu gerilime dayanma amacı ile gösterilen davranış veya duygusal tepkileri güçlendirmektir. Buradan hareketle sporcuların öz yeterlikleri ile stresle başa çıkabilme düzeyleri arasında bir ilişkinin varlığı düşünülmektedir. Bu çalışmada Türkiye Kadınlar Hentbol Süperligi ve 1.Liginde oynayan kadın hentbolcuların sporcu öz yeterlikleri ile stresle başa çıkabilme düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırmanın örneklemini 2021-2022 sezonunda Türkiye hentbol süperligi ve 1.liginde oynayan 18-42 yaşları arasındaki 205 kadın hentbolcu oluşturmaktadır. Veri toplama aracı olarak Kişisel Bilgi Formu, Sporcu Öz Yeterlik Ölçeği ve Stresle Başa Çıkma Ölçeği kullanılmıştır. Araştırma verilerinin normal dağılım varsayımını karşıladığı belirlenmiştir. Araştırma verilerinin istatistiksel analizlerinde parametrik testler kullanılmış ve anlamlılık düzeyi $p<0,05$ olarak kabul edilmiştir. Araştırma verilerinin varyans ve homojenliği kontrol edilmiş, katılımcıların frekans ve yüzde dağılımlarına bakılmış, independent samples t testi, One-Way Anova-Tukey testlerinin yanı sıra, Pearson Korelasyon Testi uygulanmıştır.

Analiz sonuçları incelendiğinde, yaş ve eğitim değişkenine göre sporcu öz yeterlik ve stresle başa çıkma tarzları arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık bulunmuştur. Sporculuk süresi değişkeninde stresle başa çıkma ve öz yeterlik düzeyleri deneyim süresi yüksek olan sporcular lehine anlamlı farklılık göstermiştir. Katılımcıların oynadıkları lig düzeyleri incelendiğinde; stresle başa çıkma tarzlarında “Boyun Eğici Yaklaşım” alt boyutu dışında ve sporcu öz yeterlik düzeyleri arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık bulunmuştur. Sporcuların milli hentbolcu olma durumlarına göre incelendiğinde ise, stresle başa çıkma tarzlarında “Kendine Güvenli Yaklaşım” ve “İyimser Yaklaşım” alt boyutları dışında istatistiksel olarak anlamlı farklılık bulunmamıştır. Öz yeterlik düzeyleri arasında ise istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık göstermiştir. Yapılan Pearson korelasyon analiz sonucunda öz yeterlik ile stresle başa çıkma tarzları ölçeğine ait beş boyut arasında yapılan korelasyon analizinin sonuçlarına göre; “Boyun Eğici Yaklaşım” tarzı hariç tüm değişkenler arasında anlamlı ilişkiler olduğu tespit edilmiştir.

Sonuç olarak kadın hentbolcularda öz yeterlik ve stresle başa çıkma tarzları kendine güvenli yaklaşım boyutu arasında pozitif yönlü ve orta düzeyli, iyimser yaklaşım ile pozitif yönlü ve orta düzeyli, çaresiz yaklaşım ile negatif yönlü ve düşük düzeyli, sosyal desteğe başvurma ile pozitif yönlü ve düşük düzeyli ilişki olduğu belirlenmiştir. Kadın hentbolculara stresle başa çıkma ve öz yeterlik konusunda destek sağlayacak eğitimler verilebilir. Bu çalışma erkek hentbolculara da uygulanıp kadın erkek karşılaştırması yapılması literatüre katkı sağlayabilir.

Anahtar Kelimeler: Kadın; Hentbol; Öz Yeterlik; Stresle Başa Çıkma

THE RELATIONSHIP BETWEEN ATHLETE SELF-EFFICACY AND COPING WITH STRESS IN SENIOR HANDBALL PLAYERS

*Sümeyye Çolak¹
Çalık Veli Koçak²*

Self-efficacy is expressed as an individual's belief in their own abilities. Coping with stress, on the other hand, is to reduce or eliminate the emotional tension created by stress factors, or to strengthen the behavior or emotional reactions shown with the aim of resisting this tension. From this point of view, it is thought that there is a relationship between the self-efficacy of the athletes and their level of coping with stress. In this study, it was aimed to examine the relationship between the self-efficacy and the level of coping with stress of the athletes playing in the Turkish Women's Handball Super League and the 1st League. The sample of the study consists of 205 female handball players between the ages of 18-42 playing in the Turkish handball super league and in the 1st league in the 2021-2022 season. Personal Information Form, Athlete Self-Efficacy Scale and Coping with Stress Scale were used as data collection tools. It was determined that the research data met the normal distribution assumption. Parametric tests were used in the statistical analysis of the research data and the significance level was accepted as $p < 0.05$. The variance and homogeneity of the research data were checked, the frequency and percentage distributions of the participants were checked, the independent samples t test, One-Way Anova-Tukey tests as well as the correlation management were applied within the scope of the relational model. When the results of the analysis were examined, a statistically significant difference was found between the self-efficacy and styles of coping with stress according to the age and education variable, as a result of the analysis made according to the demographic structures. In the variable of duration of sportsmanship, the levels of coping with stress and self-efficacy showed a significant difference in favor of the athletes with a high period of experience. When the league levels of the participants are examined; A statistically significant difference was found between the styles of coping with stress, except for the "submissive approach" sub-dimension and between the self-efficacy levels of the athletes. When the athletes were examined according to their status as national handball players, no statistically significant difference was found in their way of coping with stress, except for the "Self-Confident Approach" and "Optimistic Approach" sub-dimensions. A statistically significant difference was found between self-efficacy levels. As a result of the Pearson correlation analysis, according to the results of the correlation analysis made between the five dimensions of the scale of self-efficacy and styles of coping with stress; It has been determined that there are significant relationships between all variables except for the "submissive approach" style. As a result, there is a positive and moderate relationship between self-efficacy and stress coping styles in self-confident approach, positive and moderate relationship with optimistic approach, negative and low relationship with desperate approach, positive and low relationship between seeking social support and self-confidence in female handball players. has been found to be. Female handball players can be provided with trainings to support them in coping with stress and self-efficacy. Applying this study to male handball players and comparing men and women can contribute to the literature.

Keywords: Woman; Handball; Self Efficacy; Coping With Stress

¹Yüksek Lisans Öğrencisi, Aksaray Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, sumeyyecolak01@hotmail.com.

²Doç. Dr., Aksaray Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, velikocak@aksaray.edu.tr.

SPOR SPONSORLUĞUNDA BAHİS ŞİRKETLERİNİN KULLANILMASININ ETİK AÇIDAN İNCELENMESİ

Mustafa Canbolat¹
Hacı Şükrü Taştan²

Bu araştırmada spor sponsorluğunda bahis şirketlerinin kullanılmasının etik açıdan incelenmesi amaçlanmaktadır. Araştırmada sporda sponsor olan bahis şirketlerinin etik açıdan incelenmesi sporun toplumsal olarak sağlık ve erdemi teşvik etmesi, topluma örnek, ahlaklı bireyler yetiştirilmesi amacıyla farklı olarak bahis ve bedenen zararlı olarak nitelendirilen maddelerin ve uygulamaların sponsorluk yoluyla sporda reklam edilmesi veya sporla birlikte görünmesi toplumsal yararının göz ardı edilerek ekonomik kaygılarla yaklaşmanın değerlendirilmesi bakımından önemli olarak görülmektedir. Araştırma nicel araştırma deseninde ilişkisel tarama yöntemi kullanılmıştır. Araştırmada katılımcılara anket uygulanmıştır. Araştırmaya 259 kişi katılmıştır. Araştırma Niğde ilinde gerçekleştirilmiştir. Araştırma sonucunda elde edilen veriler analiz edilerek bulgulara ulaşılmıştır. Araştırma sonuçlarına göre çalışmaya katılan kişilerin %60,5'ini erkekler, %39,5'ini kadınlar oluşturmuştur. Kişilerin eğitim durumlarına bakıldığında ise %5,5'ini ilköğretim, %29,3'ünü lise, %22,7'si ön lisans, %40,6'sını lisans, %2'sini lisansüstü oldukları görülmektedir. Bu durumda araştırmaya katılan kişilerin eğitim seviyelerinin çoğunluğu lise, ön lisans ve lisans mezunu oldukları görülmektedir. Aylık gelir seviyeleri ise %61,4 oranıyla 4500 ve altı TL, %16,2 oranıyla 4500-7500 TL aralığında, %12,4 oranıyla 7500-10000 aralığında, %7,1 oranıyla 10000-15000 TL aralığında, %2,9 oranıyla 15000-üzeri TL aralığında farklı gelir oranlarında bir dağılım göstermektedir. Araştırmaya katılan kişilerin %57,9'u sponsor olan firmanın etik dışı olması nedeniyle reklamlarda gösterilmesinin hoş bir şey olmadığını gençler üzerinde daha etkili ve tehlikeli, bağımlılık yapacağını dikkat çekmektedir. Bireylerin %42,1'i ise spora destek olan firmaları ve onların ürününü göz önünde bulundurmayıp sporun gelişmesinde, büyümesinde ve yayılmasında çok önemli rol aldığını ve çok büyük finansman kaynağı olduğunu, sporun din, dil, ırk ayrımı yapmadan bir çatı altında toplayan bir kültür birleşmesi olarak savunmaktadır. Buna göre kişilerin spor sponsorluğunda bahis şirketlerinin kullanılmasının etik açıdan incelenmesi, seçimlerinde kişinin etik, ahlaki kültürlerini göz önüne aldığı görülmektedir. Araştırmaya katılanların %58,7'si reklamdaki ürünleri ahlaki açıdan çok doğru bulmadığını, bu ürünleri %70'nin kültürümüze çok uygun olmadığını, %71,9'unun reklamdaki ürünleri ahlaki yönden doğru bulmadığını bu ürünlerin %78,9 ile çocukları ahlâkî yönden olumsuz etkilediğini, beyan etmişlerdir. Sonuç olarak spor sponsorluğunda toplumun genelinde zararlı alışkanlıklar olarak görülen madde ve uygulamaların araştırmaya katılan bireyler tarafından çoğunlukla zararlı ve yanlış bir tutum olarak algılandığı görülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Spor, Sponsor, Etik, Ahlak.

ETHICAL EXAMINATION OF THE USE OF BETTING COMPANIES IN SPORTS SPONSORSHIP

Mustafa Canbolat¹
Hacı Şükrü Taştan²

In this research, it is aimed to examine the use of betting companies in sports sponsorship from an ethical point of view. In the study, the ethical examination of the betting companies that sponsor sports, unlike the purpose of sports to promote social health and virtue, to raise moral individuals who are examples to the society, by ignoring the total benefit of advertising or appearing together with sports by means of sponsorship of substances and applications that are considered harmful to the body and betting. It is seen as important in terms of evaluating the approach with economic concerns. Relational screening method was used in the quantitative research design of the research. In the study, a questionnaire was applied to the participants. 259 people participated in the research. The research was carried out in Niğde province. The data obtained as a

result of the research were analyzed and the findings were reached. According to the results of the research, 60.5% of the participants in the study were men and 39.5% were women. When the educational status of the people is examined, it is seen that 5.5% of them are primary school, 29.3% are high school, 22.7% are associate degree, 40.6% are undergraduate and 2% are postgraduate. In this case, it is seen that the majority of the education levels of the people participating in the research are high school, associate degree and undergraduate graduates. Monthly income levels are 4500 TL and below with 61.4%, 4500-7500 TL with 16.2%, 7500-10000 with 12.4%, 10000-15000 TL with 7.1%, 2.9% It shows a distribution in different income ratios in the range of 15000 TL and above. 57.9% of the people participating in the research draw attention to the fact that the sponsoring company is unethical, and that it is not pleasant to be shown in advertisements, it will be more effective and dangerous, addictive on young people. 42.1% of the individuals do not consider the companies that support sports and their products, and say that they play a very important role in the development, growth and spread of sports, and that it is a huge source of finance, and that sports is a cultural unification that gathers it under one roof without discriminating against religion, language or race. as defending. According to this, it is seen that the ethical examination of the use of betting companies in sports sponsorship of people takes into account the ethical and moral cultures of the person in their choices. 58.7% of the participants did not find the products in the advertisement very morally correct, 70% of them did not find these products very suitable for our culture, 71.9% of them did not find the products in the advertisement morally correct, with 78.9% of these products negatively affecting the children morally. have stated that it affects As a result, it is seen that substances and practices that are seen as harmful habits in the society in sports sponsorship are mostly perceived as harmful and wrong attitudes by the individuals participating in the research.

Keywords: Sports, Sponsor, Ethics, Ethics.

¹Lisans Öğrencisi, Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, mustafacanbolat774@gmail.com.
²Dr. Öğr. Üyesi, Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, h.sukrutastan@ohu.edu.tr.

FABRİKA ÇALIŞANLARINDA STRESLE BAŞA ÇIKMA VE İŞ-AİLE ÇATIŞMASI İLİŞKİSİ

*Zeynep Salman¹
Çalık Veli Koçak²*

Günümüzde teknolojik gelişime paralel olarak gerek çalışma hayatı, gerekse ulaşım ve serbest zaman aktiviteleri içerisinde hareketin yeri giderek azalmaya başlamış; alışverişini bile internet üzerinden yapmayı tercih eden modern toplumda, tüm dünya ve ülkemiz için fiziksel hareketsizlik önemi gittikçe artan bir halk sağlığı problemi haline gelmiştir. Fabrika çalışanları, çalışma periyodları esnasında uzun süre oturmakta ya da aynı pozisyonda çalışmaktadır. Bu nedenle, bu sektörde çalışanların sağlıklı yaşam alışkanlıklarının incelenmesi, bu ve benzeri çalışma koşullarına sahip iş yerlerinde çalışanlara yönelik etkili sağlığı geliştirme programlarının oluşturulmasında önemli bir yere sahiptir. Bu çalışma fabrika çalışanlarında fiziksel aktivitenin stresle başa çıkma tutumları ve iş aile çatışmasına etkisini incelemek için yapılacaktır. Fiziksel aktivitenin bireylerde stresle başa çıkma ve iş-aile çatışması üzerinde olumlu etkileri olduğu bilinmektedir. Buradan hareketle fiziksel aktivitenin fabrika çalışanlarında stresle başa çıkma ve iş-aile çatışması ile ilişkisi olabileceği düşünülmektedir. Bu çalışmada, fabrika çalışanlarında fiziksel aktivite, stres ile başa çıkma ve iş-aile çatışması arasındaki ilişkinin incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırmada, mevcut durumu ortaya çıkartmayı amaçlayan betimsel taramaya (survey) ve ilişkisel taramaya yönelik bir yöntem kullanılmıştır. Betimsel tarama modelleri, geçmişte ya da halen var olan bir durumu var olduğu şekliyle betimlemeyi amaçlayan araştırma yaklaşımıdır. Araştırmaya konu olan olay, birey ya da nesne kendi koşulları içinde ve olduğu gibi tanımlanmaya çalışılır. Onları, herhangi bir şekilde değiştirme, etkileme çabası gösterilmez. İlişkisel tarama modelleri ise iki ve daha çok sayıdaki değişken arasında birlikte değişim varlığını ve/veya derecesini belirlemeyi amaçlayan araştırma modelleridir. Araştırmanın örneklemini Aksaray İl'inde, 18-60 yaşları arasındaki 200 kadın 200 erkek 400 fabrika çalışanı katılımcı oluşturmaktadır. Veri toplama aracı olarak Kişisel Bilgi Formu, Stresle Başa Çıkma Yöntemleri Ölçeği ve İş-Aile Çatışması Ölçeği kullanılmıştır. Araştırma verilerinin normal dağılım varsayımını karşıladığı belirlenmiştir. Araştırmanın istatistiksel analizlerinde parametrik testler kullanılmış ve anlamlılık düzeyi $p < 0,05$ olarak kabul edilmiştir. Araştırma sonucunda fabrika çalışanlarında, stresle başa çıkma ve iş-aile çatışması arasında düşük düzeyde olumsuz yönde bir ilişki olduğu belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Fiziksel Aktivite, Stresle Başa Çıkma, İş-Aile Çatışması

RELATIONSHIP OF COPING WITH STRESS AND WORK-FAMILY CONFLICT IN FACTORY WORKERS

*Zeynep Salman¹
Çalık Veli Koçak²*

Today, parallel to the technological development, the place of movement has begun to decrease gradually in both working life, transportation and leisure activities; In the modern society, which prefers to do even shopping over the internet, physical inactivity has become a public health problem of increasing importance for the whole world and our country. Factory employees sit for a long time or work in the same position during their working periods. For this reason, examining the healthy living habits of the employees in this sector has an important place in the creation of effective health promotion programs for those working in workplaces with these and similar working conditions. This study will be conducted to examine the effects of physical activity on stress coping attitudes and work-family conflict in factory workers. It is known that physical activity has positive effects on individuals coping with stress and work-family conflict. From this point of view, it is thought that physical activity may be related to coping with stress and work-family conflict in factory workers. It is aimed to examine the relationship between family conflict. In the research, a method

for descriptive survey (survey) and relational survey aiming to reveal the current situation was used. Descriptive survey models are research approaches that aim to describe a past or present situation as it is. The event, individual or object that is the subject of the research is tried to be defined in its own conditions and as it is. No effort is made to change or influence them in any way. Relational screening models, on the other hand, are research models aiming to determine the existence and/or degree of change between two or more variables. Personal Information Form, Methods of Coping with Stress Scale and Work-Family Conflict Scale were used as data collection tools. It was determined that the research data met the normal distribution assumption. Parametric tests were used in the statistical analysis of the study and the significance level was accepted as $p<0.05$. As a result of the research, it was determined that there was a low-level negative relationship between coping with stress and work-family conflict in factory workers.

Keywords: Physical Activity, Coping With Stress, Work-Family Conflict

¹Yüksek Lisans Öğrencisi, Aksaray Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, zynpslmn4455@gmail.com.
²Doç. Dr., Aksaray Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, velikocak@aksaray.edu.tr.

BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR ÖĞRETMENLERİNİN TEKNOLOJİK PEDAGOJİK YETERLİKLERİ İLE EĞİTİM BİLİŞİM AĞI (EBA) KULLANIMINA YÖNELİK TUTUMLARI ARASINDAKİ İLİŞKİ

*Sare Kurt¹
Çalık Veli Koçak²*

Covid-19 pandemi sürecinde örgün eğitime ara verilmesi ile uzaktan eğitim süreci başlamıştır. Millî Eğitim Bakanlığı bu süreci FATİH projesi kapsamında geliştirilen, içerikleri ile etkili eğitimin destekçisi olan Eğitim Bilişim Ağı (EBA) ile yönetmiştir. EBA'nın çevrim içi eğitimi sağlayan bir eğitim teknolojisi olması teknolojik pedagojik alan bilgisi kavramının değerini ortaya çıkarmaktadır. TPAB, günümüz bilgi ve teknoloji çağında öğretmenlerin meslek hayatına önemli ölçüde etki eden bir kavramdır. Buradan hareketle TPAB yeterlikleri ile EBA kullanımına yönelik tutumları arasında bir ilişkinin olduğu düşünülmektedir. Bu çalışmada, beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin TPAB yeterlikleri ile EBA kullanımına yönelik tutumları arasındaki ilişkinin incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırmanın örneklemini 383 beden eğitimi öğretmeni oluşturmaktadır. Veri toplama aracı olarak; 16 sorudan hazırlanan Kişisel Bilgi Formu, 51 maddeden oluşan Teknolojik Pedagojik Alan Bilgisi Ölçeği ve 30 maddeden meydana gelen Eğitim Bilişim Ağı Ölçeği kullanılmıştır. Verilerin normal dağılıma sahip olup olmadığına dair çarpıklık ve basıklık değerleri kontrol edilmiştir. Çalışma değişkenlerinin istatistiği için çeşitli parametrik testler kullanılmıştır. Araştırma sonucunda beden eğitimi öğretmenlerinde TPAB yeterlikleri ve EBA'ya yönelik tutumları arasında zayıf düzeyde, olumlu yönde bir ilişki olduğu belirlenmiştir. Bunun yanında hizmet yılı yüksek olan öğretmenlerin TPAB düzeylerinin daha düşük olduğu, lisansüstü mezunu öğretmenlerin lisans mezunu öğretmenlere göre TPAB düzeylerinin yüksek olduğu, hizmet öncesi eğitim alan öğretmenlerin TPAB düzeylerinin almayanlara oranla daha düşüktür.

Anahtar Kelimeler: Beden Eğitimi, Teknolojik, Pedagojik, Eğitim, Bilişim

THE RELATION BETWEEN TECHNOLOGICAL AND PEDAGOGICAL COMPETENCES OF PHYSICAL EDUCATION TEACHERS AND THEIR ATTITUDES TOWARDS OF EDUCATIONAL INFORMATION NETWORK (EBA)

*Sare Kurt¹
Çalık Veli Koçak²*

In the Covid-19 pandemic process, distance education process has started with the Decommissioning of formal education. The Ministry of National Education managed this process with the Educational Information Network (EBA), which was developed within the scope of the FATIH project and is a supporter of effective education with its content. The fact that EBA is an educational technology that provides online education reveals the value of the concept of technological pedagogical field knowledge. TPAB is a concept that has a significant impact on the professional life of teachers in today's information and technology age. Based on this, it is thought that there is a relationship between TPAB Decencies and attitudes towards using EBA. In this study, it is aimed to examine the relationship between the physical education and sports teachers' TPAB Decencies and their attitudes towards the use of EBA. The sample of the study consists of 383 physical education teachers. As a data collection tool; A Personal Information Form prepared from 16 questions, a Technological Pedagogical Content Knowledge Scale consisting of 51 items and an Educational Information Network Scale consisting of 30 items were used. Skewness and kurtosis values were checked to see if the data had a normal distribution. Various parametric tests were used for the statistical analysis of the study variables. As a result of the research, it was determined that there is a weak and positive relationship between

TPAB Decencies and attitudes towards EBA in physical education teachers. In addition, the TPAB levels of teachers with a high service year are lower, graduate teachers have higher TPAB levels than undergraduate teachers, and the TPAB levels of teachers with pre-service education are lower than those without.

Keywords: Physical Education, Technological, Pedagogical, Education, Information Technology

¹Yüksek Lisans Öğrencisi, Hitit Üniversitesi, Lisansüstü Enstitüsü, sarekurt19@gmail.com.
²Doç. Dr., Aksaray Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, velikocak@aksaray.edu.tr.

TARİH

TARİHTEKİ İLK İMPARATOR: AKADLI SARGON

Melike Karaketir'

MÖ.3.binyıl ortalarında Kuzey Mezopotamya'ya gelen Akadlar ilk olarak Sümerlilerin hâkimiyeti altında varlığını göstermişlerdir. Bölgeye yapılan devamlı göçler sayesinde Akadların sayısı artarak devam etmiş ve bu kavim Sümer kent devletleri arasında olan anlaşmazlıklardan faydalanarak üstünlüğü sağlamıştır. Akadların bölgede tam bir hâkimiyet kurması Agadeli Sargon'un faaliyetleri neticesinde gerçekleşmiştir.

Mezopotamya coğrafyasında bir imparatorluk kuran Akadlar aynı zamanda Sargon önderliğinde dünyanın bilinen ilk imparatorluğunu da kurmuşlardır. Söz konusu olan bu kralın hayatı ve yaptığı askeri seferleri detaylı bir şekilde araştırmak amacıyla bu çalışma hazırlanmıştır.

Hazırlanan çalışmada Sargon'un doğum efsanesi, hayatı ve yazılı metinlerde yer alan Mezopotamya ve Anadolu'ya yaptığı askeri etkinlikler değerlendirilmiştir. Sargon'un doğum efsanesinin anlatıldığı tablet Westenholz tarafından yayımlanmıştır. Bu tablette, kendisinden Akad'ın güçlü kralı olarak bahseden Sargon, rahibe annesi tarafından nehre bırakılmış ve ölmemiştir. Bir bahçıvan olan Aqqi tarafından büyütülmüştür sonrasında ise Kiş kralı Urzababa'nın sakisi olmuştur. Bu dönem içerisinde Sümer kentleri arasında anlaşmazlık olduğuna değinmiştik. Bir Sümer kenti olan Umma'nın kralı Lugal-zagesi Uruk kralı Urugakina'yı yenerek bazı Sümer kentlerini ele geçirmiştir. Hakimiyet alanını genişletme çabasında bulunan Lugal-zagesi Kuzey Mezopotamya'da bulunan kentleri de egemenliği altına almak istemiştir. Bu kentlerden biri ise Kiş idi. Kiş kralı Ur-zababa'nın sakisi olan Sargon zaman içerisinde güçlenerek önemli bir konuma gelmiş ve 50 şehir prensi ile Kiş şehrine de savaş açan Lugalzagesi ile arasında üç mücadele gerçekleşmiştir. Mücadelenin sonunda Lugal-zagesi Sargon tarafından esir alınmıştır. Efsanelere göre ise Ur-zababa Sargon'un yükselişini tehlikeli bularak onu rakibi olan Lugal-zagesi'ye bir antlaşma metni götürme bahanesi ile göndermiştir. Gönderilen metnin içeriğinde ise metni getiren elçinin öldürülmesi gerektiğini belirtmiştir. Sargon ise bu girişimi fark etmiş ve Ur-zababa'dan daha erken davranarak yönetimi ele geçirmiştir. Ayriyeten Sümer Kral Listesi'nde Sargon hakkında bir metinde "Uruk silahla vuruldu; krallık Akad'a geçti. Hurma bahçıvanının evlatlığı sonra Ur-zababa'nın sakisi olan kral oldu. Akad'ı kurdu ve 56 sene idare etti." denilmektedir.

Yönetimi ele geçiren Sargon Mezopotamya coğrafyasında egemenliğini sağlamaya başlamıştır. Sargon/Şarru-kēn (MÖ.2334-2279) 53 yıl boyunca imparatorluğu yaptığı fetihler sayesinde oldukça genişletmiştir. Sargon ilk olarak Doğu'ya yönelmiştir. Burada fetihler yaptıktan sonra Batı'ya yönelmiş Anadolu'ya seferler yapmıştır. Anadolu'ya yaptığı seferler sayesinde MÖ.3.binyılın Anadolusu hakkında bilgi sahibi olduğumuz kaynaklar; Şartamhari ve Cahit Günbattı'nın yayımladığı Kültepe'den Akadlı Sargon'a ait bir tablet metinleridir. Sargon, hem fethettiği yerlerde bulunan hammadde kaynaklarından faydalanmış hem de Doğu ve Batı'ya başarılı fetihler yaparak ticaret yollarını ele geçirmiştir. Sargon'un gerçekleştirdiği fetihler sayesinde Mezopotamya'nın yeniden şekillendiğini söyleyebiliriz. Bu askeri gücün yeni bir imparatorluk kuran bir kişi tarafından hemen sağlanamayacağı düşüncesini kabul edersek Sümerliler dönemi Akad ordusu açısından bir zemin niteliği taşımaktadır.

Sargon'un ölümünden sonra kurduğu imparatorluk yaklaşık 100 yıl kadar daha etmiş ve bu imparatorluğa Mezopotamya'ya göç eden Gutiler son vermiştir. Bu çalışmada sonucunda Sargon'un hayatının yaptığı askeri etkinliklerle geçtiğine ve bu etkinlikler doğrultusunda büyük bir imparatorluk kurduğu sonucuna varılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Akad, İmparatorluk, Askeri seferler, Sargon, Yazılı belgeler

THE FIRST EMPEROR IN HISTORY: SARGON OF AKAD

Melike Karaketir¹

The Akkadians, who came to Northern Mesopotamia in the middle of the 3rd millennium BC, first showed their existence under the rule of the Sumerians. Thanks to the continuous migrations to the region, the number of Akkadians continued to increase and this tribe took advantage of the conflicts between the Sumerian city-states and gained the upper hand. The complete domination of the Akkadians in the region was realized as a result of the activities of Sargon of Agadeli. Establishing an empire in Mesopotamia, the Akkadians also established the world's first known empire under the leadership of Sargon. This study has been prepared in order to investigate in detail the life of this king and his military expeditions.

In the prepared study, the birth legend of Sargon, his life and his military activities in Mesopotamia and Anatolia in the written texts were evaluated. The tablet describing the legend of Sargon's birth was translated by Westenholz. In this tablet, Sargon, who refers to himself as the mighty king of Akkad, was left in the river by his priestess mother and did not die. He was raised by Aqqi, a gardener, and later became the cupbearer of Urzababa, king of Kish. We mentioned that there was disagreement between the Sumerian cities during this period. Lugal-zagesi, the king of Umma, a Sumerian city, defeated the Uruk king Urugakina and captured some Sumerian cities. Lugal-zagesi, who was trying to expand his domination area, also wanted to dominate the cities in Northern Mesopotamia. One of these cities was Kish. Sargon, the resident of Ur-zababa, the king of Kish, became stronger in time and became an important position, and three struggles took place between 50 city princes and Lugalzagesi, who also waged war on the city of Kish. At the end of the struggle, Lugal-zagesi was taken prisoner by Sargon. According to the legends, Ur-zababa found Sargon's rise dangerous and sent him to his rival Lugal-zagesi under the pretext of bringing a treaty text. In the content of the sent text, he stated that the ambassador who brought the text should be killed. Sargon, on the other hand, noticed this attempt and took over the administration by acting earlier than Ur-zababa. Also, in a text about Sargon in the Sumerian King List, "Uruk was struck with a gun; kingdom passed to Akkad. The date palm gardener's adopted son became king, later the cupbearer of Ur-zababa. He founded Akkad and ruled for 56 years." is called.

Sargon, who took over the administration, began to establish his dominance in the Mesopotamian geography. Sargon/Šarru-kēn (2334-2279 BC) expanded the empire considerably during 53 years, thanks to his conquests. Sargon first turned to the East. After making conquests here, he made expeditions to Anatolia, oriented to the West. The sources we have information about the Anatolia of the 3rd millennium BC, thanks to the expeditions he made to Anatolia; These are the texts of a tablet belonging to Sargon of Akkad from Kültepe, published by Şartamhari and Cahit Günbattı. Sargon both benefited from the raw material resources in the places he conquered and captured the trade routes by making successful conquests to the East and West. We can say that Mesopotamia was reshaped thanks to the conquests of Sargon. If we accept the idea that this military power cannot be provided immediately by a person who establishes a new empire, the Sumerians period is a ground for the Akkadian army. The empire he founded after Sargon's death lasted for about 100 years and the Gutians who migrated to Mesopotamia ended this empire. As a result of this study, it was concluded that Sargon's life was spent with military activities and he established a great empire in line with these activities.

Keywords: Akkad, Empire, Military campaigns, Sargon, Written documents

¹Yüksek Lisans Öğrencisi, Aksaray Üniversitesi, Fen Edebiyat Fakültesi, mkaraketir5@gmail.com.

OSMANLI DEVLETİ'NDE ÇOK EŞLİLİK (H.1111-1140/ M.1699-1728 YILLARI ARASI ANKARA, BURSA, EDİRNE, GALATA, ANTEP VE KONYA TEREKE KAYITLARINA GÖRE)

Mihriban Polat¹

Bu bildiri, XVIII. yüzyıl Osmanlı toplumunda teaddüd-i zevcât olarak ifade edilen ve bir erkeğin aynı anda birden fazla eş sahibi olması durumunu yansıtan çok eşlilik üzerinedir. Osmanlı Devleti'nde çok eşlilik var mıydı? Varsa eğer bunun yaygınlığı ve oransal olarak toplam evlilikler içerisindeki yeri neydi? Sorularına cevap aranacaktır. Çalışmanın temel amacı Osmanlı Devleti'nde çok eşliliğin mahkeme kayıtlarına nasıl yansıdığı, etkilerinin neler olduğu ve çok eşliliğin hangi oranlarda gerçekleştiğini ortaya çıkarmaktır. Bunu sağlamak için Ankara, Bursa, Edirne, Galata, Antep ve Konya Şer'iyye Sicilleri'nden yararlanılmıştır. H.1111-1140 (M.1699-1728) yılları arasında bahsi geçen Osmanlı şehirlerine ait seçili tereke kayıtları kullanılmıştır. Toplamda 717 tereke kaydı incelenmiş ve araştırmada tarama modelinden istifade edilmiştir. İlgili tereke kayıtlarında yer alan bulgular hem nitel hem de nicel açıdan değerlendirmeye tabi tutulmuştur. Osmanlı toplumunda poligaminin (çok evliliğin) yaygın olmadığı ve ancak belirli şartlarda gerçekleştiği sonucuna ulaşılmıştır. Netice olarak bu bildiriye ulaşılan sonuçlar tartışılacak ve Osmanlı'da çok eşlilik hakkında genel bir değerlendirme yapılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Evlilik, Aile, Çok Eşlilik, Teaddüd-i zevcât.

POLYGAMY IN THE OTTOMAN STATE (ACCORDİNG TO ANKARA, BURSA, EDİRNE, GALATA, ANTEP AND KONYA TEREKE TO YOUR RECORDS BETWEEN H.1111-1140/ M.1699-1728)

Mihriban Polat¹

This statement, XVIII. It is about polygamy, which is expressed as teaddüd-i zevcât in the 18th century Ottoman society and reflects the situation where a man has more than one wife at the same time. Was there polygamy in the Ottoman Empire? If yes, what was its prevalence and proportionally its place in total marriages? questions will be answered. The main purpose of the study is to reveal how polygamy was reflected in the court records in the Ottoman Empire, what its effects were and at what rate polygamy was realized. In order to achieve this, Ankara, Bursa, Edirne, Galata, Antep and Konya Şer'iyye Registers were used. Selected estate records of the mentioned Ottoman cities between H.1111-1140 (M.1699-1728) were used. In total, 717 estate records were examined and the scanning model was used in the research. The findings in the relevant estate records were evaluated both qualitatively and quantitatively. It was concluded that polygamy (polygamy) was not common in Ottoman society and it only took place under certain conditions. As a result, the results reached in this paper will be discussed and a general evaluation will be made about polygamy in the Ottoman Empire.

Keywords: Marriage, Family, Polygamy, Teaddüd-i zevcât.

¹Yüksek Lisans Öğrencisi, Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, Fen Edebiyat Fakültesi, mihriiaslann@gmail.com.

ÇİVİ YAZISI

Fatma Büşra Kurşun'

İlk insanın ortaya çıktığı günden itibaren hayat vardır. Bu insanlar ihtiyaçları halinde karşılıklı olarak çeşitli iletişim şekilleri ile anlaşarak kendilerini ifade etmişlerdir. Bu iletişimin en etkili olanı ise insanları diğer canlılardan ayıran konuşma yetisidir. Bu ilkel insanlar, barınma yerlerinde mağara duvarlarına ya da kaya üzerine resimler çizerek haberleşmeyi sağlamışlardır. Mağara resimleri ile yazı serüveninin ilk adımını atmışlardır.

Zamanla yerleşik hayata geçerek devletler kuran, sosyalleşen insan topluluklarının ihtiyaçları artmıştır. Etkileşim içerisinde olan toplum karışıklıkların meydana gelmesi ile sesleri sembol ve şekillere dönüştürerek yazı meydana gelmiştir. Bu sayede insanları gelenekleri, kültürleri ve tecrübeleri gelecek kuşaklara aktararak kalıcılığı ve kanıtlanabilirliği sağlanmıştır. Yazı, dünya tarihi adına büyük bir keşiftir. Yazıdan önce yaşamın olmasına rağmen tarih yazı ile başlatılmıştır. Böylece insanlığın geçirdiği devirler tarih öncesi ve tarihi devirler olmak üzere iki kısma ayrılmıştır.

Dünyadaki büyük keşif olan yazının mucidi Sümerler, MÖ 4. bin yılda Güney Mezopotamya'daki Uruk kentinde yazıyı bulmuştur. Nereden geldikleri tam olarak bilinmeyen Sümerler Mezopotamya'ya gelerek yerleşmişlerdir. Mezopotamya'yı geliştirerek krallıklarla yönetilen şehir devletleri haline getirmişlerdir. Teokratik bir yönetim şekli olan Sümerler için tanrılar yeryüzünün mutlak hakimidir. Krallar ise tanrıların seçtikleri dini ve idari direktörlerdir. Temel geçim kaynakları tarım ve hayvancılık ile buna bağlı olarak ticarettir. Halkın ürettiği mal ve ürünler tapınak ve sarayda toplanırdı. Sarayın ihtiyaçları karşılansın geriye kalan ürünler halka dağıtılabırdı. Tapınaklarda toplanılan mal ve ürünler, kimin ne getirdiği ya da kime ne kadar verildiği karışıklığa uğramıştı. Bu nedenle bu mal ve ürünlerin tapınak görevlileri tarafından semboller şeklinde listeleri tutularak kayıt altına alınmıştır. Ürünlerin çeşitliliği ve miktarının artması ile sembollerin yerini farklı türlerdeki resimsel çizgiler almıştır. Böylece çivi yazısı doğmuştur.

Coğrafi Keşifler ile birlikte 17. yüzyılda Avrupalı gezginlerin, Ahamenid sülalesi dönemine ait Persli kralların kayalara oyulmuş kabartmalarını ve yazıtlarını ziyaret etmeye başlamışlardır. Bu ziyaretler ile kabartmalardaki yazının farkına varılmıştır. Bu farkındalığı ortaya çıkararak çivi yazılı yazıtlar hakkında 1621'de ilk kaleme alan kişi Pietro dalle Valle'dir. 1686'da Engelbert Kämpfer, cuneatae "çivi biçimli" benzetmesi ile çivi yazısı adını vermiştir. Carsten Niebuhr ise 1765'te İran'a Persepolis'e giderek çivi yazısını çözülmesini sağlamıştır. Rawlinson, çivi yazısını tamamını okumayı başaran kişidir.

Bu çalışmadaki amaç, çivi yazısının keşif ve çözülme serüveni, nereye ve ne şekilde yazıldığı, bulunan ilk çivi yazılı tabletlerin içerikleri ve tarihsel gelişimini ele almaktır. Ayrıca çivi yazısının uygulandığı diller olarak; Sümerce, Akadça, Eblaca, Hurrice, Hititçe, Urartuca, Ugarit Dili ve Eski Persçe incelenecektir. Bu bağlamda elde edilen bilgiler ile yazının dünya tarihindeki yeri ve önemi değerlendirilecektir.

İnsanlığın var oluşundan bu yana gerek haberleşme gerekse yaptıklarını kayıt altına alma gereksinimleri vardır. Paleolitik dönemdeki mağara resimleri ile başlayarak, ekonomik kargaşalığı çözmek isteyen Sümerlerin çivi yazısı keşfi ile günümüzdeki yazının serüveni her dönemde gelişmiştir. Halen de gelişmektedir. Geçmişten günümüze en etkili, kalıcı ve kanıtlanabilir olan yazının buluşu, insanlık için büyüktür.

Anahtar Kelimeler: Çivi Yazısı, Sümerler, Kil Tabletler, Çivi Yazısının Keşfi, Çivi Yazısının Çözülmesi.

CUNEIFORM

Fatma Büşra Kurşun¹

There has been life since the first man appeared. These people, in case of need, expressed themselves by mutually agreeing with various forms of communication. The most effective of this communication is the ability to speak, which distinguishes humans from other living things. These primitive peoples provided communication by drawing pictures on cave walls or rocks in their shelters. They took the first step of the adventure of writing with cave paintings. In time, the needs of human societies that established states by sedentary life and socialized increased. With the occurrence of confusion in the interacting community, writing has emerged by transforming sounds into symbols and shapes. In this way, its people, traditions, cultures and experiences have been transferred to future generations, ensuring their permanence and provability. Writing is a great discovery in the name of world history. Although there was life before writing, history started with writing. Thus, the epochs of humanity are divided into two parts as prehistoric and historical epochs. The Sumerians, the inventor of writing, which is the greatest discovery in the world, found writing in the city of Uruk in Southern Mesopotamia in the 4th millennium BC. The Sumerians, whose origin is not known exactly, came and settled in Mesopotamia. They developed Mesopotamia and turned it into city-states ruled by kingdoms. For the Sumerians, who were a theocratic form of government, the gods were the absolute rulers of the earth. Kings are religious and administrative directors chosen by the gods. The main sources of livelihood are agriculture and animal husbandry and, accordingly, trade. The goods and products produced by the people were gathered in the temple and palace. The needs of the palace were met and the remaining products were distributed to the public. The goods and products collected in the temples were confused as to who brought what or how much was given to whom. For this reason, these goods and products were recorded by the temple officials by keeping their lists in the form of symbols. With the increase in the variety and quantity of products, symbols have been replaced by pictorial lines of different types. Thus, cuneiform was born. Along with the Geographical Discoveries, in the 17th century, European travelers began to visit the rock-cut reliefs and inscriptions of Persian kings belonging to the Achaemenid dynasty. With these visits, the writing on the reliefs was noticed. By revealing this awareness, Pietro dalle Valle was the first to write about the cuneiform inscriptions in 1621. In 1686, Engelbert Kämpfer named the cuneatae cuneiform by analogy with the "cuneiform". Carsten Niebuhr, on the other hand, went to Persepolis in Iran in 1765 and had the cuneiform deciphered. Rawlinson is the person who managed to read the entire cuneiform. The purpose of this study is to discuss the discovery and dissolution adventure of cuneiform, where and how it was written, the contents and historical development of the first cuneiform tablets found. In addition, as the languages in which cuneiform is applied; Sumerian, Akkadian, Eblaca, Hurrigan, Hittite, Urartian, Ugaritic and Old Persian were studied. With the information obtained in this context, the place and importance of writing in world history has been evaluated. Since the existence of humanity, there is a need for both communication and recording what they have done. Starting with the cave paintings in the Paleolithic period, the adventure of today's writing has developed in every period with the discovery of cuneiform writing by the Sumerians who wanted to solve the economic turmoil. It is still developing. The invention of writing, which is the most effective, permanent and provable from the past to the present, is great for humanity.

Keywords: Cuneiform, Sumerians, Clay Tablets, Discovery of Cuneiform, Decoding of Cuneiform.

¹Yüksek Lisans Öğrencisi, Aksaray Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, busra.yaplan.94@gmail.com.

NEVŞEHİR BÖLGESİNDE HORASAN ERENLERİNİN TÜRBE VE YATIRLARI

*Metin Çali'
İlgar Baharlu'*

Çeşitli nedenlerden dolayı anavatanları Türkistan'dan göçler başlayınca dünyanın değişik yerlerine özellikle de batıya doğru göç eden Türkler, Müslüman olduktan sonra da bu göçleri devam ettirmişlerdir. Bu süreçte tarih boyunca gittikleri yerlerde pek çok devlet kurmuş, göç ettikleri yerlerde kendi medeniyetini tesis ederken diğer medeniyetlere de tesir etmeyi başarmış bir millet olarak tarih sahnesinde kendini konumlandırmışlardır. Özellikle Selçuklular zamanında 1071 Malazgirt zaferinden sonra Anadolu'ya büyük göç dalgaları halinde gelmeye başlamışlardır. Doğudan Batıya doğru olan Oğuz göçleri Osmanlılar döneminde de devam etmiştir. Oğuzlar, Anadolu'ya çadırlarıyla, sürüleriyle bir daha dönmek üzere gelmişlerdir. Önce Selçuklular daha sonra da Osmanlılar Anadolu'ya gelen bu Oğuz kitlelerini yeni fethettikleri bölgelere yerleştirerek oraların Türkleşmesini ve İslamlaşmasını sağlamışlardır. Bu yerlerden biri de Kapadokya bölgesidir. Kapadokya bölgesi olarak adlandırılan yer; Aksaray, Niğde, Nevşehir ve Kayseri çevresidir. Konumuzu teşkil eden yerleşim birimlerinden Nevşehir, yukarıda belirtilen yerleşim birimleri gibi Selçuklular döneminde Oğuz boylarının yerleşim alanları haline gelmiştir.

Selçuklular'ın hakimiyeti altına aldığı coğrafi alanlar üzerinde bu devletin tarihi, kültürü ve medeniyetinin izlerini görmek mümkündür. Bu izlerden biri de Anadolu'nun Türkleşmesi ve İslamlaşmasında etkili roller üstlenen gaziler ve derviş zümrelerdir. Bunlar, XI-XIII. Yüzyıllarda Anadolu'ya gelerek İslamiyet'in yayılmasına öncülük etmişlerdir.

Ahmet Yesevi Dergahı'nda yetişen bu derviş zümreleri, Türk Sufilik geleneğini Anadolu'ya taşıyarak Anadolu'da Türk-İslam felsefesinin temellerini atmışlardır. Bu derviş zümreleri Anadolu'nun farklı bölgelerine yerleşerek bölge halkının dini ve ahlaki eğitiminde rol oynamışlardır. Halk arasında daha çok menkıbevi ve kerametleri ile tanınan bu şahsiyetler İslamiyet'in mistik boyutunu temsil etmişler ve halk arasında önemli bir konumda tutulmuşlardır. Bu derviş topluluklarının Orta Asya temelli Yesevi, Vefai, Nakşibendi, Rıfai, Haydari veya Kalenderi gibi tarikatlara bağlı oldukları görülmektedir.

Genel itibarıyla Orta Asya'dan gelip Anadolu'yu mesken tutan Abdal ve Baba, Dede ismini taşıyan dervişlere Horasan Ereni denilmektedir. Horasan bölgesi, İslam dünyası ile Türk dünyası arasında bir geçit olmuş; İslamiyet, Türkler arasına buradan girmiştir. Nevşehir bölgesine Tarihi Horasan bölgesinden geldiğini tespit ettiğimiz şahsiyetlerin, Hacı Bektaş Veli, Şeyh Turasan Veli, Ayhan Baba, Sofu Dede, Halil Dede, Mehmet Dede, Hasan Dede, Ramazan Dede, Ese Dede ve Aşık Dede olduğunu tespit ettik. Anadolu Selçuklu Devleti döneminde Anadolu'ya geldiğini tespit ettiğimiz bu kişiler üzerine bu çalışmayı hazırladık.

Varlıklarına Osmanlı arşiv kayıtlarında da rastlanılan bu Horasan Erenleri hakkında halk arasında hayatları ve kerametleri menkıbevi bir şekilde anlatılmaktadır. Sayıları oldukça fazla olan bu Horasan Erenleri, Nevşehir'in Türk-İslam kültürü ile tanışmasında önemli bir yerlere sahiptirler. Bu çalışmamızda Nevşehir Bölgesinde varlığını tespit ettiğimiz bu erenlerin hayatlarını ve menkıbevi kişiliklerini Başbakanlık Arşiv kayıtları ile destekleyerek gün yüzüne çıkarmak amaçlanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Nevşehir, Horasan, Tasavvuf, İslamiyet, Türbe

TOMBS AND YACHTS OF HORASAN EREN IN NEVSEHIR REGION

*Metin Çali¹
İlgar Baharlu²*

When immigration started from their homeland Turkistan for various reasons, Turks migrated to different parts of the world, especially to the west, and continued these migrations after they became Muslims. In this process, they established many states in the places they went throughout history, and positioned itself on the stage of history as a nation that succeeded in establishing its own civilization in the places they migrated, while also succeeding in influencing other civilizations. Especially during the Seljuk period, after the 1071 Malazgirt victory, they started to come to Anatolia in large waves of migration. Oghuz migrations from East to West continued during the Ottoman period as well. The Oghuzs came to Anatolia with their tents and flocks, never to return. First the Seljuks and then the Ottomans settled these Oghuz masses who came to Anatolia in the newly conquered regions and ensured the Turkification and Islamization of those areas. One of these places is the Cappadocia region. The place called Cappadocia region is Aksaray, Niğde, Nevşehir and Kayseri surroundings. Nevşehir, one of the settlements that constitute our subject, became the settlement areas of the Oghuz tribes during the Seljuk period, like the settlements mentioned above.

It is possible to see the traces of the history, culture and civilization of this state on the geographical areas dominated by the Seljuks. One of these traces is the veterans and dervish groups who played an effective role in the Turkification and Islamization of Anatolia. These are XI-XIII. They came to Anatolia for centuries and pioneered the spread of Islam. These dervish groups, who grew up in the Ahmet Yesevi Lodge, carried the Turkish Sufi tradition to Anatolia and laid the foundations of Turkish folk Islam in Anatolia. These dervish groups settled in different parts of Anatolia and played a role in the religious and moral education of the people of the region. These figures, known among the people for their legends and miracles, represented the mystical dimension of Islam and were held in an important position among the people. It is seen that these dervish communities are affiliated with the Central Asian-based sects such as Yesevi, Vefai, Nakşibendi, Rifai, Haydari or Kalenderi. In general, dervishes bearing the names Abdal and Baba, Dede, who came from Central Asia and settled in Anatolia, are called Khorasan Eren. The Khorasan region has been a gateway between the Islamic world and the Turkish world, and Islam entered the Turks from here. The personalities we identified came from the historical Horasan region to the Nevşehir region, including Hacı Bektaş Veli, Şeyh Turasan Veli, Ayhan Baba, Sofu Dede, Halil Dede, Mehmet Dede, Hasan. We identified Dede, Ramazan Dede, Ese Dede and Aşık Dede. We prepared this study on these people, whom we determined to have come to Anatolia during the Anatolian Seljuk State.

The lives and miracles of these Erenler, whose existence can also be found in the Ottoman archive records, are told in an anecdotal way among the people. These Horasan Saints, whose numbers are quite high, have an important place in Nevşehir's meeting with the Turkish-Islamic culture. In our study, we tried to bring to light the lives and epic personalities of these saints, whose existence we have identified in the Nevşehir Region, by supporting them with the Prime Ministry Archive records.

Keywords: Nevşehir, Khorasan, Sufism, Islam, Tomb

¹Yüksek Lisans Öğrencisi, Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, Hacı Bektaş Veli Araştırma Ve Uygulama Enstitüsü, metincalli@gmail.com.

²Dr. Öğr. Üyesi, Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, Hacı Bektaş Veli Araştırma Ve Uygulama Enstitüsü, ilgarbaharlu@gmail.com.

II. MEŞRUTİYET DÖNEMİNDE HİNDİSTAN MÜSLÜMANLARININ OSMANLI İLE MÜNASEBETLERİ

Muhittin Abalı

Bilindiği üzere meşrutiyet kavramı, sadece padişahın söz sahibi olduğu değil de yasa yapan bir meclisin olduğu onların başında ise bir başbakanın olduğu ve onların devlet yönetiminde söz sahibi olduğu bir yönetim biçimidir. Osmanlı Devleti'nde meşrutiyet ilk defa II. Abdülhamit'in tahta geçmesiyle 23 Aralık 1876 tarihinde ilan edilmiştir. Ancak II. Abdülhamit, Kanun-i Esasi'nin 113. Maddesine dayanarak 1877-1878 Osmanlı-Rus Savaşını sebep göstermiş ve meclisi feshetmiştir. Bu fesihten sonra iktidarı tek başına sağlayan II. Abdülhamit, başlarda devleti mümkün olduğu en geniş haliyle korumak amacıyla Osmanlılık politikasına yönelse de dönemin getirdiği ilişkiler ve siyasi dengeler İslamcı bir politika güdülmesine sebebiyet vermiştir. II. Abdülhamit padişahlık yaptığı yılların büyük bölümünde devleti hilafete dayalı bir sistemle yönetmiş, tüm Müslümanların lideri anlamına gelen halife unvanını sık sık kullanmıştır. Ayrıca II. Abdülhamit, tüm Müslümanların birlik ve dayanışma içerisinde olmasını amaçlamış halifenin tüm Müslümanların koruyucusu ve kollayıcısı olduğunu çokça dile getirmiştir. 1908 'de ilan edilen Meşrutiyet ve sonrasında gelen Abdülhamit'in tahttan indirilmesi olayı Osmanlı Devleti'nin bambaşka politikalar ile yönetilmesini sağlamıştır. Bu değişen politikalardan konumuzu en çok ilgilendiren ümmetçi politikadan Türkçülük politikasına geçiştir. Her ne kadar bu dönemde Türkçülük politikasına geçiş olsa da ümmetçilik tamamıyla terk edilmemiştir. Bu sebeple hilafet gücü, Abdülhamit devrindeki kadar olmasa da II. Meşrutiyet döneminde de önemli bir koz olarak iç ve dış siyasette kullanılmaya devam edilmiştir. Bu bildiri II. Meşrutiyet dönemindeki hilafet gücünün Hindistan'daki yansıması konu edinilecek olup bu coğrafyadaki Müslümanlar ve Osmanlı Devleti'nin ilişkileri irdelenecektir. Hindistan Müslümanlarının Osmanlı hilafetine duyduğu yakınlık 1840'larda kendisini göstermeye başlamıştır. Bu dönemde Hindistan coğrafyasında İngiliz hâkimiyetinin artması en çok Müslümanları etkilemiştir. Zira Müslümanların bu coğrafyada siyasi hâkimiyetlerini kaybetmesi en önemli sebebidir. 1836'da İngilizcenin resmi dil olması ve İngiliz misyonerliğinin etkisini arttırması üzerine Müslüman halk iyice endişeye, korkuya ve ümitsizliğe kapılmıştır. Bunların sonucunda kendilerine ümit verecek bir yol arayışına koyulan Hindistan Müslümanları manevi bir ümit verecek olan kaynak arayışını dönemin en büyük İslam devleti olan Osmanlı devletine yakınlık ve ilgi duymasıyla bulmuştur. Sonraki dönemlerde bu yakınlık devam etmiş ve Osmanlı ile Hindistan Müslümanları arasında güçlü bir bağ oluşmuştur. Konumuzu da teşkil eden bu bağ, bildiri irdelenirken Hindistan coğrafyasında yaşayan Müslümanların yaşamına, mezheplerine, İslam'a bakış açılarına hatta II. Meşrutiyetten önceki Osmanlı-Hindistan ilişkileri de değinilecektir. Tüm bu konular arşiv kaynakları, II. Meşrutiyet ve Hindistan hakkında yazılıp çizilen önemli eserler ışığında bildiri sunulacaktır.

Anahtar Kelimeler: Hindistan Müslümanları; Hilafet; II. Meşrutiyet

II. RELATIONSHIP OF INDIAN MUSLIMS WITH THE OTTOMAN DURING THE LEGISLATION PERIOD

Muhittin Abalı

As is known, the concept of legitimacy is a form of government in which not only the Sultan has a say, but also a legislating parliament, and they have a prime minister at their head, and they have a say in the state administration. For the first time in the Ottoman Empire, legitimacy II. It was proclaimed on 23 December 1876 with the accession of Abdulhamit to the throne. However, II. Abdulhamid, 113 of Kanun-i Esasi. Based on its article, it caused the Ottoman-Russian war of 1877-1878 and dissolved the assembly. After this dissolution, II, who alone held power. Although Abdulhamit initially turned to the policy of Ottomans in order to protect the state in the widest possible form, the relations and political balances brought about by the period led to an Islamist policy. II. For most of his years as Sultan, Abdulhamid ruled the state with a

caliphate-based system, often using the title caliph, which means the leader of all Muslims. Also II. Abdulhamid intended for all Muslims to be in unity and solidarity, and stated that the Caliph was the protector and protector of all Muslims. The legitimacy declared in 1908 and the subsequent abdication of Abdulhamid enabled the Ottoman state to be governed by completely different policies. Of these changing policies, the most important thing about our topic is the transition from Ummah policy to Turkism policy. Although there was a transition to the policy of Turkism during this period, Ummah was not completely abandoned. For this reason, the power of the caliphate, although not as much as in the reign of Abdulhamid II. It continued to be used in domestic and foreign politics as an important trump card during the constitutional period. II in this declaration. The reflection of the caliphate power in India during the constitutional period will be acquired and the relations of Muslims and the Ottoman Empire in this geography will be examined. The proximity of the Muslims of India to the Ottoman caliphate began to manifest itself in the 1840s. During this period, the increase of British rule in the geography of India affected Muslims the most. Because it is the most important reason that Muslims lose their political dominance in this geography. In 1836, when English became the official language and increased the influence of British missionary, the Muslim people became thoroughly worried, afraid and despondent. As a result, the Muslims of India, who were looking for a way to give them hope, found their search for a source that would give them spiritual hope with their proximity and interest in the Ottoman state, the largest Islamic State of the era. In the following periods, this closeness continued and a strong bond was formed between the Ottomans and the Muslims of India. This connection, which also constitutes our subject, is examined in the statement, the life of Muslims living in the geography of India, their sects, their view of Islam, even II. Ottoman-Indian relations before legitimacy will also be mentioned. All these topics, archival sources, II. In the light of important works written and drawn about legitimacy and India, it will be presented in the declaration.

Keywords: Keywords: İndian Müslims; Caliphate; II. Relationship

¹Yüksek Lisans Öğrencisi, Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, mabali97@gmail.com.

I.DÜNYA SAVAŞINDA ARAP YARIM ADASININ GENEL DURUMU

Abdurrahman Akkurt'

I.Dünya Harbi'nde Osmanlı Devletinin savaştığı Hicaz, Yemen , Irak , Suriye – Filistin cephelerinde genel olarak Arap İsyancılar ve İtilaf kuvvetleri ile mücadele etmiştir. Bu mücadele verilen cepheler içerisinde Hicaz cephesi daha önemli konumdaydı çünkü kutsal toprakları içerisinde barındırıyordu. Bu coğrafyalarda isyanın sesi açıkça duyulsa da Osmanlı devlet yöneticileri duymazdan gelmişlerdir taki savaş kapıya dayanıncaya kadar savaş kapıya dayandığında Osmanlının askeri ve mali boyutta iyi olmaması bu cephelerin Osmanlının elinden gitmesine neden olmuştur.

Anahtar Kelimeler: 1.Dünya Savaşı , Arap İsyancılar,İtilaf Kuvvetleri.

GENERAL STATUS OF THE ARAB PENINSULA IN WORLD WAR I

Abdurrahman Akkurt'

In the First World War, he fought with Arab Rebels and Entente forces in general in the Hejaz, Yemen, Iraq, Syria-Palestine fronts where the Ottoman Empire fought. Among the fronts in which this struggle was fought, the Hejaz front was more important because it contained the holy lands. Although the voice of the rebellion was clearly heard in these geographies, the Ottoman state administrators ignored it, until the war was at the door, the Ottoman's not being good in military and financial terms caused these fronts to be lost from the hands of the Ottomans.

Keywords: World War I, Arab Rebels, Allied Forces.

¹Yüksek Lisans Öğrencisi, Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, hgyba782@hotmail.com.

ÇİN'İN DOĞU TÜRKİSTAN'DAKİ MEDYA VE HABERLEŞMELRİ

Çiğdem Kınay¹

Doğu Türkistan bölgesi tarihi süreç boyunca Hunlar, Göktürkler, Karahanlılar, Uygurlar gibi birçok devlete ev sahipliği yapmıştır. Doğu Türkistan'ın verimli topraklara sahip olması, enerji kaynakları bakımından zengin olması ayrıca sahip olduğu jeopolitik konumu da bölgenin önemini arttırmıştır. Bölgenin önemini çok iyi bilen Çin, Doğu Türkistan'ı 1949 yılından işgal ederek asimile politikalarını uygulamaya başlamıştır. Doğu Türkistan halkı, Çin sömürgesine karşı zaman zaman ayaklanmalar başlatsalar da isyanları başarıya ulaşamamıştır. Doğu Türkistan bölgesi günümüzde Çin'e bağlı Sincan Uygur Özerk Bölgesi adıyla varlığını sürdürmektedir. Çin, bölgeyi elinde tutmak için birtakım asimile politikaları uygulamaktadır. Bu politikalar arasında doğum-kontrol politikaları, nüfus politikaları, eğitim politikaları, kültür politikaları ve dil politikaları yer almaktadır. Bu politikalarından en önemlilerinden biri de çalışmamıza da konu olan basın-yayın politikalarıdır. Çin bölgede uyguladığı asimile politikalarını dış dünyaya duyurulmaması için basın-yayın hayatını sıkı kontrollere tabi tutmuştur. Mehmet Saray ve Baymirza Hayit gibi Doğu Türkistan hakkında araştırma yapan yazarların eserleri temel alınarak bunların yanında Doğu Türkistan hakkında yayınlanan raporlar ve gazetelere yansıyan haberler de dikkate alınarak oluşturulan bu çalışmanın amacı Çin'in Doğu Türkistan bölgesindeki basın-yayın politikalarını ve bu politikaların Doğu Türkistan halkı üzerindeki etkileri ile yansımalarını ortaya koymaktır.

Anahtar Kelimeler: Doğu Türkistan; Çin; Basın-Yayın

CHINA'S MEDIA AND COMMUNICATIONS IN EAST TURKISTAN

Çiğdem Kınay¹

During the historical period, the East Turkistan region was home to many states such as Huns, Gokturks, Karahanians and Uighurs. East Turkistan has fertile soils, is rich in energy resources and its geopolitical position has increased the importance of the region. Knowing the importance of the region very well, China invaded East Turkistan in 1949 and began to implement assimilation policies. Although the people of East Turkistan started occasional uprisings against the Chinese colony, their rebellions were not successful. The East Turkistan region now exists as the Xinjiang Uygur Autonomous Region of China. China is implementing a number of assimilated policies to hold the territory. These policies include contraception policies, population policies, education policies, cultural policies and language policies. One of the most important of these policies is the press-publication policies that are also the subject of our work. China has subjected its assimilation policies in the region to strict controls in order not to be announced to the outside world. Based on the works of authors who have researched about East Turkistan such as Mehmet Saray and Baymirza Hayit, the aim of this study, which was created by taking into account the reports published about East Turkistan and the news published in the newspapers, is to reveal the press-publication policies of China in the East Turkistan region and the effects and reflections of these policies on the people of East Turkistan.

Keywords: East Turkistan; China; Press-Publication

¹Yüksek Lisans Öğrencisi, Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, Fen Edebiyat Fakültesi, cigdemknay@gmail.com.

ASUR TİCARET KOLONİLERİ DÖNEMİ'NDE AKSARAY VE ULUSLARARASI İLİŞKİLERİ

Yudum Ayvaz'

Bu çalışma, M.Ö. 2. Binyılda Anadolu-Mezopotamya arasında yaklaşık 250 yıl süren Asur Ticaret Kolonileri Dönemi'ndeki Aksaray'ın uluslararası ilişkilerinin araştırılması amacıyla düzenlenmiştir. Araştırmada öncelikle M.Ö. 2. Binyıldaki çivi yazılı kaynaklar öncülüğünde Koloni Dönemi'ndeki Aksaray'ın genel durumu üzerinde durularak, Kuzey Irak ve Suriye bölgeleriyle olan ilişkileri değerlendirilmiştir. Çalışma araştırılırken; Acemhöyük'te ele geçen başta mühür baskılı bullalar olmak üzere arkeolojik eserlerden yararlanılmıştır.

Aksaray İlinin yaklaşık 18 km. kuzeybatısında Yeşilova kasabası sınırları içerisinde bulunan Acemhöyük'te, Prof. Dr. Nimet Özgüç başkanlığında 1962'de başlatılan kazılar neticesinde bu eski yerleşimin M.Ö. 3. Binyılın ikinci yarısında iskân edildiğini, en parlak dönemini ise Asur Ticaret Kolonileri Dönemi'nde yaşadığı anlaşılmaktadır. Acemhöyüğün Aşağı Şehir ve Höyük'ten oluştuğu, Höyük'te yöneticilerin, Aşağı Şehir olarak adlandırılan kısımda ise yerel halk ile beraber yabancı tüccarların yaşadığı ifade edilmektedir. Acemhöyük'te ele geçen pek çok arkeolojik buluntu arasında çivi yazılı belgeler ve mühür baskılı bullalar ayrı bir öneme sahiptir.

Mühür baskılı bullalar arasında özellikle Sarıkaya Sarayı'nda bulunan Asur kralı I. Şami-Adad ve memuru Liter-şarrussu'ya, Karkamış kralı Aplahan'da ve memuruna, Mari kralı Yahdun-Lim'in kızı Suriyeli bir prenses olan Nagihanum'a ait mühürleri taşıyan bullalar, Aksaray'ın Kuzey Irak ve Suriye krallıkları ile olan uluslararası ilişkilerine ışık tutmaktadır. Belirtilen bullalar dışında, Suriye üslubunda oldukları anlaşılan diğer mühür baskıları da Aksaray'ın Kuzey Suriye ile olan uluslararası ilişkilerini destekler niteliktedir. Acemhöyük buluntuları arasında yazılı belgelerin dışında Sarıkaya Sarayı ve Hizmet Binası odalarında, çok sayıda testi ve ithal kaplar açığa çıkarılmıştır. Acemhöyük'teki çanak-çömleklerin genelinden biçim ve teknik bakımından farklı işlenmiş olan "Gözlü Testiler" ve "Yırtmaçlı Testiler" bulunmaktadır. Tekniği ve bezemesiyle dikkat çeken "Gözlü Testi"; iki yapraklı yoncaya benzer bir ağzı ve ağzın her iki tarafında da bulunan yuvarlak biçimli "göz" şeklinden oluşmakta ve adını da bu şekil itibarıyla almaktadır. "Yırtmaçlı Testiler" ise boyun kısmı ince, gövdesi ve ağız kenarları yuvarlak, ağız kulpunda ise "U" şeklindeki yırtmaçlı üçgen biçimli kesiklere sahiptir. Benzerlerinin Anadolu ve Anadolu dışında da kullanıldığı anlaşılan ve buraya ithal edilmiş olan kapların, Kuzey Suriye bölgesinden getirilmiş olması kuvvetle mümkündür.

Sonuç olarak; Arkeolojik ve filolojik çalışmalar göz önünde bulundurulduğunda, Aksaray'ın M.Ö. 2. Binyılda, Asur Ticaret Kolonileri Dönemi'nde ticari ve siyasi açıdan önemli bir bölge olduğu anlaşılmaktadır. Aksaray'ın, bu dönemde Kuzey Irak ve Suriye krallıkları ile doğrudan siyasi ve ticari ilişkiler içerisinde olduğu sonucuna varılmakta buna göre de günümüzden yaklaşık 4000 yıl önce bu bölgenin çivi yazılı metinlerde Puruşhattum (Acemhöyük) olarak ifade edilen, Anadolu'nun en önemli krallıklarından birine ev sahipliği yaptığı anlaşılmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Asur Ticaret Kolonileri Dönemi; Aksaray; Kuzey Suriye-Irak; Uluslararası İlişkiler

AKSARAY AND INTERNATIONAL RELATIONS IN THE PERIOD OF ASUR TRADE COLONIES

Yudum Ayvaz¹

This is work, BC. It was organized in 2 to investigate the international relations of Aksaray during the Assur Trade Colony Period, which lasted between Anatolia and Mesopotamia for approximately 250 years. First of all, the BC. 2.the relationship between northern Iraq and Syria has been assessed by the leadership of nail-writing sources in Binary, focusing on the overall situation of Aksaray in the Colonial Period. While the study was researched, archaeological works were used, particularly those covered in stamped bullbolls, in Acemhoyuk.

About 18 miles of Aksaray province. In Acemhoyuk, located in the northwest of the village of Yeşilova, Prof. As a result of excavations launched in 1962 under the chairmanship of Dr. Nimet Özgüç, this old settlement was established in the United States. In the second half of 3, it was understood that he had spent the most brilliant period of his life in the Assyrian Trade Colony Period. It is stated that the Acemhoys consist of the lower city and the mound, and that the managers live in the mound, along with the local people, along with the foreign merchants. Among the many archaeological findings discussed in Acemhoyuk, nail-writing documents and sealed bullheads are of different importance.

Among the preprinted bullfighters, the Assyrian king, particularly in the Sarıkaya Palace, I. The bullae, carrying the seals of Šamši-Adad and his officer, liter-šarrussu, King Aplahan of Karkamis and his officer, Nagihanum, daughter of Mari king Yahdun-Lim, a Syrian princess, light Aksaray's international relations with the northern Iraqi and Syrian kingdoms. Apart from the given bullshes, other stamp pressures, which appear to be in the form of Syria, support Aksaray's international relations with North Syria. In addition to the documents written in the Acemhoyuk discoveries, numerous tests and imported containers have been exposed in the Sarıkaya Palace and Service Building rooms. There are "Observatory Tests" and "tear Tests" which are processed differently in terms of form and technique from the whole of Çanak-Çorak in Acemhoyuk. The "Oblique Test", which draws attention to its technique and its depiction, consists of a two-leaf clover-like mouth and a rounded "eye" shape on both sides of the mouth and its name as of this figure. "Tear Tests" include thin neck, round body and round edges, and triangle-shaped cuts with a "U" shape on the spout handle. It is strongly possible that containers imported here, which are also used outside Anatolia and Anatolia, were brought from the northern Syria region.

As a result, considering the archaeological and philosophical studies, Aksaray's BC. In the 2.millennium, it is understood that the Assyrian Trade Colonial period is a region of business and political importance. Aksaray was found to be directly involved in political and commercial relations with the kingdoms of Northern Iraq and Syria during the time it hosted the Kingdom of Purušhattum, and it was understood that about 4000 years ago this region hosted one of the most important kingdoms in Anatolia.

Keywords: Assur Trade Colonial Period; Aksaray; Northern Syria-Iraq; International Relations.

¹Yüksek Lisans Öğrencisi, Aksaray Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, yudum.ayvaz@asu.edu.tr.

KIBRIS'A İLK OPERASYON: AĞUSTOS 1964 ERENKÖY-MANSURA OPERASYONU

Solmaz Dönmez'

1878 yılında Kıbrıs geçici bir süreyle İngiltere'ye devredilmiş, 1914 yılında I. Dünya Savaşı'nın çıkmasından hemen sonra İngilizler tarafından ilhak edilmiştir. 1923'de Lozan Barış Antlaşması'yla Kıbrıs'ın İngiltere'ye ait olduğu Türkiye tarafından resmen kabul edilmiştir. II. Dünya Savaşı'nın ardından Yunanistan Kıbrıs'ın kendisine bırakılmasını istemiş, İngiltere'nin özerklik vermesini kabul etmeyerek tam bağımsızlık istemişlerdi. Fakat asıl amaçları ENOSİS (birleşme)'ti. Yunanistan Birleşmiş Milletler(BM)'e başvurup, Kıbrıs Rum halkına Self-Determinasyon hakkının verilmesini istemiştir. Fakat bu hak kabul edilmeyince Yunanistan'lı asker Grivas'ın önderliğinde EOKA terör örgütü kurulmuş ve adadaki İngiliz ve Türk halkına karşı silahlı eylemler ve suikastlar yapmaya başlanmıştır. Bu örgütün arkasında Rum Ortodoks Kilisesi ve Başpiskopos Makarios bulunmaktaydı. EOKA'nın yapmış olduğu terör faaliyetlerinden korunmak için adadaki Türk halkı TMT (Türk Mukavemet Teşkilatı)'yi kurmuştu.1959 yılında Zürih ve Londra Antlaşmaları üzerine bağımsız Kıbrıs Cumhuriyeti kurulmuştu. 16 Ağustos 1960 tarihinde Kıbrıs Cumhuriyeti bağımsızlığını ilan etmiş, İngiltere, Yunanistan ve Türkiye garantör devlet olmuştu. Kıbrıs Rumlarının mevcut anayasayı uygulamak istememeleri üzerine Kıbrıs'ta cinayetler yeniden başlamıştı. 21-31 Aralık 1963 tarihinde EOKA'cı Rumlar Akritas planı çerçevesinde Kanlı Noel adıyla bilinen bir dizi saldırı düzenleyerek onlarca Türk'ü öldürmüşlerdi. Garantörlük ilkesine dayanarak korkutma ve uyarı amacıyla Türk uçakları ada üzerinde uçuşlar yapmıştı. Bu teşebbüs etkili olmuş fakat katliamlar tamamen bitmemiştir. Yunanistan ve Rumlar Londra ve Zürih antlaşmalarını tanımadıklarını beyan etmişlerdi. Konu BM bünyesinde görüşülmüş, BM Barış Gücünün adada görev yapması kararlaştırılmış fakat katliamlar sona ermemişti. Bunun üzerine Türk Donanması Mersin Limanında toplanmış ve adaya çıkarma hazırlıklarına başlanmıştı. Fakat Türkiye'nin adaya çıkmak için gerçekten yeterli imkânı olmadığını bilen Başbakan İsmet İnönü 4 Haziran 1964'de hazırlıklardan ABD'yi bilgilendirerek, ABD'nin Yunanistan ve Rumlara baskı yapmasını istemişti. ABD Başkanı Johnson 6 Haziran 1964'de kaba ve kırıcı bir üslupla bir mektup göndererek Türkiye'nin adaya yönelik askeri hazırlıklarını durdurmasını istemişti. Başkan Johnson'un mektubundan ABD'nin Kıbrıs konusunda inisiyatif almak istediği anlaşılmaktaydı. Bu amaçla ABD'nin önderliğinde yapılan Cenevre görüşmelerinin başarısız olması Kıbrıs halkı arasında gerilimin artmasına sebep olmuştu. Kıbrıslı Türklere Anadolu'dan silah gönderildiğini ve Erenköy Limanının bu amaçla kullanıldığını düşünen Rumlar bölgedeki Türk köylerinin denizle bağlantılarını kesmek ve Erenköy'ü limana bağlayanyolu denetimi altına almak için saldırıya geçmişler, TMT üyelerinin ateşle karşılık vermesiyle Kıbrıs'lı Türklere, Eoka'cı Rumlar tarafından ablukaya alınmıştı. Çatışmaları haber alan Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti 7 Ağustos'ta Türk Jetlerini Kıbrıs'a göndererek ada üzerinde ihtar uçuşu yaptırmıştı. Grivas'ın ablukayı kaldırmaması ve çatışmayı sürdürmesi üzerine 8 – 9 Ağustos'ta Türk Jetleri bu birliği bombalamaya başlamıştı. Bombalama sırasında onlarca Eoka'cı Rum öldürüldü, Rum mevzileri yok edildi ve Rumlara ait deniz araçları imha edildi. Bu olay Türkiye Cumhuriyeti'nin adaya ilk müdahalesidir. Karaya asker çıkarılmamış, köylerini savunan Türk mücahitlere yardım için Rum mevzileri bombalanmıştı. Operasyon sırasında Yüzbaşı Cengiz Topel komutasındaki jet uçağı II. dalışına hazırlanırken düşürülmüş ve paraşütle atlayan Topel'i esir alan Rum EOKA milisleri işkenceyle katlederek şehit etmişlerdir. BM Güvenlik Konseyi'nin ateşkes çağrısıyla Makarios'un, ablukayı kaldıracağını beyan etmiş bunun üzerine Türkiye ateşkes çağrısına olumlu yanıt vermiş ve böylece sıcak savaşın eşiğinden dönülmüştü. Bu çalışmanın amacı pek bilinmeyen ve Ağustos 1964 tarihinde Erenköy-Mansura bölgesine yapılan operasyon hakkında kamuoyunu bilgilendirmektir. Bu çalışmayı hazırlarken dönemin basını, hatıralar ve araştırma eserlerden yararlanılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Kıbrıs sorunu, Enosis, Eoaka, Tmt, Erenköy-Mansura

FIRST OPERATION IN CYPRUS: AUGUST 1964 ERENKOY-MANSURA OPERATION

Solmaz Dönmez¹

He asked her to stop. From President Johnson's letter to the US on Cyprus It was clear that he wanted to take the initiative. To this end, the US-led The failure of the Geneva talks led to an increase in tension among the Cypriot people. had happened. It was stated that weapons were sent to the Turkish Cypriots from Anatolia and that the Erenköy Port was located in this area.

The Greeks, who thought that it was used for this purpose, decided to connect the Turkish villages in the region with the sea. They attacked to cut off the road connecting Erenköy to the port and to take control of it. With the TMT members responding with fire, the Turkish Cypriots were defeated by the Eokaist Greeks. was blockaded. The Government of the Republic of Turkey, who heard about the conflicts, announced on 7 August. He sent Turkish jets to Cyprus and had a warning flight over the island. Grivas' blockade Turkish Jets attacked this unit on 8 – 9 August after he did not remove it and continued the conflict. started bombing. Dozens of Eokaite Greeks were killed during the bombing. their positions were destroyed and the ships belonging to the Greeks were destroyed. This event is Turkey.

It is the first intervention of the Republic of Turkey on the island. No soldiers were landed, but those who defended their villages Greek positions were bombed to help the Turkish mujahideen. During the operation Jet aircraft under the command of Captain Cengiz Topel II. dropped in preparation for his dive and Greek EOKA militia, who captured Topel, who jumped with a parachute, was martyred by torture. they have done. With the UN Security Council's call for a ceasefire, Makarios declared that he would lift the blockade. thereupon, Turkey responded positively to the ceasefire call and thus warmly was on the brink of war. The aim of this study is unknown and it was established in Erenköy-Mansura region in August 1964. To inform the public about the operation. While preparing this work, press, memoirs and research works will be used.

Keywords: Cyprus problem, Enosis, Eoaka, Tmt, Erenköy-Mansura

¹Lisans Öğrencisi, Aksaray Üniversitesi, Fen Edebiyat Fakültesi, solmazguvenc4@gmail.com.

TÜRK KURTULUŞ SAVAŞI YILLARINDA TÜRK-SOVYET İLİŞKİLERİ VE BOLŞEVİKLERDEN GELEN YARDIMLAR

Ömer Acet'

Birinci Dünya Savaşı yıllarında birbirine düşman olan Türkiye ve Rusya, savaştan sonraki süreçte Türkiye'de başlayan Milli Mücadele ve Rusya'da vuku bulan Bolşevik Devrimi ile birlikte birbirlerine yaklaşmışlardır. Türkiye ve Rusya arasında gelişen ikili ilişkiler zaman içinde İstiklal Mücadelesine Rusya'dan gelen yardımlar ile beraber dostluk ve saldırmazlık sürecine kadar gelecektir. Özellikle ülke içinde toplanan yardımların yanı sıra dışarıdan gelecek desteğinde çok önemli bir katkı sağlayacağı aşikârdı. Milli Mücadele döneminde emperyalist güçlerin işgali altında çıkış noktası arayan Türkiye, bu arayış yıllarında kuşkusuz en büyük desteği kendisi gibi Batılı Devletlerin istilasından endişe duyan Rusya coğrafyasından almıştır. Bu çalışmamızda tarihi süreç içerisinde iki ülkenin sıkıntılı dönemlerinde yaşanan gelişmelere, ilişkilerin bu süreçteki aşamalarına ve yapılan yardımlara değindik.

Anahtar Kelimeler: Bolşevik Devrimi, Emperyalizm, Türk-Sovyet ilişkileri, İstila, İstiklal Mücadelesi

TURKISH-SOVIET RELATIONS IN THE TURKISH WAR OF INDEPENDENCE AND AID FROM THE BOLSHEVİKS

Ömer Acet'

Turkey and Russia, which were hostile to each other during the First World War, approached each other with the Bolshevik Revolution which took place in Russia and the National Struggle that started in Turkey in the next period. The bilateral relations that develop between Turkey and Russia will come to the struggle of independence with the help coming from Russia until the period of friendship and non-aggression.

It was obvious that it would make a very important contribution especially in the support from abroad as well as the aid collected within the country. Undoubtedly, Turkey, seeking the exit point under the occupation of the imperialist powers during the National Struggle period, undoubtedly received the greatest support from the Russian geography, who worried about the invasion of the Western States like himself. In this study we have been concerned with the developments experienced during the troubled periods of the two countries during the historical period, the phases of the relations and the help made.

Keywords: Bolshevik Revolution, Imperialism, Turkish-Soviet relations, Invasion, Struggle for Independence

¹Doktora Öğrencisi, Uludağ Üniversitesi, Fen Edebiyat Fakültesi, omeracet_30@hotmail.com.

VII. VE XIII. YÜZYILLAR ARASINDA OĞUZLAR'IN DURUMU

Melisa Düzgen¹
Abdolvahid Soofzadeh²

Oğuzlar'ın Tarihi İslamiyet öncesi Oğuzlar ve İslamiyet sonrası Oğuzlar olmak üzere ikiye ayrılmaktadır. Bu çalışmamızda ele alacağımız konu ise İslamiyet'ten sonraki Oğuzlar dönemi olacaktır. Bunun yanı sıra, konu başlığımız açısından daha önceki döneme de değinilecektir. Göktürk ve Uygur Devletleri'nin önemli bir unsuru olan Oğuzlar, X. Asrın ilk yarısında Sir-Derya (Seyhun) boyları ile onun kuzeyindeki bozkırlarda yaşamaktaydılar. Oğuz adı ilk defa Göktürk kitabelerinde geçmektedir. Kitabelere göre Oğuzlar, dokuz boydan meydana gelmektedir. Bu sebeptendir ki Oğuzlar, Tokuz ya da Dokuz Oğuz diye anılmaktadır. X. Yüzyılın başlarında Oğuzlar geleneksel dini inanışlarına bağlı bulunmaktaydılar. Oğuzlar, X. Yüzyılın ikinci yarısından itibaren İslam dinine girmeye başlamışlardır. Oğuzların X. yüzyılın ikinci yarısında başlayan İslamlaşma hareketi XI. Yüzyılın başından itibaren yayılmaya başlamış ve XI. Yüzyılın ortalarında ise Oğuzların büyük bir kısmı Müslüman olmuştur. Bunda ise şüphesiz Selçuk Bey'in katkısı mühim rol oynamıştır. Oğuzlar arasında İslamiyet hakim din haline gelmiştir. Oğuzların İslamiyet'i benimsemelerinde Müslümanlar ile Türkler arasındaki ticari münasebetlerin gelişmiş bir durumda oluşu en etkileyici unsur olmuştur. Müslüman tüccarların kullandığı ticaret yolları Oğuzların bölgesinden geçiyordu. Bu durum Oğuzların İslamiyet'le tanışıp bu dini kabul etmelerini kolaylaştırmıştır. Oğuzlardan Müslümanlığı kabul eden zümrelere, gayri Müslim kardeşlerinden ayırt etmek için, Müslüman Türk anlamına gelen Türkmen denilmiştir. Müslüman olan Oğuzlar (Türkmen), Büyük Selçuklu Devleti'nden başka, Türkiye Selçuklu Devleti, Anadolu Beylikleri gibi birçok devletin kurucu unsurları olmuşlardır. X. Yüzyılın başlarında Oğuzlar göçebe bir yaşam tarzı sürmekteydiler. İslamiyet'in hakim din haline gelişiyle, tamamı yerleşik hayata geçmiştir. İslamiyet'in benimsenmesinin ardından Türkler, hayat tarzlarını ve devlet yönetimlerini İslam dinine göre düzenlemeye başlamışlardır. Devletin başında Yabgu unvanlı hükümdarlar bulunmaktaydı. Oğuz Yabgu Devleti X. yüzyılın birinci yarısında bağımsız ve güçlü bir devlettir. Yabguların iki önemli görevlisi Kül erkin ile subaşdır. Kül erkin Yabgunun vekilidir. Subaşı ise ordunun kumandanıdır. Oğuzlar işlerini meclisler kurarak halletmekteydiler. Yiğit ve savaşçı ruhlu bir halk olan Oğuzların komşuları ile olan ilişkileri çoğunlukla dostça olmamıştır. Oğuzlar, aşağı Seyhun boylarında yaşayan Peçeneklere hücum ederek onları Yayık'ın ötesine geçmek zorunda bırakmışlardır. Bir kısım Peçenek ise kendi istekleriyle yurtlarında kalıp Oğuzlarla birleşmiştir. Oğuzlar, komşuları olan Peçenekler, Kıpçaklar ve Hazarlar ile sürekli çatışma içerisindeydiler. Bunun yanı sıra, Oğuz ülkesinde çeşitli iç karışıklıklar meydana gelmiştir. Bu iç çekişmeler ile birlikte Oğuz ülkesinde parçalanmalar ve dağılmalar baş göstermiştir. Oğuz Yabgu Devleti ile Oğuz boylarının Selçuk Bey ile aralarının açılmasının ardından bir kısım Oğuzlar, Karadeniz'in Kuzeyine göç ederek buradan da Batı'ya doğru göç etmişlerdir. Bir kısım Oğuzlar ise Cend bölgesine göç ederek Horasan'a gelmişler, oradan da Anadolu'ya göç etmişlerdir. Bir diğer kısım Oğuzlar ise devletin içinde kalmıştır. Bunun sonucunda Oğuz Devlet Teşkilatı dağılarak 1055 yılında son bulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Oğuzlar; Oğuz Devleti; VII; X. ve XIII. Yüzyıl.

VII. AND XIII. THE STATUS OF THE OĞUZS BETWEEN CENTURIES

Melisa Düzgen¹
Abdolvahid Soofzadeh²

The History of Oghuzs is divided into two as pre-Islamic Oghuz and post-Islamic Oghuz. The subject we will deal with in this study will be the Oghuz period after Islam. In addition, the previous period will be mentioned in terms of our subject title. Oghuz, an important element of the Gokturk and Uyghur States, lived in the Sir-Derya (Seyhun) tribes and the steppes to its north in the first half of the X. Century. The name Oghuz is mentioned for the first time in Gok Turk inscriptions. According to the inscriptions, the Oghuz

consists of nine tribes. For this reason, the Oguz are called Tokuz or Dokuz Oghuz. At the beginning of the 10th century, the Oghuzes were attached to their traditional religious beliefs. The Oghuzs started to enter Islam from the second half of the X. Century. Oghuz's Islamization movement that started in the second half of the X. century. It began to spread from the beginning of the century and XI. In the middle of the century, most of the Oghuzs became Muslims. Undoubtedly, the contribution of Selçuk Bey played an important role in this. Islam became the dominant religion among the Oghuzes. The development of commercial relations between Muslims and Turks was the most impressive factor in the Oghuz's adoption of Islam. The trade routes used by Muslim merchants passed through the Oghuz region. This situation made it easier for the Oghuzs to meet Islam and accept this religion. The groups that converted to Islam from the Oghuz were called Turkmen, which means Muslim Turks, in order to distinguish them from their non-Muslim brothers. The Oghuz (Turkmen) who were Muslims became the founding elements of many states other than the Great Seljuk State, such as the Turkish Seljuk State and the Anatolian Principalities. At the beginning of the 10th century, the Oghuzes were leading a nomadic lifestyle. With the advent of Islam as the dominant religion, all of them became settled. After the adoption of Islam, Turks began to organize their lifestyles and state administrations according to the religion of Islam. At the head of the state were rulers with the title of Yabgu. Oghuz Yabgu State was an independent and powerful state in the first half of the 10th century. Two important officials of the Yabgu are Kül erkin and Subaşı. Kül is the deputy of Erkin Yabgun. Subaşı is the commander of the army. The Oghuzs were dealing with their affairs by establishing assemblies. The relations of the Oghuz, who were a brave and warrior-spirited people, with their neighbors were mostly not friendly. The Oghuzes attacked the Pechenegs living in the lower Seyhun tribes and forced them to go beyond Yayık. Some Pechenegs stayed in their homeland of their own accord and united with the Oghuzs. Oghuzs were in constant conflict with their neighbors Pechenegs, Kipchaks and Khazars. In addition to this, various internal conflicts occurred in the Oghuz country. With these internal conflicts, disintegration and disintegration started in the Oghuz country. After the Oghuz Yabgu State and the Oghuz tribes broke up with Seljuk Bey, some Oghuzes migrated to the North of the Black Sea and migrated to the West from here. Some Oghuzs migrated to the Cend region and came to Khorasan, and from there they migrated to Anatolia. Another part of the Oghuz remained in the state. As a result of this, the Oghuz State Organization was dissolved and ended in 1055.

Keywords: Oghuz; Oghuz State; VII; X. and XIII. Century.

¹Yüksek Lisans Öğrencisi, Aksaray Üniversitesi, Fen Edebiyat Fakültesi, duzgenm1@gmail.com.
²Doç. Dr., Aksaray Üniversitesi, Fen Edebiyat Fakültesi, yahid.soofizadeh@aksaray.edu.tr.

ALEVİ İNANCININ YAZILI KAYNAKLARINDA "KIRKLAR" KAVRAMI

*Eren Salkaya¹
İlgar Baharlu²*

Alevi inanç sisteminin kendisini bugünlere getirebilmesinin ve geniş coğrafyaya yayılabilmesinin önemli sac ayaklarından biri yazılı ve sözlü kaynaklardır. Bu inanç sisteminin yazılı kaynakları ise genel bir ifade ile velayetnameler, menakıbnameler, erkannameler, buyruklar ve Alevi inancının sahiplendiği evliya ya da erenlerin kaleme aldıkları tasavvufi eserlerdir. Söz konusu kaynaklara bakıldığında ise “kırklar inancı” gözle görülür şekilde ağırlığını hissettirmektedir. Başka bir ifade ile Kırklar inancı Alevi inanç sisteminin teolojik alt yapısını oluşturan önemli öğelerden biri olup, zikredilen yazılı kaynaklarda kendisine geniş bir yer ayırmıştır. Bu nedenden dolayı söz konusu Kırklar inancının zikredilen kaynaklardaki yeri ve önemi Aleviliğin mahiyetinin anlaşılması açısından hayli önemlidir. Bu bağlamda çalışmamızın amacı, birbirinden farklı olan ve Aleviliğin yazılı kaynakları konumunda yer alan eserleri inceleyerek “Kırklar” kavramının hem tarihsel süreçteki önemini vurgulamak hem de ilgili kaynaklarda söz konusu kavrama nasıl yer verildiğini tespit etmektir.

Alevi inanç sisteminin temel direğini ve teolojisini oluşturan kırklar inancını incelemeye çalıştığımız farklı yazılı kaynaklarda karşımıza önemli konumda çıktığını söylemek mümkündür. Velayetnamelerde önemli Alevi evliyalarının kırkların arasında yer aldığı görülürken, kırkların aynı zamanda önemli Alevi erenlerinin yanında yer alan asker ya da Abdal/derviş toplulukları konumunda oldukları da görülmüştür. Menakıbname eserlerinde ise Hz. Peygamber’in miraç hadisesi ile beraber kırklar kavramı işlenirken gaip erenler ile kırkların cemi üzerinde durulmuş bununla beraber cem yapıldığı vurgusunun altı çizilmiştir. Erkanname kaynaklarında kırklar kavramı ağırlıklı olarak soru cevap niteliğinde karşımıza çıkmıştır ve Alevi önderleri tarafından kırklar bu şekilde tanımlanmaya çalışılmıştır. Buyruk kaynaklarında ise kırklar kavramı ele alınırken, Alevi geleneğine göre olan olay örgüsü detayları ile verilmiş Hz. Muhammed ve Hz. Ali’nin yer aldığı kırkların cemine atıfta bulunulmuştur. Tasavvufi eserlere bakıldığında da yer yer miraç hadisesi ile kırklar bağdaştırılmış, Hz. Ali’nin de miraçta Hz. Peygamber ile beraber olduğu belirtilmiştir. Aynı zamanda dört kapı kırk makam ile kırklar inancı bağdaştırılarak anlatılmaya çalışılmıştır.

Çalışmamızda nitel araştırma yöntemi uygulanmıştır. Nitel araştırma yöntemlerinin içerisinde yer alan doküman analizi metodu takip edilmiştir. Bu doğrultuda basılı ve elektronik, tüm yazılı materyallerin incelenmesinde ve değerlendirilmesinde kullanılan sistemli bir yöntem kullanılmıştır. Konuyu anlamlandırmak ve ampirik bilgi geliştirmekle beraber verileri inceleyip yorumlamayı da amaç edinmektedir. Çalışmamızın evrenini Alevi geleneğinde olan “Kırklar” kavramı oluşturmaktadır. Çalışmamızın sınırlılığını ise Alevi inanç sisteminin yazılı kaynaklarında yer alan “Kırklar” kavramının varlığı oluşturmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Kırklar, Alevilik, Velayetname, Erkanname, Buyruk.

CONCEPT “THE FOURTIES” IN WRITTEN SOURCES OF ALAWITE BELIEF

*Eren Salkaya¹
İlgar Baharlu²*

One of trivets of Alawite belief system, important in being able to bring it to these days and in being able to spread it to vast geography, is the written and oral sources. The written sources of this belief system are, in a general way, velayetnames (biographical books of saints), erkannames (the combinations of texts about Jem/Gathering/Cem rituals and conception in Alawi-Bektashi tradition), menakıbnames (a sort of epic that tells the lives and deeds of heroes of Islam), buyruqs (commands/orders) and sufistic works which are written by saints or awliyas (Aulias: friends of God) and saints whom Alawi belief embraces/. When reviewing the

said sources, “the fourties belief” noticeably makes its weight/presence felt. In other words, the Fourties belief is one of important elements that constitutes theological substructure of Alawite belief system, and it has a vast place/coverage in the mentioned written sources. For that reason, place and importance of the said the Fourties belief in the mentioned sources is quite significant in that nature of Alawism is understood. In this context, purpose of our study is both to lay emphasis on importance of the concept “the Fourties (Kırklar)” during historical process, by examining works which are different from each other and which take place in position of the written sources of Alawism, and to determine how the said concept is given a place to in the relevant sources.

It is possible to say that we confront the fourties belief in an important position in the written sources at which we tried to examine the fourties belief constituting chief/central pillar and theology of Alawi belief system. In velayetnames, while important Alawi awliyas (auliyas: friends of God) were seen taking place among the Fourties, it was also found that the fourties were in the position of soldiers or Abdal/dervish communities that take sides with important Alawite saints. In menakibname works, while the concept “the fourties” was treated as well as mir’aj event of Prophet Muhammed, invisible saints (gaip erenler) and the Fourties’ jem (gathering/cem ritual of the Fourties) were dwelt upon and in addition to this, emphasis on which jem was carried out was underlined. In erkanname sources, we confronted the concept “the fourties” mainly in a catechistic (question-answer) way and the Fourties were tried to describe as such (in this manner) by Alawite leaders. In the buyruq sources, while the concept “the Fourties” was addressed, storyline/plotline that is according to Alawite tradition was given in detail, and reference was made to the Fourties’ jem in which Prophet Muhammed and Saint (Imam) Ali took place. When looking at sufistic works, it was seen that the fourties were associated with the mir’aj event from time to time, and it was stated that also Saint (Imam) Ali was together with Prophet Muhammed during the Mir’aj (ascension to the heaven). At the same time, the belief “four gates-forty stations (dört kapı-kırk makam)” was tried to explain by associating them.

In our study, we applied qualitative research method. We followed procedure of document analysis which is one of qualitative research methods. In this line, we employed a systematic method that is used in examining and evaluating, pressed and electronic, all written materials. The study aims at making sense of the subject and improving empirical knowledge as well as examining and interpreting. The concept “the Fourties” in Alawite tradition constitutes population of our study. Limitation of our study is constituted by presence of the concept “the Fourties” which takes place in the written sources of Alawite belief system.

Keywords: The Fourties, Alawism, Velayetname, Erkanname, Buyruq,

¹Yüksek Lisans Öğrencisi, Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, Hacı Bektaş Veli Araştırma ve Uygulama Enstitüsü, erensalkaya@icloud.com.

²Dr. Öğr. Üyesi, Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, Hacı Bektaş Veli Araştırma ve Uygulama Enstitüsü, ilgarbaharlu@gmail.com.

İMPARATOR DİOCLETİANUS VE 1. TETRARŞİ

Pelin Akyürek¹
Hüsamettin Hayri Şener²

MS 284 yılında Diocletianus'un tahtta çıkması Roma tarihinde önemli kırılma noktalarından biridir. Bu tarih modern Roma tarih yazıcılığında imparator Augustus ile başlayan *principatus* döneminin sonlandığı, *dominate* olarak adlandırılan, senatonun katılımının olmadığı yeni yönetim şeklinin başladığı tarih olarak kabul edilmektedir. Bizans (Doğu Roma)'ın kuruluşu ile ilgili görüşler arasında Diocletianus'un Roma İmparatorluğu'nun başına geçmesini başlangıç olarak gören tarihçiler vardır (MS 284-MS 305). İmparator Diocletianus tarafından geliştirilen *tetrarşi* yönetim sistemi MS III. yüzyılda başta askeri olmak üzere siyasi ve ekonomik yönden çöküş içerisinde olan Roma İmparatorluğu'na kısa süreliğine de olsa rahatlama getirmiştir. MS 20 Kasım 284 yılında askerleri tarafından Nikomedia'da *augustus* ilan edilen Diocletianus, imparatorluğun tek bir merkezden yönetilemeyecek kadar geniş bir coğrafyaya yayıldığı, tek başına bu geniş coğrafyayı yönetmenin zor olduğunu farkındaydı. İmparator iki yıl kadar tek başına hüküm sürdükten sonra MS 286 yılında yakın arkadaşlarından Maximianus'u Pannonien'da *caesar*, 287 yılında ise *augustus* olarak atamış ve imparatorluk doğu ve batı olmak üzere iki yönetim bölgesine ayrılmıştı. Diocletianus kendisine yönetim merkezi olarak Nikomedia'yı (İzmit), Maximianus ise Mailand'ı (Milano) seçmiştir. İmparatorluk MS 287 yılından 293 yılına kadar bu iki *augustus* tarafından yönetilmiştir. Yönetim olarak işlerin yolunda gittiğini gören her iki *augustus* MS 1 Mart 293 yılında kendilerine yardımcı olarak birer *caesar* atamışlardır. Diocletianus'un yardımcısı seçilen Galerius yönetim merkezi olarak Thessaloniki'yi (Selanik), Maximianus'un yardımcısı I. Constantius ise Trier'i seçmiştir. İki *caesarın* atanması ile birlikte esasen birinci *tetrarşi* yönetim sistemi başlamış olmaktadır. Başlangıçta oldukça başarılı giden yeni yönetim sistemi iki *augustusun* MS 305 yılında tahttan feragat etmelerinden sonra yerini tekrar kargaşaya bırakmıştır. Devamında oluşturulan ikinci, üçüncü ve dördüncü dördlü yönetimde gerek *augustuslar* arasında gerekse de *caesarlar* arasında birinci dördlü yönetimdeki gibi bir uyumun olmadığını görmekteyiz. Esasen uzun süreli planlanan *tetrarşi* yönetim sisteminde sadece birinci *tetrarşi* amacına ulaşmış ve imparatorluk kısa süreliğine de olsa büyük bir rahatlama yaşamıştı. Birinci dördlü yönetimin onuruna imparatorluğun birçok yerinde anıtlar inşa edilmiştir. Bu anıtlardan en bilinenleri "*porphy tetrarşi grubu*" ve *forum romanumda rostranın* hemen arkasına inşa edilmiş "beş sütundan oluşan *tetrarşi anıtı*"dır. Bu iki anıtın dışında Nikaia, Ephesos Libya ve Thessaloniki kentlerinde inşa edilmiş *tetrarşi* anıtları bilinmektedir.

Çalışma içerisinde Diocletianus tarafından geliştirilen birinci *tetrarşi* yönetim sistemi ve başarısı onuruna imparatorluk genelinde inşa edilmiş anıtlar anlatılmaya çalışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Diocletianus, Tetrarşi Yönetim Sistemi, Tetrarşi Anıtları

EMPEROR DIOCLETIANUS AND THE 1ST TETRARCHY

Pelin Akyürek¹
Hüsamettin Hayri Şener²

The accession of Diocletianus to the throne in 284 AD is one of the important breaking points in Roman history. This date is accepted as the end of the principate period, which started with the emperor Augustus, in modern Roman historiography, and the start of the new form of government, called *dominate*, without the participation of the senate. Among the views on the establishment of Byzantium (Eastern Rome), there are historians who see Diocletianus's ascension of the Roman Empire as the beginning (284 AD 305). The tetrarchy administration system, developed by Emperor Diocletianus, brought relief, albeit for a short time, to the Roman Empire, which was in collapse in the 3rd century AD, especially militarily, politically and economically. Diocletianus, who was declared *augustus* in Nicomedia by his soldiers on November 20, 284

AD, was aware that the empire was spread over a wide geography that could not be managed from a single centre, and that it was difficult to manage this vast geography alone. After reigning alone for two years, the emperor appointed Maximianus, one of his close friends, as caesar in Pannonien in 286 AD, and as augustus in 287, and the empire was divided into two administrative regions, east and west. Diocletianus chose Nicomedia (Izmit) as the administrative center and Maximianus chose Mailland (Milan). The empire was ruled by these two augustus from 287 AD to 293. Seeing that things were going well as an administration, both Augustus appointed a Caesar to assist them on March 1, 293 AD. Galerius, who was chosen as the assistant of Diocletianus, chose Thessaloniki (Thessaloniki) as the administrative center, and Constantius I, the assistant of Maximianus, chose Trier. With the appointment of two caesars, the first tetrarchy administration system was actually starting. The new administration system, which was very successful in the beginning, left its place to chaos after the abdication of the two augustus in 305 AD. We see that there is no harmony between the augustus and caesars in the second, third and fourth quartet administration, as in the first quartet administration. In fact, in the long-term planned tetrarchy administration system, only the first tetrarchy achieved its purpose and the empire experienced a great relief, albeit for a short time. Monuments were erected in many parts of the empire in honor of the first quadrant. The most well-known of these monuments are the "porphyrtetrarchy group" and the "five-column tetrarchy monument" built just behind the rostra in my forum novel. Apart from these two monuments, tetrarchy monuments built in the cities of Nikaia, Ephesus Libya and Thessaloniki are known.

In the study, the first tetrarchy administration system developed by Diocletianus and the monuments built throughout the empire in honor of its success will be tried to be explained.

Keywords: Diocletianus, Tetrarchy Management System, Tetrarchy Monuments

¹Lisans Öğrencisi, Aksaray Üniversitesi, Fen Edebiyat Fakültesi, pelinakyurek2001@gmail.com.
²Öğr. Gör., Aksaray Üniversitesi, Fen Edebiyat Fakültesi, hhayrisener@aksaray.edu.tr.

ÖRFİ HUKUK İLE GÜNÜMÜZ TÜRK HUKUKUNUN KARŞILAŞTIRILMASI

Aysel Arkadaş¹

Dünyada gelişmiş toplumların neredeyse tamamında yaşandığı üzere günümüz Türk hukukunun temelleri de ülkelerin tarihleriyle bağlantılı olarak oluşmaktadır. Roma hukuku temellerine dayanan kara avrupası sisteminin bir benzeri olarak günümüz Türk hukuk sisteminin de temelleri Roma hukuk sistemine dayandığı kadar milli yapısı dolayısıyla Türk tarih, örf ve geleneklerine de içermektedir. Günümüz hukuk sistemlerinden kara Avrupası ve anglo-sakson hukukunda yer almayan birçok konu Türk hukuk sisteminde kimi zaman yazısız kimi zaman ise yazılı (mevzuat) hukuk kurallarıyla düzenlenmekte ve korunmaktadır.

Türk özel hukukunun temellerinin dayandığı ve ilk hali 1926 yılında, Atatürk'ün üstün öngörüsü ile o zamanlar küçük bir devlet olmasına rağmen İsviçre hukuk sisteminin temelleriyle kaleme alınan 2000'li yıllarda tekrar kabul edildiği haliyle Türk Medeni Kanunu'nun "birinci maddesi", medeni kanun uygulayıcısı olan hakimin karar verirken hangi esaslara uyması gerektiğini açıkça belirtmektedir. Buna göre "Madde 1. Kanun, sözüyle ve özüyle değindiği bütün konularda uygulanır (I), Kanunda uygulanabilir bir hüküm yoksa hakim, "ÖRF VE ADET HUKUKUNA" göre bu da yoksa kendisi kanun koyucu olsaydı nasıl bir kural koyacak idiyse ona göre karar verir (II)... .." Görüldüğü üzere örf ve adet hukuku özel hukukta hakim için mevzuatın hemen ardından, hukuk yaratmadan ise önce gelen bir karar verme yöntemidir.

Her ne kadar Türk tarihini inceleyen eserler hukuktan ziyade devlet yönetim ve işleyişine ilişkin olsa da imparatorluklar kurmuş bir toplumun gelişmiş bir hukuk sisteminin olmadığını düşünmek tarih ve hukuk bilmemektir. Nitekim Köprülü bunu bir eserinde dile getirirken Türk hukuk tarihi hakkındaki bu eksikliği hatta kimi yazarlar tarafından olumsuz olarak sunulan bu alanı eleştirmiştir. Halbuki Türk tarihindeki sadece hukuk sistemi değil sanat tarihinin dahi ne kadar muhteşem bir geçmişe sahip olduğu Rus bilim adamları tarafından kaleme alındığı gibi daha yakın zamanlara kadar ancak kaleme alındığı üzere Taştaki Türkler isimli çalışmasıyla Somuncuoğlu da bu muhteşem tarihin nasıl göz ardı edildiğini dile getirmiştir.

Bu haliyle objektif bir değerlendirme yapıldığında kuşlar için dahi kuş saraylarının yapıldığı bir toplum ve öncesinin hukuk sisteminin sadece ana hatlarıyla işlenmiş olması eleştiriye açık bir başlıktır. Bu çalışma ile elbette mükemmel olmasa da- mümkün olduğunca bu eksikliğe katkılar sağlanmak istenmiştir. Roma hukuku etkisi yanında İslam ve İslam öncesi Türk hukuk sisteminin nasıl hayatımıza yön verdiği görülecektir. Nitekim bir örf ve adet kuralının hakim tarafından hukuk kuralı haline (hukuki unsur) getirilebilmesi için "uzun zamandan beridir uygulanıyor olması (maddi unsur)" ve "bu kurallara uyulması noktasında bir inanış (manevi unsur)" gerekmektedir.

Çalışmamızda hukukun tanımlamasından itibaren başlayacak bir biçimde hukuk kurallarının uygulanmasına kadar günümüz Türk hukukunun temellerinin oluşmasında örf ve adetlerin etkilerine değinilmiştir. Bu kuralların uygulanmasında Türk örf ve töresinin etkisi ve Türk tarihinin hukuk sisteminin özüne nasıl girmiş olduğu gözler önüne serilmeye çalışılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Örf ve Adet; Türk Hukuk Tarihi; Töre; Medeni Hukuk.

COMPARISON OF ORFI LAW AND TODAY'S TURKISH LAW

Aysel Arkadaş¹

The foundations of today's Turkish law are formed in connection with their history, as is experienced in almost all developed societies in the world. Similar to the western legal system based on Roman law, today's Turkish legal system is based on the Roman legal system as well as Turkish history, customs and traditions due to its national structure. Many issues that are not included in Continental European and Anglo-Saxon

law, which are among today's legal systems, are regulated and protected in the Turkish legal system, sometimes unwritten and sometimes written (legislation).

The "first article" of the Turkish Civil Code, as it was re-adopted in the 2000s, on which the foundations of Turkish private law are based, was written in 1926, with the superior foresight of Atatürk, with the foundations of the Swiss legal system, although it was a small state at that time. It clearly states which principles the judge, who is the executor, should abide by when making a decision. According to this, "Article 1. The Law is applied in all matters that it refers to with its word and substance (I), If there is no applicable provision in the Law, the judge decides according to the "CODE AND CUSTOM LAW" if this is not the case, if he were a legislator, he would make a rule (I). II)... .." As can be seen, customary law is a decision-making method that comes immediately after the legislation for the judge in private law and before creating law.

Although the works examining Turkish history are about state administration and functioning rather than law, to think that a society that has established empires does not have a developed legal system is to not know history and law. As a matter of fact, while expressing this in one of his works, Köprülü criticized this lack of Turkish legal history and even this field, which was presented negatively by some authors. However, not only the legal system but also the history of art has a magnificent past in Turkish history, as it was written by Russian scientists, and as it was only written until recently, Somuncuoğlu also expressed how this magnificent history was ignored with his work titled *Turks in Stone*. In this state, when an objective evaluation is made, the fact that a society in which bird palaces were built even for birds and the legal system of the past were only outlined is a topic open to criticism. With this study, it is aimed to contribute to this deficiency as much as possible - although it is not perfect of course. In addition to the influence of Roman law, it will be seen how the Islamic and pre-Islamic Turkish legal system shaped our lives. As a matter of fact, in order for a customary rule to become a rule of law (legal element) by the judge, "it has been practiced for a long time (material element)" and "a belief (spiritual element) at the point of complying with these rules" is required. In our study, the effects of customs and traditions in the formation of the foundations of today's Turkish law, starting from the definition of law until the implementation of legal rules, are mentioned. The effect of Turkish customs and traditions in the implementation of these rules and how Turkish history entered into the essence of the legal system were tried to be revealed.

Keywords: Customs; Turkish Law History; Civil Law, Töre.

¹Yüksek Lisans Öğrencisi, Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, 18020710039@nevsehir.edu.tr.

BAŞKENTLERE ÖZGÜ BİR YAPI: MİLİON TAŞI

*Selin Akyürek'
Hüsamettin Hayri Şener'*

Geç Antik Dönem'de imparatorluğun yeni başkentinde inşa edilen anıtlar arasında taşıdığı anlam yönünden önem arz eden yapılardan biri Million Taşı'dır. Million taşı her şeyden önce Konstantinopolis'in başkentliğine vurgu yapan sembol yapılardan biridir. Zira anıtın yeni başkentte inşa edilmesi, Kent Roma'nın eski önemini kaybettiğine işaret etmektedir. Anıtın eski başkent Roma'daki karşılığı ise Milliarium Aureum'dur. Augustus Dönemi'nde Forum Romanum'da inşa edilen Milliarium Aureum, tüm yolların başlangıcı olarak kabul edilmekte ve İtalya coğrafyasındaki büyük kentlerin Roma'ya olan uzaklığını göstermekteydi. MS IV. yüzyılın ikinci yarısında inşa edildiği düşünülen Million Taşı ise benzer anlama sahip olup, imparatorluğun yeni başkentinden önemli kentlere olan mesafeleri göstermekteydi. Anıt yeni başkentten ana caddesi olan Mese'nin başlangıcında, Augusteion'un yakınına yerleştirilmiştir. Mese'nin başlangıcına yerleştirilmesi tüm yolların başlangıç noktası, sıfır noktası olarak anlamını güçlendirmektedir. Bu açık bir şekilde Konstantinopolis'i dünyanın merkezi konumuna yükseltmektedir. Başkentlere özgü bir yapı olmasından dolayı Konstantinopolis'in resmi başkent olmadığını iddia eden araştırmacılarında fikirlerini bu konuda tartışmaya sokmaktadır.

Antik kaynakların üstü kapalı bir *tetrapylon* olarak tanımladıkları anıttan günümüze sadece ayaklardan birine ait kaidesi ile birlikte korunmuş küçük bir paye kalmıştır. Çok sayıda Bizans tarih yazarı eserinde anıtla ilgili önemli bilgiler sunmaktadır. Aynı zamanda İstanbul'u tasvir eden bazı çizimlerde de anıtın tasvirini görmek mümkündür. Bununla birlikte anıtla ilgili bugün başvurulan en önemli kaynaklardan biri 16. yüzyılda İstanbul'u ziyaret etmiş olan ve yapıyı detaylı bir şekilde tasvir eden Fransız gezgin P. Gyllius'tur. Gyllius'un anlatımları kısmen de olsa yapının bir rekonstrüksiyonunu yapmaya olanak sağlamaktadır. Bizans tarih yazarları yapının içerisinde çok sayıda heykelin yer aldığından bahsetmektedir. Bunlar arasında Tykhe, Helios, I. Konstantin ve Helena'nın heykelleri ile Traianus, Hadrianus ve II. Teodosios'un atlı heykelleri vardır. Milion Taşı'nın MS V. ve VI. yüzyıllarda gerçekleşen saray seremonilerindeki önemi büyüktür. Zonaras, Nika İsyanı sırasında anıtın tahrip olduğundan; Theophanes ise I. Justinianus'un buraya bir güneş saati yerleştirdiğinden bahsetmektedir. II. Iustinos (565-578) ise eşi Sophia, kızı Arabia ve yeğeni Helena'nın heykellerini dikirmiştir. MS VII. yüzyılın ilk yarısında *tetrapylonun* kubbesi *konsil* resimleri ile donatılmış. Ancak *ikonaklastın* katı savunucusu İmparator V. Konstaninos (741-775) tarafından bu resimler kaldırılmış ve kubbe Hippodrom'dan sahnelerle süslenmiştir. Anıt XI. yüzyılın sonlarında Konstantinopolis'te gerçekleşen savaşlarda ve sokak çatışmalarında önemli rol oynamıştır. XIII. yüzyılın sonlarında ise imparatorluğun kararıyla Milion Taşı, Augusteion ile beraber Aya Sofya'nın mülkiyetine devredilmiştir. Anıtın ne zaman yıkıldığı ile ilgili kesin bir bilgi bulunmamasına karşın, P. Gyllius'un İstanbul'u ziyareti sırasında halen daha ayakta olduğu kesindir. Günümüzde anıttan geriye alan küçük kısım ise 1967-1968 yıllarında burada yapılan sondaj kazıları sırasında açığa çıkartılmıştır. Bu küçük kalıntı anıtın orijinal yerini göstermesi açısından kayda değerdir. Çalışma içerisinde Konstantinopolis'in sembol yapılarından biri olan Milion Taşı'nın önemi ve tarihsel süreç içerisindeki durumundan bahsedilecektir.

Anahtar Kelimeler: Milion Taşı, Mese, Konstantinopolis.

A BUILDING SPECIFIC TO CAPITALS: MILLION STONE

*Selin Akyürek'
Hüsamettin Hayri Şener'*

Among the monuments built in the new capital of the empire in Late Antiquity, one of the structures that is important in terms of its meaning is the Million Stone. First of all, the Million stone is one of the symbolic structures that emphasize the capital of Constantinople. Because the construction of the monument in the

new capital indicates that the city of Rome has lost its former importance. The equivalent of the monument in Rome, the old capital, is the Milliarium Aureum. The Milliarium Aureum, which was built in the Forum Romanum during the Augustus Period, was considered the beginning of all roads and showed the distance of the big cities in the Italian geography from Rome. The Million Stone, which is thought to have been built in the second half of the IV century AD, had a similar meaning and showed the distances from the new capital of the empire to the important cities. The monument was placed at the beginning of the Mese, the main street of the new capital, near the Augusteion. Placing the Mese at the beginning strengthens its meaning as the starting point, the zero point of all paths. This clearly elevates Constantinople to the center of the world. Researchers who claim that Constantinople is not the official capital because it is a structure specific to capitals put their ideas into discussion on this issue.

From the monument, which is described as a covered *tetrapylon* by ancient sources, only a small pier, along with the pedestal of one of the pillars, has survived. Numerous Byzantine historiographers provide important information about the monument in their works. At the same time, it is possible to see the depiction of the monument in some drawings depicting Istanbul. However, one of the most important sources referenced today about the monument is the French traveler P. Gyllius, who visited Istanbul in the 16th century and described the building in detail. The narratives of Gyllius allow to make a reconstruction of the structure, albeit partially. Byzantine historiographers mention that there are many statues inside the building. These include statues of Tyche, Helios, Constantine I, and Helena, and equestrian statues of Trajan, Hadrian, and Theodosios II. The importance of the Million Stone in the palace ceremonies that took place in the V and VI centuries AD is great. Zonaras said that the monument was destroyed during the Nika Revolt; Theophanes, on the other hand, mentions that Justinian I placed a sundial here. On the other hand, Iustinos II (565-578) had the statues of his wife Sophia, his daughter Arabia and his niece Helena erected. In the first half of the VII century AD, the dome of the *tetrapylon* was decorated with *council* paintings. However, these paintings were removed by Emperor Konstaninos V (741-775), a staunch defender of the *iconoclast*, and the dome was decorated with scenes from the Hippodrome. The monument played an important role in the wars and street clashes that took place in Constantinople at the end of the XI century. At the end of the XIII century, with the decision of the empire, the Million Stone was transferred to the ownership of Hagia Sophia together with Augusteion. Although there is no definite information about when the monument was destroyed, it is certain that P. Gyllius was still standing during his visit to Istanbul. The small part that remains from the monument today was unearthed during the sounding excavations made here in 1967-1968. This small remnant is notable for showing the original location of the monument. In the study, the importance of the Milion Stone, one of the symbolic structures of Constantinople, and its situation in the historical process will be mentioned.

Keywords: Million Stone, Mese, Constantinople.

¹Lisans Öğrencisi, Aksaray Üniversitesi, Fen Edebiyat Fakültesi, selinakyurek30@gmail.com.
²Öğr. Gör., Aksaray Üniversitesi, Fen Edebiyat Fakültesi, hhayrisener@aksaray.edu.tr.

KIBRISIN İNGİLİZ İDARESİNE GİRİŞİ VE OSMANLI DEVLETİNDE ERMENİ SORUNUNA ETKİSİ

Mertkan Mert¹

Bu çalışmada Büyük Devletlerin Osmanlı toprakları üzerinde yaşayan başta Ermeni ve Müslüman tebâsını ve halkını kendi çıkarları için nasıl kullandıklarını ortaya çıkarmak ve dönemin başat gücü olan İngiltere'nin Kıbrıs'a yönelik faaliyetlerinin Osmanlı coğrafyası içerisindeki siyasi ve sosyal etkilerini ve bunların Ermeni Sorunu çerçevesindeki etkilerini ve devlet lehine ve aleyhine faaliyet ve girişimlerini belgeler çerçevesinde ortaya koymak amaçlanmaktadır. İngiltere, hem Hindistan sömürge yolunun güvenliğini sağlamak hem de Anadolu'yu daha yakından kontrol edebilmek için Kıbrıs'ı kendi kontrolüne almak istedi. 1878 yılında Osmanlı Devleti'nin Rusya karşısında aldığı mağlubiyet İngiltere'ye bunun için fırsat verecektir. Bu süreçten sonra Berlin Konferansının toplanacağı ideali ile İngiltere istediğini almak amacıyla bu fırsatı elde edecek ve değerlendirecektir.

Anahtar Kelimeler: Osmanlı, İngiltere, Ermeniler, Rusya, Kıbrıs

THE ENTRY OF CYPRUS INTO THE BRITISH ADMINISTRATION AND ITS IMPACT ON THE ARMENIAN QUESTION IN THE OTTOMAN EMPIRE

Mertkan Mert¹

In this study, it is aimed to reveal how the Great Powers used their Armenian and Muslim subjects and people living in the Ottoman lands for their own interests and to reveal the political and social effects of the activities of England, the dominant power of the period, towards Cyprus in the Ottoman geography and their effects within the framework of the Armenian Question and the state. It is aimed to reveal the activities and initiatives for and against within the framework of documents. Britain wanted to take Cyprus under its control, both to ensure the security of the Indian colonial route and to control Anatolia more closely. The defeat of the Ottoman Empire against Russia in 1878 will give England an opportunity for this. After this process, with the ideal that the Berlin Conference will convene, England will take this opportunity and take advantage of it in order to get what it wants.

Keywords: Ottoman, England, Armenians, Russia, Cyprus

¹Lisans Öğrencisi, Uludağ Üniversitesi, Fen Edebiyat Fakültesi, mertkanmert16@gmail.com.

OSMANLI DEVLETİNDE EĞLENCE KÜLTÜRÜ

Büşra Şirin'

Osmanlı Devleti için eğlence kültürü devletin ilk dönemlerinden beri etkili bir konudur. Bu bağlamda Osmanlı Devleti birçok şekilde eğlence ile ilgili işlere imza atmıştır. Eğlencenin geleneksel anlamı ile beraber Osmanlı Devleti'nde yer aldığı şekli de inceleme konusu olmaktadır. Bu vesile ile Osmanlı Devleti, birçok farklı açıdan incelenmektedir. Eğlence kültürü, kendi başına önemli bir araştırma konusu olarak Osmanlı Devleti tarihinde yer edinebilmiştir.

Osmanlı Devleti açısından eğlence kültürü çok katmanlı bir yapıya sahiptir. Bunun anlamı, devlet açısından sarayda gerçekleştirilen etkinlikler eğlence kültürünün büyük bir kısmını oluşturmaktadır. Diğer taraftan, eğlence kültürünün farklı bir parçası olarak halk arasında meydana gelen eğlence konulu etkinliklerden söz edilmesi gereklidir. Tüm bunlar sonucunda Osmanlı Devletinde eğlence kültürü kendine has özelliklere sahip olabilmıştır.

Bu bağlamda Osmanlı Devletinde kuruluş döneminden itibaren eğlence kültürü ile ilgili örnekler rastlanılmaktadır. Orhan Bey döneminde, 1298 tarihinde Orhan Bey ve Nilüfer Hatun arasında meydana gelen ve evlilik sayesinde Osmanlı Devletinde şenlik türünde eğlenceler başlamıştır. Bu noktada vurgulanması gereken nokta eğlence kültürünün farklı şekillerde tezahür ettiği'dir. Şenlik, düğün, gölge oyunu, ortaoyunu gibi eğlenceler Osmanlı Devletindeki eğlence kültürünün temelini oluşturmaktadır. Bunlara ek olarak belirli dönemlerde halkın tercih ettiği eğlence türleri olarak mesire alanları ve Ramazan eğlencelerinden bahsedilebilir. Bu sayede devlet erkânı dışında halk da kendine has bir eğlence kültürü oluşturabilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Osmanlı Devleti; Eğlence; Kültür.

ENTERTAINMENT CULTURE IN THE OTTOMAN EMPIRE

Büşra Şirin'

Entertainment culture has been an influential subject since the early days of the state. In this context, the Ottoman Empire has carried out entertainment-related works in many ways. Along with the traditional meaning of entertainment, the form in which it took place in the Ottoman Empire is also the subject of examination. On this occasion, the Ottoman Empire is examined from many different angles. Entertainment culture was able to acquire in the history of the Ottoman Empire as an important research subject in its own right.

From the point of view of the Ottoman Empire, entertainment culture has a multi-layered structure. This means that from the point of view of the state, the events held in the palace constitute a large part of the entertainment culture. On the other hand, it is necessary to mention the entertainment-themed activities that take place among the public as a different part of the entertainment culture. As a result of all these, the entertainment culture in the Ottoman Empire was able to have its own characteristics.

In this context, there are examples of entertainment culture in the Ottoman Empire since its foundation period. During the reign of Orhan Bey, in 1298, thanks to the marriage between Orhan Bey and Nilüfer Hatun, festive entertainments began in the Ottoman Empire. The point that needs to be emphasized at this point is that entertainment culture is manifested in different ways. Entertainments such as festivals, weddings, shadow games, middle games constitute the basis of the entertainment culture in the Ottoman Empire. In addition to these, recreation areas and Ramadan entertainments can be mentioned as the types of entertainment preferred

by the people in certain periods. In this way, apart from the state authorities, the people were able to create a unique entertainment culture.

Keywords: Ottoman State; Fun; Culture.

¹Lisans Öğrencisi, Süleyman Demirel Üniversitesi, Fen Edebiyat Fakültesi, busracik81@gmail.com.

IULIUS-CLAUDIUS HANEDANLIĞI'NDA İMPARATOR VE HANEDAN ÜYESİ ÖLÜMLERİ

Aylin Akyürek'

Antik Çağ'ın farklı medeniyetlerinde yönetimde bulunan kişilerin ya da hanedan üyesi erkeklerin ve özellikle de tahta varis ise ölüm nedenlerinin başında yaşlılık ya da hastalık gibi doğal sebepler gelmezdi. İktidar hırsı, kötü yönetim şekli, ekonomik nedenler gibi gerekçelerle çoğunlukla imparator ya da kralların suikaste kurban gittiği görülür. Bu suikastler kimi zaman bir kılıçla kimi zaman zehir yoluyla olurdu. Roma İmparatorluk Dönemi'nde imparatorlar ya da tahtın veliahtı erkekler de çoğu zaman bir suikast sonucu hayatını kaybetmiştir. Buna göre bu yayında, Augustus ile başlayıp Nero zamanına kadar devam eden Iulius-Claudius Hanedanlığı'ndaki imparator ve hanedan üyelerinin ölümlerinin ne şekilde gerçekleştiği ele alınmıştır. Iulius –Claudius Hanedanlığı'nın ilk imparatoru MÖ. 27'de *princeps* ilan edilen Gaius Octavianus ya da daha yaygın bilinen adıyla Augustus'tur. Esasında Iulius Claudius Hanedanlığı'na adını veren Iulius Caesar'dır. Augustus'un büyük amcası olan Iulius Caesar, onu *adoption* yoluyla veliaht tayin etmiştir. Bu nedenle bu sülalenin ilk üyesi olarak bu yayında Iulius Caesar'dan bahsedilmiştir. Brutus ve senatörlerin suikastine uğrayarak öldürülen Iulius Caesar'ın ardından yönetime tek adam olarak başa geçen Augustus ile beraber Cumhuriyet Dönemi bitmiş, imparatorluk dönemi başlamıştır. Kendisinden sonra Roma İmparatorluk tahtına sırasıyla Tiberius, Caligula, Claudius ve Nero gelmiştir. İmparatorluk tarihinin en refah ve huzurlu yönetimini sağlamış olan Augustus'un ölümü bir bağırsak sorunu yüzünden olmuş ve 19 Ağustos MS. 14 yılında 77 yaşında ölmüştür. Kendisinden sonra yerine geçen imparator Tiberius'un ölümü ile ilgili farklı anlatımlar söz konusudur. Bunlardan biri tahta geçmek için sabırsızlanan Caligula'nın onu zehirleyerek öldürmesidir. Daha sonra yönetime gelen Caligula hem senatörlere hem de halka oldukça acımasız ve zalim davranmıştır. Bu durum ona bir suikast düzenlenmesini mecbur kılmıştır. Caligula, Augustus onuruna düzenlenen oyunların son gününde Chaerea ve Sabinus'un başı çektiği suikastçiler tarafından öldürülür. Onun öldürüldüğü gün sıranın kendine geldiğini düşünen Claudius, saklandığı perdenin arkasından imparator muhafızları tarafından bulunarak çıkarılır ve imparator ilan edilir. Haklı olarak Claudius yönetiminde öldürülme korkusuyla yaşamıştır. Fakat Claudius'un ölümü, eşi Agrippina'nın onu zehirlemesiyle en yakınından gelmiştir. Agrippina, oğlu Nero'nun yönetime geçmesi için Claudius'un Messelina'dan olan oğlu Britannicus'u da zehirleyerek öldürmüştür. Iulius-Claudius Hanedanlığı'nın son imparatoru Nero ise kötü yönetiminden dolayı *damnatio memoriae* kararıyla vatan haini ilan edilir. Ölene kadar kırbaçlanarak öldürüleceğini öğrenen Nero kaçır ve hançeriyle kendini öldürür.

Anahtar Kelimeler: Augustus; Nero; Iulius-Claudius Hanedanlığı; İmparator; Suikast

DEATHS OF EMPERORS AND DYNASTY MEMBERS IN THE IULIUS-CLAUDIUS DYNASTY

Aylin Akyürek'

Natural causes such as old age or disease were not the leading causes of death for the men who were in power or members of the dynasty, especially heirs to throne, in different civilizations of the Ancient Age. It is often seen that emperors or kings were assassinated for reasons such as greed for power, bad management style, and economic reasons. These assassinations were sometimes with a sword and sometimes with poison. In the Roman Imperial Period, the emperors or their heirs often died because of an assassination. Accordingly, this study discusses how the deaths of the emperors and members of the dynasty in the Julius-Claudius Dynasty, which started with Augustus and continued until the time of Nero, took place. The first emperor of the Julius – Claudian Dynasty was Gaius Octavianus, or more commonly known as Augustus, who was proclaimed *princeps* in 27 BC. In fact, it was Julius Caesar who gave the name to the Julius Claudian Dynasty. Julius Caesar, Augustus' great-uncle, appointed him heir by adoption. For this reason, Julius Caesar

is mentioned in this publication as the first member of this dynasty. After Julius Caesar who was assassinated and killed by Brutus and his senators, the Republic Period ended and the imperial period began with Augustus who came to power as a monarch. After him, Tiberius, Caligula, Claudius and Nero chronologically ascended to the throne of the Roman Empire. The death of Augustus, who led the most prosperous and peaceful administration in the history of the empire, was due to an intestinal problem and occurred on August 19th, 14 AD when he was at the age of 77. There are different accounts about the death of the emperor Tiberius, who succeeded him. One of them is that Caligula, who was impatient to take the throne, killed him with poison. Caligula treated both the senators and the people quite ruthlessly and cruelly. This situation compelled him to be assassinated. Caligula was killed by assassins led by Chaerea and Sabinus on the last day of the games in honour of Augustus. Claudius, who thought that he would also be killed, was found hiding behind the curtains by the imperial guards and was declared emperor. He rightly lived in fear of being killed during his reign. Claudius was brought to death by the person closest to him, as it was his wife Agrippina who poisoned him. She also poisoned Claudius' son Britannicus, who was begotten from another wife, Messelina, for her son Nero to take power. As the last emperor of the Julius-Claudian Dynasty, Nero was declared a traitor by the decision of *damnatio memoriae* due to his mismanagement. Learning that he would be whipped to death, Nero escaped and killed himself with his dagger.

Keywords: Augustus; Nero; Julius-Claudian Dynasty; Emperor; Assassination.

¹Lisans Öğrencisi, Aksaray Üniversitesi, Fen Edebiyat Fakültesi, aylinakyurek2001@gmail.com.

PROF. DR. NİMET ÖZGÜÇ'ÜN HAYATI VE AKTİVİTELERİ

Emin Alperen Turgut'

Bu çalışmada Aksaray tarihi ve arkeolojisine önemli katkılarda bulunmuş Prof. Dr. Nimet (Dinçer) Özgüç'ün hayatı hakkında bilgiler verilmeye çalışılacaktır. Cumhuriyet döneminde açılan Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi'nin ilk mezunlarından birisi olan Nimet Özgüç'ün ilk kazı deneyimi 1938 yılında Prof. Dr. Remzi Oğuz Arık ve Prof. Dr. H. H. Von der Osten'in yürüttüğü Ankara-Çankırıtepe Roma hamamı kazıları ile olmuştur. Sonraki süreçte Fraktin kazısı tetkik gezileri, Elbistan Karahöyük kazıları, Altıntepe kazıları ve Samsun bölgesi kazılarında da görev yapmıştır. Ayrıca eski Anadolu ve Mezopotamya tarihi açısından oldukça önem arz eden Kültepe/Kaniş kazılarında görev almış ve Samsat (Adıyaman) kazı başkanlığı görevinde bulunmuştur. Prof. Dr. Nimet Özgüç meslek hayatının büyük bir kısmını Aksaray yakınlarındaki Yeşilova kasabası sınırları içinde kalan Acemhöyük'teki kazı çalışmalarıyla geçirmiştir. 1962-1982 yılları arasında yürüttüğü Acemhöyük kazıları ile Anadolu tarihine ışık tutacak pek çok mühim eseri gün yüzüne çıkartmıştır. Bunların dışında mesleki geziler kapsamında Rusya, Mısır, İsrail, Irak, Japonya gibi ülkelerde Kültepe/Kaniş, Samsat Höyük ve Acemhöyük hakkında sunumlar gerçekleştirmiştir. Türkiye'de çıkarılmış önemli arkeolojik eserlerin Avrupa'nın önemli başkentleri Roma, Brüksel, Paris ve Londra'da sergilenmesi hususunda görev almış ve sunumlar yapmıştır. Amerika Birleşik Devletleri'nde, Princeton'da bulunan The Institute For Advanced Study adlı bilim merkezinde ve Saarbrücken Üniversitesi'nde araştırmacı profesör unvanı ile yurtdışında konuk öğretim üyesi yapmıştır. Arkeolojik çalışmalarına devam ederken bir yandan da ülkemize birçok arkeolog yetiştirmiştir. "Anadolu Damga Mühürleri" ile doktorasını tamamlaması ile birlikte Prof. Dr. Nimet Özgüç'ün mühürler ve bullalar üzerinde daha yoğun ve etkin çalışmasına sebep olmuştur. Ayrıca Anadolu arkeolojisinin önemli isimlerinden olan Prof. Dr. Tahsin Özgüç'ün eşidir. Bulunduğu kazılar, yaptığı araştırmalar ile eski Anadolu tarihi literatürüne önemli katkılarda bulunmuştur. Acemhöyük kazıları hakkında yayımlanan makalelerinin yanı sıra "Acemhöyük- Burushaddum I Silindir Mühürler ve Mühür Baskılı Bullalar" adlı Türk Tarih Kurumu tarafından basılan kitabı yoğun ilgi görmüş ve Acemhöyük hakkında çıkarılan ilk kitap olmuştur. Fransa'da 1980 yılında College de France ve 2010 yılında bir diğer önemli kadın arkeolog olan Prof. Dr. Halet Çambel ile birlikte Türkiye Cumhuriyeti Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından "Kültür ve Sanat Büyük Ödülü" ne layık görülmüşlerdir.

Eski Anadolu tarihine oldukça önemli katkılarda bulunmuş Prof. Dr. Nimet Özgüç'ün hayatı, arkeolojik çalışmaları, aldığı ödüller ve yayınları bu çalışma kapsamında sunulacaktır.

Anahtar Kelimeler: Acemhöyük, Arkeoloji, Nimet Özgüç

LIFE AND ACTIVITIES OF PROF. DR. NİMET ÖZGÜÇ

Emin Alperen Turgut'

In this study, it will be tried to give information about the life of Prof. Dr. Nimet (Dinçer) Özgüç, who made important contributions to the history and archaeology of Aksaray. Nimet Özgüç, one of the first graduates of the Faculty of Language, History and Geography of Ankara University, which was opened during the Republican period, had his first excavation experience in 1938 with the excavations of the Ankara-Çankırıtepe Roman bath conducted by Prof. Dr. Remzi Oğuz Arık and Prof. Dr. H. H. Von der Osten. In the following period, he also worked in Fraktin excavation research trips, Elbistan Karahöyük excavations, Altıntepe excavations and Samsun region excavations. He also took part in the excavations of Kültepe/Kaniş, which is very important in terms of the history of ancient Anatolia and Mesopotamia, and served as the head of the Samsat (Adıyaman) excavation. Prof. Dr. Nimet Özgüç spent most of his professional life excavating at Acemhöyük, which is within the borders of the town of Yeşilova near Aksaray. With the excavations of Acemhöyük carried out between 1962 and 1982, he unearthed many important works that would shed light

on the history of Anatolia. Apart from these, within the scope of professional trips, he made presentations about Kültepe/Kaniş, Samsat Höyük and Acemhöyük in countries such as Russia, Egypt, Israel, Iraq and Japan. He took part in the exhibition of important archaeological artifacts unearthed in Turkey in Rome, Brussels, Paris and London, the important capitals of Europe, and made presentations. In the United States, he has been a visiting professor abroad as a research professor at The Institute For Advanced Study in Princeton and at the University of Saarbrücken. While continuing his archaeological studies, he also trained many archaeologists for our country. After completing his doctorate with the "Anatolian Stamp Seals", Prof. Dr. Nimet Özgüç worked more intensively and effectively on seals and bullas. She is also the wife of Prof. Dr. Tahsin Özgüç, one of the important names of Anatolian archaeology. He made important contributions to the ancient Anatolian historical literature with his excavations and researches. In addition to his articles published about the Acemhöyük excavations, his book titled "Acemhöyük- Burushaddum I Cylinder Seals and Seal Printed Bullas" published by the Turkish Historical Society attracted great attention and was the first book published about Acemhöyük. In France, together with the College de France in 1980 and Prof. Dr. Halet Çambel, another important female archaeologist, in 2010, they were awarded the "Grand Prize for Culture and Arts" by the Ministry of Culture and Tourism of the Republic of Turkey.

The life, archaeological studies, awards and publications of Prof. Dr. Nimet Özgüç, who made very important contributions to the history of ancient Anatolia, will be presented within the scope of this study.

Keywords: Acemhöyük, Archaeology, Nimet Özgüç

¹Lisans Öğrencisi, Aksaray Üniversitesi, Fen Edebiyat Fakültesi, emintrgt0668@gmail.com.

KUMUL İSYANI SONRASI DOĞU TÜRKİSTAN İSLAM CUMHURİYETİ'NİN KURULUŞU, HOCA NİYAZ HACI

Nevzat Özdemir

1931'de Kumul bölgesinde Hoca Niyaz Hacı önderliğinde başlayan ayaklanma Çinlilerin mağlup edilmesiyle tüm Doğu Türkistan'a yayıldı. İki yıl içerisinde Turfan, Karaşehir, Büğür, Küçar, Hoten, Kaşgar ve Altay şehirlerine yayılan isyan sonucunda tüm Doğu Türkistan Çin işgalinden kurtulmuştur. 12 Kasım 1933'de Kaşgar'da bağımsızlık ilan edilip, Hoca Niyaz Hacı Doğu Türkistan İslam Cumhuriyeti'nin ilk Cumhurbaşkanı olarak ilan edilmiştir. Sancaklarına "İslamiyet, Azadiyet, Adalet ve Uhuvvet" yazarak, 4 ana esas üzerine bir devlet kurduklarını dünyaya ilan eden Doğru Türkistan İslam Cumhuriyeti resmî bayrağı olarak da asırlardır bölgede kullanılan Gök bayrağı kabul etmiştir. Ardından daha önce Çinliler tarafından yayımlanan gazetelerin yayımına son vererek, İslamî ve millî kültürün korunması için 'Şerkî Türkistan Hayatı' (Doğu Türkistan Hayatı) adıyla gazete yayınlarına başlandı. Bununla beraber bağımsızlığın nişanesi olarak Doğu Türkistan İslam Cumhuriyeti, 'pul' adı verilen para bastırarak bölgede Çin paralarının kullanımı yasaklandı. Ülke, vatandaşlarına pasaport dağıtımından nüfus cüzdanına kadar her türlü hizmeti verdi. Doğu Türkistan'da kurulan bu İslam Devleti'nin adalet işlerini ise Şeyhü'l İslamlık makamındaki isim bakıyordu. Ülkede kısa sürede şer'î esaslara dayalı mahkemeler kuruldu. Ülkenin millî marşı ise 1933 yılında Muhammet Ali Tevpik (Tohtu Hacı) tarafından yazılmış, aynı yıl Doğu Türkistan İslâm Cumhuriyetinin kuruluşunda devlet töreni ile okunarak Doğu Türkistanlılarca ulusal marş olarak kabul edildi. Doğu Türkistan İslam Cumhuriyeti'nin kurulması; bölgedeki iki büyük gücü birbirine yaklaştırmış ve Çin ve Sovyetler Birliği arasında bu yeni devlete karşı iş birliği başlamıştır. Doğu Türkistan'ın bağımsız olmasının Rus işgali altındaki diğer Türk yurtları için tehlike arz edeceğini düşünen Sovyetler Birliği, askerî ve istihbarî açıdan Çin'e destek verip Doğu Türkistan millî kuvvetlerinin bastırılmasında etkili olmuştur. Sincan eyalet merkezi Urumçi'de, Sovyetlerin yardımıyla darbe yaparak Jin Shuren hâkimiyetini devirip iktidarı ele geçiren Sheng Shisey sonrasında Sovyetler ile iş birliğine devam etmiştir. Doğu Türkistan İslam Cumhuriyeti'nin Orta Asya'daki Sovyetler Birliği istikrarını olumsuz etkilemesinden endişe duyan Stalin'in doğrudan sevk ettiği Kızıl Ordu birliklerinin yardımı ile Sheng Shisey; Ma Congying komutasındaki Döngen kuvvetlerini ve Uygur bağımsızlık hareketini bozguna uğratmıştır. Sonrasında 6 Şubat 1934'te Doğu Türkistan İslam Cumhuriyeti yıkılmıştır. Doğu Türkistan İslam Cumhuriyeti'nin yıkılmasından sonra Cumhurbaşkanı Hoca Niyaz Sovyetler vasıtasıyla Sincan Eyalet hükûmeti askerî müfettişi olan ve "Sincan Kralı" olarak adlandırılacak olan Sheng Shisey anlaşarak yıkılan Doğu Türkistan İslam Cumhuriyeti başbakanı Sabit Damulla'yı Sincan Eyalet hükûmetine teslim etmiş ve Sincan Eyalet hükûmetinin başbakan yardımcısı olmuştur.

Anahtar Kelimeler: Doğu Türkistan İslam Cumhuriyet; Hoca Niyaz Hacı; Kumul; Bağımsızlık

THE FOUNDATION OF THE ISLAMIC REPUBLIC OF EAST TURKISTAN AFTER THE KUMUL UPRISING, THE PERIOD OF HOCA NİYAZ HACI

Nevzat Özdemir

The uprising, which started in 1931 in the Kumul region under the leadership of Hoca Niyaz Hacı, spread to all East Turkistan with the defeat of the Chinese political and military forces. As a result of the rebellion that spread to the cities of Turfan, Karaşehir, Buğra, Kuçar, Hoten, Kaşgar and Altay within two years, all East Turkistan was freed from the Chinese occupation. On 12 November 1933, independence was declared in Kaşgar and Hoca Niyaz Hacı was declared as the first President of the East Turkistan Islamic Republic. The East Turkistan Islamic Republic, which declared to the world that they had established a state on 4 main principles by writing "Islam, Freedom, Justice and Unity" on their banners, adopted the Sky flag, which has

been used in the region for centuries, as the official flag. Then, the publication of the newspapers previously published by the Chinese was terminated and newspaper publications were started under the name of "Şerkî Turkistan Life" (East Turkistan Life) for the preservation of Islamic and national culture. However, as a token of independence, the East Turkestan Islamic Republic printed money called 'stamp' and banned the use of Chinese coins in the region. The country provided all kinds of services to its citizens, from passport distribution to identity cards. Sheikh al-Islam was in charge of the justice affairs of this Islamic State established in East Turkestan. In a short time, courts based on shar'i principles were established in the country. The national anthem of the country, on the other hand, was written by Mohammed Ali Tevpik (Tohtu Haji) in 1933, and was accepted as the national anthem by the people of East Turkestan after being sung with a state ceremony at the foundation of the East Turkestan Islamic Republic in the same year. The establishment of the East Turkestan Islamic Republic; brought the two great powers in the region closer together and cooperation between China and the Soviet Union against this new state began. The Soviet Union, which thought that the independence of East Turkistan would pose a danger to other Turkish homelands under Russian occupation, supported China in terms of military and intelligence and was effective in suppressing the national forces of East Turkistan. Sheng Shisey, who overthrew the Jin Shuren domination and seized power in the Xinjiang provincial center, Urumqi, with the help of the Soviets, continued to cooperate with the Soviets. Sheng Shisey, with the help of the Red Army units directly dispatched by Stalin, who was concerned that the Islamic Republic of East Turkistan would adversely affect the stability of the Soviet Union in Central Asia; He defeated the Döngen forces under the command of Ma Congying and the Uyghur independence movement. Then, on February 6, 1934, the East Turkistan Islamic Republic was destroyed. After the collapse of the Islamic Republic of East Turkistan, President Hoca Niyaz, through the Soviets, delivered the Prime Minister of the Islamic Republic of East Turkistan, Sabit Damulla, who was the military inspector of the Xinjiang Provincial government and to be named "King of Xinjiang", to the Xinjiang Provincial Government, and he was appointed as the prime minister of the Xinjiang Provincial Government. became his assistant.

Keywords: Islamic Republic of East Turkistan; Hoca Niyaz Hacı; Kumul; Independence

¹Yüksek Lisans Öğrencisi, Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, nevzzat@gmail.com.

SELÇUKLULAR DÖNEMİNDEN GÜNÜMÜZE UZANAN KADIN İSTİHDAMI (BACIYÂN-I RÛM ÖRNEĞİ)

*Gülsüm Yücel¹
Ahmet Gündüz²*

Türkler Anadolu'yu fethettikten sonra Anadolu'da çeşitli kültürler içinde faaliyet göstermişlerdir. Bunun örneklerini Selçuklular zamanından kalma tarihi yapılarla görmekteyiz. Bu yapıların çoğu, cami, tekke, merderse, kervansaray hamam, türbe ve hanlardır. Bu şekilde Anadolu'nun Türkleşmesi ve İslamlaşması sağlanmıştır. Bu devirde kurulan Ahi Teşkilatının Kadınlar Kolu olan Bacıyân-ı Rûm, sosyo-kültürel ve ticari kuruluşların arasında ilk yerini almış olur. Bacılar Teşkilatının atölyelerinde halıcılık ve kilimcilikten başka giyim faaliyetlerinden söz edilmektedir. Bunlar içerisinde örgücülük ve dokumacılık faaliyetleri de yer almaktadır. Âşık Paşa-zade, (Ak börk) diye bilinen Yeniçeri askerlerinin başına giydiği bir tacdan bahsederek önceleri Bektaşilerin giydiği bir tac olduğunu ifade etmiştir. Daha sonraları, Bilecikte Orhan Gazi döneminde kullanıldığını dile getirmiştir. Bu ak börkü giyilmesinin sebebi ise Bektaşilerin Şeyhi Abdal Musa'nın Yeniçeri askerleriyle birlikte savaş meydanlarında çarpıştığı, bu ak börkü onlardan alıp giydiklerini, daha sonra kendi memleketlerine getirerek gazilerle birlikte savaşlara katıldım diye övündüğünü söylemektedir. Daha sonra Âşık Paşa-zade, bu ak börke ne isim verildiği konusunda Abdal Musanın "bükme eliftac" diye yanıt verdiğini de söylemiştir. Anadolu Bacıları bilinenleri en iyi yapan ve hünerlerine aklını da katan, olağan ve olağan dışı koşullarda işgücü ve sermaye kaynaklarını verimli bir biçimde kullanarak önlemleri düşünen, analiz eden, planlayan, yürürlüğe koyan, uygulayan ve sonuçlarını denetleyebilen girişimci yaratıcı bireylerdi. Bu anlamda girişimci Türk kadınının, ekonominin canlanmasında önemli bir rolü vardır. Anadolu Kadınlar Birliği bu görevi dönemlerinin şartları içinde yapmışlardır. Onların girişimciliğinin amacı, öncelikle sivil toplum hareketinin gerekliliğine inanmış iş kadını anlayışını geliştirmektir. İnsanlığa hizmet edebilen bu kadınlar, o gün olduğu gibi bugün de sağlıklı bir toplumun oluşturma amacıyla çalışmaktadırlar. Ancak bunlar yeterli, istenilen düzeyde olduğunu söylemek mümkün değildir. Bacıyan-ı Rum'un oluşturduğu ilkeler, gerek iş gerekse aile ve toplum hayatına, bugünün kadınlara ışık olabilecek niteliktedir. Bu yolda çaba göstermek hepimizin görevidir. Bu makalenin amacı, Anadolu'nun Türkleşmesinden sonra (1071 Malazgirt Savaşı) XVII. Yüzyılda Selçuklular döneminde kurulduğu tahmin edilen Ahilik Teşkilatının kolu olan Bacıyân-ı Rûm' (Anadolu Kadınlar Teşkilatı) un kendi döneminde ekonomik olarak nasıl bir katkı sağladığının örneğini vermeye çalışmaktır. Bu itibarla Kadınlar Teşkilatının ortaya çıkmasının temel sebebini ele alarak, faaliyette buldukları çeşitli sanat dallarının sosyo-ekonomik alanda elde ettiği başarıların ve bu başarının diğer şehirlerde, köylerde ve hatta kasabalara kadar yayılmasının, günümüz kadın istihdamına nasıl örnek teşkil ettiğinin önemini arze edeceğiz.

Anahtar Kelimeler: Bâcıyan-ı Rûm; Ahilik; Ekonomi; El Sanatları; Kadın

FROM THE SELJUKS PERIOD TO THE PRESENT WOMEN EMPLOYMENT (BACIYÂN-I RÛM EXAMPLE)

*Gülsüm Yücel¹
Ahmet Gündüz²*

After the Turks conquered Anatolia, they operated in various cultures in Anatolia. We see examples of this with historical buildings from the Seljuk period. Most of these structures are mosques, dervish lodges, caravanserais, baths, tombs and inns. In this way, the Turkification and Islamization of Anatolia was ensured. Bacıyân-ı Rûm, which was the Women's Branch of the Ahi Organization established in this period, took its first place among the socio-cultural and commercial establishments. In the workshops of the Bacılar Organization, clothing activities other than carpet and rug making are mentioned. Among these, knitting and weaving activities are also included. Âşık Paşa-zade talked about a crown he wore on the head of Janissary

soldiers, known as Ak brk, and stated that it was a crown worn by Bektashis in the past. Later, he stated that it was used in Bilecik during the Orhan Gazi period. The reason for wearing this white cap is that Abdal Musa, Sheikh of the Beta, fought with the Janissary soldiers on the battlefields, that they took this white cap from them and wore it, and then brought it to their hometown and boasted that I joined the wars with the veterans. Later, Âık Paa-zade also said that Abdal Musa answered "bending eliftac" when it came to what name was given to this white borek. Anadolu Bacıları were entrepreneurial creative individuals who did the best and added their mind to their skills, who could think, analyze, plan, implement, implement and control the results by using their labor and capital resources efficiently under ordinary and extraordinary conditions. In this sense, the entrepreneurial Turkish woman has an important role in the revival of the economy. Anatolian Women's Union carried out this duty within the conditions of their time. The aim of their entrepreneurship was primarily to develop the understanding of business women who believed in the necessity of civil society movement. These women, who can serve humanity, work for the purpose of creating a healthy society today, as they did back then. However, it is not possible to say that these are sufficient and at the desired level. The principles formed by Bacıyan-ı Rum are such that they can be a light for today's women, both in business, family and social life. It is our duty to strive for this path. The aim of this article is, after the Turkification of Anatolia (1071 Battle of Malazgirt) XVII. It has been tried to give an example of how Bacıyân-ı Rûm (Anatolian Women's Organization), which is the branch of the Akhism Organization, which is estimated to be founded in the Seljuks period in the 16th century, contributed economically in its own period. In this respect, by addressing the main reason for the emergence of the Women's Organization, we will present the importance of the socio-economic successes of the various branches of art in which they operate and how this success spreads to other cities, villages and even towns and how it sets an example for today's women's employment. After the Turks conquered Anatolia, they operated in various cultures in Anatolia. We see examples of this with historical buildings from the Seljuk period. Most of these structures are mosques, dervish lodges, caravanserais, baths, tombs and inns. In this way, the Turkification and Islamization of Anatolia was ensured. Bacıyân-ı Rûm, which was the Women's Branch of the Ahi Organization established in this period, took its first place among the socio-cultural and commercial establishments. In the workshops of the Bacılar Organization, clothing activities other than carpet and rug making are mentioned. Among these, knitting and weaving activities are also included. Âık Paa-zade talked about a crown he wore on the head of Janissary soldiers, known as Ak brk, and stated that it was a crown worn by Bektashis in the past. Later, he stated that it was used in Bilecik during the Orhan Gazi period. The reason for wearing this white cap is that Abdal Musa, Sheikh of the Beta, fought with the Janissary soldiers on the battlefields, that they took this white cap from them and wore it, and then brought it to their hometown and boasted that I joined the wars with the veterans. Later, Âık Paa-zade also said that Abdal Musa answered "bending eliftac" when it came to what name was given to this white borek. Anadolu Bacıları were entrepreneurial creative individuals who did the best and added their mind to their skills, who could think, analyze, plan, implement, implement and control the results by using their labor and capital resources efficiently under ordinary and extraordinary conditions. In this sense, the entrepreneurial Turkish woman has an important role in the revival of the economy. Anatolian Women's Union carried out this duty within the conditions of their time. The aim of their entrepreneurship was primarily to develop the understanding of business women who believed in the necessity of civil society movement. These women, who can serve humanity, work for the purpose of creating a healthy society today, as they did back then. However, it is not possible to say that these are sufficient and at the desired level. The principles formed by Bacıyan-ı Rum are such that they can be a light for today's women, both in business, family and social life. It is our duty to strive for this path. The aim of this article is, after the Turkification of Anatolia (1071 Battle of Malazgirt) XVII. It has been tried to give an example of how Bacıyân-ı Rûm (Anatolian Women's Organization), which is the branch of the Akhism Organization, which is estimated to be founded in the Seljuks period in the 16th century, contributed economically in its own period. In this respect, by addressing the main reason for the emergence of the Women's Organization, we will present the importance of the socio-economic successes of

the various branches of art in which they operate and how this success spreads to other cities, villages and even towns and how it sets an example for today's women's employment.

Keywords: Bâcıyan-ı Rum; Akhism; Economy; Handicrafts Women

¹Yüksek Lisans Öğrencisi, Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi, Fen Edebiyat Fakültesi, g.yucel_40@hotmail.com.
²Prof. Dr., Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Posta ahmetgunduz23@gmail.com.

GÖKBAYRAK DERGİSİ IŞIĞINDA DOĞU TÜRKİSTAN VE ÇİN'İN DOĞU TÜRKİSTAN POLİTİKASI

Gülay Büken'

Türkistan'ın doğrudan parçası ve Türklerin ana yurtlarından biri olan Doğu Türkistan, Hunlardan başlamak üzere Türklerin hayat sahası haline gelmiştir. Kuzey Hunların yıkılmasından sonra Göktürklerle, daha sonrasında Türkişlere yurtluk yapan Doğu Türkistan'da II. Göktürklerden sonra Turfan Uygur Devleti kurulmuştur. Doğu Türkistan Uygur Devleti'ni Moğolların ortadan kaldırsa da halk bölgede kalmıştır. Bu halk günümüzde Sincan Uygur Otonom Bölgesi'nde yaşayan Uygur Türklerinin ataları olmaktadır. Doğu Türkistan Uygur Devleti'nden sonra sırasıyla Karahanlılar, Çağatay Hanlığı, Doğlatlar ve Saidiye Hanlığı bölgede yönetime hakim olmuştur. 1678 yılından 1755 yılına kadar ise Doğu Türkistan'da Hocalar Devri Dönemi yaşanmıştır. 1863 yılında Yakup Bey'in bağımsızlık mücadelesi başarıyla sonuçlanana kadarki dönemde bölge Qing İmparatorluğu'nun işgaline maruz kalmıştır. 1877'de Yakup Bey'in vefatı üzerine bölgeyi işgal eden için 1884'te Doğu Türkistan'a Çince "Yeni Toprak" anlamında Xin- jang (Hsin- chiang) adını vermiştir. 1933-34 ile 1944-49 yılları arasında iki defa Doğu Türkistan Cumhuriyeti kurulmuş ve bu iki cumhuriyet arasında geçen 10 yılda Doğu Türkistan Rusya emrine girmiş olsa da 1949'dan sonra Çin Halk Cumhuriyeti'ne bağlanmıştır. 1955'te eyalet statüsünden çıkarılarak Sinjang Uygur Özerk Bölgesi olarak ismi değiştirilmiştir. Otonom bölge yani iç işlerinde serbest muhtariyet statüsüne sahip beş bölgeden biri olan Sinjang Uygur Özerk Bölgesi Çin Anayasası'nın 116. maddesi ile sahip olduğu otonomi haklarını pratikte kullanamamaktadır. Dünyada kırk altının üzerinde sivil toplum kuruluşu Doğu Türkistan'la ilgili çalışmalar yapmakta, Çin'de haklarını kullanamayan, asimilasyon ve ayrımcılığa uğrayan Doğu Türkistan'ın tarihini ve kültürünü yaşatmaya çalışmaktadır. Bu vakıflardan biri de Türkiye'deki Doğu Türkistan Kültür ve Dayanışma Derneği ve yayın organı olan Gökbayrak Dergisi'dir. Dergi iki ayda bir 3000 adet yayınlanmakta olup; 300 adedi 33 ülkeye, 1800 adedi başbakan, bakan, milletvekilleri, yabancı ülke elçilikleri, üniversiteler ve 81 ile ve belediye başkanlarına protokol olarak, 900 adedi de abonelere ulaştırılmak suretiyle, Doğu Türkistan Türklerinin tarihini, kültürünü, örf ve adetlerini yaşatmayı, gelecek nesillere aktarmayı ve Doğu Türkistan Türkleri için her türlü olanakları sağlamayı, özellikle gençlerin arasındaki işbirliği, dostluk, yardımlaşma ve dayanışmayı geliştirmeyi, bu alanda çalışma yapan kişi ve kuruluşlarla yardımlaşmayı amaçlamaktadır. Derginin neredeyse her sayısında Çin'in Doğu Türkistan politikasını gözler önüne serilmekle birlikte dünyada işgal altında olan diğer halkalara da yer verilmektedir. Bu çalışmada Gökbayrak dergisi üzerinden Doğu Türkistan ve Çin'in Doğu Türkistan'ı asimile etmenin de ötesinde yerli halkı yok etmek için uyguladığı ayrımcılık, baskı ve insanlık dışı yöntemlerle birlikte Birleşmiş Milletlere mensup devletlerin Çin'in haksız uygulamalarına sessiz kalma sebepleri de ortaya konmaya çalışılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Gökbayrak, Dergi, Doğu Türkistan, Çin, Politika

EASTERN TURKISTAN AND CHINA'S POLICY IN EASTERN TURKISTAN IN THE LIGHT OF GÖKBAYRAK MAGAZINE

Gülay Büken'

East Turkestan, which is a direct part of Turkestan and one of the homelands of the Turks, has become the living space of the Turks, starting with the Huns. After the collapse of the Northern Huns, the Göktürks, and later the Türkiş, settled in East Turkestan. After the Göktürks, the Turfan Uyghur State was established. Even though the Mongols destroyed the East Turkestan Uyghur State, the people remained in the region. These people are the ancestors of the Uyghur Turks living in the Xinjiang Uyghur Autonomous Region today. After the East Turkestan Uyghur State, Karakhanids, Çağatay Khanate, Doğlatlar and Saidiye Khanate dominated the administration in the region. From 1678 to 1755, the period of the Khojalar Era was experienced in East Turkestan. In 1863, until the independence struggle of Yakup Bey was successfully concluded, the region

was occupied by the Qing Empire. After the death of Yakup Bey in 1877, he gave the name Xinjang (Hsin-chiang) to East Turkestan in 1884, which means "New Land" in Chinese, for the people who occupied the region. Between 1933-34 and 1944-49, the Republic of East Turkestan was established twice, and even though East Turkestan was under the command of Russia in the 10 years between these two republics, it was connected to the People's Republic of China after 1949. In 1955, it was removed from the state status and its name was changed to Sinjang Uyghur Autonomous Region. Sinjang Uyghur Autonomous Region, which is one of the five regions with the status of free autonomy in internal affairs, cannot practically use its autonomy rights under Article 116 of the Chinese Constitution. More than forty-six non-governmental organizations in the world are working on East Turkestan, trying to keep alive the history and culture of East Turkestan, which cannot exercise its rights in China and is subjected to assimilation and discrimination. One of these foundations is the East Turkestan Culture and Solidarity Association in Turkey and its publication, Gökbayrak Magazine. The journal is published bimonthly in 3000 copies; To keep the history, culture, customs and traditions of East Turkestan Turks alive, to transfer them to future generations, 300 of them to 33 countries, 1800 of them to prime ministers, ministers, deputies, foreign embassies, universities and 81 cities and mayors as a protocol, and 900 to subscribers. It aims to provide all kinds of opportunities for East Turkestan Turks, to develop cooperation, friendship, cooperation and solidarity among young people, and to help people and organizations working in this field. While China's East Turkestan policy is revealed in almost every issue of the magazine, other occupied circles in the world are also included. In this study, it has been tried to reveal the reasons for the United Nations' states to remain silent about China's unfair practices, along with the discrimination, pressure and inhumane methods that East Turkestan and China use to destroy the indigenous people beyond assimilation of East Turkestan

Keywords: Gökbayrak, Magazine, East Turkestan, China, Policy

¹Yüksek Lisans Öğrencisi, Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, Fen Edebiyat Fakültesi, bukengulay@gmail.com.

İSLAM ÖNCESİ DEVİRDE OĞUZLAR

Simge Nur Deniz'

Dünya Türklüğünün en büyük kısmını Oğuzlar teşkil etmektedir. Oğuz adına ilk kez Göktürkler kitabesinde rastlanmaktadır. Oğuz adının manası hakkında çeşitli görüşler öne sürülmüş olmakla birlikte gerçeğe en yakın görüş ok kelimesiyle eski Türkçe de çokluk eki olan z'den oluşan "okuzlar"dan müteşekkildir ve oklar manasına gelmektedir. X. Yüzyılın ilk yarısında Oğuzlar, Hazar Denizi'nden Seyhun Irmağı'nın kuzeyine değin uzanan bozkırlarda göçebe hayat tarzında ve hayvancı topluluk olarak yaşıyorlardır. Bir kısım eski coğrafyacılar ve tüm İslam müellifleri Tokuz Oğuzlar ile Oğuzları birbirinden tamamen farklı topluluklar olarak zikrederler. Nitekim Seyhun Oğuzları Boz Ok ve Üç Ok olmak üzere iki kola ayrılmış ve 24 boydan müteşekkil idi. Oğuz boylarına dair tam liste XIV. Yüzyılda Reşideddin tarafından verilmiştir. Kaşgarlı bu hususta 22 boy ismi vermiş Reşideddin'den eksik olan iki isim: Yaparlı, Kızık-Kargun. Türk kitabelerine göre Oğuzlar dokuz boydan meydana gelmiş ve Tokuz Oğuz budun denilmiştir. Bu dokuz boydan yalnızca Tonra ve Kunı (Kunu) isimli boylar bilinmektedir. Tokuz Oğuzlar Tula ırmağının kuzeye dönerken kıvrım yaptığı kısmında yaşayan bir budundur.

Oğuzlar iki büyük Türk Devleti Gök Türkler ve Uygurlara karşı mücadele etmişlerse de bir kısmı tabilikten kurtulamamışlardır. Oğuzlar Gök Türklerin en başta gelen hasımları iken, yaşanan çekişmeler nihayetinde Gök Türkler'e tâbi oldular. Oğuzlar Bilge Kağan devrinde Gök Türkler'e doğrudan bağlı idiler. Gök Türk Devletinin (744) yıkılmasının ardından yerine Uygur Devleti kuruldu. Uygurlar döneminde ne zaman bağlandıkları hakkında bir bilgi yoktur. Gök Türkler ve ona bağlı kavimler arasında savaş başlayınca Dokuz Oğuzlar Uygurlar ile dostluk kurmuşlardır. Dokuz Oğuzlar, 840 yılında Kırgız saldırısında Ediz, İzgil budunları gibi dağılmış, bir kısmı da Uygurlara karışmışlardır. Aşağı ve Orta Seyhun bölgelerinde bulunan Oğuz şehirlerinde araştırmalar neticesinde yüksek bir kültür hayatının mevcudiyeti anlaşılmaktadır. Oğuzlardan yoğun bir nüfus yerleşik hayata geçmiş, göçebe yaşama devam eden Oğuzlar bu duruma Yatuk diyerek (tembel) olarak görmüşlerdir. Moğol istilasının ardından bu yerleşik Oğuzların çoğunluğu iskân bölgelerini terk ederek Horasan ve İran'a doğru gitmişlerdir. Oğuzların göçebe topluluğu savaşçı arzuları ile Anadolu'ya kadar ilerleyecek ve Türklerin en büyük imparatorluklarının kurulmasında mühim vazifeler alarak Türk yurdunu genişleteceklerdir. Karahanlı Devleti'nde bulunan Türk kavimleri 960 yılı dolaylarında yoğun bir nüfus ile İslamiyet'i kabul etmiş böylelikle İslamiyet Oğuzlar içinde de epeyce yaygınlaşmıştır. Mâveraün-nehr bölgesinde Müslüman olan Oğuzları ayırt etmek için Türkmen adı verilmiştir. Türkmen ismi XIII. Yüzyılda her yerde Oğuz isminin yerini almıştır. Oğuzların başlarında yabgu unvanlı hükümdarlarının olduğu Oğuz Yabgu Devleti vardı. Bu devlet içinde yer alan unvanların ve müesseselerin daha sonraki büyük Türk İmparatorluklarından olan Selçuklu Devleti ve Osmanlı Devleti'nde de kullanıldığı görülmektedir. Nitekim bu Oğuz Devleti'nin yıkılışı hakkında hiçbir bilgi olmasa da Oğuzların kendi içlerinde yaşadıkları iç çekişmeler dolayısıyla yıkılmış olacağı kuvvetle muhtemeldir. 1040 yılında Tuğrul Bey tarafından kurulan Selçuklu Devleti'nin atası Selçuk, Oğuzların 24. Kınık boyuna mensuptur. Hayvan yetiştiricisi olan göçebe Oğuzlar otlak alanları için savaşlar yaparak genişlemiş nitekim 1071 yılında Selçuklu Devleti ile Bizans İmparatorluğu arasında yapılan Malazgirt Meydan Muharebesinde Anadolu kapıları Türkler'e açılmış ve nihayetinde buraya yerleşen Anadolu Selçuklularının yıkılmasından sonra Oğuzların Kayı boyuna mensup Osmanlı Devleti kurulmuştur. Bu çalışmada İslam öncesi devirde Oğuzların yaşadıkları coğrafyalar, iktisadi ve siyasi hayatları incelenmiş. Nihayetinde Oğuzların savaşçı, göçebe karakterleri ile Türklerin iki önemli imparatorluklarının kurulmasındaki ehemmiyetleri değerlendirilerek bu çalışma hazırlanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Anahtar Kelimeler: Oğuz; Boy; Göçebe; İktisadi Hayat.

THE OGUZES IN THE PRE-ISLAMIC ERA

Simge Nur Deniz'

The Oghuzs constitute the largest part of the Turkic world. The name of Oguz is found for the first time in the Göktürkler inscription. Turkish October 2010, the most recent opinion on the meaning of the name Oguz has been put forward, but the closest opinion to the truth is that the word ok consists of "okuzlar", which is the suffix z in old Turkish, which is a multiplicity, and means arrows. X. In the first half of the century, the Oghuz people lived as a nomadic lifestyle and animal husbandry community in the steppes stretching from the Caspian Sea to the north of the Seyhun River. Some ancient geographers and all the followers of Islam refer to the Tokuz Oguzes and the Oguzes as completely different communities from each other. As a matter of fact, the Seyhun Oguzes were divided into two branches, the Grizzly Arrow and the Three Arrows, and consisted of 24 lengths.

The complete list of Oghuz tribes XIV. It was given by Rashiduddin in the XII century. Kashgarli has given 22 boy names in this regard, two names missing from Rashideddin: Yaparlı, Kızık-Kargun. According to Turkish inscriptions, the Oguzes consisted of nine sizes and were called Tokuz Oguz budun. Of these nine lengths, only the lengths named Tonra and Kuni (Kuni) are known. Tokuz Oguzlar is a bud that lives in the part of the Tula river where it bends when turning to the north.

Although the Oghuz People fought against the two great Turkish States, the Gok Turks and the Uyghurs, some of them did not survive tabilik. While the Oguzes were the foremost enemies of the Gok Turks, the strife that took place eventually became subject to the Gok Turks. The Oguzes were directly connected to the Celestial Turks during the reign of the Wise Khagan. After the fall of the Turkish State of Gök (744), the Uyghur State was established in its place. There is no information about when they were connected in the era of the Uighurs. When the war broke out between the Celestial Turks and the tribes Dec to it, the Nine Oghuzs established friendship with the Uighurs.

The nine Oghuzs were dispersed like the Izgil buddhas in the Kyrgyz attack in 840, and some of them joined the Uyghurs. As a result of research, it is understood that there is a high cultural life in the cities of Oguz located in the Lower and Middle Seyhun regions. A dense population of Oguzes has moved to a settled life, the Oguzes who continue to live nomadically have considered this situation to be lazy by saying Yatuk (lazy). After the Mongol invasion, the majority of these settled Oghuz people left their inhabited areas and went to Khorasan and Iran. The nomadic community of the Oghuzs will advance to Anatolia with their warrior desires and will expand the Turkish homeland by taking on important tasks in establishing the largest empires of the Turks. The Turkic tribes in the Karakhanid State adopted Islam with a large population around the year 960, so that Islam also became quite widespread among the Oghuzs. The Turkmen name was given to distinguish the Oguzes who were Muslims in the Maveroun-nehru region. The Turkmen name is XIII. It has replaced the name Oguz everywhere in the XVIII century.

In the early Oghuzs, there was an Oghuz Yabgu State with rulers with the title of yabgu. It can be seen that the titles and institutions contained in this state were also used in the Seljuk State and the Ottoman State, which were one of the later great Turkish Empires. As a matter of fact, although there is no information about the fall of this Oghuz State, it is highly likely that it will be destroyed due to the internal strife that the Oghuzs are experiencing among themselves. founded by Tugrul Bey in 1040, the ancestor of the Seljuk State, Seljuk Oguzes, was the 24th. It belongs to the Kınık family.

Fighting wars for grassland areas were enlarged by animal breeders nomadic Oghuz indeed, between the Byzantine Empire in 1071 the Seljuk Empire in the Battle of Little Big Horn and opened the doors of Anatolia to the Turks and eventually the Oghuz Turks who settled here after the fall of the Anatolian Seljuks longitudinal members of the Kayı of the Ottoman Empire was established. In this study, the geographies, economic and political lives of the Oghuz people in the pre-Islamic period were examined. Finally, this study

has been prepared by evaluating the warrior, nomadic characters of the Oguzes and the importance of the Turks in the establishment of two important empires.

Keywords: Keywords: Oguz; Clan, Nomand, Economic Life.

¹Yüksek Lisans Öğrencisi, Aksaray Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, denizsimge15@gmail.com.

MUSTAFA ÇOKAY (HAYATI VE FAALİYETLERİ)

Sevilay Durgun'

Her Türk'ün iki vatani vardır: Birincisi kendi doğduğu topraklar, ikincisi ise Türkiye'dir diyen ve hayatını tamamıyla Türk ve Türkistan halklarının Sovyetlere karşı bağımsızlığını ve kendi kendini yönetmeye adanmış olan Turancı-Türkçü olan Kazanlı Aydın Mustafa Çokay'dır. Mustafa Çokay, 7 Ocak 1896'da Türkistan Genel Valiliğine bağlı Sır Derya eyaletinde Akmescit şehrine yakın Narşoki' de dünyaya gelmiştir. Kendisi Kazakların Kıpçak boyuna mensuptur. Annesi Bahtlı, babası Çokay Bey dedesi ise Turgay Datka'dır. Çokay ilköğrenimini köyün Türk imamından almıştır. Babası onun daha iyi bir eğitim almasını istemesinden dolayı Rus çocuklarının okuduğu Taşkent Gimnaziyuma gönderdi. Buradaki eğitimi sırasında hukuk okumak istemiştir ki liseyi bitirmesinin ardından Petersburg'da hukuk öğrenimi için gitmiştir. Kendisi Taşkent' de bulunduğu sırada Türkistan halkının Rus idareciler tarafından nasıl bir eziyet gördüğüne şahit olmuştur. Yüksek tahsilini Petersburg'da yaptığı sırada Kazanların ve Azerbaycan'ın aydınlanma hareketlerine şahit olmuş ve bunlara katılmıştır. Özellikle Alihan Bökeyhan, Ahmet Baytursunov, Mir Yakub Duvlat ile Kazak ve Türkistan halkının korunmasında önemli roller üstlenmiştir. Onun Petersburg'da öğrenci olduğu sırada Kazak Gazetesinde yayınladığı mektupla da bu koruma, bağımsızlık ve dilin gelişmesi konusundaki yazıları dikkat çeker. Onun fikir hayatının gelişmesinde Kazak aydınlarından Alihan Bökeyhan, Alman asıllı Rus Şarkiyatçısı Radloff, Türk talebeler ve aydınların arasında yapılan toplantılara ve Rus politikacıları ve demokratların toplantılarına katılarak fikir sahibi olmuştur. Kendisi Türkistan ve Rusların birlikte demokratik halklara sahip olmasını istemiştir ve bu amaçta sürekli olarak devam etmiştir. Kendisi 1916 yılında Duma heyetine tercümanlık ve rehberlik yaparken Türkistan halkları hakkında çeşitli deliller ve raporlar toplamıştır. Ardından 1916 da Duma Müslüman Komisyonu kurularak burada Zeki Velidî ile önemli görevler üstelenmiştir. Onun bu bürodaki amacı Türkistan'da Rus idareciler tarafından yürütülen mahkeme işlerinin aksayan yönlerini göstermekti. Bu görev ise 1917 Şubat İhtilaline kadar sürmüştür. İhtilal sonrası değişen yönetim ve yayınlanan bildirge ile Kazak Gazetesi aydınları ve Çokay'ın yeniden bir milli devlet kurma hayalleri artsa da bu durum istenildiği gibi olmadığı görülmüştür. Çokay ise bu durumda asla ümidini kaybetmemiştir. Kendisi ihtilal sırasında Türkistan Eyaleti Merkez Şuarası(Milli Merkez) teşkilatının başına getirilmiştir. Bu teşkilatın bildirimleri için ise Kengeş ve Kazak gazetesi yardımı olmakla birlikte Birlik Tuvu adı altında gazete yayınlanarak başına Çokay getirilmiştir. Bunun devamında ise Stalin ve Lenin imzasıyla yayınlanan bildirge sonrası toplanılan IV. Olağanüstü kongre sonrası 28 Kasım 1917'de Türkistan Muhtariyeti(Hokand Muhtariyeti) kurularak Dışişleri Başkanlığına Mustafa Çokay getirilmiştir. Çokay sürmeyen bu bağımsızlık sonrası Bolşevikler tarafından tekrar işgal edildi. Devamında Alaş Orda hükümetinde bulundu. Bu hükümetlerde bulunmasının ardından Bolşevikler tarafından kendisine ölüm emri çıkartıldı ve Çokay 1917sonrası üç yıl boyunca sürekli olarak mekân değiştirmekte kaldı. Çokay, Türkistan coğrafyasında sürekli olarak mekân değiştirdikten sonra önce Bakü sonra Tiflis ve İstanbul'a geldi ise de burada fazla duramadı ve Fransa'ya eşi ile birlikte gitti. Türkistan bağımsızlık mücadelesini buradan yürütmeye çalışmıştır. Çokay Avrupa'da yürüttüğü faaliyetler, yazdığı dergiler ve makaleler sürekli olarak Rus hükümeti tarafında takip edilmiş ve bir süre sonra Çokay'ı Türkistan coğrafyasında karalama faaliyetlerine girmişlerdir. Onun Avrupa'da ki faaliyetlerinden biri olan 1924' te Türkistan Milli Birliği teşkilatında bulunarak Türkistan'ın Sovyetler tarafından Kazakistan, Kırgızistan, Tacikistan, Türkmenistan, Özbekistan olarak beş ayrı cumhuriyete bölünmesi ele alınmıştır. Yapılan kongrelerin yayın organı olarak da Yeni Türkistan'da Çokay yazılarını yayımlamaya başlamıştır. Mustafa Çokay Avrupa'daki diğer faaliyeti ise 11 Mayıs 1934 te kurulan Promethee' ye üye olmasıydı. Mücadelesini bu dergi üzerinden devam ettirdi. Ancak teşkilat içinde faşizm güçlenmesi ve etkili olmasından dolayı buradan ayrıldığı bilinmektedir. Bu birlik Temmuz 1934' de Paris'te Kafkasya, Türkistan ve Ukrayna Halkları Dostluk Komitesi kurulmuş ve üyeleri arasında Çokay' da vardır. Buna binaen II. Dünya savaşının başlaması sonrası Almanlar tarafından tutuklanarak Berlin'e getirilen Çokay, esir edilen Türkistanlılar komisyonunun başına getirilmiştir. Aynı zamanda esir düşen kişilerinde sorunlarına değinmiş ve çözüm bulmaya çalışmıştır. Nazi hükümeti tarafından oluşturulacak olan Türkistan Lejyoner ordusu başına getirilmek istense de bunu kabul etmemiştir. Esir

kamplarında tifo salgının olması sebebiyle burada kalmayıp Paris'e dönmek istese de izin verilmemiş ve 27 Aralık 1941 günü vefat etmiştir. Mustafa Çokay'ın hayatta kaldığı sırada çıkardığı dergi ve gazeteler ise Birlik Tuvi(Uluğ Türkistan),Şafak, Yeni Türkistan, Yaş Türkistan, Orta Asya da Sovyetlerde, Turkestan Pod Vlast'yu Sovetov, 1917 yılı Hatıra Parçalarıdır. Mustafa Çokay eğitim hayatına başladığı andan itibaren gerek Türkistan coğrafyasında gerekse Rusya, Bakü, Tiflis, İstanbul ve Fransa'da bulunduğu sırada tek gayesi sadece kazak halkı için değil bütün Türk halkları için bağımsızlık mücadelesini ölene kadar savunmuştur. Asla bir an bile umudunu kesmeden Çokay, sürekli olarak dil, kültür, siyasi ve sosyal hayatla alakalı olarak dergilerdeki yazdığı yazıları ve özellikle Yaş Türkistan dergisi ile bu mücadeleyi devam ettirmiştir. Çünkü Türkistanlıların mücadeleden başka yolu olmadığını söyler. Bu çalışmamda Türkistan Bağımsızlık mücadelesini bir an bile bırakmayan Mustafa Çokay'ın hayatına değinmiş bulunmaktayım.

Anahtar Kelimeler: Anahtar Kelimeler: Mustafa ÇOKAY, Türkistan, Bağımsızlık.

MUSTAFA ÇOKAY (LİFE AND ACTIVITIES)

Sevilay Durgun'

Every Turk has two homelands: the first is the land of his birth, and the second is Kazanli Aydin Mustafa Polykay, a Turanist-Turkist who says that this is Turkey and has devoted his life entirely to the independence and self-government of the Turkic and Turkestan peoples against the Soviets. Mustafa Çokay was born on January 7, 1896 in Narşoki, near the city of Akmescit in the province of Serb Derya in the General Governorate of Turkestan. He belongs to the Kipchak branch of the Cossacks. His mother is Bahtlı, his father is Çokay Bey, and his grandfather is Turgay Datka. Çokay received his primary education from the Turkish imam of the village. His father wanted him to get a better education, so he sent him to the Tashkent Gymnasium, where Russian children study. During his studies here, he wanted to study law, so after graduating from high school, he went to study law in St. Petersburg. While he was in Tashkent, he witnessed how the people of Turkestan were tormented by the Russian rulers. During his higher education in St. Petersburg, he witnessed and participated in the enlightenment movements of Kazan and Azerbaijan. In particular, Alihan Bökeyhan, Ahmet Baytursunov, Mir Yakub Duvlat and others played important roles in the protection of the Kazakh and Turkestan people. His writings on this protection, independence and the development of the language are also noted by the letter he published in the Kazakh Newspaper when he was a student in St. Petersburg. Alihan Aydin bokeyha his idea of life in the development of Kazakh, Russian and German descent sarkiyatci Radloff, Turkish students and intellectuals meetings and at meetings of the idea has been among Russian politicians and Democrats. He wanted Turkestan and the Russians to have democratic peoples together and has continued to do so continuously. In 1916, while serving as an interpreter and guide to the Duma delegation, he collected various evidence and reports on the peoples of Turkestan. Then, in 1916, the Muslim Commission of the Duma was established and important tasks were added here with Zeki Walidi. His purpose in this office was to show the disrupted aspects of court affairs conducted by Russian administrators in Turkestan. This task lasted until the February Revolution of 1917. Although the Kazakh Newspaper intellectuals and Çokay's dreams of establishing a national state again increased with the changing management and the declaration issued after the revolution, it was seen that this situation was not as desired. Çokay, on the other hand, has never lost hope in this situation. He was appointed as the head of the Central Council (National Center) of the Turkestan Province during the revolution. For the papers of this organization, Kengesh and Kazak newspapers provided assistance, but the Union was brought to its head by publishing a newspaper under the name Tuvi. In the continuation of this, the IV convened after the declaration to be published with the signatures of Stalin and Lenin. After the extraordinary congress, on November 28, 1917, the Turkestan Muhtariyet (Hokand Muhtariyet) was established and Mustafa Çokay was appointed as the Head of Foreign Affairs. After this independence, which did not last long, it was occupied again by the Bolsheviks. He was in the government of Alaş Orda in the following years. After his presence in these governments, a death warrant was issued for him by the Bolsheviks, and Çokay remained constantly changing

places for three years after 1917. After constantly changing places in the geography of Turkestan, Çokay first came to Baku, then Tbilisi and Istanbul, but he couldn't stay here much longer and went to France with his wife. Turkestan has tried to wage its struggle for independence from here. Çokay's activities in Europe, the magazines and articles he wrote were constantly monitored by the Russian government, and after a while they began to smear Çokay in the geography of Turkestan. In 1924, one of his activities in Europe, he was involved in the organization of the National Union of Turkestan, and the division of Turkestan into five separate republics, namely Kazakhstan, Kyrgyzstan, Tajikistan, Turkmenistan, and Uzbekistan, was discussed by the Soviets. As the publication organ of the congresses held, Çokay has started publishing his articles in New Turkestan. Mustafa Çokay's other activity in Europe was as a member of Promethee, which was founded on May 11, 1934. He continued his struggle through this magazine. However, it is known that he left here due to the strengthening and influence of fascism within the organization. Dec July 1934, the Friendship Committee of the Peoples of the Caucasus, Turkestan and Ukraine was established in Paris, and its members include many. According to this, II. After the outbreak of World War II, Çokay was arrested by the Germans and brought to Berlin, and the Turkistanis who were taken prisoner were put in charge of the commission. At the same time, he touched upon the problems of his captors and tried to find solutions. Although he wanted to be put in charge of the Turkestan Legionary army, which would be created by the Nazi government, he did not accept it. Although he wanted to stay here and return to Paris due to the typhoid epidemic in the prison camps, he was not allowed to and died on December 27, 1941. The magazines and newspapers that Mustafa Çokay published while he was alive are pieces of memories of the Union Tuvi (Uluğ Turkestan), Shafak, New Turkestan, Yaş Turkestan, Central Asia in the Soviets, Turkestan Pod Vlast, Sovetov, 1917. Mustafa Çokay has defended the struggle for independence not only for the Kazakh people, but also for all Turkish peoples until his death, both in the geography of Turkestan and when he was in Russia, Baku, Tbilisi, Istanbul and France from the moment he started his educational life. Never giving up hope for a moment, Çokay constantly continued this struggle with his articles in magazines related to language, culture, political and social life, and especially with the Age Turkestan magazine. Because he says that the Turkistanis have no other way but to fight. In this work, I have touched on the life of Mustafa Çokay, who did not leave the Turkestan Independence struggle even for a moment.

Keywords: Keywords: Mustafa ÇOKAY, Turkestan, independence.

¹Yüksek Lisans Öğrencisi, Aksaray Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, sevilaydurgun956@gmail.com.

ŞAMANİZMİN ANADOLU'DAKİ YANSIMALARI

Selma Yıldız Öztürk'

Asırlar öncesine uzanan ve dünyanın en kadim milletlerinden biri olan Türk milleti, kendine has inanışları ile günümüze değin uygarlığını sürdürmüştür. Çeşitli uygarlıklarla etkileşime girmiş olsa da kültürünü günümüze kadar taşıyabilmiştir. Yüzlerce yıllık bu yürüyüşte bazı noktalarda keskin değişimler olmuş gibi görünse de yeni inancın içerisinde eski inanışların izlerinin olması Türk'ün gelenekçi yapısından ve geçmişine duyduğu saygısından. Türklerin inançları üzerine birçok araştırma yapılmaktadır. Bu inanışlardan Şamanizm bir din mi yoksa bir kültür mü olduğuna henüz karar verilememiştir.

Türkler çeşitli coğrafyalarda bulunmuş ve Göktanrı, Budizm, Maniheizm, Zerdüştlük, Hristiyanlık, Yahudilik, İslamiyet gibi birçok dine inanmışlardır. Türkler çeşitli dinlere inanırken hem etkilenmiş hem de etkilemiştir.

Türklerin ilk dini Göktanrı dinidir. Şamanistlik ise bu dinin içinde bir inanış olarak var olmuştur. Türklerin son kabul ettiği din İslamiyettir. Göktanrı dinine benzettikleri için İslamiyeti kabul etmişlerdir. İslamiyetle bir çok geleneğin değiştiği görülmüştür ancak birçok gelenek ve göreneğin hala devam ettiğini de görmekteyiz. İslam alimleri diğer inanışların izlerini temizlemeye çalışmışlardır ve hala da bu çalışmalara devam etmektedirler. Ancak Türklerin inandıkları dinler ve inanışlardan izleri hala görmekte ,yapmakta ve yaşamaktayız. Müslüman olan Türkler arasında Şamanlar da olduğu için Şaman kültüründen tamamiyle vazgeçilememiştir. Şaman inanışları davranışlarımıza , gelenek ve göreneklerimize yerleşmiştir.

Şamanizmin yerleşiklerden daha çok konargöçer kabul ettiğimiz yörüklerde daha canlı bir şekilde yaşandığı görülmektedir. Şamanizmin doğayla olan bağının yörüklerde, konargöçerliği yakın zamanda bırakmış olan gruplarda daha etkin olduğu görülmektedir. Anadolu'nun fethinden sonra iskan edilmiş bazı Türk boylarının inanışlarını, özellikle İç Anadolu Bölgesinin ve Ege Bölgesinin üzerinden aktarılacaktır.

Çalışmamızda, yaşamımızda birçok şaman inancının ve geleneğinin birçok alanda devam ettiğini göreceğiz. Bu çalışmada Şamanizmin günümüz Anadolu'sunda var olan ayak izleri takip edilecektir. Medeniyetler kurmuş bir milletin, eski inanışlarını kaldırıp atmadığını, bilakis yeni inanışlarıyla harmanlayıp engin kültürü içerisinde sürdüre geldiğini göreceğiz.

İnanışlar sadece toplum yaşayışı içerisinde kalmamış İslamın yorumu içerisinde de sık sık kendini dini ritüellerde göstermiştir. Şamanizmin bize göre en aktif olduğu alanlardan birisi de alternatif tıptır. Modern tıbbın çözüm bulamadığı ya da iyileşme sürecinin uzadığı durumlarda şifacıların devamı olan "ocaklar" devreye girmektedir. Burada ocakların çeşitleri, özellikleri ve ocakların işleyişi de anlatılacaktır. Bu çalışmanın amacı toplumun kadim geleneklerinden bazılarını çağlar ötesine ustalıkla nasıl taşıdığını, eski ile yeniyi çarpıştırmadan bir kundağa nasıl sarıp sarmaladığını sunmaktır.

Anahtar Kelimeler: Şamanizm; Şamanist; İnanç; Kültür; Gelenek

REFLECTIONS OF SHAMANISM IN ANATOLIA

Selma Yıldız Öztürk'

The Turkish nation, which dates back centuries and is one of the most ancient nations in the world, has maintained its civilization to the present day with its own beliefs. Although it has interacted with various civilizations, it has been able to carry its culture to the present day. although it seems that there have been sharp changes at some points in this hundreds-year-old march, it is one of the traditionalist structures of the Turk that there are traces of old beliefs in the new faith. It's out of respect for your past. A lot of research is

being done on the beliefs of Turks. From these beliefs, it has not yet been decided whether Shamanism is a religion or a culture.

Turks have been found in various geographies and have believed in many religions.(Göktanrı, Buddhism , Manikheism, Zoroastrianism ,Christianity ,Judaism, Islam...) The Turks were both influenced and influenced when believing in various religions.

The first religion of the Turks is the Göktanrı religion. Shamanism, on the other hand, existed as a belief in this religion. Turks have believed in many religions. The religion that the Turks fully accept is Islam. They accepted Islam because they likened it to the celestial religion. It

Has been observed that many traditions have changed with Islam, but we also see that many traditions and customs still remain. Islamic scholars have tried to clear the traces of other faiths and are still continuing these studies. however, we still see, make and live traces of the religions and beliefs that the Turks believe in. Since there are shamans among the Turks who are Muslims, shamanic culture cannot be completely Decommissioned. Shamanic beliefs have settled in our behavior, traditions and customs.

Shamanism seems to be more vividly experienced in the yoruks, whom we consider more nomadic than the inhabitants. it is seen that the connection of shamanism with nature is more effective in groups that have recently abandoned nomadism in the Yoruks. The beliefs of some Turkish tribes who settled after the conquest of Anatolia will be transmitted, especially over the Central Anatolia Region and the Aegean region.

In our study, we will see that many shamanic beliefs and traditions continue in many areas in our lives. In this study, the footprints of shamanism existing in modern Anatolia will be followed. we will see if a nation that has established civilizations has removed its old beliefs, blended with its new beliefs and continued to maintain its vast culture..

Beliefs have not only been in the life of society, but also often manifested themselves in rituals within the interpretation of Islam. One of the areas where shamanism is most active in our opinion is alternative medicine. In cases where modern medicine has not found a solution or the healing process has been prolonged, the "healer", which is the continuation of the healers, comes into play. Healer types of furnaces, their characteristics and the operation of the healer will also be described here.

The aim of this study is to reveal how the society masterfully carried some of the ancient traditions beyond the Ages, and how they kept the old and the new alive.

Keywords: Shamanism; Shamanist; Faith; Belief; Culture; Customs

¹Yüksek Lisans Öğrencisi, Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, Fen Edebiyat Fakültesi, slmyldz80@hotmail.com.

ESKİ TÜRK DEVLETLERİNDE EGEMENLİĞİN İLAHİ TEMELLERİ

Seyit Şamil Kadioğlu'

Binlerce yıllık tarihi geçmişleriyle Türkler, hemen her devirde dünyanın bir yerinde bağımsız bir devlet meydana getirerek, bağımsızlıklarını devam ettirmişlerdir. Böyle teşkilatçı bir milletin çeşitli devletler kurarak, varlığını devam ettirmesi devlet ve halk kavramlarının çok eski zamanlarda oluştuğunu ve içselleştirildiğini göstermektedir. Türkler devlet kurmayı ve yönetmeyi kutsal bir görev gibi yerine getirdiklerinden bu duyguyu tatmin için uzun seneler boyu uygulanacak ilahi temeller ortaya koyup, coğrafya değişse de devlet kurmayı pratik hale getirmişlerdir. Bu çalışmada başta Orhun Abideleri olmak üzere, destanlar, seyahatnameler ve telif eserler vasıtasıyla Türk devletlerinde egemenliğin ilahi temelleri anlatılmaya çalışılacaktır. Yine çalışmamızda ilahi kaynaklara dayatılan egemenliğin kullanım şekli ve hükümdarın bu yetkiyi nasıl aldığı açıklanacaktır. İlk çağlardan, modern zamanlara kadar devleti oluşturan ana etmenler olarak varsayılan ülke ve halk etmenlerinin üçüncüsü olan egemenlik kavramının Türklerin zihninde yer eden anlamını öğrenmek uzun soluklu devletler kuran Türklerin, devlet felsefesinin daha rahat anlaşılmasını sağlayacaktır. Tanrıdan alınan egemenlik yetkisiyle devleti yöneten Türk hükümdarı, bu yetkisini sınırsız olarak kullanmadığından ilk çağ toplumlarında yaygın olarak görülen Tanrı Kral figürü Türklerde ortaya çıkmamıştır. Yine tahta geçen hükümdar, halkın refahını sağladığı sürece tahtta kalmış, ülke ve halk bir felakete uğradığında hükümdarı tahta çıkaran kut inancı, eski hükümdarı terk ederek yerine geçecek olan hükümdarın meşruiyet kaynağı olmuştur. Hükümdar, tanrıdan aldığı talih ve kısmetini doğru kullanırsa ülkeyi ve halkı refah içinde yaşatmakta, kazanılan maddi varlığı da diğer bir meşruiyet kaynağı olan ülüg ve ülüş mekanizmasıyla halka dağıtmaktadır. Günümüz Türkçesinde paylaşım anlamına gelen bu mekanizmayla kazanılan ganimetler devlete yararlılık sırasına göre halka dağıtılmaktadır. Bu dağıtım yetkisi de hükümdara tanrı tarafından verildiğine inanılmaktadır. Bu dağıtım adil olmazsa, yine halkta hükümdara karşı olan güveni zedelemekte, yönetimin meşruiyetini kaybetmesine yol açmaktadır. Yönetilenler başarılarıyla bu ülüşteki paylarını artırabildikleri gibi, başarısızlık anında da payları azaltılabiliyordu. Böylelikle başarıyı ödüllendiren bir sistem kurularak, devletin sürekli gelişmesi sağlanmaya çalışılmıştır. Yine bu ülüş sistemi hükümdarın bulunduğu meclis ve toylarda protokol kuralı olarak kullanılmıştır. Tanrı, kut vererek kişiyi hükümdar yapmış, ülüg yetkisini vererek de ülkede biriken artı değerini adil bir şekilde dağıtım yetkisi vermiştir. Bu verilen ilahi lütufların korunması da küç (güç) yetkisinin verilmesiyle sağlanmaktadır. Tanrının verdiği güce kavuşan hanedan mensubu, hükmetme yetkisini alarak, milleti huzur ve refaha kavuşturmuştur. Kut, ülüg ve küçü kazanan hükümdarın Tanrı katında iyi bir mevkide olduğu inanılmakta, Tanrının bunlar vasıtasıyla dünyaya hükmetme yetkisini hükümdara verdiğine inanılmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Egemenlik, Kut, Devlet, Yönetim

THE DIVINE BASIS OF DOMINION IN OLD TURKISH STATES

Seyit Şamil Kadioğlu'

With their thousands of years of history, the Turks have maintained their independence by forming an independent state somewhere in the world in almost every period. The existence of such an organized nation by establishing various states shows that the concepts of state and people were formed and internalized in ancient times. Since the Turks performed the establishment and administration of a state as a sacred duty, they put forward divine foundations to be applied for many years to satisfy this feeling and made it practical even though the geography changed. In this study, the divine foundations of sovereignty in Turkish states will be tried to be explained through epics, travel books and copyrighted works, especially Orkhon Monuments. Again, in our study, the use of the sovereignty imposed on divine sources and how the ruler got this authority will be explained. Learning the meaning of the concept of sovereignty, which is the third of the

country and people factors that are assumed to be the main factors that make up the state from the first ages to modern times, will make it easier to understand the state philosophy of the Turks who established long-term states. Since the Turkish ruler, who ruled the state with the sovereign authority received from God, could not use this authority unlimitedly, the figure of the God King, which was common in ancient societies, did not appear in the Turks. Again, the ruler who came to the throne remained on the throne as long as he ensured the welfare of the people, and the belief in the throne that enthroned the ruler when the country and the people suffered a disaster became the source of legitimacy for the ruler who would leave the old ruler and replace him. If the ruler uses the fortune and fortune he received from God correctly, he keeps the country and the people living in prosperity, and distributes the earned material wealth to the people with the *ülüg* and *ülüş* mechanism, which is another source of legitimacy. The spoils won by this mechanism, which means sharing in today's Turkish, are distributed to the public in order of usefulness to the state. It is believed that this distribution authority was given to the ruler by God. If this distribution is not fair, it will damage the trust of the people towards the ruler and cause the administration to lose its legitimacy. As the governed could increase their share in this nation with their success, their share could also be reduced in the event of failure. Thus, by establishing a system that rewards success, it was tried to ensure the continuous development of the state. Again, this share system was used as a protocol rule in the assemblies and weddings where the monarch was present. By giving *kut*, God made the person a ruler, and by giving the authority of share, he gave the right to distribute the surplus value accumulated in the country in a fair way. The protection of these divine graces is also provided by the granting of power (power). The member of the dynasty, who gained the power given by God, takes the authority to rule and brings peace and prosperity to the nation. It is believed that the ruler who wins *kut*, share and *kown* is in a good position in the sight of God, and it is believed that God gives the authority to rule the world through these to the ruler.

Keywords: Sovereignty, Kut, State, Administration

¹Yüksek Lisans Öğrencisi, Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, sskadioglu@msn.com.

SAFEVİ TARİKATININ DEVLET HÂLINE DÖNÜŞME SÜRECİ

Simge Nur Deniz!

Burada çalışmanın amacını teşkil edecek tarikatın devletleşmeye doğru ilerleyen en önemli adımlarından birisi olan mezhep değişikliği ve neticeleri ele alınacaktır. Safiyüddin'in oğlu Sadreddin Musa'dan sonra yerine oğlu Hâce Ali (1392-1429) şeyhlik postuna oturdu. Hâce Ali dönemine kadar tamamen Sünni bir tarikat olarak tanınan bu teşekkül, Hâce Ali'nin şeyhliğinde Şii unsurları bünyesine almaya başlayarak, Şiiliğe eğilimli hâl almıştır. Timur ve Hâce Ali aynı dönemde yaşamışlar ve bazı İran kaynaklarına göre, Timur Osmanlı Sultanı Yavuz Sultan Selim'le giriştiği Ankara Savaşı'ndan 1402 yılında yanında Anadolu Türkmen esirleri ile dönüşünde tasavvufta bulunanları ortadan kaldırmak istemiştir. Nitekim Erdebil civarına Anadolu'dan beraberinde getirdiği Türkmen esirler ile birlikte gelmiş ve Hâce Ali'nin kerametinden etkilenerek Şeyhin isteği üzerine bu Türkmen esirleri orada bırakmıştır. Bu esirler daha sonra Anadolu'ya; yurtlarına giderek Safevilerin ideolojilerini orada yaymış ve Safevi Devleti'nin kuruluşunda mühim rol oynayacak kitle edinmişlerdir. Hâce Ali'nin torunu Şeyh Cüneyt Şii taraftarları ile dini gücünü siyasi olarak kullanmaya ve silahlanmaya başlayınca İran coğrafyası hakimi Karakoyunlu hükümdar tarafından sürülmüş, Şeyh Cüneyt'te Anadolu'daki Karakoyunlu düşmanı Akkoyunlu hükümdarı Uzun Hasan'a sığınmış ve kız kardeşiyle siyasi amaçlı bir evlilik gerçekleştirerek önemli bir siyasi güç elde etmiştir. Şeyh Cüneyt döneminde Safeviler Şiiliği tamamen benimsemiş silahlı bir asker ordusu toplamıştır. Siyasi güç elde eden Şeyh Cüneyt 1459 yılında Diyarbakır bölgesinden ayrılarak 12 bin silahlı müridiyle Gürcü ve Çerkez memleketlerine akınlar düzenlemiş, Şirvan Şah'ı ile girdiği savaşta yenilerek öldürülmüştür. Şeyh Cüneyt'in ardından yerine oğlu Şeyh Haydar geçmiş aynı siyaseti ilerleterek bu kez Uzun Hasan'ın kızı Halime Begüm ile evlenmiş ve bu evlilikten Safevi Devleti'nin kurucusu İsmail dünyaya gelmiştir. Şeyh Haydar'ın Uzun Hasan'ın kızıyla evliliğinin ardından Safevi Şeyhleri İran yönetiminde söz sahibi olmuşlardı. Şeyh Haydar, Anadolu'da geniş bir propaganda faaliyetinde bulunmuş, müritlerine on iki dilimli, üzerine beyaz tülbent sarılan sürahi biçiminde kızıl bir taç giydirmiştir bundan dolayı Safevi müritlerine "Kızıbaş" denilmiştir. Akkoyunlu Uzun Hasan'ın vefatı ardından yerine oğlu Sultan Yakup geçmiştir. Sultan Yakup Anadolu'daki bu Kızıbaş siyasi gücünü kendi iktidarına tehdit olarak görmüş ve Şeyh Haydar Şirvan Şahı'ndan babasının intikamını almak için savaşa girişince Şirvan Şahı'nı destekleyerek yardım etmemiş ve Şeyh Haydar öldürülmüştür. Tarikat dağılmamış büyük oğlu Ali etrafında toplanmışsa da yeni Akkoyunlu Sultanı Rüstem tarafından Ali de katledilmiş böylece devleti kuracak İsmail küçük yaşta olduğu için tarikat mensupları tarafından kaçılarak saklanmıştır. İsmail 1497 yılında Akkoyunlular içindeki kargaşadan faydalanarak ayaklanıp devlet kurmak amacıyla Erdebil'e doğru hareket etti. Anadolu'ya kadar ilerleyerek Türkmen müritlerini topladıktan sonra Tebriz'de 1501 yılında Safevi Devleti'ni ilan etti. Devletin resmi dini Şiilik mezhebi oldu. Dini temayüller ekseninde toplanan tarikatın genişlemesi üzerine devletleşme sürecine doğru ilerleyişi değerlendirilerek bu çalışma hazırlanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Safevi; Tarikat; Şii; Türkmen.

THE PROCESS OF TRANSFORMATION OF THE SAFAVID SECT INTO A STATE

Simge Nur Deniz!

Here, one of the most important steps of the sect that will constitute the purpose of the study, one of the most important steps towards nationalization, the change of sect and its consequences will be discussed. After Safiyuddin's son Sadreddin Musa, his son Hâce Ali (1392-1429) took the post of sheikh instead. This organization, which was recognized as a completely Sunni sect until the time of Hajj Ali, began to incorporate

Shiite elements in the sheikhdom of Hajj Ali and became prone to Shiism. Timur and Hacı Ali lived in the same period, and according to some Iranian sources, Timur wanted to eliminate those who were involved in Sufism on his return with Anatolian Turkmen prisoners in 1402 from the Battle of Ankara, which he had fought with the Ottoman Sultan Yavuz Sultan Selim. . As a matter of fact, he came to the vicinity of Ardabil with the Turkmen prisoners he brought with him from Anatolia and left these Turkmen prisoners there at the request of the Sheikh, influenced by the grace of Hacı Ali. These prisoners then went to Anatolia and spread the ideologies of the Safavids there and gained an audience that would play an important role in the establishment of the Safavid State. Hacı Ali's grandson, Junaid Sheikh Shia adherents as a religion, and political power began to arm themselves with Iran's geography using it as my Karakoyunlu exiled by the King, Shaikh Cüneyt settled in Anatolia in the enemy, Uzun Hasan took refuge with his sister in marriage, and have gained a significant political power by performing politically motivated. During the reign of Sheikh Junayt, the Safavids gathered an army of armed soldiers who fully adopted Shiism. Having gained political power, Sheikh Junayt left the Diyarbakir region in 1459 and organized raids on the Georgian and Circassian hometowns with his 12 thousand armed followers, and was defeated and killed in the war he entered with Shirvan Shah. After Sheikh Junayt, his son Sheikh Haydar succeeded him and advanced the same policy, this time marrying Uzun Hasan's daughter Halime Begum, and Ismail, the founder of the Safavid State, was born from this marriage. After Sheikh Heydar's marriage to Uzun Hasan's daughter, the Safavid Sheikhs had a say in the Iranian administration. Sheikh Haydar conducted a wide propaganda activity in Anatolia, dressed his disciples in a red crown in the form of a twelve-slice jug wrapped in white cheesecloth, so his Safavid disciples were called "Kizilbash". After the death of Uzun Hasan of Akkoyunlu, he was succeeded by his son Sultan Yakup. Sultan Yakup considered this Qizilbash political power in Anatolia a threat to his own power, and when Sheikh Haydar went to war to avenge his father from Shirvan Shah, he did not help by supporting Shirvan Shah, and Sheikh Haydar was killed. Although the sect was centered around his eldest son Ali, who was not disbanded, Ali was also killed by the new Akkoyunlu Sultan Rustem so that Ismail, who would establish the state, fled and hid by members of the sect because he was a young age. Ismail took advantage of the turmoil within the Akkoyunlu in 1497 and moved towards Ardabil in order to revolt and establish a state. After advancing to Anatolia and gathering Turkmen disciples, he declared the Safavid State in Tabriz in 1501. The official religion of the state became the sect of Shiism. This study has been prepared by evaluating the progress of the sect gathered on the axis of religious themes towards the process of nationalization upon expansion.

Keywords: Safavi; Order; Shia; Turkmen

¹Yüksek Lisans Öğrencisi, Aksaray Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, denizsimge15@gmail.com.

1950'LERDE KADIN MODASI

Zeynep Saydam'

Cumhuriyetle birlikte Türkiye, modern ülke olmanın geçerli yolu olan kıyafet konusunda dünyaca kabul edilen modayı yakalamaya çalışmıştır. Cumhuriyet balolarında bu durumun ilk izleri görülmeye başlanmıştır. Moda genel anlamıyla takı, giyim güzel olmaya karşılık gelmektedir. Tüketiciler tarafından takip edilen moda zaman içerisinde de değişiklik gösterebilmekteydi. İnönü zamanında yaşanan II. Dünya Savaşı dünyayı etkisi altına aldığı gibi Türkiye'yi de etkilemiştir. Savaşa dâhil olma durumu göz önünde bulundurularak orduya ekonomik yatırım yapılmıştır. Savaş zamanında, dünyada ortaya çıkan tutumluluk giyimde de görülmüştür. Eski kıyafetler onarılarak yeni hale getirilirdi, en az masrafla kıyafet yapılmaktaydı. 1945 yılında İstanbul'da Kız Teknik Öğretim Olgunlaştırma Enstitüsü kurulmuştur. Hedefi ise Türk işlemlerini dünyaya tanıtmak, sevdirmek ve canlandırmaktı. 1950'de ülke genelinde faaliyette olan Olgunlaştırma Enstitüleri Avrupa ve Amerika'da Türkiye ürünlerini tanıtmaya çalışmaktaydı. 1950'lerde kadınlar güzelliğe ve bedensel görünümüne önem vermeye başlamıştır. Ön planda tutulan elbiseler gidilen yere göre farklılık göstermekteydi. Ev elbisesi, misafir karşılama elbisesi, misafirlığe gitmek için kullanılan elbise, çay elbisesi ve kokteyl elbisesi. Gündelik hayatta kullanılan elbiseler sade ve şıktır. Eğlencelerde kullanılan elbiseler ise sade fakat kadınsallığı yansıtmaktadır. Elbiseler özellikle bel inceliğine dikkat çekmektedir. Elbiseleri tamamlayan şapka, eldiven, çanta kullanılmaktadır. Renk uyumuna dikkat edilmektedir. Mevsimlere göre de moda değişmektedir. Önde gelen moda merkezleri Paris, Roma ve New York'tur. Elbise dışında tercih edilen kıyafet bluz ve etektir. Etekler diz altı, diz üstü, dar ve geniş olarak farklılık gösterebiliyordu. Bluzlar ise işlemeli, kurdeleli, geniş yakalıydı. Yazın kalın askılı veya düşük kol tercih ediliyordu. Türkiye'de mağaza kültürü yaygın olmadığı için terziyerler ön plandaydı. Ayakkabı tercihi ise sivri burun ve uzun topukluydu. 1950'deki diğer bir yenilik ise blue jeandir. Türkiye'de de kot ismiyle tanınmıştır. Kot denmesinin sebebi ise Türkiye'deki üreticinin soy ismidir. Kadınlar kozmetik ürünleri kullanarak ünlü sinema sanatçılarına benzemeye çalışmaktadırlar. Dergilerde, gazetelerde, takvimlerde ünlü kişilerin fotoğrafları yer alıyordu. Pürüzsüz yüzleri ve koyu renk dudaklarıyla takvimlerde dikkat çekmekteydiler. Türk kadınının güzellik anlayışının değiştiğinde basınının katkısı da bu şekilde olmuştur. 1950'li yıllarda İstanbul'da moda defileleri de düzenlenmekteydi. Ünlü modacıların diktiği kıyafetler kadınlara gösteriliyordu. Defileler çaylı ya da yemekli olabiliyordu. Hilton Oteli gibi lüks mekanlar tercih ediliyordu. Davetliler rezervasyon yaptıkları masalardan mankenleri seyrediyordu. Makyaj modasında da belirgin hatlar ön plandaydı. Kırmızı ve siyah renklerin fazlaca tercih edildiği dönemdi.

Anahtar Kelimeler: Giyim, Moda, Kadın

WOMEN'S FASHION IN THE 1950S

Zeynep Saydam'

With the Republic, Turkey tried to catch the world-accepted fashion in clothing, which is the valid way of being a modern country. The first traces of this situation began to be seen in the Republican balls. Fashion, in general, refers to being beautiful in jewelry and clothing. Fashion followed by consumers was also changing over time. During the reign of İnönü II. World War affected Turkey as well as the world. Considering the state of being involved in the war, economic investment was made in the army. The frugality that emerged in the world during wartime was also seen in clothing. The old ones were repaired and made new, clothes were made with the least expense. In 1945, the Girls' Technical Education Development Institute was established in Istanbul. His goal was to introduce, popularize and revive Turkish embroidery to the world. In 1950, the Maturation Institutes, which were operating throughout the country, aimed to promote Turkish products in Europe and America. In the 1950s, women began to give importance to beauty and physical

appearance. The dress in the foreground differed according to the destination. Home dress, guest reception dress, guest dress, tea dress and cocktail dress. The dresses used in daily life are simple and elegant. The dresses used in entertainments are simple but reflect femininity. Dresses especially draw attention to the thin waist. Hats, gloves and bags are used to complement the dresses. Attention is paid to color harmony. Fashion also changes with the seasons. The leading fashion centers are Paris, Rome and New York. Apart from the dress, the preferred clothing is blouse and skirt. Skirts could differ as below the knee, above the knee, narrow and wide. The blouses, on the other hand, were embroidered, ribboned, and wide-necked. In summer, thick straps or low sleeves were preferred. Tailors were at the forefront as store culture was not common in Turkey. The choice of shoes was pointed toe and long heels. Another innovation in 1950 was the blue jeans. It is also known as jeans in Turkey. The reason why it is called jeans is the surname of the manufacturer in Turkey. Women try to look like famous movie artists by using cosmetics. Photographs of famous people appeared in magazines, newspapers, calendars. They stood out on calendars with their smooth faces and dark lips. This is how the media contributed when the Turkish woman's understanding of beauty changed. In the 1950s, fashion shows were also held in Istanbul. Clothes sewn by famous fashion designers were shown to women. Fashion shows could be with tea or eat. Luxury venues such as the Hilton Hotel were preferred. The guests were watching the mannequins from the tables they had booked. Clear lines were also at the forefront in make-up fashion. It was a period when red and black colors were preferred.

Keywords: Clothing, Fashion, Woman

¹Yüksek Lisans Öğrencisi, Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, Fen Edebiyat Fakültesi, zeynepsaydam@gmail.com.

GÖRÜŞLER DERGİSİ'NİN ÇIKIŞ VE YAYINLANIŞ SÜRECİNDE SERTELLER

Semanur Gök'

1 Aralık 1945'de, Sabiha ve Zekeriya Sertel öncülüğünde ilk ve tek sayısı çıkan *Görüşler Dergisi*'nin yayınlanması, Türk siyasal hayatında *Tan Olayı* olarak bilinen ve 4 Aralık 1945 günü İstanbul'da *Tan Gazetesi* matbaası başta olmak üzere dönemin muhalif ve sol olarak bilinen bazı diğer yayın organlarının satış yerlerinin ve bürolarının bir kısım üniversite öğrencisi tarafından basılması ve tahrip edilmesi olayı öncesindeki en önemli gelişmelerden biridir.

2.Dünya Savaşı'nın sonlarına doğru Tan Gazetesi, karı-koca Serteller öncülüğünde dönemin tek parti iktidarına karşı muhalif bir çizgide yayın yapıyordu. Önceleri iktidarı destekler pozisyonda olan Seteleler, 1943 sonlarından itibaren yavaş yavaş muhalif bir çizgiye doğru kaydılar. Savaşın bitmesiyle birlikte tüm dünyada esen demokratikleşme rüzgarı Türkiye'yi de etkilemiş ve Cumhurbaşkanı ve İsmet İnönü'nün öncülüğünde iktidarda bulunan CHP, tek partili bir siyasal hayattan çok partili hayata geçiş için gereken mesajları vermişti.

3 Mayıs 1945'te San Francisco Konferansı'nın toplanması ve 18 Haziran 1945'te Atlantik Beyannamesi'nin yayınlanması Serteller'e muhalefet ederken daha da cesaret vermiştir. Bu arada Mayıs 1945 de "*Çiftçiye Toprak Dağıtılması ve Çiftçi Ocaklarının Kurulması*" adını taşıyan kanun tasarısının meclis görüşmeleri sırasında daha sonra Demokrat Parti'yi kuracak olan başta Celal Bayar olmak üzere Adnan Menderes ve diğer milletvekillerinin CHP içindeki muhalefeti başlamıştı. DP'ye giden süreçte bu kişiler ile giderek sesini yükselten Türkiye'deki sol çevreler ve bunların öncüsü sayabileceğimiz Serteller arasında bir yakınlaşma oluşmuştu. Çok partili hayata geçişte sol etkilerden arınmış ve bir anlamda kontrolü ve sınırlı bir muhalif parti olması istenen yeni partinin bu ilişkileri, *Görüşler Dergisi*'nin çıkışı ile bir anlamda somutlaşmış oluyordu.

Görüşler Dergisi'nin arkasında olan Sabiha ve Zekeriya Sertel ise sol düşünceyi temsil ediyorlardı ve bu derginin ilerde DP'ye dönüşmesi, yeni kurulacak muhalefet partisinin yayın organı olması planlanıyordu. Hatta derginin ilk sayısının kapağında gelecek sayılarda yazı yazmayı vaad eden isimler başlığı altında sonradan DP'nin önde gelen isimleri olacak Celal Bayar, Adnan Menderes ve Fuat Köprülü'nün de isimleri yer almıştı. İşte bu ilişkilerin doğurduğu endişe, *Tan Olayı* sonrası Serteller ve sol düşüncedeki diğer kişilerin DP'nin kurucularından uzaklaştırılması ile ortadan kalkmış, Serteller ise Türk siyasal ve yayın hayatından tamamen uzaklaştırılmıştı. Böylece DP'nin, Türk siyasetinde "Çok Partili Hayat"a kontrollü ve ideolojik olarak sol düşünceye kapalı bir çerçeve ile adım atması söz konusu olmuştur.

Anahtar Kelimeler: Zekeriya Sertel, Sabiha Sertel, Tan Olayı, Demokratik Parti

GÖRÜŞLER MAGAZİNE SERTELS IN THE PROCESS OF PUBLISHING

Semanur Gök'

One of the important developments was the publication of the first and only issue of 'View Magazine' on 1 December 1945 under the leadership of Sabiha and Zekeriya Sertel. This event is an event that took place before the event, which is known as the Tan Event in Turkish political life, on 4 December 1945 in Istanbul, the destruction of the offices and sales places of some media organs known as the opposition and leftist thought of that period, especially the Tan Newspaper printing house, by some university students.

Towards the end of the II. World War, Tan Newspaper, under the leadership of husband and wife Serteller, was broadcasting in an oppositional line against the single-party government of the period. Serteller, who was in a position to support the government, gradually shifted to the opposition side as of the end of 1943. With the end of the war, the wind of democratization blowing all over the world also affected Turkey, and the CHP, which was in power under the leadership of the President and İsmet İnönü, gave the necessary messages for the transition from single-party politics to multi-party life.

On May 3, 1945 the collecting of the San Francisco Conference and the publication of the Atlantic Declaration on June 18, 1945 gave further encouragement to Serteller while opposing them. Meanwhile, Celal Bayer, who would later establish the democratic party, and Adnan Menderes and other deputies started the opposition within the CHP during the discussion of the draft law, such as Distributing Land to Farmers and Establishing Farmers' Hearths in May 1945. There was a rapprochement between these people who went to the DP, and the leftist circles in Turkey, who are increasingly raising their voices, and the Sertels, whom we can accept as their pioneers. These relations of the new party, which was purified from the effects of leftist thought in the transition to a multi-party system and wanted to be a limited opposition party, were materialized in a sense with the publication of the Views Magazine.

Sabiha Zekeriya Sertel, who was behind the Views Magazine, represented the leftist thought, and this journal was planned to be the publication organ of the newly formed opposition party that would turn into the DP in the future. The names of Celal Bayer, Adnan Menderes and Fuat Köprülü, who will be the leading names, were also included. The anxiety caused by these relations disappeared after the Tan Event, when Sertels and other left-wing people were removed from the founders of the DP, and Sertels was completely removed from Turkish political and publishing life. Thus, the DP took a step towards the 'Multi-Party Life' in Turkish politics with a controlled and ideological framework closed to leftist thought.

Keywords: Zekeriya Sertel, Sabiha Sertel, Tan Incident, Demokrtatic Party

¹Yüksek Lisans Öğrencisi, Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi, Fen Edebiyat Fakültesi, semanurgok5@gmail.com.

SON OSMANLI DÖNEMİNDE (1892-1909) ASKERLER VE CEZAI VE CEZA YAPTIRIMLARINA İLİŞKİN YÖNETMELİK

Hande Konca'

19.yüzyıl dünyada her alanda birçok gelişme yaşandığı bir yüzyıl olmuştur. Çeşitli alanlarda yaşanan bu gelişmeler her devlette olduğu gibi Osmanlı'yı da etkilemiştir. Bu dönemde Osmanlı'da siyasi, askeri, mali, sosyal ve eğitim alanlarında birçok değişiklik olduğu gibi aynı zamanda idari alanda da değişimler yaşanmıştır. Özellikle bürokrasi alanında Osmanlı'nın klasik yapısı değişmiştir. Modern bir temele dayandırılması amacıyla çalışılmaya başlanmıştır. İkinci Mahmud'un öncülüğünde başlayan bu dönüşüm Tanzimat Fermanı'nın ilanı ile kalıcılığını ispatlamıştır. Tanzimat döneminde yürürlüğe giren hukuk metinlerinde kamu yönetimini düzenleyen birçok madde yer almıştır. Dolayısıyla bir Tanzimat Dönemi şehzadesi olan Abdülhamid Efendi bu durumdan etkilenmiş ve yeni dönem anlayışına sahip bir şehzade olarak tahta geçmiştir. İkinci Abdülhamid Han, saltanatı boyunca paşalarına layihalar yazdırmıştır. Aynı zamanda oluşturduğu komisyonlar kanalıyla Osmanlı'nın mevcut durumunu daha iyi gözlemlemeye çalışmıştır.

İkinci Abdülhamid döneminde birbiri ardına sivil bürokrasini düzenleyen kanunlar ve tüzükler çıkarılmıştır. Padişah Abdülhamid döneminde kamu personellerinin maaşları, emeklilik hakları, ikramiye gibi özlük haklarının iyileştirilmesi için çalışmalar yapılmıştır. Sicill-i Ahvâl komisyonu kurularak kamu personellerinin memuriyete başladıkları günden itibaren tüm kayıtlarını gösteren cetveller hazırlanmıştır ve sistemli bir şekilde kamu personellerinin kayıtları tutulmuştur. Dolayısıyla kapsamlı çalışmalar sonucunda Osmanlı sivil bürokrasisini daha elverişli hale getirmek, devlet mekanizmasının daha iyi çalışmasını sağlamak ve merkezi yönetimin gücünün imparatorluk sınırları içinde daha iyi hissedilmesini sağlamak, görevini kötüye kullanan bazı taşra idarecilerinin halka zulmetmesinin önüne geçebilmek, yeni sisteme adapte modern genç memurlar yetiştirmek için okullar kurmak ve devlet hazinesindeki hesaplamaları düzenlemek amacıyla yolsuzlukla mücadele, önemli bir sorun olarak değerlendirilmiştir. Bu doğrultuda ciddi adımlar atılmıştır. Osmanlı'nın müzdarip olduğu sorunlar saptandıktan sonra merkez ve taşra teşkilatlarının düzenlenmesine hız verilmiş ve taşra memurları ve idarecilerinin başına buyruk keyfi uygulamalarına son vermek için kanunnameler, yasalar, tüzükler çıkarılmıştır.

Bu amaçlarla başlayan yolsuzlukla mücadelenin Padişah İkinci Abdülhamid Han'ın iktidarı boyunca hangi aşamaya geldiğini, yeni oluşturulan sistemde bürokrasinin işleme kapasitesini, ne denli başarı sağlandığını gözlemleyeceğimiz bir çalışma yapmayı amaçlıyoruz. Bu araştırma sonucunda yargılama sistemini, yargılama süreçlerini, alınan cezaları veya iftiraya kurban gitme ihtimaline karşı devletin hassasiyetini dikkate alarak adalet mekanizmasının işleyişine ışık tutacağız.

Anahtar Kelimeler: Bürokrasi, Yolsuzlukla Mücadele, Yolsuzluklar, Rüşvet, Görevi Kötüye Kullanma

REGULATIONS ON CIVIL SERVANTS AND CRIMINAL AND PENAL SANCTIONS IN THE LATE OTTOMAN PERIOD (1892-1909)

Hande Konca'

The 19th century was a century in which many developments took place in every field in the world. These developments in various fields affected the Ottoman Empire as well as every other state. In this period, there were many changes in the political, military, financial, social and educational fields in the Ottoman Empire,

as well as in the administrative field. Especially in the field of bureaucracy, the classical structure of the Ottoman Empire has changed. It has been started to work in order to base it on a modern basis. This transformation, which started under the leadership of Mahmud II, proved its permanence with the declaration of the Tanzimat Edict. There are many articles regulating public administration in the legal texts that came into force in the Tanzimat period. Therefore, Abdülhamid Efendi, who was a prince of the Tanzimat Period, was affected by this situation and ascended to the throne as a prince with a new understanding of the era. During his reign, Abdülhamid II had his Pashas write reports. At the same time, he tried to better observe the current situation of the Ottoman Empire through the commissions he created. During the reign of Abdülhamid II, laws and regulations regulating the civil bureaucracy were enacted one after another. During the reign of Sultan Abdülhamid, efforts were made to improve the personal rights of civil servants such as salaries, retirement rights and bonuses. The Sicill-i Ahval commission was established and lists showing all the records of the civil servants from the day they started to work as civil servants were prepared and the records of the civil servants were kept in a systematic way.

Therefore, as a result of extensive studies, the fight against corruption has been considered as an important problem to designed to make the Ottoman civil bureaucracy more convenient, to ensure that the state mechanism works better, to make the power of the central government feel better within the borders of the empire, to prevent some provincial administrators from misusing their positions from persecuting the people, and establish schools to educate modern young civil servants who are adapted to the new system and to regulate the calculations in the state treasury. Serious steps have been taken in this direction. After determining the problems that the Ottomans suffered, The regulation of central and provincial organizations was accelerated and were enacted code laws and regulations to end the arbitrary practices of provincial officials and administrators.

The fight against corruption, started with these purposes, we aim to reached what stage has during the reign of Sultan Abdülhamid II; the functioning capacity of the bureaucracy in the newly created system, conduct a study in which we will observe how successful it is. In this study, we will examine the corruption acts of all civil bureaucracy men, from the lowest civil servant level to the grand vizierate. As a result of this research, we will shed light on the judicial system, judicial processes, punishment received or taking into account the sensitivity of the state to the possibility of falling victim to slander.

Keywords: Bureaucracy, Fighting Against Corruption, Corruption, Bribery, Abuse of Duty

¹Doktora Öğrencisi, Dokuz Eylül Üniversitesi , Atatürk İlkeleri Ve İnkılap Tarihi Enstitüsü , koncahande476@gmail.com.

KARAZ KÜLTÜRÜ'NÜN GÜNEY YAYILIMINDA AMİK OVASI'NIN YERİ VE ÖNEMİ

Beyazıt Söylemez'

Karaz Kültürü, MÖ IV. binyılın ortalarından MÖ II. binyılın ortalarına kadar kuzeyde Transkafkasya'dan güneyde Kuzey Suriye ve Filistin-Levant düzlüklerine; doğuda Van-Urmiye Havzası ve Azerbaycan'a; batıda ise İç Anadolu düzlüklerine kadar oldukça geniş bir coğrafyaya yayılmıştır. Coğrafi ve kronolojik açıdan oldukça büyük olan bu kültür, yayıldığı bu geniş coğrafyada bir kültürel birliktelik sağlamıştır. Amik Ovası, kültürün ana yurt toprakları olarak kabul edilen Kura ve Aras Nehir havzalarından güneye yayılımında önemli bir rol oynamıştır.

Ova, Karaz Kültürü'nün en az tartışmalı olan sınırının en güneyindeki Malatya ile bu kültüre ait bulguların yoğun olarak saptandığı Kuzey Filistin arasında en fazla malzeme yoğunluğuna sahip bölgedir. Bölgede yapılan kısa süreli bir yüzey araştırmasında bile bu kültüre ait yaklaşık 50 arkeolojik merkezin tespit edilmesi Karaz Kültürü'nün temsilcisi olan topluluklar tarafından Amik Ovası'nın ne kadar yoğun bir şekilde yerleşim gördüğünün kanıtıdır. Kültürün güneye yayılımı konusunda çeşitli görüşler ileri sürülmüştür. Özellikle kültürün Kuzey Suriye ve Filistin bölgesine yayılmasında Amik Ovası bir "karargâh" olarak kullanılmış olmalıdır.

Amik Ovası'ndaki yerleşimlerde, Karaz Kültürü öğelerinin yerel öğeler ile bulunması, kuzeyden gelen göçmenlerin yerel halk tarafından iyi karşılandığı şeklinde yorumlanabilir. Yerleşik kültürün hâkim olduğu bu bölgeye kuzeyden gelen toplulukların yarı yerleşik yarı göçer bir yaşam kültürüne sahip olduğu genel kabul görmektedir. Bu iki farklı yaşam kültürüne sahip topluluğun birlikte yaşamının getirdiği birtakım kültürel bütünleşmelerin kanıtı olan çanak çömlek gibi maddi kültür kalıntıları incelendiğinde etkileşiminin göç olgusundaki yumuşak geçişler olarak yorumlandığını söyleyebiliriz.

Ovadaki çok sayıdaki merkezde kırmızı-siyah açkılı keramiğin ortaya çıkması, daha çok ovanın merkezinde toplanan büyük yerleşimlerin sonraki dönemde (Amik H) daha küçük (1-2 hektar) yerleşimler olarak ovanın kenarlarında ve ana giriş noktalarında yoğunlaşmasını beraberinde getirmiştir. H evresinde Amik Ovası'nın yerleşim modelinde de belirgin bir değişiklik göze çarpmaktadır. Bölgede tespit edilen yerleşim sayısı G evresinde 26 iken, H evresine gelindiğinde bu sayının 71'e yükseldiği görülmektedir. Buna paralel olarak G evresindeki 96.5 hektar toplam yerleşim alanı H evresinde 222 hektar alana çıkmıştır. Buna karşılık yerleşim yerlerinin boyutlarında belirgin bir küçülme de söz konusudur. Yerleşim sayılarındaki artış, genellikle nüfus artışının bir göstergesi olarak değerlendirilir ve bu bir göç için çok iyi destekleyici kanıttır. Çünkü göçebe bir grubun nüfusu arttıkça, grubun varlığını devam ettirebilmek için daha fazla araziye ihtiyaç duyulur ve bu doğrultuda yerleştikleri bölgeye daha fazla toprak katma çabası içine girerler. Bununla birlikte, bu grup içerisinde eski göçebe kalıplar korunurken, daha yeni sosyal gruplar hayatta kalabilmek için yaşam alanlarını genişletirler. Amik H evresindeki yerleşim yeri sayısının artışını da bu şekilde açıklayabiliriz. Bununla birlikte ovanın en büyük yerleşimlerinden Tell Tayinat ve Tell Cüdeyde'de %52-55 oran ile en yoğun çanak çömlek grubunu oluşturan kırmızı-siyah açkılı keramik ile birlikte G evresinin çark yapımı keramikleri (Yalın Basit Mal) bulunurken, Tabara el-Akrad veya Tutlu Höyük gibi daha küçük boyutlu yerleşimlerde ortaya çıkarılan grup tamamen kırmızı-siyah açkılı keramiğe aittir. Bu da ovanın en büyük yerleşimlerinde hem bölgenin yerel halkının hem de dışarıdan gelen göçebelerin birlikte yaşadığı, ancak hâkim unsurun bu göçebeler olduğunu ortaya koymaktadır. Bu veriler, buralardaki yönetim organizasyonunu açıklamak için yeterli değildir. Daha küçük yerleşimler ise söz konusu dönemlerde neredeyse tamamen bu göçebeler tarafından iskân edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Karaz Kültürü; Amik Ovası; Erken Tunç Çağ; Red-Black Burnished Ware

THE PLACE AND IMPORTANCE OF THE AMUQ PLAIN IN THE SOUTHERN EXPANSION OF THE KARAZ CULTURE

Beyazıt Söylemez¹

Karaz Culture, IV. from the middle of the millennium BC II. from Transcaucasia in the north to the Levant plains of Northern Syria and Palestine in the south; in the east to the Van-Urmiye Basin and Azerbaijan; In the west, it spread over a wide geography up to the plains of Central Anatolia. This culture, which is quite large geographically and chronologically, has provided a cultural unity in this wide geography. The Amik Plain played an important role in the southward spread of the culture from the Kura and Aras River basins, which are considered to be the homeland.

The plain is the region with the highest material density between Malatya, the southernmost border of the Karaz Culture, which is the least controversial border, and Northern Palestine, where the findings of this culture are intensely detected. The detection of approximately 50 archaeological centers belonging to this culture, even in a short-term survey conducted in the region, is proof of how densely the Amik Plain was inhabited by communities representing the Karaz Culture. Various opinions have been put forward about the spread of culture to the south. The Amik Plain must have been used as a "headquarters", especially in the spread of culture to Northern Syria and Palestine. It is generally accepted that the communities coming from the north to this region, where the settled culture is dominant, have a semi-sedentary semi-nomadic life culture.

The presence of Karaz Culture elements with local elements in the settlements on the Amik Plain can be interpreted as the immigrants coming from the north were well received by the local people. When the material cultural remains such as pottery, which are the evidence of some cultural integration brought by the coexistence of these two different living cultures, are examined, we can say that the interaction is interpreted as a smooth transition in the phenomenon of migration.

The emergence of red-black burnished pottery in many centers on the plain brought along the concentration of large settlements gathered in the center of the plain as smaller (1-2 hectare) settlements in the later period (Amik H) on the edges and main entrance points of the plain. A significant change is also observed in the settlement pattern of the Amik Plain in the H phase. While the number of settlements identified in the region was 26 in the G phase, this number increased to 71 in the H phase. Parallel to this, the total settlement area of 96.5 hectares in the G phase increased to 222 hectares in the H phase. On the other hand, there is a significant reduction in the size of the settlements. An increase in the number of settlements is often considered an indicator of population growth, and this is very good supporting evidence for a migration. Because as the population of a nomadic group increases, more land is needed to continue the existence of the group, and in this direction, they try to add more land to the region where they settled. However, old nomadic patterns are preserved within this group, while newer social groups expand their habitats in order to survive. This is how we can explain the increase in the number of settlements in the Amik H phase. On the other hand, in Tell Tayinat and Tell Cüdeyde, which are the largest settlements on the plain, there are wheel-made pottery (Plain Simple Ware) of the G phase together with the red-black burnished pottery, which constitutes the densest pottery group with 52-55%, while Tabara el-Akrad or Tutlu The group unearthed in smaller settlements such as the mound belongs entirely to red-black burnished pottery. This reveals that both the local people of the region and the nomads from outside lived together in the largest settlements of the plain, but these nomads were the dominant factor. These data are not sufficient to explain the management organization there. Smaller settlements were almost entirely inhabited by these nomads during the said periods.

Keywords: Karaz Culture; Amik Plain; Early Bronze Age; Red-Black Burnished Ware

¹Doktora Öğrencisi, Atatürk Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, beyazitsoylemez@gmail.com.

BESNİ VE ÇEVRESİNDE TUNÇ ÇAĞI HÖYÜKLERİ

*Ziya Bayhan¹
Beyazıt Söylemez²*

Besni, Güney Doğu Anadolu Bölgesinde yer alan Adıyaman ilinin ikinci büyük ilçesidir. Besni ilçesi 37° 49' doğu boylamı ile 37° 49' kuzey enlemi üzerinde yer almaktadır. Besni ilçesinin yüz ölçümü 1327 km²'dir. İlçenin yüksekliği ise 1050 m'dir. Besni ilçesinin yaklaşık 41 km doğusunda Adıyaman ili, batısında Gölbaşı ilçesi, kuzeyinde Tut ilçesi, güneyinde Gaziantep'in ilçesi olan Araban, güneybatısında Kahramanmaraş'ın ilçesi olan Pazarcık, güneydoğusunda ise Fırat Nehri ile Şanlıurfa'nın ilçeleri olan Halfeti ve Bozova bulunmaktadır. Besni ilçesinin kuzey ve doğu tarafı oldukça engebeli ve dağlıktır. İlçenin güneyinde Kızıldağ yer almaktadır. İlçe kuzeydoğu-güneybatı yönünde yeryüzü şekilleri itibariyle merkezi ikiye bölmektedir. Kuzey bölgesi engebeli, kayalık, dağlık, kısmen ormanlık ve bir bölümünde bağ ve bahçelik araziler bulunmaktadır. Güney kısmında ise tarıma elverişli nitelikli araziler bulunmaktadır. Keysun ovası ve Yazı ovası adı verilen bu araziler Gaziantep, Fırat Nehri ve Göksu Irmağı arasında bulunmaktadır.

Geç Kalkolitik dönemin sonuna doğru bakır ve kalayın birleştirilmesiyle oluşan tunç madenin araç ve aletlerde kullanılmasından dolayı bu döneme Tunç Çağı adı verilmiştir. Elde edilen tunç madenin kap ve aletlerin yapımında kullanılması MÖ III. binin başlarında rastlanılmaktadır. MÖ IV. Binlerin sonuna doğru yazının icat edildiği Mezopotamya ve Mısır gibi bölgelerde Tunç Çağı tabiri kullanılmamıştır. Bu tabirin yerine yazılı belgelerden edinilen verilere göre kronoloji ve sınıflandırmalar kullanılır. Tunç çağı tabiri yazının henüz kullanılmadığı Anadolu, Hellas, Balkanlar ve Avrupa gibi bölgeler için kullanılmaktadır. Anadolu'da Tunç Çağı, MÖ 3000 yıllarında başlamıştır. Hellas, Ege ve Girit bölgelerinde MÖ 2500-2000, Avrupa'da ise MÖ 2000 yıllarda başlamıştır.

İnsanlık tarihinin en eski dönemlerinden beri Adıyaman ili ve çevresi yerleşim görmüştür. Adıyaman iline bağlı Besni ilçesinde yapılan yüzey ve kazı araştırmaları sonucunda Tunç Çağına ait oldukça fazla höyük ve yerleşim alanı tespit edilmiştir. Tunç Çağına ait höyükler; Taşlıyazı Höyük, Yukarısöğütlü Höyük, Şambayat Höyük, Hüyük Höyük, Zirce Höyük, Fal Höyük, Bostancı, Yukarı Hozgış Höyük Kargalı Höyük, Kızılın Kale Höyük, Kulbeli Höyük, Yazıyalankoz, Gre Odirre Höyük, Yeniköy Höyük, Dikilitaş Höyük.

Besni bölgesinde 1930'larda başlayan ve bugün devam araştırmalar sonucunda yaklaşık 15 Tunç Çağı merkezi tespit edilmiştir. Bu yerleşimlerde Tunç Çağ'ın erken dönemlerinden sonuna kadar iskan görülmektedir. Elde edilen verilerden anlaşıldığına göre bu dönemde Besni ve çevresinin bölgelerarası etkileşimde önemli bir rol oynadığı anlaşılmıştır. Özellikle Mezopotamya ile Kuzeydoğu Anadolu ve Kafkasya arasındaki etkileşim bölgesinde bulunması bu bölgenin çok kültürlü yapıya sahip olmasının başlıca sebeplerinden biridir. Kalkolitik Çağ'da Uruk sisteminin yayılım alanı içinde kalan bölge, Erken Tunç Çağ ile birlikte Transkafkasya ve Doğu Anadolu üzerinden gelen Karaz Kültürü'nün etkisi altına girmiştir. Bölgede yapılan arkeolojik kazı ve yüzey araştırmalarında bu kültürlere ait çok sayıda merkezde zengin malzeme bulunmuştur.

Anahtar Kelimeler: Adıyaman, Besni, Tunç Çağı, Höyük.

BESNI AND ITS SURROUNDING BRONZE MOUNDS

*Ziya Bayhan¹
Beyazıt Söylemez²*

Besni is the second largest district of Adıyaman province located in the Southeastern Anatolia Region. The town of Besni is located on 37° 49' east longitude and 37° 49' north latitude. The area of Besni district is 1327 km². The altitude of the district is 1050 m. Approximately 41 km east of Besni district, Adıyaman

province, Gölbaşı district in the west, Tut district in the north, Araban district in the south, Pazarcık, which is the district of Kahramanmaraş in the southwest, Fırat River in the southeast and Halfeti and Bozova, which are the districts of Şanlıurfa. The northern and eastern sides of Besni district are quite rugged and mountainous. Kızıldağ is located in the south of the district. The district divides the center into two in terms of landforms in the northeast-southwest direction. The northern region is rugged, rocky, mountainous, partially forested, and there are vineyards and orchards in some parts. In the southern part, there are lands suitable for agriculture. These lands, called Keysun plain and Yazı plain, are located between Gaziantep, Euphrates River and Göksu River.

As a result of the research that started in the 1930s and continues today in the Besni region, approximately 15 Bronze Age centers have been identified. These settlements were inhabited from the early stages of the Bronze Age to the end. According to the data obtained, it was understood that Besni and its surroundings played an important role in interregional interaction in this period. The fact that it is located in the interaction zone between Mesopotamia, Northeast Anatolia and the Caucasus is one of the main reasons why this region has a multicultural structure. The region, which was within the expansion area of the Uruk system in the Chalcolithic Age, came under the influence of the Karaz Culture, which came from Transcaucasia and Eastern Anatolia, together with the Early Bronze Age. In the archaeological excavations and surface researches carried out in the region, rich material has been found in many centers belonging to these cultures.

Towards the end of the Late Chalcolithic period, this period was called the Bronze Age due to the use of bronze mine, which was formed by combining copper and tin, in tools and tools. The use of the bronze metal obtained in the production of vessels and tools was III. It is found in the beginning of the millennium. BC IV. The term Bronze Age was not used in regions such as Mesopotamia and Egypt, where writing was invented towards the end of the millennium. Instead of this term, chronology and classifications are used according to the data obtained from written documents. The term Bronze Age is used for regions such as Anatolia, Hellas, the Balkans and Europe where writing is not yet used. The Bronze Age in Anatolia started around 3000 BC. It started between 2500-2000 BC in Hellas, Aegean and Crete regions, and 2000 BC in Europe.

Adıyaman province and its surroundings have been inhabited since the earliest periods of human history. As a result of the surface and excavation researches carried out in Besni district of Adıyaman province, quite a lot of mounds and settlements belonging to the Bronze Age have been identified. mounds from the Bronze Age; Taşlyazı Höyük, Yukarısöğütlü Mound, Şambayat Höyük, Hüyük Mound, Zirce Mound, Fal Mound, Bostancı, Yukari Hozgis Höyük Kargalı Mound, Kızılın Kale Mound, Kulbeli Höyük, Yazıyalankoz, Gre Odirre Mound, Yeniköy Mound, Dikilitaş Höyük.

Keywords: Adıyaman, Besni, Bronze Age, Mound.

¹Yüksek Lisans Öğrencisi, Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, ziyabayhanserdar@gmail.com.

²Doktora Öğrencisi, Atatürk Üniversitesi, Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü, beyazitsoylemez@gmail.com.

GURGUM/MARQAŞTI KRALLIĞI'NIN ASUR KARŞITI KATILDIĞI SİYASİ KOALİSYONLAR

*Cansu Şahutoğlu'
Betül Dağlı'*

Geç Tunç Çağın sonlarında Anadolu birçok mücadeleye sahne olmuştur. Bu mücadeleler neticesinde Anadolu her bakımdan eski gücünü yitirmiştir. Erken Demir Çağın başlarında meydana gelen Deniz Kavimleri Göçleri, Anadolu'yu büyük bir kaos ortamına sürüklemiştir. Bu süreçte Anadolu'nun önemli gücü olan Hitit İmparatorluğu yıkılmış ve Anadolu'da kısmen Hitit mirasını sürdürecektir olan Erken Demir Çağın Anadolu Kent Devletleri kurulmuştur. Bu süreçten faydalanıp Anadolu'yu etkisi altına alan Asurlular; daha sonraki zamanlarda, Anadolu'da öne çıkmış olan güçlerle sık sık mücadele etmiştir. Bu güçler, Asur Devleti'ne karşı kimi zaman kendi aralarında kimi zaman ise Erken Demir Çağın Anadolu Kent Devletleri ile siyasi koalisyonlar kurarak Asur'un Anadolu'da ilerleyişine karşı mücadele etmişlerdir. Bu kent devletleri arasında Kahramanmaraş ve çevresinde kurulan Gurgum Krallığı, Asur ilerleyişine karşı Anadolu'nun bu dönemde öne çıkan güçlü devletleriyle siyasi koalisyon faaliyetlerine girişmiştir.

Anadolu'da MÖ I. Binyılın önemli kent devletleri arasında sayılan Gurgum/ Marqaşti Krallığı, Anadolu ve Mezopotamya arasındaki önemli geçiş güzergâhları üzerinde yer almasından dolayı Asur Devleti açısından askerî odak hâline gelmiştir. Nitekim ilk Asur-Gurgum ilişkileri, II. Aşurnasirpal (MÖ 883-859) döneminde başlamıştır. Gurgum Krallığı Asur Devleti'ne karşı; Urartu, Arpad, Tabal, Tyre, Melid, Kummuh, Que, Hilakku, Karkamış, Bît-Adini ve Sam'al krallıkları ile siyasi koalisyonlar oluşturmuştur. Bu krallıklar arasından Kummuh Krallığı ile bir dönem sınır çatışması yaşanmıştır. Asur Devleti de bu durumdan faydalanarak Kummuh Krallığı'nı kendi tarafına çekmeyi başarmıştır. Ama daha sonraları Asur Devleti'nin yayılmacı politikası adına gerçekleştirdiği çıkar ilişkileri yüzünden Kummuh-Asur münasebetleri bozulmuştur. Dolayısıyla bir dönemin düşman devletleri olan Kummuh ve Gurgum krallıkları, Asur Devleti'ne karşı oluşturulan siyasi koalisyon faaliyetlerine birlikte katılmışlardır. Gurgum Krallığı, Asur kralı II. Sargon dönemine kadar Asur nüfuzu altında kalmıştır. Asur Kral yıllıklarının anlattığına göre, Asur Devleti'ne haraç/vergi veren krallıklar arasındadır. Asur Devleti, Gurgum Krallığı'nı bağımsız tutma taraftandı. Gurgum'u vergi yoluyla kendine bağlamıştır. Asur Devleti, Gurgum Krallığı'nı uzak bir bölgede lokalize edildiği için fethetmek yerine vassal krallık hâline getirmek istemiştir. Çünkü bir bölgeyi idare edebilmesi için bu bölgede kendine öz kaynak ve insan gücü sağlaması şarttı. Ancak bir bölge vergi yoluyla bağlandığında, Krallığın idarî ve ekonomik yükü Asur'a bağlı valilerin üstünde kalır. Asur Devleti sadece bu durumu koruyan ve kontrol eden taraftır.

Çalışmada Anadolu'nun Asur etkisi altında kaldığı bu dönemde yaşanan Asur karşıtı siyasi çatışmalarda Gurgum/Marqaşti Krallığı'nın nasıl öneme sahip olduğunu lokalize edildiği bölge için nasıl mücadele ettiğini özellikle diplomatik açıdan nasıl bir süreç izlediğini açığa kavuşturmak amaçlanmaktadır.

Çalışma oluşturulmaya çalışılırken öncelikle, dönemin antik kaynaklarından yararlanılmış olup, bu kaynakların daha iyi anlaşılabilmesi için aynı zamanda modern kaynaklardan da yararlanılmıştır. Asur krallarının yıllıklarından edinilen bilgiler ışığında Gurgum Krallığı'nın Asur Devleti'ne karşı nasıl bir siyaset izlediği ve bu süreçte hangi devletlerle siyasi münasebetler kurduğuna ulaşılmıştır.

Anadolu'nun MÖ I. Binyılda bulunduğu kaos ortamında öne çıkan Gurgum Krallığı, Asur Devleti'ne karşı çok güçlü olmasa da mücadele etmeye çalışmıştır. Bu mücadelede Asur Devleti'nin Anadolu'da ilerlemesine, Anadolu'da Asur etkisinin yayılmasına karşı çıkan devletlerle siyasi koalisyon faaliyetlerine katılmıştır. Tek amacı Asur nüfuzu altından çıkmak olan Gurgum Krallığı, Asur Devleti'ne vergi yoluyla bağlanmış, Asurlu valiler tarafından yönetilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Asur Devleti; Siyasi Koalisyonlar; Gurgum/ Marqaşti Krallığı

POLITICAL COALITIONS OF GURGUM/MARQAŠTI KINGDOM AGAINST ASSYRIAN

*Cansu Şahutoğlu'
Betül Dağlı'*

At the end of the Late Bronze Age, Anatolia witnessed many struggles. As a result of these struggles, Anatolia lost its former power in every respect. The Sea Peoples Migrations that took place at the beginning of the Early Iron Age dragged Anatolia into a great chaos environment. In this process, the Hittite Empire, which was the important power of Anatolia, was destroyed and the Anatolian City States of the Early Iron Age were established, which would partially continue the Hittite heritage in Anatolia. The Assyrians, who took advantage of this process and took Anatolia under their influence; In later times, he often struggled with the powers that had come to the fore in Anatolia. These powers fought against the Assyrian advance in Anatolia by establishing political coalitions, sometimes among themselves, and sometimes with the Anatolian city-states of the Early Iron Age. Among these city-states, the Kingdom of Gurgum, which was established in Kahramanmaraş and its surroundings, started political coalition activities with the powerful states of Anatolia that stood out in this period against the Assyrian advance. The Kingdom of Gurgum/Marqašti, which is considered among the important city-states of the 1st Millennium BC in Anatolia, became a military focus for the Assyrian State due to its location on the important transition routes between Anatolia and Mesopotamia. As a matter of fact, the first Assyrian-Gurgum relations, II. It began during the reign of Aşurnasirpal (883-859 BC). Kingdom of Gurgum against the Assyrian State; Urartu formed political coalitions with the kingdoms of Arpad, Tabal, Tire, Melid, Kummuh, Que, Hilakku, Karkamış, Bît-Adini and Sam'al. Among these kingdoms, there was a border conflict with the Kummuh Kingdom for a while. The Assyrian State also took advantage of this situation and succeeded in attracting the Kummuh Kingdom to its side. But later, due to the interests of the Assyrian State on behalf of its expansionist policy, the relations between Kummuh and Assyria deteriorated. Therefore, the kingdoms of Kummuh and Gurgum, which were the enemy states of a period, joined together in the political coalition activities formed against the Assyrian State. Kingdom of Gurgum, Assyrian king II. It remained under Assyrian influence until the Sargon period. According to the Assyrian King annals, it is among the kingdoms that pay tribute/tax to the Assyrian State. The Assyrian State was in favor of keeping the Gurgum Kingdom independent. He has tied Gurgum to himself through taxation. The Assyrian State wanted to make the Kingdom of Gurgum a vassal kingdom instead of conquering it because it was localized in a distant region. Because in order to manage a region, it was necessary to provide its own resources and manpower in that region. However, when a region is bound by taxation, the administrative and economic burden of the Kingdom falls on the Assyrian governors. The Assyrian State is only the party that protects and controls this situation.

Purpose of the study; It is to clarify how the Kingdom of Gurgum/Marqašti was of importance in the anti-Assyrian political conflicts experienced during this period when Anatolia was under the influence of Assyria, how it struggled for the region where it was localized, and what kind of diplomatic process it followed.

While trying to create the study, first of all, ancient sources of the period were used, and modern sources were also used in order to better understand these sources.

In the light of the information obtained from the annals of the Assyrian kings, it was reached what kind of policy the Gurgum Kingdom followed against the Assyrian State and with which states it established political relations in this process.

The Kingdom of Gurgum, which came to the fore in the chaos environment of Anatolia in the 1st Millennium BC, tried to struggle against the Assyrian State, although it was not very strong. In this struggle, he participated in the activities of political coalition with the states that opposed the advancement of the Assyrian State in Anatolia and the spread of the Assyrian influence in Anatolia. The Kingdom of Gurgum, whose sole

purpose was to come out of Assyrian influence, was attached to the Assyrian State through taxation and was governed by Assyrian governors.

Keywords: Assyrian State; Political Coalitions; Gurgum/ Marqašti Kingdom

¹Yüksek Lisans Öğrencisi, Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, cansucansu15@hotmail.com.

²Yüksek Lisans Öğrencisi, Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, betuldagli154@gmail.com.

TURİZM

KAMP-KARAVAN TURİZMİ: AKSARAY İLİNDE BİR ROTA ÖNERİSİ

Zümrüd Malikova¹

Ülke ekonomileri açısından önem arz eden turizm sektörü sahip olduğu özellikleri itibarıyla Covid-19 salgınına bağlı olarak küresel ölçekte yaşanan olumsuz gelişmelerden en fazla etkilenen sektörlerin başında gelmektedir. Salgın döneminde meydana gelen kayıpların telafi edilebilmesi için destinasyonların sahip olduğu özelliklere bağlı olarak arz edilen alternatif turizm kapsamındaki faaliyetler daha da önemli bir hal almıştır. Bu çalışma; İç Anadolu Bölgesinde doğal ve tarihi çekicilikleri ile ön plana çıkan ve yolların kesişim noktasında bulunan Aksaray ili sınırları içerisindeki mevcut kamp-karavan noktalarını tespit etmek ve bir rota önermek amacıyla hazırlanmıştır. Bu kapsamda mevcut kamp-karavan noktaları ile ilgili çalışma verileri; Aksaray Turizm İl Müdürlüğü ve Kültür ve Turizm Bakanlığı'na bağlı Türkiye Turizm Tanıtım ve Geliştirme Ajansı tarafından hazırlanan resmi internet sayfasından elde edilmiştir. Verilerin analizinde içerik analizi yöntemi kullanılmıştır. Çalışma Aksaray'ın sahip olduğu kamp-karavan turizmi potansiyelinin tespit edilmesine yönelik literatüre sunduğu katkılar açısından önemlidir. Çalışma sonuçları; Kapadokya sınırları içerisinde bulunan Aksaray ilinin önemli bir kamp-karavan turizmi potansiyeli taşıdığını ve bu alanların tur programlarına dâhil edilmesinin il turizmi açısından önemli bir olumlu etki yaratacağını gösterir niteliktedir. Ayrıca, çalışmada Aksaray iline yönelik oluşturulan kamp-karavan rotalarının; turist rehberleri, kamp ve karavan turizmine ilgi duyanlar ile paydaşların yararına olacağı düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Kamp-Karavan turizmi, Aksaray, Rota.

CAMP-CARAVAN TOURISM: SUGGESTION OF A ROUTE FOR AKSARAY

Zümrüd Malikova¹

The tourism sector, which is important in terms of national economies, is one of the sectors most affected by the negative developments experienced on a global scale due to the Covid-19 epidemic. In order to compensate for the losses during the epidemic period, the activities within the scope of alternative tourism, which are offered depending on the characteristics of the destinations, have become even more important. This study has been prepared in order to identify the existing camp-caravan points and propose a route within the borders of Aksaray province, which stands out with its natural and historical attractions in the Central Anatolian Region and is at the intersection of roads. In this context, study data related to existing camp-caravan points; In this context, study datas related to existing camp-caravan points obtained from the official website prepared by the Aksaray Provincial Directorate of Tourism and the Turkish Tourism Promotion and Development Agency affiliated to the Ministry of Culture and Tourism. Content analysis method was used in the analysis of the data. The study is important in terms of its contributions to the literature to determine the camp-caravan tourism potential of Aksaray. Study results; shows that Aksaray province, located within the borders of Cappadocia, has an important camping-caravan tourism potential and that the inclusion of these areas in tour programs will have a significant positive effect in terms of provincial tourism. In addition, camp-caravan routes suggested for Aksaray in study thought that; it will be beneficial for tourist guides, those who are interested in camping and caravan tourism and stakeholders.

Keywords: Camp-Caravan Tourism, Aksaray, Route.

¹Yüksek Lisans Öğrencisi, Aksaray Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, malikovazum@gmail.com.

AŞÇILARIN KENDİ MESLEKLERİNE İLİŞKİN METAFOR ALGILARI

Havva Güner¹

Emine Kale²

Metafor geleneksel olarak sanat ve beşerî bilimlerin ilgi alanı olmuştur (Balci, 1999). Metaforlar insanların dünyalarını anlamak, ifade etmek, inşa etmek ve düzenlemek için evrimleştikleri temel araçlardır (Kliebard, 1982). Bu nedenle, insanların kendi gerçekliklerini nasıl inşa ettiklerini ve dünyayı nasıl algıladıklarını anlamamıza yardımcı olabilirler (Munby, 1987). Metaforlar, soyut konuyu daha somut, tanıdık terimlerle anlamamızı sağlar (Gibson ve Zellmer-Bruhn, 2001). Lakoff ve Johnson (1980), yaptıkları çalışmada hem düşündüğümüz hem de eylemde bulunduğumuz sıradan kavramsal sistemimizin, doğası gereği temelde metaforik olduğunu savunmuşlardır. Düşüncemizi yöneten kavramlar sadece akıl meseleleri değildir. Ayrıca, en sıradan ayrıntılara kadar günlük işleyişimizi yönetirler. Dolayısıyla eğer kavramsal sistemimiz büyük ölçüde metaforik ise o zaman düşünme şeklimiz, deneyimlediklerimiz ve her gün yaptıklarımız da büyük ölçüde bir metafor meselesidir (Lakoff ve Johnson, 1980). Metafor yalnızca mecazi anlam taşımaz aynı zamanda temel bir düşünce mekanizmasını sağlamaktadır (Cerit, 2008). Bireyler hem kendi duygu ve düşüncelerini hem de karşısındaki kişinin duygu ve düşüncelerini tasvir ederken genellikle metafor kullanmaktadırlar. Böylece kişilerin hayata karşı düşüncelerinin belirlenmesinde ve olayları anlamalarının ortaya çıkarılmasında önem taşımaktadır (Kale ve Çiçek, 2015).

Metaforlar analizinin yapılması istenilen kavramların nasıl algılandığını ortaya çıkarmasına katkı sağlamaktadır (Kale ve Çiçek, 2015). Metaforlar yoluyla aşçılık mesleğinin aşçılar tarafından nasıl algılandığının anlaşılması, mesleğin daha iyi analiz edilmesine, sorunların fark edilmesine ve aşçılık mesleğinin geliştirilmesine katkı sağlayacaktır. Literatürde aşçılık mesleğine ilişkin çalışmalar mevcuttur. Fakat metaforik açıdan aşçılık mesleğine ilişkin algıları ölçen çalışma literatürde bulunmamaktadır. Bu sebeple bu çalışmayla, aşçıların kendi mesleklerine ilişkin metafor algılarını belirlemesi sağlanacaktır. Bununla birlikte, aşçılar tarafından kendi mesleklerini açıklarken kullanılan metaforların tercih edilme nedenleri tespit edilmeye çalışılacaktır. Aşçıların kendi mesleklerine yönelik bakışın nasıl olduğunun ve nedenlerinin anlaşılması, sorunların belirlenerek, çözüm üretilmesi açısından literatüre katkı sağlanacağı düşünülmektedir. Bu çalışmanın temel amacı, aşçıların kendi mesleklerine ilişkin algılarını, metaforlar aracılığıyla ortaya çıkarmaya çalışmaktır. Bu çalışma tanımlayıcı bir çalışma niteliğindedir.

Bu genel amaç çerçevesinde aşağıdaki sorulara yanıt aranmıştır:

1. Aşçıların mesleklerine ilişkin sahip oldukları metaforlar (zihinsel imgeler) nelerdir?
2. Bu metaforlar ortak özellikleri bakımından nasıl gruplandırılabilir?
3. Belirlenen gruplara göre metaforlar yaş, çalışma yılı ve medeni durum açısından farklılık göstermekte midir?

Araştırmada veriler, yarı yapılandırılmış anket tekniği ile toplanacaktır. Anket formu iki bölümden oluşacaktır. İlk bölümde, aşçılara ilişkin demografik bilgileri belirlemeye ilişkin (yaş, madeni durum, çalışma yılı) sorular yer alacaktır. İkinci bölümde, araştırmaya katılan aşçıların mesleklerine ilişkin sahip oldukları algıları ortaya çıkarmak amacı ile metafor tanımı yapılmış, örneklendirilmiş ve “aşçıları bir imgeye benzetecek olsanız neye benzetirsiniz?” sorusu sorularak “Aşçılık...gibidir.” “Çünkü...” cümlelerindeki boşlukları tamamlamaları istenecektir. Anketlerin toplanmasında genellikle yüz yüze görüşme tekniği ve çevrimiçi anket formu kullanılacaktır. Verilerin analiz edilmesinde betimleyici analiz yöntemi kullanılacaktır. Katılımcılar tarafından oluşturulan metaforların bazılarının olumlu, bazılarının olumsuz, bazılarının ise hem olumlu hem de olumsuz yönlerinin bulunduğu görülmektedir. En çok üretilen ilk üç metafor sanat, arı ve hayat olmaktadır. Bu metaforlardan olan sanat metaforu olumlu metafor olarak ortaya çıkmıştır. Arı ve hayat metaforu ise hem olumlu hem olumsuz metafor olarak ortaya çıkmıştır. Aşçılar ürettikleri yemekleri birer sanat eseri olarak görmektedirler. Bu sebepten aşçılık mesleğini de sanat olarak

görmektedirler. Diğer iki metaforun hem olumlu hem olumsuz yönlerinin olmasının nedeni ise kimisine göre arı gibi çalışmayı gerektiren bir meslek olması kimisine göre de her fırsatta ağız tatlandırdığından olumlu görülmektedir ya da hayat gibi acı ve tatlı durumların bir arada yaşanmasından dolayı hem olumlu hem de olumsuz bir metafor olarak ortaya çıkmıştır.

Anahtar Kelimeler: Aşçı, Metafor, Aşçılık Mesleği

METAPHOR PERCEPTIONS OF COOKS ABOUT THEIR OWN PROFESSIONS

Havva Güner¹

Emine Kale²

Metaphor has traditionally been the concern of the arts and humanities (Balcı, 1999). Metaphor are fundamental vehicles that human beings have evolved to understand, Express, construct, and organize their world (Kliebard, 1982). That is why they may help us to understand how people construct their realities and perceive the world (Munby, 1987). Metaphors allow us to understand abstract subject matter in terms of more concrete, familiar terms (Gibson ve Zelhmer Bruhn, 2001). Lakoff ve Johnson (1980), in their study, our ordinary conceptual system, in which we both think and act, is fundamentally metaphorical in nature. The concepts that govern our thought are not just matters of the intellect. So if our conceptual system is largely metaphorical, then the way we think, what we experience and what we do every day is also largely a matter of metaphor (Lakoff ve Johnson, 1980). Metaphor does not only have a figurative meaning but also provides a basic mechanism of thought (Cerit, 2008). Individuals often use metaphors when describing both their own feelings and thoughts and the feelings and thoughts of the other person. Thus, it is important in determining people's thoughts about life and revealing their understanding of events (Kale ve Çiçek, 2015).

Metaphors analysis contributes to revealing how the desired concepts are perceived (Kale ve Çiçek, 2015). Understanding how the culinary profession is perceived by the cooks through metaphors will contribute to better analysis of the profession, recognizing the problems and developing the culinary profession. There are studies on the culinary profession in the literature. However, there is no study in the literature that measures the perceptions of the culinary profession metaphorically. For this reason, this study will enable cooks to determine their metaphor perceptions about their profession. In addition it will be tried to determine the reasons why the metaphors used by the cooks while explaining their profession are preferred. It is thought that it will contribute to the literature in terms of understanding how the cooks view their profession, determining the problems and producing solutions.

The main purpose of this study is to try to reveal the perceptions of the cooks about their profession through metaphors. This study is a descriptive study.

Within the framework of this general purpose, answers were sought to the following questions:

1. What are the metaphors (mental images) that cooks have regarding their profession?
2. How can these metaphors be grouped in terms of their common characteristics?
3. Do metaphors differ according to the determined groups in terms of age, working year and marital status?

The data in the research will be collected by semi-structured questionnaire technique. The questionnaire will consist of two parts. In the first part, there will be questions about determining demographic information about cooks (age, financial status, number of children, working year). In the second part, metaphors were defined and exemplified in order to reveal the perceptions of the cooks participating in the research about their profession, and "if you were to compare the cooks to an image, what would you compare them to?" by

asking the question "Cooking is like...", "Because..." they will be asked to fill in the blanks. Generally, face-to-face interview technique and online questionnaire form will be used in collecting the questionnaires. Descriptive analysis method will be used in the analysis of the data. It is seen that some of the metaphors created by the participants have positive, some negative, and some both positive and negative aspects. The first three metaphors most produced are art, bee and life. The art metaphor, one of these metaphors, emerged as a positive metaphor. The bee and life metaphor emerged as both positive and negative metaphors. Cooks see the food they produce as works of art. For this reason, they see the culinary profession as an art. The reason why the other two metaphors have both positive and negative aspects is that, according to some, it is a profession that requires working like a bee, and according to some, it is seen as positive because it sweetens the mouth at every opportunity, or it emerges as both a positive and negative metaphor due to the combination of bitter and sweet situations such as life.

Keywords: Cook, Metaphor, Culinary Profession.

¹Yüksek Lisans Öğrencisi, Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, Turizm Fakültesi, havvaguner98@gmail.com.

²Doç. Dr., Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, Turizm Fakültesi, ekale@nevsehir.edu.tr.

COĞRAFI İŞARETLİ ÜRÜNLERİN GASTRONOMİ TURİZMİ AÇIŞINDAN DEĞERLENDİRİLMESİ: KAYSERİ İLİ ÖRNEĞİ

*Özlem Türk¹
Neşe Çullu Kaygisiz²*

İnsanoğlu var olduğundan beri bulunduğu bölgenin sahip olduğu özelliklerinden faydalanarak ürünler ortaya çıkarmayı, bu ürünlerden farklı açılardan fayda sağlamayı, hayatlarında kullanmayı başarmıştır. Coğrafi, işaretili ürün, belirli bir bölgeye/yöreye ait, kendine has özellikleri bulunan, benzerlerine göre daha fazla tercih edilen ve o coğrafi bölge ile özdeşleşmiş, adını duyurmuş, o yöreye tanınmış ve o yöreyi o ürünle tanınır hale getirmiş ürünleri tanımlar. Coğrafi işaretili ürünler yöresel değerlerin korunması, bu değerlerin gelecek nesillere aktarılması ve yörenin kalkınması konusunda önemli rol oynar. Coğrafi işaretler farklılık ve farkındalık sağlayan işaretler arasından geçmiş en eskiye dayananlardandır. Coğrafi işaret kavramı dünyada ilk defa 19. yüzyıl sonlarına doğru Fransa'da adını duyurmaya başlarken, Türkiye'de ise 1955 yılında ilk coğrafi işaret uygulaması başlatılmış ve tüm yetki Türk Patent Enstitüsü'ne verilmiştir. Türkiye bulunduğu konum, elverişli iklim kuşağı, yer şekilleri, bitki örtüsü, verimli toprakları ve zengin kültürel geçmiş sayesinde coğrafi ürünler açısından oldukça avantajlı bir ülkedir. Bu sebeple oldukça fazla coğrafi işaretili ürüne sahiptir ve gün geçtikçe bu sayıya yenileri eklenmektedir. Belli bir maddi yeterliliğe, imkana sahip insanlar gittikleri yerlerde gezmenin, yeni yerler keşfetmenin, yeni bilgiler edinmenin yanı sıra gittikleri bölgenin yeme içme kültürünü de deneyimlemek istemektedirler. Bu istek ve talep günümüzde gastronomi turizmini doğurmuştur. Bu turizm türünün geliştirilebilmesi, çok talep görür hale gelmesi için coğrafi işaretili ürünler ve bu ürünlerin turizm destinasyonlarına eklenmesi büyük önem arz etmektedir. Çünkü artık insanlar fast food ve hazır işlenmiş gıdalar yemek yerine gittikleri yerde o bölgeye özgü ürünleri tatmayı daha çok arzulamaktadır. Bu durum göz önüne alındığında bir bölgenin coğrafi işaretili ürünleri ile ilgili yapılan çalışmalar, girişimler ve uygulamalar ile birlikte; yöre halkının kalkınması, bölgenin daha tanınır hale gelmesi, bölgenin daha çok sayıda turist çekmesi gibi olumlu sonuçların ortaya çıkacağı söylenebilir. Bu sonuçlar bölgeye ekonomik faydalar sağlanabilir. Bu çalışmada coğrafi işaretili ürünlerin gastronomi turizmi açısından değerlendirilmesi ele alınmıştır. Çalışmada, Türk Patent ve Marka Kurumu verilerine göre oldukça sayıda coğrafi işarete sahip olan Kayseri ilinin coğrafi işaretili ürünleri hakkında bilgi verilerek bu ürünlerin gastronomi turizmi açısından Kayseri iline katkılarının değerlendirilmesi hedeflenmektedir. Bu amaçlar doğrultusunda araştırmada veri toplama yöntemi olarak ikincil veriler kullanılmıştır. Çalışma sonucunda, yakın zamanda gastronomi şehri olması beklenen Kayseri ilinin Türk Patent ve Marka Kurumu tarafından onaylanmış 24 adet coğrafi işaretili ürünü bulunduğu belirlenmiştir. Bu coğrafi işaretili ürünlerden 21 tanesinin gastronomi turizmine hitap eden ürünler olduğu tespit edilmiştir. Bu sayısal verilerden de anlaşılacağı üzere Kayseri ilinin sahip olduğu coğrafi işaretili ürünlerin neredeyse tamamına yakını gastronomi turizmine hitap etmektedir. Bu sebeple bu araştırma Kayseri ilinin gastronomi turizminin değerlendirilmesi açısından büyük önem teşkil etmektedir.

Anahtar Kelimeler: Coğrafi İşaret; Gastronomi Turizmi; Kayseri

THE EVALUATION OF THE GEOGRAPHICALLY INDICATED PRODUCTS IN TERMS OF GASTRONOMY TOURISM: THE CASE OF KAYSERİ PROVINCE

*Özlem Türk¹
Neşe Çullu Kaygisiz²*

Since their existence, human beings have succeeded in creating products by taking advantage of the features of the region they live in, benefiting from these products in different aspects and using them in their lives.

Geographically indicated product defines products that belong to a certain region/region, have unique characteristics, are preferred more than their counterparts, are identified with that geographical region, make its name known to many people, are known with that region, and have made that region known for that product. Geographically indicated products play an important role in the preservation of local values, the transfer of these values to future generations and the development of the region. Geographical indications are one of the oldest among the signs that provide difference and awareness. While the concept of geographical indication began to make its name known in France for the first time in the world towards the end of the 19th century, the first geographical indication application was started in Turkey in 1955 and all authority was given to the Turkish Patent Institute. Turkey is a very advantageous country in terms of geographical products, thanks to its location, favorable climate zone, landforms, vegetation, fertile lands and rich cultural history. For this reason, it has quite plenty of geographically marked products and new ones are added to these numbers day by day. People who can afford to travel and have opportunities financially to visit many places want to experience the food and drink culture of the region they go to, as well as to travel, discover new places and gain new information. This desire and demand has led to the emergence of gastronomic tourism today. Geographically indicated products and adding these products to tourism destinations are of great importance in order to develop this type of tourism and make it highly demanded. Because nowadays people want to taste the products specific to that region more where they go instead of eating fast food and processed foods. By considering this situation, the studies, initiatives and practices related to the geographically indicated product of a region can improve the development of the local people, make the region more recognizable, attract more tourists to the region, and as a result, economic benefits can be provided to the region. In this study, the evaluation of geographically indicated products in terms of gastronomic tourism is discussed. In the study, it is aimed to evaluate the contributions of these products to Kayseri in terms of gastronomy tourism by giving information about the geographically indicated products of Kayseri, which has a large number of geographical indications according to the data of the Turkish Patent and Trademark Institution. In accordance with these purposes, in the research second hand sources were used as a data gathering method. As a result of the study, it has been determined that the province of Kayseri, which is expected to be a city of gastronomy in the near future, has 24 geographically indicated products approved by the Turkish Patent and Trademark Institution. It has been noticed that 21 of these geographically indicated products are ones that are related to gastronomy tourism. As we can understand from these numerical data, almost all of the geographically indicated products in Kayseri are related to gastronomy tourism. For this reason, this research has great importance in terms of evaluating the gastronomic tourism of Kayseri province.

Keywords: Geographical Indication; Gastronomy Tourism; Kayseri

¹Yüksek Lisans Öğrencisi, Aksaray Üniversitesi, Turizm Fakültesi , ozlemturk7997@gmail.com.
²Dr. Öğr. Üyesi, Aksaray Üniversitesi, Turizm Fakültesi , nesecullu@aksaray.edu.tr.

GASTRONOMİ TURİZMİ KAPSAMINDA GAZİANTEP ŞEHRİNE DÜZENLENEN TURLAR ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA

Muhammed Gümüüşsoy¹

Dünya Turizm Örgütü, gastronomi turizmini “ziyaretçinin seyahat ederken gıda ve ilgili ürün ve faaliyetlerle bağlantılı deneyimi ile karakterize edilen bir turizm faaliyeti türü” olarak tanımlamaktadır. En yalın haliyle “seyahatlerinde ana motivasyonu gıda ve gıda ile ilgili ürün ve faaliyetler olan kişiler” ise gastro turist olarak adlandırılmaktadır. Rekabetin oldukça yoğun olduğu destinasyonlar arasında gastronomi, ülkelerin ve şehirlerin marka imajları açısından oldukça önemli bir rol oynamaktadır. Gastronomi turizmi sayesinde bir destinasyonda turizmi canlandırmak, çeşitlendirmek, yerel ekonomik kalkınmayı teşvik etmek, birçok farklı sektöre doğrudan ya da dolaylı olarak katkı sağlamak mümkün olmaktadır. Bu sebeple destinasyonlar kendi yöresel yemeklerini, yerel içeceklerini, kendilerine özgü gıda maddelerini ve gıda ürünleri ile ilgili düzenledikleri festival ve şenliklerini ön plana çıkartma konusunda oldukça isteklidirler.

Birleşmiş Milletler Eğitim, Bilim ve Kültür Örgütü (UNESCO) 2004 yılında çeşitli bölgelerden, farklı gelir seviyeleri, kapasite ve nüfusa sahip şehirleri yaratıcı endüstriler alanında çalışmak üzere bir araya getiren Yaratıcı Şehirler Ağı Programını hayata geçirmiş ve şehirleri; edebiyat, film, müzik, zanaat ve halk sanatları, tasarım, gastronomi ve medya sanatları şeklinde yedi tema etrafında sınıflandırmıştır. Gaziantep şehri de 2015 yılında gastronomi alanında listeye giren Türkiye’deki ilk şehirdir. UNESCO’nun Yaratıcı Şehirler Ağı’nda gastronomi alanında listeye giren diğer şehirler ise sırasıyla; Hatay (2017) ve Afyonkarahisar (2019) dır.

Güneydoğu Anadolu Bölgesinde yer alan Gaziantep, demir çağından günümüze kültürel kimliğinin merkezinde yer alan gastronomisiyle tanınmaktadır. Günümüzde gastronomi, yerel ekonominin ana itici gücü durumundadır ve aktif nüfusun %60’ı sektör tarafından istihdam edilmektedir. Gaziantep’te gastronomi aynı zamanda şenlik, kültürlerarası diyalog ve sosyal uyum ile de eş anlamlıdır.

Gaziantep’in sahip olduğu söz konusu gastronomik kimlik, şehre gastronomi turları düzenlemek isteyen tur planlayıcılarının da dikkatini çekmektedir. Bu sebeple tur planlayıcılar farklı ülkelerden ve şehirlerden gastro turistleri ağırlayabilecek düzeyde, farklı güzergah ve bütçelerde hazırlanmış, şehirdeki diğer turistik çekiciliklerle entegre edilmiş pek çok Gaziantep turu düzenlemektedirler.

Bu çalışmanın amacı, Türkiye’nin farklı şehirlerinden çıkışlı güzergâhlardan hareket eden ve Gaziantep şehrine düzenlenen gastronomi turlarını içerik analizi yöntemiyle değerlendirmektir. Bu amaç doğrultusunda araştırmanın evrenini, internet ortamında erişim sağlanabilen Türkiye’nin farklı şehirlerinden hareketli tüm gastronomi turları oluşturmaktadır. Araştırma yöntemi olarak nitel araştırma yöntemi olan doküman incelemesi kullanılmıştır. Doküman inceleme süreci dokümanlara ulaşma, dokümanların orijinalliğini değerlendirme, dokümanları kavrama, verileri analiz etme ve verileri kullanma olmak üzere beş aşamadan oluşmaktadır. Bu kapsamda veri toplama yöntemi olarak ikincil verilerden yararlanılmıştır. Çalışma, nitel araştırma desenlerinden biri olan durum çalışması özelliği taşımaktadır. Araştırma için öncelikle alanyazın taraması yapılmış ve daha sonra arama motorlarında “Gaziantep Turları” anahtar kelimeleri girilerek tarama yapılmıştır.

Çalışmada Gaziantep’e düzenlenen turların genellikle Ankara, İstanbul ve Eskişehir illerinden çıkışlı olarak düzenlendiği, konaklamaların genellikle 3-5 yıldızlı otellerde yapıldığı, seyahat aracı olarak otobüs ve uçak tercih edildiği, fiyatların ise değişkenlik gösterdiği sonuçlarına ulaşılmıştır. Ayrıca civar illerdeki turistik çekicilikleri de kapsayacak şekilde hazırlanmış turların da var olduğu bulgusuna ulaşılmıştır. Söz konusu turların Gaziantep’in en ünlü yemeklerinin tadımının yapılacağı şekilde tasarlandığı tespit edilmiştir. Çalışmanın alanyazına ve sonraki araştırmacılara katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Gastronomi, Gaziantep, Tur

A RESEARCH ON TOURS ORGANIZED TO GAZIANTEP WITHIN THE SCOPE OF GASTRONOMY TOURISM

Muhammed Gümüşsoy¹

The World Tourism Organization defines gastronomic tourism as “a type of tourism activity characterized by the visitor's experience in connection with food and related products and activities while traveling”. In its simplest form, “people whose main motivation is food and food-related products and activities” are called gastro tourists. Among the destinations where competition is very intense, gastronomy plays a very important role in terms of the brand images of countries and cities. Thanks to gastronomic tourism, it is possible to revive and diversify tourism in a destination, to encourage local economic development, and to contribute directly or indirectly to many different sectors. For this reason, destinations are very eager to highlight their local dishes, local drinks, unique foodstuffs and festivals they organize for food products.

The United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization (UNESCO) launched the Creative Cities Network Program in 2004, which brings together cities from various regions with different income levels, capacities and populations to work in the field of creative industries and classified them around seven themes: literature, film, music, craft and folk arts, design, gastronomy and media arts. Gaziantep is the first city in Turkey to be listed in the field of gastronomy in 2015. Other cities included in the list of gastronomy in UNESCO's Creative Cities Network are respectively; Hatay (2017) and Afyonkarahisar (2019).

Gaziantep, located in the Southeast Anatolian Region, is known for its gastronomy, which has been at the center of its cultural identity from the Iron Age to the present. Today, gastronomy is the main driver of the local economy and 60% of the active population is employed by the sector. In Gaziantep, gastronomy is also synonymous with festivity, intercultural dialogue and social harmony.

The gastronomic identity of Gaziantep also attracts the attention of tour planners who want to organize gastronomic tours to the city. For this reason, tour planners organize many Gaziantep tours that can accommodate gastro tourists from different countries and cities, prepared in different routes and budgets, and integrated with other touristic attractions in the city.

The aim of this study is to evaluate the gastronomic tours organized to Gaziantep, departing from different cities of Turkey, by content analysis method. For this purpose, the universe of the research consists of all the active gastronomy tours from different cities of Turkey, which can be accessed on the internet. Document analysis, which is a qualitative research method, was used as a research method. The document review process consists of five stages: accessing the documents, evaluating the originality of the documents, comprehending the documents, analyzing the data and using the data. In this context, secondary data was used as a data collection method. The study has the feature of a case study, which is one of the qualitative research designs. For the research, firstly, the literature was searched and then the keywords "Gaziantep Tours" were entered in the search engines.

In the study, it has been concluded that tours to Gaziantep are generally organized from Ankara, Istanbul and Eskişehir, accommodation is usually made in 3-5 star hotels, buses and planes are preferred as travel means, and the prices vary. In addition, it has been found that there are tours prepared to cover the tourist attractions in the surrounding provinces. It has been determined that the tours are designed to taste the most famous dishes of Gaziantep. It is thought that the study will contribute to the literature and future researchers.

Keywords: Gastronomy, Gaziantep, Tour

¹Yüksek Lisans Öğrencisi, Aksaray Üniversitesi , Turizm Fakültesi , muhammed.gumussoy@hotmail.com.

COVID-19'UN TURİZMDE TÜKETİCİ DAVRANIŞLARINA OLAN ETKİSİ

*Ali Eray Yandi'
Mustafa Ünsalan²*

Covid-19 (Coronavirus Disease 2019) salgınının 2019 yılının sonlarına doğru Çin'in Wuhan kentinde ortaya çıkmasıyla birlikte salgının turizm sektöründe günümüzdeki ve gelecek yıllardaki olası etkilerinin tespit edilmesidir. Dünya Sağlık Örgütü (World Health Organization) tarafından ciddi bir tehdit olarak lanse edilmesinden sonra tüketicilerde ve üreticilerde ciddi tedirginlikler olmuştur. Ülkelerin tedbir amaçlı sınırları kapatması, sokağa çıkma yasakları, uluslararası spor organizasyonlarının durdurulması ve seyahat engelleri gibi birçok tedbirlerin alınması tüketicinin davranışlarını ve hareketlerini değiştirmiştir. Bu araştırmadaki amaç COVID-19 sürecinde, daha sonraki normal zamanda ve hatta bir olası salgında turistik tüketicilerin değişen karar ve tutumlarını incelemektir. Böylece sektörde faaliyette bulunan işletmelerin iç turizme yönelik stratejiler geliştirmelerinde katkı sağlamak amaçlanmaktadır.

Bu salgının hızlı yayıldığı ve ölümcül etkilerinin olduğu ülkelerin başkanları, ülkedeki üretim ve yaşam şekillerinde, çeşitli kısıtlar getirerek, belirli üretim alanları dışındaki işyerlerinin süresiz kapatılması, sokağa çıkma yasağı ve dışarıda zorunlu olmadıkça dolaşmasının yasaklanması gibi tedbir, ekonomik olarak bütün piyasaları etkiledi. İnsanların bütçelerinde ekonomik daralmaya neden olan salgın sebebiyle, tüketiciler alışveriş davranışlarında değişiklik gözlemlenmektedir. İnsanlar birincil ihtiyaçlarını giderecek ürünler dışında acil olmayan ihtiyaçlarını göz ardı etme eğilimine girdi. Dolayısıyla zorunlu gıda üreticileri ve satış yerleri dışındaki sektörler zor durumda kaldılar. Bunlardan en çok etkilenen sektörlerin başında da turizm gelmektedir. Bütün piyasalar daralmaya doğru gitmek zorunda kaldı ve birçok otel kapandı. Pandemi' nin turizmi uzun süre daha olumsuz etkileyeceği kaçınılmaz görülmektedir. Bu süreci en az zararlı atlatılabilmek için iç turizme yönelik tüketici davranışlarını anlamak ve bu doğrultuda stratejik kararlar almak gerekmektedir.

Araştırma iç turizme yönelik olarak nitel bir çalışma olarak tasarlanmıştır. Covid 19 ve tüketici davranışları ile ilgili literatür taraması yapılarak ve elde edilen bilgiler doğrultusunda geliştirilen derinlemesine mülakat sorularıyla çalışmanın araştırma kısmı gerçekleştirilecektir. Derinlemesine mülakat otel yöneticileri ve otel müşterileri ile yüz yüze uygulanacaktır. Otel Yöneticilerinden alınan veriler sayesinde ileride olabilecek krizlerde önceden stratejiler geliştirmek ve bu stratejiler sayesinde zararı minimuma getirmektir. Tüketicilerden toplanan verilerde ise özellikle otel işletmelerinin güvenli turizm sertifikasına sahip olması tüketicilerin kararlarını ne yönde etkilemektedir.

Anahtar Kelimeler: Tüketici Davranışı, Tüketici Davranışını Etkileyen Faktörler, İç Turizm, Pandemi

THE EFFECT OF COVID-19 ON CONSUMER BEHAVIOR IN TOURISM

*Ali Eray Yandi'
Mustafa Ünsalan²*

With the emergence of the Covid-19 (Coronavirus Disease 2019) epidemic in Wuhan, China towards the end of 2019, the possible effects of the epidemic in the tourism sector today and in the coming years are determined. After it was touted as a serious threat by the World Health Organization, there have been serious concerns in consumers and manufacturers. Taking many measures such as countries closing borders for precautionary purposes, curfews, stopping international sports organizations and travel barriers have changed the behavior and behavior of consumers. The aim of this research is to examine the changing decisions and attitudes of touristic consumers during the COVID-19 process, in the next normal time, and even in a possible

epidemic. Thus, it is aimed to contribute to the development of strategies for domestic tourism by the enterprises operating in the sector.

The presidents of the countries where this epidemic spread rapidly and had deadly effects, the measures such as the indefinite closure of workplaces outside certain production areas, the curfew and the prohibition of walking outside unless necessary, by imposing various restrictions on the production and lifestyles in the country, affected all markets economically. Due to the epidemic, which causes economic contraction in people's budgets, changes are observed in the shopping behavior of consumers. People tended to ignore their non-urgent needs, except for products that would meet their primary needs. Therefore, sectors other than mandatory food manufacturers and outlets were in a difficult situation. Tourism is one of the most affected sectors. All markets had to go into contraction and many hotels were closed. It is inevitable that the pandemic will affect tourism negatively for a long time. In order to survive this process with the least damage, it is necessary to understand consumer behavior towards domestic tourism and take strategic decisions in this direction.

The research was designed as a qualitative study for domestic tourism. The research part of the study will be carried out with in-depth interview questions developed in line with the information obtained and by scanning the literature on Covid 19 and consumer behavior. The in-depth interview will be conducted face-to-face with hotel managers and hotel customers. With the help of the data received from the Hotel Managers, it is to develop strategies in advance in possible crises and to minimize the damage thanks to these strategies. In the data collected from consumers, the fact that especially hotel businesses have a safe tourism certificate affects the decisions of consumers.

Keywords: Consumer Behavior, Factors Affecting Consumer Behavior, Domestic Tourism, Pandemic

¹Yüksek Lisans Öğrencisi, Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, yandi.eray@gmail.com.
²Dr. Öğr. Üyesi, Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, İİBF, mustafaunsalan@nevsehir.edu.tr.

GELENEKSEL KONAKLAMA İŞLETMELERİNİN BAKIŞ AÇISINDAN PAYLAŞIM EKONOMİSİ: AIRBNB ÖRNEĞİ

*Koray Çamlıca¹
Ömer Faruk Canlıoğlu²*

Paylaşım ekonomisi uluslararası alanyazında kabul edilmiş belirli bir tanımı olmayan geniş bir kavramdır. Belirli bir tanımı olmamasına karşın literatür incelendiğinde paylaşım ekonomisinin araştırmacılar tarafından yapılan farklı tanımları karakteristik açıdan birbirine benzerdir ve kiralama, takas, ödünç verme, hediye etme gibi kullanılmayan mal ve hizmetlerin paylaşılmasını içermektedir. Paylaşım ekonomisi kavramı geçmiş zamanlarda yaşayan insanlar tarafından takas usulü ile gerçekleştirilirken günümüzde internet kullanımının yaygınlaşmasıyla insanlar sahip oldukları kaynakları tüketicilere belirli bir bedel karşılığında daha hızlı ve güvenilir bir şekilde sunabilmektedir. Yapılan bu paylaşım ile sahip oldukları mal ve hizmetleri sunan bireyler belirli bir gelir sağlarken aynı zamanda ekonomik bir çevrenin (paylaşım ekonomisi) oluşmasını da sağlamaktadır. Günümüzde bir çok alanda kullanılan paylaşım ekonomisi, turizm sektörü içerisinde de yoğun bir şekilde kullanılmaktadır. Bu doğrultuda turistler ziyaret edecekleri bölgede paylaşım ekonomisinin kendilerine sunduğu ucuz konaklama imkanlarından faydalanmak istemektedir. Bu kapsamda, kullanıcılarına uygun ve konforlu konaklama hizmeti sunan Airbnb platformu turizmle ilişkili olarak paylaşım ekonomisinin hızla büyümesini sağlayan en önemli uygulamalardan biridir. Airbnb platformundan kısaca; üye ev sahiplerinin, evlerinin tamamını veya kullanmadığı odalarını belirli bir ücret karşılığında kiraladığı ve şirketin ise sunduğu bu hizmetten bir miktar pay aldığı bir platform olarak bahsedebiliriz. Airbnb platformu tüketiciler açısından çeşitli fırsatlar oluştururken geleneksel konaklama işletmeleri için ise iş kaybı ve bazı risk faktörleri oluşturabilmektedir. Platform üzerinden kullanıcıların vergisiz kazanç sağlanması, uygun fiyatları doğrultusunda turistlerin otellere olan talebini düşürmesi ve bu bağlamda otellerin fiyat seviyelerini de düşürmesi bu iş kaybı ve risklere örnek gösterilebilir. Airbnb platformunun özellikle küçük konaklama işletmelerini daha çok etkilediği ve bu işletmeleri ekonomik sıkıntılara yönlendirdiği düşünülmektedir. Platformun geleneksel konaklama işletmelerine olan talebi azaltması doğrultusunda oluşan gelir kaybının istihdama da yansması muhtemeldir. Kayıt dışı bir şekilde faaliyetlerini sürdüren ve devlet tarafından herhangi bir vergiye tabi tutulmayan Airbnb platformunun yasal yükümlülüklerini yerine getiren konaklama işletmeleriyle haksız bir rekabet içerisinde olduğu tartışılmaktadır. Paylaşım ekonomisi uygulamalarından Airbnb hakkında geleneksel konaklama işletmelerinin görüşlerinin yer aldığı yeterli sayıda çalışma bulunmamaktadır. Bu doğrultuda, çalışmamızda Kapadokya bölgesindeki geleneksel konaklama işletmelerinin turizm kapsamında paylaşım ekonomisine bakış açısı son yıllarda oldukça popüler bir platform haline gelen Airbnb uygulaması açısından incelenmiştir. Araştırmada elde edilen verilerin toplanması, analizi ve yorumlanmasında nitel araştırma yöntemleri kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu, Kapadokya bölgesinde bulunan geleneksel konaklama işletmeleri oluşturmaktadır. Araştırma verileri, yarı yapılandırılmış görüşme formlarıyla alanında uzman konaklama işletmecilerinden elde edilmiştir. Toplanan verilerin analizinde nitel araştırma yöntemleri içerisinde yer alan içerik analizi tekniği kullanılmıştır. Geleneksel otel işletmeleri katılımcıları; paylaşım ekonomisi paydaşlarının kayıt dışı işlemler gerçekleştirilmesi, paylaşım ekonomisinin haksız rekabet ortamı yaratması, platformun yasal zemine sahip olmaması, çeşitli güvenlik sorunları yaratması gibi sorunlardan söz etmiştir. Bu kapsamda ileride yapılacak çalışmalarda paylaşım ekonomisinin sadece konaklama işletmeleri açısından değil aynı zamanda yerel yönetimler, turizm paydaşları olan dernekler, yiyecek-içecek işletmeleri bakış açısından da incelenmesi önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Konaklama işletmeleri, Paylaşım Ekonomisi, Airbnb, Kapadokya

THE SHARING ECONOMY FROM THE PERSPECTIVE OF TRADITIONAL HOSPITALITY BUSINESSES: AIRBNB EXAMPLE

*Koray Çamlıca¹
Ömer Faruk Canlıoğlu²*

The sharing economy is a broad concept that does not have a specific definition accepted in the international literature. Although there is no specific definition, when the literature is examined, the different definitions of the sharing economy made by researchers are similar in characteristic and include sharing unused goods and services such as rental, barter, lending, gifting. While the concept of sharing economy was realized by barter method by people living in the past, with the widespread use of the internet today, people can offer their resources to consumers more quickly and reliably for a certain price. With this sharing, individuals who offer their goods and services provide a certain income, while at the same time providing an economic environment (sharing economy). The sharing economy, which is used in many fields today, is also used extensively in the tourism sector. In this direction, tourists want to benefit from the cheap accommodation opportunities offered by the sharing economy in the region they will visit. In this context, the Airbnb platform, which provides convenient and comfortable accommodation to its users, is one of the most important applications that ensure the rapid growth of the sharing economy in relation to tourism. Briefly from the Airbnb platform; We can talk about it as a platform where member hosts rent all of their houses or rooms that they do not use for a certain fee and the company gets some share from this service. While the Airbnb platform creates various opportunities for consumers, it can create job loss and some risk factors for traditional accommodation businesses. The fact that users gain tax-free income through the platform, reduce the demand of tourists for hotels in line with their affordable prices, and in this context, decrease the price levels of hotels can be given as examples of these job losses and risks. It is thought that the Airbnb platform especially affects small accommodation businesses more and leads these businesses to economic difficulties. It is possible that the income loss, which occurs in line with the decrease in the demand for traditional accommodation businesses, will also be reflected in employment. It is argued that the Airbnb platform, which operates informally and is not subject to any tax by the state, is in unfair competition with accommodation businesses that fulfill their legal obligations. There are not enough studies about Airbnb, one of the sharing economy applications, that include the views of traditional accommodation businesses. In this direction, in our study, the perspective of the traditional accommodation businesses in the Cappadocia region on the sharing economy within the scope of tourism has been examined in terms of the Airbnb application, which has become a very popular platform in recent years. Qualitative research methods were used in the collection, analysis and interpretation of the data obtained in the study. The study group of the research consists of traditional accommodation establishments in the Cappadocia region. Research data were obtained from accommodation operators who are experts in their fields, with semi-structured interview forms. Content analysis technique, which is one of the qualitative research methods, was used in the analysis of the collected data. Traditional hotel business participants; He talked about problems such as the unregistered transactions of sharing economy stakeholders, the unfair competition environment of the sharing economy, the lack of a legal basis for the platform, and the various security problems. In this context, for future research, it is recommended to examine the sharing economy not only from the point of view of accommodation enterprises, but also from the point of view of local governments, associations that are tourism stakeholders, and food and beverage enterprises.

Keywords: Hospitality Businesses, Sharing Economy, Airbnb, Cappadocia

¹Dr. Öğr. Üyesi, Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, Turizm Fakültesi, koraycamlica@nevsehir.edu.tr.

²Yüksek Lisans Öğrencisi, Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, Turizm Araştırmaları Enstitüsü, ofcanlioglu@gmail.com.

KAPADOKYA BÖLGESİNİN EKOTURİZM POTANSİYELİNİN REKREATİF ETKİNLİKLER AÇISINDAN DEĞERLENDİRİLMESİ

Büşra Yamangil¹

Koray Çamlıca²

Ülkelerin ekonomik ve sosyal olarak kalkınmasına olanak sağlayan turizm sektörü günden güne ilgi çekmekte ve çeşitlenmektedir. Bu çeşitler arasında yer alan ekoturizm de aynı hızla büyümektedir. Ekoturizm diğer turizm çeşitlerinde olduğu gibi, çevre ve yerel kültürle beraber gerçekleştirilmektedir. Doğa yürüyüşü, dalış, yaban hayatı izleme ve kültür turizmini içerdiği gibi, ekosistem, biyolojik çeşitlilik ve sürdürülebilirlik gibi alanları da kapsamaktadır. Ekoturizmin önemi son yıllarda herkes tarafından fark edilmiş ve popülerliği gitgide artmıştır. Bu bağlamda çok fazla araştırılmasına rağmen ekoturizmin tanımı çeşitlenmektedir. Ekoturizm ilk olarak Hector Ceballos Lascurain tarafından eğitim odaklı ve nispeten bozulmamış bir bölgeye doğa temelli seyahat etme olarak tanımlanmıştır. Uluslararası Ekoturizm Topluluğu ise ekoturizmi, doğal çevrenin korunduğu ve yerel halkın iyi oluş ve refahının sürdürüldüğü bir seyahat olarak tanımlamıştır. Björk ekoturizmi tanımlarken sürdürülebilir olmasına dikkat çekmektedir ve yerel halk, turistler, sektör yetkilileri ile devlet otoritesinin iş birliği yapması gerektiğini ifade etmektedir. Eagles'a göre ekoturizm doğal ve yaban hayatını keşfetmek için yapılan bir seyahat türü olarak ele alınmaktadır. Bu seyahatte amaç insan elinin değmediği doğal yaşam yerlerinde bireylerin kendilerini yeniden keşfetmesi söz konusudur. Ülkelerin önemli gelir kaynağı olan turizm sektörü gelişen teknoloji ve artan talepler doğrultusunda yıllar içerisinde çeşitlenmiştir. Bu çeşitlilikten biri olan ekoturizm ise ülkemiz açısından potansiyele sahip bir turizm türüdür. Kapadokya, Unesco dünya kültürel miras listesinde hem doğal hem de kültürel olarak yer alan bir bölgedir. Bu bölge coğrafi konumu gereği birçok medeniyete ev sahipliği yapmıştır. Bu bağlamda bölge farklı turizm türlerinin bir arada yapıldığı bir konumdadır ve çeşitli faaliyetlerin yapılmasına olanak sağlamaktadır. Bölgede yapılabilecek ekoturizm faaliyetleri arasında doğa ve vadi yürüyüşü, bisiklet turizmi, hava sporları ve sıcak hava balon turizmi, festival turizmi, mağara turizmi, atlı doğa yürüyüşü, sportif olta balıkçılığı, tarım ve çiftlik turizmi ve botanik turizmi örnek verilmektedir. Bu doğrultuda bu çalışma Kapadokya Bölgesinin ekoturizm potansiyelinin rekreatif etkinlikler açısından değerlendirilmesi amacı ile yapılmıştır. Çalışma doğrultusunda Swot analizi kullanılmıştır. Veriler turizm alanında uzman kişiler tarafından elde edilmiştir. Araştırmadan elde edilen bulgulara bakıldığında bölgenin sahip olduğu ekoturizm potansiyelinin çeşitlendiği görülmektedir. Bu çeşitler sıcak hava balon turizmi, at, bisiklet ve atv turları, trekking, mağara turizmi, festival turizmi ve kano-gondol turlarıdır. Bunların aksine sportif olta balıkçılığı, tarım ve çiftlik turizmi botanik turizminin bölgede yaygın olarak yapılmadığı tespit edilmiştir. Çalışmanın sonucuna göre Kapadokya bölgesinde yapılan ekoturizm faaliyetlerinin güçlü yönlerinin sıcak hava balon turizmi gibi turizm aktivitelerinin gerçekleştirilmesi; zayıf yönleri ise botanik turizmi, tarım ve çiftlik turizmi ve sportif olta balıkçılığının gibi aktivitelerinin gerçekleştirilmiyor olmasıdır. Bölge için fırsat yönü festival turizminin yapılabilmesi için olanaklara sahip olması ve tarım ve çiftlik turizminin gerçekleştirilebilmesi için verimli toprak ve arazilere sahip olmasıdır. Tehdit yönü ise sportif olta balıkçılığının bölgede yer alan Kızılırmak için doğal bir tehdit unsuru olduğu görülmektedir. Ayrıca elde edilen bulguların turizm sektörüne yol göstereceği ve katkı sunacağı düşünülmektedir. Gelecekteki çalışmalarda Kapadokya bölgesinde yapılan ekoturizm faaliyetlerinin bir haritası çıkartılarak çalışmaların derinleştirilmesi önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Ekoturizm, Kapadokya Bölgesi, Ekoturizm potansiyeli, Rekreatif etkinlik

EVALUATION OF THE ECOTOURISM POTENTIAL OF THE CAPPADOCIA REGION IN TERMS OF RECREATIVE ACTIVITIES

Büşra Yamangil¹

Koray Çamlıca²

The tourism sector, which enables countries to develop economically and socially, attracts attention and diversifies day by day. Ecotourism, which is among these varieties, is growing at the same rate. As with other types of tourism, ecotourism is carried out together with the environment and local culture. It includes trekking, diving, wildlife watching and cultural tourism, as well as areas such as ecosystem, biodiversity and sustainability. The importance of ecotourism has been recognized by everyone in recent years and its popularity has gradually increased. In this context, although it has been researched a lot, the definition of ecotourism is diversified. Ecotourism was first defined by Hector Ceballos Lascurain as education-oriented and nature-based travel to a relatively unspoiled region. The international Ecotourism Community defined ecotourism as travel that preserves the natural environment and sustains the well-being and well-being of local people. According to Björk, ecotourism draws attention to its sustainability and states that local people, tourists, sector officials and state authority should cooperate. According to Eagles, ecotourism is considered as a type of travel to explore natural and wildlife. The purpose of this trip is for individuals to rediscover themselves in natural habitats untouched by human hands. The tourism sector, which is an important source of income for countries, has diversified over the years in line with developing technology and increasing demands. Ecotourism, which is one of this diversity, is a type of tourism with a potential for our country. Cappadocia is a region that is included in the UNESCO world cultural heritage list both naturally and culturally. This region has hosted many civilizations due to its geographical location. In this context, the region is in a position where different types of tourism are carried out together and allows various activities to be carried out. Nature and valley hiking, bicycle tourism, air sports and hot air balloon tourism, festival tourism, cave tourism, horse trekking, sportive angling, agriculture and farm tourism and botanical tourism are examples of ecotourism activities that can be done in the region. In this direction, this study was carried out with the aim of evaluating the ecotourism potential of the Cappadocia Region in terms of recreational activities. In line with the study, SWOT analysis was used. The data were obtained by experts in the field of tourism. Considering the findings obtained from the research, it is seen that the ecotourism potential of the region has diversified. The data were obtained by experts in the field of tourism. Considering the findings obtained from the research, it is seen that the ecotourism potential of the region has diversified. These types of activities such as balloon tourism, horse, bicycle and ATV tours, trekking, cave tourism, festival tourism and canoe-gondola tours have been identified as ecotourism. On the contrary, it has been determined that sportive angling, agriculture and farm tourism and botanical tourism are not widely practiced in the region. According to the results of the study, the strengths of the ecotourism activities in the Cappadocia region are hot air balloon tourism, while the weak side is the absence of botanical tourism, agriculture and farm tourism and sportive angling. The opportunity aspect for the region is that it has opportunities for festival tourism and that it has fertile lands and lands for the realization of agriculture and farm tourism. The threat aspect is that sportive angling is a natural threat to the Kızılırmak in the region. In addition, it is thought that the findings will lead and contribute to the tourism industry. In future studies, it is recommended to deepen the studies by making a map of the ecotourism activities in the Cappadocia region.

Keywords: Ecotourism, Cappadocia Region, Ecotourism potential, Recreational activity

¹Yüksek Lisans Öğrencisi, Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, Turizm Araştırmaları Enstitüsü, busrayamangil@gmail.com.

²Dr. Öğr. Üyesi, Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, Turizm Fakültesi, koraycamlica@nevsehir.edu.tr.

TURİST REHBERLERİNİN MİZAH TARZLARININ İŞ PERFORMANSI ÜZERİNDEKİ ETKİLERİNİN İNCELENMESİ: KAPADOKYA ÖRNEĞİ

*Özge Öztürk¹
Koray Çamlıca²*

Turist rehberleri, ülkeyi dışardan gelen turistlere karşı temsil etmekte, yerli halk ve turist arasında arabulucu rol üstlenerek adeta bir köprü görevi görmektedir. Kültür elçisi olarak da adlandırabileceğimiz turist rehberleri, turizm sektörünün en önemli aktörlerinden biridir. Katıldıkları turlarda zamanın büyük bir kısmını turist rehberiyle geçiren turistler, gittikleri ülkelerin insanları, yeme, içme, kıyafet tarzı, boş zaman etkinlikleri gibi kültür ve gelenekleriyle ilgili fikir sahibi olabilmektedir. Buradan yola çıkarak ülke ile ilgili birçok çıkarım yapılabilmektedir. Turistin elde edeceği deneyimin şekillenmesinde turist rehberinin tutum ve davranışlarının büyük bir etkisi vardır. İş hayatında ya da özel hayatında yaşadığı sorunlara rağmen tur esnasında dinamik kalabilmek, yaşadığı sorunları işine yansıtılmamak ve her daim güler yüzlü olmak turist rehberliği mesleğinin zorluklarından biridir. Bu bağlamda turist rehberlerinin tur esnasında turistlerle olan ilişkisi, herhangi bir sorun meydana geldiğinde pratik düşünüp çözüm odaklı olması ve mizah tarzları tur sonrası alacağı geri dönütleri olumlu veya olumsuz olarak etkilemektedir. Farklı milletlerden insanlarla bir araya gelen turist rehberleri için tur esnasında mizah unsurunu kullanmak büyük bir ustalık gerektirmektedir. Çünkü mizah anlayışı kültürler arası farklılık göstermektedir. Dolayısıyla turist rehberinin içinde bulunduğu koşulları iyi yönetmesi ve ülkelerin kültürel özelliklerini gözeterek mizah tarzlarını ona göre belirlemesi gerekmektedir. Mizah; turist rehberinin anlatımını zenginleştirirken aynı zamanda farklı kültürden insanların kaynaşmasına olanak sağlamaktadır. Ancak mizah tarzının belirlenmesi bu etkileşimin gelişimini belirlemektedir. Bu çalışmanın amacı; turist rehberlerinin mizah tarzları ile iş performansları arasındaki ilişkinin değerlendirilmesidir. Araştırmanın verileri turistlerin tur sonrası geribildirimlerini seyahat acentelerine ilettikleri varsayılarak seyahat acentesi sahiplerinden yüz yüze görüşme yöntemi yapılandırılmış formlar üzerinden toplanmıştır. Toplanan veriler içerik analizi ile değerlendirilmiş olup bulgular ortaya çıkarılmıştır. Araştırmanın sonucunda mizah tarzlarını daha fazla kullanan turist rehberlerinin iş performanslarını etkilediği söylenebilir. Acente sahipleri ve yöneticilerinin görüşlerine göre, mizah tarzlarını kullanan turist rehberlerinin mizah tarzlarını kullanmayanlara göre daha verimli bir iş performansı sergilediği ve aynı zamanda araştırmanın dolaylı sonucu olarak turistlerin memnuniyet düzeylerinde önemli bir artış olduğu tespit edilmiştir. Mizah tarzları dört farklı şekilde betimlenmiştir: katılımcı (başkalarıyla iyi bir şekilde ilişki geliştirmek için); kendini geliştirici (benliği iyi niyetli bir şekilde geliştirmek için); saldırgan (kendini başkalarına zarar verecek şekilde geliştirmek için); ve son olarak, kendini yıkıcı (kendini değersiz kılıp başkalarıyla olan ilişkisini geliştirmek için). Turist rehberlerinin mizah tarzlarını en çok etkileyen faktörün kendini geliştirici mizah faktörü olduğu belirlenmiştir. Gelecekte yapılması planlanan çalışmalarda mizah tarzlarının turistler üzerindeki etkilerini inceleyen nicel bir araştırma yapılması önerilmektedir. Aynı zamanda farklı destinasyonlarda mizah tarzlarının iş performansına etkilerinin incelenmesi önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Mizah, Mizah tarzları, Kapadokya Turizmi, Turist rehberleri, Seyahat Acenteleri

INVESTIGATION OF THE EFFECTS OF TOURIST GUIDES' HUMOR STYLES ON BUSINESS PERFORMANCE: CAPPADOCIA CASE

*Özge Öztürk¹
Koray Çamlıca²*

Tourist guides represent the country to foreign tourists and act as a bridge between local people and tourists by acting as a mediator. Tourist guides, which we can also call cultural ambassadors, are one of the most important actors of the tourism industry. Tourists, who spend most of their time with a tourist guide in the tours they attend, can have an idea about the culture and traditions of the countries they visit, such as eating,

drinking, dressing style, and leisure activities. Based on this, many inferences can be made about the country. The attitudes and behaviors of the tourist guide have a great impact on the shaping of the tourist experience. Despite the problems in business or private life, staying dynamic during the tour, not reflecting the problems in the work and always smiling are the difficulties of the tourist guide profession. In this context, the relationship of tourist guides with tourists during the tour, their practical thinking and solution-oriented approach when a problem occurs, and their humor style affect the feedback they receive after the tour, either positively or negatively. For tourist guides who come together with people from different nationalities, using the element of humor during the tour requires great mastery. Because the sense of humor differs between cultures. Therefore, the tourist guide needs to manage the conditions well and determine the humor styles according to the cultural characteristics of the countries. Humor; while enriching the narrative of the tourist guide, it also allows people from different cultures to get together. However, determining the humor style determines the development of this interaction. The aim of this study is to evaluate the relationship between the humor styles of tourist guides and their job performances. The data of the research were collected through semi-structured forms of face-to-face interview method from travel agency owners, assuming that tourists convey their post-tour feedback to travel agencies. The collected data were evaluated with content analysis and the findings were revealed. As a result of the research, it can be said that tourist guides who use humor styles more affect their job performance. According to the opinions of agency owners and managers, it has been determined that tourist guides who use humor styles have a more productive job performance than those who do not use humor styles, and at the same time, there is a significant increase in the satisfaction levels of tourists as an indirect result of the research. Humor styles are described in four different ways: participant (to develop a good relationship with others); self-development (to develop the self in good faith); aggressive (to develop oneself in a way that harms others); and finally, self-destructive (to devalue oneself and improve one's relationship with others). It has been determined that the factor that most affects the humor styles of tourist guides is the self-enhancing humor factor. In future studies, it is recommended to conduct a quantitative research examining the effects of humor styles on tourists. At the same time, it is recommended to examine the effects of humor styles on job performance in different destinations.

Keywords: Humor, Humor styles, Cappadocia Tourism, Tourist guides, Travel Agencies

¹Yüksek Lisans Öğrencisi, Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, Turizm Araştırmaları Enstitüsü, egzoozturk@gmail.com.
²Dr. Öğr. Üyesi, Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, Turizm Araştırmaları Enstitüsü, koraycamlica@nevsehir.edu.tr.

KAPADOKYA BÖLGESİNDE TURİZM EĞİTİMİ VEREN ÜNİVERSİTELERİN DERS PLANLARININ İNCELENMESİ

Işın Taşkiran¹

Meral Melisa Kesim²

Ozan Atsız³

Turizm eğitimi, turizm sektöründe faaliyet gösteren kurumların, ihtiyaç duyduğu gerekli ve yeterli bilgi ve beceriye sahip personeli yetiştirmek amacıyla verilen eğitimi ifade etmektedir. Aynı zamanda turizm eğitimi, bir destinasyonun başarısında ve nitelikli elemanların yetiştirilmesinde oldukça önemlidir. Özellikle nitelikli personel turizm destinasyonlarında kaliteli hizmetlerin sunumuna katkı sunmaktadır. Turizm eğitimi yalnızca sektörde çalışacak nitelikli iş gücünün yetiştirilmesini değil, turizm bilincinin insanlara aşılmasını ve sürdürülebilir turizmin geliştirilmesini de amaçlamaktadır. Her ne kadar mesleki eğitimin ağırlığı turizm endüstrisi üzerinde ağırlığını hissettirse de akademik açıdan da ele alınmaktadır. Bunun dışında, turizm birbirinden farklı sektör ve bilim alanı ile etkileşim halinde olduğundan çok disiplinli bir alan olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu doğrultuda, bu çalışmada Kapadokya bölgesini araştırma sahası olarak ele alıp bu bölgede turizm eğitimi veren üniversitelerin sunmuş oldukları içerikler (ders planı, ders içeriği, tanıtımı ve program çıktıları) incelenecektir. Bu amaca ulaşabilmek için, bu bölgede turizm ile ilgili ön lisans ve lisans eğitimi veren kurumların içerikleri çevrimiçi ortamda toplanarak Microsoft Word dokümanına aktarılmıştır. Bu kapsamda, Erciyes Üniversitesi, Aksaray Üniversitesi, Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi, Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi, Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi ve Kapadokya Üniversitelerinin de bulunan turizm ve otelcilik, turizm ve otel işletmeciliği, turizm işletmeciliği, gastronomi ve mutfak sanatları, turizm rehberliği ve rekreasyon yönetimi bölümlerinin içeriğine ulaşılmıştır. Bu içerikler, araştırmacılar tarafından analize tabi tutulmuş ve farklı olan dersler ile ortak olan derslerin tespiti yapılmıştır. Araştırma bulgularına bakıldığında turizme katkı sağlayacağı düşünülen ortak dersler olarak; genel turizm, Atatürk ilkeleri ve inkılap tarihi, turizm coğrafyası, turizm ekonomisi, turizm ve çevre, yiyecek ve içecek hizmetleri yönetimi, seyahat acenteciliği ve tur operatörlüğü, ön büro hizmetleri, işletme yönetimi, turizm mevzuatı ve turizm pazarlaması dersleri görülmektedir. Verilen bu dersler doğrultusunda mezun olan bireylerin turizm sektörünün işleyişi hakkında bilgi sahibi olacaklardır ve sahip olduğu bu bilgilerle bilinen ve yeni sorunların üstesinden kolaylıkla gelebileceklerdir. Bu bölümlerde ortak olmayan fakat, turizm alanına katkı sağlayacağı düşünülen dersler olarak; Anadolu halk kültürü, dünya coğrafyası ve turizm destinasyonları, etkinlik yönetimi, sürdürülebilir turizm dersleri düşünülmüştür. Araştırmadan elde edilen bulguların, bölgede hizmet sunmak üzere eleman yetiştiren eğitim kurumlarına yol göstereceği ve ders programları ile müfredatlarının oluşmasına katkı sunacağı ön görülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Kapadokya bölgesi, turizm eğitimi, ders planı, destinasyon başarısı

AN INVESTIGATION INTO THE CURRICULUM OF UNIVERSITIES PROVIDING TOURISM EDUCATION IN THE CAPPADOCIA REGION

Işın Taşkiran¹

Meral Melisa Kesim²

Ozan Atsız³

Tourism education is defined as education that aims to train employees who will have the necessary and sufficient knowledge and skills on tourism services for the industry's skilled labor. Further to this, tourism education is crucial for destination success in terms of training well-educated or qualified tourism employees. In particular, qualified employees are extremely useful in offering high-quality services in tourism destinations. Tourism education provides not only a qualified workforce for the industry but also engrains

tourism awareness and develops sustainable tourism. Apart from the side of tourism's vocational education, it has been emphasized that the academic side of tourism should be focused on by scholars. The fact that tourism is related to many sectors and various disciplines has enabled it to be developed as a multidisciplinary. In this regard, the Cappadocia region was selected as a research setting and the contents (lesson plan, course content, presentation, and program outputs) given by the universities providing tourism education in the region have been investigated. In order to address this purpose, all tourism education contents were collected and transferred to Microsoft Word to be examined through content analysis. In this context, all contents of "tourism and hotel management", "tourism management", "gastronomy and culinary arts", "tourism guidance" and "recreation" programs in Erciyes University, Aksaray University, Niğde Ömer Halisdemir University, Kırşehir Ahi Evran University, Nevşehir Hacı Bektaş Veli University and Cappadocia Universities were gathered. These contents were examined by the authors. The authors attempted to determine common classes in the programs. Based on research findings, it was concluded that common classes that contribute to tourism are listed as follows: Atatürk's principles and history of Turkish revolution, tourism geography, tourism economy, tourism and environment, food and beverage services management, travel agency and tour operator, front office services, business management, tourism legislation, and tourism marketing. It is also found that tourism undergraduates who take these classes will be informed about the industry's operations and will overcome issues that were encountered thanks to the knowledge that was gained from these classes. It was detected that there were some different classes in these programs but are thought to contribute to the field of tourism. These are listed as follows: Anatolian folk culture, world geography and tourism destinations, event management, and sustainable tourism. It is thought that the study findings will yield important implications for the tourism institutions that aim to meet the industry's skilled labor. Moreover, the findings will shed light on improving the curricula and syllabuses of tourism education.

Keywords: Cappadocia region, tourism education, teaching plan, destination success

¹Yüksek Lisans Öğrencisi, Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, Turizm Araştırmaları Enstitüsü, isintaskran00@gmail.com.

²Yüksek Lisans Öğrencisi, Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, Turizm Araştırmaları Enstitüsü, m.melisakesim@gmail.com.

³Dr. Öğr. Üyesi, Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, Turizm Araştırmaları Enstitüsü, ozanatsiz@gmail.com.

KAPADOKYA KAYA OTEL ATMOSFERİNİN NİTELİKSEL AÇIDAN TESPİT EDİLMESİ: ÜRGÜP ÖRNEĞİ

Sedat Çavuşoğlu¹

Koray Çamliça²

Kaya oteller, Kapadokya bölgesine yeni bir soluk getirerek eski dönem insanların yaşadığı yerlerin günümüzde yeniden revize edilerek uyarlanmasıyla, kendine özgü mimarisiyle, samimi atmosferi ve yüksek kalitede kişiye özel hizmetiyle, özellikle üst düzey gelir sahipleri turistlerin isteklerine yönelik tasarlanan konaklama işletmeleridir. Kaya oteller eşsiz görünümü ile binlerce yıllık Kapadokya tarihini hissettiren, eski harabe, mağara ve evlerin aslına sadık kalınarak restore edilmesiyle, kimi yerlerde at ve deve ahır, kimi yerlerde binlerce yıl önce yaşamış insanların kaldığı kayaların eşsiz görünümüne kavuşturulmasıyla ortaya çıkarılarak hizmete sunulan otellerdir. Mağara ve taş evlerden oluşan kaya oteller özel titizlik gerektiren ince işçiliklerle restore edilerek, bundan binlerce yıl önce yaşamış Hitit, Pers, Roma, Bizans, Selçuklu ve Osmanlı tarafından ev, ahır, mutfak ve depo gibi birçok amaç için kullandıkları mağara ve taş evlerin günümüzde eşsiz ve muhteşem atmosferi ile kaya otellere dönüştürülmüştür. Kaya otel atmosferi müşteri memnuniyeti sağlamak adına müşterilerin ilk algılamaları üzerine etkili ve önemli bir rol oynamaktadır. Çalışmada önce atmosferin önemine değinilmiş ve atmosferik unsurlar literatüre dayanarak açıklanmıştır. Bu çalışmanın amacı, ince işçilik ve özgün tasarımı ile farklı atmosfere sahip olan kaya otel atmosferini niteliksel açıdan değerlendirmektir. Bu amaçla Kapadokya bölgesinin Ürgüp ilçesinde kaya odalara sahip 15 adet otel yöneticileri ve otel sahipleri ile yarı yapılandırılmış görüşmeler gerçekleştirilmiş ve içerik analizi yapılmıştır. Sorular; otel atmosferini oluşturan Genel Otel Dışı Değişkenleri, Genel Otel İçi Değişkenleri, Genel Otel İçi Yerleşim Değişkenleri, Otel Kayıt Yeri Değişkenleri, Otel Çalışanları Değişkenleri içerecek şekilde oluşturulmuştur. Araştırma sonucunda, yöneticilerin kayadan olma otellerde aslına bozmadan restore etmeye çalıştıklarını, gelen müşterilerin memnuniyeti ve sadakatini sağlamak adına atmosferik unsurlar adına sürekli yeniliklerle farklı ambiyans katmaya çalıştıklarını belirtmişlerdir. Yöneticilerin genel anlamda Genel Otel Dışı Değişkeni ile Genel Otel İçi Yerleşim Değişkeninin müşteriler üzerinde daha etkili olduğunu belirterek çalışmalarını bu alanlarda yoğunlaştırdıklarını belirtmişlerdir. Hizmet alan müşterilerin deneyimlerinin somut ve soyut olmak üzere iki unsur tarafından etkilendiğini dile getiren yöneticiler, görsel yoluyla memnuniyeti sağlamaya çalıştıklarını ve atmosferik unsurların otel anlamında önemli rol oynadıklarını açıklamışlardır. Çalışma neticesinde otel yöneticilerin verdikleri cevaplar incelenmiş ve Genel Otel Dışı Değişkenleri ile Genel Otel İçi Değişkenlerinin üzerinde daha çok durulduğu tespiti yapılmıştır. Genel Otel İçi Yerleşim Değişkenleri, Otel Kayıt Yeri Değişkenleri, Otel Çalışanları Değişkenleri ise üzerinde ise yenilikler ve gelişmeler yapılacaklarını dile getirmişlerdir. Çalışmanın sonunda elde edilen bulgular detaylı açıklanmış ve kaya otel atmosferinin daha etkin kullanılabilmesine yönelik öneriler sunulmuştur. Bu çalışma Kapadokya bölgesinin Ürgüp ilçesi ile sınırlandırılmıştır, benzer çalışmalar daha kapsamlı sonuçlar için Kapadokya'nın geneline uyarlanarak yapılabilir.

Anahtar Kelimeler: Kaya Oteller, Atmosfer, Kapadokya

QUALITATIVE DETERMINATION OF CAPPADOCIA ROCK HOTEL ATMOSPHERE -THE EXAMPLE OF ÜRGÜP

Sedat Çavuşoğlu¹

Koray Çamliça²

Cave hotels are accommodation establishments designed especially for high-income tourists, with their unique architecture, friendly atmosphere and high quality personalized service, they bring a new approach to the Cappadocia region, where the ancient people lived today. Rock hotels are hotels that make you feel the history of thousands of years of Cappadocia with their unique appearance, restored by keeping the originals

of old ruins, caves and houses, horse and camel stables in some places and caves where people lived thousands of years ago in some places and put into service by making them look unique. Rock hotels consisting of caves and stone houses have been restored with neat work that requires special care and the caves and stone houses used for many purposes such as houses, barns , kitchens and warehouses by the Hittites, Persian, Byzantine, Selçuk and ottomans who lived thousands of years and It has been transformed into rock hotels with it's peerless and magnificent atmosphere. Rock hotel atmosphere plays an effective and important role on the first perceptios of the customers in order to ensure customer satisfaction. In the design , the importance of the atmosphere was first mentioned and atmosphere elements were explained based on the literature. The goal of this study is to qualitatively evaluate the rock hotel atmosphere which has a different atmosphere with neat work and original design. For this purpose, semi-structured interviews were conducted with the owners of 15 hotel managers with rock rooms in Ürgüp district of Cappadocia region and content analysis was made. The questions were formed to include General Non-Hotel Variables, General In-Hotel Variables, General In-Hotel Layout Variables, Hotel Registration Variables, Hotel Employees Variables that make up the hotel atmosphere. As a result of the research, it was stated that the managers tried to restore the hotels made of rocks without spoiling the original, and they tried to add a different ambiance with continuous innovations on behalf of the atmospheric elements in order to ensure the satisfaction and loyalty of the customers. Managers stated that the General Outside Hotel Variable and the General Inside Hotel Layout Variable are more effective on customers and that they concentrate their work on these areas. The managers, who stated that the experiences of the customers are affected by two elements, tangible and intangible, explained that they try to provide satisfaction through visuals and that atmospheric elements play an important role in the meaning of the hotel. As a result of the study, the answers given by the hotel managers were examined and it was determined that the General Out-of-Hotel Variables and the General In-Hotel Variables were more emphasized. Hotel managers stated that innovations and improvements will be made on General Hotel Placement Variables, Hotel Registration Place Variables, and Hotel Employees Variables. At the end of the study, the findings were explained in detail and suggestions were made to use the rock hotel atmosphere more effectively. This study is limited to the Ürgüp district of the Cappadocia region, similar studies can be carried out by adapting it to the general of Cappadocia for more comprehensive results.

Keywords: Rock Hotels , Atmosphere, Cappadocia

¹Yüksek Lisans Öğrencisi, Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, Turizm Araştırmaları Enstitüsü, sdt.cvs0101@gmail.com.
²Dr. Öğr. Üyesi, Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, Turizm Araştırmaları Enstitüsü, koraycamlica@nevsehir.edu.tr.

TÜRKİYE’DE YAŞAYAN TATARLARIN YEMEK KÜLTÜRLERİNİN İNCELENMESİ ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA: KONYA İLİ CİHANBEYLİ İLÇESİ BÖĞRÜDELİK MAHALLESİ ÖRNEĞİ

Ramazan Tavukcu'

Türkiye’de çok sayıda ve farklı kültürlerden millet yaşamaktadır. Bu milletlerin de kendilerine özgü mutfak kültürleri vardır. Bu milletlerden biride tatarlardır. Türkiye’de çok sayıda tatar köyü vardır. Bunlardan biri de Konya ili Cihanbeyli ilçesine bağlı Böğrüdilik köyüdür. Köy daha sonra Cihanbeyli ilçesine bağlı bir mahalle haline getirilmiştir. Böğrüdilik Mahallesi Konya ili Cihanbeyli ilçesine bağlı bir mahalledir. Böğrüdilik mahallesi Cihanbeyli ilçesine 35, Konya iline ise 135 kilometre uzaklıktadır. Konya ili Cihanbeyli ilçesine bağlı, nüfusunun büyük bir çoğunluğu tatar olan bu mahalle, yemek kültürü açısından oldukça gelişmiştir. Böğrüdilik mahallesinin yemek kültürü ağırlıklı olarak börek türü hamur işi yemeklerden oluşmaktadır. Hamur işi yemeklerin dışında öre çorbası adını verdikleri bir de çorba çeşitleri vardır.

Ayrıca botka adını verdikleri bir de tatlıları vardır. Bu yemekler yöreye özgü yıllardan beri yapılagelen yemeklerdir. Bu çalışmanın amacı Türkiye’de yaşayan farklı kültürlerin yemeklerini tanıtmak ve alanla ilgili yapılan çalışmalara katkıda bulunmaktır. Bu çalışmada yöntem olarak, nitel yöntem kullanılmıştır. Böğrüdilik mahallesine ait yemeklerin genel olarak hamur işine dayandığı söylenebilir. Yemeklerin genel olarak ağır ve yağlı yemekler olduğu gözlemlenmiştir. Ayrıca yemeklerde kırmızı ve beyaz etin de fazla miktarda kullanıldıkları görülmektedir. Yemeklerin yapımının vakit aldığı ve yemeklerin yapımının el becerisine dayandığı gözlemlenmiştir. Ayrıca yemeklerin baharat miktarının da dengeli olduğu düşünülmektedir. Sonuç olarak Türkiye’de çok sayıda farklı millet yaşamaktadır ve hepsinin kendilerine özgü mutfak kültürleri vardır. Bu mutfak kültürleri tanıtılmalı ve mutfak kültürü alanında yapılan çalışmaların sayıları arttırılmalıdır. Bu şekilde de Türkiye’nin mutfak kültürünün gelişimine katkı sağlanmış olunacaktır.

Anahtar Kelimeler: Mutfak, Kültür, Yemek, Tatar.

A RESEARCH ON THE EXAMINATION OF THE FOOD CULTURES OF THE TATARS LIVING IN TURKEY: THE CASE OF BÖGÜDELİK

Ramazan Tavukcu'

Many people from different cultures live in Turkey. These nations also have their own unique culinary cultures. One of these nations is Tatars. There are many Tatar villages in Turkey. One of them is Böğrüdilik village, which is connected to the Cihanbeyli district of Konya province. The village was later turned into a neighborhood of the Cihanbeyli district. Böğrüdilik Mahallesi is a neighborhood of Cihanbeyli district of Konya province. Böğrüdilik neighborhood is 35 kilometers from Cihanbeyli district and 135 kilometers from Konya. This neighborhood, which is connected to the Cihanbeyli district of Konya province and whose population is mostly Tatar, is quite developed in terms of food culture. The food culture of the Böğrüdilik neighborhood consists mainly of pastry dishes.

Apart from pastry dishes, there is also a soup variety called Öre soup. They also have a dessert called botka. These dishes are local dishes that have been made for years. It can be said that the dishes of Böğrüdilik neighborhood are generally based on pastry. It has been observed that the meals are generally heavy and oily dishes. In addition, it is seen that red and white meat are used in large quantities in meals. It has been observed that the preparation of the dishes takes time and the preparation of the dishes is based on manual dexterity. It is also thought that the amount of spice in the dishes is balanced. As a result, many different nationalities live

in Turkey and they all have their own unique culinary cultures. These culinary cultures should be introduced and the number of studies in the field of culinary culture should be increased. In this way, contribution will be made to the development of Turkey's culinary culture.

Keywords: Cuisine, Culture, Food, Tatar.

¹Yüksek Lisans Öğrencisi, Çankırı Karatekin Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, r.tavukcu96@gmail.com.

MİMARİ MİRAS BAĞLAMINDA SÜRDÜRÜLEBİLİR DESTİNASYON YÖNETİMİ: AKSARAY-DEMİRCİ ÖRNEĞİ

Burcu Günden¹

Yasin Günden²

Kültürel mirasın en önemli bileşenlerinden biri olan mimari miras unsurları; aynı zamanda ait oldukları toplumların yaşam biçimleri, kültür ve sanat anlayışları hakkında önemli izler taşımaktadır. Görünmez bir geçmişin görünür sembolleri olarak da adlandırılan bu yapılar, turizmin aracı ve öncülüğünde yerellikten evrenselliğe kavuşturulabilmektedir. Hali hazırda önemi günden güne artan kültür turizmi perspektifinden bakıldığında, mimari yapıların otantik, özgün, estetik değerleri turistik destinasyonlar için büyük önem arz etmektedir. Aksaray İli sınırları içerisinde yer alan ve sayısız miras unsuruna ev sahipliği yapan Gülağaç İlçesi'ndeki Demirci Kasabası'nda bulunan mimari yapılarda bölgeye özgü etnik taş işlemleri ve inşası gözlenmektedir. İnanç ve kültür turizmi bağlamında oldukça kıymetli bir yere sahip olan ve yıl boyu yoğun ziyaretçi ağırlayan Kapadokya Bölgesi sınırları içerisinde bulunan ve antik yol kavşaklarından biri üzerine konumlanan Demirci Kasabası'ndaki özgün mimarinin turizm aracılığı ile kültür rotalarına dahil edilerek tanıtılması, restorasyon çalışmaları ile bu yapıların ayaklandırılması ve sürdürülebilirliğinin sağlanması, uygun stratejik planlamalar ile miras unsurlarının korunması ve yaşatılması hususları bu çalışmanın önem ve amacını oluşturmaktadır. Ayrıca bu bölgede bulunan somut ve somut olmayan diğer miras unsurlarının da dahil edildiği bütünlük bir turistik destinasyon geliştirilerek bu yörenin mevcut ve yakın kültür rotalarına entegrasyonunun sağlanması mümkün gözükmektedir. Öte yandan yoğun ilgi ve ziyarete maruz kalan birçok kültürel yöre, zamanla birer vitrin unsuru haline gelmekte ve kültür turistlerinin bu bağlamdaki otantiklik arayışı artış göstermektedir. Bu nedenle etnik dokusunu koruya gelen yörelerin varlığı ve sürdürülebilirliğinin de bu çalışmanın diğer bir önemli vurgusu olduğu düşünülmektedir. Gözlem yöntemi ile nitel araştırmalarda incelenen sosyal ve somut durumların ayrıntılı olarak açıklanabileceği söyleminden hareketle bir gözlem araştırması niteliğinde olan bu çalışmada konu edinen mimari miras unsurlarının, toplumların kültürel yansımalarının bir çıktısı olduğuna değinilmiştir. Nihai olarak, Demirci Kasabası'ndaki mimari bazlı bu otantik dokunun koruma ve onarım çalışmalarına ihtiyaç duyduğu tespit edilmiş olup bu özgün destinasyonun kültür turizmi ve rotası dâhilinde değerlendirilebileceği önerilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Mimari Miras Unsurları, Kültürel Miras, Otantiklik, Turistik Destinasyon Yönetimi

SUSTAINABLE DESTINATION MANAGEMENT IN THE CONTEXT OF ARCHITECTURAL HERITAGE: THE CASE OF AKSARAY-DEMİRCİ

Burcu Günden¹

Yasin Günden²

Architectural heritage elements, which are one of the most important components of cultural heritage, carry important traces-at the same time- about the lifestyles, culture and art understandings of the societies they belong to. These structures, which are also called the visible symbols of an invisible past, can be brought from locality to universality with the tool and leadership of tourism. From the perspective of cultural tourism, whose importance is increasing day by day; the authentic, original and aesthetic values of architectural structures are of great importance for touristic destinations. In the architectural structures located in Demirci Town in Gülağaç District, which is located within the borders of Aksaray Province and hosts numerous heritage elements; ethnic stonework and construction specific to the region are observed. In Demirci Town, which is located on one of the ancient road junctions and within the borders of the Cappadocia Region, which has a very valuable place in the context of faith and cultural tourism and hosts many visitors throughout the year; the promotion of the architecture of Demirci Town, which is included in the cultural routes through

tourism, the uprising of these structures with restoration works and their sustainability, the protection and survival of heritage elements with appropriate strategic planning constitute the importance and purpose of this study. In addition, it seems possible to integrate this region into existing and nearby cultural routes by developing an integrated touristic destination that includes other tangible and intangible heritage elements in this region. On the other hand, many cultural regions, which are exposed to intense interest and visit, become a showcase element over time, and the search for authenticity in this context by cultural tourists increases. For this reason, it is thought that the existence and sustainability of the regions that have preserved their ethnic texture is another important emphasis of this study. Based on the discourse that the social and concrete situations examined in qualitative researches can be explained in detail with the observation method, it is mentioned that the architectural heritage elements that are the subject of this study, which is an observation research, are an output of the cultural reflections of societies. Finally, it has been determined that this authentic architectural texture in Demirci Town needs conservation and restoration works, and it has been suggested that this unique destination can be evaluated within the scope of cultural tourism and its route.

Keywords: Architectural Heritage Elements, Cultural Heritage, Authenticity, Touristic Destination Management

¹Doktora Öğrencisi, Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, Turizm Araştırmaları Enstitüsü, gundenburcu@gmail.com.
²Öğr. Gör. Dr., Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, Turizm Araştırmaları Enstitüsü, yasingunden@nevsehir.edu.tr.

TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI

DÜŞÜNSEL HEYECANSAL BAĞLANIM EKSENİNDE BENİ KÖR KUYULARDA ROMANI

Kübra Yılmaz¹

Hasan Ali Toptaş, postmodern çizgide kaleme aldığı eserleriyle Türk edebiyatının önemli yazarları arasında yer almaktadır. Eserlerinde kullandığı dil ve kurgusal anlamda kendine özgü tavrı ile ele aldığı konular bakımından da dikkat çeken bir yazardır. Toptaş, modern bireyi merkeze alan eserlerinde bireyin kendisine ve çevresine yabancılaşmasını, var oluş problemlerini ve taşra-kent ilişkisini, konu edinir. Bu anlamda konusu itibarıyla bireyden yola çıkarak topluma dair eleştirilere yer verdiği *Beni Kör Kuyularda* (2019) adlı romanı Gennadiy N. Pospelov'un *Edebiyat Bilimi* (1995) adlı eserinden hareketle incelenmeye uygun görülmüştür. Pospelov'un eserindeki *Heyecansal Bağlanım* bölümü odağında belirli başlıklar esas alınarak romanda sorunsal yan ve düşünsel içerik tespit edilmiş, kişiler üzerinden düşünsel heyecansal bağlanım değerlendirilmiştir. Eserde içinde bulunulan toplumdaki insan ilişkilerinin eleştirel bir bakış açısıyla ele alınması sorunsal yanların tespit edilmesini sağlamıştır. Ardından postmodern roman çerçevesinde kişiler üzerinden ele alınan düşünsel heyecansal bağlanım çözümlemesi yapılmıştır. Sonuç olarak romanda bireyden yola çıkılarak toplumun bozuk düzenine dair yazarın fikirleri kurgusal bütünlük içinde sergilenmiştir. Bu anlamda yazarın tezi hakkında çıkarımlarda bulunulmuştur. Eserde incelenen kişiler sisteminden hareketle dramatik heyecansal bağlanım tespiti yapılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Hasan Ali Toptaş, Pospelov, postmodern, heyecansal bağlanım, kişiler

THE NOVEL ME IN BLIND WELLS ON THE AXLS OF INTELLECTUAL EMOTIONAL CONNECTION

Kübra Yılmaz¹

Hasan Ali Toptas is one of the most important authors of Turkish literature with his works written in the post-modern line. He is also a writer who draws attention in terms of the language he uses in his works and the subjects he deals with his unique attitude in the fictional sense. In Toptaş works, the modern individual is always at the center and he writes about the alienation of the individual, the existentialist problems and the relationship between countryside and the city and the reflection. In this sense, Toptas's Novel Me In Blind Wells (2019), in which he gave criticisms about society based on the subject of the individual, was deemed suitable for review based on Gennadiy N. Pospelov's *Literary Science* (1995). In Pospelov's work, the focus of the Excitement Connection section was based on certain titles, problematic side, intellectual content was identified in the novel, and intellectual excitement connection was evaluated through individuals. The critical handling of human relations in the society in the work has led to the detection of problematic aspects. Then, intellectual excitement connection analysis was performed on individuals within the framework of postmodern novel. As a result in the novel, starting from the individual, the ideas of the author about the corrupt order of the society has been shown in a fictional integrity. In this sense, conclusions have been drawn about the author's thesis. Based on the system persons studied in the work, a dramatic exciting connection has been found.

Keywords: Hasan Ali Toptaş, Pospelov, postmodern, intellectual excitement, persons

¹Yüksek Lisans Öğrencisi, Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, ky2659@gmail.com.

KALVİNİZM VE AHİLİK ÜZERİNE

Dilan Adanç'

Kalvinizm, on altıncı yüzyıla damgasını vuran John Calvin'in görüşlerine dayanarak ortaya çıkan bir Hristiyan mezhebidir. Ahilik ise Kuran-ı Kerim'e ve Hz Peygamber'in sünnetine dayanan sosyal ve dini bir örgütlenmedir. Bu iki hareketin kendine özgü bir kurumsallaşması ve kuralları söz konusudur.

Bu çalışmada; Ahiliğin ve Kalvinizmin toplum üzerindeki etkisi ve bu iki oluşumun siyasal ve ekonomik alanlardaki değişim ve dönüşümü üzerinde durulacaktır. Öte yandan bu örgütlenmenin benzer veya farklı olduğunu düşündüğümüz yönleri de ele alınacaktır.

Bu bildiride; Kalvinizm Cenevre'de reform kilisesi ve Calvin'in görüşleri ile kurumsallaşırken. Anadolu'nun şehir ve kasabalarında görülen Ahilik kurumlarında merkezi teşkilatlanma Ahi Evran'ın ortaya koyduğu ilkeler etrafında gerçekleşmiştir. Ahilik halkın ticaret, ekonomi, sanat gibi meslek alanlarında geliştirirken, Türk esnaf ve sanatkârlar arasında sağlanan yardımlaşma ve dayanışma Ahiliği güçlendirmiş, asayiş ve güvenliğin bozulduğu zamanlarda kendi faaliyetlerini sürdürebilmiştir. Bu yüzden Ahiliğin en önemli özelliği uzlaştırıcılık ve arabuluculuk idi. Kalvinizmde ise farklı mezheplerden gördükleri baskı ve zulüm Kalvenistler arasında bir iletişime ve birbirlerini desteklemelerine neden olup dini göçmenlerin gittikleri yerde cemaat ve kilise tarafından desteklenmeleri onların finansal olarak zenginleşmelerini sağlamıştır. Kalvinizm mezhebi siyasi yaklaşımı, devlet idaresine yönelik görüşleri aracılığıyla kendisine çok sayıda takipçi ve alan kazandırmıştır. Öte yandan her türlü meslekte de dayanışmayı sağlamıştır. Ayrıca Ahiliğin on üçüncü yüzyılın ikinci yarısına kadar Türk olmayan gayrimüslimlerin işlerine Müslümanların katılmasıyla sanat ve ticaret işleri hızlanmıştır. Kalvinizm mezhebinin öncesinde Hristiyan dininin keşişleri ve Ruhban sınıfının toplum yaşantısının üzerinde etkisi olduğu ve dini yaşantının asla ekonomi ile içe içe geçmediği görülmüştür. Kalvinizm hareketinin sonucunda gelişen Protestanlığa bakıldığında durmadan çalışma ve işe adanmışlık dini adanmışlığın bir göstergesidir. Protestan birey ve kapitalist sistem aşırı üretkenliğe karşı tüketmeme ve haz veren şeylerden uzak durmaktadır. Bunun sonucunda Kalvinizmde bireyci bir ideolojiye ve rekabete dayalı bir ekonomi ortaya çıkar. Ahilikte ise kazanç emek ve alın teri karşılığında olmalı ve bununla birlikte merhamet, dürüstlük, cömertlik, Allah'tan başkasına kul olmama, sürekli gelişme ve yenilenme gibi temel ilkeleri içerisinde barındırmalıdır. Ayrıca İslam inancı ve Ahilik/fütüvvet teşkilatlanması Kalvinizmdeki bireysel ideoloji ve rekabete karşıdır. Çünkü dini düzenlemelerle toplumsal uzlaşının ve ekonominin birbirinden ayrılmadığı ve Ahiliğin sadece ekonomi alanında değil bütün toplum yaşantısı üzerinde etkili olduğu tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Kalvinizm, Ahilik, Protestanlık, Hristiyanlık

ON CALVENISM AND AHI COMMUNITY

Dilan Adanç'

Calvinism is a Christian sect that emerged based on the views of John Calvin, who left his mark on the sixteenth century. Ahi community, on the other hand, is a social and religious organization based on the Qur'an and the Sunnah of the Prophet. These two movements have their own institutionalization and rules. In this study; The impact of Ahi community and Calvenism on society and the change and transformation of these two formations in political and economic fields will be emphasized. On the other hand, aspects of this organization that we think are similar or different will also be discussed.

In this statement; While Calvinism was institutionalized in Geneva with the reform church and Calvin's views. The central organization in Ahi community seen in the cities and towns of Anatolia was realized around the principles put forward by Ahi Evran. While the Ahi community was developing in the fields of trade, economy and art, the cooperation and solidarity provided among Turkish tradesmen and craftsmen

strengthened the Ahi community, and it was able to continue its activities in times of deterioration of public order and security. Therefore, the most important feature of Ahi community was conciliation and mediation. In Calvinism, on the other hand, the pressure and persecution of different denominations caused a communication and support among the Calvinists, and the support of religious immigrants by the community and church where they went, enabled them to become financially enriched. The Calvinist sect's political approach has gained him a large number of followers and fields through his views on state administration. On the other hand, it has brought solidarity in all kinds of professions. In addition, in the second half of the thirteenth century, the Ahi community accelerated its artistic and commercial activities with the participation of Muslims in the affairs of non-Turkish non-Muslims. Before the sect of Calvinism, it was seen that the monks of the Christian religion and the clergy had an effect on the social life and that the religious life never intermingled with the economy. When we look at the Protestantism that developed as a result of the Calvinist movement, non-stop work and devotion to work are a guarantee of religious devotion. The Protestant individual and the capitalist system stay away from non-consumption and pleasure against excessive productivity. As a result, an economy based on an individualistic ideology and competition emerges in Calvinism. In Ahi community, on the other hand, earning should be in return for hard work and sweat, and it also included basic principles such as mercy, honesty, generosity, not being a servant to anyone other than Allah, and continuous development and renewal. In addition, the Islamic belief and the Ahi community / turkish-islamic guild are against the individual ideology and competition in Calvinism. Because, it has been determined that religious regulations and social consensus and economy are not separated from each other and that Ahi community is effective not only in the field of economy but also in the whole social life.

Keywords: Keywords: Calvenism, Ahi community, Protestantism, Christianity

¹Doktora Öğrencisi, Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, Fen Edebiyat Fakültesi, dilan_adanc@hotmail.com.

BABALIK GAZETESİNİN HALK HEKİMLİĞİ AÇISINDAN İNCELENMESİ

Büşra Savaş'

1831 yılında Takvim-i Vakayi gazetesinin çıkarılması ve Tanzimat Fermanı'nın ilanı Osmanlı Devletinde gazetecilik ve yayın faaliyetlerini hızlandırmıştır. Takvim-i Vakayi gazetesinin padişah desteğiyle kurulması ve daha sonrasında Osmanlı aydınlarının halkı bilinçlendirmek veya yazdığı eserleri yayınlamak için gazeteyi bir araç olarak görmeleri Türk basınının temellerini oluşturmuştur. I. Dünya Savaşı'nda yenilen Osmanlı Devleti savaş sonucunda Mondros Ateşkes Antlaşmasını imzalamıştır. İtilaf Devletlerinin Anadolu'yu işgal etmesiyle Türkler bu işgale karşı çıkmış ve düşmanlarla savaşmaya başlamışlardır Türklerin topraklarını korumak için başlattıkları bu direniş Kuvayı Milliye olarak adlandırılmıştır. Bu dönemde Mustafa Kemal liderliğinde Anadolu' da başlayan bağımsızlık hareketinin haklılığını bütün dünyaya duyurmak için Hakimiyet-i Milliye, İrade-i Milliye Öğüt gibi gazeteler yayınlanmaya başlanmıştır. Bu gazeteler Kuvayı Milliyeciler gibi düşmanla savaşmış, halka direnç aşılamışlardır. Yine bu basınlar gibi Anadolu'nun bir çok şehrinde gazeteler basılmaya başlanmıştır. Bu gazeteler yerel gazete olarak adlandırılmaktadır.

Yerel gazete gibi Konya' da basın hayatına başlayan Babalık gazetesi daha sonrasında Milli Mücadele'yi , Kuvayı Milliyeyi destekleyerek ve Mustafa Kemal'in inkılaplarına gazetenin ilk sayfasında yer vererek ulusal gazete niteliği taşımıştır. Babalık gazetesinin sahibi Bosnalı Nedim Bey'dir. Gazete Milli Mücadeleye destek olmasının yanı sıra köylü, esnaf, çiftçi gibi meslek gruplarına da destek olmuş ve kendini köylü gazetesi olarak nitelendirmiştir. Yine destek olduğu bir diğer meslek grubu ise yazarlardır. Genç yazarların yazılarını yayımlayarak onlar arasında hakemlik rolünü de üstlenmiştir. Yine gazete de Türk halk bilimi unsurları da bulunmaktadır. Gazete Konya valisinin tavsiyesiyle "Türk Sözü" adını almıştır.

Tarih boyunca insanlar yaşamını devam ettirebilmek için birçok teknik geliştirerek geniş bir kültür birikimine sahip olmuşlardır. Uzun bir süre boyunca kuşaktan kuşağa aktararak varlığını korumuş olan bu kültür birikimi güncellenerek günümüze ulaşarak varlığını devam ettirmiştir. İnsanlığın ilk çağlarından günümüze kadar uzanan deneyimlerine dayanan halk hekimliği "geleneksel tıp", "halk tababeti", "alternatif tıp" gibi terimlerle de adlandırılmıştır. Babalık gazetesi içerisinde çok çeşitli bilgilerin yanı sıra halk hekimliği unsurları hakkında bilgiler bulunduran bir gazetedir. Bu bağlamda çalışmada Babalık gazetesi içerisinde yer alan halk hekimliği unsurları üzerinde durulmuş ve işlevleri hakkında bilgiler verilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Babalık Gazetesi, Basın, Türk Halk Bilimi, Halk Hekimliği.

EXAMINATION OF FATHER'S NEWSPAPER IN TERMS OF PUBLIC MEDICINE

Büşra Savaş'

The publication of the Takvim-i Vakayi newspaper in 1831 and the declaration of the Tanzimat Fermanı accelerated the journalism and publication activities in the Ottoman Empire. The foundation of the Takvim-i Vakayi newspaper with the support of the sultan and later the Ottoman intellectuals' seeing the newspaper as a tool to raise awareness of the public or to publish the works they wrote formed the basis of the Turkish press. The Ottoman Empire, which was defeated in the First World War, signed the Armistice of Mudros as a result of the war. With the occupation of Anatolia by the Entente Powers, the Turks opposed this occupation and started to fight the enemies. This resistance, which the Turks started to protect their lands, was called the Kuvayı Milliye. In this period, newspapers such as Hakimiyet-i Milliye and İrade-i Milliye Öğüt started to be published in order to announce the rightness of the independence movement that started in Anatolia under the leadership of Mustafa Kemal to the whole world. These newspapers, like the Kuvayı Milliyeciler, fought

the enemy and instilled resistance in the people. Again, like these presses, newspapers began to be published in many cities of Anatolia. These newspapers are called local newspapers.

Babalık newspaper, which started its press life in Konya like the local newspaper, later became a national newspaper by supporting the National Struggle, Kuvayi Milliye and by giving place to Mustafa Kemal's reforms on the first page of the newspaper. The owner of Babalık newspaper is Bosnian Nedim Bey. In addition to supporting the National Struggle, the newspaper also supported professional groups such as peasants, tradesmen and farmers and described itself as a peasant gate. Another professional group he supports is writers. By publishing the articles of young authors, he also assumed the role of referee among them. There are also elements of Turkish folklore in the newspaper. The newspaper took the name "Türk Sözü" upon the recommendation of the governor of Konya.

Throughout history, people have developed many techniques in order to survive and have acquired a wide cultural accumulation. This cultural accumulation, which has preserved its existence by being transferred from generation to generation for a long time, has been updated and continued its existence by reaching today. Folk medicine, which is based on the experiences of humanity from the first ages to the present, has also been named with terms such as "traditional medicine", "folk medicine", "alternative medicine". Babalık newspaper is a newspaper that contains a wide variety of information, as well as information about elements of folk medicine. In this context, in this study, the elements of folk medicine in Babalık newspaper are emphasized and information about their functions is given.

Keywords: Babalık Newspaper, Press, Turkish Folklore, Folk Medicine.

¹Yüksek Lisans Öğrencisi, Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, busrasavas06@icloud.com.

GELENEKSELDEN MODERNE ŞARAP ÜRETİMİ: SARATLI KASABASI ÖRNEĞİ

Ali Bekdemir

Aksaray ilinin Gülağaç ilçesine bağlı bir kasaba olan Saratlı; Halep Türkmenlerinden gelip Harbendeli aşiretine mensup bulunan ve Sultan Samıd ocağına tâbi Bektaşilerin, Celali isyanları sebebiyle bölgeden ayrılan halkın toprakları üzerine yerleşerek aynı adla varlığını devam ettirdiği bir kasabadır. Çok eskiden kasabanın güneyinden doğusuna doğru uzanan tepelerin yamaçlarında yaşlı üzüm bağlarının olduğu ve bağcılığın sosyal hayatta büyük önem taşıdığı görülmektedir. Halk tarafından; 2000’li yıllarda verimsizlik, iklim şartlarının değişmesi gibi sebeplerle bu bağlar sökülüştür. Ancak günümüzde yeniden bu konuda girişimler gerçekleştirilmekte ve geleneksel Saratlı şarapçılığı, “Aziz Merciuous” marka adı ile yeniden üretilmeye çalışılmaktadır.

Son dönemde Türkiye’de ve dünyada turistlerin farklı kültürel deneyimler yaşamak istedikleri bilinmektedir. Bununla ilgili olarak 1980’li yıllardan itibaren bölgesel ve ulusal turizm faaliyetleri geliştirilmekte; halk mutfağı, halk sağaltımı (tedavi) ve halk dansları gibi kültürel unsurlar ön plana çıkarılmaktadır. Ülkemizde de bu duruma en iyi örnek olarak Nevşehir ili gösterilebilir. Kapadokya’da düzenlenen gastronomi turları ve şarap turizmi ile ilgili diğer faaliyetler, bölgede önemli bir turizm gelirininde elde edilmesini sağlamaktadır. Saratlı kasabası, hem bulunduğu konum hem de turizm potansiyeli ile birlikte benzer bir ekonomik gelir elde edebilecek durumdadır. Bu bildiriyle amacımız Saratlı sosyal hayatında da önemli yeri olan geleneksel şarapçılığın, şarap turizminin etkisiyle modern anlamda nasıl yeniden hayata döndürüldüğünü incelemektir. Bu çalışmanın esas konusunu son dönemde Saratlı kasabasında görülen kuraklık, üretilen üzümün ekonomik anlamda halkı tatmin etmemesi ve yaşanan göçler sebebiyle sökülen bağlar; dolayısıyla da zamanla zayıflayan geleneksel şarapçılığın turizm bağlamında yeniden önemsenmesiyle bu amaçla yapılan çalışmalar oluşturmaktadır.

Bu bildiri için ilk önce literatür taraması yapılmış ve konuyla ilgili birçok kaynak incelenmiştir. Sonra Saratlı kasabasında yarı yapılandırılmış görüşmeler gerçekleştirilerek geleneksel şarap kurma yöntemleri derlenmiş ve şarap üretiminde kullanılan araç-gereçler kayıt altına alınmaya çalışılmıştır. Ayrıca yukarıda bahsi geçen marka yöneticileri ile de görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Yapılan derleme çalışmaları sonucunda kasabada halihazırda farklı şarap kurma yöntemlerinin yaşatıldığı görülmüştür. Daha önce belirtildiği gibi Kapadokya bölgesi; ülkemizin en dikkat çekici turizm alanlarından birisi olmasının yanında modern turizm algısının başarıyla pratiğe döküldüğü, çeşitli turizm etkinlikleri sayesinde farklı turist tiplerine hitap edebilen ve bu şekilde de önemli bir ekonomik gelirin sağlandığı oldukça önemli bir bölgedir. Bu bölge, üzüm üretimi ve şarap yapımıyla da dikkat çekmektedir. Türkiye’de üretilen şaraplık üzümün önemli bir kısmının yetiştirildiği Kapadokya, şarap üretiminin de ilgi odağı konumundadır. Bu sebeple bölgedeki farklı merkezlerde turizm girişimlerinin şarap turizmine yöneldiği görülmektedir. Saratlı kasabasında da bu doğrultuda girişimlerin gerçekleştiği bilinmektedir. Saratlı’da Şarap turizmi ile birlikte, kasabayı ziyaret eden turistlerin, burada yalnızca yeraltı şehirlerini gezerek değil aynı zamanda keyifli vakit geçirerek turizm ekonomisine katkıda bulunması amaçlanmaktadır. Bu sebeple bölgede bağcılık faaliyetlerinin hız kazandığı, farklı şarap çeşitlerinin oluşturulmaya çalışıldığı ve gelenekselden moderne şarap yapım tekniklerinin aktarıldığı görülmektedir. Ayrıca şarap üretimi dışında şarap satışını da destekleyecek ürünlerin turistlere sunulmasıyla bölge halkının turizm gelirininde artacağı düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Şarap Turizmi, Saratlı Kasabası, Şarap Kurma Yöntemleri

WINE PRODUCTION FROM TRADITIONAL TO MODERN: THE CASE OF SARATLI TOWN

Ali Bekdemir¹

Saratlı is a town in the Gülağaç district of Aksaray province. The townspeople are Bektashis and belong to the Sultan Samid Hearth. In the town of Saratlı, wine was produced with traditional methods in the past, but nowadays wine production has decreased. There are also tourist attractions in this town. Therefore, it is desired to develop tourism more by conducting studies on wine tourism here. Our aim is to examine how traditional wine production has changed under the influence of modern wine production. For our study, conversations were made with the townspeople. Tools and equipment related to traditional winemaking were recorded and the managers of the "Saint Mercurius" brand were interviewed. The initiatives related to wine tourism to be made in the town of Saratlı can bring a significant economic income to the region. Therefore, it was decided to do this study.

Keywords: Wine Tourism, Saratlı Town, Wine Making Methods

¹Yüksek Lisans Öğrencisi, Aksaray Üniversitesi, Sabire Yazıcı Fen Edebiyat Fakültesi, ali.bekdemir@asu.edu.tr.

BEHÇET NECATİGİL VE YAHYA KEMAL BEYATLI ŞİİRLERİNDE MİTOLOJİK UNSURLAR

Tuğçe Başol'

İnsanoğlu var olduğu günden itibaren inanma ihtiyacı içerisinde olmuştur. Bu durum beraberinde belirli kavramlar ortaya çıkarmış, nesnelere anlamlar yüklenmiş, belirli inanç basamaklarının atılmasına neden olmuştur. Anlamlandırılmak istenen dünya beraberinde bugün mitoloji adı altında çeşitlenmiştir. Bir veya birkaç varlığın gücüne inanılmış, bu güç alametleri çevresinde belirli düzen kurulmuştur. Bu inanışlardan biri de Yunan mitolojisidir. Büyük bir toplumun kabul ettiği kavramlar dönemin sanatçılarına da etkilemiş, eserlerine kaynak sağlamıştır. Bugün dahi eserlerde karşımıza çıkan mitolojik unsurlar yer almaktadır. Türk edebiyatı çerçevesinde bakacak olursak Behçet Necatigil ve Yahya Kemal Beyatlı önemli isimlerdendir. Necatigil'in şairliğin yanı sıra tercüman olması Yunan mitolojisini yakından tanınmasında etken olduğunu belirtmemiz gerekir. Bunun yanı sıra Beyatlı'nın Fransa'da bulunması, Fransız şiir etkisinde kalmış olması ve bu düşüncüyü Türkiye'ye geldiğinde de devam ettirmesi önemli bir değişimi meydana getirmiştir.

Türk edebiyatında 1910'lu yıllara baktığımızda bir "kimlik oluşturma" meselesinin olduğu görülmektedir. Fakat Batı dünyasının, uzun süredir Akdeniz havzasının kendilerine ait olduğunu belirtmesi Türk sanatçılarına rahatsız etmektedir. Bu sebeple bir antitez oluşturulmadır. Bu karşıt düşünce Nev-Yunanilik adı altında gerçekleştirilmeye çalışılmıştır. Amaç "biz" buradayızdır. Beyatlı'nın öncülüğünde başlayan bu hareketin özü, sadece Greklerin değil bizim köklerimiz de burada olduğunu belirtmektir. Bu düşünceye sonradan katılan sanatçılar Behçet Necatigil, Yakup Kadri Karaosmanoğlu, Salih Zeki Aktay, Mustafa Seyit Sutüven'dir.

Yazımızın amacı Türk edebiyatı sanatçılarından Behçet Necatigil ve Yahya Kemal Beyatlı'nın belirlenmiş şiirlerini mitolojik ve Nev-Yunanilik bağlamında incelemektir. Bu çerçevede Necatigil'in "Panik", "Kır Şarkısı", "Kuğulu Göl", "Tırpan" şiirleri ile Beyatlı'nın Nev-Yunanilik düşüncesi kapsamında ele aldığı "Biblos Kadınları", "Bergama Heykeltıraşları", "Sicilya Kızları" şiirleri incelenecektir. Sonuç olarak belirttiğimiz şiirlerde saptanan mitolojik unsurlar incelenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Behçet Necatigil; Yahya Kemal Beyatlı; Mitoloji; Nev-yunanilik

MYTHOLOGICAL ELEMENTS IN THE POEMS OF BEHCET NECATIGIL AND YAHYA KEMAL BEYATLI

Tuğçe Başol'

Mankind has been in need of belief since its existence. This situation has brought about certain concepts, meanings have been attributed to objects, and certain belief steps have been taken. The world to be interpreted has diversified under the name of mythology today. The power of one or more beings was believed, and a certain order was established around these signs of power. One of these beliefs is Greek mythology. Concepts accepted by a large society also influenced the artists of the period and provided resources for their works. Even today, there are mythological elements that we encounter in the works. If we look within the framework of Turkish literature, Behçet Necatigil and Yahya Kemal Beyatlı are important names. It should be noted that Necatigil's being a translator as well as being a poet was a factor in his familiarity with Greek mythology. In addition, Beyatlı's presence in France, the fact that he was influenced by French poetry and that he continued this thought when he came to Turkey, brought about an important change.

When we look at the 1910s in Turkish literature, it is seen that there is an "identity creation" issue. However, the fact that the Western world has long stated that the Mediterranean basin belongs to them disturbs Turkish

Writers. Therefore, an antithesis must be established. This opposing idea was tried to be realized under the name of Nev-Greek. The goal is "we" are here. The essence of this movement, which started under the leadership of Beyatlı, is to state that not only the Greeks but also our roots are here. Writers who later joined this idea are Behçet Necatigil, Yakup Kadri Karaosmanoğlu, Salih Zeki Aktay, and Mustafa Seyit Sütüven.

The aim of our article is to examine the poems of Turkish literature Writers Behçet Necatigil and Yahya Kemal Beyatlı in the context of mythological and Nev-Greek. In this context, Necatigil's poems "Panic", "Moor Song", "Swan Lake", "Scythe" and Beyatlı's poems "Women of Byblos", "Sculptors of Pergamon", "Sicily Girls", which Beyatlı dealt with within the scope of Nev-Greek thought, will be examined. As a result, the mythological elements determined in the poems we mentioned were examined.

Keywords: Yahya Kemal Beyatlı; Behçet Necatigil; Mythology; Nev-Greek

¹Yüksek Lisans Öğrencisi, Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, Fen Edebiyat Fakültesi, tugcebasol.66@gmail.com.

DİVAN ŞİİRİNDE “DOST” KAVRAMI VE REDİF BAĞLAMINDA KAZANDIĞI ANLAMLAR ÜZERİNE DEĞERLENDİRME

Şeyma Yıldız'

Klâsik Türk şiirinde en çok kullanılan ve sevilen nazım şekli gazeldir. Şairler aşk, sevgili, şarap, bahar gibi çoşkulu hallerdeki duygularını gazel nazım şekliyle sıkça dile getirmişlerdir. Şiirde ahengi sağlamak için birçok redif ek veya kelime olarak ilgili her mısra da tekrarlanmış, şairler duygu, düşünce ve benzetmelerinde rediften faydalanmışlardır. Divan edebiyatı geleneğinde şiirlerde başlık olarak redifler kullanılmıştır ve şiirde konu redifin etrafında şekillenmektedir. Redif olarak incelediğimiz ‘dost’ sözcüğü Farsça kökenli olup sevgili, sevilen kimse, hakiki sevgili, Allah, yakın arkadaş, gönüldaş ve daha birçok anlamı ifade etmektedir. Türkçede de yine aynı anlamlarda kullanılmıştır. Bu anlam zenginliğinden ve gazellerde redif olarak çokça geçmesinden dolayı birçok çalışmaya konu olmuştur. Bu kelime sevgiliyi ifade etmesi ve sadâkati temsil etmesi açısından da edebiyatın önemli bir parçasıdır. Ayrıca velî ve refik kelimeleri de dost mânasında kullanılmaktadır. Velî sözcüğü özellikle Kuran-ı Kerim’de en çok geçen kelime ve yer aldığı seksen yedi ayetin kırk altısında Allah’ın insanlara dostluğu, insanların Allah’a dostluğu, iyi ve kötüler arasındaki dostluklar şeklinde geçmektedir. İncelediğimiz kelimenin birçok gazelde ‘ey dost’ şeklinde Allah’a seslenme olarak kullanılması da gazellerin içeriğinin tasavvufî nitelik taşıyabileceğini göstermektedir. Anlamca birbiriyle ilgili birçok kelimenin dost redifi ile birlikte kullanılmış olması gazellerde tenasüp-uygunluk sanatının yer aldığını göstermektedir. Görülüyor ki incelememize konu olan kelime hem mâna genişliği hem de gazellerde sıkça yer almasından dolayı edebiyat için oldukça önemlidir. Bu sebeple mâna dünyasını çalışmaya ve incelemeye gerek duyulmuştur. Gazellerde redif-bağlam incelemesi yapılarak dost kelimesinin gerek tek başına gerek eklerle birlikte hangi anlamlarda kullanıldığı üzerine değerlendirmeler yapılmıştır. 13. yüzyıldan başlayarak 20. yüzyıla kadar ulaşılabilen yaklaşık 500 divandan elde edilen 162 divan içerisinde 250’den fazla ‘dost’ redifli gazele ulaşılmıştır. Rediflerin ek veya kelime olarak gazellerde nasıl ve ne sıklıkla geçtiği tablo halinde belirtilmiştir. Böylelikle üzerinde durduğumuz bildiri dost kelimesinin hangi mânaları ifade ettiği, gazellerdeki anlama katkılarını, redif bağlamında ek ve kelime olarak değerlendirmeler yapılması ve İncelmelerin sayısal verilerle desteklenmesi üzerinedir.

Anahtar Kelimeler: Gazel, Redif, Dost, Anlam Dünyası

THE CONCEPT OF "DOST-FRIEND-" IN DIVAN POETRY AND THE EVALUATION ON ITS MEANINGS ACHIEVED IN THE CONTEXT OF REDIF

Şeyma Yıldız'

Gazel is the most widely used and popular form of verse in Classical Turkish poetry. Poets frequently expressed their feelings in exuberant situations such as love, lover, wine, and spring in gazel verse. In order to provide harmony in the poem, many redifs are repeated in every related verse as affixes or words, and the poets have benefited from redif in their feelings, thoughts and similes. In the tradition of Divan literature, redifs are used as titles in poems and the subject is shaped around redif in poetry. The word 'dost-friend-', which we examine as redif, is of Persian origin and means lover, loved one, true lover, Allah, close friend, heartfelt and many other meanings. It is also used with the same meanings in Turkish. It has been the subject of many studies because of its richness of meaning and because it is often mentioned as redif in gazals. This word is an important part of literature in terms of expressing the lover and representing loyalty. In addition, the words velî and refik are also used in the sense of friend. The word Velî is the most common word in the Qur'an, and in forty-six of the eighty-seven verses it takes place, it is mentioned as the friendship of Allah with people, the friendship of people with Allah, and the friendship between good and evil. The fact that the

word we examined is used as a call to God in the form of "ey dost-o friend-" in many gazels shows that the content of gazels can have a mystical quality. The fact that many words that are related to each other in meaning are used together with the redifi shows that the art of tenasüp-appropriateness takes place in the gazels. It can be seen that the word, which is the subject of our study, is very important for literature, both because of its wide meaning and because it is frequently included in gazels. For this reason, it was necessary to study and examine the world of meaning. By making redif-context analysis in gazels, evaluations were made on the meanings of the word "dost-friend-", either alone or together with suffixes. Starting from the 13th century until the 20th century, more than 250 gazels with 'dost-friend-' redifs were reached among 162 divans obtained from approximately 500 divans. How and how often redifs are used in gazels as attachments or words are given in a table. Thus, the paper we focus on is about the meanings of the word "dost-friend-", its contribution to the meaning in gazels, evaluations as suffixes and words in the context of redif, and supporting the studies with numerical data.

Keywords: Gazel, Redif, Friend, World of Meaning

¹Yüksek Lisans Öğrencisi, Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, seymayldz5897@gmail.com.

TAZARRU'-NÂME'DE SES TEKRARINA DAYALI SANATLARININ KULLANIMINA DAİR TESPİTLER

Kübra Ökçe¹

15. yy'ın ikinci yarısı ve 16. yy'ın ilk yarısı, Anadolu Türkçesinin gelişim aşamasında bir ara dönem niteliğindedir. Bu dönemin önemli temsilcileri arasında yer alan Sinan Paşa, küçük yaşlardan itibaren bilim ve sanata merak salmış, hayatını araştırarak, öğrenerek ve öğreterek geçirmiş bir âlimdir. İade-i itibarından sonra kaleme aldığı Türkçe eserleriyle nesirdeki ustalığını sergilemiştir. Sinan Paşa'nın üç Türkçe eserlerin ilk ve en önemli olanı *Tazarrûnâme*'dir.

Sinan Paşa, Tazarru'-nâme'yi kendine has bir üslûp ile kaleme almış, anlama bağlı sanatların yanı sıra ses ve kelime tekrarına dayalı çeşitli sanatlara eserinde yer vermiştir. Ses tekrarına dayalı sanatlar; kelimelerin manasına bakılmaksızın, sadece bu kelimeleri meydana getiren seslerin dikkate alındığı sanatlardır. Bu sanatların kullanımında temel amaç ritmik ses akışını ön planda tutarak eserlerde müzikaliteye dayanan âhenkli bir yapı vücûda getirmektir. Tazarru'-nâmede bu sanatlar sıklıkla kullanılmış ve böylece eser müzikal bir şölene çevrilmiştir. Özellik seci, cinas ve iştikak sanatlarının kullanımı son derece dikkat çekicidir. Çünkü bu sanatların birbirini kullanımlarının yanı sıra “kendi sınırları içerisinde ya da Sinan Paşa'nın başvurduğu bir takım kullanımlar doğrultusunda” başka bir sanatı aktif hale getirebilirler.

Dolayısıyla cümle içinde birden fazla sanata rastlanabilir ya da aynı sözcükler birden fazla sanatı bünyesinde bulundurabilir. Yapılan bu çalışmada Mertol Tulum tarafından yayımlanan Tazarru'-nâme metni temel alınarak, seci, cinas ve iştikak sanatı tasnif edilmiş, kullanım biçimleri ve farklılıkları incelenmiştir. Bu sanatların birbirleri ile alan etkileşimleri ve bu etkileşimler doğrultusunda meydana gelen ritmik akış üzerinde durulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Sinan Paşa, Tazarru'-Nâme, Ses Sanatları, Müzikalite, Ritim.

FINDINGS REGARDING THE USE OF ARTS BASED ON VOICE IN TAZARRU

Kübra Ökçe¹

The second half of the 15th century and the first half of the 16th century is an intermediate period in the development of Anatolian Turkish. Sinan Pasha, who was among the important representatives of this period, was a scholar who was interested in science and art from an early age, and spent his life researching, learning and teaching. He exhibited his mastery in prose with the Turkish works he wrote after his reputable return. The first and most important of Sinan Pasha's three Turkish works is Tazarrûnâme.

Sinan Pasha wrote Tazarru'-nâme with a unique style and included various arts based on sound and word repetition as well as meaning-related arts in his work. Arts based on sound repetition; Regardless of the meaning of the words, only the sounds that make up these words are considered. The main purpose in the use of these arts is to bring a harmonious structure based on musicality into the body by keeping the rhythmic sound flow in the foreground.

These arts were used frequently in the Tazarru'-nâme and thus the work was turned into a musical feast. The use of feature seci, cinas and iştikak arts is extremely remarkable. Because, in addition to the one-to-one uses of these arts, they can activate another art "within their own borders or in line with some uses that Sinan Pasha applied". Therefore, more than one art can be found in a sentence or the same words can contain more than one art.

In this study, on the basis of the Tazarru'-nâme text published by Mertol Tulum, the art of seci, cinas and iştikak were classified and their usage patterns and differences were examined. The field interactions of these arts with each other and the rhythmic flow that occurs in line with these interactions are emphasized.

Keywords: Sinan Pasha, Tazarru

¹Yüksek Lisans Öğrencisi, Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, Fen Edebiyat Fakültesi , kubraokce12@gmail.com.

GELENEKSEL ÇOCUK OYUNLARININ AKTARIMINDA MÜZELERİN ROLÜ: KAPADOKYA YAŞAYAN MİRAS MÜZESİ ÖRNEĞİ

Burcu Tan'

Uygulamalı halkbilimi müzeciliği, etnografik ve arkeolojik müze anlayışının dışında unutulmaya yüz tutmuş geleneklerin, inançların, geleneksel uygulama ve ritüellerin uygulamalı halkbilimi bağlamında alanında uzman müze rehberleri tarafından icralarla aktarımı sağlanan müzelerdir. Bu müzeler Somut Olmayan Kültürel Miras Müzeleri, Uygulamalı Halkbilimi Müzeleri, Yaşayan Müzeler olarak da adlandırılmaktadır. Çalışmada Nevşehir'in Avanos ilçesinde bulunan Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi Kapadokya Yaşayan Miras Müzesi'nde gerçekleştirilen geleneksel çocuk oyunlarının yaşatılması ve aktarılmasındaki rolü üzerinde durulacaktır.

Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi Kapadokya Yaşayan Miras Müzesi'nde gerek UNESCO tarafından "İnsanlığın Somut Olmayan Temsili Listesi"ne kaydedilmiş gerekse Kapadokya bölgesine özgü gelenekler ve ritüeller çeşitli icra ve uygulamalarla aktarılmaktadır. Geleneksel çocuk oyunları da müzede yer alan "Geleneksel Çocuk Oyunları Odası" başta olmak üzere halk takvimine bağlı olarak mevsimsel olarak düzenlenen çeşitli bayram, tören ve festivallerde müzenin bahçesinde ve meydanlarda aktarılmaktadır.

Çocuklar ve yetişkinler arasında oynanan oyunlar, geçmişten günümüze kadar sosyoloji, psikoloji, eğitim bilimleri, halk bilimi gibi alanlara konu olmuştur. Birçok araştırmacı, oyun sözcüğünün tanımlanması, oynanan oyunların sınıflandırılması ve işlevleri üzerinde durmuştur. Geleneksel çocuk oyunları; geçmişte sokaklarda, meydanlarda, evlerde vb. oynanmakta olup günümüzde toplumsal ve çevresel değişim, dönüşüm ve gelişimlerden kaynaklı olarak icra alanı daralmıştır. Dijital çağ ile birlikte bilgisayar oyunlarının geliştirilmesi, güvenli oyun alanlarının oluşturulması ile yeni oyun bağlamları ortaya çıkmıştır. Ancak bu yeni bağlamlarda geleneksel çocuk oyunlarının yaşatılması ve aktarılması hususu tartışmaya açık bir husustur. Yeni oyun bağlamları ve bu alanlarda oynanan oyunlar düşünüldüğünde geleneksel oyunların çocukların sosyal, psikolojik, fiziksel ve eğitimsel gelişimindeki önemi ön plana çıkmış ve geleneksel oyunların çocukların gelişimindeki işlevleri birçok araştırmacı tarafından ortaya konmuş/konmaktadır.

Somut Olmayan Kültürel Miras Müzeleri/Uygulamalı Halkbilimi Müzeleri/Yaşayan Müzeler, geleneksel çocuk oyunlarının aktarımı ve icrası bağlamında oyunların tanıtılması ve icralarla gelecek nesillere aktarılması bağlamında önem arz etmektedir. Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi Kapadokya Yaşayan Miras Müzesi de gerek Anadolu'da gerekse Kapadokya bölgesinde oynanan geleneksel çocuk oyunlarının yaşatılması ve aktarımında önemli bir role sahiptir.

Çalışmada, müze rehberi olarak görev alınmasından dolayı katılımlı gözlem yöntemi kullanılarak NEVÜ Kapadokya Yaşayan Miras Müzesi'nde oynanan geleneksel çocuk oyunları, oyunların aktarımı ve icrasında müze rehberlerinin etkisi ve bu oyunların aktarımına yönelik yapılan uygulamalar ele alınmış ve NEVÜ Kapadokya Yaşayan Miras Müzesi'nin söz konusu oyunların bölgede yaşatılması ve aktarılmasındaki rolü tartışılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Uygulamalı Halkbilimi Müzeciliği, Kapadokya Bölgesi, NEVÜ Kapadokya Yaşayan Miras Müzesi, Geleneksel Çocuk Oyunları, Aktarım

THE ROLE OF MUSEUMS IN THE TRANSFER OF TRADITIONAL CHILDREN

Burcu Tan¹

Applied folklore museology is museums where traditions, beliefs, traditional practices and rituals that have faded into oblivion, apart from the understanding of ethnographic and archaeological museums, are transferred through performances by museum guides who are experts in their fields in the context of applied folklore. These museums are also called Intangible Cultural Heritage Museums, Applied Folklore Museums, Living Museums. In this study, the role of traditional children's games performed in Nevşehir Hacı Bektaş Veli University Cappadocia Living Heritage Museum in Avanos district of Nevşehir will be emphasized.

In the Nevşehir Hacı Bektaş Veli University Cappadocia Living Heritage Museum, the traditions and rituals specific to the Cappadocia region are conveyed through various performances and practices, as well as recorded on the "Intangible Representative List of Humanity" by UNESCO. Traditional children's games are also performed in the garden of the museum and in the squares in various holidays, ceremonies and festivals organized seasonally depending on the folk calendar, especially in the "Traditional Children's Games Room" in the museum.

Games played between children and adults have been the subject of fields such as sociology, psychology, educational sciences, folklore from past to present. Many researchers have focused on the definition of the word game, the classification of the games played and their functions. traditional children's games; in the past in streets, squares, houses, etc. Today, the field of performance has narrowed due to social and environmental changes, transformations and developments. With the development of computer games and the creation of safe playgrounds with the digital age, new game contexts have emerged. However, the issue of keeping traditional children's games alive and transferring them in these new contexts is a controversial issue. Considering the new game contexts and the games played in these areas, the importance of traditional games in the social, psychological, physical and educational development of children has come to the fore, and the functions of traditional games in the development of children have been/has been revealed by many researchers.

Intangible Cultural Heritage Museums/Applied Folklore Museums/Living Museums are important in the context of the transfer and performance of traditional children's plays, in the context of introducing the plays and transferring them to future generations through performances. Nevşehir Hacı Bektaş Veli University Cappadocia Living Heritage Museum also has an important role in keeping the traditional children's games played in both Anatolia and Cappadocia region alive and transferring.

In the study, the traditional children's games played in NEVÜ Cappadocia Living Heritage Museum, the effect of museum guides in the transfer and performance of the plays, and the practices made for the transfer of these plays were discussed by using the participatory observation method due to their role as a museum guide. The role of the games in the survival and transmission of the games in the region is discussed.

Keywords: Applied Folklore Museum, Cappadocia Region, NEVÜ Cappadocia Living Heritage Museum, Traditional Children

¹Lisans Öğrencisi, Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, Fen Edebiyat Fakültesi, burcutann0669@gmail.com.

MASAL ANALARINDAN/EBELERİNDEN MÜZE REHBERLERİNE MASAL ANLATICILIĞI: MASAL ANLATICILIĞINDA MÜZELERİN ROLÜ VE KAPADOKYA YAŞAYAN MİRAS MÜZESİ ÖRNEĞİ

Elvan Ağca¹

Toplumun hizmetinde olan insanlığın gelişimi için çalışan içerisinde gelenekseli konu alan ve kültürün korunması, sürekliliğinin sağlanması ve kültürel unsurların gelecek kuşaklara aktarılmasında Yaşayan Müzeler önemli bir yer tutmaktadır. Bu müzeler; Somut Olmayan Kültürel Miras Müzeleri, Uygulamalı Halkbilimi Müzeleri olarak da adlandırılmaktadır. Uygulamalı halk bilimi müzeciliği mevcut müze anlayışının dışında unutulmaya yüz tutmuş geleneklerin, inançların, geleneksel pratiklerin uygulamalı halkbilimi bağlamında müze rehberleri tarafından icralarla aktarımı sağlanan müzelerdir. Çalışmada Nevşehir'in Avanos ilçesinde bulunan Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi Kapadokya Yaşayan Miras Müzesi'nin Anadolu masallarının yaşatılması ve aktarılmasındaki rolü üzerinde durulacaktır.

Uygulamaları halk bilimi müzeleri, etnografik ürünlerin yanı sıra bu ürünlerin hikâyelerinden ve gelenekteki yerinden yola çıkarak icra ve uygulamalarını gerçekleştiren, geleneksel bilginin aktarımını sağlayan müzecilik faaliyetlerini kapsamaktadır. Sözden yazıya, yazıdan dijitale geçiş ile birlikte form değiştiren ve unutulmaya yüz tutan Anadolu masalları da uygulamalı halk bilimi müzelerinde gerçekleştirilen uygulamalar arasında yer almaktadır.

2019 yılında Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi'ne bağlı olarak kurulan Kapadokya Yaşayan Miras Müzesi de geleneksel Anadolu masallarının icrası ve aktarımı hususunda önem arz etmektedir. Genelde Anadolu masallarının özelde ise Kapadokya masallarının aktarımında bağlam olarak müzenin, aktarıcı olarak ise müze rehberlerinin payı büyüktür. Geleneksel bağlamda sözlü bellekten aktarılan ve kuşaklar arası etkileşim sağlayan en önemli unsurlardan bir tanesini Anadolu masalları oluşturmaktadır. Masallarımız her yaş gurubunu kendi içerisine alan ve topluma bilgi sunan geçmiş ve gelecek arasında köprü vazifesi gören en önemli unsurdur. Ancak günümüzde yazılı kültür ve dijitalleşmenin etkisiyle masal anlatıcılığı zayıflamış olmakla birlikte Anadolu masallarının da aktarımında da sıkıntılar söz konusudur. Bu nedenle masal anlatıcılığı ve geleneksel masalların gelecek nesillere aktarılması hususunda çalışmalar başlatılmış ve Anadolu masallarının derlenmesine yönelik projeler sunulmuştur. Yine küresel salgın nedeni ile müzecilik faaliyetlerinin durdurulması ve bu durumun insanların dijital ortamda daha fazla zaman harcamalarına neden olmakla beraber dijital çağın masallarımız üzerinde geniş kitlelere yayılmasında önemli bir etki de sağlamıştır.

Çalışmada, NEVÜ Kapadokya Yaşayan Miras Müzesi'ndeki masal anlatıcılığı, Anadolu ve Kapadokya masallarının aktarımında müze rehberlerinin, NEVÜ Kapadokya Yaşayan Miras Müzesi'nin ve müzede masal anlatıcılığı, masalların yaşatılması ve aktarılması ile ilgili gerçekleştirilen uygulamaların rolü ortaya konacaktır.

Anahtar Kelimeler: Uygulamalı Halk Bilimi; Geleneksel Anadolu Masalları; NEVÜ Kapadokya Yaşayan Miras Müzesi.

STORYTELLING FROM TALE MAINS/MISSES TO MUSEUM GUIDES: THE ROLE OF MUSEUMS IN STORYTELLING AND THE EXAMPLE OF THE LIVING HERITAGE MUSEUM IN CAPPADOCIA

Elvan Ağca¹

For the development of humanity in the service of society, Living Museums have an important place in the preservation of culture, ensuring its continuity and transferring cultural elements to future generations. These museums; Intangible Cultural Heritage Museums are also called Applied Folklore Museums. Applied folklore museology is museums that are transferred by museum guides in the context of applied folklore of the traditions, beliefs and traditional practices that have sunk into oblivion, apart from the current museum understanding. The study will focus on the role of Nevşehir Hacı Bektaş Veli University Cappadocia Living Heritage Museum in the keeping and transmission of Anatolian tales in Avanos district of Nevşehir.

Its applications include folklore museums, ethnographic products, as well as museology activities that carry out their performance and practices based on the stories of these products and their place in tradition, and provide the transfer of traditional knowledge. Anatolian tales, which change form and fade into oblivion with the transition from word to writing, from writing to digital, are also among the practices carried out in applied folklore museums.

The Cappadocia Living Heritage Museum, which was established in 2019 as an affiliate of Nevşehir Hacı Bektaş Veli University, is also important in the performance and transmission of traditional Anatolian tales. In the transmission of Anatolian tales in general and Cappadocia tales in particular, the museum has a great share as the context and the museum guides as the transmitter. Anatolian tales constitute one of the most important elements that are transferred from oral memory in the traditional context and provide intergenerational interaction. Our tales are the most important element that acts as a bridge between the past and the future, which includes all age groups and provides information to the society. However, today, with the effect of written culture and digitalization, storytelling has weakened, and there are also problems in the transmission of Anatolian tales. For this reason, studies have been started on storytelling and transferring traditional tales to future generations, and projects for compiling Anatolian tales have been presented. Again, due to the global epidemic, the cessation of museum activities and this situation caused people to spend more time in the digital environment, but also had a significant effect on the spread of the digital age on our tales to large masses.

In the study, the role of museum guides in the storytelling of NEVÜ Cappadocia Living Heritage Museum, the transfer of Anatolian and Cappadocia tales, the NEVÜ Cappadocia Living Heritage Museum and the practices carried out in the museum about storytelling, keeping the tales alive and transferring will be revealed.

Keywords: Applied Folklore; Traditional Anatolian Tales; NEVÜ Cappadocia Living Heritage Museum.

¹Lisans Öğrencisi, Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, Fen Edebiyat Fakültesi, elvan9@gmail.com.

SEYYİD MEHMED LUTFİ VE TERCÜME-İ NASİHATÜ'L MÜLÜK

Adile Savcı'

Kaynağını İslam dininden alan nasihatname türü metinler, Arap, Fars ve Türk edebiyatında oldukça ilgi görmüştür. Türklerin İslam'ı kabulünden sonra bu türde telif ve tercüme birçok eser kaleme alınmıştır. Nasihatnameler insanı iyiye, güzele ve doğruya teşvik eden, bireylerin kötülüklerden kaçınmalarını öğütleyen eserlerdir. Şairler bu tür eserlerde, kişiye Kur'an ahlâkını öğütlerken aynı zamanda toplumun örf ve âdetlerine uygun nasihatlerde bulunmaktadır. Nasihatnameler bu bakımdan dinî-ahlâkî ve didaktik özellik taşımaktadır. Daha çok toplumların kırım dönemlerinde yazımına rağbet edilen bu tür metinlerde toplumu iyileştirme amacı güdülmektedir. Aynı zamanda sultanlar ve devlet adamları için yazılan ahlâkî eserler de mevcuttur.

İmam-ı Gazzâlî'nin Nasihatü'l-Mülûk isimli eseri, nasihatname türünün yanı sıra siyasetname türüne de örnek olabilecek bir eserdir. Gazzâlî, Büyük Selçuklu hükümdarı Muhammed Tapar'a ithaf ettiği eserinde, ideal bir devlet adamında olması gereken hasletlere değinir. Farsça olarak telif edilen eser oldukça rağbet görmüş, başta Türkçe olmak üzere birçok dile tercüme edilmiştir.

Eserin Türkçe tercümelerinden biri de XIX. asırda yaşamış olan Seyyid Mehmed Lutfi tarafından yapılmıştır. Hayatı hakkında fazla bir bilgi bulunmayan yazar, eseri XIX. asrın etkili sadrazamlarından Hüsrev Paşa'nın isteğiyle tercüme etmiştir. Bu bildiriye Seyyid Mehmed Lutfi hakkında bilgi verilecek ve Tercüme-i Nasihatü'l-Mülûk isimli eser metinden alıntılar yapılarak tanıtılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Gazzâlî, Nasihatü

SEYYİD MEHMED LUTFİ AND TERCÜME-İ NASİHATÜ'L MÜLÜK

Adile Savcı'

Advice type texts, which take their source from the religion of Islam, have attracted a lot of attention in Arabic, Persian and Turkish literature. After the Turks accepted Islam, many works of this type were written. Advices are works that encourage people to do good, beautiful and truth, and advise individuals to avoid evil. In such works, poets not only advise the morals of the Qur'an, but also give advice in accordance with the customs and traditions of the society. Advices have religious-moral and didactic features in this respect. It is aimed to improve the society in such texts, which are preferred to be written during the breaking periods of societies. There are also moral works written for sultans and statesmen. Imam-ı Gazzâlî's work named Nasihatü'l-Mülûk is a work that can be an example of the type of politics as well as the type of advice. In his work dedicated to the Great Seljuk ruler Muhammed Tapar, Ghazali mentions the qualities that an ideal statesman should have. The work, which was copyrighted in Persian, was very popular and was translated into many languages, especially Turkish. One of the Turkish translations of the work is XIX. It was built by Seyyid Mehmed Lutfi, who lived in the 16th century. The author, who does not have much information about his life, his work XIX. It was translated at the request of Hüsrev Pasha, one of the influential grand viziers of the century. In this paper, information about Seyyid Mehmed Lutfi will be given and the work named Tercüme-i Nasihatü'l-Mülûk will be introduced by making quotations from the text.

Keywords: Gazzali, Nasihatü\

¹Yüksek Lisans Öğrencisi, Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, adilesavci47@gmail.com.

MERSİYELERDE ÜSLUP FARKLILIĞI

Şerife Karaimamoğlu

İnsanların ölümün kendilerine bıraktığı acıyı hafifletmek, ölen kişiyi övmek ve ona dua etmek amacıyla ortaya koydukları ürünlere edebiyatımızda mersiye denir. Mersiye için İslamiyet öncesi Türk edebiyatında “sagu” İslamiyet sonrası Türk edebiyatında yani halk edebiyatında “ağıt” ifadeleri kullanılmıştır. Divan edebiyatında mersiyeler belli kurallar içerisinde gelişmiştir. Bir mersiyenin yazılabilmesi için evvela ölüm olayının gerçekleşmesi gerekir. Daha sonra ölüme amansız gelişinden ve acımasızlığından yakınılır. Dünya ve feleğe sitem edilir. Şair bundan sonra ölen kişiyi övmeye başlar. Divan edebiyatı unsurlarını kullanarak ölen kimseden hayırla bahseden şair, Allah’ın onu cennetle mükafatlandırılması ve kalanlara sabır vermesi için dua bölümüne geçer. Bu çalışmada amaç, mersiyelerin üslup yönünden eğer varsa farklılıklarını göstermeye çalışmaktır. Edebiyatımızda mersiyeler çoğunlukla devlet büyüklerine yazılmıştır. Bu mersiyelerde samimiyet çok fazla görülmez. Yakın kimselere yazılan mersiyelerde daha fazla samimiyet bulunması beklenir. Çünkü şair bireysel acısını ifade ederken ölen kimseye hitap şekli olsun, ölen kimseyi övme şekli olsun kurallara ve kalıp ifadelerle bağlı kalmak zorunda değildir. Bir kimsenin yabancı birine karşı kullandığı üslup ile yakın aile fertlerine karşı kullandığı üslup arasında nasıl normal bir farklılık varsa mersiyelerde de durum bu şekilde olabilir. Bu çalışma devlet büyüklerine ve yakın aile fertlerine yazılan mersiyelerin karşılaştırılması üzerine hazırlanmıştır. Çalışmada ilk önce mersiye hakkında genel bilgi verilmiştir. Daha sonra aynı şairin devlet kademesinde mevki sahibi birine ve yakın aile fertlerinden birine yazdığı mersiyeler üslup açısından incelenmiştir. Devamında farklı şairlerden farklı aile fertlerine yazılan mersiyelerden örnekler verilmiştir. Her bir mersiye örneğinin ardında incelemesi yer almaktadır. Edebiyatımızın genel yapısı göz önüne alındığı zaman mersiyelerde üslup açısından çok bariz farklılıklar bulmak çok zordur fakat bu çalışmada varsa istisnai durumların peşine düşülmüştür. Eğer göze çarpan bir farklılık yoksa üslup genel çerçevede ele alınarak incelenmiştir. Karşılaştırmalar Zâtî’nin padişaha ve arkadaşına yazdığı mersiye örnekleri ile başlamıştır. Devamında Leylâ’nın babasına, Senîhâ’nın annesine, Avnî’nin eşini ve oğlunu kaybetmesi üzerine yazdığı mersiyeler gibi bazı mersiye örneklerine yer verilmiştir. Çalışma sonunda devletin ileri gelenlerine yazılan mersiyeler ile yakın aile fertlerine yazılan mersiyeler arasında genel olarak hiçbir farklılık görülmemiştir. Bireysel acıların ifadesinde de divan edebiyatı unsurlarına bağlı kalınmıştır. Samimiyet noktasında hissedilebilir fakat somut olarak gösterilemeyecek bir duygu akışının özellikle evlat kayıplarında varlığından söz edilebilir.

Anahtar Kelimeler: Ölüm; Mersiye; Aile fertleri; Üslup

STYLISTIC DIFFERENCES IN MERSİ

Şerife Karaimamoğlu

The products that the survivors put forward in order to alleviate the pain left by death for them, praise the deceased and pray to him are called mersiye in our literature. For mersiye, the expressions “sagu” were used in pre-Islamic Turkish literature, “sagu” in post-Islamic Turkish literature, that is, “lament” in folk literature. In Divan literature, mersiye has developed within certain rules. In order for a messiah to be written, the event of death must occur first. Later, he complains about his inexorable arrival and cruelty to death. The world and the devil will be reproached. After that, the poet begins to praise the deceased. The poet, who speaks favorably of the deceased using the elements of Divan literature, switches to the prayer section so that Allah will reward him with heaven and give patience to those who remain. The aim of this study is to try to show the differences, if any, in the stylistic aspect of the mersiyas. In our literature, awards are mostly written to state elders. Sincerity is not seen much in these mersiyas. It is expected that there will be more sincerity in the messages written to close people. Because the poet does not have to adhere to the rules and stereotypes,

whether it is the way he praises the deceased person. If there is a normal difference between the style that a person uses against a stranger and the style that he uses against close family members, this can also be the case with mersi Dec. This study has been prepared on the comparison of the benefits written to state elders and close family members. In the study, general information about mersiye was given first. Then, the poems written by the same poet to someone who holds a position at the state level and to one of his close family members were examined in terms of style. In the sequel, examples of poems written by different poets and family members are given. A review of each mersiye sample is located behind it. Considering the general structure of our literature, it is very difficult to find very obvious differences in style in mersi, but in this study, exceptional situations, if any, have been pursued. If there are no noticeable differences, the style has been studied by considering it in a general framework. Comparisons began with examples of mersiya written by Zātī to the sultan and his friend. In the sequel, some examples of mersiya are given, such as the mersiye written by Leylā to her father, Senīhā to her mother, and Avnī to his wife and son. At the end of the study, there was no difference between the awards Dec to the dignitaries of the state and the awards written to close family members in general. Elements of Court literature were also adhered to in the expression of individual sufferings. It can be mentioned that there is a flow of emotions that can be felt at the point of intimacy, but cannot be shown concretely, especially, in the case of children's losses.

Keywords: Death; Mersiye; Family members; Style

¹Yüksek Lisans Öğrencisi, Aksaray Üniversitesi, Fen Edebiyat Fakültesi, serifenur2468@gmail.com.

GELENEKSEL MESLEK OLARAK KAPADOKYA BÖLGESİNDE TANDIR YAPIMI

Büşra Sekmenoğlu

Kapadokya, etnografik yapısı sayesinde birçok toprağı içinde bulunduran ve toprağın Kızılırmak havzasında olan ana bir bölgedir ki aynı zamanda onun bölgesi çanak, çömlek ve tandırcılık gibi mesleklerin popüler olduğu bir yerdir. Kapadokya bölgesinde yaşamını devam ettiren ve aynı zamanda evlerin fırını olan tandır geçmişten günümüze kadar vazgeçilmez bir unsur olarak gelmiştir. Tarihin derin sularından günümüze kadar gelmiş olan tandır, ısıtma ve pişirme özelliğı taşımaktadır. Tandır yapımı için kullanılan maddenin, bölgede bulunan dağların eteğinden alınan kıvıll toprakla yapımı gerçekleştirilmektedir. Tandır yapımı, geleneğın yaşatılması kadar zordur. Ustalar, bunca zahmete göğüs gererek kendi aralarında dualarla başlar ve duayla tandır yapımını aylarca, günlerce sürse de yorulmadan yaparlar. Kırsal alanda farklı tip ve konumlarda kullanılmaya devam eden tandırcılık geleneğının günümüzde değeri çok fazla bilinmese de pandemi döneminde bu durum değışikliğe uğrayarak gerek insanların kendine uğraş bulması gerekse bu zor dönemde köylerine gidenlerin tekrar gelenekle buluşup kendi ekmeğini kendisi yapması açısından insanlar tarafından tandır siparişlerinde yükselme görülmüştür. İnsanlar geleneğe yaklaşım göstererek, unutulmamasına katkı sağlamışlardır. Bu bağlamda insanlarda geçmişin özlemi gelenekselle buluşup karşımıza çıkmaktadır.

Tandır, yere kazılan çukurun içine yerleştirilen daire şeklinde fırındır, bazı bölgelerde yüksek bir yere de konulabilir. Gelenek kadın ustalar tarafından devam ettirilmektedir. Geleneğı devam ettirme de önemli etkisi bulunan kadın ustalarımızın sayısı oldukça az olsa da tandır kültürünü geleneğe uygun şekilde devam ettirdikleri görülmektedir. Geçmiş ve gelecek arasında köprü vazifesi gören tandır geleneğımız bu durum göz önüne alındığında sadece kadın ustalarımız tarafından yaşatılıp sergilendiğı görülmektedir. Geleneğı yaşatan kadınlarımız tarafından tandır ustalığı, el verme yöntemiyle istekli olan kişilere verilmektedir. Günümüz gereğı işlevselliğini yitirmeye başlamış olan gelenek, aslında kadınıımızın ne kadar güçlü ve dirayetli olduğunu tandırın sıcağı karşısında ki savaşını unutmamalıdır. Bu bağlamda gelenek ve kültür geçmişimizin bizim için öne sürdüğü hazineleri yaşatılması bizim elimizdedir.

Bu araştırmada Kapadokya bölgesi tandırcılık geleneğının günümüz bağlamında yaşatılıp gelecek kuşaklar için bir öneri niteliğinin taşınması ile ilgili genel bilgi verilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Geleneksel Fırın, Kapadokya, Toprak, Kadın Usta

AS A TRADITIONAL PROFESSION: MAKING TANDOORI IN CAPPADOCIA REGION

Büşra Sekmenoğlu

Thanks to its ethnographic structure, Cappadocia is a main region that contains many soils and the land is in the Kızılırmak basin, which is also a place where professions such as pottery, pottery and tandoori are popular. The tandoori, which continues its life in Cappadocia region and is also the oven of the houses, has come as an indispensable element from the past to the present. The tandoori, which has survived from the deep waters of history, has heating and cooking features. The material used for making tandoori is made with red soil taken from the foot of the mountains in the region. Making tandoori is as difficult as keeping the tradition alive. Masters, enduring all this trouble, start with prayers among themselves and do the tandoori production with prayer without getting tired even if it takes months or days. Although the value of tandoori making tradition, which continues to be used in different types and locations in rural areas, is not known much today, this situation has changed during the pandemic period, and people have seen an increase in tandoori orders in terms of both finding a job for themselves and those who go to their villages in this difficult

period, meeting with tradition and making their own bread. People have contributed to the oblivion by approaching the tradition. In this context, people's longing for the past meets with the traditional.

The tandoori is a circular oven placed in a pit dug in the ground, and in some regions it can be placed on a high place. The tradition has been continued by female masters. Although the number of our female masters, who have a significant impact on the continuation of the tradition, is quite low, it is seen that they continue the tandoori culture in accordance with the tradition. Considering this situation, it is seen that our tandoori tradition, which serves as a bridge between the past and the future, is kept alive and exhibited only by our female masters. Tandoori mastery is given to those who are willing by the method of giving hands by our women who keep the tradition alive. The tradition, which has begun to lose its functionality due to today's need, should not forget how strong and resilient our women are, and their war against the heat of the tandoor. In this context, it is in our hands to keep alive the treasures that our tradition and cultural past put forward for us.

In this research, general information is given about keeping the tandoori tradition of Cappadocia region alive in today's context and having the quality of a suggestion for future generations.

Keywords: Traditional Bakery, Cappadocia, Soil, Female Master

¹Lisans Öğrencisi, Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, Fen Edebiyat Fakültesi, Busisalvator@gmail.com.

TÜRKÇE EĞİTİMİ

OKUDUĞUNU ANLAMA STRATEJİLERİ ALANINDA YAPILAN LİSANSÜSTÜ TEZLERİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Emre Alptekin'

Okuma becerisi bireylerin yaşam boyu kullanacakları becerilerin başında gelmektedir. Akyol (2009); okumayı “ön bilgilerin kullanıldığı, yazar ve okuyucu arasındaki etkili iletişime dayalı, uygun bir yöntem ve amaç doğrultusunda düzenli bir ortamda gerçekleştirilen anlam kurma süreci” olarak tanımlamaktadır. Güneş'e (2014) göre ise *okuma, görme, anlama ve zihinde yapılandırma* olmak üzere üç temel aşamadan oluşmaktadır. Bu açıdan bakıldığında amaç olarak öğrenmeyi merkeze alan okuma etkinliğinde önemli olan anlamlandırma olmalıdır. Okuma eyleminde temel amaç okuduğunu anlamayı sağlamaktır. Okuma faaliyetinin iyi bir şekilde tamamlanması ancak verilmek istenen mesajın doğru şekilde okuyucuyla buluşmasıyla gerçekleşmektedir. Okuma doğuştan gelen bir beceri olmadığı için öğrenciler, etkin olarak uzun ve yoğun çabalarla bu beceriyi geliştirebilmektedir (Güneş, 2017). Bu araştırmanın amacı okuduğunu anlama stratejileri alanında yapılan lisansüstü tezlerin değerlendirilmesidir. Bu doğrultuda YÖK Ulusal Tez Merkezi (<https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/>) aracılığıyla ilgili veriler taranmıştır. Elde edilen veriler tezlerin türü ve tezlerde kullanılan yöntemler açısından sorgulanmıştır. Bu vasıta ile araştırmalarda okuduğunu anlama stratejilerinin hangi boyutlarıyla, nasıl ele alındığının belirlenmesi hedeflenmiştir. Bu çalışmada doküman analizi yöntemi kullanılmıştır. Veriler, içerik analizi yöntemiyle analiz edilmiştir. Lisansüstü tezlerin taranması sırasında yıl aralığı 1997-2022 olarak belirlenmiştir. Tezlerin taranması sırasında okuma, okuma stratejileri, anlama stratejileri gibi anahtar kelimeler kullanılmıştır. Tespit edilen tezler tür ve yöntem bölümleri açısından temalandırılmıştır. Araştırma sonuçlarına göre Türkçe eğitimi alanında toplamda 12 okuduğunu anlamaya yönelik lisansüstü tez olduğu görülmüştür. Bu tezlerin 10'u yüksek lisans, 2'si doktora tezidir. Tezlerin en çok ait olduğu bilim alanının Eğitim Bilimleri olduğu tespit edilmiştir. Çalışma sürecinde incelenen tezlerde en çok kullanılan araştırma yönteminin nicel araştırma olduğu görülmüştür. Bu çalışmalarda en çok kullanılan araştırma modelinin ise tarama modeli olduğu tespit edilmişti. Araştırma sürecinde değerlendirilen yüksek lisans ve doktora tezlerinde en çok incelenen örneklem/çalışma grubunun lisans öğrencileri olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Son olarak bu araştırmalarda en çok kullanılan veri analizi metodunun Anova testi olduğu tespit edilmiştir. Okuma becerisinin gelişmesinde erken yaş döneminin önemli olduğu düşünüldüğünde araştırmaların çalışma gruplarının bu yaş aralığına yönelmesinin olumlu etkilerinin olacağı düşünülmektedir. Araştırma yöntemlerinin çeşitlendirilmesinin ise incelenen konuların farklı boyutlarıyla ele alınmasına katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Okuma Eğitimi, Okuma Stratejileri, Okuma Teknikleri

EVALUATION OF GRADUATE THESIS IN THE FIELD OF READING UNDERSTANDING STRATEGIES

Emre Alptekin'

Reading skill is one of the skills that individuals will use throughout their lives. Akyol (2009); Defines reading as “the process of constructing meaning, based on effective communication between the author and the reader, in which prior knowledge is used, and carried out in an orderly setting in line with an appropriate method and purpose”. According to Güneş (2014), reading consists of three basic stages: seeing, understanding and structuring in the mind. From this point of view, the important thing in the reading activity, which focuses on learning as a goal, should be meaning. The main purpose of reading is to provide reading comprehension. A good completion of the reading activity can only be achieved when the message to be conveyed is met with the reader correctly. Since reading is not an innate skill, students can develop this skill effectively with long and intense efforts (Güneş, 2017). The aim of this research is to evaluate the postgraduate theses in the field of reading comprehension strategies. In this direction, the relevant data were

scanned through the YÖK National Thesis Center (<https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/>). The data obtained were questioned in terms of the type of theses and the methods used in the theses. In the research, it was aimed to determine the dimensions and how the reading comprehension strategies are handled. In this study, document analysis method was used. The data were analyzed by content analysis method. The year range in the screening of postgraduate theses was determined as 2000-2022. Key words such as reading, reading strategies, comprehension strategies were used during the scanning of theses. The identified theses were themed in terms of genre and method sections. According to the results of the research, it has been seen that there are 12 postgraduate theses in the field of Turkish education aimed at reading comprehension. 10 of these theses are master's and 2 of them are doctoral theses. It has been determined that the field of science to which the theses belong most is Educational Sciences. It was seen that the most used research method in the theses examined during the study process was quantitative research. It was determined that the most used research model in these studies was the scanning model. It was concluded that the most studied sample/study group in the master's and doctoral theses evaluated during the research process were undergraduate students. Finally, it has been determined that the most used data analysis method in these studies is the Anova test. Considering that the early age period is important in the development of reading skills, it is thought that the study groups' orientation to this age range will have positive effects. It is thought that the diversification of research methods will contribute to the different dimensions of the examined issues.

Keywords: Reading Education, Reading Strategies, Reading Techniques

¹Yüksek Lisans Öğrencisi, Aksaray Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, tekin6894@gmail.com.

YABANCI DİL OLARAK TÜRKÇE ÖĞRETİMİNDE KULLANILAN "SALİH HİKÂYE SERİSİ" SETİNDE YER ALAN KÖK DEĞERLERİN İNCELENMESİ

Kübra Öncü Yiğit

Değerler, insanın tüm yaşamı boyunca davranışlarını yönlendiren, yaşamının şekillenmesinde etkili olan ve kuşaktan kuşağa aktarılan unsurlardır. Temeli ailede atılan değerler eğitimi, okul çağında resmi çerçevede planlı ve sistemli bir şekilde sürdürülmektedir. Bu amaçla okullarda uygulanan öğretim programlarında kök değerlerin bulunduğu kazanımlara yer verilmiştir. Değerler eğitimi aynı zamanda yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde kültür aktarımı noktasında önemlidir. Bu bağlamda yabancı dil öğrenimine yönelik Türkçe derslerinde dilin öğrenilmesini kolaylaştıracak ders kitapları ve hikâyeler kullanılmaktadır. Kullanılan ders kitapları ve hikâyeler aracılığıyla hem yabancılara Türkçenin öğretimi hem de toplumsal ve evrensel olan değerler üzerinden kültür aktarımı sağlanmaktadır. Bu çalışmanın amacı, Suriyeli Çocukların Türk Eğitim Sistemine Entegrasyonunun Desteklenmesi Projesi (PIKTES) kapsamında hazırlanan, "Salih Hikâye Serisi" setinde bulunan hikâyelerde yer alan kök değerlerin incelenmesidir. Araştırmada hikâyelerde yer alan kök değerlerin sayısal dağılımları tespit edilmiştir. İncelenen setteki hikâyeler nitel araştırma yaklaşımlarından doküman incelemesi yoluyla analiz edilmiştir. Çalışmanın dokümanlarını, A1 ve A2 düzeyinde hazırlanan on hikâye kitabı oluşturmaktadır. Birinci hikâyede iki defa sevgi, birer defa saygı ve sorumluluk değerleri, ikinci hikâyede beşer defa sorumluluk ve sevgi, bir defa da yardımseverlik değerleri, üçüncü hikâyede sekiz defa sevgi, üç defa da yardımseverlik değerleri, dördüncü hikâyede beş defa sevgi, iki defa yardımseverlik, birer defa da dostluk ve saygı değerleri, beşinci hikâyede üç defa yardımseverlik, ikişer defa sorumluluk ve dostluk, birer defa da sevgi ve saygı değerleri, altıncı hikâyede üçer defa sevgi ve dostluk, birer defa da dürüstlük, öz denetim ve sabır değerleri, yedinci hikâyede dört defa sevgi, birer defa da adalet ve yardımseverlik kök değerleri, sekizinci hikâyede altı defa sorumluluk, beş defa yardımseverlik, üç defa sevgi, iki defa öz denetim ve birer defa da dostluk, dürüstlük ve sabır değerleri, dokuzuncu hikâyede beş defa yardımseverlik, dört defa sorumluluk, üç defa öz denetim, iki defa vatanseverlik ve bir defa da adalet kök değerleri ve son olarak onuncu hikâyede ise sekiz defa vatanseverlik, üç defa sevgi ve bir defa da öz denetim kök değerlerine yer verildiği tespit edilmiştir. İncelenen hikâye serisinde milli gelenek ve göreneklerimizi yansıtan kök değerlere rastlanmış ve bu değerlerin yabancı dil olarak Türkçenin öğretimine ve kültür aktarımına önemli ölçüde fayda sağladığı tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi, Kök Değerler, Salih Hikâye Serisi

EXAMINATION OF THE ROOT VALUES IN THE "SALİH STORY SERIES" SET USED IN TEACHING TURKISH AS A FOREIGN LANGUAGE

Kübra Öncü Yiğit

Values education, the foundation of which is laid in the family, is carried out in a planned and systematic manner in the official framework at school age. Values are the elements that direct the behavior of a person throughout her life, are effective in shaping her life and are transferred from generation to generation. Values education, the foundation of which is laid in the family, is carried out in a planned and systematic manner in the official framework at school age. For this purpose, acquisitions with root values are included in the curriculum applied in schools. Values education is also important in terms of cultural transfer in teaching Turkish as a foreign language. In this context, textbooks and stories are used to facilitate language learning in Turkish lessons for foreign language learning. Through the textbooks and stories used, both the teaching

of Turkish to foreigners and the transfer of culture through social and universal values are provided. The aim of this study is to examine the root values in the stories in the "Salih Story Series" set, prepared within the scope of the Project for Supporting the Integration of Syrian Children into the Turkish Education System (PIKTES). In the research, the numerical distributions of the root values in the stories were determined. The stories in the examined set were analyzed through document analysis, one of the qualitative research approaches. The documents in the study consist of ten story books prepared at A1 and A2 levels. In the first story, the values of love twice, respect and responsibility once, In the second story, the values of responsibility and love five times and benevolence once, the values of love eight times and benevolence three times in the third story, the values of love five times, benevolence twice, friendship and respect are given once, in the fifth story, three times benevolence, twice responsibility and friendship, and once love and respect values. In the sixth story, the values of love and friendship three times, honesty, self-control and patience once, In the seventh story, the root values of love four times, justice and benevolence once, In the eighth story, the values of responsibility six times, benevolence five times, love three times, self-control twice, and friendship, honesty and patience once, In the ninth story, the root values of benevolence five times, responsibility four times, self-control three times, patriotism twice, and justice once, Finally, in the tenth story, it was determined that patriotism eight times, love three times and self-control root values once. In the story series examined, root values reflecting our national traditions and customs were found and it was determined that these values significantly benefited the teaching of Turkish as a foreign language and cultural transfer.

Keywords: Teaching Turkish as a foreign language, Root values, Salih story series.

¹Yüksek Lisans Öğrencisi, Aksaray Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, koncu0212@gmail.com.

TÜRKÇEDE İLK ÇEVİRİ ROMANLAR

Sinem Satılmış!

Araştırmada roman tanımı üzerinden yola çıkılarak Türk edebiyatındaki romana geçiş adımları incelenerek bu adımlarda etkili olan çeviri romanlar derlenmiş ve bu çeviri romanlar hakkında bilgiler sunulmuştur. Bu çalışma Türk edebiyatındaki ilk çeviri romanların ele alınmasını ve incelenmesini amaçlamıştır. Araştırma betimsel araştırma yöntemlerinden doküman incelemesi metoduyla gerçekleştirilmiştir. Türk edebiyatının kendine yeni bir yön aradığı Tanzimat yıllarında tercümenin önemli bir yeri olduğu göze çarpmakla birlikte bu dönemde Türkçeye nakledilen ilk Avrupalı hikâyenin Yusuf Kâmil Paşa'nın *Telemaque* tercümesi olduğu bilinmektedir. Tercüme-i Telemak'ın yayınlandığı yıl (1862) Ceride-i Havadis gazetesinde Hikâye-i Mağdurin adı altında bir roman tefrika edildiği bilinmektedir. Bu Victor Hugo'nun Les Misérables isimli meşhur romanının kısaltılarak tercüme edilmiş şekli olup, imzasız olarak çıkan ve Münif Paşa tarafından yapılmış bu tercüme tefrika Tercüme-i Telemak'a göre eski inşadan epey uzaklaştığı gibi daha kolay, anlaşılır ve sade bir dille de kaleme alındığı görülmüştür. Arapça çevirisinden Türkçeye Mart 1864'te Vakanüvis Ahmet Lütfi tarafından çevrilen ve önsözünde "okunmasından lezzet alınır garip hikayelerden olup Türkçeden başka bütün dillere çevrilerle bütün dünyaya dağılmış olan Robenson hikayesinin dilimizde bulunmamasının bir eksiklik olduğunu ve bunu tamamlamak için Arapça çevrilmiş olan nüshasından" aktarıldığı da bilinmektedir. Uzun zaman aralıklarıyla gelişen tercüme edebiyatında sıralanan eserlerden sonra bilinen eser, Memduh Paşa'nın Lamartine'den 1868 yılında çevirdiği Tercüme-i Hikâye-i Jöneviev'dir. Roman tercümesi dilinde sadeleşmenin varlığının fakat programlı bir gelişmenin olmadığını veya çeviricilerin kendilerinden önce yapılan tercümelere pek de ilgi duymadıklarını bu eser ortaya koymaktadır. İlerleyen yıllara bakıldığında 1871 yılında Teodor Kasap'ın Alexandre Dumas'dan tercüme ettiği ve Osmanlı okuyucusu ve aydınını büyük tesir altında bırakan Monte Cristo basılmıştır. Hatta Ahmet Mithat Efendi ilk telif romanı olan "*Hasan Mellah*"ı, *Monte Cristo* 'ya nazire olarak yazmıştır. Teodor Kasap, Monte Cristo çevirisinden sonraki bir yıllık süreçte ise Lesage'dan Topal Şeytan tercümesini yaparak basıma göndermiştir. Bu zamana kadar yapılan tercümelerde bürokratların hâkim olduğu görülmekle birlikte bürokrasiden gelen fakat aynı zamanda daha çok şair, tiyatro yazarı ve edebiyat hocası sıfatını taşıyan bir isim de ilk defa 1872 yılında roman çeviricilerinin arasına katılmaktadır. Bahsi geçen Recaizade Mahmut Ekrem, Chateaubriand'ın Atala'sını çevirmiş olup yazdığı mukaddimede de dönemin çeviricileri arasında ilk defa, roman tercümesinde karşılaştığı güçlüklerden bahsederek diğer çeviricilerden bu yönüyle ayrılmaktadır. İnsanın tabiatla zorlu mücadelesini anlatan Robenson'u yine bir tabiat romanı olan fakat aynı zamanda Türk edebiyatındaki eski mesnevilerin çift isim taşıyan adlarını çağrıştıran bir aşk romanı olan Paul Et Virginie, 1873'te Emin Sıddık imzasını taşıyan ve öncekiler gibi yine özet halinde olan bu tercümede de dil sadeliği devam etmiştir. Paul Et Virginie'nin dilimize bu ilk çevirilişinden başka Ebüzziya Tevfik tarafından kurulmuş "Roman Kütüphanesi" sırasında Osman Senai tarafından yapılmış bir çevirisi ve bir de 1930'da yapılmış başka bir çevirisiyle birlikte toplamda üç farklı kişi tarafından çevrilen eser olarak Türk edebiyatında yer almaktadır. Bu bağlamda araştırmanın sonunda yarım yüzyıldan fazla bir zamandır Türk edebiyatında Batı eserlerinden çeviriler yapıldığı ortaya çıkmış ve yapılan bu ilk çevirilerden sonra artık Batı edebiyatına yol açıldığı sonucuna ulaşılmıştır. Bu çeviriler arasında hemen her milletin edebiyat kütüphanesinde bulunan kitaplar Türk diline de geçirilmiştir. Bu kitapların var oluşu, düşünce hayatımızda değişiklik yapabilmek yolunda çeviri ihtiyacının gerekli olduğunu bugün bile tekrar ettirmektedir.

Anahtar Kelimeler: Türk Edebiyatı, Çeviri Roman, Batı Edebiyatı

FIRST TRANSLATION OF NOVELS IN TURKISH

Sinem Satılmış¹

This research, which aims to deal with the first translated novels in Turkish literature, was carried out with the document analysis method, which is one of the descriptive research methods. In the research, based on the definition of novel, the transition steps to the novel in Turkish literature were examined, and the translation novels that were effective in these steps were compiled and information about these translated novels was presented. Although translation had an important place in the Tanzimat years when Turkish literature was looking for a new direction for itself, it is known that the first European story translated into Turkish in this period was Yusuf Kâmil Pasha's *Telemaque* translation. It is known that in the year *Tercüme-i Telemak* was published (1862), a novel was serialized under the name of *Hikâye-i Mağdurin* in the newspaper *Ceride-i Havadis*. This is the shortened version of Victor Hugo's famous novel *Les Misérables*, which was published unsigned and made by Münif Pasha. It is also known that the *Robenson* story, which was translated from its Arabic translation into Turkish by Vakanüvis Ahmet Lütfi in March 1864 and in its preface, "is one of the strange stories that can be enjoyed to be read and spread all over the world by being translated into all languages other than Turkish, is a shortcoming in our language, and it is transferred from the Arabic translated copy" to complete it. The work that is known after the works listed in the translation literature, which developed over a long period of time, is *Tercüme-i Hikâye-i Jöneviev*, which Memduh Pasha translated from Lamartine in 1868. This work reveals that there is a simplification in the language of Romani translation, but that there is no programmatic development or that the translators are not very interested in the translations made before them. Looking at the following years, *Monte Cristo*, translated by Teodor Kasap from Alexandre Dumas and which left a great impression on Ottoman readers and intellectuals, was published in 1871. In fact, Ahmet Mithat Efendi wrote his first copyrighted novel, "*Hasan Mellah*", as a nazire to *Monte Cristo*. Teodor Kasap translated the *Topal Satan* from Lesage and sent it to the press within a year after the *Monte Cristo* translation. Although it is seen that bureaucrats were dominant in the translations made up to this time, a person from the bureaucracy but also carrying the title of poet, theater writer and literature teacher joined the novel translators for the first time in 1872. The aforementioned Rezaizade Mahmut Ekrem translated Chateaubriand's *Atala*, and in the introduction he wrote, for the first time among the translators of the period, he differs from other translators in this aspect by mentioning the difficulties he encountered in the translation of the novel. *Paul Et Virginie*, another nature novel about man's difficult struggle with nature, but also a romance novel that evokes the double-named names of old masnavis in Turkish literature, is also present in this translation, which was signed by Emin Sıddık in 1873 and is also in summary form like the previous ones. The language simplicity continued. Apart from this first translation of *Paul Et Virginie* into our language, it is included in Turkish literature as a work translated by three different people in total, with a translation made by Osman Senai during the "*Roman Library*" founded by Ebüzziya Tevfik, and another translation made in 1930. In this context, at the end of the research, it has been revealed that translations from Western works have been made in Turkish literature for more than half a century, and it has been concluded that after these first translations, Western literature has been paved. Among these translations, the books in the literature library of almost every nation were also translated into Turkish. The existence of these books makes us repeat even today that the need for translation is necessary in order to make changes in our intellectual life.

Keywords: Keywords: Turkish Literature, Translation Novel, Western Literature

¹Arş. Gör., Aksaray Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, sinemstlm.8@gmail.com.

YABANCILARA TÜRKÇE ÖĞRETİMİNDE TÜRK MASALLARININ KÜLTÜREL UNSURLARI AKTARMADA ARAÇ OLARAK KULLANILMASI

Tuğba Elli

Geleneksel eğitim sisteminde yıllarca öğretmen merkezli, sürece öğrenciyi aktif katmayan yöntem ve teknikler uygulanmıştır. Çağımız eğitim sisteminde ise artık öğrenci merkezli, öğrenciyi sürece aktif olarak katan pek çok yöntem ve teknikler kullanılmaya başlanmıştır. Bu yöntem ve teknikler yabancı dil eğitimi alanında da son derece etkili olmuştur. Dil öğrenme evrensel özelliklere sahiptir. Yabancı dil öğretim alanında daha iyi bir öğretim yöntemi bulabilmek için farklı görüşler ortaya atılmıştır ve daha iyisini elde edebilmek için yeni öğretim yöntemleri araştırılmaya devam etmektedir. Bu alanda oluşturulan ilk çalışmalar yurtdışı kaynaklıdır. Yabancı dil öğretiminde öğrenciyi başarıya götüren birçok etmen vardır. Ana dili ile hedef dili arasındaki ilişki, ders ortamı, uygun yöntemin seçilmesi gibi etmenler öğretmen yetkinliği gibi daha birçok etmen sayılabilir. Tüm etmenler en ideal şekilde bir araya getirilmeye çalışılsa da uygulanabilirlik öğrenciden öğrenciye farklılık gösterecektir. Yabancı dil öğretiminde kullanılacak yöntem ve kullanılacak araç gereçlerin seçiminde hedef kitlenin yaşı oldukça önemlidir. Ortak görüş dil öğreniminin ne kadar erken yaşta başlarsa o kadar başarılı olacağı yönündedir. Dil toplumun anlaşma aracıdır aynı zamanda toplumun tarihsel bilgi, deneyim ve kültür aktarıcısıdır. İnsanlar kendi ana dilleri dışında yabancı bir dil öğrenerek o dilin ait olduğu toplumun kültürünü, tarihini de öğrenmiş olurlar. Yabancı dil öğretiminde okunan ya da dinlenen metinlerin dil öğrenimi daha kalıcı hale getirdiği bilinmektedir. Günlük yaşamdaki basit konuşmalar, deyimler, basit kelimeler masallarda sıklıkça tekrar edilerek kullanılmaktadır. Bu tekrarlar yabancı bir dil olarak Türkçenin öğretiminde de kelimelerin tekrar edilmesi ve pekiştirilmesi için oldukça faydalıdır. Masalarda sorunlara yönelik çözümler, beklentiler, sorumluluklar, doğa ve hayvan sevgisi gibi değerler yer alır. Masallar bireylerde olaylara farklı bakış açısı kazanmada karar verme yetisi geliştirmede oldukça etkilidir. Halkın ortak duygu ve düşünceleri, doğru ve yanlışlarını yansıttıkları için masallar halkın ortak ürünüdür. Yabancılara Türkçe öğretim sürecinde kültürel öğelerin aktarımında masalların kullanımına yeterince özen gösterilmektedir. Türk edebiyatında her yaşa uygun edebi metin zenginliği vardır. Bu zenginlikten yararlanılmalıdır. Günümüzde Türkçe, dünya dili olma yolunda hızlı adımlar atmaktadır. Küresel boyutta yabancı dil öğrenme kazanmıştır. Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde kullanılacak olan materyallerin eksikliği göz önündedir.

Yabancı dil olarak Türkçe'nin öğretiminde edebi metinlerin kullanılması okuma anlama becerilerinin gelişmesinde, Türk kültürünün tanıtılmasında, kelime öğretiminde oldukça önemlidir. Yabancı dil olarak Türkçenin öğretiminde kullanılacak edebi metinlerin amaca hizmet etmesi için orijinalliği bozulmadan sadeleştirilmeye gidilmelidir. Edebi metinlerin tek düze becerilerin geliştirilmesinde kullanılması büyük bir yanılgıdır. Tıpkı masal ve hikâyelerin yabancı dil olarak Türkçenin öğretiminde öğretmenler tarafından sadece sesli okuma çalışmaları yapılırken kullanılmasında olduğu gibi. Seçilen masal metinlerinde hedef kitlenin dil seviyesi muhakkak göz önünde bulundurulmalıdır.

Anahtar Kelimeler: Türk Masalları, Dil ve Kültür, Yabancılara Türkçe Öğretimi

THE USE OF TURKISH TALES AS A TOOL TO TRANSFER CULTURAL ELEMENTS IN TEACHING TURKISH TO FOREIGNERS

Tuğba Elli¹

In the traditional education system, teacher-centered methods and techniques that do not actively involve the student in the process have been applied for years. In today's education system, many methods and techniques that are student-centered and actively involve the student in the process have begun to be used. These methods and techniques have also been extremely effective in the field of foreign language education. Language learning has universal characteristics. Different opinions have been put forward in order to find a better teaching method in the field of foreign language teaching and new teaching methods continue to be researched in order to achieve a better one. The first studies in this field originated from abroad. There are many factors that lead students to success in foreign language teaching. Factors such as the between the mother tongue and the target language, the course environment, the selection of the appropriate method, and many other factors such as teacher competence can be counted. Although all factors are tried to be brought together in the most ideal way, applicability will differ from student to student. The age of the target audience is very important in the selection of the method and tools to be used in foreign language teaching. The common view is that the earlier language learning starts, the more successful it will be. Language is the means of communication of the society and at the same time it is the transmitter of historical knowledge, experience and culture of the society. By learning a foreign language other than their mother tongue, people learn the culture and history of the society to which that language belongs. Language is the means of communication of the society and at the same time it is the transmitter of historical knowledge, experience and culture of the society. Simple conversations, idioms and simple words in daily life are frequently used in fairy tales. These repetitions are very useful for repetition and reinforcement of words in teaching Turkish as a foreign language. There are values such as solutions to problems, expectations, responsibilities, love of nature and animals in fairy tales. Fairy tales are very effective in gaining different perspectives on events and developing decision making skills in individuals. Fairy tales are the common product of the people, as they reflect the common feelings and thoughts of the people, their right and wrong. In the process of teaching Turkish to foreigners, sufficient attention is paid to the use of tales in the transfer of cultural elements. There is a wealth of literary texts suitable for all ages in Turkish literature. This wealth should be exploited. Today, Turkish is taking rapid steps towards becoming a world language. Gained foreign language learning on global scale. The lack of materials to be used in teaching Turkish as a foreign language is considered.

The use of literary texts in the teaching of Turkish as a foreign language is very important in the development of reading comprehension skills, the introduction of Turkish culture, and vocabulary teaching. In order for the literary texts to be used in teaching Turkish as a foreign language to serve the purpose, they should be simplified without losing their originality. It is a big mistake to use literary texts to develop uniform skills. Just as in the teaching of Turkish as a foreign language, tales and stories are used by teachers only when reading aloud. The language level of the target audience should definitely be considered in the selected fairy tale texts.

Keywords: Teaching Turkish to Foreigners, Turkish Tales, Language and Culture

¹Doktora Öğrencisi, Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, tugba-elli@hotmail.com.

YABANCILARA TÜRKÇE ÖĞRETİMİ KİTAPLARINDA ZAMAN VE DİLEK KİPLERİNİN ÖĞRETİMİ VE SIRALAMASININ KARŞILAŞTIRILMASI VE ANALİZİ

Merve Turhal Taş

İletişimin en önemli parçası dildir. Sağlıklı bir iletişimin gerçekleşebilmesi içinse dilin doğru kullanımı en önemli ölçüttür. Bir dili doğru kullanmanın birinci koşulu ise o dilin kurallarını iyi bilmekle mümkündür. Gelişen teknoloji ile birlikte iletişim ağları genişlemiş ve yabancı bir dil öğrenimi zorunluluk hâline gelmiştir. Son zamanlarda yabancılar tarafından öğrenilen dillerden biri de Türkçedir. Bu nedenle Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi ve öğrenimi son yıllarda farklı gereksinimlere bağlı olarak uluslararası ölçekte oldukça rağbet görmektedir. Buna paralel olarak yabancılar Türkçe öğretimi Türkiye’de ve dünyada hızla yaygınlaşmaktadır. Türkçenin yabancılar için modern dil öğretimi ve uygulamaları çerçevesinde hazırlanmış olan birçok ders kitabı bulunmaktadır. Seviyelere göre hazırlanan bu kitaplarda zaman ve dilek kipleri, dil bilgisi konusu içerisinde yer almaktadır ve belirli bir sıralama ile öğretilmektedir. Türkçe yapısı itibariyle diğer dillere göre farklı özellikler gösterir. Bu nedenle dünyada standartlaşan bir dil bilgisi öğretimini kullanmak Türkçenin öğretimi için doğru bir uygulama olmaz. Türkçenin doğru ve etkili öğretimi için dil özellikleri, şekil bilgisi dikkate alınarak yabancılar Türkçe öğretimi yapılmaya çalışılmalıdır. Yabancılar Türkçe öğretimi için kullanılan ders kitapları incelendiğinde yabancılar Türkçe öğretiminde standartlaşan bir dil bilgisi öğretimi olmadığı, farklı bir öğretim sıralaması izlendiği görülmektedir. Bu durum bir dil bilgisi konusu olan zaman ve dilek kiplerinin öğretimi sıralamasında da görülmektedir. “Hangi zaman, kaçınıcı sırada öğretilmelidir?” sorusu netlik kazanmamış olup birçok kitap zaman ve dilek kiplerinin öğretiminde farklı bir sıralama izlemiştir. Bu durum hem Türkçe öğretirken farklı kaynaklar kullanan öğreticiyi hem de Türkçe öğrenen ve aynı anda farklı kaynaklardan yararlanmak isteyen öğrenciyi sıkıntıya sokmaktadır. Zaman ve kip eklerinin öğretimi dil bilgisinin ayrılmaz ve önemli bir parçası olduğu kadar, bu parçanın bütünlük içerisinde öğretimi de bir o kadar önemlidir. Bu bütünlük dil öğretiminin etkili olması ve hedef dilin doğru kullanımı için gereklidir. Bu çalışmada doküman analizi yöntemi kullanılmış olup yabancılar Türkçe öğretimi ders kitaplarında hangi zaman ve dilek kiplerinin hangi sırada ve seviyede verildiği incelenmiş olup, söz konusu kitaplar karşılaştırılarak analiz edilmiş ve tablo oluşturulmuştur. Yapılan çalışmada incelenen ders kitaplarında zaman ve dilek kiplerinin öğretim sıralamasının incelenip karşılaştırılmasıyla elde edilen verilerden hareketle yabancılar Türkçe öğretiminde kullanılan ders kitaplarının hazırlanırken kipliklerin öğretiminde ortak bir tutum, standartlaşan bir sıralama izlenmesine katkı sunulması amaçlanmaktadır. İletişimin en önemli parçası dildir. Sağlıklı bir iletişimin gerçekleşebilmesi içinse dilin doğru kullanımı en önemli ölçüttür. Bir dili doğru kullanmanın birinci koşulu ise o dilin kurallarını iyi bilmekle mümkündür. Gelişen teknoloji ile birlikte iletişim ağları genişlemiş ve yabancı bir dil öğrenimi zorunluluk hâline gelmiştir. Son zamanlarda yabancılar tarafından öğrenilen dillerden biri de Türkçedir. Bu nedenle Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi ve öğrenimi son yıllarda farklı gereksinimlere bağlı olarak uluslararası ölçekte oldukça rağbet görmektedir. Buna paralel olarak yabancılar Türkçe öğretimi Türkiye’de ve dünyada hızla yaygınlaşmaktadır. Türkçenin yabancılar için modern dil öğretimi ve uygulamaları çerçevesinde hazırlanmış olan birçok ders kitabı bulunmaktadır. Seviyelere göre hazırlanan bu kitaplarda zaman ve dilek kipleri, dil bilgisi konusu içerisinde yer almaktadır ve belirli bir sıralama ile öğretilmektedir. Türkçe yapısı itibariyle diğer dillere göre farklı özellikler gösterir. Bu nedenle dünyada standartlaşan bir dil bilgisi öğretimini kullanmak Türkçenin öğretimi için doğru bir uygulama olmaz. Türkçenin doğru ve etkili öğretimi için dil özellikleri, şekil bilgisi dikkate alınarak yabancılar Türkçe öğretimi yapılmaya çalışılmalıdır. Yabancılar Türkçe öğretimi için kullanılan ders kitapları incelendiğinde yabancılar Türkçe öğretiminde standartlaşan bir dil bilgisi öğretimi olmadığı, farklı bir öğretim sıralaması izlendiği görülmektedir. Bu durum bir dil bilgisi konusu olan zaman ve dilek kiplerinin öğretimi sıralamasında da görülmektedir. “Hangi zaman, kaçınıcı sırada öğretilmelidir?” sorusu netlik kazanmamış olup birçok kitap zaman ve dilek kiplerinin öğretiminde farklı bir sıralama izlemiştir. Bu durum hem Türkçe öğretirken farklı kaynaklar kullanan öğreticiyi hem de Türkçe öğrenen ve aynı anda farklı kaynaklardan

yararlanmak isteyen öğrenciyi sıkıntıya sokmaktadır. Zaman ve kip eklerinin öğretimi dil bilgisinin ayrılmaz ve önemli bir parçası olduğu kadar, bu parçanın bütünlük içerisinde öğretimi de bir o kadar önemlidir. Bu bütünlük dil öğretiminin etkili olması ve hedef dilin doğru kullanımı için gereklidir. Bu çalışmada doküman analizi yöntemi kullanılmış olup yabancılara Türkçe öğretimi ders kitaplarında hangi zaman ve dilek kiplerinin hangi sırada ve seviyede verildiği incelenmiş olup, söz konusu kitaplar karşılaştırılarak analiz edilmiş ve tablo oluşturulmuştur. Yapılan çalışmada incelenen ders kitaplarında zaman ve dilek kiplerinin öğretim sıralamasının incelenip karşılaştırılmasıyla elde edilen verilerden hareketle yabancılara Türkçe öğretiminde kullanılan ders kitaplarının hazırlanırken kipliklerin öğretiminde ortak bir tutum, standartlaşan bir sıralama izlenmesine katkı sunulması amaçlanmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Yabancı Dil Olarak Türkçe, Dil Bilgisi Öğretimi, Kip, Kiplik

THE COMPARISON AND ANALYSIS OF THE INTRODUCTION AND THE ORDER OF TENSE AND SUBJUNCTIVE MOOD IN TEACHING TURKISH TO FOREIGNERS

Merve Turhal Taş¹

Language is the most important part of communication. Correct use of language is the most important criterion for a healthy communication to take place. The first condition of using a language correctly is to know the rules of that language well. With the developing technology, communication networks have expanded and learning a foreign language has become a necessity. One of the languages learned by foreigners recently is Turkish. For this reason, teaching and learning Turkish as a foreign language has been in high demand internationally in recent years due to different needs. In parallel with this, teaching Turkish to foreigners is spreading rapidly in Turkey and in the world. There are many textbooks prepared within the framework of modern language teaching and practices for teaching Turkish to foreigners. In these books prepared according to levels, tenses and subjunctives are included in the grammar subject and are taught in a certain order. Due to its structure, Turkish shows different features compared to other languages. For this reason, using a world-standardized grammar teaching would not be a correct practice for teaching Turkish. For the correct and effective teaching of Turkish, it should be tried to teach Turkish to foreigners by taking the language characteristics and morphology into account. When the textbooks used for teaching Turkish to foreigners are examined, it is seen that there is no standardized grammar teaching in teaching Turkish to foreigners, and a different teaching order is followed. This situation is also seen in the order of teaching tenses and subjunctives, which are grammar subject. "Which time should be taught in which order?" The question has not been clarified and many books have followed a different order in the teaching of tenses and subjunctives. This situation puts both the teacher, who uses different sources while teaching Turkish, and the student who learns Turkish and who want to benefit from different sources at the same time, into trouble. Teaching tense and modal suffixes are integral and important parts of grammar, as well as teaching them in an integration entirety. This integrity is necessary for effective language teaching and correct use of the target language. In this study, the document analysis method was used and it was examined which tense and subjunctive moods are given in which order and level in the textbooks for teaching Turkish to foreigners, the books in question were analyzed by comparing them and a table was created. Based on the data obtained by examining and comparing the order of instruction of tenses and subjunctives in the textbooks were examined in the study, it is aimed to contribute to a common attitude and a standardized order in the teaching of the modals while preparing the textbooks used in teaching Turkish to foreigners.

Keywords: Turkish As A Foreign Language, Grammar Teaching, Modal, Modality.

¹Yüksek Lisans Öğrencisi, Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, merve_turhal@hotmail.com.

YÖNETİM BİLİŞİM SİSTEMLERİ

NESNELERİN İNTERNETİ SİSTEMLERİNE YAPILAN SİBER TEHDİTLER VE SİBER GÜVENLİK ÖNLEMLERİ

*Engin Uzun¹
Mustafa Coşar²*

Bilişim teknolojilerinin hızla ve farklı alanlarda gelişmesi hayatımıza son yıllarda akıllı sistemleri ve cihazları dahil etmiştir. Özellikle internetin ve mobil cihazların 7/24 kullanılmasıyla zaman ve mekân sınırı olmadan tüm ortamlara erişim olanağı sağlamıştır. Akıllı evler, akıllı mutfak araç gereçleri, akıllı arabalar, endüstriyel robotlar, giyilebilir teknolojiler ve pek çok sistemi sensörler yardımıyla komuta ve kontrol edebilmek mümkün hale gelmiştir. Bu sisteme ve teknolojiye Her şeyin İnterneti (Internet of Things – IoT) diğer bir ifadeyle Nesnelere İnterneti adı verilmektedir. IoT, kişiden ve ortamlardan veri toplayan, değiş tokuş yapan, kaydeden ve analiz yaparak karar veren nesnelere ve cihazlardan oluşan bir ağı ifade etmektedir. Statista'nın Ocak 2022 tarihinde yayınladığı IoT raporunda 2020 yılı itibarıyla Avrupa genelinde 2,5 milyar cihazın bağlantıda olduğunu ve bu sayının 2025 yılında 4,3 milyar seviyesine yükseleceğini bildirmektedir. Bu ağ içerisinde kullanıcılar, ortamlar, cihazlar, yazılımlar ve bağlantılar olarak çok farklı özelliklere sahip faktörler yer almaktadır. Bu kadar çok faktöre sahip bir sistemin yönetilebilmesi, sürdürülebilmesi ve korunması için temel bazı ilkelerin benimsenmesi gerekir. Özellikle, bilgi güvenliği ilkelerinden ikisi olan gizlilik ve güvenlik ilkelerinin göz ardı edilmemesi gerekir. IoT, endüstri 4.0 ile bir yaşam tarzı ve gelişmişlik düzeyi sunsa da kişisel ve kurumsal anlamda gizlilik ve güvenlik algımızı tehdit edebilir duruma gelmektedir. Ardından bu tehditler maddi ve manevi kayıplara neden olmaktadır. Donanım, yazılım ve erişim modülleri olan bu IoT'lere bilinen siber saldırıların yanında yeni yöntemler kullanarak tehditler oluşturulabilmektedir. Bunlar arasında cihazın açıklarını kullanarak gizlice dinleme, izleme ve kontrol etme saldırıları gelmektedir. Örnek olarak, güvenlik kameralarına yazılım güncelleme amacıyla uzaktan erişime açılmış portlarından sızarak ortam izleme ile mahremiyet ihlali yapılabilir. Buna ek olarak hastanelerde kullanılan ısı, nem ve oksijen seviyelerini düzenleyen sistemlere sıfırıncı gün (ZeroDay) saldırısı yapılarak hastaların can güvenliği tehlikeye atılabilir. Risk boyutunun yüksek olduğu bu IoT sistemlerinin enerji modülleri, düşük kapasiteli işlemcileri, sınırlı bellek kapasiteleri, farklı bağlantı yöntemleri ve farklı yazılım arayüzleri nedeniyle bilinen savunma yöntemlerinin uygulanması pek mümkün olmamaktadır. Bu çalışmada, günlük hayatımızın bir parçası haline gelen IoT sistemlerine yapılan siber saldırıların belirlenmesi, açıklanması ve örneklendirilmesi hedeflenmiştir. IoT saldırılarının neler olduğu, hangi yöntem ve teknikleri kullandıkları, ne tür zararlar verebilecekleri ve ne tür güvenlik önlemlerinin alınması gerektiği ortaya konmaya çalışılmıştır. Çalışmanın kullanıcılar bazında siber güvenlik farkındalığı sağlayacağı ve olası tehditlere karşı önlemlerin önceden alınmasına katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Nesnelere İnterneti; Iot; Gizlilik; Siber Tehdit; Siber Güvenlik

CYBER THREATS AND CYBER SECURITY MEASURES TO INTERNET OF THINGS SYSTEMS

*Engin Uzun¹
Mustafa Coşar²*

The rapid development of information technologies in different fields has included smart systems and devices in our lives in recent years. Especially with the use of the internet and mobile devices 24/7, it has provided access to all environments without time and place limits. It has become possible to command and control smart homes, smart kitchen appliances, smart cars, industrial robots, wearable technologies, and many systems with the help of sensors. This system and technology are called the Internet of Things (IoT), in other words, the Internet of Things. This system and technology are called the Internet of Things (IoT), in other words, the Internet of Things. IoT refers to a network of objects and devices that collect, exchange, record

and analyse data from people and environments. In the IoT report published by Statista in January 2022, it is stated that as of 2020, 2.5 billion devices are connected across Europe and this number will increase to 4.3 billion in 2025. Within this network, there are factors with very different characteristics such as users, environments, devices, software, and connections. To manage, maintain and protect a system with so many factors, some basic principles must be adopted. In particular, the privacy and security principles in the information security principles should not be ignored. Although IoT offers a lifestyle and a level of sophistication with industry 4.0, it can threaten our perception of privacy and security in the personal and corporate sense. Then, these threats cause material and moral losses. In addition to known cyber attacks, threats can be created to these IoTs, which have hardware, software, and access modules, by using new methods. These include eavesdropping, monitoring, and controlling attacks using device vulnerabilities. For example, security cameras can be compromised with environment monitoring by infiltrating their remote ports for software updates. In addition, the life safety of patients can be endangered by making a zero-day (ZeroDay) attack on the systems that regulate the heat, humidity and oxygen levels used in hospitals. Due to the energy modules, low-capacity processors, limited memory capacities, different connection methods and different software interfaces of these IoT systems, where the risk dimension is high, it is not possible to implement the known defence methods. In this study, it is aimed to identify, explain, and exemplify cyber attacks on IoT systems that have become a part of our daily lives. It has been tried to reveal what IoT attacks are, what methods and techniques they use, what kind of damage they can cause and what kind of security measures should be taken. It is thought that the study will provide cyber security awareness based on users and contribute to taking precautions against possible threats in advance.

Keywords: Internet Of Things; Iot; Security; Cyber Threat; Cyber Security

¹Yüksek Lisans Öğrencisi, Çorum Hitit Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, enginuzun79@gmail.com.
²Dr. Öğr. Üyesi, Çorum Hitit Üniversitesi, Mühendislik Fakültesi, mustafacosar@hitit.edu.tr.

SU NİTELİKLERİNE GÖRE İÇİLEBİLİRLİK TAHMİNİ

Ebubekir Üstüntaş¹

Emre Altınsoy²

Dünya üzerindeki bütün canlılık suya bağımlıdır. Su, binlerce yıldır medeniyetlerin gelişmesinde en temel etken olmuştur. Dünya üzerindeki suyun %97.6'sı tuzlu su olarak bulunduğu için içilebilir durumda değildir. İçilebilir olarak bulunan su ise yalnızca %0.5'tir. İçilebilir olarak bulunan su miktarının küçük olmasına karşın içerisinde barındırdığı çeşitlilikte oldukça fazladır. Her su kaynağı farklı mineral ve tuz değerlerine sahiptir. Bu değerler suyun kalitesinin ölçülmesinde en büyük etmenlerdir. Sular yağış ile toprağa düştüklerinde toprağın altına inmezlerse mineral bakımından düşük değerler ve bakteriyal olarak yüksek değerler gösterebilirler. Eğer toprağın altına inebilirlerse toprak suya bir filtre görevi görecek ve suyun içinde bulundurduğu asılı madde, bakteri ve mikroorganizmalardan arındıracaktır. Bu işlem sırasında toprak içerisinde bulunan mineral ve tuzlar suya karışacak ve toprağın derinlerine indikçe daha fazla maden ve mineral değerine sahip olacaktır. Suyun böylesine farklı şartlar ve özelliklerde bulunması içilebilir olup olmadığı hakkında bir şüphe oluşturabilir. Bu çalışmada 3276 farklı suda yapılan su kalitesi ölçüm verileri Weka programı aracılığıyla analiz edilerek, ölçümü yapılan suların içilebilir olup olmadığının tahmininin yapılabilmesi amaçlanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Su, İçilebilirlik, Su Kalitesi, Veri Madenciliği, Weka

WATER QUALIFICATION ESTIMATED BY WATER QUALITIES

Ebubekir Üstüntaş¹

Emre Altınsoy²

All life on earth is dependent on water. Water has been the most fundamental factor in the development of civilizations for thousands of years. Since 97.6% of the world's water is salty, it is not drinkable. Drinkable water is only 0.5%. Although the amount of drinkable water is small, the variety it contains is quite high. Each water source has different mineral and salt values. These values are the biggest factors in measuring the quality of water. If the waters do not go below the soil when they fall to the ground with precipitation, they may show low values in terms of minerals and high values in terms of bacteria. If they can go under the soil, the soil will act as a filter to the water and purify the suspended matter, bacteria and microorganisms in the water. During this process, the minerals and salts in the soil will mix with the water and will have more mineral and mineral value as you go deeper into the soil. The fact that water has such different conditions and properties can create a doubt about whether it is drinkable or not. In this study, it is aimed to make an estimation of whether the measured water is potable or not by analyzing the water quality measurement data made in 3276 different waters through the Weka program.

Keywords: Water, Drinkability, Water Quality, Data Mining, Weka

¹Yüksek Lisans Öğrencisi, Aksaray Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, ebubekir.ustuntas@asu.edu.tr.

²Yüksek Lisans Öğrencisi, Aksaray Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, emre.altinsoy@asu.edu.tr.

GEBELİKTE, ANNE SAĞLIĞI RİSKİNİN ÜZERİNE WEKA DA BİRLİKTELİK KURALI İLE BİR ÇALIŞMA

*Emre Altınsoy¹
Ebubekir Üstüntaş²*

İnsanlığın başlangıcından bu yana kadınlar, yaşadıkları her toplumun ana ögesi olarak kabul görmüş olmasıyla beraber, gebe kalarak, insanlığın neslinin devam etmesindeki en büyük rolü de üstlenmektedir. Bu çalışmada, gebelikte anne sağlığı riski üzerine kullanılmakta olan veri setinin nesnelerin interneti aracılığı ile çeşitli hastanelerden, kliniklerden ve anne sağlığı hizmetleri sunan yerlerden toplandığı bilinmektedir. Alınan, 1014 satır kayıt ve 7 (yaş, büyük tansiyon, küçük tansiyon, kan şekeri, vücut sıcaklığı, kalp atış hızı ve risk seviyesi) öznitelikten oluşan veri seti incelenmiştir. Annelerin gebelik dönemlerindeki bu risk faktörleri üzerine yapılan bu çalışmadaki verileri makine öğrenmesi yöntemleri ele alınarak weka üzerinde birliktelik kurallı uygulanarak hangi durumlarda yüksek risk faktörlerinin belirlenmesi amacıyla çeşitli algoritmalar kullanılmış ve apriori algoritması ile elde edilen 11 kural ışığında gebelik döneminde en tehlikeli risk faktörünün yüksek tansiyonun 140 olduğu durumlarda ortaya çıkmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Anne, Gebelik, Veri Madenciliği, Apriori, Birliktelik

A STUDY ON MATERNAL HEALTH RISK IN PREGNANCY WITH THE COOPERATION RULE IN WEKA

*Emre Altınsoy¹
Ebubekir Üstüntaş²*

Since the beginning of humanity, women have been accepted as the main element of every society they live in, and by becoming pregnant, they also take on the biggest role in the continuation of humanity's generation. In this study, it is known that the data set used on maternal health risk during pregnancy was collected from various hospitals, clinics and places providing maternal health services via the Internet of Things. The retrieved data set consisting of 1014 rows of records and 7 features (age, systolic blood pressure, diastolic blood pressure, blood glucose, body temperature, heart rate and risk level) was analyzed. The data in this study on these risk factors of mothers during their pregnancy were handled by machine learning methods and applied with association rule on weka, various algorithms were used to determine the high risk factors in which situations, and in the light of 11 rules obtained with the apriori algorithm, the most dangerous risk factor during pregnancy was 140. occur in cases.

Keywords: Mother, Pregnancy, Data Mining, Apriori

¹Yüksek Lisans Öğrencisi, Aksaray Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, altinsoy268@gmail.com.

²Yüksek Lisans Öğrencisi, Aksaray Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, ebubekir.ustuntas@asu.edu.tr.

BEŞ FARKLI ÜLKEYE İLİŞKİN 18-24 YAŞ ARALIĞINDAKİ GENÇLERİN SOSYAL MEDYA KULLANIM VE BAĞIMLILIK DÜZEYLERİNE YÖNELİK KAVRAMSAL BİR İNCELEME

Fatma İşler¹

İnternet ve buna bağlı olarak gelişen ortamların kullanımı günümüzde tüm dünyada hızla çeşitlenmekte ve yaygınlaşmaktadır. İletişimin en önemli araçlarından biri haline gelen interneti insanların daha çok sosyal amaçlı kullandığı görülmektedir. Bu bağlamda sosyal paylaşım sitelerinin özellikle genç yaş grubu tarafından sıklıkla kullanıldığı görülmektedir. Bununla birlikte, sosyal medya platformları, kişiler için iletişim, eğlence gibi kullanım amaçlarından çıkarak bağımlılık haline de gelebilmektedir. Dolayısıyla bu noktada internet ve sosyal medya kullanımı ile ilgili bir kavram olan sosyal medya bağımlılığı, literatürde üzerinde sıkça durulan konulardan biri durumundadır.

Tanım olarak sosyal medya bağımlılığı, literatürde genel olarak, sosyal medya mecralarıyla aşırı meşguliyet halinde olma, bu platformlara devamlı olarak bağlı kalmak için yoğun bir istek duyma ve bu mecralarda sosyal yaşamdaki diğer aktiviteleri, öğrencilik/iş hayatını, karşılıklı iletişimi ve ruh durumunu zedeleyecek kadar çok zaman harcama olarak ifade edilmektedir.

Teknolojinin farklı ülkelerde farklı boyutlarda insanların hayatında yer aldığı düşünüldüğünde, dijital bağımlılık araştırmalarında ülke karşılaştırmalarının önemli olduğu düşünülmektedir. Bu çalışma, başta Türkiye olmak üzere; Fransa, Norveç, Finlandiya ve Güney Kore olmak üzere Avrupa ve Asya ülkelerindeki 18-24 yaş aralığındaki gençlerin sosyal medya bağımlılığını karşılaştırmayı amaçlamaktadır. Çalışmada ülkeler bazında yayınlanmış olan internet/sosyal medya kullanım istatistikleri ve literatürdeki ilgili çalışmalar incelenerek değerlendirilmeler yapılmaktadır.

Çalışmada incelenen istatistiklere göre, Güney Kore’de aktif sosyal medya kullanıcı sayısı ülke nüfusunun %89,3’ünü oluşturmaktadır ve çalışmada incelenen diğer ülkelere göre daha yüksek orandadır. Ülkede 18-24 yaş arası gençlerin sosyal medyada geçirdikleri zaman tüm yaş grupları içerisinde %24,9’luk bir orana sahiptir. İlgili yaş grubunun sosyal platformları en çok mesajlaşma, e-posta kullanma, online alışveriş yapma ya da forum sitelerinde faaliyet gösterme gibi amaçlarla kullandığı saptanmıştır. Ülkemizde ise nüfusun %70’i aktif sosyal medya kullanıcısıdır ve bu kullanıcıların yaklaşık %20,3’ünün 18-24 yaş grubundaki gençler olduğu ve sosyal medyada geçirdikleri zamanın günde ortalama 3 saat olduğu görülmektedir. Türkiye ve Güney Kore’de üniversite öğrencilerine yönelik yapılan karşılaştırmalı bir sosyal medya bağımlılığı araştırmasında Güney Kore’deki üniversite öğrencilerinin günlük sosyal medya kullanımlarının Türkiye’deki öğrencilerden daha fazla olduğu bulgusuna ulaşılmıştır. Finlandiya ve Fransa’da 18-24 yaş grubu arasındaki gençlerin sosyal medya kullanımları ile ilgili istatistiksel veriler incelendiğinde, diğer yaş gruplarına oranla sırasıyla %18,5 ve %19,9 ile benzerlik göstermekle beraber, Norveç’te yaşayan 18-24 yaş arasındaki gençlerin sosyal medya kullanım oranının %15,2 ile, hem Norveç’teki diğer yaş gruplarına göre hem de çalışmada incelenen diğer ülkelerdeki ilgili yaş grubu istatistiklerine göre daha düşük olduğu görülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Sosyal medya, İnternet bağımlılığı, Sosyal medya bağımlılığı

A CONCEPTUAL EXAMINATION ON THE SOCIAL MEDIA USAGE AND ADDICTION LEVELS OF YOUTH AGES OF 18-24, RELATING TO FIVE DIFFERENT COUNTRIES

Fatma İşler¹

The usage of the Internet and related environments is rapidly diversifying and becoming widespread all over the world today. It is seen that people use the internet, which has become one of the most important means of communication, for social purposes. In this context, it is seen that social networking sites are frequently used especially by the young age group. However, social media platforms can become addictive for people by leaving their usage purposes such as communication and entertainment. Therefore, at this point, social media addiction, which is a concept related to internet and social media use, is one of the issues frequently discussed in the literature.

Social media addiction, generally in the literature, is excessively busy with social media channels, having an intense desire to stay connected to these platforms and other activities in social life, student/work life, mutual communication and mood in these media. referred to as time expenditure. Considering that technology takes place in the lives of people in different sizes in different countries, country comparisons are thought to be important in digital addiction research. This study aims to compare the social media addiction of young people aged 18-24 in European and Asian countries; Turkey, France, Norway, Finland and South Korea. In this study, internet/social media usage statistics published on the basis of countries and related studies in the literature are examined and evaluations are made.

According to the statistics examined in the study, the number of active social media users in South Korea constitutes 89.3% of the country's population and is higher than the other countries examined in the study. The time spent by young people aged 18-24 on social media in the country has a rate of 24.9% among all age groups. It has been determined that the relevant age group mostly uses social platforms for purposes such as messaging, using e-mail, shopping online or operating on forum sites. In Turkey, 70% of the population is active social media users, and it is seen that approximately 20.3% of these users are young people in the 18-24 age group and the time they spend on social media is an average of 3 hours a day. In a comparative study of social media addiction conducted for university students in Turkey and South Korea, it was found that the daily social media use of university students in South Korea was higher than that of students in Turkey. When the statistical data on the use of social media by young people between the ages of 18-24 in Finland and France are examined, it is seen that the young people between the ages of 18-24 living in Norway show similarity with 18.5% and 19.9%, respectively, compared to other age groups. it is seen that the rate of social media usage, with 15.2%, is lower both compared to other age groups in Norway and according to the relevant age group statistics in other countries examined in the study.

Keywords: Social media, Internet addiction, Social media addiction

¹Arş. Gör., Aksaray Üniversitesi, İİBF, islerfatma95@hotmail.com.

OKUL YÖNETİCİLERİNİN ETİK LİDERLİK DAVRANIŞLARI

Ramazan Ünal Çokkayışli

Örgüt, ortak bir amacı veya işi gerçekleştirmek için bir araya gelmiş kurumların veya kişilerin oluşturduğu birlik, teşekkül ve teşkilattır. Okul örgütlerinde ortak amacı gerçekleştirmekte ilk sorumlu okul yöneticileridir. O halde okul yöneticileri etik kurallara tabii olmalıdır. Ayrıca kamu görevlisi ve yöneticisi olarak uyması zorunlu olan kanun ve yönetmelikler vardır. Okul, çeşitli bilgilerin verildiği ve öğretildiği yerdir. Okullardan beklenen, amaç ve işlevlerini en üst düzeyde gerçekleştirmesi ve eğitimde belli hedeflere ulaşılmasını sağlamaktır. Okul yöneticilerinin; çalıştığı okul personelini, ortak amaçlar etrafında toplaması, okulun olanaklarını verimli ve doğru bir şekilde kullanması gerekmektedir. Okul yöneticisinden kurumu amacına ulaştırabilmek için her türlü kaynağı kullanan, başarıma konusunda azimli, cesaretli, güçlü iletişim becerilerine sahip tutum ve davranışlar beklenmektedir. Nitelikli bir okul yöneticisinden beklenen, ekip ruhu anlayışına sahip bir okul lideri olmasıdır. Okul örgütünü oluşturan öğretmenler, öğrenciler ve diğer çalışanlar etik duyarlılığı önce liderden görmek isterler. Öğretmenlerin ve çalışanların resmi görevlerinin ötesinde gönüllü ve özverili çalışması okul yöneticilerinin etiğe bağlılıkları ile doğru orantılıdır. Örgütlerde etik programın başarısı, liderlik başarısına bağlıdır. Liderlik açısından etik daha çok meslek etiği ile ilgilidir. Okul yöneticileri hatalarını kabul etmeli, adaletli davranmalı, tartışmalara yapıcı katılmalı, sabırlı ve merhametli olmalıdır. Okul yöneticileri, çalışanları ile sağlıklı iletişim kurduğu sürece başarı ve verim artmaktadır. Bir konuda karar vermeden önce etik dışı davranışlardan kaçınmak gerekir. Okul yöneticileri belli bir konuda karar verirken altı soruya cevap aramalıdır. “Bu doğru mu?”, “Bu adil mi?”, “Eğer birisi zarar göreceyse bu kim”, “Eğer verdiğiniz karar gazetelerin 1. sayfasında yer alsaydı kendinizi rahat hissedebilir miydiniz?”, “Aileniz, çocuğunuz ya da akrabalarınıza bunu söyleyebilir misiniz?”, “Olay nasıl görünüyor?”. Bu soruları gönül rahatlığıyla yanıtlayan bir okul yöneticisinin aldığı karar etik açıdan doğrudur. Öğretmenlik Meslek Kanununun 3. Madde 1. Fıkrası son cümlesinde “ Öğretmenler bu görevlerini, Türk Millî Eğitiminin amaçları ve temel ilkeleri ile öğretmenlik mesleği etik ilkelerine uygun olarak ifa etmekle yükümlüdür.” şeklinde tanımlanmıştır. Bir kamu görevlisi olarak uyulması zorunlu olan etik davranışlar “Kamu Görevlileri Etik Davranış İlkeleri ile Başvuru Usul ve Esasları Hakkında Yönetmeliğinin” ikinci bölümü “Etik Davranış İlkeleri” başlığı altında maddeler halinde sıralanmaktadır. O halde resmi zorunluluklar yanında bir okul yöneticisinde bulunması gereken etik değerler; dürüstlük, güvenilirlik, iyilik, bağlılık, nezaket, cesaret, cömertlik, şefkat ve fedakârlıktır.

Anahtar Kelimeler: Etik, Etik Değerler, Mesleki Etik, Okul Müdürü

ETHICAL LEADERSHIP BEHAVIORS OF SCHOOL DIRECTORS

Ramazan Ünal Çokkayışli

An organization is a union, association and organization formed by institutions or individuals that have come together to realize a common purpose or work. School directors are the first responsible for realizing the common goal in school organizations. In that case, school directors should be subject to ethical rules. In addition, there are laws and regulations that must be obeyed as a public official and manager. School is a place where various knowledge is given and taught. It is expected from schools to realize their aims and functions at the highest level and to provide achievement of certain goals in education.; It is necessary for school directors to gather the school personnels around common goals, and to use the school's facilities efficiently and correctly. Attitudes and behaviors, which use all kinds of resources in order to achieve the aim of the institution, are determined to succeed, have courage, and have strong communication skills are expected from the school director. A qualified school director is expected to be a school leader with team spirit mentality. Teachers, students and other employees who form the school organization, want to see the ethical sensitivity from the leader at first. Voluntary and devoted work of teachers and employees beyond

their official duties is directly proportional to the ethical commitment of school directors. The success of the ethics program in organizations depends on the success of the leadership. In terms of leadership, ethics is mostly about professional ethics . School directors should accept their mistakes, act fairly, participate in discussions constructively, be patient and be compassionate. As long as school directors establish well communication with their employees, success and efficiency increase. Before making a decision on an issue, it is necessary to avoid unethical behavior. School directors should seek answers to six questions when making a decision on a particular subject. “Is it right?”, “Is it fair?”, “If someone is going to get hurt, who is it”, “Would you feel comfortable if your decision was on the first page of the newspapers?”, “Can you tell this to your family, children or relatives ?”, “How does the event look?”. The decision taken by a school director who answers these questions with peace of mind is ethically correct. In the last sentence of the first paragraph of third clause of the Teaching Profession Law, it is defined as “Teachers are obliged to fulfill their duties in accordance with the aims and basic principles of Turkish National Education and the ethical principles of the teaching profession.” . The ethical behaviors that must be complied with as a public official are listed in the second part of the "Regulation on Principles of Ethical Behavior for Public Officials and Application Procedures and Principles" under the heading "Ethical Behavior Principles". Then, besides the official obligations, the ethical values that a school director should have; honesty, reliability, kindness, devotion, kindness, courage, generosity, compassion and self-sacrifice

Keywords: Ethics, Ethical Values, Professional Ethics, School Director

¹Yüksek Lisans Öğrencisi, Aksaray Üniversitesi, İİBF, unal68@gmail.com.

TÜKENMİŞLİK SENDROMU

Dinçer Aydiç'

Tükenmişlik, ilk olarak Freudenberg tarafından, sağlık çalışanlarının hissettikleri yoğun yorgunluk, hayal kırıklığı ve iş bırakma gibi sorunları tanımlamak için ortaya atılmış bir kavramdır. Tükenmişlik birden bire ortaya çıkan, hiçbir belirti göstermeyen anlık bir fenomen değildir ve zaman içinde pek çok belirti göstererek gelişen bir durumdur. Genel olarak iş yaşamıyla ilgili olduğu düşünülse de tükenmişlik pek çok farklı nedenden kaynaklanabilir ve biyolojik-psikolojik bir yıkımla sonuçlanabilir.

Tükenmişliğin ortaya çıkış süreci üç aşamada gerçekleşir. Bunların ilki, bireyin stres kaynağıyla ilk kez karşılaştığı ve otonom sinir sisteminin stres kaynağını ilk kez ortadan kaldırmaya çalıştığı alarm aşamasıdır. İkinci aşama direnme aşamasıdır ve organizma kendisini korumak için normalden çok daha fazla mücadele ederek stresten kendisini kurtarmaya çalışır. Üçüncü aşama ise tükenme aşamasıdır. Bu aşamada organizma bir önceki aşamada tüm enerjisini kullandığı için pek çok hastalığa açık hale gelir ve strese karşı tepki vermemeye başlar.

Tükenmişlik sendromunun duygusal tükenme, duyarsızlaşma ve düşük kişisel başarı şeklinde adlandırılabilir üç farklı boyutu vardır. Duygusal tükenme boyutunda birey enerjisinin tükendiğini ve hiçbir işe yaramadığını hisseder, çalışma isteğini kaybeder, işine ve işverenlerine karşı sadakatini yitirir. Duyarsızlaşma boyutunda sosyal ve iş hayatında karşılaştığı bireylere karşı saygısını yitirir, diğer bireylere kaba davranır ve onlara karşı ilgisiz ve katı bir tavır takınır. Düşük kişisel başarı boyutunda birey, hiçbir şeyin iyiye gitmeyeceğini, ne yaparsa yapsın hiçbir şeyin değişmeyeceğini hissetmeye başlar. Diğer insanlara karşı takındığı olumsuz tavırdan pişmanlık duymaya başlar ve kendine olan inancını kaybedip çabalamayı tamamen bırakır.

Bireylerde tükenmişlik sendromunun ortaya çıkmasının temelde bireysel ve çevresel olmak üzere iki grup sebebi vardır. Tükenmişliğin sebepleri tespit edilebilir ve tükenmişlik yaşayan bireyle birlikte tükenmişliğini ortadan kaldırmak için çaba sarf edilirse ortaya çıkacak sorunlar önlenir. Süreç içinde tükenmişlik sendromu yaşayan kişilerde fiziksel göstergeler, psikolojik göstergeler, davranışsal göstergeler ve örgütsel göstergeler incelendiğinde, sebeplerin tespit edilmesi mümkündür. Tükenmişlik sendromunun fiziksel göstergeleri arasında bireyin fiziksel sağlığının bozulması, hastalıklara açık hale gelmesi, uyku düzensizliği, aşırı kilo kaybı ya da alımı, sık ya da sürekli baş ağrısı gibi göstergeler sayılabilir. Yaşanan psikolojik rahatsızlıkların kronik hale gelmesi, bireyin hem kendisiyle hem de yakın çevresiyle bozulan ilişkileri psikolojik göstergelere örnek verilebilir. Etrafındaki kişilerce farklı anlaşılacak davranışlar göstermesi, yakın çevresinden uzaklaşıp içe kapanması gibi göstergeler davranışsal göstergelerdendir. Örgütsel göstergeler ise bireyin kendisi ve yakın çevresiyle bozulan ilişkileri yanında içinde bulunduğu örgütü de etkilemeye başlayan davranışlar sayılabilir. Örnek vermek gerekirse, bireyin işe gitmemesi ya da gitmek istememesi, sorumluluklarını yerine getirmekten kaçınması gibi göstergeleri sayabiliriz.

Tükenmişlik probleminin çözülmesi, bireyin kendi yaşantısına ve parçası olduğu örgüte pozitif yönde katkı sağlar. Tükenmişlikle mücadele sadece birey ya da örgüt tarafından yapılabilecek bir çalışma değildir. Birey ve örgüt birlikte çalışarak her iki tarafında faydasına olacak bir sonuç elde etmek için birlikte mücadele etmelidir.

Anahtar Kelimeler: tükenmişlik, stres, duygusal tükenme, duyarsızlaşma, düşük kişisel başarı

BURNOUT SYNDROME

Dinçer Aydiç¹

Burnout is a concept that was first introduced by Freudenberg to describe problems of healthcare professionals such as intense fatigue, frustration, and quitting work. It is not an instantaneous phenomenon that appears out of nowhere and shows no symptoms. It is a problem that comes into the picture over time with many symptoms. Although it is mostly thought to be related to business life, burnout syndrome can be caused by many different reasons and results in biological-psychological destruction.

Burnout shows up in three stages. The first of these is the alarm phase, where the individual encounters the source of stress, and the autonomic nervous system tries to eliminate the source of stress for the first time. The second stage is the resistance stage, and the organism tries to free itself from the stress by struggling much more than usual to protect itself. The third stage is the exhaustion stage. At this stage, the organism becomes vulnerable to many diseases and stops reacting against stress since it uses all its energy in the previous stage.

Burnout has three different sub-categories that can be called emotional exhaustion, depersonalization, and low personal accomplishment. In the dimension of emotional exhaustion, the individual feels that his/her energy runs out. He/she thinks that he/she is useless, loses his/her will to work and his/her loyalty to his/her job and employers. In the dimension of depersonalization, the individual loses respect for other people who he/she encounters in social and business life, treats them rudely, and takes an indifferent and rude attitude towards them. In the low personal accomplishment dimension, the individual begins to feel that nothing will get better and nothing will change no matter what he/she does. He starts to regret his negative attitude towards other people and loses faith in himself/herself. Finally, he/she stops struggling at all.

Basically, there are two groups of reasons for the development of burnout syndrome such as individual and environmental reasons. These reasons can be determined. The problems that would arise can be prevented by putting effort into the individual who faces the burnout syndrome. It is possible to determine the reasons when physical, psychological, behavioral, and organizational indicators are examined in people who have burnout syndrome in the process. Physical indicators of burnout syndrome include impairment of the physical health of the individual, being vulnerable to diseases, sleep disorders, excessive weight loss or gain, and frequent or constant headaches. The chronicity of the experienced psychological disorders and the deteriorating relations of the individual with both himself and his immediate environment can be given as examples of psychological indicators. Indicators such as showing behaviors that would be understood differently by the people around him/her, drifting apart from his/her close environment, and becoming introverted are behavioral indicators. Organizational indicators include behaviors that start affecting the relationship of the organization where the individual works and the individual besides his/her destroyed relationship with his/her immediate environment and himself/herself. Indicators such as unwillingness to go to work or avoiding going to work and denying fulfilling his/her responsibilities can be examples of organizational indicators. Solving the problem of burnout contributes positively to the individual's own life and the organization of which he/she is a part. Struggling against burnout cannot be achieved only by the individual or by the organization. They both must work together to acquire benefits for both sides.

Keywords: burnout, stress, emotional exhaustion, depersonalization, low personal accomplishment

¹Yüksek Lisans Öğrencisi, Aksaray Üniversitesi, İİBF, dinceraydic@gmail.com.

COVID-19 PANDEMİ DÖNEMİNDE ÇEVİRİMİÇİ TERAPİ PLATFORM KULLANIMI ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA

Berfin Sesli¹

Tuğba Koyuncu²

Mehmet Doğukan Sivaslı³

Hülya Bakirtaş⁴

Covid-19, Çin'in Vuhan şehrinde ilk olarak Aralık 2019'da görülmüştür. Hastalık, çok kısa süre içerisinde tüm dünyayı etkisi altına almıştır. Hastalarda; ateş, öksürük ve nefes darlığı gibi belirtiler görülmektedir. Covid-19, Dünya Sağlık Örgütü tarafından (DSÖ),11 Mart 2020 tarihinde küresel salgın olarak ilan edilmiştir. Bu dönemde ülkeler, çeşitli tedbirler almış ve kısıtlamalar getirmiştir. Alınan tedbirler ve kısıtlamalar nedeniyle, salgın döneminde insanlar normal hayatlarına devam edememiştir. İnsanlar; sevdikleriyle uzun bir süre bir araya gelememiş, alışverişlerini internet ortamında yapmış, işlerini uzaktan çalışarak gerçekleştirmek zorunda kalmıştır. Ayrıca bu dönemde eğitim faaliyetleri de uzaktan gerçekleştirilmiştir. İnsanlar ihtiyaçlarını çevrimiçi karşılamak ve fiziki temastan kaçınmak zorunda kalmıştır. Yaşanan bu gelişmeler, insanların fiziksel, ekonomik ve psikolojik olarak olumsuz etkilemiştir. Bireylerin yaşam biçimlerinde görülen bu değişimler, onların farklı düzeylerde psikolojik sorunlarla karşılaşmasına neden olmuştur. Bu dönemde insanlar daha çok psikolojik desteğe ihtiyaç duymuştur. Bu dönemde 521.920.560 kişi, Covid-19 hastalığına yakalanmıştır. 6.274.323 kişi ise hayatını kaybetmiştir. 22.05.2022 tarihi itibarıyla, son 24 saatte görülen vaka sayısı ise, 587.382'dir. Vakalar, en çok Avrupa'da görülmüştür. Avrupa'yı, vaka sayıları açısından Amerika takip etmektedir. En az vaka sayısı ise Afrika'da görülmüştür. Çok hızlı yayılan ve bulaşıcılığı yüksek olan Covid-19'un olumsuz etkisi, geliştirilen aşular ile kontrol altına alınmıştır. Literatürde, çevrimiçi terapi konusunda etik konular üzerine yoğunlaşmıştır. Ancak bireyler açısından pandemi döneminde çevrimiçi terapi hizmetine yönelik yapılan çalışmaların sınırlı olduğu görülmektedir. Bu çalışma pandemi döneminde bireylerin yaşadığı psikolojik/psikiyatrik rahatsızlıklar için aldığı çevrimiçi terapi davranışını ortaya çıkarmayı amaçlamaktadır. Veriler, anket (web tabanlı ve fiziki anket) tekniği kullanılarak toplanmıştır. Anket verileri, Aralık 2021-Mayıs 2022 tarihleri içerisinde toplanmıştır. Kolayda örnekleme ve kartopu örnekleme kullanılmıştır. Toplam 137 anket elde edilmiştir. Ancak yapılan değerlendirmeler sonucunda 12 anket yarım bırakılması ve özensiz doldurulması nedeniyle değerlendirmeye alınmamıştır. Tüm değerlendirmeler, 125 katılımcı üzerinden gerçekleştirilmiştir. Katılımcıların büyük çoğunluğunu kadınlar oluşturmaktadır. Katılımcılar, görece olarak 23-30 yaş aralığında olup, katılımcıların çoğunluğu öğrencilerden oluşmaktadır. Katılımcıların büyük çoğunluğunun eğitim düzeyi ise lisanstır. Araştırma bulgularına göre, çevrim içi terapi hizmetini katılımcılar en çok stres ve kaygı üzerine almak istemektedir. Katılımcıların çoğu, haftada 1 kez ve akşam saatlerinde, video konferans yöntemi ile çevrimiçi terapi almak istemektedir. Ayrıca katılımcıların büyük bir çoğunluğu, yüz yüze terapi yöntemini çevrim içi terapiye göre daha fazla tercih ettiği görülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Çevrimiçi Terapi, COVID-19, Terapi Tercih

A RESEARCH ON THE USE OF THE ONLINE THERAPY PLATFORM IN THE COVID-19 PANDEMIC PERIOD

Berfin Sesli¹

Tuğba Koyuncu²

Mehmet Doğukan Sivasi³

Hülya Bakirtaş⁴

Covid-19 was first seen in the city of Wuhan, China in December 2019. The disease affected the whole world in a very short time. In patients; symptoms such as fever, cough and shortness of breath are observed. Covid-19 was declared a global epidemic by the World Health Organization (WHO) on March 11, 2020. During this period, countries took various measures and imposed restrictions. Due to the measures and restrictions taken, people could not continue their normal lives during the epidemic period. People could not get together with their loved ones for a long time, they did her shopping online and had to work remotely. In addition, training activities were carried out remotely during this period. People have had to meet their needs online and avoid physical contact. These developments have negatively affected people physically, economically and psychologically. These changes in the lifestyles of individuals have caused them to encounter psychological problems at different levels. During this period, people needed more psychological support. During this period, 521,920,560 people were infected with Covid-19 disease. 6.274,323 people lost their lives. As of 22.05.2022, the number of cases seen in the last 24 hours is 587,382. Cases were most common in Europe. America follows Europe in terms of number of cases. The least number of cases was seen in Africa. The negative effect of Covid-19, which spreads very quickly and is highly contagious, has been brought under control with the vaccines developed. The literature has focused on ethical issues in online therapy. However, it is seen that the studies on online therapy service during the pandemic period are limited in terms of individuals. This study aims to reveal the online therapy behavior that individuals receive for psychological/psychiatric disorders during the pandemic period. The data were collected using the survey (web-based and physical survey) technique. Survey data were collected between December 2021 and May 2022. Convenience sampling and snowball sampling were used. A total of 137 questionnaires were obtained. However, as a result of the evaluations, 12 questionnaires were not included in the evaluation because they were left unfinished and filled with carelessness. All evaluations were carried out on 125 participants. The majority of the participants are women. The participants are relatively between the ages of 23-30, and the majority of the participants are students. The education level of the majority of the participants is undergraduate. According to the research findings, participants mostly want to receive online therapy service on stress and anxiety. Most of the participants want to receive online therapy via video conference once a week and in the evening. In addition, it is seen that the majority of the participants prefer the face-to-face therapy method more than the online therapy.

Keywords: Online Therapy, COVID-19, Therapy Choice

¹Lisans Öğrencisi, Aksaray Üniversitesi, İİBF, berfinsesli.bs@gmail.com.

²Lisans Öğrencisi, Aksaray Üniversitesi, İİBF, koyuncut173@gmail.com.

³Lisans Öğrencisi, Aksaray Üniversitesi, İİBF, dogukansvsl@gmail.com.

⁴Prof. Dr., Aksaray Üniversitesi, İİBF, hbakirtas@hotmail.com.

MAKİNE ÖĞRENMESİ YÖNTEMLERİ KULLANILARAK AKCİĞER KANSERİNİN TANISI

Hatice Sena Karakuş'

Makine öğrenmesi yöntemleri ile kümeleme, öğrenme, sınıflandırma ve tahmin etme işlemleri yapılmaktadır. Makine öğrenmesi bilgisayarın önceden öğrendiği, boyutu yüksek verilerin içerisindeki desenleri hızlı bir şekilde tahmin edebildiği bir yapay zeka dalıdır. Makine öğrenmesi birçok alanda kullanıldığı gibi tıp alanında da kullanılmakta ve birçok hastalığın teşhisinde yardımcı rol üstlenmektedir. Akciğer kanseri erkeklerde ve kadınlarda görünmesi sebebi ile en çok ölüm oranına sahip kanser türüdür. Akciğer kanseri, akciğer dokusundaki anormal hücrelerin kontrolsüz çoğalmasıyla oluşur. Akciğer kanseri türlerinden olan adenokarsinomlar çoğunlukla sigara içmeyen kadınlarda görülür ve akciğer kanserlerinin %50'sini oluşturur. Yaygın görülmesi ve hastaların ölümüne yol açabilmesi sebebiyle akciğer kanserinin erken teşhisi önemlidir.

Bu çalışmada akciğer kanseri üzerine 'Structural Bioinformatics and Computational Biology Lab' (SBCB)'den alınan 51 örnek ve 22284 özniteliğe sahip veri seti üzerinde SMO, CHIRP, Simple Logistic, Random Forest ve Random Committee makine öğrenmesi yöntemleri kullanılarak akciğer kanseri teşhisinde en doğru sonucun elde edilmesi hedeflenmiştir. Bu veri seti üzerinde CHIRP algoritması ilk defa uygulanmıştır.

Bu çalışmada makine öğrenmesi yöntemlerinde kullanılan parametreler belirlenmiş ve CHIRP, SMO, Random Forest ve Random Committee yöntemlerinde batch_size = 100 ve seed=1, Simple Logistic yönteminde batch_size=100 ve Ondalık Basamak Numarası = 2 olarak tercih edilmiştir. Yapılan analizler sonucunda en yüksek başarı oranını veren 16 farklı makine öğrenmesi yöntemi üzerinde çalışılarak 10 fold değeri ile incelemeler yapılmış ve doğruluk oranı yüksekliği açısından en başarılı sonucu veren beş yöntem (CHIRP, SMO, Random Forest, Random Committee ve Simple Logistic) seçilmiştir. Veri seti üzerinde CfsSubsetEval ve BestFirst algoritmaları ile boyut indirgeme uygulanmıştır. Boyutu indirgenen veri setindeki 22284 öznitelik 29'a düşmüştür. Boyut indirgendikten sonra 10 fold ile tekrar en başarılı beş yöntemin duyarlılık, özgüllük, doğruluk değerlerine bakıldığında SMO, Random Forest ve Random Committee yöntemlerinin %100 doğruluk değerine sahip oldukları görülmüştür. Sonuçların objektif olması için beş yöntem ayrıca 3, 5 ve 7 fold değerleri ile de analiz edilmiştir. Analiz sonucunda 3, 5 ve 7 fold değerinde de %100 doğruluk oranına sahip yöntemler SMO, Random Forest'tır. SMO ve Random Forest yöntemlerinin zaman performanslarına bakıldığında ise Random Forest'in 0.1 süre ile SMO'dan daha hızlı çalıştığı görülmektedir. En çok ölüm oranına sahip olması nedeni ile bu çalışmada akciğer kanseri veri seti üzerinde makine öğrenmesi yöntemleri uygulanarak başarı oranları karşılaştırılmış ve en başarılı yöntem Random Forest olarak verilmiştir. Çalışmada makine öğrenmesi yöntemi olarak CHIRP, SMO, Random Forest, Random Committee ve Simple Logistic yöntemleri çalıştırılmıştır. CHIRP makine öğrenmesi yöntemi ilgili veri seti üzerinde ilk defa kullanılmış ve 5 fold ile %100 doğruluk oranı elde edilerek literatüre bir başarı oranı eklenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Makine öğrenmesi, Akciğer kanseri, CHIRP, SMO, Random Forest

DIAGNOSIS OF LUNG CANCER USING MACHINE LEARNING METHODS

Hatice Sena Karakuş¹

Clustering, learning, classification and estimation processes are performed with machine learning methods. Machine learning is a branch of artificial intelligence that the computer has learned beforehand and can quickly predict patterns in large data. Machine learning is used in many fields as well as in the field of medicine and plays an auxiliary role in the diagnosis of many diseases. Lung cancer is the cancer type with the highest mortality rate because it occurs in both men and women. Lung cancer is caused by the uncontrolled proliferation of abnormal cells in the lung tissue. Adenocarcinomas, one of the types of lung cancer, are mostly seen in non-smokers and constitute 50% of lung cancers. Early diagnosis of lung cancer is important because it is common and can lead to the death of patients.

In this study, on the data set with 51 samples and 22284 attributes taken from the 'Structural Bioinformatics and Computational Biology Lab' (SBCB) on lung cancer; By using SMO, CHIRP, Simple Logistic, Random Forest and Random Committee machine learning methods, it is aimed to obtain the most accurate result in the diagnosis of lung cancer. The CHIRP algorithm was applied for the first time on this data set. In this study, parameters used in machine learning methods were determined and preferred as batch_size = 100 and seed=1 in CHIRP, SMO, Random Forest and Random Committee methods, batch_size=100 and Decimal Digit Number = 2 in Simple Logistic method. As a result of the analysis, 16 different machine learning methods that gave the highest success rate were studied with 10 fold values and five methods (CHIRP, SMO, Random Forest, Random Committee and Simple Logistic) were selected, which gave the most successful results in terms of high accuracy. Size reduction was applied on the data set with CfsSubsetEval and BestFirst algorithms. The 22284 features in the reduced size data set decreased to 29. When the sensitivity, specificity and accuracy values of the five most successful methods were examined again with 10 folds after the size was reduced, it was seen that the SMO, Random Forest and Random Committee methods had 100% accuracy values. Five methods were also analyzed with 3, 5 and 7 fold values to ensure objective results. As a result of the analysis, the methods with 100% accuracy in 3, 5 and 7 fold values are SMO and Random Forest. When the time performances of SMO and Random Forest methods are examined, it is seen that Random Forest works faster than SMO with 0.1 time. Since it has the highest mortality rate, in this study, machine learning methods were applied on the lung cancer dataset and the success rates were compared and the most successful method was given as Random Forest. In the study, CHIRP, SMO, Random Forest, Random Committee and Simple Logistic methods were used as machine learning methods. The CHIRP machine learning method was used for the first time on the related data set and a success rate was added to the literature by obtaining 100% accuracy with 5 folds.

Keywords: Machine Learning; Lung cancer, CHIRP, SMO, Random Forest

¹Yüksek Lisans Öğrencisi, Aksaray Üniversitesi, İİBF, haticesena_38@hotmail.com.

ÇEVİK YAZILIM GELİŞTİRME MANİFESTOSU VE METODOLOJİLERİ

Ebubekir Üstüntaş'

Her gün biraz daha gelişmekte olan bilişim sektöründe rekabet gücünü ve dolayısıyla başarıyı artıran en önemli faktörlerin arasında hızlı, kararlı ve kaliteli yazılım teslimatı yapabilme yetisi yer almaktadır. Geliştirilen yazılım projelerinin başarısı, projelerin yönetim biçimleriyle de doğru orantılıdır. Bilişim sektörü, artan rekabet ile hızlı ve kaliteli olmasına öncelik veren çeşitli bakış açıları geliştirmişlerdir. Bu bakış açıları zamanla yazılım projesi yönetim metodolojisi olarak geliştirilmiştir. Bu metodolojilerden ilki ve geleneksel proje geliştirme metodolojisi olarak bilinen Şelale (Waterfall) metodolojisidir. Bu metodolojide bir yazılım projesinin baştan sona bütün ihtiyaç ve özellikleri detaylı olarak planlanır ve neredeyse hiçbir değişiklik yapılmadan planlandığı şekliyle tamamlanır ve ilerleyen zamanlarda proje içerisinde oluşabilecek değişikliklerin projenin devamındaki planlarda da büyük oranda değişikliğe sebep olacağı için neredeyse hiçbir zaman planın dışına çıkılmaz.

Değişen teknolojik gelişmeler söz konusu olduğunda projedeki planlanmış hedeflere bağlı kalmak ve özellikle büyük veya karmaşık yapılara sahip yazılım projelerinde geleneksel yöntemlerle baştan sona bütün işlemleri detaylı olarak planlamak neredeyse mümkün gözükmemektedir. Bu sorunlar göz önünde tutan 17 kişi 2001 yılında bir araya gelerek "Çevik yazılım geliştirme manifestosu" nu yayınlamışlardır. 4 temel değer oluşturulmuş ve bu temel değerlerden yola çıkılarak 12 adet ilke belirlenmiştir. Bu ilkeleri referans alan kişiler pek çok yeni metodoloji üretmişlerdir. Bu metodolojiler arasında en çok bilinenleri Scrum ve kanban metodolojileridir. Bu çalışmamızda çevik yazılım geliştirme manifestosu ve çevik metodolojilerin geleneksel şelale metodolojisiyle olan avantaj ve dezavantajları değerlendirilmiştir. Değerlendirilme sonuçlarına bakıldığında çevik yöntemlerin geleneksel yöntemlere göre daha avantajlı olduğu görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Çevik Yazılım, Şelale Metodolojisi, Scrum, Kanban, Çevik Yazılım Geliştirme Manifestosu, Geleneksel Yöntemler, Çevik Yöntemler

AGILE SOFTWARE DEVELOPMENT MANIFESTO AND METHODOLOGIES

Ebubekir Üstüntaş'

The ability to deliver fast, stable and high quality software is among the most important factors that increase competitiveness and thus success in the IT sector, which is developing more and more every day. The success of the developed software projects is directly proportional to the management styles of the projects. With the increasing competition, the IT sector has developed various perspectives that prioritize being fast and high quality. These perspectives have been developed over time as software project management methodology. The first of these methodologies is the Waterfall methodology, known as the traditional project development methodology. In this methodology, all the needs and features of a software project are planned in detail from the beginning to the end and are completed as planned with almost no changes. When it comes to changing technological developments, it is almost impossible to stick to the planned targets in the project and to plan all the operations in detail, especially in software projects with large or complex structures, with traditional methods.

Considering these problems, 17 people came together in 2001 and published the "Agile software development manifesto". 4 basic values have been established and 12 principles have been determined based on these basic values. People who refer to these principles have produced many new methodologies. The most well-known among these methodologies are Scrum and kanban methodologies. In this study, the agile software development manifesto and the advantages and disadvantages of agile methodologies with traditional

waterfall methodology are evaluated. Considering the evaluation results, it was seen that agile methods are more advantageous than traditional methods.

Keywords: Agile Software, Waterfall methodology, Scrum, Kanban, Agile software development manifesto, traditional methods, agile methods

¹Yüksek Lisans Öğrencisi, Aksaray Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, ustuntasebubekir@gmail.com.

MOBBİNG KAVRAMI ÜZERİNE BİR ALANYAZIN ARAŞTIRMASI

Kürşat Polat'

İş hayatında mobbing (psikolojik şiddet), ulusal ve uluslararası alan yazında sıklıkla karşılaşılan önemli çalışma psikolojisi konularının arasında yer almaktadır. Mobbing, iş yerinde çalışanların birbirlerine karşı uyguladıkları bezdirme stratejisi olarak ifade edilmektedir. Söz konusu bezdirme stratejisi çalışanlar ve işveren arasında, çalışanların kendi aralarında ya da çalışanlara üçüncü kişiler tarafından uygulanabilmektedir. Çalışanların kişilik haklarının ihlaline yol açacak şekilde yapılan her türlü sözlü ya da davranışsal ifadeler mobbing olarak tanımlanmaktadır. Mobbing süreci sonucunda çalışanlar belirli bir noktaya kadar dayanabilmekte ve tükenmişlik hissini yarattığı duyguyla birlikte işlerine son vermektedirler. Dilimizde psikolojik taciz olarak kullanılan mobbing kavramı, "mob" yasa dışı şiddet uygulayan ve Latince'de "mobile vulgus" şiddete yönelmiş toplum sözcüklerinden meydana gelmiştir. Türkçe'de olduğu gibi bazı dillerde de çeviri yapılmaksızın "mobbing" ifadesiyle kullanılmaktadır. Mobbing, Avustralyalı bilim insanı Kontranz Lorenz tarafından 1960'lı yıllarda çıkarılmıştır. Sonrasında İsveçli psikologların çalışmaları alanyazında yerini almıştır. Leymann daha sonra iş yerinde yaptığı çalışmalarla mobbing kavramını meydana çıkarmıştır. Leyman ise İsveç ve Almanya'daki iş yaşamında yetişkinler arasındaki psikolojik taciz durumunu araştırmıştır. 1980'li yılların sonuna doğru ilk kez iş yerinde kavramı kullanan Heinz Leyman, iş yerindeki çalışanlar arasında bir ya da birkaç kişiden fazla ve çok nadir dört kişi üzerinde duygusal yönden düzenli olarak uygulanan kırıcı davranışlara maruz kalma durumunu mobbing olarak tanımlamaktadır. Leymann olumsuz hareketlerin mobbing olarak kabul edilmesi için belirli şartların sağlanması gerektiğini söylemiştir. Bu şartlar; en az haftada bir kez yapılması, minimum altı ay boyunca devam etmesi ve belirli bir amaca yönelik olarak olumsuz davranışların gerçekleştirilmesidir. Araştırmalara göre, minimum mobbing süresinin 6 ay, ortalama 15 ay ve en ağır kalıcı etkilerinin ortaya çıktığı dönem ise 29-46 ay olduğu tespit edilmiştir. 1972'li yıllarda Heinemann'ın mobbing ile ilgili çalışmaları da olmuştur. Türkçeye yabancı literatürdeki gibi "mobbing" olarak giren kavramın dilimizdeki karşılığı "iş yerinde psikolojik taciz", "psikolojik şiddet", "psikolojik terör", "iş yerinde manevi taciz" gibi farklı şekillerde belirtilmiştir. Dilimizde mobbing tek bir şekilde söylenmediğinden kavramın en belirgin özelliği olan iş yerinde gerçekleşiyor olmasına vurgu yapılmaktadır. Mobbing ile ilgili yapılan çalışmalara bakıldığında, İngiltere'de çalışan kişilerin %53'ü, İsveç'te ise bir yıl içerisinde çalışan kişilerin %10-15'i mobbing yüzünden intihar etmişlerdir. İtalya'da ise yaklaşık olarak 1 milyon üzeri kişinin mobbinge maruz kaldığı belirtilmektedir. Mobbing'in genel olarak sebebi kişisel ve dışsal faktörler olarak iki kategoride ele alınmakla beraber sebebi tek bir nedene bağlanamayacak kadar karışık olarak ifade edilmektedir. Mobbing ile mücadelenin en önemli noktası farkındalık sağlamaktır. Bu çalışmada mobbing kavramına yönelik alanyazın detaylı bir şekilde analiz edilerek kavramların net bir şekilde açıklanması sağlanmıştır. Mobbing kavramından, tarihçesinden, mobbingin ortaya çıkışı ve devam etme sürecinden, mobbingin aşamalarından ve bu alanda yapılmış çalışmalardan söz edilmiştir. Bu bağlamda araştırma yöntemlerinden biri olan nitel araştırma yöntemleri olan belge ve doküman incelemesi yöntemi kullanılmıştır. Mobbing kavramı daha çok iş yerindeki yetişkinlere yönelik psikolojik tacizi ifade ederken; bullying kavramı okul ortamındaki şiddeti ifade etmektedir. Alanyazın incelendiğinde mobbingin bir süreç olarak ele alındığı görülmektedir. Mobbingin bireylerde ciddi sorunlara yol açtığı çalışmada ifade edilmektedir. Bu nedenle bu tür mobbing davranışlarının minimuma indirilmesi hatta hiç yaşanmaması adına ve bu konuda bir farkındalık yaratabilmek amacıyla birtakım seminerler ve programlar düzenlenebilir ve bireyleri bilinçlendirici eğitimler verilebilir.

Anahtar Kelimeler: Mobbing, İş Hayatı

A FIELD RESEARCH ON THE CONCEPT OF MOBBING

Kürşat Polat¹

Mobbing (psychological violence) in business life is among the important work psychology issues that are frequently encountered in national and international literature. Mobbing is expressed as the harassment strategy that employees use against each other in the workplace. The aforementioned harassment strategy can be applied between the employees and the employer, among the employees themselves, or by third parties to the employees. All kinds of verbal or behavioral expressions that violate the personal rights of the employees are defined as mobbing. As a result of the mobbing process, employees can endure up to a certain point and terminate their work with the feeling of burnout. The concept of mobbing, which is used as psychological harassment in our language, consists of the words "mob", the society that

practices illegal violence and "mobile vulgus" in Latin, which tends to violence. As in Turkish, it is used with the expression "mobbing" without translation in some languages. Mobbing was discovered by Australian scientist Kontranz Lorenz in the 1960s. Afterwards, the studies of Swedish psychologists took their place in the literature. Leymann later revealed the concept of mobbing with his work at work. Leyman, on the other hand, researched the situation of mobbing among adults at work in Sweden and Germany. Heinz Leyman, who used the concept for the first time in the workplace towards the end of the 1980s, defines mobbing as the situation of being exposed to hurtful behavior that is regularly applied emotionally on more than one or more than a few people and very rarely on four people in the workplace. Leymann said that certain conditions must be met for negative actions to be accepted as mobbing. These conditions are; It is done at least once a week, continuing for a minimum of six months, and performing negative behaviors for a specific purpose. According to studies, it has been determined that the minimum duration of mobbing is 6 months, an average of 15 months, and the period when the most severe permanent effects occur is 29-46 months. In 1972, Heinemann also had studies on mobbing. The equivalent of the concept, which entered Turkish as "mobbing" as in foreign literature, has been defined in different ways such as "psychological harassment at work", "psychological violence", "psychological terror", "moral harassment at work". Since mobbing is not said in a single way in our language, it is emphasized that it takes place in the workplace, which is the most distinctive feature of the concept. When we look at the studies on mobbing, 53% of the people working in England and 10-15% of the people working in Sweden within a year committed suicide because of mobbing. In Italy, it is stated that approximately 1 million people are exposed to mobbing. Although the cause of mobbing is generally considered in two categories as personal and external factors, it is expressed as too complex to be attributed to a single reason. The most important point of combating mobbing is to raise awareness. In this study, the literature on the concept of mobbing was analyzed in detail and the concepts were clearly explained. The concept of mobbing, its history, the emergence and continuation of mobbing, the stages of mobbing and the studies done in this field are mentioned. In this context, document and document analysis method, which is one of the research methods, which are qualitative research methods, was used. While the concept of mobbing mostly refers to psychological harassment towards adults in the workplace; The concept of bullying refers to violence in the school environment. When the literature is examined, it is seen that mobbing is handled as a process. It is stated in the study that mobbing causes serious problems in individuals. For this reason, some seminars and programs can be organized and individuals can be given awareness-raising trainings in order to minimize or even not experience such mobbing behaviors and to raise awareness on this issue.

Keywords: Mobbing, Business Life

¹Yüksek Lisans Öğrencisi, Aksaray Üniversitesi, İİBF, polatkursat0179@gmail.com.

MESLEKİ YOZLAŞMA VE ÖRGÜTLERDE ETİK DIŞI DAVRANIŞLAR

Canan Firdevs Demir

Yozlaşma, özümüzdeki değerlerin zamanla birtakım etkenler içerisinde bozulması anlamına gelmektedir. Yozlaşmak etik dışı davranışlarda bulunmak demektir. Etik, iyi ve kötü davranışların ayırt edilebilmesidir. Günlük hayatımızda olduğu gibi örgütsel hayatımızda da insan ilişkilerinin düzenli olabilmesi için etik kurallarına ihtiyaç vardır. Özellikle insan temelli işletmelerde bu kuralların büyük bir önemi bulunmaktadır. Etik dışı davranışların sonucunda toplumsal ve örgütsel yozlaşmalar oluşmaktadır. Bu da toplumu değer kargaşası içerisine sürüklemektedir. Toplum içerisinde oluşan değer karmaşası yüzünden zaman içerisinde oluşan mesleki yozlaşmalar iş hayatını ve çalışanlarını olumsuz yönde etkilemektedir. Bunun sonucu olarak toplumda bir takım sıkıntılar oluşacaktır. Mesleki yozlaşmanın bazı nedenleri vardır. Bunlar; plansızlık, kendini koruma güdüsü, eksik değerlendirme, aşırı hırslı olma şeklinde sıralanabilir. Bu etkenler sonucunda da mesleklerde etik dışı davranışlar meydana gelir. Sosyal dokunun zayıflamasına neden olur, ekonomik gelişme zayıflar, toplumsal yabancılaşma meydana gelir ve toplum içerisinde yönetime karşı güven krizi başlayacaktır. Bir toplumda geçerli olan etik değerler başka toplumlarda kabul görmeyebilir. Çalışmak için Almanya'ya giden Türk ailelerin özellikle gençleri ile yaşadıkları sorunlar buna örnek olarak verilebilir. Bu çalışmadaki amaç; etik dışı davranışların kişiler üzerindeki etkileri ve örgütsel yozlaşmaya sebep olan unsurların önemini vurgulamaktır. Yozlaşma ve etik dışı davranışların etkilediği birçok firma ve kuruluşlar bulunmaktadır. Çalışmada araştırma yöntemlerinden biri olan nitel araştırma yöntemleri kapsamında belge ve doküman analizi yöntemi kullanılmıştır. Mesleki yozlaşma ve etik dışı davranışların iş görenler ve örgütler üzerinde birçok probleme yol açtığı görülmüştür. Hem iş görenler açısından hem de örgütler açısından sosyal, ekonomik, psikolojik ve sağlık sorunlarına yol açabilmektedir. Dünya nüfusu giderek artmakta, yeni iş imkânları oluşmakta, yeni geliştirilen biyolojik ve askeri teknolojiler iş dünyasında kontrolün kaybolmasını sağlayacaktır. Bu yüzden eğer bunlar belirli bir sorumlulukla ele alınmazsa dünyayı yok edebilecek bir tehdit ve tehlike söz konusu olacaktır. Bir kez dahi, bir tek çalışanın etik dışı davranışa yönelmiş veya meydan vermiş olması, piyasada hakkımızda duyulacak tek bir etik dışı davranış bile, yılların emeğini, yatırımlarını ve kurumumuzun marka değerini bir anda silip götürebilecektir. Bu nedenle iş etiği değerlerini örgüt kültürü içinde bilinçlenme sağlayarak etkin bir şekilde aşılacak ve sürekli gözetmek yöneticilerin başta gelen görevleri arasındadır. Çalışanların bu yönde sürekli eğitilmesi ve uyanık tutulması, onlara bu konuda liderlik yapılması ve rol modeli olunması elzemdir.

Anahtar Kelimeler: Yozlaşma, mesleki yozlaşma, etik, etik dışı davranışlar

PROFESSIONAL CORRUPTION AND UNETHICAL BEHAVIORS IN ORGANIZATIONS

Canan Firdevs Demir

Corruption means that our core values deteriorate over time due to some factors. Being corrupt means engaging in unethical behavior. Ethics is the distinction between good and bad behavior. As in our daily life, human relations need ethical rules in order to be regular in our organizational life. Especially in human-based businesses, these rules are of great importance. As a result of unethical behaviors, social and organizational corruption occurs. This drags the society into value confusion. Occupational corruptions that occur over time due to the value confusion in the society affect the business life and employees negatively. As a result, some problems will arise in the society. There are some reasons for professional corruption. These are planlessness, self-preservation motivation, underestimation, and excessive ambition. As a result of these factors, unethical behaviors occur in professions. It causes the social fabric to weaken, economic development weakens, social alienation occurs and a crisis of trust in the government will begin in the society. Ethical values valid in one society may not be accepted in other societies. The problems experienced by Turkish families who go to

Germany to work, especially with their young people, can be given as an example. The aim of this study; The aim is to emphasize the effects of unethical behaviors on individuals and the importance of the factors that cause organizational corruption. It has been seen that professional corruption and unethical behaviors cause many problems on employees and organizations. It can cause social, economic, psychological and health problems in terms of both employees and organizations. The world population is increasing, new job opportunities are emerging, and newly developed biological and military technologies will lead to the loss of control in the business world. Therefore, if these are not handled with a certain responsibility, there will be a threat and danger that can destroy the world. Even once, a single employee's tendency or cause to unethical behavior, even a single unethical behavior that will be heard about us in the market, can wipe out years of effort, investments and brand value of our institution. For this reason, it is among the primary duties of managers to effectively instill and constantly observe business ethics values by raising awareness within the organizational culture. It is essential to continuously train and keep the employees awake in this direction, to lead them in this regard and to be a role model.

Keywords: Corruption, professional corruption, ethical, unethical behavior

¹Yüksek Lisans Öğrencisi, Aksaray Üniversitesi, İİBF, canan6825@hotmail.com.

VIKOR YÖNTEMİYE BELİRLİ İLLERİN SAĞLIK KIYASLAMASI

*Ali Yavuz¹
Rahmi Baki²*

Ülkelerin tercih ettikleri sağlık sistemleri ve bu sistemlerin özellikleri ülkelerin sağlıkla alakalı çeşitli sonuçlarını etkileyen en önemli faktörlerdir. Sağlık alanında kaliteli hizmetin önemli bir göstergesi hizmeti alanların memnuniyet düzeyidir. Memnuniyet düzeylerinin belirlenmesi, hizmet kalitesinin artırılması ve beklentiler doğrultusunda daha nitelikli hizmet sunulması bakımından önemlidir. Hastanelerde verilen hizmetler illere göre değişiklik gösterebilmektedir. Nüfus gibi etkenlere bağlı olarak her hastanede her türlü cihazın olmaması gibi durumlar, o ilde yaşayan hastalar üzerinde memnuniyetsizlik yaratmaktadır. İkamet ettikleri ilde ihtiyaçları olan cihazlara ulaşamayan hastalar da imkanları daha geniş olan büyük şehirlere yönelmek zorunda kalmaktadırlar. Küçük şehirlerde doğal olarak doktor sayısı da az olmasından dolayı belli bir alanda uzmanlaşmış doktorlar da yine daha çok büyük şehirlerde bulunmaktadır. Bu tür sorunlar vatandaşların sağlık hizmetlerinden memnun kalmamasına yol açmaktadır. Bu çalışmada da 8 ilden alınan verilerle, VIKOR yöntemi kullanılarak sağlık kıyaslaması yapılmıştır. Çalışmada VIKOR yönteminin mantığı anlatılmış ve adımlarının nasıl uygulandığı gösterilmiştir. Çok kriterli karar verme yöntemlerinden olan VIKOR, 2004 yılında Opricovic ve Tzeng tarafından geliştirilmiştir. Yöntemdeki amaç, sıralama ve seçim için uzlaştırıcı çözümü bulabilmektir. Bu yöntem birbirleri ile çelişen kriterler olduğunda seçenekler arasından seçim ve sıralama yapmaya odaklanmıştır. Temeli “ideal çözüme yakınlık” ölçümüne dayanan çok kriterli karar sıralama indeksi olarak da tanıtılır. Birbirleri ile çelişen kriterlerin olduğu problemlerde uzlaşık çözüm, karar vericilerin son kararlarına ulaşmalarına yardım edebilir. VIKOR yöntemi, alternatifler kümesinde bulunanlardan birinin seçilmesi veya alternatiflerin sıralanması konusunu dikkate alır. Bütün alternatiflerin her bir kriterin dikkate alınarak değerlendirildiği varsayımı altında, ideal alternatife yakınlık değerleri karşılaştırılarak uzlaşık sıralamaya ulaşılır. 8 ilden alınan veriler bu yöntemle analiz edilmiştir. Analizde Adana, Antalya, Burdur, Hatay, Isparta, Mersin, Kahramanmaraş ve Osmaniye olmak üzere toplam 8 il; Bebek ölüm hızı, Beklenen yaşam süresi, Doktor başına düşen müracaat sayısı, Sağlığından memnuniyet oranı ve Kamu sağlık hizmetlerinden memnuniyet oranları dahil olmak üzere 5 adet kritere göre kıyaslanmıştır. Veriler, VIKOR yönteminin formüllerine göre hesaplanarak, ulaşılan değerler tablolarla verilmiştir. İlk olarak kriterlerin en iyi ve en kötü değerleri belirlenmiş, sonrasında ortalama ve en kötü grup skorları belirlenmiştir. Daha sonra VIKOR yöntemin bir aşaması olan Q değerleri gerekli formül kullanılarak bulunmuştur. Bulunan Q değerleri küçükten büyüğe sıralanarak iller arasında sıralama yapılmıştır. En küçük Q değerine sahip olan alternatif, en iyi seçenek olarak belirlenmiştir. Analiz sonucuna göre en iyi seçenek Isparta ili olduğu görülmektedir. Isparta ili kıyaslandığı diğer 8 il arasında, değerlendirilen kriterlere göre en sağlıklı ve verilen hizmetlerden memnun kalan şehir olduğu sonucuna varılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Sağlık, VIKOR, Çok Kriterli Karar Verme

HEALTH COMPARISON OF SPECIFIC PROVINCES TO THE VIKOR METHOD

*Ali Yavuz¹
Rahmi Baki²*

The health systems preferred by the countries and the characteristics of these systems are the most important factors affecting the various health-related outcomes of the countries. An important indicator of quality service in the field of health is the level of satisfaction of the service recipients. Determining satisfaction levels is important in terms of increasing service quality and providing more qualified service in line with expectations. The services provided in the hospitals may vary according to the provinces. Due to factors such as population, the absence of all kinds of devices in every hospital creates dissatisfaction on the patients

living in that province. Patients who cannot access the devices they need in their provinces of residence also have to turn to big cities with wider opportunities. Since the number of doctors in small cities is naturally low, doctors who specialize in a certain field are also mostly found in big cities. Such problems cause citizens to be dissatisfied with health services. In this study, health comparisons were made using the VIKOR method with data from 8 provinces. In the study, the logic of the VIKOR method is explained and how the steps are applied is shown. VIKOR, one of the multi-criteria decision making methods, was developed by Opricovic and Tzeng in 2004. The aim of the method is to find a compromise solution for sorting and selection. This method is focused on choosing and sorting among the options when there are conflicting criteria. It is also introduced as a multi-criteria decision ranking index based on the measurement of "closeness to the ideal solution". In problems with conflicting criteria, consensus solution can help decision makers reach their final decisions. The VIKOR method takes into account the choice of one of the set of alternatives or the ranking of alternatives. Under the assumption that all alternatives are evaluated by considering each criterion, the closeness values to the ideal alternative are compared to reach the consensus ranking. Data from 8 provinces were analyzed with this method. In the analysis, a total of 8 provinces, namely Adana, Antalya, Burdur, Hatay, Isparta, Mersin, Kahramanmaraş and Osmaniye; It has been compared according to 5 criteria including infant mortality rate, Expected life expectancy, Number of applications per doctor, Satisfaction with health and Satisfaction rates with public health services. The data were calculated according to the formulas of the VIKOR method and the values reached are given in the tables. First, the best and worst values of the criteria were determined, then the mean and worst group scores were determined. Then, Q values, which is a step of the VIKOR method, were found using the necessary formula. The Q values found were ordered from smallest to largest and sorted among the provinces. The alternative with the smallest Q value was determined as the best option. According to the results of the analysis, it is seen that the best option is the province of Isparta. It has been concluded that Isparta is the city that is the healthiest and satisfied with the services provided, according to the evaluated criteria, among the other 8 cities it is compared to.

Keywords: Health, VIKOR, Multi-Criteria Decision Making

¹Yüksek Lisans Öğrencisi, Aksaray Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, dashing425@gmail.com.
²Dr. Öğr. Üyesi, Aksaray Üniversitesi, İİBF, rahmibaki@aksaray.edu.tr.

NESNELERİN İNTERNETİ TEKNOLOJİSİNİN KULLANIMI ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA

İzzet Ayyıldız¹

Tarik Yılmaz²

Dünya’da ve ülkemizde enerji ihtiyacı her geçen gün artmaktadır. Artan bu talebe karşı enerjinin verimli kullanımı ve alternatif enerji kaynakları konusunda çalışmalar yapılmaktadır. Enerji kaynaklarının yapılarda kullanımından önce bu kaynakların elde edilmesi ve üretimi aşamasında enerji kullanımı başlamaktadır.

Ülkemiz, enerjide büyük oranda dışa bağımlı bir ülke olarak tükettiği enerjinin büyük bölümünü ithal etmektedir. Enerjide dışa bağımlılık konusu ise kullandığımız enerjinin verimli olarak kullanılmasının daha da önemli olduğunun farkına varılmıştır. Birçok alanda enerji verimliliği ile çalışmalar yapılmıştır. Bu konuda ülkemizde 2007 yılında yürürlüğe giren Enerji Verimliliği Kanunu ile birlikte enerjinin etkin kullanımı, israfın önlenmesi, enerji maliyetlerinin ekonominin üzerindeki yükünün hafifletilmesi ve çevrenin korunması için enerji kaynaklarının verimliliğinin artırılması yönünde projeler gerçekleştirilmektedir. Nesnelerin İnterneti (IoT), çevremizdeki fiziksel olayları kontrol etmemizi ve takip ederek analiz etmemizi sağlayan cihaz, yazılım ve erişim hizmetlerini kapsayan bir iletişim ağıdır. IoT (Internet of Things) Nesnelerin İnterneti, aklınıza gelebilecek her nesnenin (telefonlar, bilgisayarlar, ev sistemleri, robotlar vb.) bir şekilde internete erişip, diğer cihazlarla iletişim halinde olması anlamına geliyor.

Nesnelerin interneti teknolojisinin enerji verimliliği üzerine etkisi bu çalışmada değinilmiştir. Bu alt yapı sayesinde gündelik hayatımızda cihazların haberleşmesi ile enerjinin en verimli halde kullanılması sağlanacaktır. Dışa bağılı olduğumuz ülkemizde enerji en tasarruflu şekilde kullanılmış olacaktır. Bu çalışma ile nesnelerin interneti teknolojisinin enerjinin daha tasarruflu kullanıldığı ve enerji tasarrufunda çok önemli role sahip olduğu savunulmuştur. Bu teknolojinin geliştirilmesi ve yaygınlaştırılması ile dünyada enerjinin daha tasarruflu kullanılacağı düşünülmektedir.

Yapılan örnek çalışmada doğalgaz petekleri, radyatör vanaları, sıcaklık sensörleri ve kombi haberleşerek kullanılan alanın en verimli şekilde ısınmasını gerçekleştirilecektir. Kullanılmayan zamanlarda ısının düşürülmesi veya kapatılması, kullanılan durumlarda istenilen değerlere yükseltilmesi sayesinde enerji en uygun şekilde kullanılacaktır. Yapılan bu sistem ile nesnelerin interneti olmayan sistem aylık kullanım sonucu kıyaslanacak olup ne kadar verimli olduğu çıkarılacaktır. Örnek olarak yapılan bir okul atölyesinde sıcaklık sensörü, hareket sensörü, akıllı radyatör vanaları ESP32 Wi-Fi ana kartı ile tasarlanmış olup haberleşme sağlanmıştır. İçeride öğrenci olmadığında sıcaklık seviyesi aşağıya çekilerek radyatör vanaları otomatik kapatılmıştır. Öğrencilerin geldiğinde ise tekrar aktif edilerek istenilen sıcaklığa çıkarılmıştır.

Aksaray ili Ortaköy ilçesi Ortaköy Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi’ne uygulanan çalışma sonunda bir aylık deneme sürecine yer verilmiştir. Okulumuzun meslek atölyesinde kullanılan bu sistem ile bir ay sonunda %25 doğalgaz tasarrufu sağlanmıştır. Ders programına göre boş olan sınıf, atölye ve laboratuvarların radyatör petekleri belirli oda sıcaklığında tutulmuştur. Ders işleneceği zaman ise bu vanalar aktif hale gelerek sıcaklığı yükseltilmiştir. Tekrar kullanılmadığında ise kapatılarak tasarruf sağlanmıştır. Yapılan maliyet ile tasarruf hesaplandığında yaklaşık 12 aylık kullanım süreci sonunda eşitlenmiş olacaktır.

Anahtar Kelimeler: Nesnelerin interneti, Enerji verimliliği, IOT, Enerji tasarrufu

A RESEARCH ON THE USE OF INTERNET OF THINGS TECHNOLOGY

İzzet Ayyıldız¹

Tarik Yılmaz²

The need for energy in the world and in our country is increasing day by day. Against this increasing demand, studies are carried out on the efficient use of energy and alternative energy sources. Before the use of energy resources in buildings, energy use begins at the stage of obtaining and producing these resources.

Our country, as a country that is highly dependent on foreign energy, imports most of the energy it consumes. On the subject of foreign dependency in energy, it has been realized that the efficient use of the energy we use is even more important. Studies have been carried out with energy efficiency in many areas. In this regard, with the Energy Efficiency Law that came into force in our country in 2007, projects are carried out to increase the efficiency of energy resources in order to use energy effectively, to prevent waste, to alleviate the burden of energy costs on the economy and to protect the environment. The Internet of Things (IoT) is a communication network that includes devices, software and access services that allow us to control and monitor and analyze physical events in our environment. IoT (Internet of Things) The Internet of Things means that every object you can think of (phones, computers, home systems, robots, etc.) somehow accesses the Internet and communicates with other devices.

The effect of internet of things technology on energy efficiency is mentioned in this study. Thanks to this infrastructure, it will be ensured that energy is used in the most efficient way with the communication of devices in our daily life. Energy will be used in the most efficient way in our country, which we depend on abroad. In this study, it has been argued that the internet of things technology is used more efficiently and has a very important role in energy saving. With the development and dissemination of this technology, it is thought that energy will be used more efficiently in the world.

In the case study, natural gas cores, radiator valves, temperature sensors and combi boiler will be communicated and the area used will be heated in the most efficient way. Energy will be used in the most appropriate way by reducing or turning off the heat when not in use and increasing it to the desired values when used. With this system, the system without internet of things will be compared as a result of monthly usage and how much efficiency it will be determined. As an example, in a school workshop, temperature sensor, motion sensor, smart radiator valves were designed with ESP32 Wi-Fi main board and communication was provided. When there are no students inside, the temperature level is lowered and the radiator valves are closed automatically. When the students came, it was activated again and brought to the desired temperature.

At the end of the study applied to Ortaköy Vocational and Technical Anatolian High School in Ortaköy district of Aksaray province, a one-month trial period was included. With this system, which is used in the vocational workshop of our school, 25% natural gas savings were achieved at the end of one month. According to the curriculum, the radiator cores of the empty classrooms, workshops and laboratories were kept at a certain room temperature. When the lesson will be taught, these valves are activated and the temperature is increased. When it is not used again, it is closed to save money. When the cost and savings are calculated, it will be equalized at the end of the usage period of approximately 12 months.

Keywords: Internet Of Thing, Energy Efficiency, IOT, Energy Saving

¹Yüksek Lisans Öğrencisi, Aksaray Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, izzet1183@gmail.com.
²Dr. Öğr. Üyesi, Aksaray Üniversitesi, İİBF, tarikyilmaz@aksaray.edu.tr.

E-TİCARET SİSTEMLERİNDE DUYGU ANALİZİ

Göktuğ Yavuz¹

Tarık Yılmaz²

Veriler, ölçüm, sayı gibi yollarla elde edilir. Ölçme ya da sayım yolu ile elde edilen veriler nicel, sayısal olmayan değerler ise nitel veriler olarak adlandırılır. Günümüzde veri sayısı çok hızlı bir şekilde artmaktadır. Pandeminin de etkisiyle internetten kullanımı ve alışverişinin artmasıyla birlikte veriler çok daha fazla önem kazanmıştır. Verilerin artması ile birlikte veriler ile yapılan işlemler çok fazla artmıştır. Verilerin önem kazanmasıyla birlikte veri bilimi, veri madenciliği, veri analizi gibi kavramlar ön plana çıkmıştır. İnsanlar işine yarayacak bazı verileri kullanmak istemiştir. Bu verilerle örneğin bir ürünün fiyat bilgisi takip edilerek fiyat analizi yapılabilir. Hava durumu verileri incelenerek ortalama tahmini sıcaklık ya da mevsimsel sıcaklık ortalama verileri bulunabilir. Bir ürün hakkındaki yorumlar analiz edilerek en çok tekrar eden anahtar kelimeler bulunup insanların tüm yorumları okumadan anahtar kelimelerden o ürün hakkında fikir sahibi olması sağlanabilir. İşte bu verileri kullanabilmek için web scraping kavramı ön plana çıkmıştır.

Web scraping satış, ürün-fiyat karşılaştırma, pazar analizi, finans, hava durumu, marka izleme, iş ilanları, e-ticaret vb. gibi birçok farklı alanlar için kullanılır. Web scraping, klasik kopyala yapıştır, HTML ayrıştırıcıları, DOM ayrıştırma, web kazıma yazılımları gibi birçok şekilde yapılabilir. En çok kullanılan yöntem web kazıma yazılımlarının kullanılmasıdır. Web kazıma yapılarak verileri istediğimiz amaç doğrultusunda kullanabiliriz. Son yıllarda duygu analizi de veri kazıma gibi son derece popüler bir kavram haline geldi. Duygu analizi işlemi yapmak için birçok teknik bulunmaktadır. Bu çalışmada bir e-ticaret sitesindeki herhangi bir ürün hakkındaki yorumlar yazılan program ile çekilmiştir. Daha sonra o ürün hakkında insanların görüşleri sözlük tabanlı duygu analizi tekniği kullanılıp polarity ve subjectivity değerlerine bakılarak ürün hakkında insanların görüşleri olumlu mu olumsuz mu ya da nötr mü olduğu tespit edilmeye çalışılmıştır. Bu sayede müşterilerin fazla zaman kaybetmeden istedikleri ürüne en güvenilir ve en hızlı ulaşabilecekleri ortamı sağlamak ya da hangi firmanın genellikle yorumları olumlu bunun ortaya çıkartılarak insanların doğru yerden alışveriş yapması hedeflenmiştir.

Öncelikle kendimize bir kategori belirledik. İlk olarak Türkiye’de en çok kullanılan e-ticaret sitelerinden seçtiğimiz telefon kategorisindeki yorumları çekmek için PHP programlama dili kullanıldı. Daha sonra çekilen yorumlar MYSQL veritabanına düzenli olarak kaydedildi. Bu veriler üzerinde sözlük tabanlı duygu analizi işlemleri yapmak için Python kütüphanesi kullanılarak yorumlar içinde olumlu, nötr ve olumsuz yorumlar ortaya çıkacak şekilde kodlandı.

Yapılan çalışma sonucunda insanların e-ticaret sitesinde alışveriş yaparken güvenilir yerlerden ve hızlı bir şekilde alışveriş yapması sağlanmıştır. Alışveriş yaptıktan sonra insanların ürünlerini beklerken kafalarında soru işareti kalmasının önüne geçilmesi hedeflenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Duygu Analizi, E-Ticaret

EMOTION ANALYSIS IN E-COMMERCE SYSTEMS

Göktuğ Yavuz¹

Tarık Yılmaz²

Data is obtained by means of measurement, number, etc. Data obtained by measurement or counting are called quantitative data, while non-numerical values are called qualitative data. Today, the number of data is increasing very rapidly. With the increase of internet usage and shopping with the effect of the pandemic, data has gained much more importance. With the increase in data, the transactions made with the data have increased a lot. With the increasing importance of data, concepts such as data science, data mining and data

analysis have come to the fore. People wanted to use some data that would be useful to them. With these data, for example, a price analysis can be made by tracking the price information of a product. By examining weather data, average estimated temperature or seasonal temperature average data can be found. By analyzing the comments about a product, the most repetitive keywords can be found and it can be ensured that people have an idea about that product from the keywords without reading all the comments. In order to use this data, the concept of web scraping has come to the fore.

Web scraping can be used for sales, product-price comparison, market analysis, finance, weather, brand tracking, job postings, e-commerce, etc. It is used for many different fields such as Web scraping can be done in many ways such as classic copy paste, HTML parsers, DOM parsing, web scraping software. The most commonly used method is the use of web scraping software. By doing web scraping, we can use the data for the purpose we want. In recent years, sentiment analysis has become an extremely popular concept, as has data scraping. There are many techniques for performing sentiment analysis. In this study, comments about any product on an e-commerce site were taken with the program written. Afterwards, it was tried to determine whether people's opinions about the product were positive, negative or neutral by using the dictionary-based sentiment analysis technique and looking at the polarity and subjectivity values. In this way, it is aimed to provide the most reliable and fastest environment for customers to reach the product they want without wasting much time, or to reveal which company's comments are generally positive, and to make people shop from the right place.

First of all, we determined a category for ourselves. First of all, PHP programming language was used to draw the comments in the phone category, which we selected from the most used e-commerce sites in Turkey. Then the captured comments were regularly saved in the MYSQL database. Using the Python library to perform dictionary-based sentiment analysis on these data, the comments were coded to reveal positive, neutral and negative comments.

As a result of the study, it was ensured that people shop quickly and from reliable places while shopping on the e-commerce site. It is aimed to prevent people from having a question mark while waiting for their products after shopping.

Keywords: Sentiment Analysis, E-Commerce

¹Yüksek Lisans Öğrencisi, Aksaray Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, goktugyavuz.
²Dr. Öğr. Üyesi, Aksaray Üniversitesi, İİBF, tarikyilmaz@aksaray.edu.tr.

KURUMSAL MİMARİ GÜVENLİK REFERANS MİMARİ MODELLERİNİN İNCELENMESİ

Sibel Karakuş Öztürk¹
İhsan Tolga Medeni²

Bilgi teknolojilerindeki gelişmeler ve internet kullanımının yaygınlaşması, bilgiye verilen değerin ön plana çıkmasında ki en büyük etkidir. Bilgi güvenliği ve siber güvenlik önlemleriyle fiziksel dış ortam ve sanal ortamlarda güvenlik sağlanmaya çalışılmaktadır. Bütüncül bir şekilde ele alınacak olursa Kurumsal Mimarinin (EA) genel işleyiş yapısı ve fonksiyonları (yöntemleri) güvenliği göz önünde bulundurularak oluşturulmaktadır. Kurumsal öğelerin bir bütün olarak aynadaki yansımalarının sergilendiği ana profil Kurumsal Mimari olarak nitelendirilebilmektedir. Kurumsal Mimari hizmet bileşenleri arası uyum ve güvenliğinin dünü, bugünü ve yarınıyla ilgili uyumunu sağlamaktadır. Dünya üzerinde rekabet edebilirlik açısından bilginin etkisi kaçınılmazdır. Dünya devletleriyle bir yarış içine girebilmek için olası tehdit ve tehlikelere karşı bilgi güvenliği standart ve modellemelerinin çağın gerekleri doğrultusunda entegre bir şekilde desteklemesi gerekmektedir. İş, veri, uygulama ve altyapı mimarilerinin risk yönetimlerinin iş stratejileriyle uyumlu hale getirilerek en etkin şekilde standart politikalar belirlenerek yürütülmemesi güvenlik mimarisine olan gereksinimi gözler önüne sermektedir. Günümüzde kurumsal mimariye olan gereksinimi gözler önüne sermektedir. Günümüzde kurumsal mimariye yönelik çalışmalar hız kazanmaktadır. Kurumsal güvenlik mimarisi bütüncül ve destekleyici önlemlerle ele alınmaktadır. Standart ve politikalarla da geliştirilmektedir. Kamu kurum ve kuruluşları benzer güvenlik zafiyetleri karşısında ortak bir kurumsal referans güvenlik mimarisine ihtiyaç duymaktadırlar. Bu ortak çalışma gerekli güvenlik modeline ulaşabilmek için avantajlar sunmaktadır. Kurumsal mimari ile güvenlik referans mimarisinin ihtiyaçlar doğrultusunda güncellenerek birlikte çalışabilirliği incelenmelidir.

Anahtar Kelimeler: Bilgi güvenliği, kurumsal mimari, e devlet dijital dönüşüm, farkındalık

ENTERPRISE ARCHITECTURE SECURITY REFERENCE ARCHITECTURAL MODELS

Sibel Karakuş Öztürk¹
İhsan Tolga Medeni²

The developments in information technologies and the widespread use of the internet are the biggest factors in the value given to information. With information security and cyber security measures, security is tried to be provided in physical external and virtual environments. If it is handled holistically, it is created by considering the general functioning of the Enterprise Architecture (EA) and the security of its functions (methods). The main profile, in which the reflection of the corporate elements as a whole in the mirror is exhibited, can be described as the Institutional Architecture. Enterprise Architecture ensures the harmony and security of service components for yesterday, today and tomorrow. The effect of knowledge is inevitable in terms of competitiveness in the world. In order to enter into a race with the states of the world, information security standards and models should be supported in an integrated manner in line with the requirements of the age against possible threats and dangers.

The fact that the risk management of business, data, application and infrastructure architectures is harmonized with business strategies and not carried out by determining standard policies in the most effective way reveals the need for security architecture. It reveals the need for corporate architecture today. Today, studies on corporate architecture are gaining momentum. Enterprise security architecture is handled with holistic and

supportive measures. It is also developed with standards and policies. Public institutions and organizations need a common corporate reference security architecture against similar security vulnerabilities. This collaboration offers advantages to achieve the required security model. The interoperability of the enterprise architecture and the security reference architecture should be examined by updating them in line with the needs.

Keywords: Information security, enterprise architecture, e-government digital transformation, awareness

¹Yüksek Lisans Öğrencisi, Yıldırım Beyazıt Üniversitesi, İşletme Fakültesi, sibelkarakus.06@gmail.com.
²Doç. Dr., Yıldırım Beyazıt Üniversitesi, İşletme Fakültesi, tolgamedeni@ybu.edu.tr.

ROBOTLAR VE HİZMET SEKTÖRÜNDE KULLANIMI

Enes Bilici'

Günümüz yapay zekâ çağıdır. Bu çağda işletmeler yapay zekâ destekli robotlar geliştirerek, rekabet avantajı elde etmeyi amaçlamaktadır. Robotların, her zaman mutlak anlamda yapay zekâyâ sahip olduğu söylenemez. Robot kavramı ilk kez, 1920'de bir tiyatro oyununda “Çek asıllı Karel Čapek tarafından kullanılmıştır. Kavram, insanı andıran hizmetçi karakterini tanımlamak için kullanılmıştır. Zaman içinde farklı teknolojik özelliklere sahip robotlar geliştirilmiştir. Teknolojinin gelişmesi, üretilen robotların işlevselliğini ve görünümünü de iyileştirmiştir. Robotlar, hizmet robotları (kişisel hizmet robotu ve profesyonel hizmet robotu) ve sosyal robotlar (yardımcı robotlar sosyal interaktif robotlar ve sosyal yardımcı robotlar) olmak üzere sınıflandırılabilir. Bu durum, robotların her alanda kullanılmasını sağlamıştır. Kimi zaman savunma sanayisinde karşımıza çıkan robotlar kimi zaman da eğitim sektöründe karşımıza çıkmaya başlamıştır. Giderek önemleri ve işlevleri artan bu robotlar, iş hayatında da önemli roller üstlenmeye başlamıştır. Öğrenme özellikleri olan yapay zekâ destekli robotlar, ilgi odaklarını üzerlerine çekmeyi başarmıştır. Kimi zaman insanların yapmış oldukları işleri kolaylaştırmak kimi zaman da insan sağlığını korumak amacı ile tercih edilen bu robotların, insanlara ve sektörler için önemli katkılar sağladığı görülmektedir. Bu sektörlerden biri olan hizmet sektörü de havaalanlarından temizlik alanlarına okullardan hastanelere kadar neredeyse tüm alanlarda bu robotları kullanmaya başlamıştır. Robotların giderek daha fazla sektörlerde kullanılması, araştırmacıların da ilgi odağı haline gelmiştir. Konu pek çok farklı açıdan araştırmacılar tarafından incelenmiştir. Robotların sektörel kullanımları, avantajları ve dezavantajları ele alınmış, aynı zamanda gelişimleri ile ilgili araştırmalar gerçekleştirilmiştir. Robotların en büyük dezavantajlarından biri, insan çalışanlar tarafından birer tehdit olarak algılanmasıdır. Özellikle robot çalışan sayısının artmasının, işsizlik oranlarını artıracakları öngörülmektedir. Robot çalışanlara ilişkin müşteri düşüncelerini ortaya çıkarmak için çeşitli çalışmalar yapılmıştır. Bu çalışmalardan biri de Japonya'da faaliyette bulunan Henn-na Otel üzerinedir. Elde edilen bulgulara göre, robot çalışanlar müşterilerin büyük çoğunluğu tarafından olumlu olarak değerlendirilmiştir. Bununla birlikte, müşteriler robotları bazı konularda eleştirmişlerdir. Olumsuz görüşlerin; robotların dış görünüşleri ve işlemlerin yavaşlığı nedeniyle yapıldığı belirlenmiştir. Bu bulgu, robotların daha fazla geliştirilmesi ve işlevlerinin artırılmasına ihtiyaç duyulduğunu göstermektedir. Yapılan incelemelere bağlı olarak, robotların zaman içinde çok daha fazla kullanılacağı söylenebilir. Bu araştırma bazı kısıtlara sahiptir. Bunlarda ilki çalışmanın literatür incelemesi olarak gerçekleştirilmesidir. Gelecekte yapılacak olan çalışmalar belirli bir hizmet sektöründe kullanılan robot teknolojilerini daha ayrıntılı incelemeler yaparak literatürün zenginleştirilmesine katkı sağlayabilir. Ayrıca gelecekte yapılacak araştırmalar, müşterilerin demografik özelliklerine göre robotlara ilişkin düşüncelerini ortaya koyabilir.

Anahtar Kelimeler: Sosyal Robot, Yapay Zeka, Teknoloji, Hizmet Sektörü, Müşteri İlişkileri

ROBOTS AND THEIR USE IN THE SERVICE INDUSTRY

Enes Bilici'

Today is the age of artificial intelligence. In this age, businesses aim to gain competitive advantage by developing artificial intelligence supported robots. It cannot be said that robots always have artificial intelligence in absolute terms. The concept of robot was first used by Karel Čapek of Czech origin in a theater play in 1920. The concept was used to describe the human-like servant character. Over time, robots with different technological features have been developed. The development of technology has also improved the functionality and appearance of the produced robots. Robots can be classified into as service robots (personal service robot and professional service robot) and social robots (assistant robots, social interactive robots and social assistant robots). This has enabled robots to be used in every field. Sometimes we encounter robots in the defense industry, and sometimes in the education sector. These robots, whose importance and functions

are increasing, have also started to play important roles in business life. Artificial intelligence supported robots with learning features have succeeded in attracting attention. It is seen that these robots, which are sometimes preferred to facilitate the work of people and sometimes to protect human health, make significant contributions to people and sectors. The service sector, which is one of these sectors, has started to use these robots in almost all areas, from airports to cleaning areas, from schools to hospitals. The use of robots in more industries has also become the focus of attention of researchers. The subject has been studied by researchers from many different perspectives. Sectoral uses, advantages and disadvantages of robots have been discussed and researches have been carried out on their development. One of the biggest disadvantages of robots is that they are perceived as a threat by human workers. It is predicted that the increase in the number of robot workers will increase unemployment rates. Various studies have been carried out to reveal customer thoughts about robot employees. One of these studies is on Henn-na Hotel operating in Japan. According to the findings, robot employees were evaluated positively by the majority of customers. However, customers have criticized the robots on some issues. Negative comments, it has been determined that the robots are made due to their external appearance and the slowness of the processes. This finding shows that there is a need for further development and increased functionality of robots. Depending on the reviews, it can be said that robots will be used much more over time. This research has some limitations. The first of these is the realization of the study as a literature review. Future studies may contribute to the enrichment of the literature by examining the robot technology used in a particular service sector in more detail. In addition, future research may reveal customers' thoughts on robots based on their demographics.

Keywords: Social robot, Artificial intelligence, Technology, service industry, customer relations

¹Lisans Öğrencisi, Aksaray Üniversitesi, İİBF, enes.bilicii@gmail.com.

OPEC ÜYESİ ÜLKELERİN TOPSIS TEKNİĞİ ARACILIĞIYLA PERFORMANS ANALİZİ

Emre Altınsoy¹

Rahmi Baki²

Günümüz dünyasında önemi her geçen gün artan enerji kaynaklarına sahip olmak ve bu kaynaklar hakkında söz sahibi olmak devletler için stratejik önem taşıyan bir hedeftir. Devletler arasındaki olumsuz etkileşimler neticesinde oluşabilecek zararların hem önüne geçebilmek adına hem de bunları üreten ülkelerin verimliliklerini arttırmak adına 1960 Petrol İhraç Eden ülkeler Örgütü (OPEC) kurulmuştur. Yapılan bu çalışmada kullanılan veriler OPEC sitesinin resmî sitesindeki veri havuzundan alınmıştır. Alınan bu veriler içerisinde OPEC üyesi olan 12 devletin 11 kriter değerleri üzerinde Çok Kriterli Karar Verme (ÇKKV) yöntemlerinden TOPSIS (Technique for Order Preference by Similarity to Ideal Solution) yöntemi kullanılarak performans değerlerinin analizi yapılmıştır. TOPSIS yönteminin adımlarından birisi olan ağırlıklandırılmış normalize matrisinin hesaplamalarında kriter ağırlıklarının önem dereceleri eşit tutularak hepsine aynı değer verilmiştir. TOPSIS yöntemi ile OPEC üyesi olan ülkeler üzerine yapılan bu çalışmada performans değerlendirme çalışmalarının sonucunda ilk üç ülkenin sırlamasında A4 (Gabon) birinci, A9 (Nijerya) ikinci ve A3 (Kongo) üçüncü olmuştur. Yapılan çalışmada açıkça görülmektedir ki, OPEC üyesi olan 12 ülkeler içinde 11 kriter açısından yüksek derecede rezerv, kapasite ve de ihracat rakamlarının çok yüksek olduğu İran gibi ülkelerin aksine bu üç ülkenin performanslarının yüksek olduğu görülmektedir.

Anahtar Kelimeler: OPEC, ÇKKV, TOPSIS, Petrol, Enerji Kaynakları

PERFORMANCE ANALYSIS OF OPEC MEMBER COUNTRIES THROUGH TOPSIS TECHNIQUE

Emre Altınsoy¹

Rahmi Baki²

In today's world, it is a strategic goal for states to have energy resources whose importance is increasing day by day and to have a say about these resources. The Organization of Petroleum Exporting Countries (OPEC) was established in 1960 in order to both prevent the damages that may occur as a result of negative interactions between states and to increase the productivity of the countries producing them. The data used in this study were taken from the data repository on the official site of the OPEC site. Among these data, performance values were analyzed by using TOPSIS (Technique for Order Preference by Similarity to Ideal Solution) method, one of the Multi-Criteria Decision Making (MCDM) methods, on 11 criterion values of 12 OPEC member states. In the calculations of the weighted normalized matrix, which is one of the steps of the TOPSIS method, the importance degrees of the criteria weights are kept equal, and all of them are given the same value. In this study on OPEC member countries with the TOPSIS method, as a result of the performance evaluation studies, A4 (Gabon) was the first, A9 (Nigeria) was the second and A3 (Congo) was the third in the ranking of the first three countries. In the study, it is clearly seen that the performances of these three countries are high, unlike countries such as Iran, where the reserves, capacity and export figures are very high in terms of 11 criteria among the 12 countries that are members of OPEC. In this study on OPEC member countries with the TOPSIS method, as a result of the performance evaluation studies, A4 (Gabon) was the first, A9 (Nigeria) was the second and A3 (Congo) was the third in the ranking of the first three countries. In the study, it is clearly seen that the performances of these three countries are high, unlike countries such as Iran, where the reserves, capacity and export figures are very high in terms of 11 criteria among the 12 countries that are members of OPEC. In this study on OPEC member countries with the TOPSIS method, as a result of the performance evaluation studies, A4 (Gabon) was the first, A9 (Nigeria) was the second and A3 (Congo) was the third in the ranking of the first three countries. In the study, it is

clearly seen that the performances of these three countries are high, unlike countries such as Iran, where the reserves, capacity and export figures are very high in terms of 11 criteria among the 12 countries that are members of OPEC.

Keywords: OPEC, MCDM, TOPSIS, Petroleum, Energy Resources

¹Yüksek Lisans Öğrencisi, Aksaray Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, altinsoy268@gmail.com.

²Dr. Öğr. Üyesi, Aksaray Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, rahmibaki@aksaray.edu.tr.

BLOKCHAIN TABANLI GÜVENLİ E-SEÇİM YAKLAŞIMI

Muhammed Özdemir¹

Tarık Yılmaz²

Seçimler demokratik toplumlarda olmazsa olmaz bir gerekliliktir. Hükümet seçimlerinden apartman yöneticiliği seçimlerine kadar birçok alanda yöneticilerimizi seçimlerde oy kullanarak belirlemekteyiz. Gizlilik, güvenlik ve güvenilirlik oylama sistemlerinde en önemli ölçütler olarak karşımıza çıkmaktadır. Seçimlerde oy kullanan kişiler için gizlilik çok önemlidir ve kapalı oylama açık sayım yöntemiyle bu büyük ölçüde sağlanabilmektedir. Ancak yine de sayım esnasında oy pusulası üzerinde tanımlanamayan durumlar, sayım ekibinden kaynaklanabilecek durumlar, mükerrer oy kullanımı gibi güvenliği ve güvenilirliği sorgulayıcı bazı durumlarla karşılaşmaktadır. Ayrıca bu seçimler zaman ve maliyet açısından da ciddi yükler getirmektedir.

Blok zinciri günümüzde yaygınlaşmaya başlayan ve çok hızlı bir şekilde gelişen merkezi olmayan uygulamalar aracılığıyla veri depolama ve iletimini güvence altına alarak verinin değiştirilemez ve anonim olmasını sağlayabilmektedir. Blok Zincirinde veriler geri döndürülemez şekilde şifrelenip herhangi bir kişinin değiştirmesine olanak sağlamayacak şekilde merkezi olmayan bir yapıda saklanabilmektedir.

Bu çalışmada son zamanlarda adından sıkça söz ettiren ve gelişmekte olan blok zinciri teknoloji ile seçimlerde gizlilik, güvenlik ve güvenilirlik gibi vazgeçilmez ölçütlerini sağlayan bir çözüme odaklanılmış elektronik oylama sisteminin standart sunucu istemci yapılarından farklı olarak blok zinciri üzerinde uygulanabilir olacağı bir model üzerinde durulmuştur. Önerilen modelde yöneticilerin veya blok zinciri madencilerinin normalde ön izleyebileceği veriler engellenerek gizliliği en üst düzeye çıkaran çift katmanlı bir şifreleme yöntemi geliştirilmiştir. Bu sayede sonuçların manipülasyonu engellenerek seçim güvenliği sağlanabilecektir. Seçim sonuçlarının güvenilirliği için de paydaşların tamamının katılımı sağlanarak seçim sonuçlarının doğrulanması yapılacak şeffaf bir şekilde seçimin güvenilirliğini sağlanacaktır. Ayrıca önerilen modelde merkezi bir otoriteye ihtiyaç duyulmadan dağıtık bir yapıda tüm veriler güvenli bir şekilde saklanabilecektir.

Anahtar Kelimeler: Blokchain, e-Seçim

BLOCKCHAIN-BASED SECURE E-ELECTION APPROACH

Muhammed Özdemir¹

Tarık Yılmaz²

Elections are an essential requirement in democratic societies. From government elections to apartment management elections, we determine our managers by voting in the elections. Confidentiality, security and reliability are the most important criteria in voting systems. Confidentiality is very important for people who vote in elections, and this can be achieved to a large extent by closed voting and open counting. However, there are some situations that question security and reliability, such as situations that cannot be defined on the ballot paper during the counting, situations that may arise from the counting team, and repeated voting. In addition, these elections bring serious burdens in terms of time and cost.

Blockchain can ensure that data is immutable and anonymous by securing data storage and transmission through decentralized applications that have become widespread today and are developing very rapidly. In the Blockchain, data can be irreversibly encrypted and stored in a decentralized structure that does not allow anyone to change it.

In this study, a model that focuses on a solution that provides indispensable criteria such as privacy, security and reliability in elections with the developing blockchain technology, which has been frequently mentioned

recently, is focused on a model that will be applicable on the blockchain, unlike standard server client structures. In the proposed model, a double-layered encryption method has been developed that maximizes privacy by blocking data that administrators or blockchain miners would normally preview. In this way, election security will be ensured by preventing the manipulation of the results. For the reliability of the election results, the participation of all stakeholders will be ensured and the election results will be verified, and the reliability of the election will be ensured in a transparent way. In addition, in the proposed model, all data will be securely stored in a distributed structure without the need for a central authority.

Keywords: Blokchain, e-Election

¹Doktora Öğrencisi, Aksaray Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, muhammedozdemir@windowslive.com.
²Dr. Öğr. Üyesi, Aksaray Üniversitesi, İİBF, tarikyilmaz@aksaray.edu.tr.